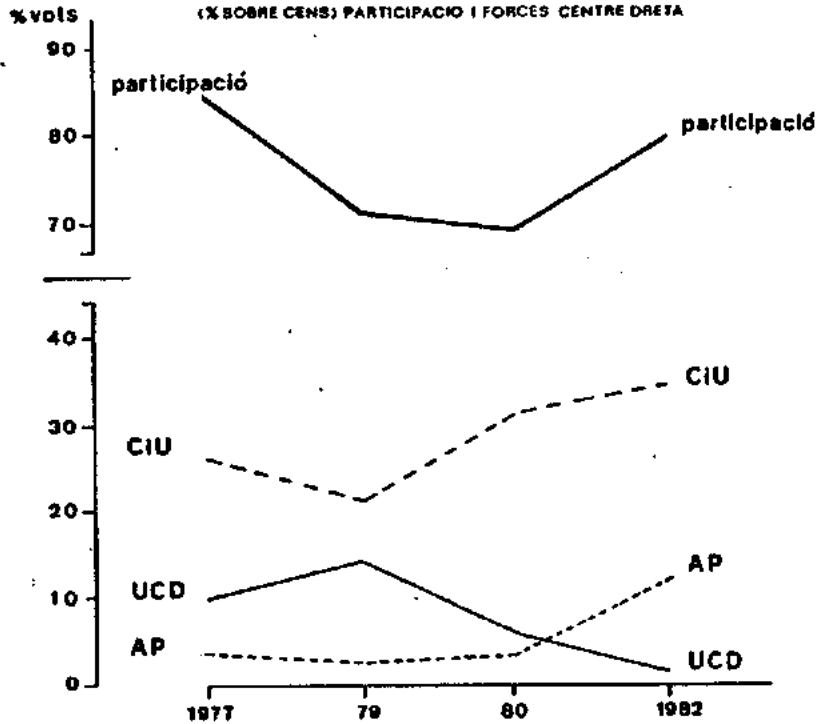

G.n.4

EVOLUCIÓ DEL VOT ENTRE 1977-1982

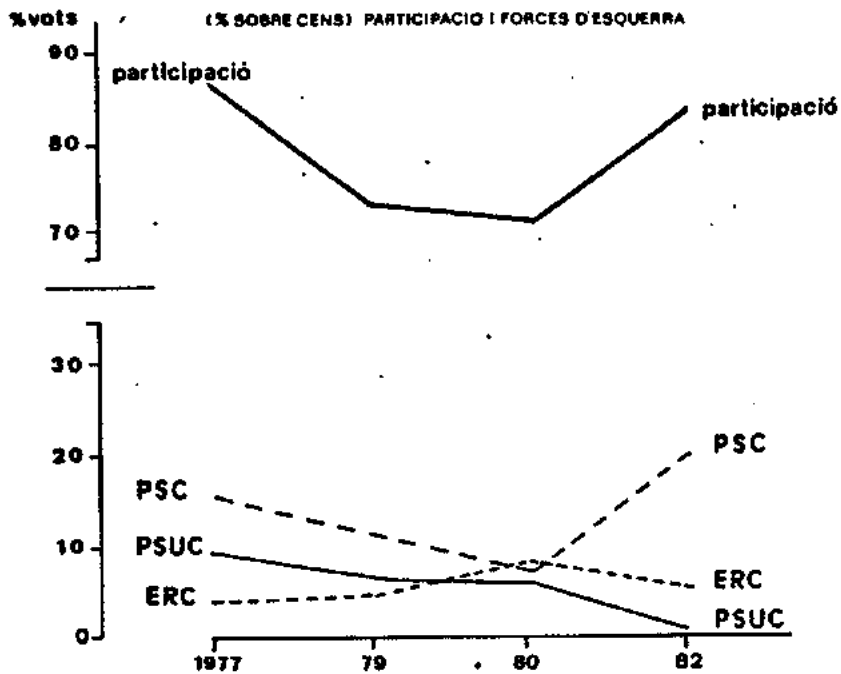
(% SOBRE CENS) PARTICIPACIÓ I FORCES CENTRE DRETA

G.n.5

EVOLUCIÓ DEL VOT ENTRE 1977-1982

(% SOBRE CENS) PARTICIPACIÓ I FORCES D'ESQUERRA

En efecte, el 1977 ja apareix la rellevància excepcional del Pacte Democràtic de Catalunya i d'alguna manera es dibuixen a grans trets el que seran les tendències fonamentals de la comarca. Un sector majoritari catalanista i d'un progressisme moderat que escollirà PDC pel projecte de societat que aquest defensa, però i sobretot, perquè el defensa juntament amb una voluntat de no renunciar a la identitat nacional catalana (26%). Un sector minoritari més lligat a l'Església que votarà UCD-CC (13%) i un sector minoritari de dreta no catalanista que votarà UCD o AP (13%). El conjunt d'aquest electorat que formaria un contínuum des d'un centre ampli fins a la dreta més conservadora suposa un 53% dels electors, i, a nivell de correlació de forces, un 63% dels votants. L'altre gran bloc electoral, el que es definirà prioritàriament per un projecte més progressista de societat representa el 29,9% del cens electoral i un 34,7% dels votants. A l'interior d'aquest bloc, el vot es distribueix entre el PSC-PSOE (15,1%), el PSUC (8,9%) i l'ERC (5,4%).

Entre 1977 i 1979 les modificacions més importants s'esdevindran a l'interior del bloc centre-dreta. Per un cantó la desaparició d'UCD-CC significarà una distribució de vots que majoritàriament aniran a raure a UCD, però també a CiU. Per a aquesta darrera candidatura el 1979 significarà l'inici del seu viratge vers la dreta i, en aquest sentit, si bé aplegarà una part de vots de l'UCD-CC, també és cert que un sector del seu electorat seguirà el PSC o d'altres partits d'esquerra nacionalista. En conjunt, però, encara que l'abstenció afectarà sobretot aquest bloc, continuarà mantenint la seva hegemonia amb un 41% del cens i un 56,9% dels votants.

El bloc d'esquerra és el que es manté més estable i amb menys

remodelacions. En efecte, si bé el PSC-PSOE i el PSUC també es veuran una mica afectats pel descens de la participació, de fet aquesta regressió és recuperada pel trasvassament dels vots del Pacte que sembla haver repercutit en l'augment de l'ERC i del BEAN. A nivell global, doncs, el bloc es manté amb un 29,2% del cens i, evidentment, aquesta estabilitat junt amb el descens dels de centre-dreta, suposen una regressió a nivell de relació de forces, i passa a un 40,3% dels votants.

El 1980 la peculiaritat de les eleccions al Parlament de Catalunya és a l'origen d'una elecció massiva i prioritària per a aquells partits d'obediència estrictament catalana. Per a CiU significa un triomf massiu i aplega en el seu si la majoria de vots d'UCD-CC i catalitza d'aquesta manera els vots catalanistes tant del centre com de la dreta; a la seva dreta resten UCD-CC i AP amb l'electorat més conservador i que possiblement coincidia amb el d'una opció centralista. Modificacions, doncs, més a l'interior del bloc que no a nivell de relació dreta-esquerra, perquè comptant amb la quasi estabilitat de la participació, el grup es manté amb un 41% sobre electors i 57% sobre votants.

Així mateix, l'esquerra, dintre l'estabilitat global com a bloc electoral, també enregistra un transvasament de vots del PSC-PSOE a l'ERC i un augment de NE.

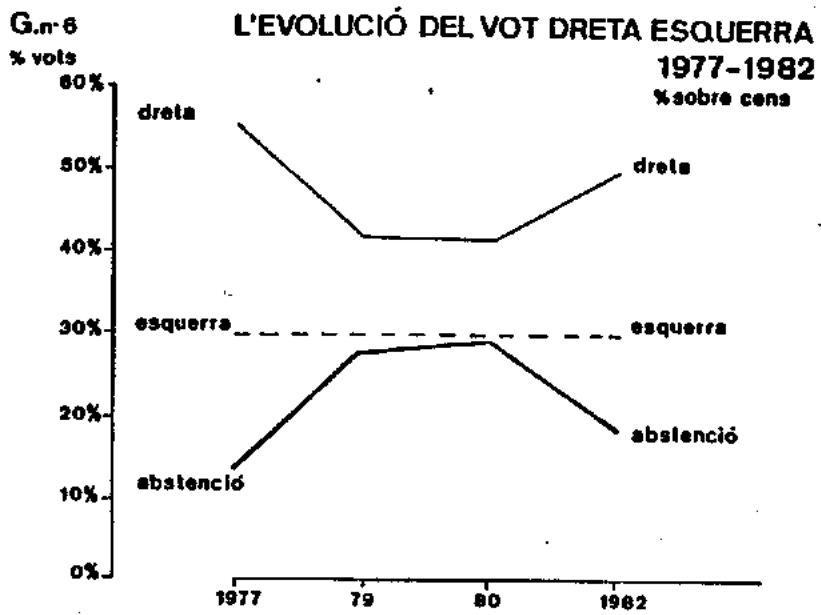
El 1982, CiU es consolida com a força que aglutina el centre i la dreta catalanista i les remodelacions més importants a l'interior del bloc de centre-dreta les experimenta la dreta més conservadora i amb opció essencialment no catalana; AP és la que rep el transvasament d'una bona part de CC-UCD. En

realitat, però, es manté la mateixa tendència fonamental, amb una progressió tant a nivell de cens (49%) com de votants (61,6%), degut a l'augment de la participació que repercutí sobretot en AP i CiU.

L'esquerra continua en la seva estabilitat sobre cens (29%), però amb importants modificacions a l'interior del grup. En efecte, és el PSC-PSOE el que aglutina la quasi totalitat de vots i recupera aquells electors que el 1980 havien votat l'ERC, i aplega en aquests comicis gairebé tres quarts dels vots d'esquerra.

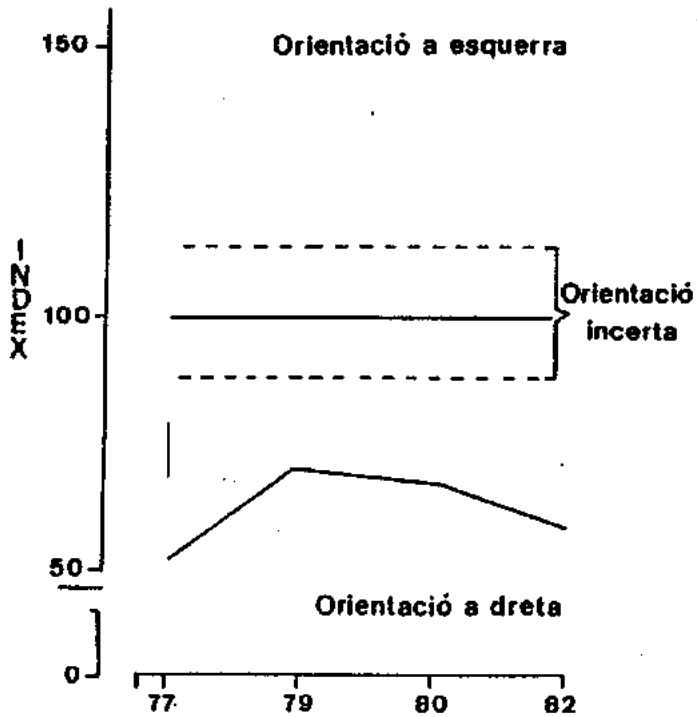
En resum la comarca manté durant tot el període una orientació de centre-dreta, tot confirmant-se, tal com apuntàvem al començament, l'existència dels dos grans grups electorals. El d'esquerra més constant i menys susceptible de variacions respecte a la participació i el de centre-dreta influenciable pel clima electoral -descens o augment de l'abstenció- majoritàriament nacionalista i que a mesura que avança el període es confon amb CiU.

En aquest sentit si acceptem de comparar el bloc de centre-dreta i el d'esquerra sobre un índex 100, que indicaria la total igualtat entre ambdós blocs, podem observar com es marca aquesta elevada orientació a dreta que té la comarca, i que minva tan sols en aquells comicis on el descens de la participació afecta aquest bloc.

G. Núm. 7

CURVA DELS INDEX D'ORIENTACIÓ IDEOLÒGICA: 1977-1982

El predomini del Pacte-CiU i l'elevat percentatge de vots que aquest obté el 1977 quan es presentà amb un programa socialdemòcrata, junt amb el PSC-R, ens planteja un interrogant sobre l'orientació fonamental de la comarca. En efecte, la progressiva evolució de CiU vers un espai polític de dreta, sense que això signifiqui, o molt poc, una pèrdua real de l'electorat del 1977, ens fa pensar si el fet de titllar la comarca amb una orientació de centra-dreta, tant a partir de l'índex d'orientació ideològica que oposa els dos grans grups electorals, com a partir de la mateixa ideologia del partit majoritari, és adequat.

Malauradament no disposem d'enquestes individuals sobre els motius d'una opció de vot i les dades agrupades sempre plantegen problemes d'interpretació, però la permanència dels del 1977, malgrat el viratge que aquesta candidatura fa a nivell ideològic, és susceptible de dues lectures diferents. Per un cantó pot ser que els electors copsin CiU com el partit que defensa el mateix projecte de societat que ells havien votat el 1977, o bé, més que el projecte de societat, el motiu que ha estat decisiu per a votar-lo, és la pertinença d'aquest a defensar aquells aspectes del seu catalanisme, la llengua i la cultura del país, que no veien en els altres partits d'esquerra moderada. No hem d'oblidar que també hi ha una orientació nacionalista en el bloc d'esquerra, ja que sense endinsar-nos en el nivell de catalanitat dels partits d'obediència estatal, de fet aproximadament un 9% dels votants d'aquest bloc ho fan a partits estrictament catalans, l'ERC i NE.

La geografia electoral ens aportarà més dades sobre l'homogeneïtat o no d'aquesta orientació dretana de la comarca, que copsaren a través de la

implantació territorial de les distintes forces polítiques i de la seva estructuració a nivell municipal.

7.2.2. Implantació de les forces polítiques i variables socio-econòmiques

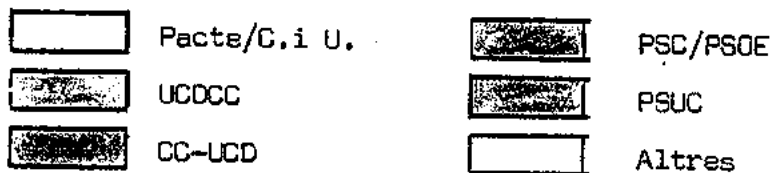
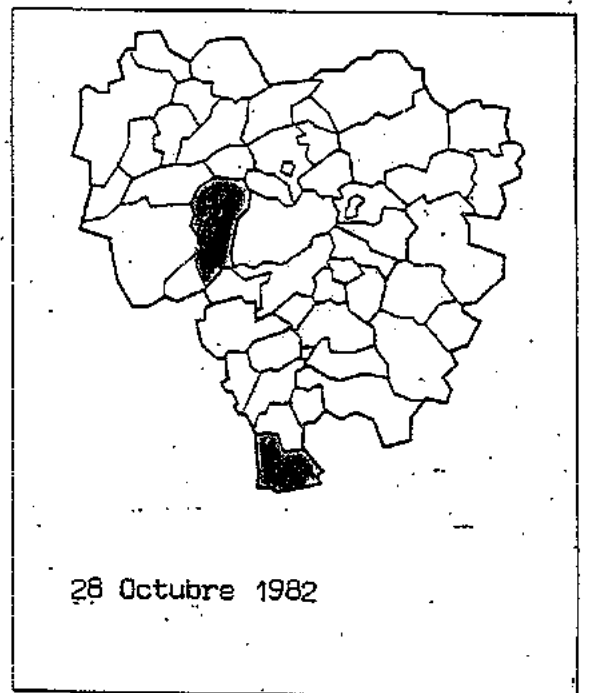
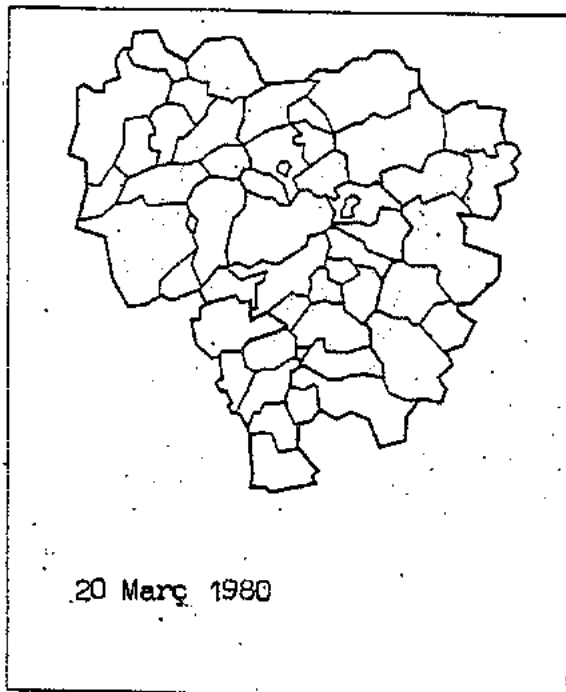
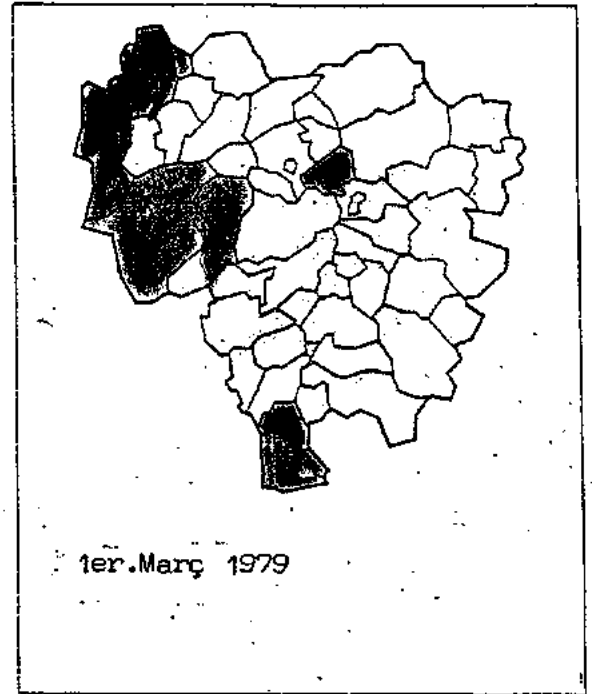
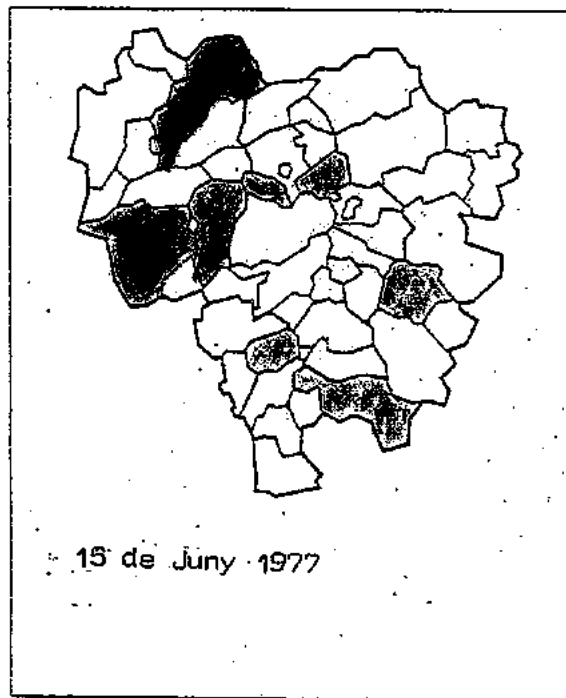
CiU. El predomini absolut de CiU també es plasma a nivell de geografia electoral. En aquest sentit la seva implantació serà bastant homogènia i progressarà d'acord amb l'ampliació del seu espai polític. A la Plana de Vic és on comptarà amb un electorat més constant, ja d'ençà del 1977, sobretot en aquells municipis amb menys presència d'immigració. En canvi, al Lluçanès serà una de les àrees geogràfiques de més difícil penetració i on s'hi implantarà com a primera força tan sols a partir del 1980 quan aplegarà els vots de CC-UCD. El 1977 i el 1979 ja abastava però un electorat ampli, i figurava com a primera força en 37 dels 47 municipis d'Osona. Predomini que el 1980 tindrà arreu i que consolidarà al 1982 (excepció de Sant Martí de Centelles i Sant Bartomeu del Grau), i aconseguirà progressivament més del 30% dels votants en la totalitat dels municipis.

La característica més important, però, és l'hegemonia de la quasi totalitat dels municipis, en uns, els de la Plana jugant el paper de força conservadora enfront de PSC, PSUC o NE, i, en uns altres, els més rurals erigint-se com la candidatura que aplega l'electorat més progressista.

En aquest sentit, donada l'homogeneïtat de la seva implantació es fa molt

Força política més votada per municipi

1977-1982

309 bit

diffícil de detectar unes correlacions molt significatives amb una o altra força política o encara de relacionar Pacte-CiU amb un grup socio-professional determinat. Amb tot, cal dir que l'anàlisi estadística ens mostra d'alguna manera el viratge que vers la dreta CiU inicia el 1979 i que suposa un transvasament en el seu electorat. En efecte, observem que a nivell electoral el 1977 existeix una correlació negativa amb l'UCD que deixa de ser significativa el 79 i el 80, i a l'inrevés, del 77 fins el 80 va augmentant la correlació significativa negativa amb PSC, PSUC; això indica que a partir d'aquest any, el 1977, va desapareixent la incompatibilitat d'espai polític amb UCD alhora que té tendència a incrementar-se amb el de les forces d'esquerra.

Taula núm. 1		1977	1979	1980	Taula núm. 2		1977	1979	1980
PACTE/ CiU	UCD	-0.47	-0.18	-0.26	PACTE/C. i U.	% pagesans	-0.30	+0.08	-0.07
	AP	+0.28	+0.11	-0.15		% obrers	+0.21	-0.28	-0.09
	UDC-CC	-0.04				% immigració	-0.09	-0.21	-0.40
	PSC/PSOE	0.00	-0.07	-0.27		Creixement població	+0.25	-0.10	-0.11
	PSUC	-0.07	-0.09	-0.17		Explotacions +100 Ha.	-0.27	0.00	-0.13
	ERC n	-0.06	+0.29	-0.08					

Així mateix, a nivell socio-econòmic, és tan sols el 1977 l'any que es detecten unes correlacions positives amb obrers i creixement de població -medi urbà- i negatives amb agricultors, comicis en què la seva implantació estava més concentrada en els municipis de la Plana.

Aquestes correlacions desapareixen, però, quan a partir del 1979 CiU amplia el seu espai geogràfic i polític tot perdent una part del seu electorat en els municipis més industrials. L'únic grup socio-professional amb el qual manté una correlació positiva i constant és amb els dels comerciants i també cal remarcar la permanència d'una relació negativa amb la immigració.

A partir de les dades per municipis és difícil endinsar-nos en grans disquisicions sobre les característiques dels electors d'aquesta candidatura, que per la seva importància, determina d'alguna manera l'orientació ideològica dels pobles d'Osona. Podem constatar tan sols que el seu electorat és divers, que pel seu abast aplega necessàriament vots d'una part dels treballadors d'indústria, alhora que el d'altres grups professionals; és evident que si a més a més considerem la relació negativa amb la immigració podríem deduir que no és precisament dels treballadors immigrants que es recapta els vots. Ens cal ser prudents, però, en qualsevol tipus d'afirmacions ja que només una enquesta que partís de la decisió de vot individual podria confirmar-nos les hipòtesis.

UCDCC:

A la dreta de CiU, UCDCC es presenta tan sols el 1977 i obté un 13% dels cens electoral, situant-se, així, com a tercera força comarcal. La seva implantació territorial és bastant homogènia al voltant de la mitjana, només, una mica inferior en els municipis de la vorera del Ter i més superior en els del Lluçanès, àrea geogràfica on comparteix l'electorat amb Pacte i UCD. A la Plana, en canvi, la importància del Pacte i de les forces d'esquerra fan que difícilment aconseguixi un lloc preeminent en

l'estructuració de les forces polítiques.

CC-UCD Inicia el període electoral amb 10% de cens electoral, i enregistra el seu moment àlgid el 1970 on, amb el transvasament de vots d'UCDCC, obté gairebé el 14% dels cens i 20% dels votants, ocupant, així, el segon lloc en el ranking de les forces polítiques. El 1980 inicia una forta devallada que es ratificarà el 1982, comicis on aplega a penes l'1,4% dels cens.

A nivell territorial la UCD és la força política que compta amb unes àrees geogràfiques més delimitades on enregistra una forta implantació durant tot el període electoral: el Lluçanès -on el 77 i 79 és la primera força en una majoria de municipis-, i alguns municipis aïllats de la Plana i del Collsacabra-Guillerics. L'anàlisi estadística ens mostra correlacions positives amb contextos agraris i, a l'inrevés, negatives amb medi urbà, correlacions que només el 1979 són menys significatives ja que és l'any on abasta un electorat més ampli. Igualment a nivell electoral es detecta la incompatibilitat d'espai polític amb PSC, PSUC i amb ERC (aquest últim el 1980). (Vegeu taules 12 i 13). Pel que fa a l'estructuració de forces polítiques té una certa importància al Lluçanès on comparteix l'electorat amb UCDCC i Pacte el 77, i amb Pacte i AP a partir del 1979.

	1977	1979	1980
AP	+ 0.12	+ 0.23	- 0.10
UCD-CC	+ 0.14		
PSUC i U.	- 0.47	- 0.18	- 0.20
PSC	- 0.33	- 0.37	- 0.39
PSUC	- 0.30	- 0.27	- 0.37
ERC	+ 0.13	- 0.08	- 0.26

	1977	1979	1980
% censants	+ 0.79	+ 0.01	+ 0.44
% vots	- 0.12	+ 0.16	- 0.07
% censants i vots	- 0.15	- 0.22	- 0.30
Canvi censants i vots	- 0.14	- 0.10	- 0.26
Explicacions +100 pts.	+ 0.13	+ 0.10	+ 0.26

AP: Alianza Popular és una força política que fins el 1980 es manté minoritària a Osona, aplega a penes el 3% del cens electoral. Es només el 1982, on per les vicissituds de la conjuntura política, reuneix en el seu si la quasi totalitat dels vots d'CC-UCD, i, en aquest sentit, és l'únic any on es detecta una implantació territorial més important en aquelles zones, suara feu d'UCD.

PSC-PSOE:

A l'interior del bloc d'esquerres aquest és el partit que aplega la majoria d'electors. El 1977 obté un 15% del cens, i s'inicia en el període electoral com a segona força política. Més endavant, el 1979, enregistrarà una lleugera devallada degut al descens de l'abstenció, descens que continuarà el 1980 i aplegarà tot just el 8% del cens, però que recuperarà amb escreix el 1982 i aconseguirà de bell nou un 20% dels electors. Les causes que expliquen aquesta evolució cal cercar-les en l'especificitat de cada una de les eleccions, el 1980 calia elegir un Parlament català i en aquest sentit es detecta un retrocés dels vots en aquells municipis amb més presència d'immigració que semblen relacionar-se, en part, amb un augment dels vots a ERC. El 1982, l'enfortiment de la dreta a nivell de l'Estat abocà a una concentració de

forces d'esquerra que voten PSC-PSOE com a alternativa amb més possibilitats d'afrontar la nova situació.

A nivell territorial, el PSC-PSOE ha estat la primera força política a Manlleu el 1977 i el 1979, a Centelles el 1979, a Sant Martí de Centelles el 1979 i el 1982 i a Sant Bartomeu del Grau el 1982. L'àrea geogràfica d'implantació constant coincideix amb l'eix nord-sud de la Plana de Vic, amb especial rellevància en aquells municipis amb més presència d'immigració com són els de la vorera del Ter i del Congost. L'anàlisi estadística ens confirma la delimitació de l'espai geogràfic tot indicant-nos una correlació altament positiva i constant amb la població immigrada, també amb obrers, a més d'aquells altres sectors socio-professionals com quadres mitjans i comerciants. En definitiva un electorat urbà majoritàriament relacionat amb el treball d'indústria.

Taula n.º 1		1977	1979	1980	Taula n.º 2		1977	1979	1980
PSC/PSOE	AP	-0.20	- 0.12	+ 0.09	PSC/PSOE	%Ingressa	- 0.04	- 0.91	- 0.40
	JCC-CC	-0.32				%Obrers	+ 0.53	+ 0.42	+ 0.38
	CC-LCD	-0.33	- 0.37	- 0.35		%Immigració	+ 0.73	+ 0.84	+ 0.70
	PSC/C. i U.	0.00	- 0.07	- 0.27		Creixement població	+ 0.69	+ 0.35	+ 0.32
	PSUC	+0.55	+ 0.52	+ 0.52		Explotacions +100 Hn.	- 0.42	- 0.27	- 0.20
	ERC	+0.03	+ 0.14	+ 0.03					

Aquest espai polític el comparteix amb el PSUC amb qui de forma constant l'anàlisi estadística ens mostra unes correlacions positives. A l'inrevés, les correlacions són negatives amb UCD, cosa que fa palesa una vegada més la incompatibilitat d'ambdós espais polítics. Amb el Pacte no es pot parlar de correlacions significatives, si bé es dibuixen com a negatives amb tendència a augmentar el 1980, moment on CiU amplia el seu electorat amb el sector dretà d'UCD.

PSUC:

L'electorat comunista d'Osona es manté més o menys fidel fins el 1980, encara que amb tendència a una regressió que s'inicia el 1979, en què els seus vots passen del 8,9% del cens a un 6,7%, percentatge que manté fins el 1980. El 1982 i degut a les vicissituds de la conjuntura política enregistrarà una taxa d'implantació baixíssima de l'ordre del 2% dels electors.

Geogràficament comparteix el mateix espai polític que el PSC (vegeu quadre) amb més implantació en aquells municipis de la vorera del Ter i, igualment que el PSC, l'anàlisi estadística mostra clarament unes correlacions positives amb medi urbà i negatives amb medi rural.

		1977	1979	1980
PSUC	AP	-0.30	- 0.30	- 0.01
	UDC-CC	-0.24		
	CC-UCD	-0.30	- 0.27	- 0.37
	POC-C. I. U.	-0.09	- 0.09	- 0.17
	PSC-PSOE	+0.55	+ 0.52	+ 0.52
	ERC	+0.06	0.00	+ 0.19

		1977	1979	1980
PSUC	% pagesos	- 0.61	- 0.50	- 0.54
	% obrers	+ 0.59	+ 0.46	+ 0.38
	% immigració	+ 0.63	+ 0.68	+ 0.56
	Creixement població	+ 0.35	+ 0.29	+ 0.32
	Explotacions + 100 Ha.	- 0.37	- 0.13	- 0.22

ERC: La tercera en importància de les forces d'esquerra apareix com a minoritària el 1977, amb un 4% del cens, implantada sobretot en aquells municipis on l'ERC republicana havia tingut incidència. A partir del 1979 enregistra una progressió constant, i aplega en el seu si vots provinents dels electors del centre-esquerra del Pacte; enregistrarà el moment àlgid el 1980, quan amb el 9% dels electors figurarà com a segona força comarcal. El 1982 regresa un xic degut al travasament de vots al PSC, tot mantenint-se, però, amb un 5.5% del cens electoral.

Geogràficament la seva implantació segueix a bastament el mateix eix nord-sud on estan implantats socialistes i comunistes encara que l'aiguabarreig entre els vots inicials provinents de l'ERC històrica fa que la seva implantació sigui més extensa i arribi al Lluçanès, i, doncs, que el seu espai polític no sigui tan delimitat geogràficament com el de les altres forces d'esquerra. Estadísticament tan sols es detecten correlacions significatives el 1980, any de màxima expansió, que a nivell electoral són positives amb PSUC i PSC i, a nivell socio-econòmic, també són positives amb treball secundari-medi urbà, a més de ser-ho igualment amb pagesos parcers que manen explotacions de petita dimensió.

NE: L'última de les forces d'esquerra és Nacionalistes d'Esquerra,

minoritària, però que a partir de la seva aparició en l'escena política, el 1980, obté un 3% del cens electoral. A nivell geogràfic no es relaciona amb cap àrea concreta, encara que la majoria de vots provenen dels municipis urbans de la Plana.

Resumint la implantació de les distintes forces polítiques podem adonar-nos com de bell nou el mapa socio-econòmic condiciona una determinada estructura de vot i, en definitiva, unes zones diferenciades de comportament electoral (vegeu mapes 1 al 6). En efecte, és a la Plana on amb més participació CiU comparteix l'electorat amb socialistes i comunistes i, a l'interior de la Plana, la major presència de partits d'esquerra es correspon amb municipis d'antiga implantació industrial. Al Lluçanès i Collsacabra-Guillerics és on trobem els municipis més abstencionistes i, on majoritàriament CiU, comparteix l'espai polític amb UCD i AP.

Amb tot, el més remarcable de l'estructura de vot, és el predomini de CiU, que com hem vist és una candidatura que està implantada tant en municipis amb majoria de població activa en el sector secundari i d'antiga tradició industrial com en aquells més rurals amb predomini de l'activitat agrària. Per aquest fet, si mesurem l'orientació bàsica dels municipis a partir de la comparació entre els dos grans grups electorals: el d'esquerra i el de centre-dretes, succeeix que la quasi totalitat dels pobles s'ordenen a l'interior d'una actitud majoritària de centre-dreta (vegeu taula 18), això sí, amb desviacions respecte de la mitjana comarcal que va des d'aquells municipis, on la relació dreta-esquerra és més pròxima de l'equilibri fins a aquells on l'esquerra és quasi inexistent. Aquest fet ens planteja l'adequació de parlar d'una orientació bàsica

dels pobles de la comarca en base als dos grans grups electorals ja que, tal com apuntàvem abans, la pregunta segueix essent la mateixa: Podem concloure que pel fet de votar CiU la majoria dels osonencs són prioritàriament conservadors? O, cosa que és el mateix, podem pensar que pel fet de votar CiU tots els municipis d'Osona tenen una orientació bàsica cap a dreta?

7.3. ¿PODEM PARLAR DE L'EXISTÈNCIA DE ZONES HOMOGÈNIES DE COMPORTAMENT ELECTORAL?

Deixant l'interrogant sense respondre, sobre l'encert o no de titllar els municipis d'Osona amb una orientació de centra-dreta degut al vot majoritari a CiU, de fet, si partim de les dades i d'un agrupament de les forces polítiques en funció dels plantejaments ideològics i del projecte de societat que defensen, ens trobem amb un electorat que s'ha manifestat per una candidatura, CiU, que es situa a bastament, sobretot d'ençà del 79, dintre el bloc de centre-dreta.

Per elaborar una síntesi del que estat el comportament electoral durant el període 1976-1982 tan sols podem partir de les dades objectives i, en conseqüència, dels vots de CiU, com a vots integrants del bloc de centre-dreta. Seguint els mateixos criteris utilitzats en l'anterior període republicà, (109), ens ha semblat útil fixar-nos en les variables electorals bàsiques, orientació ideològica i participació per tal de detectar aquells municipis amb un tipus de comportament estable i homogeni. Per cada un dels grans grups de municipi indicàvem l'estructuració de les forces polítiques (vegeu la síntesi en la taula 18 i el mapa 6). (10). Els grups 1 i 2 inclouen els municipis de la vorera del Ter i del Congost. Són els municipis d'antiga tradició industrial, els que compten amb el

major percentatge de població activa en el sector secundari i els que d'ençà de la República han conegut més transformacions en la seva població activa, incrementada amb noves generacions provinents del món rural, i han enregistrat les taxes més altes d'immigració. Són municipis progressius i en total apleguen el 41% de la població,

TAULA n.º 33. Tipologia dels municipis d'Osona 1976-1982

Orientació Ideològica Participació	ESQUERRA		DRETA			
	↳ forts esquerra- sobre vorents entre 50 i 60% (1)		↳ vots de dreta, sobre vorents entre 50 i 60% (2)	entre 60 i 70% (3)	+ del 70% (4)	
FORTA	TIPUS I 1er. PSC 2n. PACTE-CIU 77/78 CIU - PSC 80/82	TIPUS III Balenyà Centelles Masies Roda Roda de Ter St. Hipòlit V. St. Martí Cent. St. Vicenç T. Torelló	Alpens	TIPUS II 1er. PACTE-CIU 2n. PSC o PSUC	Cellideneu Espinelves Malla Parafita Prats St. Sadurní Oso. St. Cecília Valt. St. Eugènia B. Tardell Tevernoles Viladrau St. Julià Vilat.	
			Folgueroles Masies Volt. St. Pere Torl. Seva Tona Vic		1er. PACTE-CIU 2n. UCDD/UCDCC 77/78 ERC/PSC 80 i 82	1er. PACTE-CIU 2n. UCDD/UCDCC
FEBLE	TIPUS II	TIPUS IV	Oria Sta. Maria Corçó Vilanova de Sau	Brull Collanospina Gurb Lluçà Montanyola Olost Oribà Fruit-Rupit St. Agustí St. Bartomeu Grau St. Sol Ll. St. Martí Bas Sta. Eulàlia A. Sora Tàrradellas Tarradellas	1er. PACTE-CIU 2n. PSC/PSUC	1er. PACTE-CIU 2n. UCDD/UCD

El grup 3 inclou Vic, alguns municipis del seu entorn i la resta de la

vorera del Ter (vegeu mapa 6). Municipis amb presència de noves indústries o amb persistència de les antigues. Generalment predomini dels treballadors en el sector secundari, encara que la població activa compta amb un tant per cent important en els serveis com és el cas de Vic, o si no, l'entorn rural i l'activitat agrària és molt més present en les seus habitants. A nivell electoral, l'any 77 i 79, l'estructuració de les forces polítiques era Pacte-CiU, i UCD o UCDC, mentre que el 1980 i el 1982, comicis en que CiU havia reunit els vots de dreta, l'estructuració és CiU, i en segon lloc ERC i PSC. Durant la República eren uns municipis on ja es detectava una presència important d'esquerra, sense que aquesta fos majoritària. Generalment la feble participació es relaciona amb aquells municipis amb més dificultats de comunicació i amb relleus acusats, que també ja durant la República tenien el mateix comportament.

El grup 4 és format majoritàriament per municipis rurals, sense presència d'indústries encara que la població acudeixi a treballar als centres fabrils més propers. La diferència en la participació depèn de la situació geogràfica, de la proximitat o llunyania de l'eix transversal de la Plana. Excepte els municipis del Lluçanès, que durant la Segona República havien experimentat una progressiva implantació de l'esquerra degut a unes condicions excepcionals de socialització política, els altres, són municipis ben caracteritzats pel predomini de la dreta. L'estructuració de les forces polítiques és Pacte/CiU en primer lloc seguit de UCD i AP. A l'interior d'aquest grup cal remarcar el cas de Sant Bartomeu del Grau, municipi que d'ençà de la Segona República ha registrat una progressió de la població degut a la instal·lació d'una fàbrica tèxtil que ha suposat per al poble una arribada important d'immigrants. Si bé al començament del període electoral aquest municipi es mostrava desimplicat per la política i, si votava, ho

feia a UCD i AP, de fet, a mesura que ha avançat el període electoral s'hi detecta una progressiva conscienciació i vot a PSC.

En definitiva, si comparem les àrees de comportament electoral amb l'anterior període democràtic podem constatar que essencialment es tracta de les mateixes zones, amb desplaçament, això sí, vers un comportament que es manifesta més dretà i conservador per l'efecte del vot a CiU. Sembla com si malgrat els canvis socio-econòmics que ha enregistrat la comarca ens trobéssim amb uns mateixos factors que expliquen la permanència d'unes determinades zones geo-electorals, i que d'alguna manera s'ordenarien a l'entorn de dos grans eixos, industrialització-ruralitat, Plana-relleu. Tot constant la variable immigració com explicativa d'una línia divisòria entre dues poblacions, entre dos sistemes de valors diferents, que podrien incidir en una opció de vot.

Capítol IV.

Conclusions:

Estabilitat o canvi en el comportament electoral entre la Segona República i el període 1977-82?

CAPITOL IV

ESTABILITAT O CANVI EN EL COMPORTAMENT ELECTORAL ENTRE LA SEGONA REPUBLICA I LA NOVA ETAPA DE TRANSICIO DEMOCRATICA.

Després de l'anàlisi dels dos períodes ha arribat el moment de demanar-nos si ha canviat el comportament electoral de la comarca, i, si fóra així, quines són les característiques del canvi, i, si és pertinent o no de mantenir el lligam conservadorisme-nacionalisme.

D'antuvi cal assenyalar que malgrat la diferència entre les condicions objectives i institucionals que emmarquen ambdós processos electorals -situació socio-econòmica, sistema de partits- semblaria que per un cantó hi trobem uns trets comuns que ens informen d'una certa particularitat de la comarca:

En primer lloc cal constatar que en ambdós períodes la comarca es manifesta amb una actitud clarament nacionalista, encara que pels efectes del marc institucional més generalitzada durant la Segona República (on el catalanisme era present en totes les opcions electorals majoritàries). Actitud que per altra banda es manifesta no tan sols en l'opció de vot sinó que àdhuc les eleccions autonòmiques es caracteritzen, tan el 1932 com el 1980, per una major participació respecte de la mitjana del Principat

En general, abans i ara, els osonencs enregistren percentatges de participació electoral per damunt de la mitjana catalana, amb permanència d'unes zones més participatives localitzades a la Plana, en aquells municipis més pròxims a la xarxa de comunicacions.

Tant en un període com en l'altre la població es mobilitza més i acudeix a les urnes en aquelles eleccions copsades com a transcendents (1931, 1977, 1982). L'excepció de 1936, contesa en què no segueix la tendència de Catalunya, ni en la participació ni en l'opció de vot que és més dretà, caldria potser explicar-la per la gran mobilització de la dreta aconseguida el 1933 i per les pressions contradictòries d'un electorat flotant que entre el seu catolicisme i

el seu catalanisme opta per aquells valors més reconeguts.

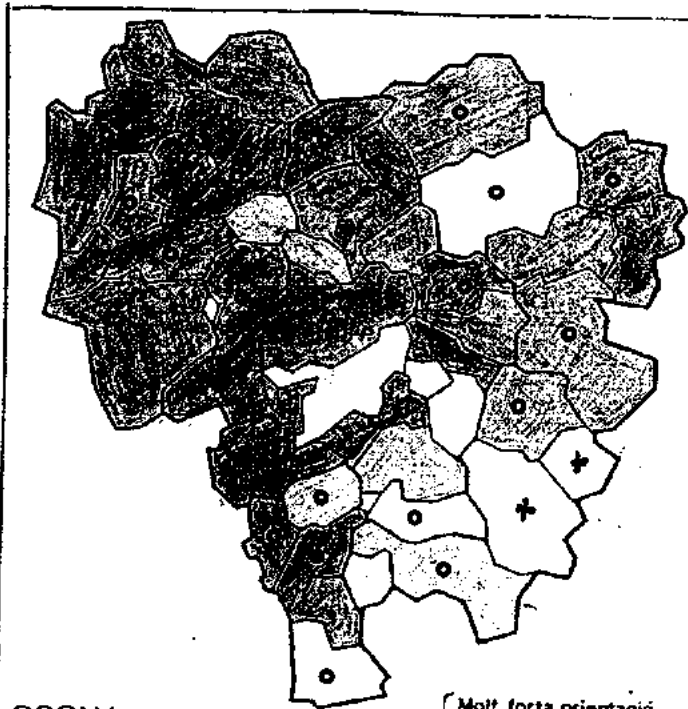
Constatar també que en els dos períodes hi ha uns factors socio-econòmics i d'entorn que influeixen tant en la mobilització política com en l'orientació de vot, i que aquests són essencialment la industrialització, el medi urbà i el tipus de socialització política que generen.

També, però, en ambdós períodes aquests factors són creuats per d'altres de tipus cultural, d'arrel essencialment religiosa que incideixen d'alguna manera en una tendència de vot més conservador. El període 1931-1936 amb una influència clara de l'Església catòlica, que el 1977-1982 sembla actuar de forma més difusa.

En funció dels principals factors socio-econòmics, entre un o altre període es pot observar la continuïtat que es detecta a nivell de grans tendències, i no de fidelitat de partit, perquè la Lliga no es presenta i la incidència d'ERC, malgrat la presència d'aquesta opció, és molt minoritària. Aquestes zones són la conca del Ter i la del Congost, que és allà on les forces d'esquerra hi són presents, sense que en l'actualitat siguin majoritàries, sinó que ho és CiU. Una zona intermedia integrada per Vic i la seva rodalia, amb menys presència d'esquerra i també amb predomini de CiU. I la permanència així mateix d'un vot molt conservador relacionat amb municipis eminentment rurals i disseminats, amb implantació de les forces més dretanes que ara són UCD i AP, on CiU juga un paper més progressista enfront d'aquelles candidatures.

Davant, però, d'aquestes trets que són comunes entre dos períodes

OSONA

**ORIENTACIÓ IDEOLÒGICA
DRETA-ESQUERRA PER
MUNICIPIS
MAPA SÍNTESIS 1931-1936
% sobre votans**

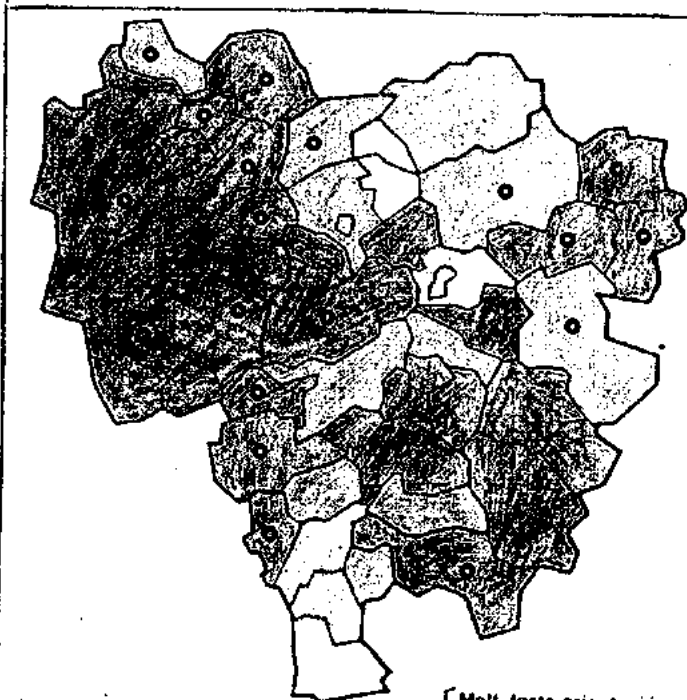
Orientació
a dreta

Orientació
a esquerra

- Molt forta orientació a dreta - 70'1 %
- Molta orientació a dreta 60'1-70 %
- Orientació a dreta 50'1-60 %
- Orientació a esquerra 50'1-60 %
- Molta orientació a esquerra 60'1-70 %
- Molt forta orientació a esquerra - 70 %

• Molta abstenció per sobre la Mitjana

OSONA

**ORIENTACIÓ IDEOLÒGICA
DRETA-ESQUERRA PER
MUNICIPIS
MAPA SÍNTESIS 1977-1982
% sobre votans**

Orientació
a dreta

Orientació
a esquerra

- Molt forta orientació a dreta - 70'1 %
- Molta orientació a dreta 60'1-70 %
- Orientació a dreta 50'1-60 %
- Orientació a esquerra 50'1-60 %
- Molta orientació a esquerra 60'1-70 %
- Molt forta orientació a esquerra - 70 %

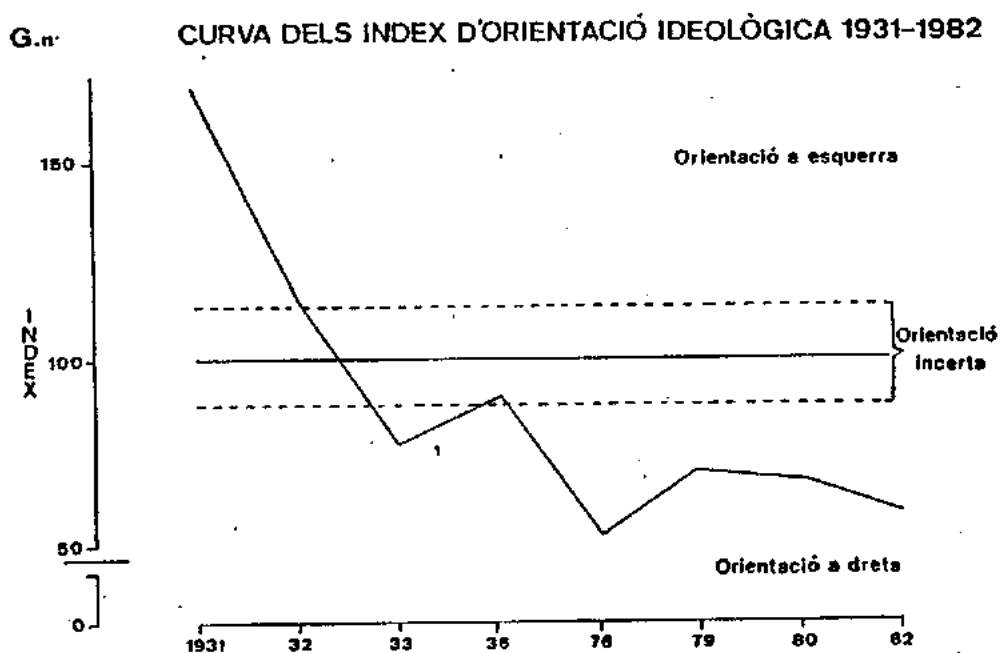

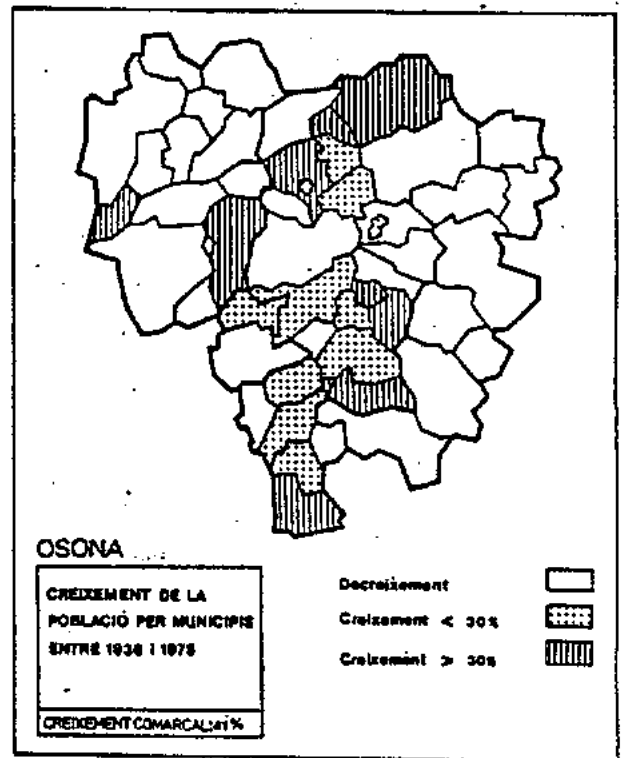
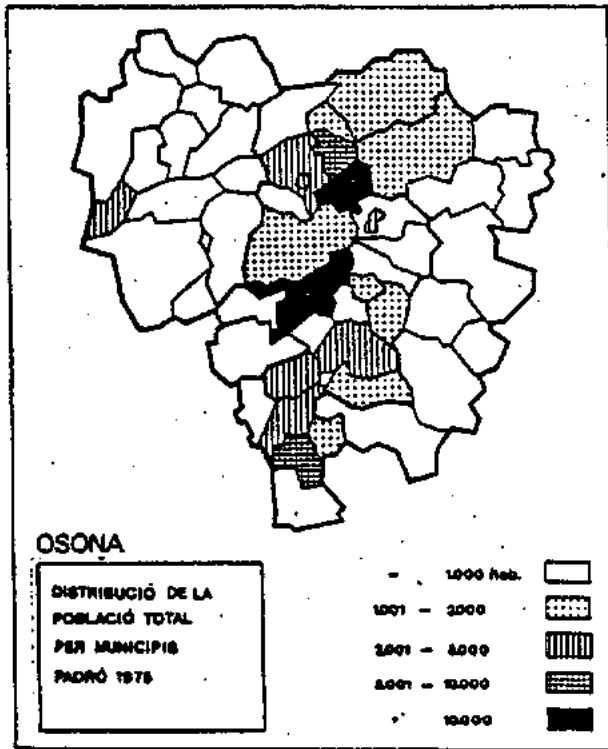
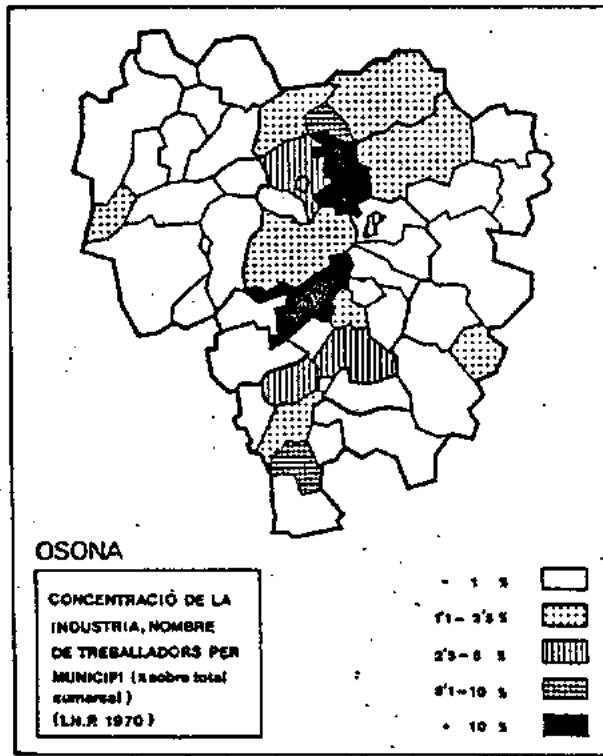
• Molta abstenció per sobre la Mitjana

303 BcJ

electorals es detecten també uns canvis que són prou importants i cal tenir en compte:

En primer lloc, i aquest és el fet més important, a l'Osona del 1977-1982 s'observa un canvi ideològic vers la dreta, tant a nivell global com en les distintes zones geo-electorals (vegeu mapes 45 i 46). En efecte, tant si ens fixem en l'orientació bàsica de la comarca a partir dels índex d'orientació ideològica, com en la geografia electoral per municipis a partir de la divisió de les forces polítiques en dos grans grups electorals, el de la dreta i el de l'esquerra, sembla evident una diferència notable entre una Osona republicana amb unes zones de forta implantació de l'esquerra i una Osona actual amb clar predomini de la dreta (vegeu mapes 45 i 46).

3246.

Encara que com apuntàvem abans és ben cert que a grans trets les zones es mantenen, també és veritat que quasi en cap municipi l'esquerra predomina sobre la dreta de forma contínua, i, si ho fa (cas de Manlleu) més aviat podem parlar d'un equilibri durant la Segona República, en l'actualitat aquesta hi compta entre un 40 i un 50% dels votants. Al Congost, llavors més pròxim a l'equilibri de forces, però també amb predomini de l'esquerra, ara també la dreta hi és hegemònica. Vic i la seva rodalia, abans amb una presència de l'esquerra entre un 40 i un 50% de votants, compta ara entre un 30 i un 40%.

Es evident que si considerem que durant la Segona República el vot a esquerra era un vot a ERC i que en l'actual etapa democràtica ho és majoritàriament a CiU pot semblar agosarat el fet de mesurar el canvi ideològic a partir d'aquest transvasament de vots. Es cert que durant la República les forces més a l'esquerra de l'ERC varen tenir ben poc ressò a la comarca, qui sap si com indicador d'un tarannà cautelós i assenyat propi dels osonencs, però també es veritat que donada la realitat d'Osona, votar l'ERC era desafiar d'alguna manera la legitimitat establerta. No cal oblidar que l'ERC era votada, a més d'altres sectors de població per obrers afiliats a la CNT que s'havien socialitzat treballant i lluitant per defensar els interessos de la classe obrera i és en aquest sentit que ens sembla prou legítim parlar d'un canvi ideològic a partir almenys dels resultats electorals.

També han canviat radicalment algunes àrees marginals i alguns municipis aïllats. Tal és la zona del Lluçanés que ha passat d'un vot d'esquerra a

una orientació ultraconservadora, o encara el de Folgueroles i Rupit, també reconeguts durant la República com a molts radicals i que en l'actualitat es signifiquen per un vot conservador. O encara, a l'inrevés, el cas de Sant Bartomeu del Grau, municipi que d'un vot conservador va canviant progressivament vers un vot socialista. Sembla però que les mutacions d'aquestes àrees marginals són explicades per factors locals (regressió de la població en els municipis del Lluçanès amb el conseqüent envelliment d'aquesta, o, en el cas de Sant Bartomeu del Grau, instal·lació d'una indústria tèxtil que ha suposat un creixement de la població i una presència d'immigració).

En realitat, però, a l'interior d'una tendència generalitzada vers la dreta, les mutacions més significatives en el comportament electoral s'observen en aquells municipis d'industrialització antiga (conca del Ter), llavors feu de l'esquerra, de l'ERC, i en l'actualitat amb vot majoritari a CiU. Observació que ens fa pensar que aquest canvi podria correspondre's amb un canvi de comportament de les classes treballadores autòctones, sobretot si tenim en compte que durant la República la immigració era quasi inexistent i que, a més a més, en la nova etapa democràtica el vot a esquerra es correlaciona amb presència d'immigració.

La qüestió clau, doncs, per a esbrinar el canvi polític a la comarca sembla plantejar-se a partir de la pregunta, què ha passat a la conca del Ter entre 1931-36 i 1977-82? ¿Es tracta realment d'un canvi d'actitud profunda per part de la classe obrera autònoma? ¿Es que en les classes treballadores catalanes ha minvat o ha desaparegut aquella consciència de pertànyer a un col·lectiu obrer amb un passat de lluita comú i amb uns interessos específics a defensar? ¿Es que

ara aquesta consciència de pertànyer a una classe obrera és tan sols patrimoni de la població immigrada? En definitiva, què ha canviat entre 1936/1980, els interessos de la classe, les condicions socio-econòmiques, el marc institucional, el sistema de valors?

Es obvi, que els factors que poden condicionar una decisió de vot són múltiples, en tot cas el que podem constatar a partir de resultats electorals és que hi ha hagut un canvi en l'ordre de prioritats que podien incidir en una decisió electoral. En efecte, si bé durant la República sembla que en una bona part dels treballadors catalans la pertinença a una classe social objectiva jugava en una decisió de vot a l'ERC, en l'actualitat hi ha un nou factor -el catalanisme- que sembla tenir una incidència més prioritària en el moment de l'elecció. Es evident que potser un catalanisme en allò que té de més elemental "votar partits de casa" i qui sap si la seva preeminència és deguda no tant a la manca d'una consciència de classe com el mateix ventall de partits que s'oferien a un electorat català que en els últims 40 anys havia patit massa la repressió del franquisme contra la seva llengua i les seves senyes d'identitat. Podria ser que enfront del dilema partit de classe-partit catalanista aquest electorat hagi optat per aquella candidatura -CiU- amb més possibilitats de defensar la seva identitat catalana (pensant que els altres partits d'esquerra moderada no semblaven prou vàlids per a defensar-la, l'ERC per manca d'incidència, el PSC (PSC-PSOE) per manca de catalanitat). En canvi, per a una part molt important dels treballadors immigrants aquest dilema no existia, i, en no haver tingut de dissociar posició de classe-nacionalisme han pogut optar preferentment per aquells partits d'esquerra que com ara en el cas del PSC (PSC-PSOE) podia aglutinar aquestes dues coses.

Podria ser una hipòtesi, i, de ser així significaria la importància del catalanisme i/o de la necessitat d'una reivindicació nacional catalana com a valor que estructuraria una decisió electoral. No volem pas posar en dubte la vàlua d'aquest factor totalment legítim i absolutament de primer ordre per a la identitat primera de qualsevol ciutadà d'un país. Pertànyer a una Pàtria, com pertànyer a una família és una necessitat afectiva de l'home i s'erigeixen com a primers esglaons de la identitat social. Vegem si més no com més enllà de les nostres fronteres aquest factor és detectat com a molt rellevant per la seva incidència en el comportament electoral. Amb tot, sempre que un sentiment d'identitat nacional sorgeix amb tanta força no significa pas que per ell sol condicioni una opció conservadora o progressista, pensem més aviat que el sentiment de pertinença a una nació cal considerar-lo com una dimensió més de personalitat de base, d'un ethos cultural, interioritzat en el procés de socialització primària i que, en aquest sentit, el fet que es manifesti d'esquerra o de dreta dependrà d'unes actituds bàsiques, d'unes preferències ideològiques estructurades socialment per les condicions objectives d'existència.

En el cas d'Osona tenim un exemple palès de com un sentiment d'identitat nacional es manifesta d'esquerra -durant la Segona República- degut a unes condicions específiques d'un electorat obrer ben conscienciat políticament i, en canvi, en una altra època, aquest sector obrer català manifesta el seu catalanisme junt amb un vot conservador. Es ben cert que el marc institucional podria afavorir el vot a esquerra durant la República i/o a dreta en l'època actual i també que el catalanisme, en una determinada conjuntura històrica podria condicionar un vot útil per damunt de qualsevol preferència ideològica però, en la realitat d'Osona, si bé no dubtem que una i altra circumstància -l'opressió a la

llengua i la cultura catalanes durant el franquisme i la manca de catalanitat dels partits d'esquerra moderada- podem haver pesat en la decisió electoral, pensem que en realitat el factor explicatiu d'aquesta coincidència catalanisme -vot conservador s'ha de cercar en un canvi ideològic de les classes treballadores catalanes i, en tot cas en els factors que poden haver condicionat aquest canvi.

En definitiva estem en unes condicions que han canviat d'ençà del 1936, tant a nivell global com específiques de la societat catalana i de la comarca i que poden haver abocat a una pèrdua progressiva de les senyes d'identitat com a classe. I, enfront de la pèrdua d'aquesta identitat de classe, d'altres factors que sempre havien estat presents en una opció de vot, el catalanisme, l'arrelament a la terra, alhora que una moderació relativa i un tarannà assenyat, esdevenen més rellevants i significatius.

Entre altres, els factors que detectem a Osona i que d'alguna manera podrien explicar un canvi ideològic de les classes treballadores catalanes entre 1936 i 1977 són el següents:

Seguint les tendències generals, la comarca ha enregistrat també grans canvis socio-econòmics que han suposat un desenvolupament industrial notori i un trasvals en l'estructuració de la població activa. En front d'una precarietat econòmica i d'una manca de seguretat en el treball durant la Segona República, la nova etapa democràtica es caracteritza per un benestar relatiu i una situació de plena-ocupació (en els anys estudiats). També i en relació a l'etapa anterior, el relleuament industrial dels anys 60 ha suposat un increment important dels treballadors industrials. Nous obrers que acudien a la indústria provinents del

camp, tant dels municipis rurals de la comarca, com d'altres pobles de fora de Catalunya. Nous obrers encara amb lligams institucionals i/o materials amb el seu lloc d'origen, amb un sistema de valors marcat sobretot pel seu passat agrícola, sense experiència de lluita obrera i sense que la integració en el món industrial es fes en el si d'una classe treballadora organitzada

L'existència durant la Segona República d'una classe obrera catalana organitzada i arrelada en el passat facilitava la integració de nous obrers immigrants del camp, als quals es transmetia els valors de la cultura obrera i s'oferia unes organitzacions de classe que canalitzaven les reivindicacions i eren plataformes de conscienciació política. En l'actualitat els treballadors catalans difícilment estan organitzats, amb la consegüent manca d'instàncies de socialització política; enfront d'una afiliació sindical a la CNT i d'unes mobilitzacions en pro de reivindicacions laborals, avui la pauta és de feble afiliació sindical, poca militància en els partits, quasi nul·la participació a qualsevol conflicte laboral. Circumstància en part hereva del passat, dels 40 anys de franquisme, que han significat l'entroncament en la continuïtat de les organitzacions de classe, una repressió contra qualsevol intent de ressorgiment a l'ensem que una desinformació política de tota mena.

Uns factors macro-sociològics. Transformacions econòmiques que han significat un increment de treballadors assalariats; una relativa millora per a més gent del poder adquisitiu; el consumisme; la influència dels *mass-media*; les transformacions de les relacions de producció que han implicat una segmentació de la classe obrera, amb interessos diversos per a defensar. En conjunt, factors propis a qualsevol societat d'economia capitalista i que arreu d'Europa

preocupen els estudiosos, en tant que sembla qüestionar la tradicional solidaritat obrera i les conseqüències que aquest fenomen té en un canvi d'actitud política, degut a la pèrdua progressiva d'una identitat obrera.

També, i per què no, a més de tots aquests factors que poden haver incidit en el canvi ideològic, n'hi ha encara un altre de prou important i és la manca de transmissió de pares a fills d'una tradició de vot obrer i d'un passat històric per part d'aquell sector de la població que havia participat en la lluita. En aquest sentit semblaria com si la guerra civil a la qual abocà la lluita per la democràcia, hagués conduït a una reinterpretació de la història per part de les generacions que havien viscut la Segona República, tot fent-se còmplices d'una desinformació política ja prou potenciada per les instàncies oficials. Es cert que la comarca havia quedat sense líders obrers -morts a la guerra, a les presons franquistes o exiliats- però també és cert que aquells treballadors que havien participat en la lluita i que havien sobreviscut, preferien callar, enterrar el passat, tot aferrant-se si s'esqueia, en aquells valors més segurs i reconeguts, com el catalanisme o la religió.

Tot plegat ens fa pensar seriosament en la relació entre crisi de la consciència obrera i canvi ideològic d'aquest sector de l'electorat per a qui ja no seria la pertinència objectiva a una classe el que incidiria preeminentment en una opció de vot, sinó d'altres factors, més propis de l'univers cultural i del sistema de valors interioritzats a través del procés de socialització, que ressuscitarien en força tot ocupant aquesta preeminència. Aquest semblaria ser el cas d'Osona, on enfront d'una crisi de consciència obrera, reapareix amb força un tarannà peculiar de la població, equilibrat, poc donat als extrems, amb un fort sentiment d'arrelament a la terra i preocupat per la identitat nacional, per l'opressió sobre la

llengua i la cultura. En definitiva amb una manera de ser i de sentir el catalanisme producte de tots aquells elements del passat que han estat transmesos, barreja de la tradició carlina, democristiana i de la Lliga, amb un fort component cristià i amb un sistema de valors força tradicional.

En la introducció plantejàvem l'estudi d'Osona com el d'una comarca atípica respecte la resta de Catalunya, almenys d'una comarca on a l'inrevés del que passava a Catalunya, no semblava que la classe social tingués incidència en l'opció de vot. Després de l'estudi, pensem que la comarca no és tan atípica com es diu, ja que més aviat hauríem de concloure que potser és atípica respecte a uns resultats de Catalunya molt esbiaixats pel que passa a Barcelona i àrea metropolitana on s'aplega més del 60% de la població del país i on fort percentatge d'immigració pot originar una problemàtica específica. Però, la problemàtica que aquí detectem, amb totes les peculiaritats pròpies de la comarca, sembla plantejar els mateixos interrogants que estudiosos de la ciència política detecten en altres països capitalistes, a saber, la crisi de la consciència obrera i la seva incidència tant en l'estructura de vot, com en la dels factors explicatius.

I, tornant a una altra de les preguntes que ens plantejàvem en la introducció, sobre el binomi catalanisme-conservadorisme, sembla que hem pogut mostrar que els factors que tenen incidència en una opció de vot són múltiples i, en tot cas, no sembla pas ser el catalanisme la variable per excel·lència que explicaria el vot conservador. El catalanisme, com a sentiment d'identificació nacional en el seu grau més elemental i afectiu, apareix més aviat com una dimensió de l'*ethos* cultural, propi del tarannà dels osonencs, que ben

segur incideix en una elecció, però el fet que aquest es manifesti de dreta o d'esquerra depèn d'un seguit de condicions, tant objectives com el sistema de valors estructurat socialment, que afavoreix o no la formació d'unes preferències ideològiques.

La pregunta que caldria formular, si de veritat volguéssim endinsar-nos en les condicions de producció d'un sentiment d'identitat nacional que sembla associat amb el conservadorisme, no és tant sobre les peculiaritats d'un catalanisme versus progressisme, si no sobre les condicions de producció que permeten l'emergència d'un determinat tipus de tarannà, més conservador que no pas progressista i en el qual l'arrelament a la terra, a la llengua i als costums, seria tan sols una manifestació més d'aquesta personalitat de base estructurada per les condicions materials d'existència, per la pertinença a una posició de classe i a un passat col·lectiu.

Amb tot, a partir d'una anàlisi descriptiva i ecològica no podem aprofundir de cap manera en aquests elements de tipus cultural que intervenen en la decisió de vot. Podem, això sí, comparar una estructura socio-econòmica i una estructura de vot en un municipi determinat, fent la hipòtesi que el context també incideix com a condicionant d'un vot, i, a partir d'aquí, detectar les similituds, les diferències i emetre unes hipòtesis sobre allò que sembla ser més constant o sobre els factors susceptibles d'explicar un cert grau de variabilitat. No podem, però, abastar els individus concrets ni els diferents mecanismes que intervenen tant en l'estructuració d'un sistema d'actituds bàsiques com en la incidència d'unes condicions exteriors ja siguin conjunturals o institucionals. Aquesta seria una tasca sociològica, posterior a una anàlisi de tipus ecològic i

descriptiu, si de veritat volguéssim endinsar-nos en l'entrellat de les relacions socials i en el seguit de models de referència que intervenen en l'emergència d'una actitud bàsica, de la qual el comportament electoral en seria una manifestació. Objectiu, però, que només es pot aconseguir a partir d'altres metodologies de tipus més qualitatiu.

NOTES

1.- VIROS GALTER, R.: "Algunos datos para la interpretación del comportamiento electoral a Catalunya del 15-VI-77 al 20-II-80". Comunicació al congrés de ciència política. Barcelona, juny-1980.

2.- LEIEU, Claude: "Géographie des élections françaises depuis 1936". París. PUF, 1971. Tant per l'elaboració de l'índex d'orientació ideològica i d'evolució del comportament electoral com els criteris que fomentaven els intervals i paràmetres a la base dels esmentats índexs, vegeu l'apèndix núm.

3.- Anàlisi per a detectar el grau d'associació entre variables que utilitza el

coeficient de correlació lineal de Pearson partint de la hipòtesi que les variables transformades en percentatge tenen una corba de distribució aproximadament normal. Cal recordar que el coeficient de correlació de Pearson mesura la dependència lineal entre dues variables observades a cada unitat d'anàlisi i té un valor que va de 0 a 1 segons que la relació entre elles sigui directa o inversament proporcional. Cal tenir en compte que per interpretar els coeficient de correlació és molt important no oblidar el nombre d'unitats d'anàlisi. Així, seguint la norma de l'Equip de Sociologia Electoral, per un nivell de confiança

de 0,05 (cas d'Osona), els coeficients són significatius a partir de $r=0,32$. L'anàlisi de les correlacions s'ha realitzat per les eleccions del 1936, i, de la nova etapa democràtica, pel període 1977-1980.

4.- Vegeu l'apèndix núm. 5 on hi ha una llista de variables, tant econòmiques com estructurals.

5.- Vegeu l'informe nú. 2, juliol de 1980, on es fonamentaven abastament tots els problemes sorgits arran del treball de camp i que posaren en qüestió la fiabilitat de les dades oficials.

6.- Vegeu també l'informe núm. 2, juliol de 1980, on, per un cantó, s'argumenta l'alt grau de fiabilitat de les dades de l'Equip de Sociologia Electoral, editades per el CIDC o per la Generalitat. També en aquest mateix informe vegeu els planteigs que han fet optar per les dades del padró del 1975. A l'apèndix num. 5 trobareu les altres fonts, a més de les del padró del 1975.

7.- Vegeu apèndix núm. 4: àrees rurals d'Osona

8.- Vegeu apèndix núm. 1: observacions sobre les dades i fonts de dades durant el període republicà.

9.- ANGLADA, E.: "El discurs de la campanya electoral durant les eleccions del 1977 i 1979". Tesi doctoral presentada a l' UB 1982

10.- Com afirmen difrents estudiosos de la comarca d'Osona, la majoria de les terres agrícoles s'on conreades en forma de parceria o d'arrendament. X. Segura i M.J. Rosanes afirmen que aproximadament són el 80% de les terres de la comarca les que són explotades en règim de no-propietat, percentatge que confirma també S.Roquer a la seva obra "La població d'Osona".

SEGURA, X.: "Aproximacions a l'economia d'Osona", op. cit.

ROQUER, S.: "Estructura de la població d'Osona", op. cit.

11.- Vegeu àpendix núm. 4: àrees naturals d'Osona: municipis urbans, semiurbans i rurals.

12.- SELVA, B.: "Vigatans i Vigatenisme". Ed Selecta. Barcelona, 1965.

13.- Del conjunt de partits i forces polítiques que es presentaren durant el període republicà, tots els que tingueren incidència en l'electorat es feien portaveus del fet nacional català, amb posicions més radicals respecte del catalanisme en aquells partits amb posicions ideològiques més avançades. Ens dirà Fèlix Cocurull: "Hom s'adona que la màxima combativitat del catalanisme va lligada a les preses de posició socialment més avançades, i que són les classes populars les que en constitueixen el suport més decidit". En canvi 'es la dreta de la lliga on hi ha les posicions més anticatalanistes com ens dirà el mateix autor, " els qui actuen més a la dreta de la lliga, en rigor, ja no es pot dir que siguin catalanistes; el catalanisme dels carlins es debilita fins esfumar-se, a mesura que la seva posició dretana es va accentuant".

14.- Vegeu apèndix núm. 9: la legislació electoral vigent durant la II república.

15.- MOLES, Isidre: "El sistema de partits polítics a Catalunya (1931- 1936)".

Edicions 62. Barcelona, 1972

Sigles de les organitzacions polítiques: Vegeu apèndix núm 8.

16.- BONAMUSA, F.: " El Bloc obrer i camperol, 1930-1932". Curial.

Barcelona, pàg 326.

17.- MOLES, Isidre: "La lliga catalana", volum II, pàg .280-284. Edicions 62.

Barcelons, 1973.

18.- Fonts i documentació per les llistes i candidatures:

MOLES, Isidre: "El sistema de partits polítics a Catalunya(1931-1936)", op. cit.,
i premsa d'Osona.

19.- Isidre Moles ens dirà: "El més popular és la inclusió en la candidatura radical d'un nom de la lliga (Ramon d'Abadal), d'un d'Acció Catalana (Nicolau d'Olwer), d'un federal (Pi i Arsuaga), d'un republicà de dretes (Alcalá Zamora) i d'un altre republicà, catalanista i independent, pròxim a l'esquerra (L. Carner). El radicalisme pretenia així esborrar de l'esperit dels barcelonins la imatge de l'antiga guàrdia lerrouxista, i oferir-los el que a nivell espanyol ja era un fet més o menys consolidat: l'alternativa republicana conservadora al socialisme"

MOLES, Isidre; "La lliga Catalana, volum I, pàg. 220. Edicions 62. Barcelona, 1972.

20.- SERRALLONGA, J.: "Eleccions i partits polítics a la Plana de Vic 1931-

1936". Tesina UAB, setembre 1977. (pàg.48).

J. Serra llonga diu que entre abril i juny del 1931 s'havien creat centres de partit a Fogueroles, Oristà, Sant Hipòlit, Montesquiu, Sant Vicenç de Torelló, Vic, Manlleu i Roda de Ter.

21.- Diu que tan sols hi va haver eleccions als pobles políticament avançats i que, en aquests, les forces que pretenien un trencament estaven encapçalades pel PCR. Dóna els resultats de Sant Hipòlit, Torelló, Manlleu, Vic, Roda de Ter i Sant Vicenç de Torelló. Anota també el nom de 27 municipis on el consistori fou elegit per l'article 29 de la llei electoral del 1907.

SERRALLONGA, J.:op. cit. (57-60)

22.- "Veure les nostres organitzacions comarcals, tan unides i esperançades, tan decidides i coratjoses, sobretot, captenint-nos de la prova duríssima que per un partit representa el llicenciament de forces".

Diari de Vic, 20-6-31.

23.- "El poble català reclama per el moment actual un front únic de catalanitat (...) unió sagrada feta sempre sota l'ample prestigi sentimental del cabdill i heroi Fransesc Macià".

"El poble tanmateix té un sentit polític afinat. L'instint popular, en matèria política, evitaria molts desencerts dels dirigents".

Diari de Vic, 10-6-31

24.- "Catalunya no és de dretes ni d'esquerres, sinó que per damunt hi ha només Catalunya".

"No és bon català el que diguent-se catalanista deixa ressegat el nostre problema

per altres coses de menor importància"

Eduard Rregassol. Miting a Manlleu, 14-6-31. Diari de Vic, 15-6-31

25.- Diari de Vic, 20-6-31. F.M. Masferrer.

26.- Diari de Vic, 25-6-31

27.- Vegeu les observacions que es fan a l'apèndix núm. 1, tant sobre les fonts com sobre el càlcul de les dades.

28.- Vegeu apèndix núm 1, dades completes per municipis, i, així mateix, les taules b i c d'aquest apèndix, on trobareu resultats globals per Barcelona i Catalunya.

29.- Diari de Vic, 30-6-31.

30.- Vegeu apèndix núm 10 amb els resultats durant la Restauració.

31.- Cal matisar els percentatges extrems, tant el 96,9% de Lluça, com l'1,1% de Tavertet, ja que es possible que siguin a causa d'irregularitats.

32.- Al diari de Vic(30-6-31). Fransesc ferrer deia glossant aquests 421 vots de la ciutat de Vic:

"Seria una ingratitud a la ciutat- que mai no podríem tenir nosaltres- no reconèixer la força i el valor que representen els quatre- cents vots que a Vich, sofament, obtingué la nostra candidatura. Quatre-cents homes convençuts de la

intensitat d'aquestes quatre flames sagrades: Catalunya, Lliberalisme, Democràcia i República.

Quatre-cents homes que, conseqüents amb uns principis, no pensen ni a guanyar ni a perdre, pensen amb cor de patriota i amb seny civil. No es plauen en els sectarismes. Saben que ser liberal vol dir estimar la llibertat dels homes i respectar totes les opinions".

33.-Per aquests comicis només disposem del cens de J. Serralonga, sense cap possibilitat de contrastos. Vegeu apèndix núm. 1.a.

34.- Sobre aquest tema són força il·lustratius els comentaris que fa Josep Pla fa al seu llibre "Un señor de Barcelona". Ed. Destino. Barcelona, 1977. En aquesta obra conta com durant la restauració un industrial de la plana, el Sr. Puget, disposava, mitjançant la seva compra, dels censos electorals de Pruit, Rupit i Tavertet. (pàgs 225 i següents).

35.- Vegeu sobre això el que diu Javier Tusell a "Las elecciones del frente popular", volum I. Ed. Cuadernos para el Diálogo.. Madrid 1971:

"Hasta el advenimiento de la II República las elecciones, más que un asunto del electorado, venían a ser una materia a tratar por el ministro de Gobernación, que elaboraba los resultados en su despacho".(pàgs. 14 i següents)

36.- Vegeu apèndix núm. 6, sobre fonaments i elaboració índex de Leleu d'orientació ideologica.

37.- A l'article "Significació d'un victòria", publicat al diari de Vic, F.Mas ferrer

ens diu:

"NO volieu la unió dels catalans? Doncs ja la teniu, la voluntat de Catalunya és ben clara i unànime. Els catalans han fet directament la unió, amb les paperetes a la mà, sense necessitat de confabulacions pre-electoralis".

"Jo personalment, lamento la derrota del Partit Catalanista Republicà. La intel·ligència i el liberalisme dels seus homes mereixen, certament, un millor fortuna.

Però, políticament la seva derrota no significa res. Els seus principis cabdals no han estat derrotats. En realitat, entre el PCR i l'ERC, no hi havia més que diferència de matisos i de procediments. El poble en aquests moments s'ha deixat de matisos, i se n'ha anat vers els homes que semblen tenir uns procediments més expeditius i, sobretot, vers l'home que millor que ningú podia encarar aquest desig d'unanimitat que avui hi ha a Catalunya"

38.- vegeu: MOLES, Isidre: "La Lliga Catalana", op. cit., vol.II, pàgs.280-284.

39.- És sobretot a través de "Sembrar", òrgan de difusió de la CNT que podem adonar-nos del nombre i virulència de les diferents vagues i mobilitzacions que tenen lloc a la plana:

Essencialment es parla de Torelló, Roda, Sant Hipòlit, La Mambra, Fabra i Coats, Vic i Manlleu(Aquest darrer on les vagues semblava que eren més o menys bloquejades pels afiliats a la UGT-segons ells comprats pels amos-).I s'hi fa esment particularment de la gran empresa Serra,S.L. on ocorria aquest fet.

Les vagues importants que varen triomfar varen ser les del metal·lúrgic-agost del 1931- per un augment de sou linial d'una pesseta(els sous eren de 4, 5 i 6

pessetes diàries), a Vic, Manlleu, Roda i Torelló.

També es fa esment de les vagues del tèxtil del juliol del 1931-Fabra i Coats i La Mambla- per tal d'aconseguir la jornada de treball de 8 hores; vaga de torners a Torelló, desembre del 1931, demanant també un augment linial d'una pesseta(els sous eren de 5, 6 i 7 pessetes diàries i les dones rebien entre 21 i 24 pessetes per setmana), i així mateix, de les vagues arran dels fets de Fígols, gener del 1932, absolutament seguides a Torelló, Roda i Sant Hipòlit, no totalment a Vic, boiquetejades a Manlleu per la UGT i seguides a Fabra i Coats en un 40%.

Pel que fa a l'atur forçós, s'hi conta que a Manlleu hi ha 600 treballadors que acudeixen diàriament a la caldera comunal, única cosa que tenen per menjar (octubre del 1931). A Vic, 200 parats de construcció (28-2-32).

40.- La CNT no aconsegueix entrar a les lluites del camp, tot i que durant tot el període no para de fer crides als pagesos proposant-los d'organitzar-los en un sindicat únic:

Sembrar, 18-7-31: "Volem entrar a la CNT". un campesino de Torelló

id. 14-5-32: Notas del campo "No hay todavía sindicato" un campesino de Torelló.

id. 11-6-32: Llamamiento a campesinos para formar sindicatos.

id. 9-7-32: Sobre el problema del campo "No a la forma del parlamento que

favorece pequeños propietarios. La revolución social no necesita propietarios".

id. núm. 72, agost del 32: Agricultors hem d'unir-nos en comú el saber, la terra comú, en comú les eines".

Sembrar, 13-8-32: Notas del campo "... Empieza la lucha en Cataluña. Hoy son los "rabassaires" los que estan en lucha. Hay que ponerse de su lado". "... La unión hace la fuerza".

Sembrar, agost del 32: "...Fins ara no heu aconseguit res, pagesos aplegats al sindicat agrícola de la Plana, no us poden defensar res, ells també són propietaris". (referint-se a ERC i SAP)

41.- El sindicat agrícola de la Plana-els rebassaires, com els anomenen els de la Lliga- s'adhereix a l'ERC el 3 de setembre del 1932, i, és el que aglutina pràcticament tota la lluita de pagesos contra els propietaris per tal d'aconseguir l'aplicació del decret de contractes de conreu.

En oposició als objectius de la CNT:" La tierra para el que la trabaja, para la revolución social no necesitamos propietarios", els del sindicat de la Plana eren reformistes i moderats " Socialització de la terra. Socialització portada evolutivament, sense violències ni brutalitats:

1) Millora tractes propietari-parcer.

2) aconseguir de treure el contracte de parceria, sinònim d'esclavatge, resta dels règims de servitud i font del caciquisme rural."

A la comarca s'imposà i pràcticament no va deixar lloc al sindicat únic de la CNT. Segons una resençió d'una reunió de delegats que havia tingut lloc el setembre de 1932, tenia 109 delegats provinents de la Plana, el Luçanès, les Guillerries i el Ripollès.

En aquest comitè es decidí com un dels punts cabdals el de lluitar per l'aplicació de la llei de contractes de conreu, 50% per l'amo, 50% pel masover, i qui no gossés prendre aquesta mesura seria expulsat del sindicat.

Lluita, núm. 11.

42.-És sobretot a Olost i a l'entorn dels militants d'Olost que es propaga una conscienciació política. A Olost, els militants de l'ERC ja s'autodominen ells mateixos com a pertanyents a un poble que és el baluart de l'esquerra.

"Olost, petita vila vorera del Lluçanès, és un exemple:

tot el poble enfront de l'Ajuntament provocat per l'article 29, pels vells cacics negres i vergonyants de la vella dictadura, s'alça decidit i organitzat al voltant de la senyera barrada i enlairant els principis de l'ERC. Tot el poble viu intensament la vida ciutadana i fermament units, escamparen pels pobles de la rodalia la llavor redemptora del nostre partit. "

"Els cacics temorencs esmolen les armes... seran endebades que vulguin oposar-se a l'esperit i a la voluntat del poble i de la comarca, i l'actuació dels esquerrans d'Olost, com el de Torelló i altres pobles farà triomfar l'ERC a tota la

comarca per les properes eleccions al Parlament. "Lluita, 17-IX-32.

43.-Olost. Lluita, 6-VIII-32

"Donem el crit d'alerta contra els cacics, que no es creguin que encara estem en una dictadura."

"Molts s'han disfressat de republicans de dreta, però són massa coneguts per tornar a enganyar el poble.

La vorstre rànica política ha passat al cuarto dels malendregos."

Olost, 19-IX-32. Acte polític o necrològic: discurs d'un rector contra la República.

Sembrar, 17-IX-32. "La agitación campesina en el Lluçanès". Oristà i Olost on el pagès està més descontent. Rabassaires hi eren.

Lluita, 15-X-32. Olost: El caciquisme en acció. Tot el poble a l'Ajuntament per impedir que nomenin un metge que no sigui en Màrius Rodríguez-republicà. L'ajuntament va perdre. Oristà ,els cacics són més forts. "Poble d'Oristà sigues conscient i pensa que sols tu deus governar-te".

Màrius Rodríguez exerceix: Olost, Oristà, la Torre i Sant Bartomeu.

Lluita, Vilanova de Sau: Nou batlle republicà elegit per la lluita del poble(1-X-32) ...home conscient dels deures i drets que implica el justicier règim que tenim.

Lluita, 8-VII-32. Tavèrnoles: Procès contra mestressa de casa de Tavèrnoles per part rector "per haver acomplert lleis de la República referents a l'ensenyança de la religió a les nostres escoles"

Lluita, 6-VII-32: Federació mestres Catalunya ha pres part activa seva defensa.

Lluita, 16-VII-32. Taradell: Arran d'uns fets que volen fer dimitir l'alcalde i que el jutjat falla a favor d'aquest , el càcic del poble. "Sempre han manat els mateixos, de la mateixa casta, els que posseïxen gairabé el total dels mitjans econòmics obligant i coaccionant a la gent, OBTENINT BONES VOTACIONS HAN FET PACTES DE LA FAM(...) Boicotegem l'enemic, el Sr. Sert ja que res està com abans ni l'ensenyament ni les aigües.

Lluita, 23-VII-32: "La colònia estiuenca ja no és tan nombrosa (...) els incidents els han espantat"

Lluita, 24-VII-32: "El conegut cacic d'aquest poble, en Josep Serra, tinent alcalde actual(...) normes implicació Torre Saladeures.

44.-A través del Sindicat Victòria, que pretenia aplegar el món obrer catòlic, amb un objectiu precís: el de boicotejar totalment la lluita menada per la CNT.

Sembrar, 30-X-32. La seva introducció a Torelló.

Sembrar, 10-XI-32. Torelló, contra el sindicat feixista Victòria.

Sembrar, 29-VIII-33. Han format la IV internacional catalana de la qual és portaveu el sindicat Victòria.

A nivell agrari tenien la Cambra Agrària dels Propietaris.

45.-Allà on no hi havia conscienciació obrera o pagesa, entre el propietari i el capellà no tenien cap problema de recaptació de vots. Invertien en aquells municipis on existia aquesta conscienciació i, sobretot, en aquells de pagès on sabien que se les feien amb un públic més vulnerable.

Rupit: "alcem-nos contra els carvernícoles(col.lectivitat negra)". Sembrar, 3-VIII-32, igual que pel poble de Rupit: Olost,Tavèrmoles, Vilanova de Sau, Taradell, a Lluita, 10-IX-32.

46.- Tenim coneixement del nombre de militants que anava progressant als distints municipis, així com dels locals que inauguraven(Torelló,Vilatorta, Sant Hipòlit, Manlleu, etc.).

Organitzava conferències, curssets ,etc.

47.-Sembrar, juliol del 1932.

48.-Una cosa és la teoria i l'altra la pràctica.De fet, el sindicat de la CNT era pràcticament l'únic que existia, i a la gent que hi militava, a falta d'una organització de classe obrera, optava per l'ERC. (No comprovat, tret d'entrevistes personals fetes a vells republicans militants de la CNT). De fet, la mateixa CNT reconeixia:"La CNT es apolítica y anticlerical, como colectividad, esto no impide que sus obreros hagan propaganda de una u otra parte o que tengan cargos políticos. A los militantes para entrar solo se les exige que sean

explotados" Sembrar, 26-XI-32.

O encara, quan la crisi ideològica amb la FAI, els mateixos dirigents reconeixen que una cosa eren els militants concrets i l'altre els dirigents que d'alguna manera manipulaven les bases (a manca d'una cultura obrera, els delegats no sabien defensar les seves idees). Així que oficialment podia sortir alguna cosa que difícilment tingués a veure amb el comportament de la base, per qui el que comptava era la tasca sindical i la defensa dels seus interessos que feia únicament la CNT. Els vot o el comportament electoral individual podia discrepar totalment de la ideologia oficial. Sembrar, 22-X-32

Per estimar la força que tenia la CNT ens pot ser útil:

Segons Miró

Sembrar, 43. 2-I-32: parla dels sindicats de la comarca de Vic: Metalurgia: Sección: cerrajeros mecánicos, cerrajeros obrar, fundidores, electricistas, lampistas, herredores, que té aprox. 200 associats, dels quals es diu que un 20 % són militants.

També sabem (Sembrar, 24-X-31) que estan organitzats al Lluçanès. Olost, Perafita, Alps i Sant Boi.

49.- Diem divergència de concepcions polítiques car era ben patent que uns i altres esmerçaven una bona part del temps a criticar llurs principis bàsics; més la CNT criticant l'ERC i el sindicat agrícola de la Plana, que no a l'intravés.

Deia la CNT del SAP: " Para la revolución social na hacen falta propietarios". " La tierra para el que la trabaja". " No a la reforma del Parlament, ya que favorece

a los propietarios". Os prometen i no os dan nada, ellos mismos son propietarios".

De l'ERC: "És l'ERC que va acceptar l'Estatut vergonyós que vàrem votar".
Va votar la llei de defensa de la República quin objectiu era deportació presos". "Va promou-re la llei de fugues". " Troba satisfactòria la política de les presons governatives...". "L'ERC és la que ha traicionat el seu propi programa i ha ofès greument els treballadors de Catalunya".

La CNT, però, sabia que, de fet, els seus militants votaven l'ERC i que, en no poder introduir-se al camp amb la seva "revolució social", li calia donar suport a la lluita dels rabassaires i del sindicat agrícola de la Plana.

50.- Gazeta de Vich, 8-XI-32.

51.- Gazeta de Vich, 8-XI-32.

52.- Gazeta de Vich, 8-XI-32.

53.- "A la gent del nostre camp". Gazeta de Vich, 12-XI-32: "Vols que la gent que no coneix el camp ni els seus problemes te'ls resolgui..." (...) "què en treuràs d'obtenir un terç més de patates si aquestes et perden la meitat de preu? És que resols el teu problema pagant un terç o la meitat?".

54.- Gazeta de Vich, 15-XI-32.

55.- Gazeta de Vich, 17-XI-32.

56.- Gazeta de Vich, 18-XI-32.

57.- Ausetània i comarca de Vich.

58.- Quant a la defensa i afirmació dels seus principis, ho trobem reflectit sovint als distints periòdics, però potser en síntesi és més o menys explicat en el seu manifest electoral, manifest que té l'avantatge de trobar-hi reflectida la seva concepció nacional de Catalunya.

Ausetània, 5-XI-32, a la qual sovint es fa referència a la campanya:

"Nosotros nos presentamos solos y mantenemos nuestros principios eternos e inmutables, nuestra ideología:

Principios religiosos: Base esencial de la personalidad de Catalunya.

Familia: defenderemos los sagrados derechos de la familia, y para que ésta no pierda su sentido catalán (...) estamos decididos a oponernos a su destrucción o a la de su patrimonio espiritual.

Propiedad: El hombre no puede realizar sus fines sobre la tierra sin el reconocimiento de la propiedad privada, afirmamos el derecho a poseerla y a usar de ella.

Orden público: el peligro de la sociedad catalana es la anarquía(...) esas doctrinas perderían su impacto si nuestros obreros se sintieran amparados por una perfecta justicia cristiana.

Nuestro Patriotismo: nuestro amor a las libertades regionales, nuestro profundo amor a Catalunya, no necesita ser renovado ni afirmado; es menester hacer

constar que cuando muchos partidos que hoy parece que quieren tener la exclusiva de tal amor aún habían de nacer, ya habíamos nosotros vertido nuestra sangre por la defensa de aquellas libertades"

Miquel Junyent, presidente de la Junta Regional de Catalunya.

" Y de este mismo amor a las libertades regionales nace en nosotros un profundo amor a España, ya que, en nuestro concepto, la integridad de la personalidad de las regiones afirma y sostiene la personalidad de España. Organización de Cataluña: por comarcas, otorgando a los municipios amplia autonomía administrativa."

59.- Quant als atacs a la Lliga en nom dels seus principis, els articles són inombrables:

5-XI-32: " Sobre la dreta, que només ells són ells, ja que només ells s'han declarat obertament confessionaals"

8-XI-32: Sobre la unió de dretes: "La unión de derechas es mediante la formación de un frente único a base de los postulados de Religión, Familia y Propiedad, ante la contienda electoral que se avecina"

M. Junyent, Presidente.

12-XI-32: "De quién es la culpa?" M. Junyent... a los que por añadidura se dedican a engañar i desorientar a los católicos.

"La candidatura que ha vingut a destorbar la unió de dretes no és ni pot anomenar-se de dretes, ni té dret a exigir els vots de les dretes autèntiques".

18-XI-32: La candidatura de Concòrdia Ciutadana deia

en els seus fulls de propaganda:" garanteix el respecte als principis religiosos(...) això mateix ho garanteix Lerroux.

"El Sant Pare clama per la unitat dels Catòlics. La Lliga ha desobeït les normes potífiques. La Lliga ha impedit aquesta unió. La seva candidatura no és doncs, una garantia fidel de la religió, ni pot merèixer la confiança dels catòlics".

"Dreta de Catalunya és la única candidatura que s'ha declarat públicament confessional. En ella no alteren catòlics amb indiferents."

12-XI-32: "La nostra posició" - en català.

1. Amb la dreta de Catalunya, raons:

a) Adès, ara i sempre hem estat antirevolucionaris. La Lliga serà la culpable si les dretes no guanyen adoptant una actitud suïcidament anarquitzant i egoista.

b) Ara és l'hora de dretes i esquerres. L'esquerres ha desestabilitzat el país (...) les nostres institucions més preuades trontollen....

Per la defensa del règim jurídic tradicional de la terra, baluart de la prosperiatat del nostre poble.

NO A LA LLIGA, sí a combatre cara a cara amb la revolució si no volem que acabi de consumir la destrucció".

"Mentre la revolució continuï malferint-nos en el més íntim de les nostres consciències cristianes, portant-nos el pa dels fills, destruint la nostra família, perseguint els germans i amics que s'han conegut al servei de Déu i a l'església mare de tots, perturbant l'ordre i al pau social i privant-nos dels nostres drets de ciutadania, no podem romandre ni a la seva dreta ni a la seva esquerra, ni al centre on s'ha situat com a col·laboradors seus: ens hi hem d'encarar de front fins a subjectar la seva embastida."

60.- Lluita, 19-XI-32

61.- Lluita, 12-XI-32

62.- Lluita, 19-XI-32

63.- Lluita, 15-XI-32

64.- Diari de Vic, 10-XI-32. "Sistemes que no deuen tornar": alerta al vell sistema caciquil de prostitució de consciències.

65.- Diari de Vic, 3-XI-32. "Els enemics dels obrers": "...les escoles i governants que volen igualar a fer menys desiguals guanys de patron i obrers erren d'una manera deplorable. Els pitjors enemics dels obrers són els que volen fer entrar el clau per la cabota(...) si no es protegeix el patró, no crearà llocs de treball".

66.- Seria bo poder esbrinar amb quina intensitat podia o no influir el fet del castellanisme del discurs de la CNT en la proporció més o menys important en què podia seguir-se la consigna abstencionista. És cert que d'altres factors, ja apuntats, podien explicar-ho més, però, i donat el profund sentiment nacional català d'Osona podria ser que aquest també tingués una influència força important.

67.- Vegeu apèndix núm 1 a sobre de les observacions metodològiques i fonts

de dades.

68.- vegeu notes 42 i 43 on s'informa de les lluites del sindicat Agrícola de la Plana al Lluçanes i altres pobles de la Plana, especialment el tipus de lluita i conscienciació política que s'irradiava a través del moviment camperol d'Olost.

69.- MOLES, Isidre: "La Lliga Catalana", volum II, pàg 175." ... els cenetistes solien votar al llarg del període republicà, en major o menor mesura(..) Per a valorar aquest extrem cal tenir en compte l'escassa disciplina política de la CNT i la distinció entre vot cenetista i comportament anarquista, no sempre coincidents."

Lluita, 26-XI-32. És difícil saber-ho amb exactitud. A Vic, per exemple, els homes d'ERC que anaven a taules per tal de "capir el desenvolupament de la jornada electoral afirmen que a Vic l'abstencionisme obrer va ser important..."

70.- Vegeu apèndix núm 1. Candidatura de dreta i d'esquerra a les eleccions del 1932.

71.- Especialment a Taradell i Tona, on el feudalisme era ferotge. També contem com a Vilanova de Sau, on el poble havia votat recentment un batlle republicà i existia un control del cens i de les urnes, els prohoms de la Lliga havien resseguit les masovaries donant la llista i dient als pagesos qui havien de votar... cosa que no aconseguiren ja que a Vilanova trionfà, com ho havia fet anteriorment, l'ERC.

72.- Sant Bartomeu, citat sovint com a feu d'un caciquisme ferotge "on fins i tot

els vilatants no són lliures d'expressar-se clar entre ells". És la submissió total dirà un cronista d'ERC, contant uns fets abans de les eleccions, així com els d'un sopar després de la jornada electoral.

Lluita, setembre del 32.

73.- Gazeta de Vich, 21-XI-32.

74.- A més de passar revista als 3 milions de pesetes amb què Concordia Ciutadana inicià la seva campanya electoral i dels quals una bona part havien estat destinats a la ciutat de Vic, diuen dels de la Lliga: "els nous banderers del cristianisme jueu han abassegat totes les consciències dels que passen necessitats apremiants, o que sofreixen la dissort de perdre el control de si mateixos, per contrarietats de la vida". "La insignificant victòria obtinguda a Vic pels que es diuen cristians és el triomf de l'escarni, un acte de vilesa". "Cal remarcar la cua inacabable de gent que es formà el dilluns al vespre a l'escala del domicili de la Lliga. Aquells centenars de persones anaven a cobrar l'import del seu treball".
Lluita, 26-XI-32.

75.- Vegeu BALCELLS, Albert: "Historia del Paísos Catalans". EDHASA. Barcelona, 1980. pàgs. 555-562, on s'especifiquen quins eren els traspassos que tenia la Generalitat, sobretot en inpostos, finances, ordre públic i defensa nacional, que eren competència exclusiva de l'Estat.

76.- Les vagues, dirà Albert Balcells, foren només cinquanta-cinc a la província de Barcelona, però els vaguistes arribaren a ser cent quinze mil set-cents vint-i-dos -el 20% de la massa treballadora censada- i la mitjana de vaguistes en conflicte arribà a ser de tres mil tres-cents vuitanta-cinc. Els sindicats estaven ferets i el 1933 fou el moment culminant de la conflictivitat laboral, caracteritzat,

sobretot per vagues de llarga durada. Les principals foren la del port, seguida d'una vaga general de transports el més d'abril i la vaga de la constitució que durà d'abril a agost. Balcells, Albert, op. cit. pàgd 566 i següents.

77.- El 1932 es caracteritzà per l'agitació camperola arran de la revisió dels contractes de conreu que els pagesos havien fet el 1931 i que, després d'una intervenció de la Generalitat instant els propietaris a acceptar-la, finalment els jutges especials nomenats per aquest fi havien considerat improcedents. A manca d'una legislació definitiva -la llei tot just començaria a discutir-se a setembre del 1933- la Generalitat votà, el juny del 33, la llei de conflictes derivats de contractes de conreu, en virtut de la qual els parcers havien presentat demanda de revisió podien retenir la meitat de la part corresponent al propietari, mentre no dictaminessin sobre l'afer de comissions arbitrals paritàries creades per la mateixa llei.

78.- Vegeu apèndix núm. 9. Reforma de la Llei electoral del 1907.

79.- Vegeu I. Moles "Sistema de partits polítics" pàg 137-196 Llista de candidats per la província de Barcelona.

80.- Per al 1933 no va poder ser consultat ni el setmenari LLUITA, de l'ERC, ni el SEMBRAR, de la CNT, la qual cosa dificultà la informació sobre la campanya electoral, que va quedar reduïda al DIARI DE VIC.

81.- Vegeu apèndix 1.a., on s'informa sobre les fonts de dades, especialment important aquest anys 1933, en què els resultats provenen exclusivament de la

premsa.

82.- Les del municipi de Sant Vicenç només provenen de LA COMARCA DE VICH, portaveu dels tradicionalistes i, en aquest sentit, és ben probable que sigui una informació més favorable a la tendència conservadora.

83.- BALCELLS, Albert: op. cit. p`ag. 568.

84.- A Catalunya, el punt culminant el constituí la polèmica llei de contractes de conreu que, aprovada pel Parlament de Catalunya l'abril del 1934, és anul·lada pel Tribunal de Garanties Constitucionals de Madrid, ensems que es declara incompetent el Parlament català per a legislar en matèria social agrària.

85.- Tant la de juny del 1933, de solució als conflictes derivats dels contractes de conreu, com la d'abril del 34, la llei definitiva de contractes de conreu que, després d'haver estat anul·lada pel Tribunal de Garanties Constitucionals, el Parlament català havia procedit a una revotació de la mateixa llei.

86.- D'ENÇA EL NOVEMBRE DEL 33 LA Lliga se sentia forta i volia provocar noves eleccions al Parlament de Catalunya. El gener, amb la desfeta que pateix a les municipals, es retira del Parlament. Des d'aleshores pren una posició descaradament a favor dels propietaris en la polèmica llei de contractes de conreu que s'aprovà sense la seva presència. Des de Madrid defensà aferrissadament l'anul·lació de la llei, que va tenir lloc per part del Tribunal de Garanties Constitucionals el juny del 1934.

87.- A Catalunya, el proletariat organitzat en l'Aliança Obrera-sense CNT-FAI-

feu seva la causa autonòmica i donà suport a la Generalitat. L'atac a l'autonomia constituïa un atac a la democràcia i a les febles mesures reformistes que intentava dur a terme el govern català.

88.- La classe obrera, que volia participar activament en la vida política i que tenia voluntat autonomista, tenia només dues alternatives vàlides: una no electoral, que era la CNT, i una electoral, que era el partit reformista de l'ERC. La CNT, que defensava els interessos del proleteriàt, anava ara a la deriva d'ençà el predomini de la FAI i sobretot tenia una posició obertement antiautonomista.

L'ERC, partit que feia de la catalanitat la seva senyera i que s'adreçava als treballadors anunciant reformes socials, no podia dur-les a terme, pres de les seves contradiccions de partit burgès.

89.- El POUM, integrat pel BOC (Bloc Obrer i Camperol) i per l'EC (Esquerra Comunista) d'Andreu Nin. El Psuc, format per US (Unió Socialista), PCC (Partit Comunista de Catalunya), Partit Català Proletari i federació catalana del PSOE.

90.- TUSELL, Volum I, pàg 108, ens explica com fa un discurs electoral sense dir que era enemic de les coalicions electorals imposades per la llei electoral.

91.- Tusell en el seu estudi de les eleccions del 36, diu:

"De la Unió Democràtica de Catalunya podría haber-se esperado que por su carácter católico apoyara al Front Català d'Ordre, pero no fue así (...) Durante los días previos a la elección, circulan por la prensa de Barcelona las opiniones más diversas acerca de la postura electoral de esta agrupación (...) Incluso se llega a decir que es posible que se forme un candidatura nacionalista catalana con

miembros de la Unió Democràtica de Catalunya, del Partit Català Proletari y otros ("Las noticias", 24-1-36)".

TUSELL: op. cit., pàg 114, volum I.

També Fèlix Cucurull, fent un balanç de les eleccions del 1936 i dels partits que oficialment no es presentaren en cap dels fronts, diu de la Unió de Centre Democràtic:

"També era favorable al Front d'Esquerres la Unió Democràtica de Catalunya malgrat no haver-s'hi unit oficialment. El líder d'aquest partit, Manuel Carrasco i Formiguera, referint-se al resultat de les eleccions del 16 de febrer, va dir : "Acabem de sentir a hores d'ara l'emoció d'una victòria en el qual creiem sincerament veure reflectit, encara que sigui imperfectament, bona part dels nostres ideals"

CUCURULL, Fèlix: "Panorama Nacionalisme Català". op. cit. Volum VI, pàgs. 87 i 88.

92.- Malauradament, per al 1936 mancava la premsa on es pogués reflectir la campanya electoral dins la problemàtica específica d'Osona.

93.- Extret de Tusell, Javier, op. cit. Volum I, pàg 265. (El manifest citat per Tusell prové de "La Humanitat", 6-2-36).

94.- Fèlix Cucurull, Vol VI pàg 96: "L'alçament del 6 d'octubre, que malgrat no haver reïxit és abonat pel poble a les eleccions de 16 de febrer del 1936...".

95.- "Contra la interpretació apocalíptica que tradicionalment ens ha anat donant la dreita més conservadora i autoritària, hem de dir que la victòria esquerrana a

les eleccions de febrer de 1936 no va ser tan frontpopulista com republicana, autonomista i reformista". Malgrat tot el conservadorisme social del front d'Ordre va assolir un èxit electoral relatiu, sobretot al camp, car va impressionar sectors de la petita burgesia amb les seves profecies sobre els mals terribles que es produirien si les esquerres guanyaven les eleccions. Aquests mals eren simplement, com hem vist, l'amnistia, l'autonomia i l'aplicació de la llei de contractes de conreu. És a dir, un moderat programa de centreesquerra que mobilitzà amples capes populars de Catalunya, com havia fet cinc anys abans la proclamació de la República.

GONZALEZ CASANOVA, J. A. i VIROS, R.: "Una aproximació a les darreres eleccions democràtiques". Serra d'Or. Març del 1976.

96.- TUSELL, J. op. cit., Volum II pàg 58:

"...aunque no sea lo que habitualmente se afirma, creemos haber probado que en 1936 el electorado se pronuncia con un marcado matiz centrista que hace que en cada una de las listas de los dos bloques los candidatos más moderados figuren en los primeros lugares".

97.- TUSELL, J., op. cit., Vol. I pàgs 251-272.

98.- Lluita, 19 de juny del 1933, on es conta el fet ocorregut a Collsuspina, en què els propietaris "llencen" un masover de la casa pel fet de no voler pagar un terç.

99.- Vegeu apèndix núm. 1.

100.- Vegeu: Problemàtica d'Osona a cap. III.2, on s'expliquen les mobilitzacions camperoles del Lluçanes.

101.- Vegeu apèndix núm 6: Metodologia i criteris per al càlcul de la tipologia".

102.- Per més informació vegeu: VALLÉS, Josep M. pàgs 14-29: "Les eleccions de 1977 a Catalunya. Estudis Electorals 2. E.S.E. Fundació J. Bofill. Barcelona 1981.

COLOMER, J.M., AGUILERA, C.R i altres: "ELs grups polítics a Catalunya. Partits i Programes". Barcelona 1976.

103.- Vegeu apèndix núm. 7: Notes per una tipologia de l'abstenció", segons A. Lancelot.

104.- **A la dreta:** "Democràcia Social Cristiana de Catalunya", "Partido Sindicalista", "Partido Carlista- Partit Carlí de Catalunya", "Falange Española de las JONS (Auténtica)", "Partido Independiente pro Política Austera "PIPPA """, "Coalición Electoral "Unidad Nacional", "Partido Proverista", Coalición Electoral "Partido Liberal de Cataluña"- "Partido Liberal.

Dreta nacionalista: "Estat Català".

Esquerra: "Izquierda Republicana", "PSOE" (sector històric), "Partit del Treball de Catalunya", "Unificación Comunista de España", "Organización Revolucionaria de Trabajadores (ORT)", "Lliga Comunista Revolucionària (LCR)", "Unión para la libertad de expresión", "Organización Comunista de España-Bandera Roja", "Moviment Comunista de Catalunya-Organització d'Esquerra Comunista (MCC-OEC)", "Euzkadiko Ezquerria" i "Partido Comunista de los Trabajadores".

105.- A la dreta es presentaren quatre candidatures més: "Conservadors de Catalunya (CiC)", "Partido Nacional Independiente", "Falange Española de la JONS" i "Fuerza Nueva".

A l'esquerra, també quatre més: "BEAN-Unitat Popular", "Unitat pe Socialisme", "Partit Comunista Obrer de Catalunya (PCOC)" i "Unidad Comunista".

106.- A la dreta es presenten tres candidatures més: "Asociación Fuerza Nueva", "Solidaridad Española" i "Conservadors de Catalunya".

A l'esquerra, sis candidatures : "PSA", "Partido Socialista de los Trabajadores", "Partido Comunista de España (Marxista-Leninista)", "Unificació Comunista d'Espanya (UCE)", Coalición electoral "Front Comunista de Catalunya" i "Partit Comunista Obrer de Catalunya (PCOC)".

107.- Veure "Estudis Electorals 3: Atlas electoral de Catalunya 1976-1980". E.S.E. Fundació Bofill. Barcelona-81.

108.- Extret d'unes entrevistes reaaltzades a Osona arran de les eleccions municipals 1970. Material de base per la continuació d'aquesta invastigació a partir de la metodologia qualitativa.

109.- Vegeu apèndix núm 6. "Metodologia i criteris per el càlcul de la metodologia".

IDENTITAT NACIONAL I OPCIO DE VOT

Una aproximació a la comprensió del comportament electoral a Catalunya.

Tesi doctoral de: Montserrat TRESERRA I PIJUAN

Director: Dr. Joan ESTRUCH I GIBERT

Catedràtic de Sociologia

Universitat Autònoma de Barcelona

III PART : Construcció d'un model teòric d'anàlisi.

UNIVERSITAT AUTONOMA DE BARCELONA

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Departament de Sociologia

Bellaterra, Gener 1992.

<u>Capítol I</u>	<u>pàg.</u>
Síntesi de la problemàtica teòrica.	
1. Elements per a la comprensió d'una opció electoral	2
2. Localització social, identitat social i comportament electoral.	15
3. Conseqüències d'aquests plantejaments per a la comprensió del comportament electoral. Una anàlisi en termes d'estructura social i de models culturals.	22

Capítol I.

SINTESE DE LA PROBLEMATICA TEORICA

Algunes consideracions prèvies

Plantejar la incidència que pot tenir la identitat amb Catalunya en una opció de vot, pressuposa d'entrada, algunes reflexions respecte d'aquest comportament, el vot, ja que d'alguna manera és la variable que és pretén explicar.

Dir en primer lloc que, més enllà de les significacions que per a la gent pugui tenir optar per una o altra candidatura, allò que cal considerar abans és la significació social que aquesta pràctica específica té per al manteniment social i per la reproducció d'unes relacions de dominació.

En efecte, el dret del vot és l'element essencial del credo democràtic, és a partir del dret de votar que es legitimen els sistemes democràtics. I des de la perspectiva sociològica, allò que ens importa més d'assenyalar és que, és a partir de la reificació de les eleccions com a mecanisme cabdal de la democràcia que allò que es legitima per damunt de tot són unes relacions de poder.

Des de la perspectiva sociològica, el primer element a contemplar és que tots els discursos que giren a l'entorn de la sobirania del ciutadà són discursos ideològics "interessats", que per un cantó contribueixen a reforçar aquesta creença, per altre, però, llur funció latent és la de mantenir i reproduir el poder polític dels grups dominants. No és per casualitat que es vehiculi una imatge del ciutadà atent, que reflexiona, que pensa el sentit de seu vot més enllà de la realitat que aquestes

interpretacions puguin tenir. És a partir de tals interpretacions que l'evidència d'aquesta mena de ciutadans és va imposant com a donada per descomptat, al mateix temps que s'imposa determinada visió de la realitat política, una polidicea que dóna sentit i significació als esdeveniments polítics.

És contemplant aquestes consideracions prèvies, que abans d'endinsar-me en els plantejaments teòrics respecte del sentit al vot, em sembla pertinent i necessari de dir alguna cosa a l'entorn d'aquest discurs ideològic del ciutadà atent, reflexiu i informat. Fins a quin punt, i donat el funcionament del camp polític, és possible pressuposar tant d'interès, tanta informació i tanta reflexió?. En segon lloc, i atès les condicions de possibilitats per accedir a la politització, m'agradaria plantejar altrament la comprensió del comportament electoral. En part com a producte d'uns coneixements, en part, però, com a producte de les representacions simbòliques que els diferents individus i/o grups socials es van fent de la realitat socio-política en el decurs dels procediments d'inserció social.

1. Elements per a la comprensió d'una opció electoral.

1.1. El mite del ciutadà informat, i interessat per la política, o les condicions socials de la politització

"El desgavell provocat per la imposició d'una problemàtica política i el caràcter erràtic del vot dels agents políticament desposseïts constitueixen un dels mecanismes pels quals les forces polítiques conservadores roben els mitjans electorals de la conquesta o de la conservació del poder. L'existència d'un camp polític diferenciat i d'uns modus electorals d'accés als llocs de direcció de l'aparell

de l'Estat, apareixen llavors com un dels factors de perpetuació de l'ordre polític, i per això, de l'ordre social tot sencer".D. Gaxi.

Sintetitzant d'alguna manera aquells elements teòrics plantejats en la primera part, sembla útil de precisar que quan és vehicula la imatge del ciutadà interessat i informat per la política l'implicit que és vehicula és el d'un ciutadà que es decideix en funció d'uns coneixements de tot allò que se li presenta en una contesa electoral.

Pel que fa la primera premissa, la del ciutadà interessat per la política, seguint els plantejaments teòrics de P. Bordieu, C. Offe, D. Daxie i P. Champagne (1), em sembla útil de plantejar-lo a partir de les condicions de possibilitat, perquè aquesta participació en funció d'un interès hi pugui ser.

Contra la ideologia de la participació i de l'interès per la política crec que no estaria malament de donar-li la volta i de plantejar-lo més aviat com a producte de l'interès que tenen els polítics perquè la gent els voti en profit de llur objectiu prioritari: mantenir o aconseguir el poder polític.

1.2.La política, afers dels polítics, què interessa (objectivament) només als polítics

A nivell d'estructura social, des de sempre l'invariant històric és que la conquesta i detenció del poder polític ha sigut afer d'uns pocs. De la mateixa manera que ,la detenció del poder polític,un altre dels invariants a nivell històric,ha estat un afer de notables legitimat per llur possibilitat de "conduir" el poble o les

masses. Allò que és específic amb l'adveniment de l'Estat Modern i peculiar dels règims polítics de tipus democràtic és que han variat les formes per adquirir el poder polític, i paral·lelament les formes de legitimar-lo.

Per una banda, una de les principals característiques és que en el activitats pròpiament polítiques hi participen un nombre limitat d'agents especialitzats, per altre, que les exigències de la conquesta del poder, sovint a través d'eleccions, impliquen una especialització i una dedicació exclussiva que té com a conseqüència la professionalització de tots aquells que s'hi dediquen.

En efecte, i resseguint Max Weber(2), per una banda és com a producte d'un llarg procés d'evolució històrica, i correlativament a la introducció amb el naixement del capitalisme d;una racionalització del treball productiu basat en l'especialització, que cal entendre les transformacions de l'organització estatal amb una tendència cada vegada més clara a crear unes condicions de diferenciació i especialització de l'activitat pròpiament política (3), és citant a Gaixé:

"Amb l'estat modern, basat en una divisió més accentuada del treball - especialment dels treballs de dominació- que se'n despren una nova activitat, irreductible a les activitats militar, religiosa, administrativa, econòmica o jurisdiccional, consagrada a la conquesta -sovint per elecció- i a l'exercici del poder polític. L'estat que permet el control dels instruments de dominació política esdevé des d'aleshores el repte de la lluita que menen uns agents particulars designats des d'aleshores com a "homes polítics". L'aparició amb l'Estat d'un poder polític diferenciat dona així naixement a un camp de relacions concurrencials específiques, o, si es prefereix, un camp polític a l'interior del qual lluiten un cos d'agents

especialitzats en llur conquesta i llur exercici".

Com continua precisant D. Gaxie, : "*Apartats del mitjans de gestió, aquests "homes polítics", paulatinament, es veuen obligats a obtenir uns ingressos regulars per llurs activitats, de viure no només per la política, sinó també de la política. L'activitat política ha pogut ésser exercida, en els inicis, per gent disposant de grans fortunes que disposaven de tot el seu temps per dedicar-lo a les delícies del joc polític. La lògica de la diferenciació i de l'especialització d'aquesta activitat, així com les exigències de la conquesta electoral del poder obliguen, no obstant, a llur professionalització*".

És, doncs, tenint en compte les condicions de funcionament del camp polític en les societats occidentals que tota empresa de conquesta i d'exercici del poder esdevé, segon l'expressió de Max Weber, una "empresa d'interessos". El que significa "*que un nombre relativament limitat d'homes interessats prioritàriament per la vida política i amb ganes de participar al poder recluten per lliure compromís a gent que és partidària de donar-les suport ells mateixos es presenten com a candidats a les eleccions o hi presenten a llurs protegits, recullen els mitjans financers necessaris i van a la conquesta dels vots*" (4).

Des dels petits empresaris polítics independents, com assenyala D. Gaxie, que alguns financien encara llurs activitats a costes del seu patrimoni, fins a aquells que troben els mitjans necessaris per la conquesta del poder a l'interior dels partits de masses i que en aquests casos són els militants els que efectuen les tasques polítiques i que es veuen objectivament recompensats mitjançant gratificacions materials o simbòliques ofertes per al funcionament de l'organització, l'invariant és

que la política es un afer de professionals i que només interessa (objectivament) els professionals i els seus partidaris. (5)

1.3.La mercantilització de la política: Democràcia de competència entre partits o les dificultats d'una participació efectiva en la política per part dels profans

Claus Offe en el seu assaig sobre "Democràcia de competència entre partits"(6) mostra com un dels efectes de l'esquema burocràtico-professional de l'organització política és el del progressiu distanciament dels partits respecte de l'electorat i la dificultat que aquests puguin ser una expressió de la voluntat popular. També A.O. Hirschman (7) en la seva obra "interès públic, interès privat" assenyala com una de les causes de la progressiva desimplicació de la política per part dels ciutadans cal cercar-la en la institucionalització i planificació del sufragi universal que no es altre cosa que el segrest de la participació efectiva per part d'aquests. Allà on hi havia hagut lluita per subvertir el poder polític i per l'accés a aquest nous segments de la població hi ha ara recuperació i pèrdua d'expressió efectiva de la voluntat popular.

En efecte, l'imperatiu de recaptar el màxim nombre de vots per tal de fer-se amb el poder polític ha comportat, per un cantó, la desradicalització ideològica per part dels partits en benefici de sotmetres a les adequacions del mercat polític, per altre l'adveniment d'una burocratització excessiva i desmesurada com a condició "sine quoa non" per tal de poder competir en igualtat de condicions.

Com afirma C. Offe(8), el sistema de partits ha estat el mitjà que ha permès

de reconciliar el sufragi universal igual per a tothom amb el manteniment d'una societat de desigualtats. S'ha reemplaçat la lluita de classe per la lluita de classes democràtica, amb el resultat, però, que amb la institucionalització els partits han hagut de rebaixar llurs plantejaments ideològics, s'ha aconseguit la desactivació de les bases, i la pèrdua de la identitat col·lectiva del partit que representava uns segments determinants de la població. Els partits han esdevingut més homologables a unes empreses polítiques a la busca de clients, oferint uns productes susceptibles d'interessar el més gran nombre possible, més que no pas uns canals de participació efectiva copçats per la gent com una organització de representació de les seves preocupacions i reivindicacions.

La política té una lògica pròpia, amb uns interessos i preocupacions que d'alguna manera funcionen paral·lelament als de la societat civil. El punt de trobada acostuma a produir-se en ocasió de les eleccions, que es quan els polítics integren algunes de les preocupacions "integrables" detectades en els electors potencials. Tot i que, com assenyala P. Champagne(9), això no vol pas dir que la presa en consideració d'aitals preocupacions en el decurs de les campanyes electorals tinguin més durada que el temps de cada campanya.

C. Offe assenyala " *quan s'organitza la participació política de les masses per mitjà d'una organització burocràtica a gran escala (és a dir, per mitjà del tipus d'organització que presuposa i requereix el model de competència electoral entre partits i de negociació col·lectiva institucionalitzada), la mateixa dinàmica d'aquesta forma organitzativa frena, perverteix i obstrueix l'interès de classe i la política de classe*",(10)

Són les mateixes condicions de funcionament del partit competitiu les que generen unes contradiccions quasi insalvables. Per una banda la legitimitat del seu poder li ve de la representació d'uns determinats sectors de la població, per altre ni les pot representar ni es pot fer portaveu de llurs reivindicacions i preocupacions. El resultat és que els partits són cada vegada menys els canals de participació a través dels quals la gent pugui intervenir i participar en el poder polític. La veu popular continua essent una veu sense altaveus, sense possibilitat d'expressar-se, ja que *"allò que expressa deixa de ser la voluntat popular transformant-se en un artefacte que pren la forma i desenvolupa una dinàmica d'acord amb els imperatius de la competició política"*(11)

I això és així, perquè els objectius prioritaris d'obtenció del poder i la necessària adequació al mercat polític, tant entre els competidors com enfront dels consumidors, obliga a rebaixar plantejaments. Respecte dels competidors, cal adequar els plantejaments programàtics de tal forma que no siguin tan diferents, si cal més de forma que de contingut, per tal que no sigui inviable entrar en possibles coalicions. Respecte dels consumidors, cal diversificar el producte i minimitzar tots aquells elements programàtics susceptibles de crear antagonismes en els electors, de tal forma que sigui possible maximitzar els vots arribant als sectors més diversos de l'electorat.

El resultat com afirma C. Offe *"és la dissolució de qualsevol concepció o propòsit polític coherent donant lloc a una estructura temporal, a un ordre de coses "gradualista", donant prioritat a allò que és pot posar en pràctica en qualsevol moment i amb els recursos que es tenen, ajornant i deixant de banda reivindicacions i projectes no realistes a curt plaç i pragmàticament irrealitzables"*,(12)

Els plantejaments d'objectius "possibles" i convenients, allunyats sovint de reivindicacions i preocupacions de la gent són un primer element de distanciament dels partits respecte, tan de llurs bases com del poble a qui diuen representar.

Un segon element de distanciament, tant de llurs bases com de la població en general, continua Offe. cal cercar-lo en la mateixa dinàmica de l'estructura organitzativa extremadament burocratitzada de la qual s'han de dotar per poder competir i recollir els vots.

"El partit competitiu plenament desenvolupat es veu, a més a més, forçat per imperatius de la competència a equiparar-se amb una estructura organitzativa extremadament burocratitzada i centralitzada. L'objectiu de tal organització és el d'estar permanentment en el mercat polític, igual que una empresa de negocis, l'èxit de la qual, en part, depèn de la grandària, de la presència permanent del seu marketing i de l'organització de les vendes"(13)

L'organització burocràtica del partit polític modern ha de realitzar un seguit de tasques com la recollida de recursos materials i humans, la propaganda i informació respecte de la posició del partit a l'entorn d'un gran nombre de temes polítics i ha de tractar els conflictes interns.

És la necessitat d'execució d'aquestes tasques, que han de ser dutes a terme per especialistes i professionals que esdevenen funcionaris dels partits, les que generen per un cantó, un interès corporatiu per part d'aquests, ja que, és obvi que del creixement i de l'estabilitat de l'aparell en depèn llur posició i llur carrera (14).

Per altre, aquesta mateixa especialització i aquests interessos corporatius són a l'origen d'una composició social de la direcció del partit, dels seus llurs funcionaris, dels membres del parlament i del govern (en termes de procedència de classe, educació formal, sexe, ocupació, edat, etc) que difereix cada vegada més, tant de la composició social de la població en general, com en particular de la base electoral del partit.

La supeditació a la recaptació de vots per obtenir el poder polític i la necessitat d'una organització potent té com a conseqüència la professionalització de la política, amb alguns efectes ben peculiars. El primer de tots és el que no només hi ha adequació al mercat pel que fa a plantejaments ideològics, programes i problemàtiques polítiques sino que d'aquest funcionament i de la progressiva professionalització de la política se'n deriva un autoritarisme polític i una dominació política per part dels professionals i executius del partit que típicament procedeixen, a causa de la seva pràctica i experiència professional, d'empreses privades, de l'administració pública, de l'ensenyament, dels mitjans de comunicació o dels grups de pressió.

Un segon efecte, com assenyala Offe (13), és que d'aquest esquema burocràtico-professional d'organització política se'n succeeix no només la manca de credibilitat del sistema de partits com a canals de participació possible, sino també la desactivació dels membres de la base. *"Quan més s'adequa l'organització per l'exploració de l'entorn exterior del mercat polític i per tal d'adaptar-s'hi en allò que cal descriure com a campanya electoral virtualment permanent, menys espai queda per la determinació de la política del partit mitjançant processos interns de debat democràtic i de conflicte a l'interior de l'organització"* (13)

Ja que

"Tot partit competitiu ha d'intentar donar la imatge d'unanimitat i de consens interns per tal de fer-se o de seguir essent atractiu als votants: en conseqüència, no només no es fomenta la divisió interior, el fraccionisme ni el conflicte organitzat entre opinions i estratègies, sino que se les manté sota estricte control o, almenys, amagats fora de la vista del públic en un esforç continuat per tal de millorar l'imatge del partit i per dir-ho així, per normalitzar el producte". (16)

La rellevància del mitjà extern respecte de l'intern es posa especialment en evidència quan estratègies i posicionaments suggerides per membres del partit entren en conflicte amb allò que sembla preocupar a l'electorat potencial.

Acostumen a ser els resultats de les enquestes d'opinió menades permanentment per la direcció del partit les que són prioritàries; si no hi ha coincidència, és pressiona a tots aquells possibles "disidents" perquè acceptin el principi de realitat i els condicionaments de la "realitat" política en profit de la "victòria en les properes eleccions".

El tercer dels efectes, i no sense importància és que d'aquesta submissió a "la realitat política exterior" té com a conseqüència la presència d'uns partits cada vegada menys diferents i menys diferenciables per part dels electors. Uns partits guiats per la diversificació del producte, que per la mateixa lògica de recaptar de vots tracten d'organitzar llurs campanyes assumint una multitud de reivindicacions i

preocupacions diverses. Unes campanyes, que per altra banda totes s'assemblen, ja que són produïdes per especialistes en marketing electoral, fetes seguint els mateixos patrons, buscant aquells temes que tenen marxa o que preocupen els electors i que són el material bàsic a partir dels quals els polítics construeixen llurs discursos.

El resultat és que la demanda prima sobre l'oferta, que el debat polític de fons és relega a un segon plà, o és inexistent i que els partits esdevinguin cada vegada menys entitats d'identificació col·lectiva.

És doncs, a partir del propi funcionament i de la dinàmica organitzativa dels partits de masses que es va generant un distanciament progressiu entre grups polítics i ciutadans, una exclusió real de la política per part dels ciutadans, i unes restriccions a la seva participació que funcionen molt millor en la mesura en que no s'expliciten i que formalment no es basen en mecanismes d'exclusió.

1.4 Politització, competència i vot. A l'entorn de l'elector informat

Aquesta realitat de fet implica replantejar el concepte ideològic de "participació política_" com un continuum que va des del vot fins a l'exercici del poder d'Estat.

En efecte, i com assenyala Gaxie, donades les condicions de monopoli i d'exercici d'aquesta activitat política per part dels professionals, parlar d'una jerarquia de les formes de participació política que va des de "la intervenció" infinitesimal a través del vot fins a l'exercici d'una professió política condueix a

ocultar les conseqüències de la divisió del treball i de l'aparició d'un camp polític diferenciat, i que, funcionant de forma quasi-autònoma, disposa dels mitjans necessaris per conquerir els vots, manipular-los i utilitzar-los en funció dels seus objectius. És oblidar que en la mesura en que la gent està més desproveïda de recursos està més subjecte a aquesta manipulació i que llur vot, quan s'emet, potser més pròxim a un conformisme social o a una "fides implicita" (17) que no pas a una intenció d'influir en la política. Si influència hi ha, pel que respecta a una determinada configuració de la relació de forces polítiques, és més aviat producte d'altres factors. Uns factors entre els quals no hi és pas gens aliè la quantitat de recursos que les distintes forces polítiques estan en disposició d'intervenir en la recaptada d'una clientela electoral, aquella clientela que esdevé la peça clau absolutament necessària per tal de poder assolir i legitimar el poder polític al qual s'aspira.

És oblidar en última instància que a partir dels moments on alguns agents estan especialitzats en la lluita per la conquesta del poder polític, els altres esdevenen simples espectadors d'una competició de la qual en estan objectivament exclosos i que fora d'ocasions relativament excepcionals d'intervenció política (18), la majoria dels agents socials assisteixen com a espectadors respecte de la competició política o permaneixen indiferents respecte de la mateixa.

Emetre un vot amb la intenció de intervenir i de influenciar el poder polític, presuposa disposar d'un seguit de coneixements que permetin d'operar una construcció política de l'espai polític de tal forma que sigui possible dominar uns codis d'interpretació dels distintes missatges, reptes, problemàtiques i preses de posició efectuades pels distintes actors en lluita pel poder polític. Significa en

definitiva, poder ser capaç de poder distingir allò que difícilment és distingible, i que només es possible si es disposa d'un capital cultural i/o d'una instrucció a partir de la qual operar aquestes distincions.

La competència política, però, pressuposa uns coneixements inicials, a partir dels quals integrar els coneixements pròpiament polítics. Les desigualtats de recursos condicionen l'accés a aquesta competència i a partir d'aquí també l'accés a una participació propiament política. També són a l'origen d'unes possibilitats objectives de manipulació de tots aquells grups socials que no la poseïen, pels quals desproveïts dels coneixements polítics legítims, estan més exposats a deixar-se seduir per les presentacions i representacions d'uns partits, o d'uns leaders, a qui jutjaran segons els plagi o no la funció que representen.

No és per casualitat, com afirma Converse, que l'estabilitat del vot, històricament, sempre ha estat més forta en les classes superiors que en les classes populars; *"les classes superiors, a través de la història, sempre han estat el suport més estable i segur pels partits conservadors o de dreta que no pas ho han estat les classes inferiors pels partits d'esquerra. En efecte, són les fraccions culturalment, i doncs políticament, més desproveïdes de les classes populars les que donen a les classes dominants els suports necessaris per l'ampliació de la seva clientela electoral"* (19).

I no és per casualitat, ja que la manca de politització d'una franja important de la població, objectivament no només exclosa del camp polític sino i també de l'accés a una competència política legítima a partir de la qual poder decidir el vot,

constitueix el pòsit, mai dit i sempre reificat, en base al qual els grups dominants de dreta, o els dits d'esquerra, puguin ocupar els espais de poder. I no cal pas oblidar que entre aquesta majoria despolititzada a qui el sistema social i polític els nega objectivament l'accés a una competència política legítima s'hi troben les classes populars. Un grup social, la franja inferior del qual és la que representa la distància màxima a la possessió del capital cultural necessari per construir i discernir l'espai pròpiament polític.

Des d'aleshores i com assenyala Gaxie és justament en les condicions estructurals de desigualtat i d'accés a la cultura legítima on cal cercar un dels mecanismes pels quals les forces polítiques troben els mitjans electorals de la conquesta o de la conservació del poder. L'existència d'un camp polític diferenciat i d'un modus electoral d'accés als llocs de direcció de l'aparell de l'Estat, junt amb la imposició d'una problemàtica política i el vot aconseguit dels agents políticament desposeïts, apareix com un dels factors de perpetuació de l'ordre polític, i per això, de l'ordre social tot sencer. (20).

2. Localització social, identitat social i comportament electoral.

El vot com a manifestació específica de la visió del món social

L'exclusió objectiva dels ciutadans de la política més les condicions de possibilitat per adquirir una competència tècnica, o si es vol per assistir a una contesa electoral com a ciutadà informat capaç d'operar una construcció de l'espai

polític fa avinent la necessitat d'altres plantejaments per aprofundir en la comprensió del comportament electoral.

En efecte, allò que és rellevant en termes de manteniment i reproducció d'unes determinades relacions de poder és adonar-nos que a nivell d'estructura social -pel seu nombre i importància quantitativa- són les categories socialment més desproveïdes i aquelles classes culturalment més desafavorides -sempre en termes de cultura legítima- les que decideixen per llur vot una determinada relació de forces polítiques.

La inculcació del seu estatut de ciutadans, recordant-los a tothora el dret i deure d'acudir a les urnes i la possibilitat d'enllaçar amb tot allò que preocupa, interessa o és objecte de malestar en llur vida quotidiana són alguns dels elements que intervenen tant en l'acte d'anar a votar com en la percepció dels polítics i les forces polítiques i en la tria conseqüent.

És així com, contra el discurs dominant de vot com a manifestació de suport i programes polítics, sembla més útil de plantejar-lo com a producte d'una determinada visió del món estructurada per la seva existència social en el sí d'unes determinades condicions objectives d'existència. O, si es vol com a producte d'uns coneixements possibles respecte de la política i els polítics estructurats per la pròpia localització social.

Donat que la politització, com a forma particular de consum simbòlic suposa la possessió d'una competència específica, cal tenir en compte abans d'analitzar massa aviat el vot com a conseqüència d'aïllats coneixements que, a nivell de

estructural social aquesta possessió és patrimoni d'una minoria de l'electorat. Per una banda i com assenyala P. Bourdieu,(21) a nivell d'estructura social la possessió d'aquesta competència tècnica és relacionada amb la possessió d'un capital cultural, l'indicador sintètic del qual pot ser el nivell d'instrucció ,tot i que no s'hi redueix pas. Per l'altra, pot ser també adquirida a partir de la pertinença a diferents grups socio-polítics, a l'interior dels quals els individus que en formen part s'apropien i assumeixen un discurs d'interpretació de la realitat social, a partir del qual operen la construcció i distinció de l'espai polític. Entre aquests grups, pertanyer a una família "polítitzada" pot ser la causa d'una primera adscripció a una determinada representació de la realitat social, també i en el decurs de la trajectòria la pertinença a associacions i/o a organitzacions socio-polítiques pot ser l'origen de la re-apropiació d'un discurs d'interpretació de la realitat social.

Amb tot, i com assenyala Bourdieu, no cal pas oblidar que per la majoria de la població, és la relació pràctica al món social, la distància a la política i l'absència d'un discurs apropiat o re-apropiat d'interpretació de la realitat social i política allò que hi ha a l'origen d'una resposta electoral. Evidentment, l'absència de discurs legítim no implica pas absència de discurs i de percepció de la política i dels polítics, implica només, i a efectes de la problemàtica que ens preocupa, que la mena de coses que configuren la visió de la política i dels polítics per part de molta gent no coincideixen amb les definicions oficials.

Des de la perspectiva que m'ocupa allò que em sembla significatiu es que en la mesura que no hi ha aquest discurs legítim d'interpretació del món social i de la realitat política, perquè no es dominen els instruments necessaris, o perquè no s'ha assumit i re-apropiat, és quan és més difícil per la gent de situar i donar un sentit als

esdeveniments polítics, de situar discursos, missatges i protagonistes del món polític. I és quan, enfront dels codis d'interpretació del món polític en termes de cultura legítima, aquests són reemplaçats i re-interpretats en termes de criteris d'avaluació més pròxims als que regeixen en la vida quotidiana.

En efecte, i com assenyala G. Michelat(22), discernir i aprofundir en l'encadenament complex dels processos que porten els electors a votar, i sobretot si volem situar-nos en la comprensió de vot d'aquelles franges de la població més despolititzades, implica per damunt de tot, plantejar-se d'elucidar el contingut i la mena de les relacions que entretenen entre si els determinants socio-econòmics, les organitzacions simbòliques i les actituds i els comportaments polítics. Contra una interpretació massa estesa del vot com a producte de determinants socio-econòmics, cal plantejar-lo abans que cap altra cosa com a producte d'organitzacions o sistemes simbòlics, entesos com a sistemes de representació de la realitat social i del lloc que cadascú hi ocupa, que estructurin un seguit d'actituds, normes i sabers pràctics que són el que orienten efectivament pràctiques i comportaments socials.

Ben segur que a l'origen d'unes determinades representacions de la realitat social, les condicions materials d'existència en tant en que determinen l'accés als bens econòmics, culturals i socials constitueixen el pòsit bàsic del qual s'estructura un univers de possibles i determinats tipus de coneixements de la pròpia realitat a partir de la qual prenen sentit les significacions de la pròpia acció. Però no cal pas oblidar que en condicions materials semblants és l'entramat complex de relacions socials propis a cada context i a la pertinença a diferents grups socials allò que estructura les diverses visions del món, aquests sistemes simbòlics organitzats a partir dels quals hom fa la lectura de la realitat social.

Aquestes organitzacions simbòliques inclouen, certament la percepció i la lectura de l'univers polític en el sentit restringit dels terme, però no s'hi redueixen pas. Més aviat al contrari, és difícil plantejar la lectura i la percepció de l'univers polític sense plantejar a l'hora, i prioritàriament, les representacions que els diferents grups socials es fan del camp social, tot aquell seguit de conviccions relatives a allò que és legítim o il·legítim, pensable o impensable, real o il·lusori, que tenen a veure, en definitiva, amb els problemes de definició de la pròpia existència i que són els que en última instància defineixen la pròpia identitat social.

No cal pas oblidar, però, com assenyala el mateix autor, que fora d'ocasions excepcionals, aquestes organitzacions resten, quasi be sempre a un nivell latent i implícit, el que no vol pas dir que són les que estructurem sota el modus de l'evidència, percepcions, valoracions, conviccions i conductes, tan si es tracta de l'esfera domèstica privada, és a dir íntima, com si es tracta del món professional, o d'actituds, opinions i comportaments de significació política més o menys immediatament .

És doncs, només contemplant l'entremat complex i la incidència múltiple i diferent de totes aquelles variables que intervenen en l' estructuració dels sistemes d'organitzacions simbòliques, que són en definitiva, les que intervenen en la construcció de la identitat social, que és possible d'elucidar la significació profunda -no necessàriament tematitzada ni verbalitzada- d'una opció de vot.

Una perspectiva que implica donar-se per objecte d'estudi aquests elements més estructurals i menys visibles, que com a producte de l'existència social i d'una

determinada biografia intervenen en la definició d'un mateix i que són a l'origen del sentit i la significació de les pràctiques socials. Utilitzant la conceptualització de P. Bourdieu(23), d'allò que es tracta és de plantejar-se com a objecte d'estudi les estructures mentals incorporades, l'habitus, que en forma d'esquemes de percepció, avaluació, classificació i acció són el producte de la incorporació de les estructures objectives de l'espai social i que en constitueixen les categories de percepció de la realitat, a partir de les quals les pràctiques i el comportament aparentment més diversos en són una expressió.

En efecte, i com assenyala Bourdieu *"Recordar que la percepció del món social implica un acte de construcció, no implica pas absolutament que s'accepti una teoria intel·lectualista del coneixement; l'essencial de l'experiència del món social i del treball de construcció que implica s'opera a partir de la pràctica, en deçà del nivell de la representació explícita i de l'expressió verbal. Més pròxima de l'inconscient de classe que d'una "consciència de classe" en el sentit marxista, el sentit de la posició ocupada en l'espai social (...) és el domini pràctic de l'estructura social en el seu conjunt, allò que es manifesta a través del sentit de la posició ocupada en aquesta estructura"*, (24).

I con afegeix *"Les categories de percepció del món social són, essencialment, el producte de la incorporació d'estructures objectives de l'espai social. En conseqüència, inclinen als agents a prendre el món social tal i com és, a acceptar-lo com a una evidència, en lloc de rebel·lar-s'hi en contra (...): el sentit de la posició, com sentit d'allò que cadascú pot fer o no fer, implica una acceptació de fet de la seva posició, un sentit dels límits("això no és per nosaltres"), o, el que és el mateix, un sentit de les distàncies a marcar i a guardar, a respectar o a fer*

respectar -i això, sens dubte, amb molta més força en tant en que les condicions d'existència són més rigoroses i el principi de realitat més rigorosament imposar" (25).

3. Conseqüències d'aquests plantejaments per a la comprensió del comportament electoral. Una anàlisi en termes d'estructura social i de models culturals.

La revisió de la literatura teòrica i empírica sobre la temàtica, d'antuvi i per damunt de tot, allò que sembla confirmar-me és la pertinença d'aquell dubte inicial on posava en qüestió la veracitat de l'equivalència entre vot i coneixement de les ideologies per les quals hom opta. I, en canvi, no semblen pas tan desencaminades les hipòtesis formulades a l'inici de la investigació que apuntaven cap a la comprensió d'una opció de vot a partir de la mena de coneixements "possibles" segons la pròpia localització social dels electors. Uns coneixements "possibles" respecte del propi camp polític i, doncs, de la pròpia oferta electoral, que justament perquè tenen molt a veure amb la localització social i amb una biografia a l'interior d'unes condicions objectives d'existència, no es poden pas deslligar de la mena de coneixements que hom té de la realitat social i que són els que, en definitiva, configuren l'univers de significats que orienta qualsevol acció i projecte de forma individual.

Ras i curt, hi ha dos conceptes claus en el model d'anàlisi teòrica que voldria proposar. Per un cantó, el de coneixements socialment condicionats que orienten qualsevol estratègia d'acció i que són els que, en definitiva, configuren el sistema de significacions que, de forma explícita-implícita es troben en deçà de qualsevol pràctica social. Per l'altre, el de localització social, en tant en que pressuposa tant el marc global, com els condicionaments específics a l'interior dels quals transcorren les biografies individuals, i que ens permeten de comprendre com es configuren i s'estructuren la mena de coneixements que orienten les distintes

pràctiques socials.

Uns conceptes teòrics que d'entrada ens fan avinent la necessitat de plantejar la comprensió del comportament electoral com a producte de múltiples significacions, per una banda d'una determinada visió del món; per l'altra, d'uns determinats coneixements sobre la realitat social. Els uns i els altres estructurats per la pròpia existència social. Unes significacions, però, que per un cantó no es corresponen pas necessàriament amb les definides pel mateix poder polític, ni, per l'altre, forçosament explicitades a partir d'una coherència verbal per la mateixa gent.

En el benentès que, partir d'aquests plantejaments pressuposa contemplar el comportament electoral no com quelcom d'isolat sinó més aviat com allò que forma part del conjunt de pràctiques de la vida quotidiana, la coherència i la significació de les quals cal cercar-les en aquells esquemes implícits de classificació, percepció i avaluació del món social estructurats per la pròpia existència social en unes determinades condicions objectives d'existència.

Es posar l'accent, en definitiva, en els models culturals que sustenten les pràctiques dels diferents grups socials, en tot allò que tenen de més implícit, com a conseqüència de llur biografia en el sí d'una societat específica. Uns models culturals adquirits i incorporats en el procés d'inserció social que són els que fan possible una determinada lectura de la realitat social i que, justament perquè en condicionen aquesta lectura, són a l'origen tant de la mena de pràctiques que hom du a terme com del sentit explicitat que se'ls atribueix.

I, des del moment que parlem de lectures possibles i procés d' inserció social estem plantejant l'anàlisi d'aquests esquemes implícits de percepció, valoració i classificació del món social en termes d'estructura social. És a dir, en termes d'unes condicions de possibilitat que els han estructurat, com a producte d'una relació dialèctica entre, per un cantó el cúmul de coneixements disponibles en una determinada societat i en un determinat moment històric que són a l'origen de les definicions sobre la realitat social (25) -idees, cosmovisions i tota mena de formulacions teòriques de la realitat ; ja siguin científiques, filosòfiques o adhoc mitològiques- susceptibles de definir els distints universos simbòlics que li són propis. Per l'altre, però tenint en compte les distintes condicions objectives d'existència que presideixen les trajectòries socials i que d'alguna manera són a l'origen tant de l'accés diferencial a aquest coneixement com de la peculiar reapropiació que se'n pugui fer.

En efecte, no es tracta tant de comprendre el comportament electoral com a producte d'una determinada cultura política en el sentit habitual que és dona a aquest terme (26), sinó més aviat de partir d'un concepte de cultura com el conjunt de sistemes de creences, representacions, valors i sabers pràctics que interioritzats en el decurs del procés d'inserció social orienten i donen sentit a les distintes pràctiques socials. No limitant-nos, doncs, a tot allò que es pot mesurar directament: els coneixements, les actituds i els valors respecte al sistema polític a partir de la pròpia verbalització i explicitació que en puguin fer els electors; sinó partint d'una definició més ampla de cultura, que inclogui tant els continguts explícits i verbalitzats com tot allò de més implícit i profund que de forma latent intervé en l'estructura de sentit que sustenta tota pràctica, i que d'aquesta manera ens permeti comprendre el perquè d'una determinada cultura política que sovint des

de perspectives més reduccionistes es planteja com element explicatiu de les opcions electorals.

En el fons, i sempre des d'aquesta perspectiva, d'allò que es tracta és que aquesta cultura política explicitada, coneixements, valoracions i pràctiques enfront del sistema polític no és ni més ni menys que una manifestació més d'una "cultura" possible, l'origen de la qual cal cercar-la en la mateixa existència d'una cultura política legítima i en les condicions que en possibiliten llur apropiació diferencial (27).

I entre aquestes condicions de possibilitat, no hi és gens aliena la condició i posició de classe ocupada, en tant en que comporta una distància objectiva al poder, una acceptació viscuda com un fatalisme no tràgic o com una exclusió lògica d'aquest, que porta però a organitzar les pròpies estratègies d'acció en funció d'allò que està a l'abast, i que gira a l'entorn de la vida quotidiana. El poder, la política cau molt lluny, i com més lluny és menys possibilitats objectives de poder incidir-hi. És vist com a necessari, segur, perquè sinó seria el caos i el desordre, i l'ordre social, vet- aquí un altre valor copsat com a necessari, per dur a terme tota aquella mena d'activitats a partir de les quals, a l'igual que els polítics en el seu món, hom hi troba, hi pot trobar, els reconeixements necessaris que conformen cada trajectòria individual i que donen sentit a la pròpia vida.

Es, doncs, des d'aquesta perspectiva que em sembla pertinent d'entendre el vot, com ho fa D. Gaxie,(28) bàsicament com una manifestació de la relació al món social per part de cadascun dels electors. I d'afegir-hi, com ho fa L. Voyé(29), que qualsevol pràctica no es pot comprendre mai per ella mateixa, sinó que per un cantó

només té sentit si se la situa a l'interior del sistema de pràctiques pròpies d'un individu o d'un grup social, unes i altres estructurades per un sistema d'aptituds i d'actituds globals, no necessàriament conscients incorporades a partir de la pròpia posició social i del sistema de relacions socials.

El que significa, com ho fa Pierre Bourdieu(30), que voler comprendre el comportament electoral, incloent-hi les motivacions explicitades per part de la gent, no és més ni menys que voler-ho entendre com un cas particular de l'entremat complex de relacions socials que intervenen en tota pràctica social, i al límit com un cas singular de confluència entre una oferta, en el nostre cas específic, una oferta de productes polítics emesa pels professionals de la política i unes possibles demandes, diferentment clarificades per part d'uns receptors diferentment dotats per entendre-la, comprendre-la i copsar-la, disposant doncs d'unes possibilitats diferents a partir de les quals cadascú se la reapropia i assimila, la fa seva, seguint una lògica eminentment social.

Una anàlisi, que centrant-se en els electors té present els dos aspectes inherents a tota perspectiva sociològica. Per una banda, implica partir de la societat com una realitat objectiva producte de la història i d'unes relacions dialèctiques entre sistema social i sistema cultural. En efecte, considerar si més no que tot allò que forma part del sistema cultural en una etapa històrica determinada: legitimacions, valors, normes i sabers pràctics és una construcció social.

Per altra banda que tot aquest sistema cultural, d'origen social, que legitima i fa entenedor el funcionament de tota formació social basada en la desigualtat, difícilment en podríem entendre la seva eficàcia sense entendre alhora els processos

a través dels quals és interioritzat -com formant part de l'evidència i del món donat- per- descomptat - pels diferents individus, grups o col·lectius que configuren la societat.

Són els dos aspectes inherents a la perspectiva sociològica. Per un cantó considerar l'objectivitat amb què s'imposa tota la realitat social, més enllà de les condicions històriques que l'han fet possible. Per l'altre, entendre que el seu funcionament, producció i reproducció obeeix una lògica que li és pròpia i que passa per la incorporació en el sistema de la personalitat de tot un seguit de creences i representacions d'aquesta realitat, que viscudes com a evidències en fonamenten la seva legitimació.

Un seguit de creences i representacions que configuren l'estructura mental i la representació subjectiva que la gent es fa de la pròpia realitat, sovint sense que siguin explicitats a partir d'una coherència verbal, però que són a l'origen del sentit i de la significació que orienta efectivament les distintes pràctiques socials. Com assenyala Bourdieu: *"La ciència de les regularitats objectives resta encara molt abstracta mentre no englobi la ciència del procés d'interiorització de l'objectivitat que aboca a la constitució de sistemes de disposicions inconscients i durables que són els habitus i l'ethos de classe . Mentre no aprofundi en el fet d'establir com i de quina manera a través de mil petites percepcions quotidianes i les sancions convergents i repetides de l'univers econòmic i social es constitueixen insensiblement des de la infància, i durant tota la vida, a través de records constants, un inconscient que es defineix paradoxalment com a referència pràctica a les condicions objectives"*(31).

Per una banda, doncs, és l'existència en el si d'una societat, la que implica a

traves del procés de socialització -d'internalització de l'exterioritat- com ens dirà Berger, la interiorització de creences, actituds, maneres de fer i comportaments, una cultura en el sentit ampli del terme, que són els d'aquesta societat. *"Són les societats les que tenen història, les identitats individuals no són més que el producte d'un procés dialèctic entre biografies i estructures socials", o com ens dirà Bourdieu, "contra la representació comú que consisteix a associar sociologia i col·lectivitats, cal recordar que allò que és col·lectiu està dipositat en cada individu sota la forma de disposicions durables, com les estructures mentals"*.

Per altra banda, però, cal tenir present també que les societats no són pas un tot homogeni. Berger ens recordarà que més enllà d'aquests fons comú cultural instituint (32), de tot allò compartit com una evidència i que no es posa pas en qüestió, cal tenir en compte la pròpia localització social com a factor clau a partir del qual s'interioritza, s'apropia i es re-apropia l'univers cultura d'una societat. I aquesta localització social, com afegirà Bourdieu, comporta un seguit de condicionaments objectius.

Es allò que s'ens dirà des de la sociologia del coneixement, de la mateixa manera que en tot coneixement disponible en un moment determinat d'explicació de la realitat social cal cercar-hi qui l'ha produït, perquè, quins eren els interessos i les condicions que n'han permès llur emergència. També cal pensar que a més a més de la lògica de producció hi ha una lògica d'apropiació i re-apropiació eminentment social, que en condiona no només les diferents possibilitats d'accés sinó també allò que cadascú en fa seu, d'aquest coneixement segons la pròpia biografia i experiència.

Capitol II

La identitat nacional, opció de vot i condicions de possibilitat perquè intervingui prioritàriament en una opció de vot. 29

1. La identitat nacional com a "valor" que orienta una opció de vot. 35
2. La identitat nacional, nacionalisme implícit i vot. 40
3. Algunes dades estadístiques com a problemàtica de fons. 47

Capítol II:

La Identitat nacional, opció de vot i condicions de possibilitat perquè intervingui prioritàriament en una opció de vot.

Consideracions prèvies: a l'entorn de la identitat nacional

Sembla obvi, tal i com plantejava en la primera part que no tindria cap mena de sentit proposar una anàlisi de comprensió d'una opció de vot en termes de variables dependents-independents. No és tracta pas, doncs, de plantejar la variable identitat nacional com a susceptible d'incidir en forma de causa-efecte respecte del capteniment electoral.

Si, però, que per les finalitats de l'anàlisi, i donada la perspectiva teòrica en la qual em situo, que em sembla pertinent de centrar-me en aquesta variable i d'intentar discernir en quines condicions de possibilitat pot incidir en una opció de vot.

En efecte, si per un cantó vull plantejar la comprensió d'una opció de vot com a producte d'aquells elements més estructurals i més implícits que com a producte d'una biografia en el sí d'una societat intervenen en qualsevol pràctica social sembla pertinent prendre-la en consideració. I això per dues raons almenys. La primera perquè si parteixo de la hipòtesis que es a partir de l'entramat complex dels grups d'origen, de pertinença i de referència que tot individu interioritza un sistema organitzat de representacions de la realitat social que són els que donen significació a llurs pràctiques, em sembla obvi que entre aquests grups de

pertinença, el grup nacional constitueix un dels grups susceptibles d'intervenir en la definició del propi "jo social". I en aquest sentit de ser un grup que delimita un "nosaltres col·lectiu", constituït a partir d'unes similituds i capaç de discernir unes diferències respecte del altres, capaç doncs d'intervenir com a factor de percepció i classificació del món social.

La segona és perquè donada la realitat nacional de Catalunya, on per una banda hi conviuen dues col·lectivitats amb referents nacionals diferents, i per altre la situació de dominació i de dependència de la nació Catalana respecte de l'Espanyola, la pertinença a una o altre grup d'identitat nacional pot tenir una incidència específica en una opció de vot.

En efecte, en aquelles nacions que es corresponen amb un Estat, amb una organització política que fonamenta i legitima llur sobirania en l'existència de les nacions té poc sentit plantejar aquesta variable identitat nacional com susceptible de marcar "cleavages" entre els partits. Allò que es propi de les nacions amb Estat és que la identitat nacional sigui una evidència, que formi part del món-donat-per-descomptat i que funcioni com a esquema bàsic de classificació col·lectiva d'allò que hom és. La "naturalitat" d'aquesta pertinença fa que difícilment es plantegi com a criteri de selecció-avaluació d'una o altre força política. Tots els polítics, de dretes o d'esquerres, defensant un o altre model de societat, el defensen aquest model per llur societat que es igual que dir per llur nació. No cal insistir-hi, ni explicitar-ho, forma part de les evidències.

No ha d'estranyar-nos doncs, atès també quins són els països exportadors de teories i anàlisis sobre les motivacions del comportament electoral, que la

temàtica de la identitat nacional com a factor explicatiu no hi figuri, i, quan s'hi fa costar és per parlar de nacionalisme en els seus aspectes més reaccionaris.(1)

En qualsevol cas, en les societats nacionals que s'analitzen no sembla pas que es detectin indicis sobre la presència d'aquesta mena de identitat com a un factor susceptible de incidir en la tria electoral. Per l'electorat informat, els criteris d'avaluació passen per llur capacitat de discernir el model de societat que es defensa al darrera de les respostes als reptes polítics. Per aquell electorat no informat ni dotat de competència política, d'allò que es tracta és de discernir quins són els mecanismes que intervenen susceptibles d'explicar el ressò que poden tenir les diferents candidatures en competició. I és en aquesta mena d'anàlisi, interessant perquè depassen el sociologisme al qual s'està massa habituat, on s'aprofundeix en la cultura i les cultures present i possibles com a producte d'unes estructures socials marcades per unes relacions de forces i l'imposició d'una cultura legítima. I en els quals, i per damunt de tot, no és limiten pas a una altre manera de comprendre els factors que intervenen en una tria electoral sinó que plantegen com a marc de fons allò que és fonamental, és a dir, la comprensió d'aquells mecanismes sobre els quals el poder és fonamenta, és legítima i és reproduceix.

D'altres anàlisis (Percheron, Berthelemy, Melich)(2), centrats en la socialització nacional, aquesta hi es contemplada com aquell aspecte bàsic de la socialització política, indispensable per anar interioritzant, des de l'infància, la naturalitat d'unes estructures de poder i l'organització política pròpia a una societat nacional. A tots els països, assenyala Percheron, les autoritats polítiques s'interessen en la formació de la identitat nacional des de l'infància i posen tots els mitjans per controlar-la. La transmissió de la identitat nacional és afer d'Estat que

l'organitza al voltant d'alguns ensenyaments, de certs rituals, del culta als herois. Privilegiar la geografia i la història és donar permanència a la identitat nacional. Els programes organitzen la memorial col·lectiva i presenten el passat d'una forma convenient i seleccionada. A cada generació, o quasi, sota cada règim en tot cas, es deixen de banda alguns aconteixements, se'n hi afegeixen d'altres, és reorganitza el conjunt en funció de la ideologia del poder polític del moment. La constant és, però, mantenir i reforçar la identitat nacional.

"Volguda per el sistema, la formació de la identitat nacional correspon a una necessitat primordial de la seguretat per el nen. Per ell, ser membre d'una col·lectivitat nacional, és pertanyer i sentir-se acceptat per una comunitat que copsa com més amplia i englobant que el grup familiar però com tan "natural" com aquest. Aquesta necessitat per el sistema i aquesta necessitat per el nen són reconogudes i encoratgades per la quasi-totalitat dels agents de socialització. Són ben poques les societats occidentals en les quals pares i professors, especialment, no participin pas, conscientment o no, a la formació de les identifications nacionals dels nens. Dimensió quasi obligatòria de la identitat, reconoguda i acceptada en tant que tal, pocs dels dominis de la socialització política coneixen unes condicions tan favorables a llur desenvolupament(3). Es així com la identitat nacional i el nacionalisma prenen forma molt aviat, i ben aviat funciona com una evidència i com a difinició d'un mateix, sense que hi calguin explicacions. Se's francés o alemany, altres són estrangers.

Llur importància com a criteri de classificació és més potent justament perquè més implícit. La formació de la identitat nacional s'articula de fet sobre dos mecanismes, per una banda un conjunt de identifications espontànees del nen a

partir del seu viscut quotidià: la inculcació d'actituds donades com a evidents per la força de les pràctiques repetitives. Com ha subratllat Ericson (4), allò que es familiar tendeix ben aviat a esdevenir un valor en si mateix. S'hi atribueix una connotació positiva i hom s'ho fa seu. A la vegada allò que es diferent tendeix a ser jutjat no només com a diferent, sinó com a menys bo. Per altre una inculcació de nocions imposades des de l'exterior, que tenen com a funció la definició, reconeixement i manteniment d'aquesta identitat. Uns certs sabers d'entrada, però per damunt de tot l'essencial del missatge es concentra en alguns punts forts, en alguns símbols significatius. L'Himne nacional i la bandera, les màximes nacionals, el culte als herois, i algunes dates i alguns llocs. Entitats abstractes que el nen aprèn a reconèixer i a acceptar quasi intuitivament, justament perquè són símbols. Llur petit nombre en afavorir la memorització, llur centralitzat els hi confereix un poder de condensació respecte de dades més complexes i nombroses. Llur ambivalència fa que al darrera d'una pretenció permanent d'objectivitat, puguin incloure, segons els individus i els moments, accepcions difícilment conciliables, fins i tot contradictòries.

A aquestes qualitats d'economia i eficàcia, assenyala Percheron, cal afegir-hi un últim tret important: "tota simbolització afavoreix la dicotomització del món entre allò que es valorat de forma positiva o negativa. (...) A fi de comptes, es la interpretació, l'entramat entre les "llicions" extretes del viscut quotidià i l'acceptació d'alguns símbols abstracts allò que fonamenten, en el nen, el sentiment de llur identitat nacional. Aquest entramat de naturalesa ampliament afectiva (...) fan que les interpretacions del passat, els valors, les normes, les pràctiques adquirides pareixin al menys com a "intelectualment" raonables i "emocionalment convincents". El que fa que siguin oposables a les evidències i a les conviccions

dels altres." (5)

La especificitat de la realitat nacional catalana, el conflicte entre identitats nacionals diverses, en el ben entès de conflicte de poder i de poder imposar una identitat nacional que és la definida oficialment defineix una situació ben específica i peculiar. Per una banda és la construcció d'una identitat espanyola la que es vehicula i s'inculca de forma dominant i mitjançant tota mena de mecanismes mediàtics. Per altre, i com a conseqüència, l'evidència i la naturalitat del "nosaltres els catalans", de vegades pot no ser tan evident, i es troba confrontada si més no a la superposició d'una altra col·lectivitat nacional de pertinença.

L'absència, però d'un poder d'Estat propi encarregat de reforçar, mantenir i transmetre, d'objectivar en definitiva la pertinença nacional no sembla pas, per ara i tant, si fem cas dels estudis empírics, haver impedit la permanència d'una identitat nacional, fonamentada com en qualsevol nació en uns sentiments de pertinença, en la interiorització d'uns trets culturals, alguns amb més realitat material com la llengua, d'altres de més implícits com maneres de fer i de comportar-se. Reforçats per uns certs sabers, -transmesos sovint, i en força moments històrics només per via familiar-, per la visualització d'un territori i l'existència d'uns llocs-claus, per l'adhesió en definitiva a uns símbols que en han constituït abans i ara llur expressió més feafent.

Si és té en compte la centralitzat de les nacions i la rellevància d'aquestes com a àmbits bàsics de definició de identitats col·lectives, -Kohn afirma que entre d'altres característiques l'època moderna és pot identificar com l'època nacional-, sembla pertinent, -(6)si ens situem a Catalunya- de considerar aquesta variable com

a rellevant. En efecte, és només en aquelles realitats nacionals on la pròpia nació com a àmbit de identitat col·lectiva és veu confrontada amb d'altres definicions nacionals, que la lealtat i la fidelitat respecte de la mateixa pot traduir-se amb un seguit de pràctiques d'afirmació d'aquesta pertinença nacional.

1) La identitat nacional com a "valor" que orienta una opció de vot.

Des d'una perspectiva racionalista i individualista, considerant el vot com a producte d'una informació i d'una competència tècnica respecte de la política, podria plantejar-se la relació entre identitat nacional i vot, com una relació produïda per la rellevància de nous valors susceptibles d'orientar prioritàriament una opció electoral. Una perspectiva que implicaria partir d'una racionalitat explicitada com allò que orienta una tria electoral, entesa com a mitjà utilitzat pels diferents individus en vistes a maximitzar, dins d'una avaluació dels límits i condicionaments, uns interessos i uns valors que voldrien aconseguir.

La identitat nacional, entesa com un valor màxim a reivindicar, en tant que defensa d'un valor de progrés respecte del poder totalitzant i uniformitzador de l'estat, podria ser allò que intervingués prioritàriament en una opció de vot i en un càlcul estratègic respecte de quin o quins partits en cada conjuntura poden fer més viable d'avançar en els objectius previstos.

Aquesta és una línia de investigació gens forassenyada, que entraria de ple dins de les reflexions teòriques que des de diferents àmbits es fan a l'entorn de les característiques conservadores i totalitzants que són pròpies de les societats

modernes i de les reflexions a l'entorn dels "costos" de la modernitat. PETER Berges, assenyala:

"No hay duda de que mucha gente considera que la modernidad ha aportado grandes beneficios y ha enriquecido la vida humana. Esta consideración es la que ha prestado crédito a la idea de progreso. Ante todo los beneficios de la modernidad han sido de carácter material, observables en niveles de vida muy superiores, en la erradicación del hambre y de las enfermedades, en el descenso de la mortalidad y la prolongación de la esperanza de vida. Pero también ha habido beneficios inmateriales, inclusive la idea de libertad personal que ha tenido una importancia capital desde la época de la Ilustración .

*Al propio tiempo, la modernidad también se ha experimentado como algo que exige costos muy grandes (a veces son las mismas personas las que tienen ambas experiencias). Algunos de estos costos también son materiales i resultan de los desajustes que se producen sobre todo en los primeros estadios primeros de la modernización. Otros costos son inmateriales pero no por ello menos :la quiebra de las solidaridades tradicionales, la imposición de "roles" nuevos y pautas institucionales, la pérdida de verosimilitud de los antiguos valores y creencias. En el peor de los casos, estos costos sumergen a la persona en una situación de **anomia**, esto es, una situación de desarraigo, desorientación, y de no sentirse ya a gusto en el mundo.*

Desde los comienzos, estos descontentos de la modernidad han propuesto diversos tipos de resistencia. A veces, han tomado formas violentas y políticas; a veces se han limitado a los esfuerzos que realiza la gente para mantener ciertos

*ámbitos de sus vidas al margen de la fuerza transformadora de la modernidad.(...)
En los países occidentales, fenómenos como la contracultura, los sectores más
radicales del movimiento ecologista y ciertos aspectos del nuevo orientalismo
religioso(..) tienen mucho más sentido si se toman en consideración los elementos
antimodernos que presentan"(7)*

Entre aquests costos i a banda de l'homogenització cultural que també en seria un, cal incloure-hi la progressiva mercantilització de la política, i la conseqüent manca de diferenciació entre els partits, que com assenyala C. Offe (7) plantegen un nou panorama a l'interior del qual situar el vot dels ciutadans.

Aquest autor, de la mateixa manera que també ho fa Hirschman(8), situa en el centre mateix de les seves anàlisis la progressiva indiferenciació dels partits respecte de les velles divisions dreta/esquerra, liberal/conservador -més nominatives que no pas de continguts i pràctiques polítiques- i explica com per part dels ciutadans, cada vegada més, llur identitat col·lectiva i llur autodefinició passen per d'altres paràmetres, com l'edat, el sexe, la llengua, la terra, l'etnia o la nació. La dicotomia entre interessos "públics"-institucionalitzats, burocratitzats i cada vegada més retallats i a partats dels interessos dels ciutadans- i interessos "privats", que no troben ressò en els programes dels partits, és a l'origen de l'emergència de noves categories d'identificació dels ciutadans i de nous moviments socials que actuen a l'interior de la societat civil i a esquenes dels partits institucionalitzats.

"En lo que respecta a los actores de los nuevos movimientos sociales, lo que más llama la atención es que en su autoidentificación no se refieren al código político establecido (izquierda/derecha, liberal/conservador) ni a los códigos

socioeconómicos parcialmente correspondientes (tales como clase obrera/clase media, poder/adinerado, población rural/urbana, etc.). Se codifica más bien el código del universo político en categorías provenientes de los planteamientos del movimiento, como sexo, edad, lugar, etc. o en el caso de movimientos ecologistas y pacifistas, el género humano en su conjunto" (9)

Allò que és realment nou, continua assenyalant Offe, és que en front de l'autoritarisme a que ha abocat la institucionalització de la democràcia, i en front així mateix de les mateixes transformacions produïdes pels canvis socio-econòmics, són noves concepcions i nous valors els que orienta en acció social i la intervenció política de la gent. I que *"en la mesura en que es major l'experiència de contingència, d'incertesa i de mobilitat (sovint involuntaria i impredecible), major es la propensió a escollir paràmetres "permanents" de la identitat social (com els assenyalats abans) com a focus de gestació de reptes polítics i d'acció colectiva."* (10)

Nous continguts i nous valors que s'incriuen en una nova concepció d'allò que és o no és el "progrés", que passa per la protecció i preservació de valors, identitats i formes de vida que es veuen amenaçades per la imposició política i burocràtica d'un cert tipus d'ordre "racional" promogut pel poder totalitzant de l'Estat.

Aquesta perspectiva, però, si bé te l'avantatge per un cantó de situar-se del cantó dels electors i de plantejar alhora tot una altre comprensió del nacionalisme com allò susceptible d'intervenir en una opció de vot té també alguns

inconvenients. El primer de tots és que pressuposa reflexió, informació, competència tècnica i la presència d'uns valors explicitats i assumits que són els que intervenen en una tria electoral.

Però si tenim en compte altres investigacions que s'han dut a terme més enllà de les nostres fronteres, i que per manca de producció autòctona poden ser molt vàlides com a marc de referència (11), cal suposar que una perspectiva d'aquesta mena comportaria d'entrada un cert reduccionisme. Són la mena de validacions empíriques dutes a terme per esbrinar el tipus de "coneixements" i de "sabers" que els electors utilitzen per emetre un vot les que ens fan avinent fins a quin punt aquesta "racionalitat" estratègica és només patrimoni d'una minoria d'electors. Per un cantó d'aquells electors més polititzats, per altre d'aquells que disposen de prou instrucció i competència política per tal de "poder" estar informats. Daniel Gaxie en la investigació esmentada assenyala que a nivell de estructura social representen un percentatge aproximat d'un 30%.

No és ja, però, només la competència tècnica la que ens portaria a fixar-nos en un percentatge reduït d'electors, sinó que a més a més el presupòsit d'uns valors explicitats, com el que ens ocupa de la identitat nacional entès com a objectiu prioritari a reivindicar, objecte de càlculs i d'estratègies conscients i mòbil de l'acció política, probablement també és patrimoni d'una minoria. Són estudis fets al nostre país (12) els que mostren que la problematització explícita de la identitat nacional i llur reivindicació consegüent acostuma a relacionar-se amb aquells grups socials més polititzats, per als quals la defensa d'un model de societat alhora que la d'un determinat model d'Estat són dues dimensions que intervenen com a mòbils de llur acció política. Aquests grups més polititzats en l'estudi esmentat abastaven al voltant

d'un 15% de la població entrevistada.

I, una de les conclusions de l'estudi apuntava precisament que només en aquests segments de la població electoral, la més polititzada, tenia sentit parlar de "valors" explicitats, que intervenien en la tria electoral, producte d'adhesions a grups ideològics concrets, a partir de les quals hom s'havia apropiat un cert discurs nòmic d'interpretació del món social i una acció conseqüent. Per alguns era efectivament l'objectiu de la sobirania nacional, allò que intervenia prioritàriament en una tria electoral, més enllà del model de societat. Per d'altres, degut a la fidelitat a un determinat model de societat, la tria es feia per aquells partits que més s'acostaven tan a aquest model de societat com al model d'estat desitjat. Per uns tercers, encara, era la prioritat del model de societat era allò que resultava determinant. En tots, però, l'explicitació d'uns "valors" argumentats junt amb el contrast amb l'oferta política de cada moment era allò que intervenia en llur decisió.

2. La identitat nacional , nacionalisme implícit i vot

Si el vot pogués explicar-se a partir de la politització i de la competència política tot plegat seria una mica més fàcil. O, si més no, s'ajustarien una mica més les definicions que es fan d'un electorat d'esquerres i d'un de dretes, d'un de conservador i d'un de progressista, o fins i tot d'un de nacionalista i d'un que no ho és (encara que caldria precisar l'implícit que hi ha quan se'ns parla d'un electorat nacionalista per distingir-lo del que no ho és).

Més enllà de la fragilitat d'aquestes etiquetes, ja n' hem parlat abans, la de nacionalista s'aplica per definir la gent que té una consciència nacional que no es correspon amb la de la nació definida oficialment. Així quasi bé no es parla mai de nacionalisme espanyol ni per definir aquella gent que disposant d'un cert poder o de molt poder l'utilitza per dur a terme tàctiques i estratègies de les més diverses i subtils en ares de defensar llur nació, l'espanyola, ni, tampoc, per definir aquells altres que, sense tenir gaires possibilitats de dur a terme accions directes per la defensa de llur nació, de fet donen suport votant, en el cas que ens ocupa, a aquells partits o candidatures que si que copsen com a espanyols.

Hi ha ben poques disquisicions sobre la identitat espanyola -tot passa com si aquesta ja fos natural- i la seva incidència en un comportament electoral. Si algú vota a un partit espanyol, s'interpreta que ho fa perquè es de dretes o d'esquerres. Si a més a més, com passa a Catalunya, hi ha una elevada correlació entre un electorat immigrant assalariat i el vot per un partit -PSOE- dit d'esquerres, queda clar que es tracte d'un vot coherent emès per un partit que defensa uns interessos de classe. Potser si, però potser aquesta interpretació és massa lineal. És previsible que tinint en compte tot aquest seguit de condicionaments que intervenen en la percepció, evaluació i classificació de polítics i forces polítiques, tant incorrecta sigui considerar d'esquerres el vot d'una majoria de població immigrada, com de dretes el d'una majoria de la població catalana. Per contra, en tot dos casos el "nacionalisme" entès com una identitat nacional implícita de pertinença a una nació, és possible que jugui hi jugui un paper prou important en la decisió.

No s'hi val pressuposar que només per als catalans al fet d'identificar-se amb la pròpia nació, és quelcom de tant profund que els impedeix de fer una tria

"raonable", entenent per "raonable" aquella que consisteix a votar partits susceptibles de defensar millor els seus interessos de classe. La identitat nacional és tan profunda per a uns com per als altres. De la mateixa manera no fóra adequat pressuposar que al darrera d'aquest "nacionalisme" dels catalans hi ha tot un discurs assumit i re-apropiat del que és una nació, del dret a tota nació a tenir un Estat i que el vot per unes determinades candidatures és fa bàsicament en funció del grau de "conseqüència ideològica nacionalista". Ja ho hem vist abans això és pressuposar massa informació, massa competència política, massa politització, massa consciència explicitada de la pròpia pertinença nacional viscuda com un problema.

La meua hipòtesis és que la majoria de la gent no la viu tant com un problema llur pertinença nacional. Senzillament és d'una nació. Qui en fa problema, si de cas, són aquells a qui destorba, -per tot el que hi tenen a guanyar o a perdre-, que existeixin nacions que voldrien inexistents, o encara a aquells altres que poden capitalitzar a favor seu l'existència de les nacions.

Es la doble cara del nacionalisme, tal com suara apuntàvem. No en hi ha prou amb les doctrines, com tampoc en hi ha prou amb definicions des de dalt que estableixin què és una nació i quines en son les seves fronteres. Les doctrines sorgeixen històricament com a resultat d'un llarg procés i com a necessitat per la defensa d'uns interessos determinats. Però l'èxit de les doctrines nacionalistes rau en el fet que serveixen per classificar, tot redifinir-ho, l'existència d'uns pobles que ja existien, unes nacionalitats diferenciades -com assenyala Szücs (13)- pel fet de compartir, una consciència de pertinença ètnica, uns trets culturals comuns, un passat i un projecte polític comú.

En el cas que considerem aquí la mena de pertinença nacional que la gent viu sense problema és aquesta: saber que forma part d'un poble, d'un país que se'n diu Catalunya. Que hi han tot un seguit de trets culturals, entre els quals la llengua, però no només la llengua, compartits amb més gent, i que són objecte de complicitats, que fan que hom es conegui i reconegui en els altres. I aquesta mena de pertinença i de identificació nacional no es sempre objecte d'explicitacions. Es allò que com el sexe, hom no has pas triat, forma part de tu mateix, sóc home o sóc dona, sóc català. En un sentit semblant, s'és català, com es seria francès o alemany si els seus orígens fossin uns altres.

Està clar que a les llengües, com a les nacions algú els hi ha donat un nom, que la construcció de les nacions és producte de llargs processos històrics, de relacions de força i de poder. De la mateixa manera, també és clar que per tal de mantenir les nacions s'ha alimentat aquesta consciència de pertinença a través de símbols diversos, i que, com diu Szűcs, en última instància, en l'existència de les nacions i de la consciència nacional sense la qual no existirien, allò que hi trobem és el problema del poder.

Sigui com sigui, quan aquesta consciència de pertinença a un poble diferent i diferenciat hi és, pot funcionar com un procediment, tant més profund com més implícit, de percepció i classificació de la realitat social. Es justament aquesta dimensió de la identitat nacional la que, per a un sector considerable de l'electorat, pot incidir en una decisió electoral. Pot ser no de forma directa ni, per a alguns, tan sols conscient; però sí com a esquema bàsic de classificació de polítics i de candidatures polítiques, tot permetent d'avaluar-los segons se'ls vegi com a més

propers i com a més capaços de poder donar una millor resposta a aquell seguit de neguits i preocupacions que orienten la vida quotidiana. Es aquesta consciència implícita de pertinença nacional allò que permet d'identificar, en les ofertés dels polítics, problemàtiques que afecten la vida de cada dia, formulades en uns termes capaços de degenerar complicitats i que en el fons enllacen amb una determinada manera de veure i entendre el propi país.

En aquest sentit és que em sembla que pot ser pertinent plantejar la hipòtesis de la "profunditat" de la identitat nacional, i de la seva incidència en una opció electoral. Aquesta profunditat de la identitat nacional, entesa com a consciència implícita de pertinença a una nació, val per a tothom. No fa referència a una identitat viscuda necessàriament com a problemàtica, encara que el fet de viure en un determinat país pugui implicar una especificitat en la mena de problemes i preocupacions que afecten la vida quotidiana i que, al seu torn, són susceptibles d'incidir en el ressò que puguin tenir uns determinats missatges i slogans electorals.

La incidència d'aquest sentiment d'identificació nacional en una opció de vot no és pot entendre sense plantejar-se alhora les motivacions i les actituds bàsiques enfront de la política que configuren les pre-condicions d'una tria electoral. Per una banda, el tipus de condicionaments estructurals i els de la pròpia localització social que aboquen a l'exclusió i l'auto exclusió de la política, a una actitud bàsica de espectador enfront del món polític, i a una percepció de la política entre la desconfiança i la necessitat però percebuda bàsicament com allò que forma part del món del altres i en el qual difícilment s'hi pot incidir. Per altre banda el sistema d'interessos i valors que orienten la vida quotidiana, estructurats per la mateixa existència social en el sí d'una determinada societat i les variants que aquests

prenen segons cadascuna de les trajectòries individuals i de les condicions objectives d'existència que els han presidit.

Presentem aquí, doncs, tota una altra manera d'analitzar la relació entre identitat i vot, que està molt lluny d'aquella pressuposada problematització, i, sobretot d'aquella pressuposada problematització que només afectaria als catalans. Si alguna cosa hi ha d'específic en la identitat nacional catalana cal cercar-ho si de cas, en l'especificitat del procés històric que ha anat conformant la comunitat nacional catalana com a poble, i en la mena de relacions de poder que han condicionat tan la seva estructura social com el seu propi desenvolupament socio-econòmic. En definitiva, tot allò que ha anat generant unes condicions de vida pròpies i alhora unes determinades representacions de la realitat que els diferents grups s'han anat reapropiant.

El conjunt de models culturals propis als diferents grups socials tenen molt a veure amb les respostes, que en el decurs de la història s'han hagut d'anar donant enfront de situacions determinades. Transmesos de generació en generació, objectivats per aquells que no hi han participat, són de tota manera susceptibles d'observació a través de comportaments concrets: maneres de parlar, d'habitar, d'alimentar-se, de distreure's, que poden ser contemplats com a indicadors de l'existència de models culturals implícits, a l'origen d'una manera de sentir i de reaccionar. Com assenya la L. Voyè(14), si bé és construeixen en el decurs de llargs períodes i de forma col·lectiva *"aquests esquemes, interioritzats de forma inconscient, condueixen els individus d'una regió cultural a comportar-se d'una forma semblant i els hi permeten d'interpretar de forma original situacions noves"*

(15).

Tot allò que es cultural, afirma J. Remy(16), permanece més enllà de les condicions que n' han possibilitat l' emergència, i si bé no té gaire sentit parlar d' allò que és cultural independentment de la lògica social, tan pel que fa a la seva producció com pel que fa a la seva apropiació, si que és possible contemplar-ho a partir de la seva pròpia motricitat.

Aquesta permanència en el temps dels models culturals té més possibilitats de donar-se en la mesura en què de la seva adopció no se'n derivin conseqüències negatives.

Es en aquest sentit que l' especificitat de la identitat catalana, entesa com a interiorització dels models culturals propis a la comunitat nacional en la qual és viu, pot tenir trets peculiars. Una comunitat nacional que des de fa més de dos cents anys, gairebé no ha gaudit de poder polític, en la qual la dependència d'un poder central ha implicat un seguit de dependències i servituds tan econòmiques com culturals. Una comunitat, d'altre banda, poc acostumada a viure a expenses de l'Administració, de la qual més que treuren benefici el que ha fet ha estat patir-ne les conseqüències a nivell de la vida quotidiana.

Segons assenyal A. Barrera(17), quan es tracta de models culturals es difícil descomposar-ne els elements que els configuren. Però si, com afirma P. Bourdieu(18), les estructures mentals són sempre estructures socials incorporades com a producte d'un seguit de condicionaments que han intervingut en la història i que s'actualitzen en cada trajectòria, adaptant-se en forma i contingut, i que

bàsicament funcionen com a esquemes de percepció de la realitat, no és massa arriscat pressuposar que haver compartit unes condicions anàlogues pot incidir en alguns esquemes bàsics de percepció de la pròpia realitat. I en aquest mateix sentit també pot incidir en alguns aspectes més concrets, com és ara en la percepció i classificació de les diferents forces polítiques que es presenten a unes eleccions.

3. Algunes dades estadístiques com a panoràmica de fons

3.1. Unes dades recollides mitjançant la tècnica d'enquesta(19)

Dintre del marc d'aquesta recerca, i donades la mena de preocupacions que l'emmarquen em semblava important poder disposar d'estadístiques que si més no fessin avinent com a punt de referència la bondat dels meus plantejaments. Tenia molt clar que les dades estadístiques, pel mateix procediment a partir del qual es recullen (20) són susceptibles de diversos tipus de distorsions, i que en aquest sentit calia contemplar-les amb prevencions. També es cert però, que les estadístiques poden constituir una tècnica entre altres de ruptura respecte de les previsions que de vegades orienten les investigacions, i poden ser útils si més no com a panoràmica de fons susceptibles de validar o d'argumentar els elements conceptuals que intervenen en la construcció de l'objecte d'estudi.

La naturalesa de les dades oficials dels Instituts nacionals d'estadística, fetes a partir de criteris administratius, on l'immigració hi es contemplada a partir del lloc de naixement, feia impossible d'utilitzar-les, donat la mena de plantejament teòric que feia respecte de les variables origen ètnic . De la mateixa manera que la majoria d'enquestes a l'abast, fetes a partir de contemplar la població catalana com un tot, i

considerant també l'immigració a partir del mateix criteri em servien poc per els meus plantejaments.

La possibilitat de dur a terme una enquesta al conjunt de la població de Catalunya (21) dissenyada i construïda a partir dels plantejament teòrics de la investigació va ser una bona ocasió per tal de recollir unes dades quantitatives susceptibles d'emmarcar-les com a teló de fons de la recerca. Era força evident que recollir dades a través de la tècnica d'enquesta possiblement no era el mitjà més adequat per recollir informació respecte dels sistemes de estructuració dels universos simbòlics. Si però, que quan en front de determinades temàtiques com la del nacionalisme conservador dels catalans associat a ruralitat i a mentalitats tancades, hi ha un discurs dominant de caràcter ideològic, entestat a provar-ho i a validar-lo sigui com sigui tot atribuït a la científicitat d'uns procediments el fonament de llur certesa, recollir dades ni que sigui a partir de la tècnica d'enquesta podia significar, si més no, una interrogació a tals afirmacions.

Es així com dintre de la problemàtica teòrica un dels objectius era discernir fins a quin punt la identitat nacional dels catalans podia relacionar-se amb el ressò d'unes propostes electorals copsades com a nacionalistes. No és tractava pas de cap manera ni buscar models explicatius, ni de pressuposar una relació de causa a efecte entre origen ètnic i vot. Més aviat allò que la va inspirar era veure fins a quin punt podia ser pertinent, per ara i tant, de parlar de la permanència d'una consciència implícita de pertinença a un poble diferenciat, el català, fins a quin punt era prioritaria o es superposava amb d'altres pertinences "nacionals". Per altra banda fins a quin punt la pertinença a una determinada realitat nacional, la catalana, podia ser a l'origen d'una determinada percepció del règim polític. Del que es tractava, en

definitiva, era d'esbrinar quines d'aquelles coses més properes a la vivència quotidiana dels catalans podien ser a l'origen d'una certa percepció de polítics i forces polítiques, a l'origen, si més no dels ressò que poguessin tenir uns missatges electorals.

L'enquesta va ser feta amb moltes prevencions, sabem com sabem que les respostes no eren pas independents ni de la situació d'interrogació ni de la construcció d'uns indicadors per mesurar cadascun dels conceptes. (22) Volíem, només, que ens servis com una pista més susceptible d'ajudar a posar a punt un model teòric per tal de comprendre amb més profunditat com i de quina manera- en quines condicions de possibilitat la identitat amb Catalunya podia intervenir en una decisió electoral.

L'origen ètnic com a variables cabdal

Allò que ens va portar a contemplar l'origen ètnic dels electors de Catalunya com a variable bàsica, era perquè ens semblava que podia ser un indicador sintètic d'uns models culturals interioritzats en el decurs dels processos de socialització - síntesis de la memòria i dels present- susceptibles d'intervenir en la classificació i evaluació de la realitat social i d'intervenir en la mobilització efectiva de la gent, susceptible d'incidir doncs en una tria electoral.

En efecte, és perquè entenem la identitat com un producte social, construïda com a resultat d'un procés dialèctic entre biografia, història i estructura social, que ens semblava especialment rellevant i pertinent de contemplar-la. Partint de la hipòtesis que és aquesta pertinença la que estructura un seguit de valoracions, actituds, sabers, maneres de fer i de comportar-se que defineixen de forma pràctica l'adscripció bàsica a una col·lectivitat.

A partir dels plantejaments teòrics que orientaven la investigació, i donada la realitat de Catalunya, vàrem definir la variable contemplant no només el lloc de naixement de la gent, sinó també el lloc de naixement de llurs progenitors. Les demés variables, susceptibles d'informar de la pertinença a d'altres grups socials -edat, sexe, categoria socio-professional, estudis, lloc de residència es correlacionaven per cadascun dels dos grups bàsics, els d'origen autòcton per un cantó, els de procedència immigrada per l'altre.

Tot el procés històric i social que ha configurat la Catalunya actual ha

contribuït a la formació de la identitat i de les identitats que avui trobem en els catalans que viuen i treballen al país. Percepcions i aspiracions respecte del mateix país en són una conseqüència, i no ha d'estranyar-nos en la diversitat, ja que diverses han estat també les condicions objectives que han presidit els diferents processos d'inserció social.

És per això que, tenint en compte l'origen històric i la rellevància dels processos socials, la "grup ètnic de pertinença" va ser definida segons l'origen immigrant o no dels enquestats. Donades les condicions peculiars de la immigració a casa nostra, i les condicions que en han dificultat llur integració, semblava força clar, i de fet així ho han fet avinent altres estudis, que no n'hi havia prou amb considerar el lloc de naixement dels enquestats. Si ens fixem en el cens del 1987, el 90% dels joves que tenen 18 anys ja han nascut a Catalunya, i aquesta dada no significa pas que, ara per ara, a Catalunya no s'hi pugui constatar l'existència de dos grups d'origen clarament diferenciats. Oblidar-ho i prendre Catalunya com un tot homogeni només seria contribuir al discurs ideològic dominant, aquell que ens parla de la Catalunya bilingüe, o que ens diu que la majoria de la població se sent tan catalana com espanyola i que el problema només el creen aquells que es situen a les bandes, és a dir aquells que només es senten catalans o espanyols.

En concret, i per a la claredat de l'anàlisi i de la presentació de les dades, hem dividit la població enquestada en dos grans grups. Per un cantó, el grup d'aquells enquestats nascuts a Catalunya i els pares dels quals també hi han nascut (N=878). Per l'altre, un segon grup on figuren els enquestats, nascuts o no a Catalunya, però que o bé ambdós pares, o almenys un, ha nascut fora del

Principat (N=1222).

Queda clar que aquesta divisió obeeix sobretot a una major claredat en la presentació de les dades. Som conscients que no és el mateix haver nascut fora de Catalunya i que ambdós pares també siguin nascuts fora de Catalunya que pertànyer al grup mixt, és a dir, a aquell grup d'enquestats que han nascut aquí i que té un dels seus pares que també hi ha nascut. També és diferent haver nascut aquí i tenir 18 anys o haver-hi nascut i tenir-ne més de 50. Tota agrupació és més o menys reduccionista, però ens afanyem a precisar que ho hem tingut en compte. Sovint hem comparat les dades tant pel que fa als resultats respecte del grup mixt com per l'edat dels entrevistats, comprovant-ne les desviacions o diferències, que assenyallem quan s'escau.

3.2. Síntesis d'algunes de les dades més significatives

La identitat nacional subjectiva. Catalunya i Espanya com a grups bàsics d'identitat

La identitat amb Catalunya, mesurada a partir del marc de pertinença que suscitava una identificació més gran per part dels enquestats van aportar uns resultats bastant contundents (vegeu taula núm. 1)

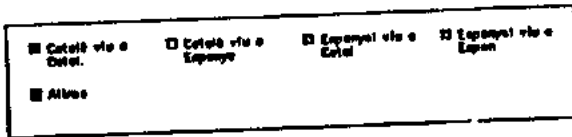
TAULA núm. 1
Autoadscripció a Catalunya segons grup d'origen

	Autòctons N= 878	Immigrats 1222	Total població 2100
Em considero català que viu a Catalunya	79.4	35.7	54.0
Em considero català que viu a Espanya	13.8	12.8	13.2
Em considero espanyol que viu a Catalunya	3.5	33.3	20.6
Em considero espanyol que viu a Espanya	0.3	11.0	6.6
Indiferent/nc.	3.0	7.2	5.4
TOTAL	100%	100%	100%

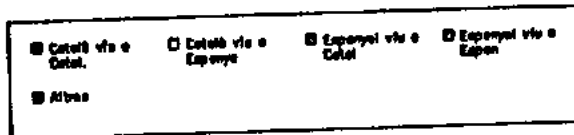
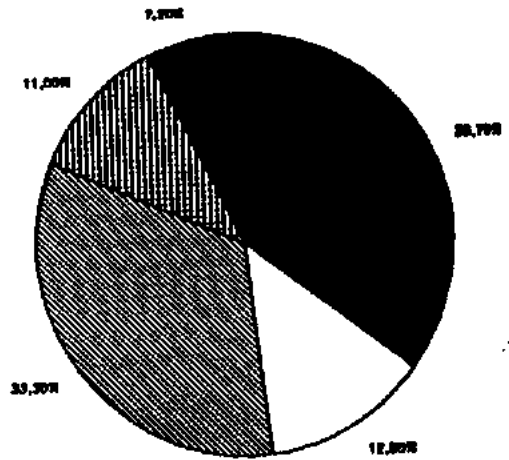
Més enllà dels resultats globals (vegeu gràfic núm. 1 i 2), les dades mostren una identificació molt forta del grup autòcton en la seva autoadscripció a Catalunya. Tot i que en el grup de provinença immigrada els percentatges estan més escampats entre les diferents opcions, és significatiu que més d'un terç dels enquestats d'aquest grup s'autodefineixen com a catalans que viuen a Catalunya, mentre que un altre terç ho fa com a espanyols que viuen a Catalunya. Un 11% es declaren simplement espanyols que viuen a Espanya, és a dir, neguen en la seva identitat subjectiva qualsevol referent vinculat a Catalunya.

Una dada anecdòtica, però en tot cas molt significativa, és que tan sols 3 dels 878 entrevistats del grup autòcton diuen sentir-se espanyols que viuen a

Gràfic núm. 1
 COM LI AGRADARIA QUE SE'LI CONSIDERES.
 Pares nats a Catalunya
 (N=878)

Gràfic núm.2
 COM LI AGRADARIA QUE SE'LI CONSIDERES.
 Pare i/o mare immigrants
 (N=1.222)

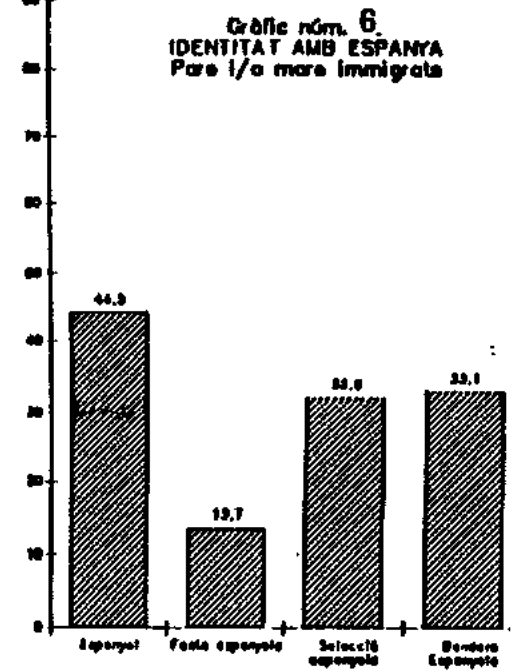
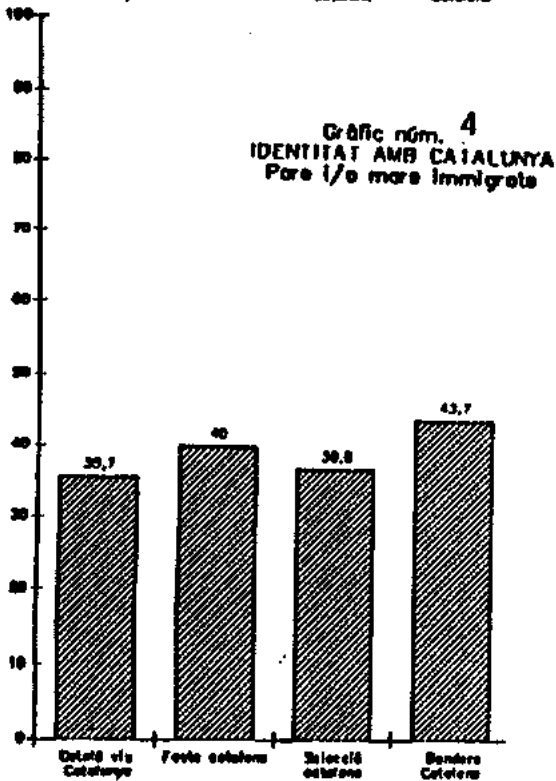
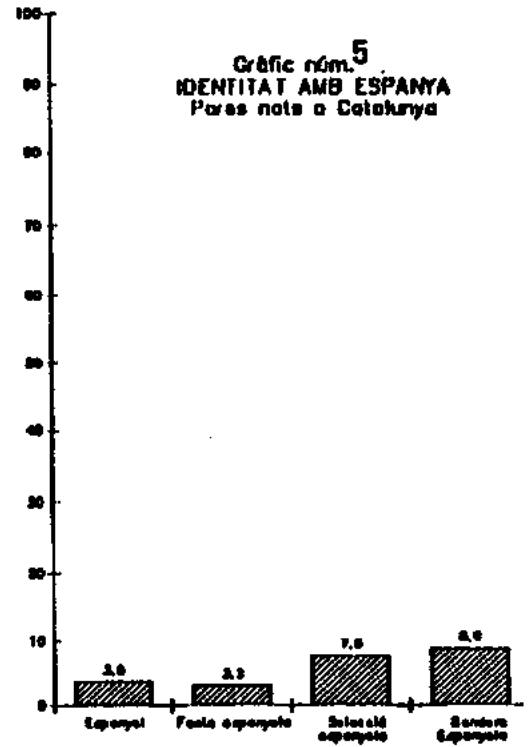
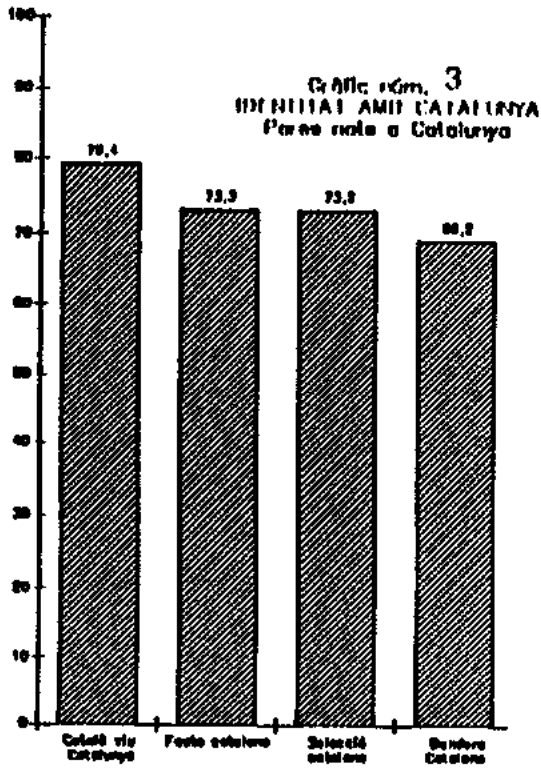

Espanya. No coneixem cap altre cas en tota l'Europa occidental d'estat on es poguessin recollir unes dades semblants, cosa que indica el baixíssim grau d'integració nacional assolit per l'Estat espanyol després de segles d'existència. El caràcter de plebiscit d'aquestes dades mostra com l'orgull de la catalanitat va estretament unit a una clara vergonya de l'espanyolitat.

La identificació simbòlica

A continuació també crèiem important d'esbrinar, més enllà de l'autodefinició, quins eren els graus d'identificació amb uns quants dels símbols centrals que representen la catalanitat. Per això havíem demanat el parer dels enquestats sobre la bandera que sentien com a pròpia i les festes que els semblaven més seves. Així mateix, havíem inclòs una pregunta sobre el suport que podria tenir una hipotètica selecció esportiva catalana respecte a una d'espanyola. Aquesta qüestió ens semblava particularment rellevant en uns moments històrics en què l'esport s'ha configurat com un dels més grans catalitzadors del sentiment nacional i una de les seves màximes formes d'expressió. Les expectatives recents al voltant de la constitució d'un Comitè Olímpic Català feien interessant veure quin suport podria tenir una iniciativa d'aquesta mena entre la població catalana.

Els resultats (veure també annexos), en el seu conjunt (gràfics 3,4,5 i 6) és mostren coherents amb la primera pregunta que feia referència a l'Autoadscripció a una bàsic de identitat.

La bandera espanyola, símbol màxim de la unitat de l'Estat, recull l'adhesió de 78 persones del grup autòcton, cosa que representa un 8.9% dels 878 enquestats d'aquest grup. Pel que fa al grup dels immigrants, l'entusiasme per aquest símbol és també més aviat limitat: el 33.1%. Si el comparem amb el quadre anterior en resultaria un fet curiós: Hi ha més persones que s'autodefineixen espanyoles que no pas que reconeixin aquesta bandera com la que prioritàriament els identifica.

Per contra, la bandera catalana és considerada exclusivament com a pròpia per gairebé un 70% dels autòctons i per prop d'un 44% dels immigrants. Destaquem aquí que aquests percentatges es refereixen a la presència de la bandera catalana en solitari i, per tant, suposen un rebuig explícit de la presència simultània de la bandera espanyola.

Pel que fa a les festes, el grup autòcton sent molt particularment com a seves aquelles que connoten referents simbòlics de la catalanitat, com pugui ser St. Jordi o l'11 de setembre. (Són les que apleguen el 73.2% de respostes). Cal dir, però, que la festa de Sant Jordi desvetlla més adhesions que no pas la Diada Nacional de Catalunya. Això és particularment important en les generacions intermèdies, les que tenen de 35 fins a 50 anys.

La diada polimorfa del 12 d'octubre, que en el seu darrer transvestiment ha quedat establerta com la "Fiesta Nacional de España" entusiasma un 3.2% dels autòctons (27 de 878). En els immigrants la xifra de suport a aquesta efemèride aconsegueix d'arreglar un 13.6% dels enquestats.

L'aspecte de la identificació amb una selecció catalana, també aquí les dades semblen particularment interessants, i més quan la resposta contemplava la possibilitat de donar suport a totes dues seleccions esportives, tant a la catalana com a l'espanyola. Tot i així l'opció del grup autòcton és radicalment clara i favorable a la constitució de seleccions esportives d'àmbit nacional català. Els nivells de suport per a una hipotètica selecció catalana es situen en aquest grup en un nivell que voreja les 3/4 parts de la població enquestada. En canvi la selecció espanyola rebria l'adhesió d'un 7.7%. Les persones que haurien escollit la solució que inicialment potser semblava més fàcil i menys compromesa (suport a tot dos equips) representen tan sols un 11.2%.

A tall de conclusió sembla que s'imposa destacar que la identificació global amb Catalunya, tan àmpliament compartida entre els autòctons, s'afirma sovint amb un caràcter d'exclusivitat. Per entendre'ns, diríem que una notable proporció dels enquestats es senten només catalans. Això és així tant pel que fa a l'autoadscripció com pel que fa a l'adhesió als símbols propis de la catalanitat (bandera, festes, selecció).

La famosa tesi de la doble identitat ("som ahora catalans i espanyols") no sembla pas confirmar-se, si més no segons les dades que hem recollit. Més aviat al contrari, si fem cas de les dades, sembla que aquí, com a tot arreu, tenir només un àmbit prioritari d'identitat és vist com a normal i el grau d'esquizofrènia (tot i que explicable per unes circumstàncies històriques que ho podrien haver afavorit) és encara força baix.

És, doncs, fins a cert punt lògic que aquesta afirmació exclussiva de la catalanitat es correspongui amb una feblesa més que notòria, estentòria, dels referents simbòlics espanyols. Això s'expressa amb uns percentatges tan contundents que fan possible parlar d'un rebuig implícit de la idea d'Espanya entre els enquestats del grup autòcton.

Sense que els resultats siguin tan espectaculars, la feblesa de l'espanyolitat també és perceptible en les respostes del grup de provinença immigrada, sobretot quan la contrastem amb la fortalesa de la catalanitat observada en el grup autòcton. Aquí el factor edat és revela bastant significatiu, ja que són els més joves els qui neguen més els referents de l'espanyolitat. Per contra, els nivells d'identificació subjectiva amb els valors i símbols exclusius de la catalanitat són també per a aquest grup superiors als espanyols, encara que per un marge reduït. Constatem com a dada curiosa que això és més clar pel que fa a les festes, a la bandera, i fins i tot a la selecció que no pas a l'autoadscripció on (aquí sí) els qui es declaren prioritàriament espanyols són bastants més. Això fa pensar si no és aquesta una espanyolitat més administrativa que no pas profundament sentida, si més no en alguns casos.

Ara bé, el que ens sembla tanmateix important de destacar és que, tal i com hem dit abans fent referència al grup autòcton, en el cas dels immigrants tampoc es dona una identitat doble, o en tot cas no és aquesta, ni de lluny, la majoritària. Per exemple, en la qüestió de les banderes un 43.7% dels enquestats d'aquest grup es manifesten favorables a veure desplegada la bandera catalana en solitari i un 33.1% diuen que s'estimen més que tan sols hi figuri la bandera espanyola. En canvi, els qui opten pel que podria semblar una solució

de "compromís" (les tres banderes alhora, la catalana, l'espanyola, la de la ciutat) no són sinó un 20.5%.

Per tant, no sembla que cap dels dos grups que aquí hem considerat doni suport en les seves respostes a la tesi tan repetida de la doble identitat catalano-espanyola.

TAFIA mín. 2

L'independentisme implícit dels catalans, segons grup d'origen(*)

N=	Autòctons 976	Immigrants 1222	Total població 2100
S'autodefineix EXCLUSIVAMENT com a català que viu a Catalunya	79.4%	35.7%	54.-%
S'identifica NOMÉS amb festes catalanes	73.3%	40.-%	53.9%
La selecció catalana seria la seva ÚNICA selecció	73.2%	38.8%	52.1%
En un acte públic prefereix veure-hi NOMÉS la bandera catalana i no l'espanyola	69.2%	43.7%	54.3%

(*) En cadascuna de les preguntes els enquestats podien respondre català que viu a Espanya, espanyol que viu a Catalunya, etc, festes catalanes i espanyoles, selecció espanyola, ambdues seleccions, bandera catalana i espanyola, etc.

Tot fa pensar que, si més no al nivell de la identificació subjectiva, la gent sembla considerar normal pertànyer a un únic àmbit d'adscripció bàsica. En tot cas el que passa és que aquest pot variar segons el grup d'origen. Quan

es considera la població de Catalunya com un tot sovint s'oblida la seva composició heterogènia i aleshores és fàcil lliscar pel pendent de treure conclusions que poden acabar sent ben absurdes. Un exemple d'això el trobem en la conegudíssima expressió que diu que aquest és un país bilingüe. El que realment passa és que des de fa un cert temps conviuen aquí dues comunitats lingüístiques diferenciades, cadascuna d'elles amb una llengua pròpia . El mateix podríem dir de la identitat.

La percepció subjectiva del règim polític. La pertinença a Espanya i la dependència del Govern central viscut com un greuge

Més enllà de l'aparent despolitització general, la gent continua tenint opinions i emetent judicis directament polítics. El que passa, però, és que aquestes opinions i aquests judicis s'expressen sovint en un àmbit més aviat privat, on intervenen elements com ara un cert sentiment de complicitat, la protecció o la seguretat que suposa fer aquests comentaris en presència de persones que hom coneix prou bé, o, en tot cas, que hom identifica a grans trets com a formant part també de l'ampli conjunt dels qui no manen.

És per tant un discurs que difícilment té transcendència pública. Això té conseqüències diverses. Per exemple, d'una banda es tracta d'un discurs difícilment recuperable des de l'esfera política oficial, i com a tal dotat d'una càrrega crítica considerable. Però aquesta mateixa hipotètica virtut suposa pagar el preu d'una extrema dificultat a l'hora de veure representada aquesta veu popular en qualsevol de les formacions polítiques hegemòniques. Es tracta, doncs, d'un discurs sense altaveus, sense traducció política de cap mena.

Tanmateix és interessant fixar-se en les formes concretes en què s'estructura aquesta veu popular. Per dir-ho de manera xocant, són aquestes unes formes prou desestructurades: van des de l'acudit fins al comentari sorneguer, passant per la teatralització del quefer dels actors polítics, amb la qual es posa en evidència el caràcter d'espectacle que aquest té per a la immensa majoria de la gent. Tot i que les crítiques acostumen a ser ferotges i amb "esmenes a la totalitat", sense gaires matisos, no impliquen gairebé mai enfrontaments col·lectius frontals. Això s'explica, d'una banda, per la mateixa desestructuració a què ens hem referit, i per l'altra, per un component gairebé instintiu que prové de l'experiència i de la memòria històrica i que diu que els febles tenen totes les de perdre en una lluita oberta.

Fóra una generalització abusiva concloure que l'absència de conflicte manifest implica obediència pura i simple, i encara ho fóra més parlar d'una realitat àmpliament consensuada. Això suposaria ignorar la queixa, que malgrat ser inarticulada és existent i que es pot sentir a bastament només parant l'orella a les fondes, al mercat, al tren, al cafè, a la plaça o allà on sigui que es trobi la gent.

Aquestes són la mena de coses que ens interessava esbrinar en aquest apartat. Aquí no volem saber tant què vol la gent com si li plau allò que té. I en definitiva d'allò que es tractava era d'esbrinar com percep cadascun d'ells el règim polític actual sota el qual Catalunya disposa d'una autonomia limitada sota la vigilància de l'Estat Espanyol.

a) Valoració del govern central

D'entrada, un primer bloc de dades fa referència a la valoració que mereix l'actuació del govern central respecte de Catalunya. Fins a quin la gent creu que s'esforça per solucionar els problemes de Catalunya, per llur progrés, i s'hi retorna equitativament els impostos que hi recapta.

Els resultats són tan contundents (gràfic 7) que parlen per ells mateixos. Tot i així voldríem fer algunes consideracions. En primer lloc destacaríem que uns percentatges tan alts gairebé porten un corol·lari implícit: per força gent el govern central no és el seu govern, si per tal entenem un govern que es preocupa per fomentar el país i per servir-lo en tots els diferents àmbits de la seva realitat. La percepció popular és que el govern es preocupa poc o gens per solucionar els problemes de Catalunya, per fer-la progressar econòmicament o per retornar en obres i serveis els impostos recaptats aquí.

Un segon fet remarcable que es desprèn de les dades anteriors és que hi hagi en aquestes qüestions uns nivells de coincidència ben rellevants entre el col·lectiu autòcton i el de provinença immigrada. Aquí hi ha una realitat més o menys compartida, que passa per una percepció del govern espanyol com un govern que s'oblida de Catalunya i dels seus ciutadans. I aquesta percepció és comuna, tot i que amb percentatges diferents, a autòctons i immigrants. Per tant, amb independència de qui guanyi les eleccions estatals i més enllà de la quantitat de vots que arplegui al nostre país (vot que s'explica per múltiples raons, entre les quals l'acord amb el programa de govern que es presenti no és segurament la principal), el fet que es desprèn de l'opinió dels enquestats és que l'actitud del

GRÀFIC NÚM. 7

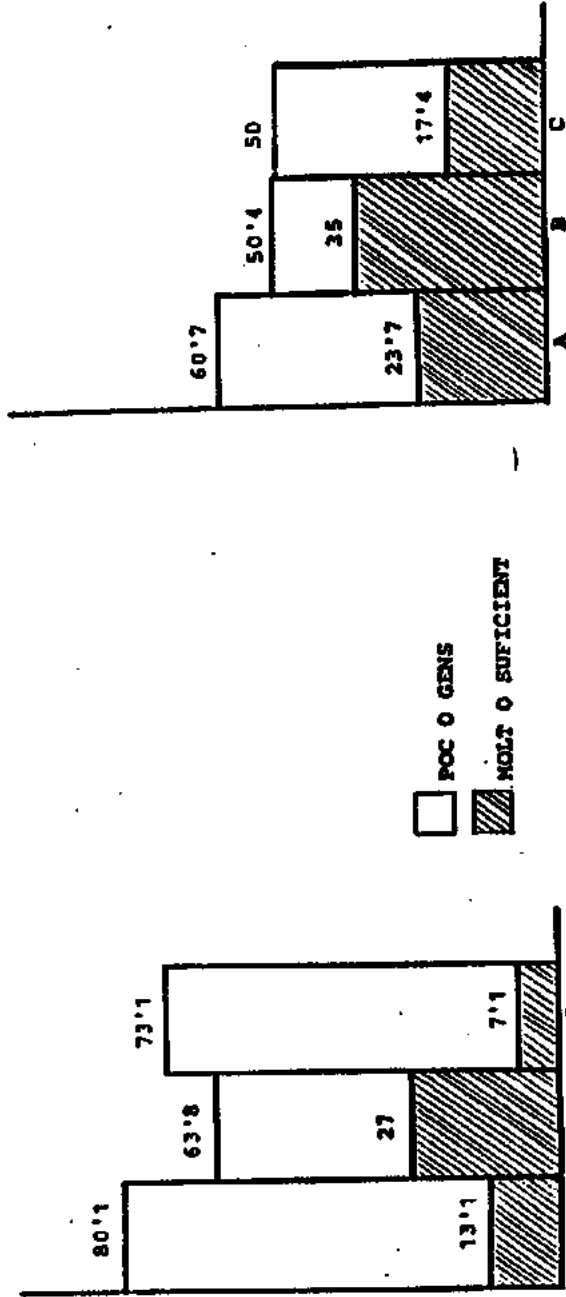
PERCEPCIÓ SUBJECTIVA DEL RÈGIM POLÍTIC

- A) Solucionar els problemes de Catalunya
- B) Progrés econòmic de Catalunya
- C) Retornar en obres i serveis els imposts recaptats a Catalunya

El Govern Central s'esforça per...

PARE I/C MARE IMMIGRATS

PARES NATS A CATALUNYA

govern espanyol envers Catalunya els sembla francament reprovable.

b) Un refús del govern central i un desig que Catalunya és governi des del propi país

Valoració de l'autonomia

Un primer bloc de preguntes feien referència a la percepció de les implicacions que havia tingut per Catalunya l'obtenció de l'Estatut de 1979 .

El que contesten les persones enquestades indica ben clarament la valoració favorable que un percentatge molt ampli de la mostra fa, tant de l'obtenció de l'autonomia com de la repercussió que aquesta ha tingut en la millora substancial del país. Això és així, i amb uns tants per cents força semblants, per als dos grups de la mostra.

Ara bé, tot i la inicial predisposició positiva vers l'autogovern, les respostes permeten endevinar una insatisfacció considerable amb el grau d'aquesta autonomia.

Així, per exemple, a la pregunta sobre si l'autonomia actual és suficient o insuficient, un 67.5% d'autòctons i un 46.2% d'immigrats (55.1% del total) creuen que aquesta és insuficient, contra un 19,6% d'autòctons i un 33.1% dels immigrants que pensen que és suficient (27.4% del total). La resta d'enquestats pertanyen en la seva pràctica totalitat al grup dels qui no es manifesten (NS/NC).

Com acabem de veure, la majoria absoluta dels enquestats, amb independència del seu origen, perceben l'actual nivell d'autogovern com a molt migrat. Pel que sembla, i d'acord amb aquestes dades, hi hauria una bona part del país que estaria ben disposada a donar suport a un procés de reforma de l'Estatut que permetés una més gran autonomia efectiva per a Catalunya.

¿Qui ha de governar a Catalunya?

El bloc de qüestions que a continuació presentem suposava per als enquestats un salt qualitatiu, en el sentit de passar de la valoració de la realitat a la formulació del desig. En aquesta direcció creïem més escaient començar per fer preguntes particularitzades sobre alguns dels àmbits concrets de competències (impostos, escola, sanitat, etc.) que no pas plantejar d'entrada coses més abstractes. Si ho volfem fer així era per escatir si el desig d'autogovern obeïa a una constatació àrea per àrea de la necessitat d'una gestió autònoma dels diferents serveis, i no tant a una reivindicació formal sense gaire arrelament en la realitat viscuda i quotidiana dels catalans.

Els resultats (gràfic núm.8) els hem polaritzat conscientment entre aquells que entenien que era el govern català qui s'havia d'ocupar exclusivament de cada afer, i els que, per contra, s'estimaven més que ho fes el govern espanyol. Si es té present que el nivell percentual mitjà dels qui "no ho saben-no contesten" és per a aquestes qüestions d'un 5%, podreu calcular de manera aproximada quants són els enquestats que s'han manifestat per una gestió conjunta dels dos governs.

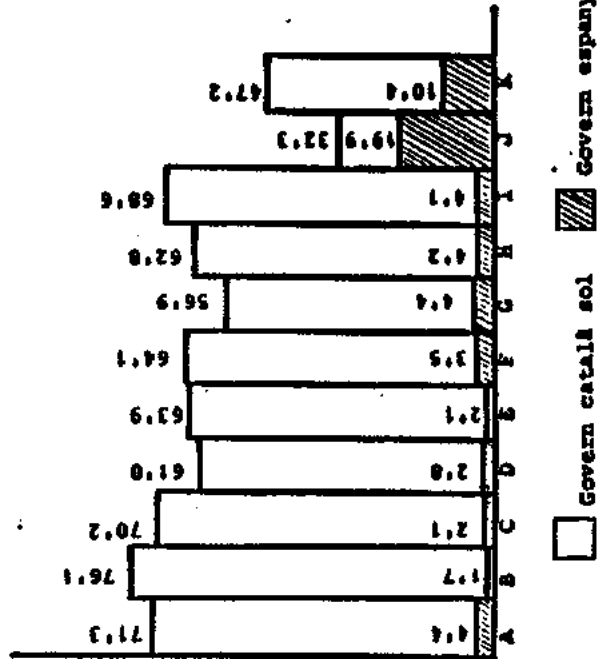
GRÀFIC NÚM. 8

PERCEPCIÓ SUBJECTIVA DEL RÈGIM POLÍTIC

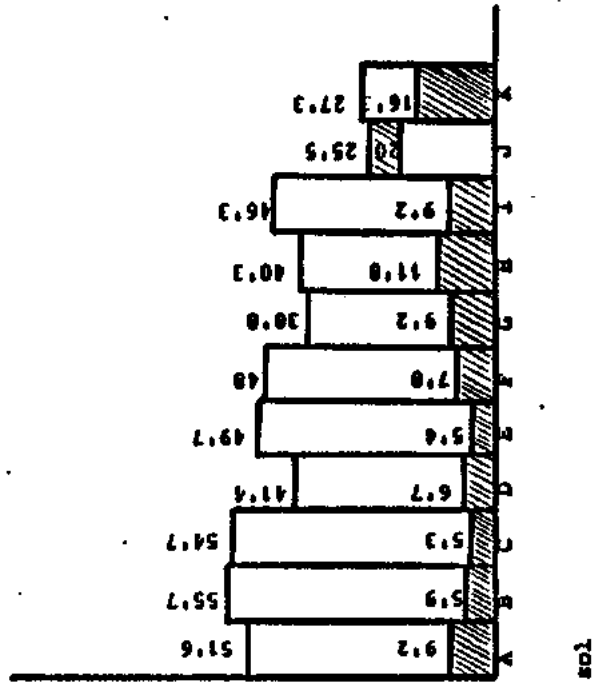
A) Importos	G) Transports
B) Escola	H) Justícia
C) Sanitat	I) Policia
D) Jocs Olímpics	J) Exèrcit
E) Obres Públiques	K) Relacions exteriors
F) Treball	

Quí hauria de prendre les decisions

PAÏS NATS A CATALUNYA

PAÏS I/O MARE IMMIGRATS

Les respostes del grup autòcton són àmpliament favorables a la gestió exclusiva del govern català en totes i cadascuna de les diferents àrees considerades (nivell mitjà, 66.2%). Només és produeixen dues excepcions significatives que tenen a veure amb l'exèrcit i amb les relacions amb altres països (32.3% i 47.2% respectivament).

Pel que fa als immigrants, la tendència general també és favorable a l'autogovern integral, si bé amb un percentatge inferior (mitjana de 47.4%). Aquí, en el cas de l'exèrcit la majoria creu que les competències han de ser compartides, tot i que els partidaris que sigui únicament el govern espanyol qui prengui decisions sobre aquest tema superen (25.5%) els qui pensen que ho hauria de fer el govern català (20%). És aquest l'únic punt en el qual és produeix una inflexió de la tendència general.

Si mirem ara els resultats globals, veiem com més de la meitat dels enquestats opinen que ha de ser el govern català qui executi en exclusiva les diferents polítiques sectorials, amb les excepcions abans esmentades (exèrcit i relacions internacionals). D'això es desprèn quin es concretament el nivell d'autonomia que es desitja, i que contrasta amb el que actualment es posseeix. Per tant, quan abans ens parlaven de la insuficiència de l'autonomia, el que molts ciutadans tenien al cap era un marc d'atribucions i competències molt més ampli que el contemplat per l'Estatut vigent (per exemple es reclama sobirania plena pel que fa als impostos i a la policia).

Les excepcions a què ens hem referit repetidament (exèrcit i relacions

internacionals) s'expliquen per dues raons bàsiques. En primer lloc, són matèries relatives a activitats percebudes com a més llunyanes respecte de la vida quotidiana de la gent. En segon lloc, també s'entenen per una dosi considerable de "realisme", que fa que per un sector majoritari de la població aquestes competències no es puguin imaginar, ara per ara, com a àrees de gestió exclusiva del govern català. Tot i així, cal destacar que prop d'un terç dels autòctons creuen que només la Generalitat hauria de manar sobre l'exèrcit i que el govern de Madrid no hi hauria de fer res. Pel que fa a les relacions internacionals, aquest percentatge s'eleva fins al 47.2%. Són les persones que han contestat que el govern català és l'únic que s'ha d'ocupar de la defensa i de la política exterior els qui de fet ens indiquen amb la seva opinió que hi ha un sector considerable de la població catalana que, a efectes pràctics, podem caracteritzar ras i curt com independentista.

Què passaria amb la independència?

Les preguntes que vénen a continuació responen a una certa lògica de plantejament. Si fins ara s'havia constatat una percepció subjectiva del règim polític espanyol majoritàriament negativa i, per contra, una valoració molt positiva de l'autonomia alhora que una clara consciència de la seva insuficiència i de la necessitat d'avançar cap a un marc d'autogovern sensiblement més ampli, ara el que semblava interessant de conèixer era quina imatge concreta es feia la gent d'una Catalunya independent.

Aquí també, més que copsar el desig boirós per una independència abstracta el que volíem era que els enquestats ens diguessin com creien que la

consecució de la plena sobirania afectaria el nivell cultural, el creixement econòmic i el benestar social de la població.

Els resultats, un cop més, poden sobtar molta gent, acostumats com estem tots plegats a sentir un dia darrere l'altre l'estereotip que vol presentar la independència com una situació caòtica i de regressió en tots els aspectes.

Els resultats, en canvi, ens assenyalen com per a una majoria molt notable dels autòctons, però també per a una porció ben significativa dels immigrants la percepció apunta cap a una valoració francament positiva del que suposaria la independència en tots i cadascun dels diversos terrenys (cultural, econòmic, benestar social).

Recordem que aquesta és encara una resposta que es mou al nivell de la pura conjectura, i que per tant no implica necessàriament un compromís amb l'objectiu independentista ni tan sols una simpatia explícita amb aquest. Sigui com sigui, cal subratllar l'amplitud amb la qual els enquestats, i sobretot els autòctons, tenen una imatge positiva de les repercussions de la independència, quan en el discurs polític públic aquests plantejaments són pràcticament inexistents.

A tall de conclusió cal destacar que si en el primer bloc de qüestions, que feien referència a allò que nomenàvem la identitat subjectiva, podríem observar una certa esquerda entre els dos grans grups d'origen considerats, aquí, en canvi, allò que destaca és el notable grau de consens a l'hora de percebre l'actual règim polític.

L'apreciació que es fa del tracte que rep Catalunya del Govern central és clarament negativa, tant si ens fixem en les respostes dels autòctons com si tenim en compte les dels immigrants. Els percentatges no són iguals en ambdós grups, però sí que hi trobem la mateixa actitud majoritària. La queixa és, doncs, palesament compartida.

Pel que fa a la manera com es considera l'autonomia de Catalunya, també s'hi produeixen coincidències significatives. Les tres quartes parts de la població, al marge del seu origen, creuen que la situació a Catalunya ha experimentat una millora des del 1980, és a dir, des que hi ha un govern de la Generalitat nascut en el marc de l'Estatut. Tot i això, una proporció molt notable dels enquestats, que arriba a un 67.5% en el cas dels autòctons i a un 46.2% en el cas dels immigrants, opina que l'autonomia actual és encara insuficient per a les necessitats del país (els que creuen que amb el present nivell d'autogovern ja n'hi ha prou són un 19.6% i un 33.1%, respectivament).

Entrant més en concret a examinar àrea per àrea el que els enquestats pensen sobre si hauríem de disposar d'un autogovern exclusiu, d'un de compartit amb l'Estat central, o per contra, si hauríem de deixar en mans de l'Estat la confecció, la gestió i l'execució de les diferents polítiques, veiem com el parer majoritari es decanta sensiblement cap a la primera solució. Per a un nivell mitjà del 66.2% els autòctons i d'un 47.4% els immigrants (aquests percentatges estan calculats excloent les esferes de la defensa i de les relacions internacionals, per raons ja explicades abans) s'opta per disposar de competències exclusives en tots els àmbits. Hi ha doncs, aquí, un clar rebuig de

la filosofia de les competències compartides, tan estesa en medis oficialistes i neocentralistes, una prova més que allò que els catalans demanen no és una pura regionalització administrativa .

Fem un pas més i observem ara què passa quan es demanen respostes sobre les conseqüències d'una hipotètica independència. Encara que això pugui sorprendre molts, aquí també és dóna un consens remarcable a l'hora de creure que la independència suposaria una millora, tant en el nivell de riquesa com en el de cultura i el de benestar social. El grup immigrat, tot i presentar uns percentatges més baixos, és així mateix de l'opinió que la plena sobirania seria favorable a Catalunya en tots els aspectes esmentats (nivells del 45% de mitjana, contra una mitjana del 16% que pensen que amb la independència la situació empitjoraria).

¿Com s'explica la tendència cap a un creixent consens entre els dos grups d'origen, que es pot detectar en les respostes a les qüestions d'aquest segon bloc temàtic? De manera molt general i sintètica podríem dir que les preguntes sobre la identitat subjectiva feien referència sobretot a la memòria és a dir, a la percepció de formar part d'un poble que té unes arrels llunyanes en la història que es concreten en tot un seguit de símbols, de referents sentimentals, de records, de pràctiques culturals específiques, els quals estructuraven un sentiment de continuïtat nacional al llarg de les diferents generacions, i també a un sentiment de lleialtat primordial, és a dir, de fidelitat bàsica al país que hom sent com el seu.

En canvi, les preguntes sobre allò que hem nomenat la percepció

subjectiva del règim polític fan referència més aviat a l'experiència, o sigui, a la realitat viscuda en el present quotidià i en el passat més immediat. No ha de sorprendre doncs que pel que fa a la vivència de la situació present es produeixi una notable confluència en les actituds i valoracions dels dos grups d'origen. Això era molt més difícil d'obtenir en el cas del primer apartat, perquè allò que ho hagués fet possible hauria estat l'existència d'un passat històric compartit, supòsit que òbviament no es dona.

c) Alguns indicis respecte de l'origen ètnic i l'opció de vot

La complexitat dels processos socials i el seguit de condicionaments que intervenen en una opció electoral fa molt difícil d'establir-ne relacions lineals. O més quan és a través d'una enquesta que es demana a la gent de pronunciar-se sobre el vot en unes eleccions. Per una banda una enquesta -feta mitjançant una mostra- no contempla pas la totalitat del cens electoral. Per altra i com assenyala Denni i Bréchon(23) totes les preguntes que fan referència al comportament electoral s'on bastant menys fiables que d'altres preguntes. En primer lloc cal tenir present que el comportament electoral forma part d'aquella mena de dades que la gent té més reticències a fer-la pública. En segon lloc, però, indicador sovint de la poca importància que per molta gent té el fet de votar a sigles concretes, hi ha un oblit dels partit a qui es va votar en una o altre elecció.

D'aquí que parlem d'indicis. Andrés Barrera(24) en l'estudi citat, fet a partir de metodologies qualitatives, i d'observació participant, completat amb enquestes quantitatives arribava a la conclusió que el vot per partits copsats com a nacionalistes constitueix un factor més d'afirmació de la catalanitat. No

que en constitueixi "El factor" , sinó que simplement es tracta d'un comportament més d'afirmació del "nosaltres col·lectiu", alhora que marca distàncies respecte "del altres" , signe de refús de tots aquells partits copsats com a espanyols, o massa lligats al poder central. Per montax gent, afirma Barrera, al darrere del sentit del vot, no cal pas cercar-hi explicacions racionals i argumentades, més aviat "votar a partits de casa" sembla formar part d'una evidència no qüestionada.

Els resultats apunten en la mateixa direcció. Un índex que, com apuntavem al començament, sembla reblar el clau respecte de la importància de la variable origen ètnic dels electors.

TAULA núm. 3

OPCIO DE VOT SEGONS GRUPS D'ORIGEN

	Autoctons 878	Immigrants 1222	Total 2100
A.P.	0,8%	2,0%	1,5%
C.I.U.	50,0%	23,5%	34,6%
P.S.C.	6,6%	20,8%	14,9%
C.D.B.	0,3%	1,6%	1,0%
P.S.U.C.	3,2%	4,2%	3,8%
E.R.C.	7,5%	2,0%	4,2%
No vota	15,6%	24,6%	20,9%
Altres	1,4%	2,7%	2,1%
NB/NC	14,6%	18,7%	17,0%
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%

* Dades referents a les eleccions al Parlament de Catalunya, maig 1988.

La distribució del comportament electoral per tamany de municipis segons cada grup d'origen no presenta diferències significatives. Si fem cas de les dades, és un indicador més que permet de posar en entredit allò de "la ruralitat i el conservadurisme". També ens mostra, però, que en el moment en que es deixa de contemplar la població de Catalunya com un tot homogeni, no és pas tan evident que municipis més petits i vots a partits nacionalistes i conservadors es dongui d'una forma tan feafent.

d) Origen ètnic i voluntat de independència; alguns indicis respecte d'un desig d'autogovern integral.

Alguns interrogants respecte dels discursos i interpretacions dominants

A més a més de les preguntes respecte del comportament electoral, en l'enquesta hi havia una pregunta que feia referència al desig de independència, o si és vol, respecte de l'adhesió que podia suscitar la idea d'independència. En el benentès que es plantejava com a resposta a un referèndum, i doncs com a resultat d'un procés democràtic i pacífic. D'alguna manera allò que és pretenia esbrinar era fins a quin punt la identificació col·lectiva amb els valors i símbols de la catalanitat, junt amb la percepció del règim polític espanyol com a una estructura de poder centralista que no serveix gaire als interessos de Catalunya, és podia traduir amb una explícita reivindicació de la independència nacional.

Es tractava d'una opinió, no d'un comportament, i en aquest sentit erem molt conscients que l'única cosa que es podia mesurar era la simpatia o el refús respecte de la independència com a ideal, més enllà del principi de realitat que

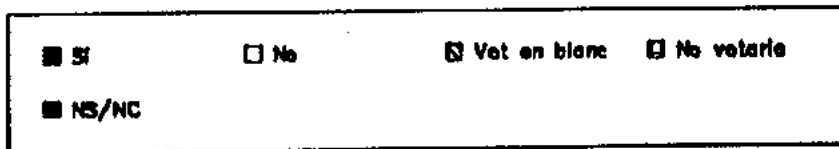
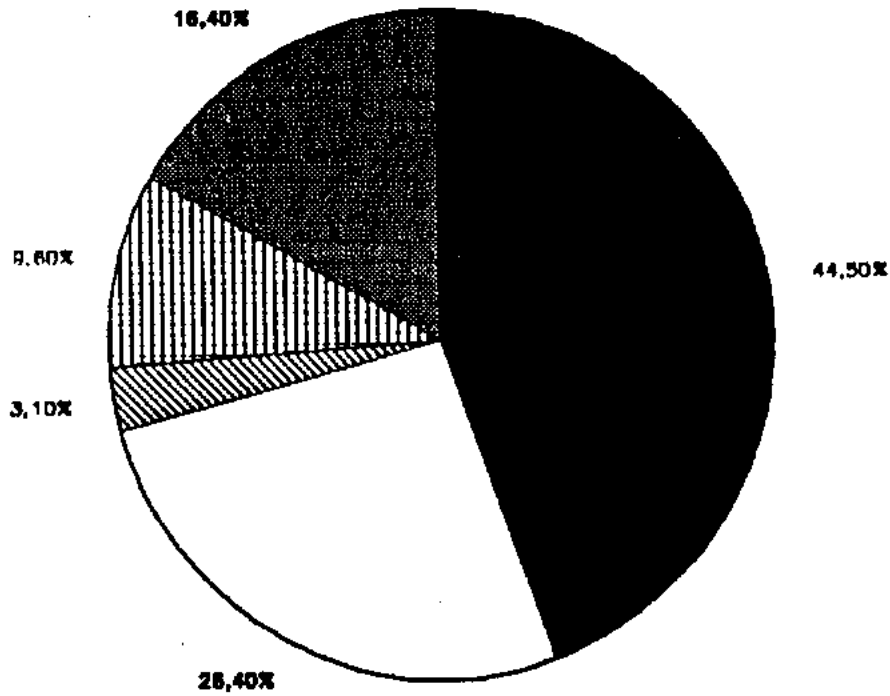
acostuma a presidir una pràctica o mobilització concreta.

També és cert, que si bé qualsevol resposta a aquesta mena de preguntes permet d'escapar als condicionaments propis al realisme de la vida quotidiana, no és menys veritat que llur adhesió o simpatia, en cada moment o conjuntura, està mediatitzada per la imatge positiva o negativa que de la mateixa és vehiculi.

I és en aquest sentit que sabem que ens trobàvem d'entrada amb uns quants handicaps considerables. D'una banda, la pràctica absència d'un discurs ben articulat i amb vocació majoritària que pogués prestigiar l'objectiu de la independència. De l'altra, la persistència de tota una colla de missatges que des dels diferents poders i des dels principals mitjans de conformació de l'opinió insisteixen a associar independentisme amb violència, amb totalitarisme, amb grupúsculs minoritaris, amb aldarulls al carrer, amb infantilisme i amb un llarg etcètera. Tot plegat podria fer pensar que l'opció independentista no ho té gaire fàcil a l'hora de captar el suport de la majoria de la població i que per tant aquella correspondència entre memòria, experiència i desig de què parlàvem al començament fóra difícil que es produís en un sentit favorable a la independència.

Els resultats, però, i una vegada més malgrat els estereotips de tota mena (25), semblen ser bastant clars, i, si més no, i amb totes les prevencions, qüestionen els discursos i les interpretacions dominants. (gràfic núm.9)

Gràfic núm. 9
QUE VOTARIA EN UN REFERENDUM?
Població total
(N=2.100)

Considerant la població de Catalunya com un tot, l'opció del "sí" guanya l'opció del "no" per una diferència de quasi 20 punts. Ben segur que un resultat d'aquesta mena sorprèn gairebé tothom. Són tants anys de sentir que la voluntat independentista és minoritària, que els partidaris de la independència són quatre gats, que cap partit important no la defensa, etc.; són tants anys de sentir tot això, que ara, de cop i volta, un resultat com aquest destarota. Destarota per igual els independentistes acèrrims, que no poden entendre com pot ser compatible amb el seu escàs predicament, i els antiindependentistes furibunds per als quals representa una autèntica bufetada .

Si examinem els resultats per als dos grans grups d'origen ens donem que hi ha diferències ben significatives. Mentre que per als autòctons els partidaris del "sí" guanyen de molt els partidaris del "no" (60.5% vs.14.9%), en el cas dels enquestats de provinença immigrada el resultat és molt més ajustat i guanya el no per una molt petita diferència (33.0% vs.34.6%).

La consideració d'aquestes dades possibilita un conjunt de reflexions prou interessants. Pel cantó dels autòctons, el referèndum agafa proporcions quasi plebiscitàries en favor de la independència. Potser molta gent s'imaginava que en el cas dels autòctons el percentatge de votants del "sí" havia de ser per força superior al que es podria detectar en els entrevistats d'origen immigrat. Ara bé, segur que el que ben pocs pensaven, per no dir pràcticament ningú, és que la xifra de votants favorables a la independència fos tan elevada. Es pot, com sempre, continuar amagant l'ou dient que aquestes són unes dades gens fiables i fruit de tota mena d'obscures manipulacions. No obstant això, segons el nostre modest parer, el que caldria i el que convindria és pensar a fons i sense

gaires prejudicis que significa exactament aquest resultat.

Sabem que l'opinió expressada pels qui han respost aquesta pregunta no és una opinió gaire meditada ni gaire ponderada. D'altra banda, també sap tothom que quan es contesta una enquesta es mira d'anar de pressa i d'acabar aviat. Sigui com sigui, i amb tots els matisos que facin al cas, el resultat continua sent com a mínim simptomàtic, encara que no sigui definitiu. Simptomàtic en el sentit que ens dóna pistes per interpretar i per entendre un seguit de coses, a les quals d'una manera o altra ja ens hem referit unes ratlles més amunt.

Allò que ens sembla més important de constatar en aquest sentit és que hi ha realment un sentiment i una voluntat populars d'independència que no troben, ara per ara, l'adequada representació política en les esferes institucionals del nostre país. I que, si més no fa que sigui del tot impossible fer servir els resultats electorals com a pista per detectar l'existència de sentiments independentistes entre la població. I més quan entre els votants de les principals formacions polítiques, que en general no es declaren obertament com organitzacions favorables a la independència, sinó més aviat al contrari, els que serien partidaris del "sí" en un referèndum per la independència són molt nombrosos i en algun cas notablement majoritaris.

e) D'altres indicis que qüestionen els discursos i evidències dominants

Els qui han votat sí, quina mena de gent són?

Hem cregut que calia fer un tractament més aprofundit de les dades de què disposàvem, amb la intenció de construir una espècie de retrat-robot d'aquelles persones que s'han manifestat partidàries del "sí" en el referèndum que els havíem plantejat. Volíem saber si aquest conjunt de gent responia a algunes característiques molt particulars o si més aviat aplegava persones de tota condició. D'aquesta manera preteníem esbrinar si un nacionalisme que reivindicés la independència s'hauria d'adreçar a uns sectors concrets de la població o si bé, per contra, el seu missatge podria arrelar en pràcticament tots els diferents sectors socials i, per tant, tindria possibilitats d'esdevenir àmpliament majoritari.

Una bona part dels discursos ideològics dominants durant els darrers anys han anat insistint en els límits territorials, culturals i socials del nacionalisme, alhora que predicaven el caràcter inevitablement i eternament minoritari de l'independentisme. Se'ns ha volgut fer creure que aquestes coses només podien atreure botiguers, pagesos i gent poc informada d'allò que amb superficialitat s'ha nomenat "la Catalunya profunda" (bàsicament les comarques "rurals" de l'interior). Per tant, tot plegat un afer de provincians fanàtics i conservadors. Indirectament se'ns suggeria que a ciutat, on la gent és il·lustrada i enllustrada, bajanades com aquestes no hi tenen cap mena de predicament. La imatgeria mítica d'aquest pseudo-progressisme ha identificat l'independentista com una mena de timbaler del Bruc, de trabucaire carlí, de Manelic, o de qui sap què... En tot cas, algú que amb posat feréstec i sense gaire cosa al cap, baixa de les muntanyes. Quan no ha estat així, s'ha mirat de vincular el nacionalisme amb l'alta burgesia capitalista, que només procura pels seus interessos i que ensarrona aquells pobres babaus de què parlàvem abans. És tot allò dels qui

ensenyen la bandera i amaguen la cartera, que hem sentit tantes vegades.

Volíem saber quina part de veritat hi havia (si és que n'hi havia) en aquests tòpics. Pel que hem pogut concloure de les nostres dades, no és pas aquest el perfil que es correspon amb aquelles persones que han optat pel "sí" a la independència. Més aviat el que es desprèn de la informació que tenim demostra la radical falsedat d'aquests estereotips i la seva absoluta manca de connexió amb la realitat. Vegem-ho amb una mica de detall.

No són preferentment gent rural

Votants del "sí" i ubicació territorial en el context rural-urbà. El primer mite que cau per terra amb contundència és aquell que establia una equivalència entre nacionalisme i ruralitat. Segons els resultats de l'enquesta, no es pot dir de cap manera que els votants del "sí" es concentrin més significativament en els pobles de les comarques de l'interior. La seva distribució segons el nombre d'habitants de les diferents àrees de població és pràcticament uniforme, sense que es noti cap tendència acusada a concentrar-se en un determinat habitat. D'una manera molt gràfica i sintètica es pot veure en les taules num. 24 i 25).

Les dades, doncs, són prou clares per elles mateixes i no cal que esmercem més temps a combatre idees que demostren ser com a castells en l'aire. Amb tot, voldríem apuntar una petita reflexió de caire més teòric o general, que ens sembla pertinent i necessària.

Som del parer que potser convindria començar a considerar si això que

s'nomena el món rural existeix realment o és una pura construcció ideològica que ja no s'avé massa amb la realitat actual de Catalunya. A fre de la dècada dels 90, ¿es pot parlar sincerament i amb sentit de l'existència d'una Catalunya rural? ¿No és aquesta, en tot cas, una realitat molt minoritària i gairebé abocada a la desaparició?. No som pas els únics a parlar d'aquesta manera. La recent tesi doctoral d'Andreu Mayayo a la Universitat Central de Barcelona, de pròxima publicació, insisteix abundantment en aquest plantejament des d'una perspectiva d'història contemporània del nostre país.

No són burgesos

Votants del "sí" i ubicació social en funció de l'estructura ocupacional i educativa.

Tampoc és gens clar, si ens atenim a la informació de què disposem, que els votants del "sí" provinquin majoritàriament de les classes benestants que es podrien qualificar com burgeses. Hem classificat els enquestats en funció de la seva ocupació i del seu nivell educatiu, i, considerant aquestes dues variables, no observem que siguin gaire discriminadores a l'hora d'explicar-nos el vot.

Si alguna cosa destaca és una certa polarització del vot afirmatiu en aquelles franges de població que vagament podríem descriure com les classes populars (obrers especialitzats i no especialitzats, administratius, dependents, venedors, autònoms, treballadors de serveis). Això és així (tot i que amb diferents percentatges) tant per als autòctons com per als de provinença immigrada.

En canvi, allí on els percentatges són més baixos no és pas entre la burgesia tradicional petita o mitjana (que també es mostra considerablement partidària del "sí"), sinó en les professions liberals i entre els tècnics superiors, és a dir, en aquelles persones que van configurant el que podríem anomenar la nova classe dirigent del nostre temps. Són aquests els qui semblen una mica més reticents a la idea de la independència.(vegeu taules núm. 26 i 27)

Tampoc, i pel que fa al nivell d'estudis (vegeu taules núm. 28 i 29) no sembla pas que les diferències educatives es tradueixin en actituds diferents a l'hora de votar en el referèndum. Els percentatges del "sí" només baixen clarament en el cas de les persones sense cap mena d'estudis. La resta de grups mostren un comportament notablement homogeni, i s'observa una lleugera tendència a la baixa entre aquells que han tingut la possibilitat de cursar estudis universitaris, siguin de nivell mitjà o superior. Com a conseqüència d'això, no pot dir-se que les opinions favorables a la independència es concentrin en sectors socials sense gaire informació ni preparació. Tampoc pot afirmar-se que les postures pro-independentistes només les sostinguin aquelles élites que han pogut gaudir d'educació universitària. Contràriament a tot això, la voluntat d'independència expressada pels votants del "sí" se'ns revela àmpliament majoritària i interclassista, travessant pràcticament tots els nivells educatius i tota l'estructura ocupacional.

Per tant, de cap de les maneres es pot continuar dient que el nacionalisme sigui un fenomen bàsicament burgès. Ni ho és ara ni ho ha estat mai: tampoc és que aquí descobrim la sopa d'all. Ja fa molts anys que diferents estudiosos del fet nacional català, com Fèlix Cucurull o Josep Termes entre d'altres, han

insistit en aquesta línia, demostrant que el nacionalisme català calia considerar-lo com un ampli moviment social d'arrel popular. Tot i les diferents expressions polítiques hegemòniques que l'hagin pogut canalitzar en el decurs de les diverses etapes històriques, el catalanisme mai no ha perdut la seva dimensió de massa i popular. Ben al contrari, ha estat precisament aquesta dimensió la que ha fet del catalanisme un ingredient indispensable de qualsevol oferta política que aspirés a esdevenir majoritària.

No són necessàriament conservadors

Votants del "sí" i adscripció ideològica en funció del vot

Un altre dels estereotips que s'ha sentit amb més insistència al llarg d'aquests darrers anys ha estat el que interpretava el nacionalisme com un corrent polític-ideològic d'arrel conservadora. Això s'ha fet servir tant quan se n'ha resseguit la història (en aquest sentit, punts de vista com els manifestats per Jordi Solé Tura en el seu llibre *Catalanisme*(27) i revolució burgesa en són ben representatius) com quan s'intenta explicar la realitat actual del catalanisme, hegemonitzat ara i aquí per Convergència i Unió.

Abans d'entrar a examinar si es pot parlar del predomini de la ideologia conservadora entre aquelles persones que han optat pel "sí" en la nostra consulta hipotètica, ens sembla convenient fer alguna reflexió prèvia. Si ho creem així és perquè ens fa l'efecte que quan s'usa l'adjectiu "conservador" per qualificar el nacionalisme català, això no es fa tant amb la voluntat de descriure'l com de desqualificar-lo. D'altra banda, aquestes consideracions, que responen més a

pretensions ideològiques que no pas pròpiament analítiques, permeten passar per alt una qüestió fonamental: ¿Què s'entén exactament pel terme "conservador"? ¿Quines ideologies, quines actituds, quins sistemes de valors poden ser titllats d'aquesta manera?.

Com tota categoria social, aquesta està també sotmesa a canvis profunds de significat en funció de l'evolució històrica i social més general. No existeixen moviments conservadors ni polítiques conservadores en abstracte, sinó que aquesta qualificació sempre es refereix a un context concret i a la correlació de forces i tendències d'un moment determinat. Voler ignorar això és, per tant, profundament deshonest i només s'explica quan algú defensa de manera implícita interessos inconfessables. Fins i tot el marxisme de manual, sovint tant maniqueu en molts aspectes, reconeix que la burgesia fa un paper revolucionari en determinats episodis històrics i un paper conservador en d'altres.

Si això és així en el cas de la burgesia, ¿per què ha de ser diferent en el cas del nacionalisme? Se'ns fa evident, doncs, que el nacionalisme no "és" conservador sinó que, si de cas, n'esdevé en determinats moments. La pregunta lògica, pertinent i inevitable és si, en el context actual, el nacionalisme català fa una funció conservadora o si, per contra, representa una força de transformació i de canvi. No cal dir que és en aquests mateixos paràmetres que cal considerar la dimensió conservadora o no de l'independentisme.

Partint d'aquests pressupòsits, que ens semblen molt més encertats i coherents, les coses agafen tot un altre caire. Constatem, d'una manera gairebé còmica, que aquells que més s'entesten a dir que el nacionalisme català és

conservador són els partidaris més aferrissats de la conservació de l'actual statu quo espanyol, constitucional i monàrquic. Són aquesta mena de personatges els qui reaccionen de manera instintiva, nerviosa i visceral davant qualsevol proposta, per tímida que sigui, de reforma de l'actual ordenament jurídic, que ells consideren com un marc quasi sagrat i immodificable. Com exemple d'això, tots hem pogut veure recentment la febre, els marejos i la histèria que ha provocat entre aquesta gent la resolució del Parlament de Catalunya, que proposava la no renúncia del poble català al dret d'autodeterminació.

És potser l'hora, doncs, d'establir ben clarament i ben altrament qui són els que fan una política conservadora ara i aquí. Per nosaltres la resposta és clara: són els qui defensen l'ordre establert, els partidaris de l'Estat i de les seves institucions i símbols (la monarquia, l'exèrcit, la policia, la bandera espanyola, "la unitat de la pàtria comuna i indivisible", etc.), els qui s'emmirallen amb l'actual model de societat. En definitiva, i com sempre, els que tenen més a perdre que a guanyar en qualsevol procés de canvi que es produeixi.

Tenint present aquestes consideracions inicials, convé ara que examinem com varien els percentatges de vot al referèndum segons quin hagi estat el comportament electoral dels enquestats en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya que van tenir lloc al maig de 1988. D'aquesta manera podrem observar si és veritat que les posicions més radicalment favorables al nacionalisme (és a dir, les d'aquells qui han votat "sí" al referèndum) provenen de persones que han donat el seu suport a formacions polítiques que s'acostuma a titllar de conservadores.

Els resultats (taula núm.30 i 31), no semblen pas confirmar una adscripció ideològica particular. Pel que fa als autòctons, podem veure que el percentatge de vots favorables a la independència ultrapassarien el 50% dels qui l'any 1988 van votar les següents opcions polítiques: C. i U.(67% dels seus votants optarien pel "sí"), PSC-PSOE (51.7%), IC (64.3%), ERC (90.9%). És tot just entre els votants de la formació que sovint es qualifica com més conservadora allà on el percentatge dels qui optarien pel "sí" és més baix (AP,14.3%). En canvi, els qui van votar partits que són considerats generalment d'esquerra són els qui presenten actituds més favorables a la independència: si sumem els votants del PSC-PSOE, d'IC i d'ERC que optarien pel "sí" obtenim entre tots una mitjana ponderada del 71%, superior per tant en un 10.5% a la mitjana global del grup autòcton, que era d'un 60.5%.

Com a conclusió, doncs, i pel que fa si més no als autòctons, no tindria cap validesa aquell prejudici que sostenia el caràcter sobretot conservador del nacionalisme.

Si ens fixem ara en la taula que recull els resultats de les persones de provinença immigrada, ens donarem que el "sí" a la independència és francament majoritari entre els enquestats que van votar per C.i U. (46.3%), IC (58.8%) i ERC (72.%). Aquí també els resultats del "sí" són més migrats entre els qui van votar AP (4.2%). A diferència, però, dels autòctons, es detecta aquí una inversió de percentatges molt important entre els votants del PSC-PSOE. El percentatge d'aquests últims que optarien pel "sí" en el "nostre" referèndum és només del 19.7% (compareu-ho si us plau amb el 51.7% que s'obtenia entre els

votants autòctons d'aquesta força política).

Entre els immigrants no sembla que es pugui extrapolar la mateixa conclusió que trèiem per als autòctons. Aquí si sumem els vots favorables a la independència dels enquestats que han optat per aquells partits nomenats d'esquerra obtenim un resultat (29.7%) lleugerament per sota de la mitjana global del grup (33%). Aquesta diferència, però, tot i existir no és pas tan grossa com per forçar unes conclusions que sostinguessin que, en el cas dels immigrants, els partidaris de la independència són persones amb una ideologia bàsicament conservadora. Ben al contrari, podem observar que els percentatges són aquí també més elevats en el cas de les formacions més esquerranes (ERC i IC).

No són només joves

Votants del "sí" i grups d'edat.

A diferència dels altres estereotips que s'han fet servir per caracteritzar negativament tot el nacionalisme català en les seves diferents expressions, aquest que ara examinem ha circulat de manera preferent a l'hora de parlar de qui eren els partidaris de la independència.

En efecte, el tòpic potser més repetit a l'hora d'identificar les persones amb voluntat independentista ha estat dir que eren bàsicament gent jove, més aviat eixelebrada, i que, en tot cas, aquesta "vel.leïtat secessionista" calia considerar-la com una espècie de febre o d'acne propi de l'edat i que el mateix

pas del temps s'encarregaria de fer desaparèixer. Amb això es procurava donar una imatge de la independència que la presentava com un objectiu esbojarrat, que com a tal només era reivindicat per adolescents i gent políticament immadura.

Pel que es desprèn de les dades que tenim, aquest estereotip tampoc sembla tenir cap mena de consistència. No es pot dir que entre els votants del "sí" només s'hi trobin els més joves, sinó que, per contra, s'hi apleguen persones de tots els grups d'edat. Si bé és veritat que els més joves mostren uns percentatges favorables al "sí" bastant més elevats que els de la resta, també ho és que els tants per cent dels altres grups no es separen gaire de la mitjana general. Ho podem veure en el següent quadre.(taules núm. 32 i 33).

Com es pot observar, això és així pel que fa als dos grans grups d'origen considerats al llarg de tot el treball. En conseqüència, no es pot continuar dient que la independència sigui fonamentalment una dèria juvenil, sinó que és entesa i sentida per gent de tota edat i condició.

No són només els autòctons

Votants del "sí" i grups d'origen

Un prejudici interessat, que s'ha anat també escampant aquests darrers anys, ha insistit a presentar els objectius nacionalistes com preocupacions en tot cas pròpies de determinats sectors de la població autòctona (els catalans de "soca-rel", "els de la ceba"...), però que no eren compartides en absolut per la

immensa majoria de les persones de provinença immigrada. Aquesta sensació s'ha estès encara molt més quan s'ha considerat la qüestió de la independència. Aquí semblava molt més clar que només entre els catalans d'origen podíem trobar partidaris d'una solució independentista al problema nacional de Catalunya. Fins i tot molts nuclis d'allò que s'ha nomenat el nacionalisme moderat han exposat repetidament aquesta convicció.

Per tot plegat, molta gent ha pensat que això podia suposar un perill per a la cohesió civil del país i abocar a una divisió profunda de la població en dues comunitats. Aquest espantall ha estat d'una eficàcia formidable a l'hora de frenar la consciència i la voluntat explícites d'independència.

Tanmateix, les dades de què disposem semblen contradir bastant aquests pressupòsits dominants. Contràriament a allò que es podria esperar, s'observa la presència d'un sector notable d'enquestats de provinença immigrada que veuen amb simpatia l'objectiu de la independència, que estarien disposats a votar afirmativament en un hipotètic referèndum que plantegés l'obertura d'un procés gradual per tal d'assolir-la i, sobretot, que pensarien que les repercussions de la independència serien globalment favorables per al conjunt de la població catalana.(taula núm. 34).

Si bé els percentatges de vot són remarcablement diferents segons quin sigui el grup d'origen considerat (i en aquest sentit hauríem de reconèixer que aquesta variable té un pes específic bastant més rellevant a l'hora de diferenciar les actituds d'uns i altres), allò que veritablement sobta dels resultats, perquè es contraposa a aquell estereotip tan estès de què abans parlàvem, és que, malgrat

tot, podem detectar que prop d'un terç dels enquestats d'origen immigrat tenen una posició francament favorable a la idea de la independència. En el context de tot el que hem anat dient al llarg d'aquest treball, un resultat així tampoc ha de sorprendre tant. Com ja hem vist anteriorment, la reivindicació de la independència no és només una conseqüència que es derivi del fet de compartir una determinada memòria històrica i d'haver-se socialitzat en el marc d'unes determinades particularitats ètniques i culturals, sinó que respon també, i de manera molt remarcable, al fet d'haver viscut tot un conjunt d'experiències, moltes de les quals són comunes a la totalitat de la població amb independència del seu grup d'origen (i més quan aquesta immigració és una immigració assentada des de fa com a mínim 20 anys).

Això se'ns fa particularment avinent quan analitzem amb més cura aquestes dades. Així veiem, per exemple, com en els fills ja nascuts aquí de pares immigrants (la generació més jove) els sentiments filoindependentistes assoleixen percentatges per damunt de la mitjana del grup. També fóra important veure les raons per les quals les persones de provinença immigrada es manifesten favorables a la independència, però en tot cas, això ja ha de ser objecte d'un altre apartat.

A tall de conclusió, de l'anàlisi que hem anat efectuant es desprèn com a conclusió que els votants del "sí" no es concentren especialment en cap categoria social. Només la variable "grup d'origen" es revela significativa, en el sentit que els autòctons es mostren bastant més partidaris del "sí" (60.5%) que no pas els de provinença immigrada (33.%), tot i que els resultats d'aquests darrers no es poden pas interpretar com un rebuig frontal a la independència. Fora d'una

lleugera diferència també observable en el cas dels grups més joves (que es decanten pel "sí" en proporcions més altes), la resta d'indicadors socials ens assenyalen que no hi ha diferències apreciables que permetin considerar aquestes actituds com específiques de determinats sectors. Ben al contrari; les dades semblen indicar que es poden trobar hipotètics votants del "sí" repartits de manera bastant equitativa a tot el llarg de l'estructura social, educativa, ocupacional, d'edats, de població i també entre els electors de la majoria de forces polítiques més votades que tinguin alguna mena de referent nacional català.

S'imposa, doncs, constatar, si fem cas de les dades de l'enquesta, que la independència és un valor polític pel que sembla àmpliament acceptable i que els partits que la defensin, sempre que ho facin de manera prou versemblant, poden aspirar a ser forces majoritàries i de govern. Fent un símil amb la terminologia pròpia dels estudis tècnics de mercat, diríem que la independència és un "article" que compta amb una demanda potencial gens menyspreable i que té uns nivells d'acceptació i de cotització que la situen com un producte de possible consum de massa. Per tant, el problema si de cas és el de col·locar en el mercat polític l'oferta necessària per satisfer aquesta hipotètica demanda que es detecta, i, alhora, realitzar una campanya de marqueting prou atractiva com per estimular-ne la compra. Ara bé, el que ja no es pot fer és continuar amagant l'ou i dient que com que l'oferta no existeix, la demanda tampoc.

Cal, d'una vegada, prendre consciència que l'objectiu de la independència, segons com es postuli i es defensi, no té per què contradir-se amb la vocació majoritària d'una determinada força política sinó que pot

convertir-se en un element més de la seva atracció electoral. Fixeu-vos que diem un element més i no pas l'únic. No sabem fins a quin punt una plataforma només independentista pot recollir el suport d'una franja prou notòria de l'electorat. El que sí que sabem, després d'aquesta i d'altres enquestes, és que la idea d'independència no té per què ser considerada marginal o minoritària, i que, per tant, convenientment argumentada i en el marc d'un projecte més ampli, la seva defensa no hauria de comportar necessàriament una pèrdua de vots.

Salvant totes les distàncies, es podria dir que amb la sensibilitat independentista passa una mica el mateix que amb la sensibilitat ecològica. D'entrada, cometríem el mateix error si volguéssim mesurar el grau de suport a la independència pel vot que reben els partits independentistes, que si pretenguéssim esbrinar fins a quin punt preocupen les qüestions ambientals prenent com a índex el vot a candidatures ecologistes. De la mateixa manera que podem trobar persones amb un alt nivell de consciència ecològica entre els votants de molt diverses formacions polítiques, també hem vist que hi ha votants del "sí" distribuïts entre les diverses opcions nacionals que recullen més sufragis. Com a corol·lari d'aquesta reflexió, gosaríem dir que, així com tota mena de partits incorporen progressivament en els seus programes punts que fan referència a la salvaguarda de la natura i del medi ambient perquè saben que aquestes són qüestions que poden atreure els electors, els partits nacionalistes catalans caldria que comencessin a pensar en la conveniència d'anar introduint la independència com l'objectiu últim del seu projecte nacional, per boirosos que siguin els terminis de la seva materialització. Una manera de començar a fer camí en aquest sentit fóra que aquests partits deixessin de presentar-se com a no

independentistes o fins i tot com a antiindependentistes, per tal com sembla clar que, ara i aquí, en la societat catalana dels noranta, la idea d'independència desvetlla més simpaties que antipaties.

4. Conclusió

Em sembla útil plantejar la identitat nacional com una variable prioritària a l'hora d'explicar el comportament electoral a Catalunya, i fer-ho tenint en compte la multiplicitat de factors que intervenen en una decisió electoral. Això inclou tant un determinat repertori (sovint limitat) de coneixements objectius respecte de les regles de funcionament del camp polític, com també tots aquells sistemes implícits que estructuraven la pròpia identitat social i que expliquen les pràctiques i els comportaments dels diferents grups socials.

Entenc que la identitat nacional té un pes indubtable al'hora de decantar el vot, no tant per una problematització explícita que hom en pugui fer, sinó més aviat en el seu aspecte de consciència implícita de pertinença a un poble diferenciat que, en determinats moments, és tradueix en una manera peculiar de percebre i de classificar els diversos partits que concorren a unes eleccions.

Aquesta hipòtesis interpretativa és especialment aplicable a un cas com el de Catalunya, on pot observar-se la presència d'un elevat sentiment de pertinença nacional que sovint és contraposa a l'espanyolitat tal i com és definida i activada per l'Estat.

El fet de triar uns partits "de casa" s'explica en part per la percepció

negativa que molts electors tenen de l'actual situació de dependència -que comporta servituds que afecten el desenvolupament socio-econòmic i cultural de Catalunya-.Alhora, molts d'ells valoren positivament els resultats de la gestió del govern autonòmic i això fa també que aquesta relativa satisfacció sigui capitalitzada electoralment per la coalició que durant tots aquests anys s'ha fet càrrec de la Generalitat.

D'altra banda, hom tendeix a pensar que com més a prop estigui el poder més possibilitats tindrà aquest de conèixer els problemes que realment afecten la vida quotidiana de la majoria de ciutadans. Aquest ´es un altre dels factors que permeten d'entendre la centralitzat que el fet nacional té en les eleccions catalanes.

Tot plegat ajuda a relativitzar molt aquelles interpretacions que volien plantejar una equivalència una equivalència entre el vot a Convergència i Unió, per una banda, i l'explicitació d'una ideologia conservadora i de dretes, de l'altra. Tampoc no sembla més correcte pensar que el vot al PSOE hagi de ser llegit sempre com un vot d'esquerres. Precisament la introducció del factor nacional en els estudis electorals permet fer una interpretació alternativa dels resultats que probablement és millor que l'estrictament ideològica o que, en tot cas hi subministre un correctiu suplementari i indispensable, sense l'anàlisi del qual ben poca cosa s'entendria de la dinàmica electoral i política del país.

Capítol III.

Conclusions: propostes d'un model teòric per a la comprensió del comportament electoral.

1. La recerca empírica: algunes conclusions.	96
2. Un model d'anàlisi per comprendre l'opció de vot.	99
3. Perspectiva teòrica i comportament electoral	108

Capítol III:

CONCLUSIONS : PROPOSTES D' UN MODEL TEORIC PER A LA COMPRESIO DEL COMPORTAMENT ELECTORAL

Proposar un model d'anàlisi és donar-se el mitjans de dur a terme el coneixement de la realitat social. La complexitat de poder " conèixer" la realitat que ens envolta i de la qual tots en formen part és allò que fa necessari un procés de recerca continuat, en el decurs del qual només l'anar i tornar entre la teòria i l'empíria permet d'avançar poc a poc.

1. La recerca empírica: algunes conclusions

Tota la recerca empírica duta a terme fins al moment, sembla confirmar la rellevància del " nacionalisme implícit" per part de la població autòctona com a factor imponentíssim per entendre el captiment electoral dels catalans.

Aquest " nacionalisme implícit" però, no és pas de cap manera el factor que explica un vot a partits "conservadors" o a partits "progressistes". més aviat cal entendre'l com un factor susceptible d'incidir en la classificació que la gent fa de les distintes forces polítiques, segons les copsi com més pròximes o més estranyes respecte de tot allò que els preocupa, de forma més immediata.

Més aviat , i per un bon gruix de la població, el fet que siguin "partits conservadors" o partits "progressistes" els que recaptin els seus vots dependrà de la capacitat que aquests tinguin per enllaçar amb la mena de preocupacions, neguits i esperances que giren a l'entorn de la vida quotidiana. Durant la Segona República, on totes les forces polítiques eren d'àmbit català hem pogut comprovar com nacionalisme i vot a esquerra era la característica pròpia de les classes populars i treballadores en aquells contextes més industrialitzats.

En els anys vuitanta, les condicions socio-econòmiques han canviat. El franquisme ha estroncat la llarga tradició de lluites a l'interior de les organitzacions de classe. Alhora, però ha significat un plus de dominació respecte de tot allò que conformava la manera d'ésser i d'expressar-se de la gent ,que ha estat, molt més punyent per aquells grups socials més desproveïts i amb menys recursos. També els partits polítics s'han anat situant en posicions diferents respecte de la defensa de la catalanitat.

No és mai un sol factor el que incideix en una opció de vot. Haver detectat, però, la presència tan viva del sentiment de pertinença nacional per part de la població autòctona, fa pensar si més no en la rellevància que aquesta pot tenir en la percepció d'uns leaders i/o partits copçats com a més pròxims. La percepció de les servituds de la dependència junt amb el refús subjectiu que encara avui per avui comporta la idea d'Espanya , són d'altres elements susceptibles d'incidir en la

classificació que la gent pot fer dels distints partits que compleixen en una contesa electoral.

Incidir en la classificació dels partits, no vol pas dir necessàriament que aquesta classificació es faci en termes de dreta-esquerra, com tampoc en termes de nacionalisme explícit o no, entenent per nacionalisme explícit el d'aquells partit (s) que defensen en el seu ideari l'objectiu de la sobirania nacional.

Per aplicar aquestes distincions cal haver-se apropiat d'uns discurs ideològic d'explicació del món social, en funció del qual el vot en seria una resposta coherent.

I ,al seu torn, plantejar el vot com a producte d' un discurs ideològic assumit, vol dir plantejar-lo com a producte d'uns coneixements respecte del funcionament del camp polític, i d'un domini mínim dels còdis d'interpretació de les classificacions ideològiques que li són pròpies.

Es aquesta concepció del vot ideològic i "coherent", en funció d'uns coneixements i d'un interès per la política, el que cal posar en entredit. I no tant perquè la gent no tingui " interès" per la política , ni tingui opinions respecte de la

política, sino perquè la mena de coneixements que suposa entendre en política no està pas a l'abast de tothom.

No es tracta tant de dir que la gent està despolititzada, sinó més aviat de plantejar quines són les condicions de possibilitat per accedir a aquesta politització, i, al límit, quin és l'interès i els interessos per part de la classe política perquè aquesta politització hi sigui.

Nomès aprofundint en aquestes condicions de possibilitat per accedir a una politització, i en tot allò que a nivell de estructura social ho impedeix objectivament, pot ser possible d'entendre alhora el paper que pot tenir la identitat amb Catalunya en una opció de vot i la utilització que d'aquest vot en poden fer les forces polítiques que el capitalitzen en ares de mantenir i/o accedir a un poder polític.

2. Un model d'anàlisi per comprendre l'opció de vot

Les dades estadístiques són útils com a panoràmica de fons, doncs en la mesura en que ens informen d'un seguit de regularitats, plantejen interrogants respecte del perquè d'un tipus de comportaments o d'unes opinions. L'anàlisi sociològica, però, hauria de començar després de l'observació d'aquestes

regularitats, i plantejar-se més aviat el perquè d'aquests comportaments, quins són els principis i les lleis ocultes que permeten la seva emergència.

Per un sociòleg, un comportament, una opinió es només un indicatiu, un aspecte d'alguna cosa que cal explicar. S'ha de partir de la pràctica i dels discursos verbalitzats de la gent, aquest és el material d'anàlisi del qual es disposa, a condició però, de poder-ho resituar en les condicions de llur producció.

Per això és absolutament indis pensable elaborar un model d'anàlisi. Elaborar-lo vol dir escollir de forma conscient i controlada una sèrie d'instruments intel.lectuals amb l'objectiu d'interrogar la realitat i de construir els fets. Fer sociologia, com afirma Mills, és exercir les regles d'un ofici, en el sentit quasi artesanal del terme, amb tot el que suposa la laboriositat, d'atenció i de submissió a la realitat.

Els instruments teòrics dels quals es dota el sociòleg han de ser mitjans per poder comprendre la realitat, no es tracta pas de treballar el conceptes de forma abstracta sino de " fer treballar" els conceptes per comprendre la realitat. I aquesta és la permisa que no cal oblidar: entre la teoria sociològica sense fomentació empírica i les dades empíriques sense conceptes teòrics, hi ha el treball de construcció teòrica amb l'objectiu de poder comprendre la realitat, un objectiu al que només és possible d'apropar-s'hi en al mesura en que teòrica i empírica s'enriqueixin mutuament.

Sotmetre's als fets i a les explicacions que en poden donar les subjectes que els executen és d'alguna manera negar-se a comprendre el perquè. " *Si la sociologia com a ciència objectiva , es possible es perquè existeixen relacions exteriors, necessàries, independents de les voluntats individuals, i , d' alguna manera inconscients (...) que nomès es poder copçar a través de l'observació i de l'experimentació objectives.*" .(1).

Des de els inicis, la sociologia ha recorregut a conceptes intermediaris entre allò que es objectiu i allò que és subjectiu, com alineació, actitud, 'ethos' o sistema de valors. A l'interior de corpus teòrics diferents, aquest principi de " no consciència" en l'origen de les accions socials constitueix el nus central de les distintes teòries de coneixement de la realitat social. Nomès ens cal recordar a Marx: " *en la producció social de la seva existència els homes entren en relacions determinades, necessàries, independents de la seva voluntat*" o, com assenyala Weber, " *no és pot reduir el sentit cultural de les accions a les intencions subjectives dels actors*" o encara Durkheim " *la vida social no pot explicar-se per la percepció que se'n fan els qui hi participen...*".

Es aquest principi de "no consciència" el que impedeix la il·lusió d'una lectura immediata de la realitat social. Cal pensar que les accions més personals no pertanyen al subjecte que la executa sino a l sistema total de les relacions a l'interior de les quals i per les quals es realitzen.

En el ben entès, però, que, com precisa Weber, la comprensió de la realitat social no s'acaba en l'establiment d'aquest sistema de relacions objectives, com si els éssers humans en fossin un reflexe, sino que cal tenir present, també la representació subjectiva que la gent es fa de la pròpia realitat social.

2.1. L'Habitus, un concepte anàlitic, útil per la recerca

L'Habitus com a estructura medidora entre estructura social i pràctiques.

Donar-se com a objecte d'estudi aquells elements més profunds i més estructurals a partir dels quals la gent incorpora les estructures socials i que són l'origen tan de la percepció que se'n fa de les mateixes com del sentit que orienta llurs pràctiques, és segons Bourdieu, aprofundir en tot allò de més inconscient i més ímplicit que hi ha en qualsevol actuació humana.

Alhora, és anar més enllà de l'esquerda entre objectivisme i subjectivisme, enteses com a dues postures que es constitueixen en paràdigmues rivals oper la recerca sociològica. En efecte, per trencar amb aquesta dicotòmia, cal repensar, seguint Bourdieu, el problema de la articulació entre allò que és subjectiu:-el sentit i la significació que la gent pot donar a llur accions com a motor del funcionament social-, i allò que és objectiu:-en el sentit de lleis objectives que determinen qualsevol existència socials independentment de la consciència que els individus en

puguin tenir-, i de demostrar que quan es parla de subjectivitat i d'objectivitat, s'està parlant en definitiva s'una mateixa, i única realitat, ja que en l'ordre humà allò que hi ha és un constant ana i venir, com assenyala també Berger: d'interiorització de l' exterioritat i l' exteriorització de l' interioritat.

Les condicions objectives d'existència ("els factors exteriors, allò que és objectiu") són interioritzades pels individus sota la forma de principis inconscients d'acció i reflexió, en forma d'esquemes de percepció i d'actuació de sensibilitat i de comprensió, que configuren unes estructures de la subjectivitat, a les quals Bourdieu anomena "habitus". Aquest "habitus", però, una vegada estructurat a partir de les condicions socials d'existència, produirà en el decurs de les diverses trajectòries, un conjunt de representacions, opinions, creences, gustos i desijos. Es a dir, tota una subjectivitat que s'exterioritza continuament a través de l'acció dels individus i dels grups i que contribueix a produir i a reproduir les estructures socials i les institucions, les quals, al seu entorn, s'imposaran després als individus i grups com a condicions d'existència objectives. El resultat és que la realitat social es construeix continuament a través de l'acció dels individus i dels grups, essent ella mateixa condicionada per la realitat social pre-existent.

El concepte "d'habitus" és un concepte clau a l'interior del corpus teòric de Pierre Bourdieu que es mostra útil per la recerca científica encara que difícilment "mesurable" justament perquè ni és visible d'entrada ni es pot mesurar a partir de dades "objectives". Es un concepte mediador entre estructures i pràctiques, definit

per Bourdieu " *com a esquemes de percepció, classificació, evaluació i acció estructurat per les condicions objectives d'existència i estructurant les pràctiques*" que permet d'articular allò que és individual i allò que és social. Es a dir les estructures internes de la subjecció i les estructures socials externes, entenent-les no com a estratègies per naturalesa i oposades, sinó, al contrari, com dos estats de la mateixa realitat, de la mateixa història col·lectiva que es disposa i s'inscriu a la vegada indissociablement en el cos i en les coses.

Aquesta perspectiva planteja un model d'anàlisi de la realitat social que s'aparta d'aquells models que parteixen del postulat de la lliure iniciativa d'un actor social, les estratègies del qual estarien sotmeses essencialment a les coercions exteriors. De fet, Pierre Bourdieu prefereix parlar d'**agent social**, més que no pas d'actor. I això perquè les actuacions dels individus estan condicionades tant des de l'interior (està portat a actuar) com des de l'exterior. L'habitus com a sistema de disposicions a actuar, copçar, sentir i pensar d'una determinada manera, s'interioritza i s'incorpora pels individus en el decurs de llur història, i es manifesta fonamentalment a través del **sentit pràctic**. Es a dir, a partir de l'aptitud a moure's actuar i orientar-se segons la posició ocupada en l'espai social, segons la lògica del camp i de la situació en les quals cadascú està implicat, i això sense recurs a una reflexió conscient, gràcies a les disposicions adquirides que funcionen d'alguna manera com si fóssin automàtismes.

Es tracta d'un concepte teòric, un instrument de treball que es fabrica l'investigador per tal de fer d'enllaç, entre les condicions objectives i les pràctiques

d'un grup social: les condicions d'existència del grup no influeixen pas directament sobre les pràctiques ; aquestes són mediatitzades per l'habitus, que constitueix un filtre a través del qual aquest grup interpreta les dades brutes i les coses noves i a partir del qual defineix les conductes dels membres que en formen part.

Com el mateix Bourdieu afegeix " *el concepte d'habitus (...), val potser per damunt de tot pels falsos problemes i les falses solucions que elimina, per la mena de preguntes que permet de plantejar millor o de resoldre, per les dificultats pròpiament científiques que fa sorgir*". (2.)

Es un concepte que per una banda es distancia del d'habitud, entès com a formes estereotipades de comportament adquirides, no institives, apreses i interioritzades per repetició, tot i que d'alguna manera l'engloba. Vol distingir-se'n, perquè, com diu Bourdieu, l'habitud fa més aviat referència alguna cosa de repetitiu, mecànic, automàtic, més aviat reproductiva que no pas productora. En canvi, en allò en que es vol insistir quan es parla d'habitus és "en el seu aspecte poderosament generador i actiu", produït per la història d'un determinat tipus de condicionaments socials, està constituït per un conjunt sistemàtic de principis simples i parcialment substituïbles, a partir dels quals poden ser inventades una infinitat de solucions que no es dedueixen pas directament de llurs condicions de producció.

"Principi d'una autonomia real en relació a les determinacions immediates de

la "situació" l'habitus no és pas de tota manera una espècie d'essència anhistòrica, (...), no és de cap manera un destí definit per sempre. Els ajustaments impossats continuament per la necessitat d'adaptació a situacions noves i imprevisibles, poden determinar transformacions durables de l'habitus, transformacions, però, que són possibles dintre d'uns certs límits : entre altres raons perquè l'habitus defineix la percepció de la situació que el determina". (3)

També, per altra banda, es diferencia dels sistemes de valors que orienten l'acció social. Aquests esquemes bàsics de percepció del món social es tradueixen en un conjunt sistemàtic de disposicions de dimensió ètica, de principis pràctics, un 'ethos', que no implica a una moral sistemàtica, una ètica. Quan es parla de sistema de valors sovint es fa referència a un sistema intencionalment coherent de principis explícits, a una ètica que es la que orienta les accions socials. S'oblida que hi poden haver molts principis a l'estat pràctic que són les accions, i que molt sovint la gent no pot pas explicitar a partir d'una ètica tot allò que hi hom li pregunta. Bourdieu prefereix paralar d'ethos i no d'ètica perquè: *"la distinció es útil. Sobretot per controlar errors pràctics: per exemple, si s'oblida que la gent pot tenir principis a l'estat pràctic, sense tenir una moral sistemàtica, una ètica, s'oblida, que pel sol fet de ferlos-hi preguntes, d'interrogar-los, sel's obliga a passar de l'ethos a l'ètica: pel fet de proposar a llur apreciació normes constituïdes, verbalitzades, es suposa aquest pas resolt". (4).*

2.2. L'habitus com a incorporació de les estructures socials

Justament perquè són el producte de la incorporació d'estructures fonamentals d'una societat, aquests principis són comuns al conjunt dels agents d'aquesta societat. S'incorporen molt aviat, i el pes de les primeres experiències és decisiu, ja que " *es a partir de les mil petites percepcions quotidianes i les sensacions convergents i repetides de l'univers econòmic i social que es constitueix insensiblement des de la infància, i durant tota la vida a través dels records constants, un inconscient que es defineix paradoxalment com a referència pràctica a les condicions objectives*". (5).

En efecte, heretat i adquirit a partir de la pertinença a uns determinats grups socials, porta l'empremta dels condicionaments que els hi són pròpis. Es així com l'adquisició d'unes disposicions en front del sistema econòmic, de la cultura, del consum, de la pròpia nació o de la política comencen molt aviat i tendeixen a perdurar ja que d'alguna manera constitueixen la matriu a partir de la qual el món social és interpretat i avaluat.

No es tracta pas ni de la cultura feta natura ni d'una reproducció idèntica de tot allò que s'ha adquirit a través de la primera socialització, si però que, en tan que és el producte d'unes estructures característiques d'una classe determinada de condicions d'existència, actua com a filtre i interpretació, de percepció i d'apreciació de qualsevol experiència ulterior.

Si bé no cal presuposar, que tots els membres d'un grup social hagin fet les mateixes experiències i en el mateix ordre, allò que és cert que en la mesura en que tot membre d'un grup social té més probabilitats que qualsevol d'un altre grup de trobar-se afrontat a unes situacions semblants, cal pensar que tot sistema de disposicions individual és de fet una variant estructural d'aquest sistema bàsic que els hi és comú.

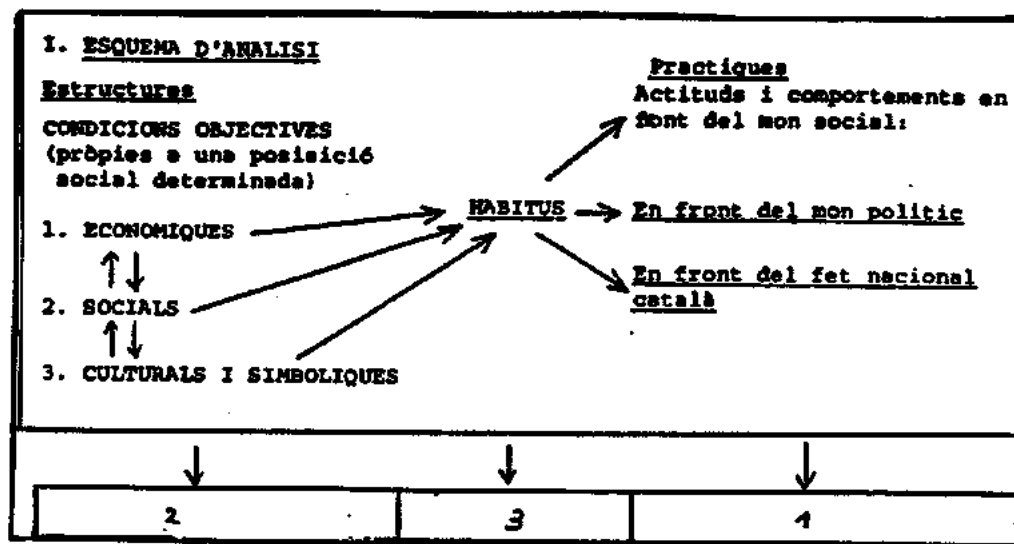
3. Perspectiva teòrica i comportament electoral

3.1. L'Habitus com a resultat de la recerca

L'habitus, com a concepte teòric mediador entre estructures socials- condicions objectives d'existència- i pràctiques es un concepte teòric útil per distingir tot allò hi ha a la base de les pràctiques, i nom'es pot copçar-se a través de les mateixes pràctiques. Com assenyala Bourdieu, partir de les pràctiques per arribar a copçar l'habitus implica d'alguna manera seguir el camí invers inherent a la producció dels comportament: (vegeu esquema).

Els tres moments de la recerca científica s'on inseperables: (1er) el viscut immediat copçat a través de les opinions que enmascaren el sentit objectiu al mateix

temps que el revelen porta a (2º) la descripció de les condicions i de les significacions objectives, descripció que s'acaba en (3er.) la comprensió de la relació entre els subjectes i la significació objectiva de llurs comportaments i en l'anàlisi dels condicionaments imposats a allò que és viscut per part de les condicions objectives." (6)

L'hàbitus és doncs el resultat de la investigació. Partir de les pràctiques, situant-les en llur contexte, relacionant-les amb les condicions de llur producció per tal d'arribar a l'Hàbitus, implica no només registrar les dades, sino que cal tenir en compte igualment el discurs que la gent te respecte de llurs actuacions:

" La confrontació de la pràctica (1er.) i de llurs declaracions (1er.) respecte de les orientacions que li s'on explícitament assignades permet de copçar a la vegada tant l'experiència (3er.) de la regla legítima (2n.) com la lògica segons la qual es tradueix en raons de l'actuar o en justificacions de l'acció(1er.)(1er.) (7)

3.2 Problemàtica teòrica i propostes per la investigació

Partir de la premisa teòrica que, són les condicions objectives d'existència les que estructuraren, tant els coneixements, com un sistema de disposicions a l'estat pràctic, i que, al seu torn, orienten les pràctiques, comporta un seguit de conseqüències per a l'anàlisi del comportament electotal.

En primer lloc, cal pressuposar que el comportament electoral no és quelcom que es pugui contemplar de forma aïllada i independent de tot allò que orienta el conjunt de pràctiques socials.

En segon lloc comporta donar-se com a objecte d'anàlisi tot allò de més estructural que hi ha en les actuacions humanes. Afirmar, que la societat s'objectiva en el decurs dels proces d'inserció social, resta molt abstracte, si no es pot aprofundir en el com i de quina manera, a partir del seguit de condicionaments que presideixen les distintes trajectòries socials aquest elements més estructurals s'interioritzen.

Situar el comportament electoral i les explicitacions que la gent en fa en el contexte de llur producció, vol dir posar a punt una metodologia que permeti d'aprofundir en aquells mecanismes més ocults a partir dels quals s'objectiva la estructura social.

Totes les recerques empíriques dutés a terme fins al moment present, plantejen la necessitat de considerar, entre les condicions objectives d'existència, la pertinença a la col·lectivitat nacional, com allò que condiciona unes actituds bàsiques susceptibles d'intervenir en el comportament electoral.

Cal encara poder aprofundir en el procés a través del qual, la pertinença nacional estructura aquests esquemes implícits que sustenten unes determinades pràctiques. Fins a quin punt és possible parlar d'homologies estructurals i de variant i variacions pel fet de socialitzar-se en el sí d'un grup nacional? En quines condicions la identitat nacional transmesa de forma pràctica a partir de la socialització primària es consolida i/o es transforma? És més aviat la problematització de la pròpia identitat nacional allò que intervé en una opció de vot, o cal pensar que és per damunt de tot la dimensió afectiva d'aquesta identitat la que intervé en la opció per uns partits que la gent sent com a més pròxims?

La centralitat de les nacions com a ambits generadors de identitat col·lectiva i la presència, per ara i tant, d'un fort sentiment de pertinença nacional per part de la població autòctona, és allò que fa pensar en llur rellevància com a factor susceptible d'incidir en un comportament electoral. Això no vol pas dir, no obstant, que es relacioni amb un tipus de pràctiques polítiques orientades explícitament per donar suport a uns partits que defensin en el seu ideari l'objectiu de la sobirania nacional, o encara que defensin un determinat model de societat.

En efecte, presuposar això implicaria un nivell de consciència, de coneixaments i de preocupació per a la política, difícilment imaginables si partim del sistema de desigualtats inherents a tota formació social.

Aprofundir en aquells elements més estructurals que sustenten les pràctiques, i donat l'objectiu de la recerca: les pràctiques polítiques, vol dir també aprofundir en aquelles condicions de possibilitat a través de les quals s'estructura la percepció de la política, i en la mena de "coneixements" possibles a partir dels quals s'emet un vot.

Més enllà del grup nacional, és a través del conjunt de grups de pertinença, d'origen i de referència que s'objectiva i s'interioritza la realitat social. Entre aquests grups la posició de classe constitueix d'alguna manera l'eix vertebrador a partir del qual s'estructura la percepció del món social i s'instaura una relació al món i a les coses. Cal presuposar que pertànyer a una posició de classe implica d'entrada una distància objectiva al poder., més important en la mesura en que els distints grups socials estan situats en posicions inferiors a nivell de jerarquia social. També implica, però, estar dotat d'un capital econòmic, social, cultural i simbòlic que condiciona la mena de recursos a partir dels quals són possibles les actuacions socials.

L'habitus, assenyala Bourdieu, és el resultat de les estructures socials incorporades. Una premisa que pot semblar molt abstracte, que esdevé, però, molt concreta, quan s'aplica a l'anàlisi de la realitat social. I que pot ser molt pertinent per entendre les relacions entre identitat nacional i comportament electoral.

Són anàlisis fetes a partir d'aquest plantejament teòric(8) les que han demostrat fins a quin punt l'experiència en el sí d'unes condicions objectives d'existència és allò que determina uns principis bàsics a partir dels quals és va

construint una percepció de la societat : un "univers de possibles", unes coses a fer o a no fer, allò que és pensable o impensable, legítim o no. Unes anàlisis que mostren, si més no, fins a quin punt, és difícil de comprendre el sentit del vot si no se'l situa abans a l'interior de les percepcions socialment condicionades que la gent és fa de la pròpia realitat social, i doncs del propi sistema polític.

Pierre Bourdieu assenyala que estar sotmés a una classe de condicions objectives implica unes homologies estructurals compartides per el conjunt dels membres de cada grup social. Una vegada més pot semblar abstracte, però a partir de les anàlisis concretes és pot comprovar fins a quin punt és possible distingir distints habitus de classe.

Els resultats provisionals fets a partir de les primeres entrevistes (vegeu annexos) ens havien portat a delimitar algunes de les característiques comunes a aquests habitus de classe, que en tan quan estructuraven la percepció del món social, impliquen alhora una percepció de la política i uns principis bàsics, unes màximes de vida, que són les que orientaven bàsicament les pràctiques electorals. L'exclusió objectiva de la política, és quelcom que s'interioritza a través del procés d'inserció social. La dominació política és quelcom que es viu més que no pas s'argumenta. Es tot un altre discurs, de vegades molt punyent, el que hi ha respecte de la política, de cap manera expressat amb els termes legítims:

1. Per aquells grups més desproveïts econòmicament i culturalment, aquesta exclusió és viscuda com a natural, sense fatalisme tràgic. La percepció social s'estructura a partir d'una visió dicotòmica entre "ells i nosaltres", -ells els que

sempre han tingut poder, que pertanyen al món dels altres i "nosaltres" els que hem d'espavilar-nos comptant amb les nostres pròpies forces. Allò que se'n sap de la política és allò que té a veure amb la vida de cada dia. La política es viu en la pròpia pell més que no pas se'n sap. Són les urgències quotidianes allò que compta: tenir treball, ser feliç amb allò que és té. Viure i deixar viure. Progressar dintre del que es piugui. Saben que els hi ha tocat la pitjor part, que mantenen "l'edifici" social, però s'accepta el destí. Sempre hi ha mal i pitjor. Estem bé, sobretot si la solidaritat grupal i l'entrajuda mútua funciona.

La política és bona o dolenta segons aportí solucions concretes als problemes particulars. "El socialisme és dolent perquè a Cuba no tenen rentadores" "El capitalisme és dolent si els capitalistes despedeixen treballadors i és bo si donen feina" .."Amb Franco es vivia millor...(perquè hi havia feina)" "La democràcia, això que hi ha ara, molta delinqüència i molts atracaments". De la política allò que se'n sap es que uns quants en viuen bé, i els altres s'ho passen com poden. "Si no tens amics no cal que vagis a reclamar res.."

De la política no s'hi enten, s'ha d'anar a votar, si no hi ha temps, que hi farem. Quan es vota es per aquells partits o persones que semblen més sincers, que prometen arreglar les coses, que enllacen amb les preocupacions immediates. "Es bo que hi hagin eleccions així fan alguna cosa".."Del després no cal comptar-hi, tots prometen i no fan res..."Ells no fan res, ni els d' abans ni els d' ara, els polítics tots van pels seus interessos"...hi tenen dret, cadascú allò que és seu, com nosaltres , també ens preocupem d'allò que és nostre.

2. Per aquells altres grups en mobilitat o situats en posicions intermitjies a

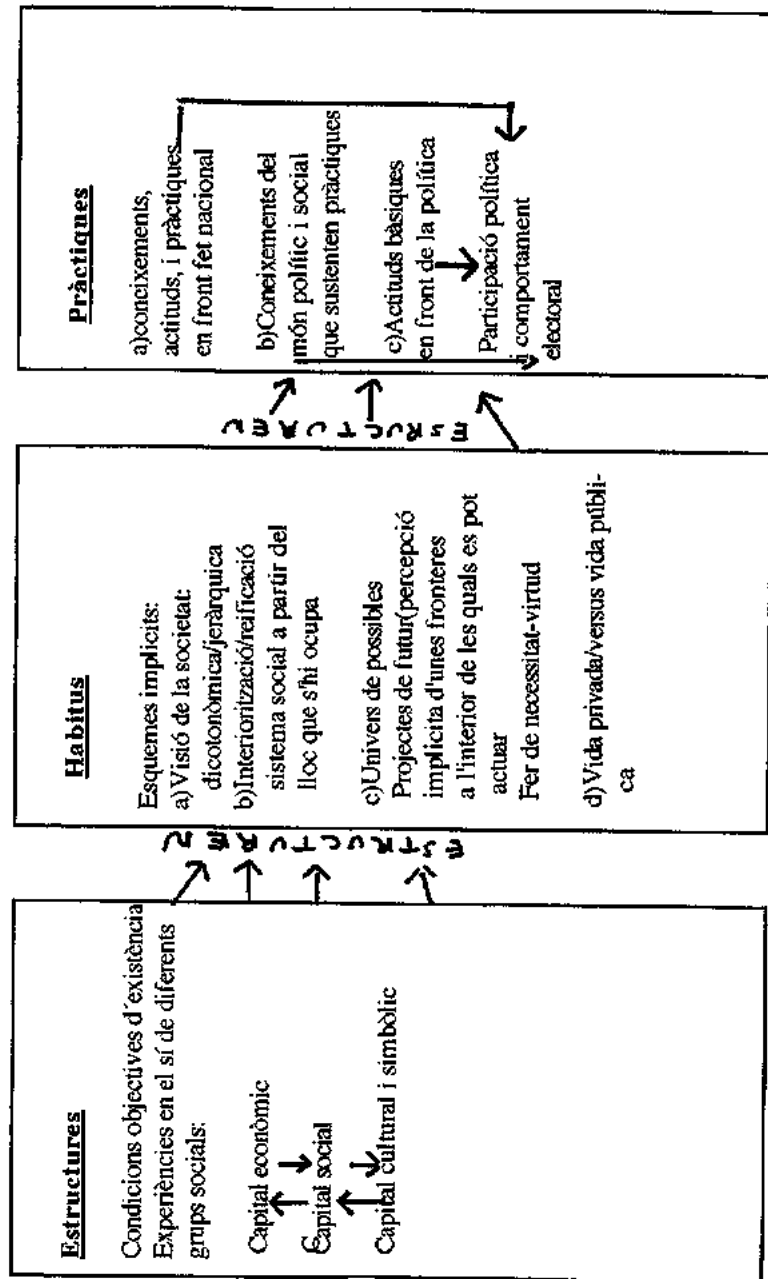
nivell de estructura social, l'exclusió de la política és viscuda a partir d'un conformisme raonat. El nivell de instrucció i l'experiència d'una mobilitat es a l'origen d'una percepció de la realitat social jerarquitzada a l'interior de la qual és possible ascendir i aconseguir uns objectius. L'esforç i la dedicació acostumen a ser els mitjans a través dels quals obtenint allò que hom és proposa. La política és afer dels polítics, són ells els que han de garantir l'ordre social. Quan toqui, quan arribin les eleccions ja pensarem a qui votem, mentrestant que no ens amoinin. De progressistes tots ho som, només faltaria, ...i de conservadors també, costa molt aconseguir les coses, s'ha de conservar allò que es té.

3. L'exclusió de la política a partir d'un discurs argumentat, acostuma a ser propi d'aquells grups socials els qual, o bé a partir d'uns coneixements legítims respecte del funcionament del camp polític, o bé a partir d'un discurs ideològic apropiat disposen d'uns determinats codis de interpretació del món social. Només en aquests grups, minoritaris a nivell de estructura social, la política, els polítics i els aconteixements polítics acostumen a formar part de l'univers quotidià, s'hi interessen regularment i es disposa d'un discurs en front de cada situació política. Es en aquests grups, on el vot acostuma a ser coherent amb els plantejaments que es fan, on objectius, tàctiques i estratègia és allò que hi ha en el principi del vot.

Trajectòria social, identitat nacional i vot::propostes per la investigació

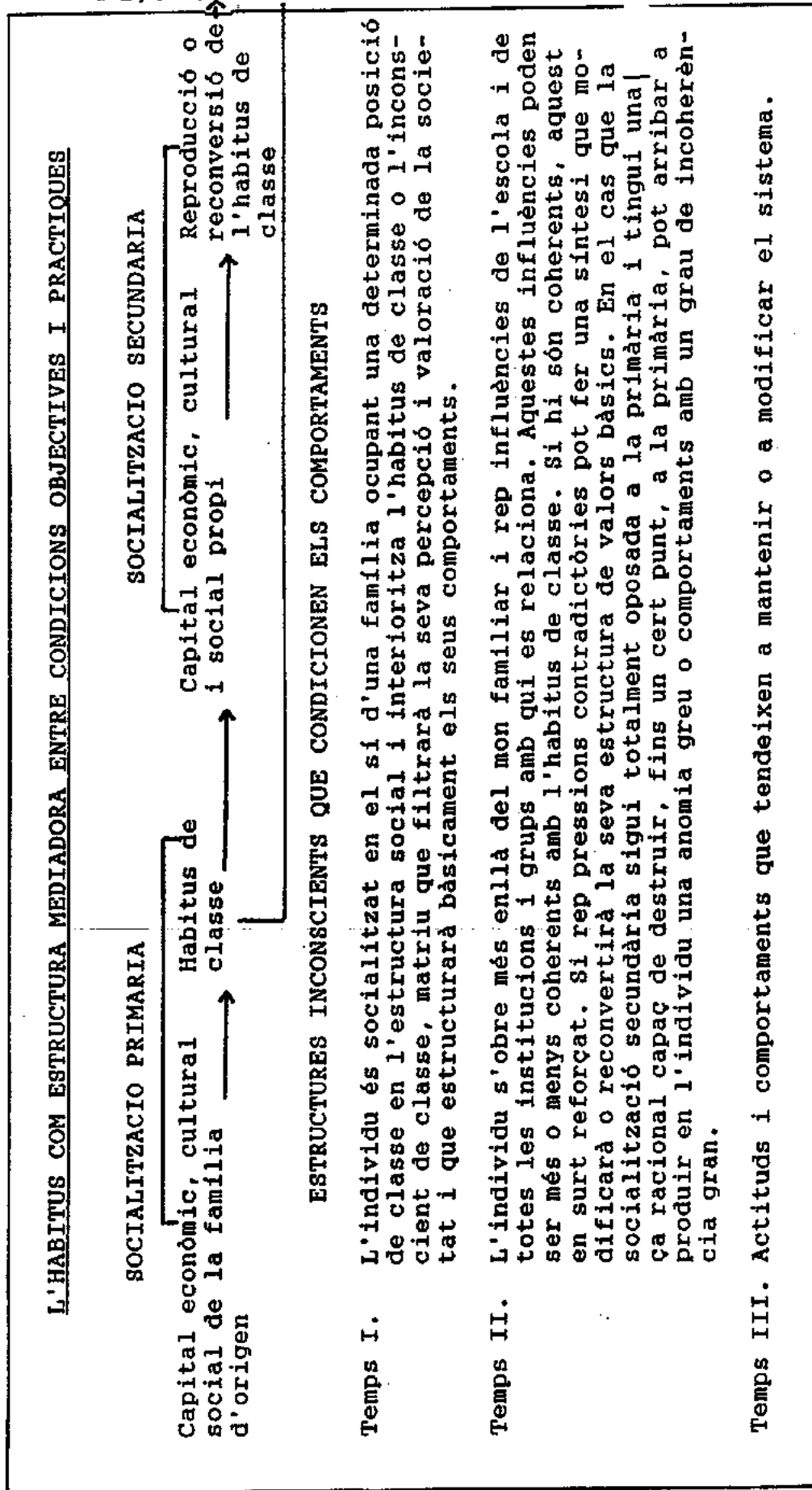
Poder aprofundir en tot allò de més estructural susceptible d'intervenir en una opció de vot, implica aprofundir en el seguit de condicionaments que en el decurs de la trajectòria intervenen en la interiorització de la realitat social.

Esquema teòric d'anàlisi

4.2. MODEL D'ANALISI APLICAT A LA CLASSE TREBALLADORA PLANA, EMIGRANT

Gràfic

NOTES

III PART:

Capitol 1

1. BOURDIEU, Pierre, CHAMPAGNE, Patrick., Gaxie, D., Offe, C., veure obres citades
2. WEBER, Max . Economia y Sociedad. Mèxic, Fondo de Cultura Económica, 1964.
3. GAXIE, Daniel., Le cens cache. Inégalités culturelles et ségregation politique. Paris, Seuil, 1978. pàg. 40
4. WEBER, Max, El Político y el Científico, Madrid, Alianza Editorial, 1967.
5. GAXIE, Daniel, Le cens cache. Inégalités culturelles et ségregation politique. Paris, Seuil, 1978. pág. 41
6. OFFE, Claus. Partidos políticos y nuevos movimiento sociales. Madrid, Editorial Sistema, 1988.
7. HIRSCHMAN, Albert O. Interés privado y acción pública Mèxic, F.C.E., 1986
8. OFFE, Claus. Partidos políticos y nuevos movimiento sociales. Madrid, Editorial Sistema, 1988., pag.65
9. CHAMPAGNE, Patrick. Faire l'opinion, le nouveau jeu politique, Paris, Minuit, 1990. pag. 275
10. OFFE, Claus. Partidos políticos y nuevos movimientos sociales.. Madrid, Editorial Sistema, 1988. cit. pág 62
11. Ibid. pag.62
12. Ibid. pag.63.
13. Ibid. pag.63
14. Ibid. pag.63

15. Ibid. pag.64

16. Ibid.pag.64.

17. BOURDIEU, Pierre.Questions de sociologie. págs247.Paris, Minuit 1980." Choses dites", Paris, Minuit 1980.pág 188.

18.Com assenyala Daniel Gaxie això no vol pas dir que els ciutadans estiguin totalment exclosos de poder influenciar en el procesos polítics."a través d'actuacions en organitzacions professionals, vagues, manifestacions, revoltes, insurreccions o revolucions. El mateix vot permet, en algunes circumstàncies d'aconseguir aquesta influència. Es tracta, però, d'activitats poc freqüents, que s'esdevenen en situacions de crisi i que, si be algunes vegades mobilitzen un gruix important de població, són afer d'un nombre proporcionalment limitat.d'agents socials., Fora d'aquests casos relativament excepcionals de intervenció política , la majoria dels agents socials assiteixen com a espectadors al desenvolupament de la competició política o hi resten indiferents,".(op cit.pag.41)

19, Converse, Ph, in Apter, E., ed. Ideology and discontent, New York, The Free Press of Glencoe, 1964. "The nature of belief systems in mass publics"pag. 206-261.

20. Gaxie., Daniel Le cens cache. Inégalités culturelles et ségregation politique. Paris, Seuil, 1978. pag.238

21. BOURDIEU, P. La Distinction, Paris, Minuit 1979.Especialment el capítol 8:"Culture et Politique", pag. 463

22..MICHELAT, Guy et SIMON, Michel: a Gaxie, D. ed. L'Explication du vote.Un bilain dels etudes electorales en France.: Paris, Presses de la Fondations nationale des sciences politiques, 1989."Religion, classe sociale, patrimoine et comportement électoral: l'importance de la dimension symbolique",pag.291-322

23.. BOURDIEU, P. La Distinction, Paris, Minuit 1979.págs. 555-546 i 548-549.

24. BOURDIEU, Pierre, a Actes de la Recherche en sciences sociales, num.52/53,

juny 1984. "espace social et genèse des "classes""pag. 5

25. BERGER, Peter, LUCKMAN, T. La construcció social de la realitat. Un tractat de sociologia del coneixement, .Barcelona, Herder 1988.

26. ALMOND, Gabriel, A. y Verba,1963. The Civic Culture Political Attitudes and Democracy in Five Nation. Princenton. Univ. Press., 1963.

27.. ESTRADE, Antoni, TRESERRA, Montserrat. a V jornades El nacionalisme català a la fi del segle XX.Barcelona. Fundació Revista de Catalunya:, 1991 (en premsa) "Dificultatats en l'an`lisi de la cultura política dels catalans" . Vegeu en aquesta ponència una reflexió respecte de les dificultats i límits per l'anàlisi de la "cultura política" quan es desvincula l'esfera política dels seus refernts socials més amplis.

28.. GAXIE, DANIEL . L'Explication du vote.Un bilain dels etudes electorales en France.: Paris, Presses de la Fondations nationale des sciences politiques, 1989."Le vote comme disposition et comme transaction" pag. 21

29. VOYE, L. Sociologie du geste religieux. Bruxelles, Vie ouvriere, 1973.

30. BOURDIEU, Pierre.Questions de sociologie .Paris, Minuit 1980.págs 246-247.

31. BOURDIEU, Pierre. Un art moyen . Paris, Minuit.Col. Le sens commun, 1965.pag. 21-22

32. BERGER, Peter, LUCKMAN, T. La construcció social de la realitat. Un tractat de sociologia del coneixement. Barcelona, Herder 1988,pag. 246-247

Capítol 2

1. Michelat, Guy, Hubert, J.P.. Dimensions du nationalisme. Paris, Fondation nationale des sciences politiques, 1967
2. Percheron, Annick " L'univers politique des enfants", Paris Armand Colin, Presses de la Fondation nationale des Sciences politiques, 1974. MELICH, A.: "Comment devient-on suisse? Enfants et apprentissage politique. Lausanne, Institut de Sciences politiques, 1979. BARTHELEMY, M, "Culture nationale et formation politique de l'individu en Norvege ." Etude comparative des phenomenes de socialisation politique chez les jeunes norvegiens et français, Paris multigr, 1984.
3. PERCHERON, Annick: "La socialisation politique" in GRAWITZ, Madeleine., LECA, Jean., ed. Traité de science politique, vol. 3. Paris, Presses de la Fondation nationale des Sciences politiques, 1985. pag.186
4. ERIKSON, E.: "Enfance et societe" , Neuchatel, Delachaux-Niestle, 1966.
5. PERCHERON, Annick: "La socialisation politique" in GRAWITZ, Madeleine., LECA, Jean., ed. Traité de science politique, vol. 3. Paris, Presses de la Fondation nationale des Sciences politiques, 1985. pag.165.
6. KOHN, Hans., Historia del nacionalismo. Fondo de Cultura Económica , Siglo 1934-1984, Madrid 1984.
7. BERGER, P. y KELLNER, H. Reinterpretación de la Sociología. Madrid, Espasa -Calpe, col. Austral, 1985. pags.190-191
8. HIRSCHMAN, Albert O. Interés privado y acción pública México, F.C.E., 1986
9. OFFE, Claus. Partidos políticos y nuevos movimientos sociales. Madrid, Editorial Sistema, 1988. pág 180.

10. ibid. pag. 183

11. Gaxie, Daniel Le cens cache. Inégalités culturelles et ségrégation politique. Paris, Seuil, 1978. També, Bourdieu, Pierre, CHAMPAGNE, Patrick., veure obres citades

12. Viros, R. Treserra, M. "Identitat nacional i vot " Un estudi a la població adulta de Catalunya, 1985. (no publicat). En aquest estudi la variable origen autòcton o immigrant s'hi revelava molt significativa respecte de l'opció de vot. En el grup d'origen autòcton, per els entrevistats més polititzats els plantejaments respecte del fet nacional català, eren objecte de tàctiques i estratègies respecte de l'opció de vot. Per els altres, el vot als partits de casa, - per aquells partits que es copçaven com a susceptibles de defensar "les nostres coses" -era un comportament majoritari.

13. SZUCS, Jenó. Sur le concept de la nation. París. Actes de la recherche en sciences sociales, n 64, 1986. pàg 51-62,

14. VOYE, L. Sociologie du geste religieux. Bruxelles, Vie ouvriere, 1973.

15. VOYE, L. Sociologie du geste religieux. Bruxelles, Vie ouvriere, 1973.

16. REMY, Jean, LILIANE, Voyé., La ville et l'urbanisation, Gembloux, Editions Duculot, 1974.

17. BARRERA, Andrés. La dialéctica de la identidad en Cataluña. Un estudio de antropología social. Madrid, CIS, 1985.

18. BOURDIEU, P. Distinction, La. cit. cap.8: "Culture et Politique" pág s, 545-546 i 548-549. Paris, Minuit 1979.

19. La majoria de dades i comentaris provenen de l'estudi "Catalunya independent? Anàlisi d'una enquesta sobre la identitat nacional i la voluntat de independència dels catalans. Una recerca feta dintre dels plantejaments de la investigació, i realitzada conjuntament amb Antoni Estradé.

.ESTRADE, Antoni, TRESERRA, Montserrat. Catalunya Independent?. Anàlisi d'una enquesta sobre la identitat nacional i la voluntat d'independència dels catalans. Barcelona. Fundació Jaume Bofill, 1990.V

20.ESTRADE, Antoni, TRESERRA, Montserrat. Catalunya Independent?. Anàlisi d'una enquesta sobre la identitat nacional i la voluntat d'independència dels catalans. Barcelona. Fundació Jaume Bofill, 1990.Vegeu pag. 13-20 on s'hi explicita la mena de distorsions i de limitacions propies a la recollida de dades mitjançant la tècnica d'enquesta.

21.La Convenció per la Independència Nacional, va proposar de realitzar l'enquesta. Es va dur a terme l'any 1988.

22.Op. cit. vegeu, pag. 23 i 27, on s'hi explicita quins són els objectius , hipòtesis i contingut del qüestionari.

23. Denni, B. et Bréchon, Pierre, a Gaxie, D. ed. L'Explication du vote.Un bilan des études électorales en France.: Paris, Presses de la Fondations nationale des sciences politiques,, 1989."Les méthodologies de l'analyse électorale" pag.49-73

24. BARRERA, Andrés. La dialéctica de la identidad en Cataluña. Un estudio de antropología social. Madrid,CIS, 1985.

25. ESTRADE, Antoni, TRESERRA, Montserrat. ,op.cit. pag. 116-117.

26. SOLE TURA, Jordi. Catalanisme i revolució burgesa. Barcelona, Edicions 62, 1967.

Capítol III

1. BOURDIEU, Pierre. Un art moyen. Paris, Minuit. Col. Le sens commun, 1965., pag.18-21
2. BOURDIEU, Pierre. Le sens pratique, Paris, Minuit 1980.pág 89.
3. BOURDIEU, Pierre. Questions de sociologie. Paris, Minuit 1980. pàgs 134-135
4. BOURDIEU, Pierre. Questions de sociologie. Paris, Minuit 1980. pàgs 133
5. BOURDIEU, Pierre. Un art moyen. Paris, Minuit. Col. Le sens commun, 1965.pàgs 22
6. BOURDIEU, Pierre. Un art moyen. Paris, Minuit. Col. Le sens commun, 1965. , pag. 20
7. BOURDIEU, Pierre. Un art moyen. cit. pàgs 18-21 Paris, Minuit. Col. Le sens commun, 1965.
8. "Identitat nacional i vot:" Un estudi a la població adulta de Catalunya. 1985. "Els joves i el Fet Nacional". 1987 (vegeu annexos núm. 3 i 4).

Aquestes recerques es van dur a terme mitjançant entrevistes que contemplaven la trajectòria social i alhora les pràctiques i opinions respecte de la política i del fet nacional . A partir d'un primer anàlisi longitudinal per cada entrevista es varen establir els grups socials segons les condicions objectives d'existència. També, per cada grup, a través de l'anàlisi horitzontal, es va poder detectar aquelles homologies estructurals comunes als membres del grup.

Allò que es va poder comprovar va ser la rellevància que tenien, per comprendre una opció de vot, la presència d'uns trets comuns bàsics segons la posició ocupada. Aquest trets comuns giraven a l'entorn del coneixment del món polític i social, i de la percepció de la societat i de les relacions de poder .

La pertinença a un grup nacional intervenia en la percepció de la pròpia realitat social . Per aquells grups per qui la distància respecta del poder i de la cultura legítima era més important la presència d'aquesta identitat junt amb la percepció dels polítics i de la política, era allò que incidia en el vot a partits copçats com a més pròxims, i amb més possibilitats d'enllaçar amb les preocupacions de la vida quotidiana .La catalanitat es viu més que no pas s'explicita, intervé ,però en la la percepció de polítics i forces polítiques. La imposició cultural s'ha patit més que no pas s'ha reivindicat ni explicitat, però quan es tracta d'identificar "els de fora",intervé amb força en la classificació dels partits .

Per d'altrs grups és la catalanitat i la problematització de la mateixa allò que en molts casos ha esdevingut el motiu d'una politització i d'un qüestionament de les estructures de dominació .

Per aquells grups més polititzats, el fet nacional i llur consideració intervé en la tria electoral. Es en funció del discurs ideològic assumit i/o apropiat que és objecte de prioritats o que intervé , si més no, en les distintes tàctiques i estratègies que informen una opció de vot.

9. Vegeu l'annex 3 i 4. "Identitat nacional i vot", població adulta"(annex 3) , "Els joves i la identitat nacional" (annex 4).

En les dues investigacions s'ha seguit el mateix procediment.:

Primera etapa:

1. Definició de variables teòriques per escollir entrevistats. Les variables són de dos tipus, en primer lloc és determinen les variables rellevants segons l'objectiu de la investigació, dites també estratègiques: Nacionalisme i politització.

És a partir de la definició d'aquests conceptes que es concreten en **origen ètnic, classe social, instrucció, pertinença a associacions socio-polítiques**. En segon lloc les demés variables habituals: edat, sexe, hàbitat, categories socio-professionals, hàbitat, comarques, com indicadors de la pertinença a uns grups socials susceptibles de intervenir en el sistema de representacions de la realitat social.

La teorització específica de la classe social, a partir de la condició i posició social, implica considerar tant la posició social d'origen com la de partida. A priori, es parteix d'uns primers indicadors de posició social, vegeu esquema "estructura social i éthos de classe". És només a posteriori que és possible establir els grups socials reals.

2. Elaboració d'un guió d'entrevista a partir de les pautes i definicions teòriques de la problemàtica i del model d'anàlisi.-vegeu annexes-.

El guió serveix de pauta per la interrogació. És important de realitzar l'entrevista de forma no-directiva deixant que sigui el mateix entrevistat qui condueixi el diàleg. Per aquesta primera etapa de la investigació són les entrevistes no directives les que permeten de recollir la mena de informacions pertinents per l'anàlisi.

L'elaboració prèvia del guió segons els plantejaments teòrics és indispensable:

a) Trajectòria, grup d'origen de pertinença i de referència, explicitació de la pròpia experiència, expectatives i projectes.

b) Pràctiques i opinions respecte de la política i del fet nacional.

La utilitat de la entrevista no directiva per la recollida de la informació rau en el fet de que aquelles informacions més simptomàtiques només poden obtenir-se en la mesura en que es deixa un major grau de llibertat a l'entrevistat. Començant a partir d'una consigna o d'una pregunta, es deixa que sigui l'entrevistat el que organitzi el seu propi discurs. El paper de l'entrevistador consisteix en facilitar i en donar suport al discurs, estimulando les ganes de parlar de l'entrevistat i establint un clima de comprensió.

3. Anàlisi de la informació, a partir d'unes categories a priori, per tal de descobrir, més enllà del discurs verbalitzat, tot allò de més implícit que com a producte d'una casse de condicionaments objectius sustenta les pràctiques i les explicitacions que la gent en fa de les mateixes. (Vegeu en annexe la forma d'anàlisi i tractament de la informació per cada entrevista).

2º. Etapa.

L'anàlisi del material per el conjunt de les entrevistes permet d'establir uns grups socials i unes homologies estructurals segons les condicions objectives d'existència. Només ,però, l'anàlisi en profunditat d'aquells casos més significatius per cada grup social permet de poder aprofundir en aquells mecanismes a través dels quals s'interioritza l'estructura social. Aquest segon nivell d'anàlisi implica disposar de més informació, obtinguda a partir d'una familiarització amb el contexte social, tan restringit com global ,a l'interior del qual es desenvolupa cada trajectòria. Per aquest nivell d'anàlisi acostumen a fer falta més entrevistes informals i observació participant. L'entrevista transcrita literalment objecte de l'anàlisi acostuma a ser la que és possible d'obtenir com a resultat d'aquests contactes continuats.

10. "Identitat nacional i vot" un estudi a la població adulta de Catalunya. 1985

És un exemple de l'aplicació del model d'anàlisi a una entrevista de la classe treballadora immigrada amb trajectòria plana. En el primer buidat de l'entrevista s'apliquen les categories establertes a priori. Aquestes categories s'estableixen a partir dels plantejaments teòrics que són els que havien orientat el guió d'entrevista:(vegeu annexe)

Es tracta de reconstruir, a partir de les informacions, la trajectòria teòrica susceptible d'explicar la interiorització d'una visió del món i dels esquemes de pensament, apreciació, percepció i acció que sustenten les actuacions polítiques.

L'objectiu és de poder discernir, per cadascuna de les rúbriques, qui és el contingut

latent dels discurs més enllà d'allò que es manifesta. El procés: partir de les pràctiques i de les opinions que els entrevistats en tenen, quins són els sentiments que es manifesten, quines en són les constants, quines les màximes de vida més recurrents , expressades de diferents formes. Relacionar-ho amb les experiències viscudes, i esbrinar, a partir d'aquí, tot allò de més latent i més implícit que estructura les distintes actuacions.

Es a partir d'aquest tractament de les informacions que es modifiquen les categories establertes a-priori, i que emergeixen d'altres categories teòriques a posteriori amb més capacitat explicativa per comprendre les distintes actuacions socials.

ANNEXOS

ANNEXOS.

1. Dades electorals de la Segona República 1931-1936	366
2. Dades electorals període de 1977-1982	379
3. Eleccions municipals 3 d'abril de 1979	395
4. Dades demogràfiques i socioeconòmiques	395
5. Fonts consultades. Llista de variables premsa campanya electoral	412
6. Metodològia	418
7. Notes per una tipologia de l'abstenció	429
8. Sigles II República i període 1977-1982	430
9. Legislació electoral vigent durant la Segona República	433
10. Resultats d'Osona durant la Restauració	435
11. Retalls de premsa	437
12. Cartografia	438

APENDIX N° 1

DADES ELECTORALS II REPUBLICA. 1931-1936

	pgs.
a) Observacions metodològiques	367
b) Participació-Abstenció. 1931-1936. Resultats globals: Catalunya, Prov. Barcelona, Osona.	371
c) L'orientació de vot. 1931-1936. Resultats globals: Prov. Barcelona, Osona.	372
d) Eleccions legislatives 28-6-31. Resultats comar- cals i per municipis.	373
e) Eleccions al parlament de Catalunya 20-11-83 Resultats a la comarca i per municipis	374
f) Eleccions legislatives 19-11-33. Resultats a la comarca i per municipis.	375
g) Eleccions legislatives del 16-2-36. Resultats a la comarca i per municipis.	376
h) Evolució del comportament electoral 1931-1936 percentatge sobre cens electoral.	377
i) Índex d'orientació ideològica 1931-1936.	378

NOTA: Candidatures i forces polítiques que formaven part del grup d'esquerra i del bloc de dreta.

Esquerra	Dreta
1931: ERC, PCR, BOC, EEF	Lliga Regionalista, PRR
1932: ERC, PDDF, PSOE, BOC, PCC	Concòrdia Ciutadana, Dreta Catalunya
1933: ERC, Front Obrer, BCC , Coalició d'Esquerres Catalanes	Defensa Ciutadana, PRR
1936: ERC, USC, Unió Rabassaires ACR, PNRE (Front Català D'Es- querres)	Lliga Catalana, Tradicionalistes, PRR, APC (Front d'Odre).

Observacions metodològiques

Tal com s'ha pogut observar en l'apartat on s'indiquen les fonts de procedència de les dades, les del període Republicà provenen essencialment dels butlletins oficials, amb una excepció; la del 1933 on les dades, només, són de la premsa. Sempre, i per cada elecció s'han contrastat les dades dels butlletins amb les de la premsa i, en cas de dubte o d'alguna manca s'ha optat per aquella informació que semblava més fiable. En tot cas especificarem per cada elecció les observacions i/o decisions preses en aquests casos.

Com a nota prèvia indicar que la norma que s'ha seguit per tal d'obtenir el nombre de vots per candidatura ha estat la de la mitjana aritmètica dels vots obtinguts per el total de la candidatura sobre el nombre de candidats que l'integraven:

$\bar{o}$ dels vots de tots els candidats

N (nombre d'integrants de cada llista)

Sempre s'ha procedit igual, àdhuc en aquells casos, generalment excepcionals on només un dels candidats acumulava una majoria de vots amb grans disparitats respecte dels demés integrants de la candidatura. Aquest fou el cas de Vicenç Masferrer, del PCR, que el 1931 es presentava en aquesta candidatura i que degut a la seva popularitat i/o proximitat dels osonencs aplegava la majoria de vots. En general, però, a partir sobretot del 1932 s'observa abastament una disciplina de vot.

- El problema cabdal i de més difícil solució ha estat el del cens electoral. L'any 1931 aquest no figurava en els butlletins i no disposàvem de cap altre font oficial. Només vàrem poder aconseguir l'utilitzat per J. Serrallonga en la seva tesina, autor, però, que no indicava de quina font provenia. El 1932, 1933, 1936 s'ha utilitzat un cens publicat l'any 1934 per l'Institut Cadastral i d'estadística, font que semblava la més fiable ja que era el resultat d'una depuració del cens que s'havia dut a terme després del 1931. En tot cas, era

aquest cens el que també figurava en el Butlletí Oficial del febrer del 1936.

- També indicar que degut a la problemàtica del cens electoral, i, sobretot, a la manca d'aquest en alguns dels municipis, en el moment de calcular els resultats comarcals, el percentatge sobre el cens electoral, només s'han tingut en compte aquells municipis on hi havien dades complertes. El percentatge sobre cens de la comarca d'Osona =

$$\frac{\text{õ dels vots de tots els municipis on consta cens i votants}}{\text{total electors inscrits de tots els municipis on consta cens electoral}}$$

- En concret, i per cada elecció, les observacions més importants a tenir en compte són les següents:

- Eleccions legislatives del 1931:

- Al no figurar el cens electoral en el butlletí oficial s'ha utilitzat com a únic recurs el de J. Serrallonga. No han set possible els contrastos. Falten dades de cens: Lluçà, Malla, Masies de Roda, Muntanyola, Prats, Sant Bartomeu del Grau, Sant Martí d'en Bas, Santa Eulàlia de Riuprimer i Oristà.

- Així mateix, falten dades electorals: Alpens, Olost, Sant Agustí LL.

- Municipis on els resultats han set obtinguts només a través de la premsa, sense contrastar: Sant Bartomeu del Grau, Muntanyola, Oristà, Masies de Roda.

- Observació marginal per a tenir en compta: el B.O.C. i l'E.E.F., al no presentar-se les candidatures completes cal pensar que els vots del BOC i de l'EFF poden correspondre amb els dels mateixos electors. Amb tot, el nombre de vots és molt reduït i no sembla pas que aquests resultats puguin afectar els del conjunt.

- El P.R.R. s'ha considerat com a integrant del bloc de dretes en el moment d'elaborar l'índex d'orientació ideològica. Si bé l'electorat d'un obtenia els vots ens feia dubtar, finalment s'ha decidit pensant que aquest partit es va presentar amb el Front d'Ordre el 1936 a més que d'altres estudiosos de la República han pogut observar la seva elevada correlació amb la Lliga.

- En canvi, el P.C.R., partit més pròxim al centre polític i que també oferiria una certa ambigüitat en el moment de posar-lo a la dreta o a l'esquerra, finalment hem optat per aquesta darrera opció, pensant sobretot en l'electorat que tenia el 1931, base obrera i camperola, i en la tradició de vot que això podia comportar.

- Eleccions al Parlament de Catalunya 1932

- Els resultats provenen essencialment del Butlletí Oficial Extraordinari de la Província de Barcelona, contrastats amb els del Diari de Vic. Com a norma, s'ha optat per utilitzar sempre els resultats del B.O.E.P.B. degudament contrastats.

Tan sols pel municipi de Sant Julià de Vilatorça no hi havien dades al B.O.E.P.B. i hem pres la decisió d'utilitzar les de la premsa.

- La norma de càlcul de vots per candidatura ha set la causa que en alguns municipis el BOC no hi figuri ja que la mitjana aritmètica ni arribava al 0,5%. Aquest és el cas de Centelles, Sant Vicenç de Torelló i Sant Pere de Torelló.

- Pel municipi de Santa Cecília de Voltregà s'han anul.lat les dades ja que la suma dels vots es superior al total del cens. No s'ha pogut detectar on és l'error (Dreta 14 vots, Lliga 32 vots, ERC, 23 vots, total 69 vots / Cens = 64 electors).

. Lluçà és l'únic municipi del qual no hi han dades. No constaven ni en el Butlletí ni a la premsa.

- Eleccions legislatives de 1933

- Les dades de 1933 no consten en cap butlletí oficial. Això dificulta la seva ja migrada fiabilitat ja que, no queda cap altra opció que recollir-les a la premsa comarcal. Els diaris consultats han set Diari de Vic, La Gazeta de Vich, La Comarca de Vich i Ausetània. Els resultats per municipis només consten en el Diari de Vic i en la Comarca de Vich.

Recollir dades de premsa pot suposar esbiaixos importants. D'antuvi la primera dificultat és la de saber tant el nombre de votants com els vots de cada candidat. És evident, i això ja ho havíem comprovat en anteriors consultes, que la premsa té tendència a simplificar càlculs afavorint, això sí, a les candidatures

de la seva tendència. A més, els resultats marginals com poden ser els del BOC, PCC, o PRR, normalment no consten enlloc.

En alguns casos, on les dades només provenen d'una única font, la fiabilitat és encara més migrada. Aquest és el cas del municipi de Sant Vicenç de Torelló, les dades del qual només provenen del diari ultra-conservador La Comarca de Vich i quins resultats -allunyant-se de la pauta anterior- ens fan pensar en la feblesa de la seva fiabilitat.

- Eleccions legislatives de 1936

- Les dades provenen exclusivament del Butlletí Oficial de la Província de Barcelona. Les dades són completes tant de cens com de votants i per la totalitat dels municipis.

ELECCIONS 1931/1932/1933/1936

Resultats globals: Catalunya, Prov.Barcelona.Osona

PARTICIPACIO

	% Participació	% Abstenció	Índex evolució participació
<u>Legislatives 1931</u>			
Catalunya	67.7	32.3	
Prov. Barcelona	66.5	33.5	
Osona	73.9	26.1	
<u>Parlament 1932</u>			
Catalunya	59.6	40.4	92
Prov. Barcelona	59.5	40.4	93
Osona	63.8	36.2	90
<u>Legislatives 1933</u>			
Catalunya	62.7	37.3	103
Prov. Barcelona	65.6	34.4	105
Osona	71.-	29.-	105
<u>Legislatives 1936</u>			
Catalunya	69.8	30.2	107
Prov.Barcelona	73.8	26.2	108
Osona	73.4	26.6	102

Fonts dades Catalunya i Prov. de Barcelona: Vilanova, Mercè: "Una mirada als escrutins catalans durant la segona República (1931-1936)". Col·locul internacional sobre la guerra civil. Barcelona, abril 79:

ELECCIONS 1931/1932/1933/1936
Resultats globals comparats.

L'ORIENTACIÓ DE VOT

	L'Esquerra		La Dreta		Index Orientació ideològica
	(1)	(2)	(1)	(2)	
<u>Legislatives 1931</u>					
Prov. Barcelona	52.5	79.-	15.-	22.6	359
Osona	46.-	61.5	27.5	38.3	160
<u>Parlament 1932</u>					
Prov. Barcelona	36.8	61.8	24.6	41.2	149
Osona	34.1	53.5	29.5	46.4	115
<u>Legislatives 1933</u>					
Prov. Barcelona	34.7	52.9	30.9	47.2	112
Osona	30.4	43.-	40.2	56.6	76
<u>Legislatives 1936</u>					
Prov. Barcelona	38.5	51.2	28.5	37.9	134
Osona	34.5	47.-	38.9	53.-	89
(1) % sobre electors. (2) % sobre votants					

Fonts Prov. Barcelona: Elaboració pròpia a partir resultats electorals I.Moles. "El sistema de Partits Polítics a Catalunya (1931-1936)". Ed.62.Barcelona.1972.

C 5 0 N A

Eleccions a Corts constituents, 28 de Juny 1931

Municipis	electors	Votants	Partido	% sobre votants	ERC	LLIGA R.	P.N.R.	P.C.R.	S.O.C.	E.E.F.
					Vots (1)(2)	Vots (1)(2)	Vots (1)(2)	Vots (1)(2)	Vots (1)(2)	vots (1) (2)
Aleona										
Salenyà	233	169	72.5	27.5	122	72.2	52.4	42	24.8	18.7
Brull	108	62	57.4	42.6	12	19.4	11.1	42	67.7	38.9
Calldenes	212	203	95.7	4.3	58	28.6	27.4	110	54.2	51.9
Centelles	696	547	78.6	21.4	374	68.4	53.7	132	24.1	19.1
Collsuspina	100	65	65.0	35.0	21	32.3	21.0	39	60.0	39.0
Folgueroles	254	217	85.4	14.6	165	76.0	65.0	37	17.2	14.6
Gurb de la P.	420	273	65.0	35.0	34	12.5	8.1	205	75.1	48.8
Lluçà	64	62	96.9	3.1	2	3.1				
Mallo	142	14	9.9	90.1	92	64.8				
Manlleu	1.746	1.251	71.6	28.4	729	58.2	41.8	300	24.1	17.2
Masies de Roda	137	86	62.8	37.2	25	18.3				
Masies St. Hipòlit	599	389	64.9	35.1	216	55.5	36.1	160	41.1	26.7
Muntanyola	102	7	6.9	93.1	67	65.7				
Olost										
Oria	237	153	64.5	35.5	130	85.0	54.9	23	15.0	9.7
Oriola	290	108	37.2	62.8	105	63.8				
Pezaita	166	118	71.1	28.9	73	61.9	44.0	45	38.1	27.1
Prats de Lluçanès		329			286	86.9		43	13.1	
Pruït	87	82	94.2	5.8	14	17.1	16.1	68	82.9	78.2
Rupit	140	93	66.4	33.6	90	96.8	64.3	3	3.2	2.1
Roda de Ter	828	729	87.9	12.1	620	85.2	74.9	99	13.6	12.0
Sant Agustí Lluç.										
St. Bartomeu Grau		128			19	14.8		109	85.2	
St. Boi Lluçanès	250	142	56.8	43.2	89	62.7	35.6	53	37.3	21.2
St. Hipòlit Voltregà	400	484	96.8	3.2	325	67.2	65.0	126	26.0	25.2
St. Julià Vilatorrada	345	284	82.3	17.7	127	44.7	38.8	129	45.4	37.4
St. Martí Centelles	161	96	59.6	40.4	62	64.6	38.5	32	33.3	19.9
St. Martí Ses		55			30	54.5		25	45.5	
St. Pere Torelló	520	386	74.2	25.8	249	64.5	47.9	137	35.5	26.3
St. Sadurní d'Osona	120	58	48.3	51.7	20	34.5	16.7	30	51.7	25.0
St. Vicenç Torelló	475	372	78.3	21.7	273	73.4	57.5	68	18.3	14.3
Sta. Cecília Volt.	143	54	37.8	62.2	17	31.5	11.9	36	66.7	25.2
Sta. Eugènia Berga	143	124	86.7	13.3	6	4.9	4.2	118	92.7	80.4
Sta. Eulàlia R.		115			71	61.3		90	78.3	
Sta. Maria Corcó	576	421	73.1	26.9	199	47.3	34.5	218	51.8	37.8
Sava	315	196	62.2	37.8	86	43.9	27.3	96	49.0	30.3
Sobremunt	55	50	90.9	9.1	23	46.0	41.8	24	48.0	43.6
Sora	183	149	81.4	18.6	99	66.4	54.1	47	31.5	25.7
Taradell	585	233	39.8	60.2	84	36.1	14.4	148	63.5	25.3
Tavénoles	81	56	69.1	30.9	28	50.0	34.6	28	50.0	34.6
Tavertet	118	93	78.8	21.2	1	1.1	0.8	92	98.9	78.0
Tona	540	462	85.5	14.5	146	31.6	27.0	229	49.6	42.4
Torelló	1.177	1.030	87.5	12.5	809	78.5	68.7	175	17.0	14.9
Vic	4.200	3.018	71.8	28.2	1.337	44.3	31.8	1.221	40.4	29.1
Vilanova de Sau	230	162	70.4	29.6	99	61.1	43.0	49	30.2	21.3
Osona(4)	16.543	13.583	73.9	26.1	7.347	54.2	40.6	4.996	36.8	26.3

(1) % sobre votants

(2) % sobre electors

(3) falta una secció (Districte I, Secció 14)

(4) tots els percentatges globals sobre cens electoral - Participació i forces polítics - són calculats sense tenir en compte els vots d'aquells municipis dels quals no disposem de cens electoral (Lluçà, Mallo, Masies de Roda, Muntanyola, Oriola, Prats, St. Bartomeu, St. Martí Ses i Sta. Eulàlia). Els totals sense els vots dels municipis esmentats i que constitueixen la base dels % són: Votants: 12.221, ERC: 6.717, Lliga: 4.358, PRR: 204, PCR: 895, SOC: 17. C.E.F.: 10.

Fons: Butlletí Oficial de la Vots Prov. de Barcelona 1er. Juliol 1931. La Gaceta de Vic: 4 Julio 1931. Cens: Serrallonga, Joan. Eleccions i Partits Polítics a la Plana de Vic. Tonia UAG Set. 77.

Municipios	Electores	Votantes	Pañ. Abft.	Bras de Castriunye (1)	Bras de Castriunye (2)	Concejales (1)	P.R.R. (1)	P.R.R. (2)	F.R.O. Votos	F.R.O. (1)	F.R.O. (2)	P.R.D.P. (1)	P.R.D.P. (2)	P.R.D.P. (1)	P.R.D.P. (2)	P.O.C. Votos	P.O.C. (1)	P.O.C. (2)
Alpens	162	99	61.1	30.9	0.1	0.6	1.1	28.3	28.3	17.3	28.3	70.2	70.2	70.2	70.2	70.2	70.2	70.2
Banyà	305	160	52.8	47.2	4	1.3	2.5	38	12.5	23.7	11.2	11.2	37.6	71.2	1	0.3	0.6	0.6
Brill	57	50.8	49.6	13	11.5	22.8	16	18.2	28.1	18.2	28.1	28.1	28.1	28.1	28.1	28.1	28.1	28.1
Galdames	218	154	70.6	29.4	33	15.1	21.4	55	25.1	35.7	35.7	35.7	35.7	35.7	35.7	35.7	35.7	35.7
Gualles	797	472	59.2	40.8	69	8.6	14.6	138	17.3	29.2	29.2	29.2	29.2	29.2	29.2	29.2	29.2	29.2
Golisuape	89	34	38.2	61.8	27	30.3	79.4	7	7.9	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6	20.6
Pobla de Segorbe	253	169	67.2	32.8	9	3.6	8.8	29	11.5	15.3	15.3	15.3	15.3	15.3	15.3	15.3	15.3	15.3
Sanja de la F.	400	237	59.3	40.7	56	14.1	23.6	105	26.3	44.3	44.3	44.3	44.3	44.3	44.3	44.3	44.3	44.3
Uxà	253	103	40.7	59.3	9	6.7	8.7	64	43.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1
Malla	149	103	69.1	30.9	9	6.7	8.7	64	43.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1	62.1
Manlleu	2,018	1,419	70.3	29.7	81	4.1	5.7	449	22.2	31.6	31.6	31.6	31.6	31.6	31.6	31.6	31.6	31.6
Masies de Roda	214	123	57.5	42.5	34	15.9	27.6	34	15.9	27.6	27.6	27.6	27.6	27.6	27.6	27.6	27.6	27.6
Masies de St. Radegat	547	334	61.1	38.9	64	11.7	19.2	70	12.8	21.1	21.1	21.1	21.1	21.1	21.1	21.1	21.1	21.1
Montanyola	111	87	78.4	21.6	85	77.1	98.1	2	1.8	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1
Olot	378	180	47.6	52.4	40	10.6	22.2	40	10.6	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2
Orist	275	130	47.3	52.7	27	9.8	20.8	27	9.8	20.8	20.8	20.8	20.8	20.8	20.8	20.8	20.8	20.8
Orist	414	233	56.3	43.7	46	11.1	19.7	46	11.1	19.7	19.7	19.7	19.7	19.7	19.7	19.7	19.7	19.7
Perforis	163	117	71.8	28.2	2	1.2	1.7	35	21.5	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9
Prats de Lluçanès	443	301	67.9	32.1	8	1.8	2.6	90	20.3	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9	29.9
Rupit	101	49	48.5	51.5	22	21.8	44.9	23	22.8	46.9	46.9	46.9	46.9	46.9	46.9	46.9	46.9	46.9
Rupit	139	82	59.0	41.0	5	3.6	6.1	19	7.8	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3
Roda de Ter	922	645	69.2	30.8	6	0.6	0.9	160	17.2	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8
Sant Agustí Ll.	75	50	66.7	33.3	41	54.7	82.1	16	17.2	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8	24.8
St. Bartomeu Grau	171	53	31.0	69.0	7	4.1	13.2	30	17.5	56.6	56.6	56.6	56.6	56.6	56.6	56.6	56.6	56.6
St. Rei Lluçanès	212	126	59.4	40.6	5	2.4	4.1	47	22.2	37.3	37.3	37.3	37.3	37.3	37.3	37.3	37.3	37.3
St. Radegat	529	406	76.7	23.3	9	1.7	2.2	144	27.2	35.5	35.5	35.5	35.5	35.5	35.5	35.5	35.5	35.5
St. Julià Vilatorrada	318	242	76.1	23.9	50	15.7	20.7	99	31.1	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9
St. Martí de Tous	162	81	50.0	50.0	32	19.7	39.5	32	19.7	39.5	39.5	39.5	39.5	39.5	39.5	39.5	39.5	39.5
St. Martí de Tous	87	54	62.1	37.9	18	20.7	35.3	18	20.7	35.3	35.3	35.3	35.3	35.3	35.3	35.3	35.3	35.3
St. Pere Torelló	573	342	59.7	40.3	53	9.2	15.5	101	17.6	29.6	29.6	29.6	29.6	29.6	29.6	29.6	29.6	29.6
St. Sadurn d'Osona	80	51	63.8	36.2	16	20.1	31.3	7	8.8	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7	13.7
St. Sadurn d'Osona	466	343	73.6	26.4	9	1.9	2.6	106	22.7	30.9	30.9	30.9	30.9	30.9	30.9	30.9	30.9	30.9
St. Sadurn d'Osona	64	99	64.9	35.1	53	35.8	53.5	17	11.5	17.2	17.2	17.2	17.2	17.2	17.2	17.2	17.2	17.2
St. Sadurn d'Osona	87	82	94.3	5.7	15	17.2	18.3	66	75.9	80.5	80.5	80.5	80.5	80.5	80.5	80.5	80.5	80.5
St. Sadurn d'Osona	634	357	56.3	43.7	40	6.3	11.2	146	23.1	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9	40.9
St. Sadurn d'Osona	317	182	57.4	42.6	13	4.1	7.1	93	29.3	51.1	51.1	51.1	51.1	51.1	51.1	51.1	51.1	51.1
St. Sadurn d'Osona	59	39	66.1	33.9	6	10.2	15.4	22	37.3	56.4	56.4	56.4	56.4	56.4	56.4	56.4	56.4	56.4
St. Sadurn d'Osona	202	132	65.3	34.7	56	27.7	42.4	56	27.7	42.4	42.4	42.4	42.4	42.4	42.4	42.4	42.4	42.4
St. Sadurn d'Osona	625	467	74.7	25.3	74	11.8	15.8	199	31.8	42.6	42.6	42.6	42.6	42.6	42.6	42.6	42.6	42.6
St. Sadurn d'Osona	81	47	58.1	41.9	18	22.2	38.3	29	35.8	61.7	61.7	61.7	61.7	61.7	61.7	61.7	61.7	61.7
St. Sadurn d'Osona	104	60	57.5	42.5	5	4.8	8.3	41	39.4	68.3	68.3	68.3	68.3	68.3	68.3	68.3	68.3	68.3
St. Sadurn d'Osona	553	340	61.5	38.5	12	2.2	3.5	196	35.4	57.6	57.6	57.6	57.6	57.6	57.6	57.6	57.6	57.6
St. Sadurn d'Osona	1,327	879	66.2	33.8	51	3.8	5.8	211	15.9	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1
St. Sadurn d'Osona	4,120	2,677	65.0	35.0	457	11.1	17.1	1,332	27.4	42.2	42.2	42.2	42.2	42.2	42.2	42.2	42.2	42.2
St. Sadurn d'Osona	264	153	57.6	42.4	26	9.8	17.1	39	14.8	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6
Total Osona (3)	19,730	12,360	62.6	37.4	36.2	1.283	6.5	10.4	4.345	72.4	72.4	72.4	72.4	72.4	72.4	72.4	72.4	72.4

Font: Cens: Dirección General del Instituto Geográfico Cedebral y de Estadística
 Votos: Muestreo Oficial Extraordinario de la Provincia de B. 30/11/32.
 Muri de Vic, 21/11/32. anyill. edn. 7ma.

(1) % sobre electores
 (2) % sobre votantes
 (3) este porcentaje sobre cens electores son calculats sobre 19.413 electores, que representa el total d'aquells municipis on hi ha los datos completos

OSONA

Eleccions legislatives: 19 de Novembre de 1933

Municipis.	Electors	Votants	Pert. %	Abst. %	Defensa Ciutadana Vots	(1)	(2)	F.R.C. Vots	(1)	(2)	Coal. Esquerres Vots	(1)	(2)
Alpens	310												
Balenyà	587	366	62.3	37.7	185	31.5	50.5	181	30.8	49.5			
Brull	214	118	55.1	44.9	93	43.5	78.8	25	11.7	21.2			
Celldecanes	399	307	76.9	23.1	165	41.3	53.7	133	33.5	43.3	9	2.3	2.9
Centelles	1.780	1.102	61.9	38.1	616	34.6	55.9	449	25.2	40.7	37	2.1	3.3
Collsuspina	183	86	46.2	53.8	70	37.6	81.4	13	7.1	15.1	3	1.6	3.5
Folgueroles	500	365	73.	26.	88	17.6	24.1	272	55.4	75.8			
Gurb de la P.	801	643	80.3	19.7	491	61.3	76.4	150	18.7	23.3	2	0.2	0.3
Lluçà	423												
Malls	276	203	73.5	26.5	146	52.9	71.9	55	19.9	27.1	2	0.7	1.1
Manlleu	4.172	3.163	75.8	24.2	1.533	36.7	48.5	1.601	38.4	50.6	29	0.7	0.9
Masies de Roda	438	269	61.4	38.6	164	37.4	61.	102	23.5	38.3	2	0.4	0.7
Masies St. Hipòlit	1.119	875	78.2	21.8	505	45.1	57.7	365	32.6	41.7	5	0.4	0.6
Muntanyola	199	133	66.8	33.2	127	63.8	95.5	6	3.1	4.5			
Olost	606	410	67.6	32.4	130	21.4	31.4	280	46.2	68.5			
Oriús	486	239	49.2	50.8	82	16.8	34.3	152	31.3	63.6	5	1.1	2.1
Oristà	806	604	74.9	25.1	208	25.8	34.4	396	49.1	65.6			
Parafite	310	243	77.7	22.3	76	24.5	31.5	165	53.2	68.5	2	0.6	0.8
Prets Lluçanès	899												
Ruís	179	132	73.7	26.3	118	65.9	89.4	14	7.8	10.6			
Ruís	262	159	60.7	39.3	61	23.3	38.4	98	37.4	61.6			
Roda de Ter	1.962	1.385	70.5	29.5	533	27.2	38.5	807	41.1	58.2	45	2.3	3.2
Sant Agustí	137	105	76.6	23.4	95	69.3	90.5	6	4.4	5.7	4	2.4	3.8
St. Bartomeu i Sureda	305	204	66.9	33.1	135	44.3	66.2	69	22.6	33.8			
St. Boi Lluçanès	372	275	73.9	26.1	130	34.9	47.3	145	39.1	52.7			
St. Hipòlit V.	1.143	949	83.1	16.9	406	35.4	42.8	532	46.5	56.	11	1.1	1.2
St. Julià Vilatorrada	632	478	75.6	24.4	337	53.3	70.5	138	21.8	28.9	3	0.5	0.6
St. Martí Centelles	308	217	70.4	29.6	147	47.7	67.7	69	22.4	31.8	1	0.3	0.5
St. Martí Bes	153												
St. Pere Torelló	1.153	751	65.1	34.9	379	32.9	50.3	329	28.5	43.8	43	3.7	5.7
St. Sadurn d'Osona	141	91	64.5	35.5	35	24.8	38.5	56	39.7	61.5			
St. Vicenç Torelló	982	692	70.5	29.5	388	39.5	56.1	304	31.	43.9			
St. Cecília Voltregà	124	110	88.7	11.3	74	59.7	67.3	36	29.1	32.7			
St. Eugènia Bergs	283	218	77.	23.1	170	60.	79.	48	16.9	22.			
St. Eulària R.	262	202	77.	23.1	197	75.2	97.5	5	1.9	2.5			
St. Maria Corcó	1.224	771	63.1	36.9	440	35.9	57.1	330	26.9	42.8	1	0.1	0.1
Sera	669	464	69.3	30.7	298	44.5	64.2	154	23.1	33.2	12	1.8	2.6
Sobremunt	108	91	84.3	15.7	69	63.9	75.8	22	20.4	24.2			
Sors	340	213	62.6	37.4	92	27.1	43.2	121	35.6	56.8			
Toredell	1.237	985	79.6	20.4	610	49.3	61.9	374	30.2	38.1	1	0.1	0.1
Tivèrdors	155	97	62.6	37.4	47	30.3	48.4	48	31.1	49.3	2	1.3	2.1
Tortet	194	189	97.4	2.6	175	90.2	92.6	10	5.1	5.3	4	2.1	2.1
Tona	1.158	732	63.2	36.8	375	49.6	78.5	142	12.3	19.4	15	1.3	2.1
Torelló	2.975	2.176	73.1	26.9	830	27.9	38.1	1.120	37.6	51.5	226	7.6	10.4
Vic(3)	9.208	6.514	70.7	29.3	4.475	48.6	68.7	1.569	17.1	24.1	322	3.5	5.5
Vilanova de Sau	451	263	58.3	41.7	120	26.6	45.6	143	31.7	54.4			
Total Osona (4)	40.825	27.589	71.1	28.9	13.615	40.2	56.6	11.040	28.4	40.1	786	2.1	2.6

(1) % sobre electors

(2) % sobre votants

(3) en el total de votants hi son sumats 103 vots del F.R.C. i 45 BOC

(4) els % sobre electors son calculats sobre 38.840, suma total dels electors d'aquells municipis que hi han dades.

Fonts: La Comarca de Vic, 20/XI/33
 -Diari de Vic, 20/XI/33
 Cens: Direcció General del Institut Geogràfic i Cadestral y de Est. ob.cit.

Municipis	Electors	Votants	Part.		Front (1) (2)			Front (1) (2)		
			%	%	D'Ordre	Vots	Vots	Vots	Vots	
Alpens	510	181	58.3	41.6	99	31.9	54.6	82	26.4	47.3
Balenya	587	416	70.8	29.1	243	41.3	58.4	173	29.4	41.6
Brull	214	135	63.1	36.9	110	51.4	81.5	25	11.7	18.5
Calldetenes	399	317	79.4	20.6	188	47.1	59.3	129	32.4	40.7
Centelles	1.780	1.277	71.7	28.3	693	38.9	54.3	584	32.8	45.7
Collsuspine	183	111	60.6	39.3	88	48.1	79.3	23	12.5	20.7
Folgueroles	500	382	76.4	27.6	123	24.6	32.2	259	51.2	67.8
Gurb de la P.	801	368	45.9	54.1	257	32.1	69.8	111	13.8	30.2
Lluçà	423	190	44.9	54.1	55	13.-	28.9	135	31.9	71.-
Malla	276	225	81.5	18.5	179	64.8	79.5	46	16.7	20.4
Manlleu	4.172	3.561	85.35	14.6	1.438	34.5	40.4	2.123	50.8	59.6
Mesies de Roda	438	320	73.1	26.9	158	36.1	49.4	162	36.9	50.6
Mesies St.Hipòlit	1.109	850	76.6	23.3	477	43.1	56.1	373	33.6	43.9
Muntanyola	199	125	62.8	37.2	120	60.3	96.-	5	2.5	4.-
Olost	606	403	66.5	33.5	191	31.5	47.4	212	35.-	52.6
Orís	486	296	60.9	39.1	111	22.8	37.5	185	38.-	62.5
Oriola	806	577	71.6	28.4	271	33.6	46.9	306	38.-	53.-
Perafita	510	220	70.9	29.1	90	29.-	40.1	130	41.9	59.1
Prats de Ll.	911	642	70.5	29.5	397	43.6	61.8	245	26.9	38.2
Fruit	179	93	51.9	48.-	62	34.6	66.6	31	17.3	33.3
Rupit	262	179	68.3	31.7	68	25.9	38.-	111	42.3	62.-
Roda de Ter	1.962	1.531	78.1	21.9	461	23.5	30.1	1.070	54.5	69.9
St.Agustí	137	108	78.8	21.2	95	69.3	87.9	13	9.5	12.-
St.Bartomeu G.	305	205	67.2	32.8	158	51.8	77.1	47	15.4	22.9
St.Boi Lluçenès	372	265	71.2	28.8	91	24.5	34.3	174	46.7	65.7
St.Hipòlit V.	1.143	964	84.3	15.7	402	35.2	41.7	562	49.2	58.3
St.Julià Vilatorrada	632	505	79.9	20.1	310	49.1	61.4	195	30.8	38.5
St.Martí Centelles	308	205	66.6	33.4	124	40.2	60.5	81	26.3	39.5
St.Martí Bas	153	92	60.1	39.9	43	28.1	46.7	49	32.-	53.3
St.Pere Torelló	1.153	799	69.3	30.7	421	36.5	52.7	378	32.8	47.4
St.Sedurní Ossomort	141	93	65.9	34.1	31	22.-	33.-	62	43.9	66.6
St.Vicenç Torelló	982	783	79.7	20.3	242	24.6	30.9	541	55.1	69.1
Sts.Cecília V.	124	102	82.2	17.8	63	50.8	61.8	39	31.4	38.2
Sts.Eugènia B.	283	234	82.7	17.3	187	66.1	79.9	47	16.6	20.1
Sts.Eulàlia R.	262	197	75.2	24.8	186	70.9	94.4	11	4.2	5.6
Sts.Maria Corcó	1.224	855	69.8	30.1	513	41.9	60.-	342	27.9	40.1
Seva	669	444	66.4	33.6	280	41.8	63.-	164	24.5	36.9
Sobremunt	108	91	84.2	15.7	76	70.4	83.5	15	13.8	16.5
Sors	340	233	68.5	31.5	88	25.9	37.8	145	42.6	62.2
Taradell	1.237	1.027	83.-	17.-	640	51.8	62.3	387	31.3	37.7
Tavernoles	114	102	89.5	10.5	51	44.7	50.-	51	44.7	50.-
Tavertet	194	136	70.1	29.9	115	59.3	84.5	21	10.8	15.4
Tona	1.158	666	57.5	42.5	476	41.1	71.5	190	16.4	28.6
Torelló	2.975	2,272	76.4	23.6	789	26.5	34.7	1.483	49.8	65.3
Vic	9.208	6.645	72.2	27.8	4.242	46.1	63.8	2.403	26.1	36.2
Vilanova de Sau	451	274	60.8	39.2	158	35.1	57.6	116	25.7	42.3
Espinelles	238	140	58.8	41.2	91	38.2	65.-	49	20.5	35.-
Viladrau	555	323	58.2	41.8	241	43.4	74.6	82	14.7	25.4
Total Osona	41.079	30.159	73.4	26.6	15.992	38.9	53.-	14.167	34.5	47.-

(1) % sobre electors
(2) % sobre votants

Fonts: Boletín Oficial de la Provincia de Barcelona, febrero 1936.

Evolució del comportament electoral 1931/1932/1933/1936
% sobre electors

	Participació (%)						Forces Esquerra (% sobre electors)						Forces de Dreta (% sobre electors)						
	1931	1932	31/32	1933	32/33	1936	1931	1932	31/32	1933	32/33	1936	1931	1932	31/32	1933	32/33	1936	1936
Alghens		61				58		43											
Balenys	72	53	-19	62	+9	71	+9	54	38	-16	31	-7	29	-2	18	14	-4	32	+19
Brull	57	50	-7	55	+5	63	+8	18	25	+7	12	-13	12	-0	39	26	-13	43	+17
Calldetenes	96	71	-25	77	+6	79	+2	44	29	-15	36	+7	32	-4	52	40	-12	41	+1
Canelles	79	59	-20	62	+3	72	+10	58	33	-25	27	-6	33	+6	20	26	+6	35	+9
Collsuspina	45	38	-7	46	+8	61	+15	26	8	-18	9	+1	12	+3	39	30	-9	38	+8
Folgueroles	85	73	-10	73	-2	76	+3	71	60	-11	55	-6	51	-4	15	15	0	18	+3
Gurb de la Plana	65	59	-6	60	+21	66	-14	15	19	+4	19	0	14	-5	50	40	-10	61	+21
Lluçà						45													
Malla		69		74	+5	82	+8		19		21	+2	17	-4		49		93	+4
Mallou	72	70	-2	76	+6	85	+9	46	44	-2	39	-5	51	+12	25	26	+1	37	+11
Malles de Roda		58		61	+3	73	+12		39		24	-15	17	+13		16		37	+21
Malles de Voltraçq	65	61	-4	70	+17	77	-1	37	35	-2	33	-2	34	+1	28	23	-5	45	+22
Muntanyola		76		67	-9	53	-4		2		3	+1	3	00		77		64	-13
Olse		40		58	+20	67	-1		37		46	+9	35	-11		11		21	+10
Oria	55	47	-17	49	+2	61	+12	55	38	-17	32	-6	38	+6	10	10	0	17	+7
Crià		56		75	+19	72	-3		45		49	+4	38	-11		11		28	+15
Castelló	71	71	0	78	+7	71	-7	44	49	+5	54	+5	42	-12	27	25	-4	24	+1
Prats de Lluçanès		68				71			46							22			
Ruít	4	49	-45	74	+25	52	-22	16	4	-12	8	+4	17	+9	78	45	-33	66	+21
Ruít	66	59	-7	61	+2	68	+7	64	48	-16	37	-11	42	+5	2	11	+9	23	+12
Roda de Ter	88	69	-19	71	+2	78	+7	76	51	-25	43	-8	54	+11	12	19	+6	27	+9
Sant Agustí Lluçanès		67		77	+10	79	+2		12		9	-5	9	+2		55		69	+14
Sant Bartomeu del C.		31		67	+36	67	0		9		23	+14	15	-8		22		44	+22
Sant Boi Lluçanès	57	59	+2	74	+15	71	-3	36	35	-1	39	+4	47	+8	21	25	+4	35	+10
Sant Hipòlit V.	97	77	-20	83	+6	84	+1	71	48	-23	47	-1	49	+2	25	29	+4	35	+6
Sant Julià de Vilatorrada	82	76	-6	76	0	80	+4	45	29	-16	22	-7	31	+9	37	47	+10	53	+6
Sant Martí Centelles	60	50	-10	70	+20	67	-3	40	30	-10	23	-7	26	+3	30	20	0	48	+20
Sant Martí Sas		62				60			41							21			
Sant Pere Torelló	74	60	-14	65	+5	69	+4	48	32	-16	28	-4	33	+5	26	27	+1	33	+6
Sant Sadurni d'Osona	48	54	+6	64	0	66	+2	23	35	+12	40	+5	44	+4	25	29	+4	25	-4
Sant Vicenç Torelló	76	74	-2	70	-4	80	+1	54	48	-16	31	-17	55	+24	14	25	+11	40	+15
Santa Cecília V.	38			69		82	-5	12			29		31	+2	25	25		60	
Santa Eugènia Berga	87	67	-20	77	+10	83	+6	6	20	+14	17	-3	17	0	80	46	-34	60	+14
Santa Eulàlia R.		94		77	-17	75	-2		1		2	+1	4	+2		93		75	-17
Santa Maria de Corcó	73	56	-16	63	+7	70	+7	35	27	-8	27	0	28	+1	38	39	-9	36	+7
Seva	62	57	-5	69	+12	66	-3	32	24	-8	23	-1	24	+1	31	33	+2	45	+12
Souromunt	91	66	-25	84	+18	84	0	47	18	-29	20	+2	14	-6	44	47	+3	64	+17
Sora	81	65	-16	63	-2	69	+6	54	35	-19	36	+1	43	+7	27	30	+3	27	-3
Taradell	40	75	+35	80	+5	83	+3	15	31	+16	30	-1	31	+1	23	43	+18	49	+6
Tavernoles	69	58	-11	63	+5	90	+27	35	36	+1	32	-4	45	+13	35	22	-13	30	+8
Tavertet	79	58	-21	97	+39	70	-27	1	12	+11	7	-5	11	+4	78	44	-34	90	+46
Tona	86	62	-24	63	+1	58	-5	42	23	-19	14	-9	16	+2	43	38	-5	50	+12
Torelló	88	65	-22	73	+7	76	+3	72	66	-26	45	-1	50	+5	16	21	+5	28	+7
Vic	72	65	-7	71	+6	72	+1	42	24	-18	20	-4	26	+6	30	40	+10	49	+9
Vilanova de Sau	70	58	-12	58	0	61	+3	49	33	-6	32	-1	15	-17	21	25	+4	27	+2
Osona	74	64	-10	71	+7	73	+2	46	35	-11	30	-5	35	+5	28	29	+1	40	+11

Fonts: elaboració pròpia a partir de les eleccions.

OSONA: ELECCIONS 1931/1932/1933/1936

Index d'Orientació Ideològica

% sobre votants

	1931			1932			1933			1936		
	e	d	io	e	d	io	e	d	io	e	d	io
Alpens				71	29	244				45	55	82
Balenyà	75	25	300	72	28	257	49	51	96	42	58	72
Brull	32	68	47	49	51	96	21	79	26	18	82	22
Calldetenes	46	54	85	42	58	72	46	54	85	41	59	69
Centelles	74	26	284	55	45	122	44	56	78	46	54	85
Collsuspina	40	60	67	21	79	27	19	81	24	21	79	27
Espinelles												
Folgueroles	83	17	488	80	20	400	76	24	316	68	32	212
Gurb de la P.	24	76	31	32	68	47	24	76	31	30	70	42
Lluçà	97	3	3233							71	29	244
Malla	35	65	54	28	72	38	28	72	38	20	80	25
Manlleu	65	35	185	62	38	163	51	49	104	60	40	150
Masies de R.	82	12	455	72	28	257	39	61	63	51	49	104
Masies de V.	58	42	138	57	43	132	42	58	72	44	56	79
Muntanyola	34	66	51	2	98	2	4	96	4	4	96	4
Olost				78	22	336	68	32	219	53	47	113
Orís	85	15	562	79	21	120	66	34	194	62	38	163
Oriola	36	64	57	80	20	400	66	34	194	53	47	113
Perafita	62	38	163	68	32	212	69	31	222	59	41	143
Prats LL.	87	13	669	68	32	212				38	62	61
Pruit	17	83	20	8	92	8	11	89	12	33	67	49
Rupit	97	3	3233	82	18	455	62	38	163	62	38	163
Roda de Ter	87	13	669	74	26	284	61	39	156	70	30	233
St. Agustí LL.				18	82	21	9	91	10	12	88	13
St. Bartomeu G.	15	85	18	30	70	42	34	66	51	23	77	30
St. Sai LL.	63	37	170	59	41	144	53	47	113	66	34	194
St. Hipòlit V.	74	26	284	61	39	156	57	43	132	58	42	138
St. Julià V.	55	45	122	38	62	61	29	71	41	39	61	64
St. Martí Centelles	67	33	203	61	39	156	32	68	47	39	61	64
St. Martí Sas	55	45	122	67	33	203				53	47	113
St. Pere Torelló	64	36	178	55	45	122	49	51	96	47	53	89
St. Sadurní Ossomort	48	52	92	55	45	122	61	39	156	67	33	203
St. Vicenç T.	82	18	455	65	35	185	44	56	78	69	31	222
Sta. Cecília Volt.	33	67	49				67	67	49	38	62	61
Santa Eugènia B.	7	93	7	29	71	41	22	78	28	20	80	25
Sta. Eulàlia R.	22	78	28	1	99	1	2	98	2	6	94	6
Sta. Maria Corcó	48	52	92	48	52	92	43	57	75	40	60	67
Seva	51	49	104	42	58	72	36	64	56	37	63	59
Sobremunt	52	48	108	28	72	39	24	76	32	16	84	19
Sora	67	33	203	54	46	117	57	43	133	62	38	163
Taradell	36	64	56	42	58	72	38	62	56	38	62	61
Tavénoles	50	50	100	62	38	163	51	49	104	50	50	100
Tavertet	1	99	1	22	78	28	7	93	7	15	85	18
Tona	49	51	96	38	62	61	21	79	27	29	71	41
Torelló	82	18	455	65	35	185	62	38	163	65	35	186
Vic	59	41	143	38	62	61	30	70	43	36	64	56
Viladrau												
Vilanova de Sau	70	30	233	57	43	133	54	46	117	42	58	73
Osona	62	38	160	54	46	116	43	57	76	47	53	89

a: guerra
 b: index orientació

APENDIX Núm. 2

DADES ELECTORALS PERIODE 1977-1982

Pàgs.

a) Participació- abstenció. 1977- 1982. Resultats globals Catalunya,

Barcelona, Osona

b) Participació-abstenció, 1977-1982. Resultats per Municipis.

c) Resultats globals per forces polítiques. 1977-1982: Catalunya,
Barcelona, Osona.

d) AP-CD SC. 1977-1982. Resultats per municipis.

e) UCDCC, 1977 . Resultats per municipis.

f) UCD 1977-1982. Resultats per municipis.

g) PDC-C. i U. 1977-1982. Resultats per municipis.

h) ERC. 1977-1982. Resultats per municipis.

i) PCS-PSOE1977-1982. Resultats per municipis.

j) PSUC, 1977-1982. Resultats per municipis.

k) CUPS, BEAN, NE. 1977-1982. Resultats per municipis.

l) Evolució del comportament electoral 1977-1980. % sobre cens.

m) Evolució comportament electoral 1980-1982.

n) Index d'orientació ideològica.

o) Evolució forces d'esquerra. %sobe votans.

Nota:

Candidatures o forces polítiques del bloc de centre dreta i del bloc d'esquerra:

	Centre-dreta	Esquerra
1977	PACTE, UCDCC, UCD, AP	EC, PSC / PSOE, PSUC, CUPS
1979	CiU, CC-UCD, CD.	ERC, PSC-PSOE, PSUC, BEAN
1980	CiU, CC-UCD, SC	ERC, PSC-PSOE, PSA, PSUC NE-BEAN.
1982	CiU, UCD, AP	ERC, PSC-PSOE, PSUC, NE.

ELECCIONS 1977/1979/1980/1982

Resultats globals: Catalunya, Barcelona, Osona

<u>15 Juny 1977 .Congrés de Diputats</u>				
	Electors	Votants	Part.	Abst.
Catalunya	3.912.155	3.101.132	79.3	20.7
Barcelona	3.035.289	2.406.283	79.3	20.7
Osona	71.469	61.313	85.7	14.3

<u>Parlament Catalunya: 20 Març 1980</u>				
	Electors	Votants	Part.	Abst.
Catalunya	4.392.298	2.726.706	62.1	37.9
Barcelona	3.404.334	2.112.355	62.1	37.9
Osona	78.628	55.242	71.3	28.7

PARTICIPACIO / ABSTENCIÓ

<u>1er.Marc 1979 .Congrés de Diputats</u>				
	Electors	Votants	Part.	Abst.
Catalunya	4.393.499	3.008.198	68.5	31.5
Barcelona	3.417.233	2.341.120	68.5	31.5
Osona	79.417	57.604	72.5	27.5

<u>28 Octubre 1982. Congrés de Diputats</u>				
	Electors	Votants	Part.	Abst.
Catalunya	4.287.415	3.443.909	80.3	19.7
Barcelona	3.314.343	2.675.038	80.7	19.3
Osona	81.461	64.710	79.4	20.6

0.5.8.8.A. EL·LECCIONS: 1977/1978/1980/1982
RESULTATS PER MUNICIPIS
PARTICIPACIÓ ABSTENCIÓ

Municipis	Congrés de Diputats: 15/6/77		Congrés de Diputats: 1/5/78		Parlament de Catalunya: 20/3/80		Congrés de Diputats: 26/10/82 (%)	
	Electors	Votants (%)	Electors	Votants (%)	Electors	Votants (%)	Electors	Votants (%)
Aiguà	201	161	207	157	201	141	201	147
Banyeres	1.636	1.401	1.488	1.457	1.460	1.350	1.463	1.403
Bell-lloc	129	102	126	91	141	87	144	104
Cellerols	753	666	827	614	818	643	806	732
Concepció	3.508	3.060	3.938	2.883	3.913	2.771	4.088	3.340
Collsblanca	132	107	135	85	134	86	240	150
Cornel·la	186	154	187	135	219	187	212	173
Folgueroles	684	624	778	674	746	653	741	616
Foradell	1.016	837	1.189	769	1.136	741	1.460	884
Forès de la plana	217	161	242	147	230	149	233	174
Lluçà	1.98	1.71	210	171	199	150	225	171
Mallor	9.648	8.415	9.295	713	11.475	7.874	11.618	9.636
Martorel·la	397	334	392	323	424	291	420	324
Masia de Roda	1.467	1.277	1.448	1.208	1.469	1.142	1.765	1.429
Mosera de Voltregà	138	66	137	70	142	66	140	81
Molet	583	540	586	476	759	694	741	540
Olella	256	235	282	245	289	187	220	230
Oriola	724	562	775	405	785	388	757	520
Parçola	274	229	286	194	288	196	286	216
Prats Lluçanès	1.365	1.104	1.553	1.121	1.491	1.079	1.711	1.316
Pruet-Rupit	292	201	313	172	303	157	282	215
Roca de Ter	3.018	2.726	3.419	2.670	3.339	2.516	3.638	2.872
Sant Agustí Lluçanès	100	74	102	56	107	43	104	74
Sant Bartomeu Grau	459	381	565	382	618	421	720	564
Sant Odi Lluçanès	360	271	424	256	416	232	395	295
Sant Hipàlit Voltregà	2.137	1.955	2.406	1.916	2.370	1.862	2.356	1.860
Sant Julià Vilatorrada	915	809	853	808	1.076	780	1.126	834
Sant Martí de Centelles	483	418	543	408	543	377	537	423
Sant Martí de Tous	121	82	133	60	132	79	126	76
Sant Pere Torelló	1.433	1.246	1.560	1.185	1.542	1.076	1.528	1.263
Sant Sadurní d'Osormort	86	64	88	55	87	53	85	61
Sant Vicenç Torelló	1.276	1.145	1.435	1.130	1.433	1.142	1.431	1.239
Santa Cecília Voltregà	120	109	156	101	168	103	148	125
Santa Eugènia Brega	544	457	611	455	642	454	628	503
Santa Eulàlia de Ripoll	511	404	535	354	538	388	582	437
Santa Maria de Corcó	1.676	1.074	1.676	977	1.328	927	1.448	1.029
Sava	847	740	877	721	992	732	1.048	716
Sobremunt	53	39	64	31	62	30	51	35
Sora	223	192	232	144	220	136	180	129
Taradell	2.297	2.080	2.684	2.174	2.721	2.108	3.028	2.400
Tauelles	117	108	138	101	133	89	146	108
Torrelles	79	57	87	56	88	59	79	58
Torrelles de Montcada	2.961	2.651	3.559	2.400	3.393	2.271	3.646	2.370
Torrelles de Segarra	6.716	5.887	7.575	5.511	7.715	5.460	7.888	5.391
Ullastrol	19.999	17.020	21.531	15.538	21.362	15.506	21.672	15.787
Viladrau	511	447	579	438	563	520	564	389
Vilanova de Sau	393	180	465	192	480	165	524	254
TOTAL	71.408	61.343	78.417	57.587	78.828	56.242	81.465	64.730
Doncs								
		66,6		72,5		71,35		78,4
		14,2		27,5		28,6		20,6

(1) Participació (2) Abstenció

ELECCIONS 1977-1979-1980-1982
Resultats globals: Catalunya, Barcelona, Osona

	Congrés Diputats: 15/6/77 i		Congrés Diputats: 1/3/79		Parlament de Catalunya: 28/10/82		Congrés dels Diputats: 28/10/82 (+)	
	Vots	(1)	Vots	(1)	Vots	(1)	Vots	(1)
AP/CD/SI								
Catalunya	108.677	3.5	107.812	3.6	64.170	2.3	501.411	14.5
Barcelona	75.514	3.1	84.387	3.6	54.135	2.5	387.608	14.3
Osona	2.348	3.8	1.793	3.1	2.089	3.7	10.187	15.7
CC-UCD								
Catalunya	521.419	16.8	571.681	19.1	287.616	10.5	71.954	2.1
Barcelona	352.422	15.1	388.276	16.6	171.816	8.1	41.704	1.5
Osona	7.017	11.4	11.408	19.9	4.982	8.9	1.136	1.8
UDCC								
Catalunya	174.077	5.6	-	-	-	-	-	-
Barcelona	129.072	5.4	-	-	-	-	-	-
Osona	9.253	15.1	-	-	-	-	-	-
ERC/CIU								
Catalunya	522.060	16.8	484.154	16.1	754.780	27.7	814.907	22.2
Barcelona	372.546	15.5	363.148	15.5	572.465	27.1	603.942	20.6
Osona	18.796	30.6	17.912	31.1	24.971	44.4	27.991	43.3
ERC								
Catalunya	141.159	4.5	123.496	4.1	242.293	8.9	144.217	4.1
Barcelona	110.084	4.6	88.806	3.8	174.604	8.3	105.891	3.7
Osona	2.816	4.6	3.641	6.3	7.115	12.7	21.992	6.9
PSA								
Catalunya	-	-	-	-	72.101	2.6	-	-
Barcelona	-	-	-	-	63.705	3.1	-	-
Osona	-	-	-	-	705	1.2	-	-
PSC								
Catalunya	889.539	28.4	877.226	29.2	508.791	22.3	1.535.787	45.2
Barcelona	732.599	30.4	686.574	29.7	487.396	23.1	1.252.427	47.6
Osona	10.811	17.5	9.799	17.1	6.693	11.9	16.178	25.1
PSUC								
Catalunya	564.574	18.2	513.575	17.1	509.490	18.7	180.826	4.6
Barcelona	475.919	19.8	437.501	18.7	437.627	20.7	133.353	4.9
Osona	6.349	10.4	5.357	9.3	5.043	9.1	1.587	2.5

(1) % sobre votants.

(2) % sobre cens electoral.

Font: Equip Sociologia electoral. Atlas electoral de Catalunya 1976-1980. Fund. Bofill. Barcelona 1981.
 (+) 1982: Dades provisionals

O S O N A

ELECCIONS: 1977/1979/1980/1982

RESULTATS PER MUNICIPIS
AP-CO-SC

Municipis	Congrés Dip.:15/6/77			Congrés Dip.:1/3/79			Parlament Catalunya 20/3/80			Congrés de Dip.:28/10/8		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	2	1,-	1,2	5	2,4	4,2	1	0,5	0,7	22	11,3	15,-
Balenya	43	2,6	2,9	37	2,-	2,5	40	3,-	3,6	195	9,6	11,8
Brull	6	4,6	5,9	5	3,4	5,5	4	2,8	4,5	26	17,8	25,-
Calldetenes	7	1,-	1,1	5	0,6	0,8	10	1,2	1,6	99	10,9	13,8
Centelles	351	10,-	11,5	166	4,2	5,8	378	9,7	13,6	770	19,1	23,1
Collsuspina	8	6,-	7,5	5	3,7	5,9	0	0,-	0,-	31	12,5	25,2
Espinelves	5	2,7	3,2	8	3,6	4,7	0	0,-	0,-	31	14,6	17,9
Folgueroles	12	1,8	1,9	26	3,3	4,6	10	1,3	1,8	75	9,8	11,9
Gurb de la Pl.	64	6,3	7,7	43	3,6	5,6	25	2,2	3,4	234	20,5	26,2
Lluçà	13	6,-	7,2	4	1,7	2,7	6	2,6	4,-	21	9,-	12,1
Malla	22	11,2	12,9	22	10,5	12,9	35	17,6	23,3	35	24,-	31,8
Manlleu	160	1,7	1,9	171	1,5	2,-	142	1,2	1,8	930	8,1	9,7
Masies de Roda	6	1,5	1,8	3	0,7	0,9	8	1,9	2,7	39	9,1	12,-
Masies de Voltregà	72	4,9	5,6	25	1,5	2,-	24	1,4	2,1	279	15,9	19,8
Muntanyola	8	5,8	9,3	3	2,-	4,3	0	0,-	0,-	26	16,2	28,6
Olost	15	2,2	2,8	13	1,7	2,7	17	2,2	3,4	91	12,2	16,9
Oria	10	3,1	3,9	6	1,5	2,4	5	1,4	2,7	10	4,5	6,1
Orià	28	3,9	5,-	19	2,4	4,7	32	4,2	8,2	148	19,5	30,2
Perafita	7	2,5	3,1	4	1,4	2,1	5	1,7	2,6	46	16,4	21,4
Prats Lluçanès	80	5,9	6,8	29	1,9	2,6	43	2,9	4,-	228	13,3	17,3
Pruit-Rupit	7	2,4	3,5	7	2,2	4,-	3	1,-	1,9	15	5,1	7,-
Roda de Ter	91	3,-	3,3	64	1,9	2,4	95	2,8	3,4	380	10,9	13,2
St. Agustí Lluçanès	1	1,-	1,4	4	3,9	7,1	1	1,-	2,3	8	8,1	11,1
St. Bartomeu Grau	32	7,-	8,4	23	3,9	6,3	22	3,5	6,-	115	15,8	20,4
St. Boi Lluçanès	18	5,-	6,6	16	3,8	6,2	4	1,-	1,7	55	13,8	18,6
St. Hipòlit Voltregà	38	1,8	1,9	31	1,3	1,6	79	3,3	4,2	225	9,5	11,4
St. Julià Vilatorrada	7	0,7	0,9	17	1,6	2,-	8	0,7	1,-	86	7,8	9,2
St. Martí Centelles	17	3,5	4,1	11	2,-	2,7	28	5,2	7,4	103	19,2	24,3
St. Martí Sas	3	2,5	3,7	1	0,7	1,7	0	0,-	0,-	10	8,-	13,2
St. Pere Torelló	56	3,9	4,5	38	2,4	3,4	83	5,4	7,7	262	17,2	20,7
St. Sadurní d'Ossomort	1	1,5	1,9	0	0,-	0,-	1	1,5	1,-	9	16,8	17,6
St. Vicenç Torelló	21	1,7	1,8	21	1,5	1,9	38	2,6	3,3	157	11,-	13,1
Sta. Cecília Voltregà	5	4,2	4,6	2	1,2	2,-	5	3,2	4,9	27	16,2	23,5
Sta. Eugènia Berga	39	7,2	8,5	13	2,1	2,9	17	2,6	3,7	142	17,2	21,4
Sta. Eulàlia Riuprimer	11	2,1	2,7	9	1,7	2,5	18	3,4	4,6	54	9,-	12,4
Sta. Maria Corcó	21	1,2	2,-	25	1,9	2,6	5	0,4	0,5	123	8,5	10,9
Seva	31	3,7	4,2	18	1,8	2,5	20	2,-	2,8	143	13,2	15,6
Sobremunt	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-			0,-
Sora	7	3,1	3,6	1	0,4	0,7	7	3,2	5,2	27	14,7	17,-
Taradell	157	6,6	7,2	75	2,8	3,4	106	3,9	5,-	527	17,5	21,4
Tavernoles	10	8,6	9,3	5	3,6	5,-	6	4,5	6,7	32	22,9	29,6
Tavertet	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	15	19,-	25,4
Tona	83	2,8	3,1	97	2,7	4,-	137	4,-	6,-	538	14,9	18,5
Torelló	63	0,9	1,1	94	1,2	1,7	106	1,4	1,9	711	9,-	10,9
Vic	698	3,5	4,-	612	2,8	3,9	507	2,4	3,2	2.929	16,5	16,5
Viladrau	6	1,2	1,3	5	0,8	1,2	2	0,3	0,4	116	20,9	22,8
Vilanova de Sau	6	1,5	3,3	5	1,9	2,6	2	0,7	1,2	24	9,5	12,2
Osona	2.348	3,3	3,8	1.793	2,3	3,1	2.093	2,7	3,7	10.187	12,5	15,7
(1) % sobre cens electoral												
(2) % sobre votants												

RESULTATS PER MUNICIPIS

UCOCC

Municipis	Congrés Dip.:15/6/77			Congrés Dip.:1/3/79			Parlament Catalu 20/3/80		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	25	12,5	15,5	-	-	-	-	-	-
Balenya	170	10,4	11,5	-	-	-	-	-	-
Brull	25	19,4	24,5	-	-	-	-	-	-
Calldetenes	170	23,2	25,5	-	-	-	-	-	-
Centalles	293	8,4	9,6	-	-	-	-	-	-
Collsuspina	31	23,5	29,-	-	-	-	-	-	-
Espinelves	12	6,4	7,8	-	-	-	-	-	-
Folgueroles	117	17,1	18,8	-	-	-	-	-	-
Gurb de la Pl.	164	16,1	19,6	-	-	-	-	-	-
Lluçà	41	18,9	22,6	-	-	-	-	-	-
Malla	52	26,3	30,4	-	-	-	-	-	-
Manlleu	927	9,6	11,-	-	-	-	-	-	-
Masies de Roda	39	9,9	11,7	-	-	-	-	-	-
Masies de Voltregà	144	9,8	11,3	-	-	-	-	-	-
Muntanyola	8	5,8	9,3	-	-	-	-	-	-
Olost	100	14,6	18,5	-	-	-	-	-	-
Oris	37	11,3	14,5	-	-	-	-	-	-
Oristà	117	16,2	20,8	-	-	-	-	-	-
Perafita	40	14,6	17,5	-	-	-	-	-	-
Prats Lluçanès	141	10,3	11,9	-	-	-	-	-	-
Pruit-Rupit	37	12,7	18,4	-	-	-	-	-	-
Roda de Ter	308	10,2	11,3	-	-	-	-	-	-
St.Agustí Lluçanès	11	11,-	14,9	-	-	-	-	-	-
St.Bartomeu Grau	52	11,3	13,6	-	-	-	-	-	-
St.Boi Lluçanès	29	8,1	10,7	-	-	-	-	-	-
St.Hipòlit Voltregà	225	10,5	11,5	-	-	-	-	-	-
St.Julià Vilatorrada	124	13,6	15,3	-	-	-	-	-	-
St.Martí Centalles	54	11,2	12,9	-	-	-	-	-	-
St.Martí Sas	18	14,9	21,9	-	-	-	-	-	-
St.Pere Torelló	201	14,-	15,1	-	-	-	-	-	-
St.Sadurní Ossomort	17	25,8	31,5	-	-	-	-	-	-
St.Vicenç Torelló	141	11,-	12,3	-	-	-	-	-	-
Sta.Cecília Voltregà	37	30,8	33,9	-	-	-	-	-	-
Sta.Eugènia Berga	59	10,8	12,9	-	-	-	-	-	-
Sta.Eulàlia Riuprimer	69	13,5	17,-	-	-	-	-	-	-
Sta.Maria Corcó	165	9,8	15,4	-	-	-	-	-	-
Sava	79	9,3	10,7	-	-	-	-	-	-
Sobremunt	10	18,9	27,-	-	-	-	-	-	-
Sora	23	10,3	12,-	-	-	-	-	-	-
Taradell	491	20,5	22,5	-	-	-	-	-	-
Tavérnoles	16	13,7	14,8	-	-	-	-	-	-
Tavertet	13	16,5	22,8	-	-	-	-	-	-
Tona	867	29,3	32,7	-	-	-	-	-	-
Torelló	636	9,5	10,8	-	-	-	-	-	-
Vic	2.750	13,8	16,2	-	-	-	-	-	-
Viladrau	142	27,8	31,8	-	-	-	-	-	-
Vilanova de Sau	26	6,6	14,4	-	-	-	-	-	-
Osona	9.253	12,9	15,1						
(1) sobre caps electoral									
(2) sobre votants.									

RESULTATS PER MUNICIPIS

UCD

Municipis	Congrés Dip.: 15/6/77			Congrés Dip.: 1/3/79			Parlament Catalunya 20/3/80			Congrés Dip.: 28/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	36	17,9	22,4	35	16,9	29,7	24	11,9	17,-	1	0,5	0,7
Balenya	210	12,8	14,2	202	10,7	13,9	98	6,1	7,3	39	1,9	2,3
Brull	22	15,-	21,6	17	11,6	18,7	7	4,9	8,-	6	4,-	5,8
Calldetenes	73	10,-	10,9	118	14,3	19,2	64	7,8	10,-	13	1,4	1,8
Centelles	221	6,3	7,2	465	11,8	16,1	123	3,1	4,4	33	0,8	1,-
Collsuspina	16	12,1	15,-	23	17,-	27,1	9	6,7	10,5	13	5,3	10,6
Espinelves	38	20,4	24,7	55	24,9	32,2	28	12,8	16,8	3	1,4	1,7
Folgueroles	65	9,5	10,4	86	11,1	15,1	43	5,8	7,8	22	2,9	3,5
Gurb de la Pl.	160	15,8	19,1	234	19,7	30,-	134	11,8	18,1	40	3,5	4,5
Lluçà	45	20,7	24,9	77	31,8	52,4	29	12,6	19,5	7	3,-	4,-
Malla	9	4,6	5,3	50	23,8	29,2	14	7,-	9,4	3	1,3	1,7
Manlleu	795	8,2	9,4	1.450	12,8	17,5	456	4,-	5,8	126	1,1	1,3
Masies de Roda	38	9,6	11,4	63	16,1	19,5	19	4,5	6,5	5	1,2	1,5
Masies de Voltregà	117	8,-	9,2	231	14,-	17,1	98	5,9	8,6	33	1,9	2,3
Muntanyola	13	9,4	15,1	17	11,6	24,3	14	9,9	21,2	6	3,4	6,6
Olost	105	15,4	19,4	169	22,1	35,5	148	19,5	30,-	40	5,4	7,4
Oristà	37	11,3	14,5	43	11,-	17,5	20	5,7	10,8			0,-
Oriola	234	32,3	41,6	205	26,4	50,6	97	12,8	25,-	26	3,4	5,3
Perafita	53	19,3	23,1	37	12,5	19,1	27	9,4	13,8	8	2,9	3,7
Prats Lluçanès	175	12,8	14,8	421	17,1	37,6	210	14,1	19,5	29	1,7	2,2
Pruit-Rupit	9	3,1	4,5	44	14,1	25,6	11	3,6	7,-	6	2,-	2,8
Roda de Ter	273	9,1	10,-	345	10,1	13,2	152	4,6	6,-	49	1,4	1,7
St. Agustí Lluçanès	15	15,-	20,3	11	10,1	19,6	12	11,8	27,9			0,-
St. Bartomeu Grau	134	29,2	35,2	130	22,2	35,9	83	13,3	23,-	12	1,6	2,1
St. Boi Lluçanès	45	12,5	16,6	79	18,6	30,9	48	11,5	20,7	20	5,-	6,8
St. Hipòlit Voltregà	133	6,2	6,8	270	11,2	14,1	80	3,4	4,3	22	0,9	1,1
St. Julià Vilatorrada	111	12,1	13,7	158	15,-	18,5	37	3,4	4,7	9	0,8	1,-
St. Martí Centelles	56	11,6	13,4	69	12,7	17,-	24	4,4	6,4	10	1,9	2,4
St. Martí Sas	14	11,6	17,1	9	6,8	15,-	6	4,5	7,6	4	3,2	5,3
St. Pere Torelló	107	7,5	8,6	264	16,9	23,9	91	5,9	8,5	7	0,2	0,6
St. Sadurní d'Ossomort	8	12,1	14,8	17	25,-	30,9	4	6,-	7,6			0,-
St. Vicenç Torelló	78	6,1	6,8	183	12,7	16,2	82	5,7	7,2	13	0,9	1,1
Sta. Cecília Voltregà	31	25,8	28,4	31	19,9	30,7	10	6,3	9,7			0,-
Sta. Eugènia Berga	58	10,7	12,7	120	19,6	26,4	39	6,-	8,6	22	2,7	3,3
Sta. Eulàlia Riuprimer	32	6,3	7,9	90	16,8	25,4	24	4,5	6,2	17	3,-	3,9
Sta. Maria Corcó	142	8,5	13,2	196	14,6	20,1	86	6,5	9,3	30	2,-	2,7
Seva	97	11,5	13,1	154	15,8	21,4	55	5,5	7,7	16	1,5	1,7
Sobremunt	3	5,6	8,1	4	6,2	12,9	4	6,5	13,3			0,-
Sora	49	22,-	25,5	44	19,-	30,6	20	9,-	14,7			0,-
Taradell	196	8,2	9,-	485	18,1	22,3	98	3,6	4,7	18	0,6	0,7
Tavernoles	9	7,7	8,3	15	10,8	14,9	8	6,-	9,-	3	2,1	2,8
Tavertet	2	2,5	3,5	6	6,9	10,7	7	7,9	11,9	4	5,-	6,8
Tona	239	8,-	9,-	454	12,8	18,9	175	5,2	7,7	39	1,-	1,3
Torelló	446	6,6	7,6	818	10,8	14,8	436	5,6	8,-	99	1,2	1,5
Vic	2.174	10,9	12,8	3.265	15,2	21,-	1.588	7,4	10,2	274	1,5	1,5
Viladrau	67	13,1	15,-	180	31,-	41,1	117	20,8	22,5	12	2,2	2,4
Vilanova de Sau	27	6,9	15,-	29	10,9	15,1	23	8,2	13,9	2	0,8	1,-
Osons	7.017	9,8	11,4	11.468	14,4	19,9	4.982	6,3	8,9	1.136	1,4	1,8
(1) % sobre cens electoral												
(2) % sobre votants												

O S O N A

ELECCIONS: 1977/1979/1980/1982

RESULTATS PER MUNICIPIS
POC-CIU

Municipis	Congrés Dip.: 15/6/77			Congrés Dip.: 1/3/79			Parlament Catalunya 20/3/80			Congrés de Dip.: 28/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	41	20,4	25,5	31	15,-	26,3	52	25,9	36,9	67	34,5	45,6
Balenya	348	21,3	23,5	557	29,5	38,2	618	38,6	45,8	655	32,2	38,9
Brull	20	15,5	19,6	39	26,7	42,9	51	36,2	58,6	52	35,1	50,-
Calldetenes	230	31,4	34,4	295	35,7	48,-	381	46,7	59,2	375	41,4	52,3
Centelles	1.069	30,5	34,9	652	16,6	22,5	935	23,9	33,7	1.058	26,3	31,7
Collsuspina	34	25,8	31,8	40	29,6	47,-	53	39,6	61,6	50	20,3	40,7
Espinelvas	38	20,4	24,7	49	22,2	28,6	98	44,7	58,7	90	42,4	52,7
Folgueroles	231	33,8	37,-	245	31,6	43,-	270	36,2	48,8	317	41,6	50,3
Gurb de la Pl.	292	28,7	34,9	300	25,2	39,-	417	36,7	56,3	456	40,-	51,-
Lluçà	55	25,3	30,4	46	19,-	31,-	99	43,-	66,4	112	48,-	64,4
Malla	61	30,8	35,7	50	23,8	29,3	55	28,1	37,4	69	30,5	39,9
Manlleu	1.438	14,9	17,-	1.825	16,2	22,-	3.048	26,6	38,7	3.750	32,3	38,9
Masies de Roda	90	22,7	27,-	79	20,1	24,5	134	31,6	46,-	146	34,-	45,1
Masies de Voltregà	421	28,7	33,-	354	21,5	29,3	541	32,4	47,4	573	32,3	40,7
Muntanyola	29	21,-	33,7	29	19,7	41,4	42	29,6	63,6	48	30,-	52,7
Olost	153	22,4	28,3	152	19,8	31,9	206	27,-	41,7	285	35,8	49,1
Orià	67	20,6	26,3	58	14,8	23,7	62	17,6	33,2	97	44,-	59,5
Ostà	80	11,-	14,-	110	14,2	27,2	201	26,6	51,8	235	31,-	48,-
Perafita	46	16,8	20,-	74	25,-	38,1	108	37,5	55,-	118	42,-	54,9
Prats Lluçanès	448	32,8	37,8	362	23,3	32,3	556	37,3	51,5	709	41,4	53,8
Pruit-Rupit	100	34,2	49,8	58	18,5	33,7	111	35,6	70,7	145	50,-	67,4
Roda de Ter	340	27,8	30,8	823	24,-	31,4	974	29,3	38,7	1.049	30,-	36,5
St. Agustí Lluçanès	13	13,-	17,6	29	28,4	51,8	23	22,5	53,5	31	31,6	57,4
St. Bartomeu Grau	78	17,-	20,5	96	16,4	26,5	104	16,6	28,8	144	19,7	25,5
St. Eloi Lluçanès	110	30,6	40,6	87	20,5	34,-	123	29,6	53,-	122	30,6	41,4
St. Hipòlit Voltregà	501	23,4	25,6	649	27,-	33,9	802	29,6	43,-	825	35,-	41,7
St. Julià Vilatorrada	337	36,8	41,7	342	32,4	40,-	490	45,4	52,8	532	46,8	57,-
St. Martí Centelles	121	25,-	28,9	99	18,2	24,4	135	24,8	35,8	123	22,9	29,1
St. Martí Besòs	24	15,8	29,3	21	15,8	35,-	59	44,7	74,7	47	37,6	61,8
St. Pere Torelló	493	34,4	39,6	354	22,7	32,-	496	32,2	46,1	632	41,5	50,-
St. Sadurní d'Osormort	13	19,7	24,-	21	30,9	38,-	24	35,8	45,3	28	49,1	54,9
St. Vicenç Torelló	418	32,8	36,5	324	22,6	28,7	500	34,9	43,8	518	36,-	43,3
Sta. Cecília Voltregà	22	18,3	20,2	45	28,9	44,6	70	44,3	68,-	73	49,3	63,5
Sta. Eugènia Berga	204	37,5	44,6	164	26,9	36,-	279	43,5	61,4	318	38,4	48,-
Sta. Eulàlia Riuprimeres	191	37,4	47,3	106	19,8	29,9	222	41,3	57,2	208	37,3	47,8
Sta. Maria Corcó	271	16,2	25,2	256	19,-	26,2	449	33,8	48,4	573	39,5	50,6
Seva	384	45,3	51,9	210	21,5	29,1	355	35,8	49,9	419	38,6	45,7
Sobremunt	10	18,9	27,-	14	21,9	45,2	16	25,8	53,3	25	49,-	71,4
Sora	39	17,5	20,3	45	19,4	31,2	57	25,9	41,9	87	47,5	64,7
Tàrradell	856	35,7	39,3	880	32,8	40,5	1.296	47,6	61,5	1.203	40,-	48,9
Tavernoles	59	50,4	54,6	85	46,8	64,4	49	36,8	55,-	55	39,3	50,9
Tavertet	27	34,2	47,4	27	31,-	48,2	31	35,2	52,5	29	36,7	49,2
Tona	623	21,-	23,5	948	23,6	35,3	1.041	30,7	45,8	1.169	32,3	40,1
Torelló	2.253	33,6	38,4	1.741	23,-	31,6	2.160	28,-	39,6	2.564	32,5	39,3
Vic	5.414	27,-	31,8	4.967	23,-	32,-	6.761	31,6	43,4	7.416	36,2	41,7
Viladrau	163	31,9	36,5	203	35,-	45,3	347	61,6	66,7	323	58,-	63,5
Vilanova de Sau	41	10,4	22,8	91	34,3	47,4	69	24,6	41,6	93	36,5	47,2
Osona	18.796	28,3	30,7	17.912	22,6	31,1	24.971	31,7	44,4	27.991	34,4	43,3

(1) sobre cens electoral
(2) sobre votants.

Municipis	Congrés Dip.: 15/6/77			Congrés Dip.: 1/3/79			Parlament Catalunya: 1980			Congrés Dip.: 28/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	15	7,5	9,3	20	9,7	17,-	26	12,9	18,4	7	13,9	4,8
Balenya	57	3,5	3,8	24	1,3	1,6	96	6,-	7,1	52	2,6	3,1
Brull	1	0,8	1,-	3	2,1	1,3	2	1,4	2,3	4	2,6	3,8
Calldetenes	34	4,6	5,1	35	4,3	5,9	62	7,6	9,6	31	3,4	4,3
Centelles	86	2,5	2,8	156	4,-	5,4	371	9,5	13,4	238	5,9	7,1
Collsuspina	0	0,-	0,-	3	2,2	3,5	6	4,5	7,-	10	4,-	8,1
Espinalves	2	1,1	1,3	0	0,-	0,-	7	3,2	4,2	3	1,4	1,7
Folgueroles	37	5,4	5,9	31	4,-	5,4	50	6,7	9,-	51	6,7	8,1
Gurb de la Pl.	18	1,8	2,2	36	2,5	3,9	41	3,6	5,5	31	2,7	3,5
Lluçà	9	4,2	5,-	4	1,5	2,7	11	4,8	7,4	16	6,9	9,2
Malla	0	0,-	0,-	3	1,4	1,7	23	11,6	15,3	11	4,9	6,4
Manlleu	542	5,6	6,4	742	6,6	9,-	1.300	11,4	16,5	678	5,8	7,-
Masies de Roda	21	5,3	5,3	34	8,7	10,5	60	14,1	20,6	32	7,5	9,9
Masies de Voltregà	44	3,-	3,4	62	3,8	5,1	105	6,3	9,2	76	4,3	5,4
Muntanyola	3	2,2	3,5	1	0,7	1,4	5	3,5	7,6	4	2,5	4,4
Olost	72	10,5	13,3	37	4,8	7,8	71	9,3	14,4	45	6,-	8,3
Orís	14	4,3	5,5	3	0,8	1,2	19	5,4	10,2	7	3,2	4,3
Orià	32	4,4	5,7	10	1,3	2,5	12	1,6	3,1	15	2,-	3,1
Perafita	30	11,-	13,1	27	9,1	13,9	15	5,2	7,6	10	3,6	4,7
Prats Lluçanès	162	11,9	13,7	14	0,9	1,2	104	7,-	9,6	90	9,3	6,8
Pruit-Rupit	9	3,1	4,5	16	5,1	9,3	12	4,-	7,6	24	8,2	11,2
Roda de Ter	129	4,3	4,7	251	7,3	9,6	473	14,2	18,3	187	5,4	6,5
St. Agustí Lluçanès	3	3,-	4,1	1	1,-	1,8	3	2,9	7,-	3	3,-	5,6
St. Bartomeu Grau	9	2,-	2,4	2	0,3	0,5	10	1,6	2,8	13	1,8	2,3
St. Sol Lluçanès	14	3,9	5,2	13	3,1	5,1	21	5,-	9,-	18	4,5	6,1
St. Hipòlit Voltregà	112	5,2	5,7	115	4,8	6,-	260	11,-	14,-	141	4,7	5,6
St. Julià Vilatorrada	61	5,7	7,5	64	6,1	7,5	93	8,7	11,9	52	4,6	5,6
St. Martí Centelles	17	3,5	4,1	18	3,3	4,4	44	8,1	11,7	19	3,5	4,5
St. Martí Sas	8	6,6	9,8	2	1,5	3,3	8	6,-	10,1	4	3,2	5,3
St. Pere Torelló	125	9,7	10,1	112	7,2	10,1	252	16,3	23,4	177	11,6	14,-
St. Sadurní Cassonart	1	1,5	1,9	1	1,5	1,8	2	3,-	3,8	1	1,8	2,-
St. Vicenç Torelló	50	3,9	4,4	43	3,-	3,8	169	11,8	14,9	115	8,-	9,8
Sta. Cecília Voltregà	2	1,7	1,8	2	1,3	2,-	6	3,8	5,8	5	3,4	4,3
Sta. Eugènia Berga	6	1,1	1,3	31	5,1	6,8	35	2,7	7,7	40	4,8	6,-
Sta. Eulàlia Riuprimer	10	2,-	2,5	7	1,3	2,-	47	9,7	12,1	40	7,1	9,2
Sta. Maria Corcó	41	2,5	3,8	28	2,-	3,-	78	5,9	8,4	83	5,8	7,4
Seva	8	1,-	1,1	131	13,4	18,2	168	16,9	23,5	125	11,5	13,6
Sobremunt	3	5,7	8,2	2	9,4	6,5	7	11,2	23,3			0,-
Sora	5	2,2	2,6	3	1,3	2,1	25	11,4	18,4	4	2,1	2,5
Taradell	72	3,-	3,3	181	6,7	9,4	228	8,4	10,8	196	8,5	8,-
Tavernoles	2	1,7	1,9	0	0,-	0,-	4	3,-	4,5	1	0,7	0,9
Tavertet	0	0,-	0,-	1	1,2	1,8	2	2,2	3,4			0,-
Tona	26	0,9	1,-	51	1,4	2,1	162	4,8	7,2	130	3,1	4,3
Torelló	223	3,3	3,8	296	3,9	5,4	792	10,3	14,5	556	7,-	8,6
Vic	699	3,5	4,1	1.026	4,8	6,6	1.812	8,5	11,6	1.131	8,4	6,4
Viladrau	2	0,6	0,7	1	0,2	0,2	8	1,4	1,5	3	0,5	0,6
Vilanova de Sau	0	0,-	0,-	3	1,1	2,1	8	2,9	4,9	9	3,6	4,6
Osona	2.816	3,9	4,6	3.641	4,6	6,3	7.115	9,-	12,7	4.472	5,5	6,9

(1) % sobre cens electoral
(2) % sobre votants.

RESULTATS PER MUNICIPIS
PSC-FSCG

Municipis	Congrés Dip.: 15/6/77			Congrés Dip.: 1/3/79			Parlament Catalunya 20/3/80			Congrés Dip.: 26/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	20	10,-	12,4	5	2,4	4,2	2	1,-	1,4	10	5.1	6,8
Salenyà	348	21,3	23,5	378	20,-	25,9	267	16,7	19,8	601	29.6c	35,7
Brull	11	8,5	10,8	12	8,2	13,2	6	4,2	6,9	7	4,7	6,7
Calldetenes	81	11,1	12,1	40	4,8	6,5	31	3,8	4,3	104	11,4	14,5
Cantalles	717	20,4	23,4	750	19,-	26,-	529	13,5	19,1	967	24,-	29,-
Collsuspina	3	2,3	2,8	8	5,9	9,4	8	6,-	9,3	15	6.5	13,-
Espinelves	30	16,1	19,5	30	13,6	17,5	10	4,6	6,-	25	11.8	14,5
Folgueroles	60	8,8	9,6	60	7,7	10,5	53	7,-	9,6	92	12.1	14,6
Gurb de la Pl.	43	4,2	5,1	35	2,9	4,5	34	3,-	4,6	81	7,-	9,1
Lluçà	5	2,3	2,8	7	2,9	4,8	2	0,8	1,4	5	2.1	2,9
Malla	9	4,5	5,3	13	6,2	7,6	10	5,-	6,7	16	7.9	10,4
Manlleu	2.661	27,6	31,6	2.116	18,7	25,5	1.216	10,6	15,4	3.351	28.8	34,8
Masies de Roda	47	11,8	14,1	64	16,3	19,9	38	9,-	13,-	82	19.2	25,3
Masies de Voltregà	221	15,-	17,3	224	13,6	18,5	158	9,5	13,8	307	17.5	21,8
Muntanyola	7	5,-	8,1	3	2,-	4,3	1	0,7	1,5	5	3.2	5,5
Olost	51	7,5	9,4	42	5,5	8,8	12	1,6	2,4	67	9,-	12,4
Orís	20	6,1	7,8	34	8,7	13,9	24	6,8	12,8	31	14,-	19,-
Orià	12	1,7	2,1	13	1,7	3,2	16	2,1	4,1	36	4.8	7,3
Parafita	13	4,8	5,7	14	4,8	7,2	10	3,5	5,1	3	1,-	1,4
Prats Lluçanès	77	5,6	6,5	50	3,2	4,5	51	3,4	4,7	192	11.2	14,6
Pruït-Rupit	14	4,8	7,-	18	5,6	10,4	10	3,3	6,4	8	2.8	3,7
Roda de Ter	285	9,4	10,5	477	13,9	18,2	279	8,4	11,1	681	25.3	30,7
St. Agustí Lluçanès	3	3,-	4,-	1	1,-	1,8	3	2,9	7,-	11	11.2	20,4
St. Bartomeu Grau	39	8,5	10,-	51	8,7	14,1	62	9,9	17,2	223	30.5	39,5
St. Boi Lluçanès	17	4,7	6,3	17	4,-	6,7	14	3,4	6,-	54	13.5	18,3
St. Hipòlit Voltregà	464	21,7	23,7	338	14,-	17,6	149	6,3	9,-	607	25.8	30,7
St. Julià Vilatorrada	86	9,4	10,6	84	8,-	9,9	60	5,6	7,7	142	12.5	15,2
St. Martí Cantalles	85	17,6	20,3	105	19,3	25,8	74	13,6	19,6	126	23.5	29,8
St. Martí Sas	3	2,5	3,7	4	3,-	6,7	1	0,7	1,3	6	4.8	7,9
St. Pere Torelló	112	7,8	9,-	89	5,7	8,-	62	4,-	5,8	2	0.1	0,2
St. Sadurní d'Ossormort	5	7,6	9,3	5	7,4	9,1	5	5,5	9,4	9	13.8	17,6
St. Vicenç Torelló	156	12,2	13,6	153	10,7	13,5	123	8,6	10,8	249	17.4	21,7
St. Cecília Voltregà	1	0,8	1,-	5	3,2	5,-	0	0,-	0,-	7	4.7	6,1
St. Eugènia Barga	48	8,9	10,5	42	6,9	9,2	25	3,9	5,5	101	12.2	15,2
St. Eulàlia Riuprimer	46	9,4	11,9	29	5,4	8,2	21	3,9	5,4	65	12.3	15,8
St. Maria Corcó	244	14,6	22,7	233	17,3	23,8	142	10,7	15,3	211	14.6	18,7
Seva	61	7,2	8,2	79	8,1	11,-	29	2,9	4,-	136	12.4	14,7
Sobremunt	2	3,7	5,4	1	1,6	3,2	0	0,-	0,-	7	13.7	20,-
Sora	19	8,5	9,9	6	2,6	4,2	5	2,3	3,7	29	18.9	18,2
Taradell	149	6,2	6,8	160	6,-	7,4	92	3,4	4,4	310	10.3	12,6
Tavernoles	3	2,6	2,8	5	3,6	5,-	0	0,-	0,-	7	5,-	6,5
Tavertet	7	8,9	12,2	18	20,7	32,1	12	13,6	20,3	7	8.9	11,9
Tona	428	14,5	16,1	368	10,3	15,3	285	8,4	12,6	729	20.1	26,-
Torelló	1.364	20,3	23,2	1.094	14,4	19,8	897	11,6	16,4	1.696	21.5	26,1
Vic	2.697	13,5	15,8	2.477	11,5	16,-	1.820	8,5	11,7	4.336	24.4	24,4
Viladrau	22	4,3	4,9	22	3,8	5,-	17	3,-	3,3	35	6.3	8,9
Vilanova de Sau	13	3,3	7,2	20	3,8	10,4	28	10,-	16,9	49	19,-	24,9
Osona	10.811	15.1	17.6	9.799	12.3	17,-	6.693	8.5	11.9	16.178	19.9	25,-
(1) % sobre cens electoral												
(2) % sobre votants												

O S O N A

ELECCIONS: 1977/1979/1980

RESULTATS PER MUNICIPIS

PSUC

Municipis	Congrés Dip.:15/6/77			Congrés Dip.:1/3/79			Parlament Catalunya 20/3/80			Congrés de Dip.:28/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	5	2,5	3,1	7	3,4	5,6	12	6,-	8,5	9 4.6		6,1
Balenya	130	8,-	8,8	114	6,-	7,8	85	5,3	6,3	29 1.4		1,7
Brull	2	1,6	2,-	6	4,-	6,6	4	2,8	4,6	1 0.7		1,0
Calldetenes	34	4,6	5,1	22	2,7	3,6	32	3,9	5,-	5 0.5		0,6
Centelles	197	5,7	6,4	328	8,3	11,4	238	6,1	8,6	46 1.1		1,4
Collsuspina	5	3,4	4,7	1	0,5	1,2	1	0,7	1,2			0,-
Espinelves	16	8,6	10,4	14	6,3	8,2	11	5,-	6,6	7 3.3		4,-
Folgueroles	45	6,6	7,2	30	3,9	5,2	51	6,8	9,2	14 1.8		2,2
Gurb de la Pl.	18	1,8	2,2	25	2,1	3,2	20	1,8	2,7	12 1.1		1,3
Lluçà	1	0,5	0,6	1	0,4	0,7	0	0,-	0,-			0,-
Malla	2	1,-	1,1	1	0,5	0,6	2	1,-	1,4	2 0.8		1,2
Manlleu	1,257	13,-	14,9	972	8,5	11,7	1.026	9,-	13,-	292 2.5		3,-
Masies de Roda	66	16,6	19,8	37	9,4	11,5	16	3,8	5,5	2 0.4		0,6
Masies de Voltregà	101	6,7	7,9	60	3,6	5,-	84	5,-	7,4	14 0.8		1,-
Muntanyola	1	0,7	1,1	1	0,7	1,4	2	1,4	3,-			0,-
Olost	14	2,-	2,6	7	0,9	1,5	9	1,2	1,8	5 0.6		0,9
Orís	36	11,-	14,1	45	11,5	18,4	23	6,5	12,3	6 2.7		3,7
Oristà	17	2,4	3,-	9	1,2	2,2	12	1,6	3,1	1 0.2		0,2
Perafita	13	4,7	5,6	4	1,4	2,1	5	1,8	2,6	1 0.4		0,5
Prats Lluçanès	34	2,5	2,9	72	4,6	6,4	51	3,4	4,8	24 1.4		1,8
Pruït-Rupit	4	1,4	2,-	4	1,3	2,3	1	0,3	0,6	2 0.7		0,9
Roda de Ter	617	20,4	22,6	368	10,8	14,-	364	10,9	14,5	135 3.9		4,7
St.Agustí Lluçanès	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	1 1,-		1,9
St.Bartomeu Grau.	10	2,2	2,6	6	1,-	1,7	13	2,1	3,6	9 1.2		1,6
St.Boi Lluçanès	11	3,1	4,1	7	1,6	2,7	6	1,4	2,6	3 0.8		1,-
St.Hipòlit Voltregà	293	13,7	15,-	255	10,6	13,3	294	12,4	15,6	58 2.5		2,9
St.Julià Vilatorrada	26	2,8	3,2	8	0,7	0,9	13	1,2	1,7	6 0.5		0,6
St.Martí Centelles	27	5,6	6,5	37	6,8	9,1	36	6,6	9,6	9 1.7		2,1
St.Martí Sas	1	0,8	1,2	3	2,2	5,-	0	0,-	0,-	1 0.8		1,3
St.Pere Torelló	71	4,9	5,7	64	4,1	5,8	37	2,4	3,4	134 8.8		10,6
St.Sadurní Osonès	6	9,1	11,1	7	10,2	12,7	10	14,9	18,9	1 1.8		2,-
St.Vicens Torelló	195	15,3	17,-	170	11,9	15,-	125	8,7	11,-	50 3.5		4,2
Sta.Cecília Voltregà	0	0,-	0,-	1	0,6	1,-	2	1,3	1,9			0,-
Sta.Eugènia Berge	18	3,3	3,9	14	2,3	3,1	26	4,-	5,8	7 0.8		1,1
Sta.Eulàlia Riuprimer	21	4,1	5,2	47	8,9	13,2	25	4,6	6,4	12 2.1		2,7
Sta.Maria Corcó	64	3,8	6,-	75	5,6	7,7	58	4,4	6,2	9 0.6		0,8
Seva	22	2,6	3,-	18	1,8	2,5	31	3,2	4,4	8 0.8		0,9
Sobremunt	1	1,9	2,7	1	1,5	3,2	0	0,-	0,-			0,-
Sora	9	4,-	4,7	18	7,8	12,5	1	0,4	0,7	4 2.1		2,5
Taradell	115	4,8	5,3	70	2,6	3,2	72	2,7	3,4	37 1.2		1,5
Tavernoles	1	0,8	0,9	3	2,1	3,-	5	3,7	5,6			0,-
Tavertet	0	0,-	0,-	2	2,3	3,6	2	2,2	3,4	1 1.3		1,7
Tona	282	9,5	10,6	262	7,4	10,9	247	7,2	10,9	41 1.1		1,4
Torelló	670	10,-	11,4	812	10,7	14,7	565	7,3	10,4	321 4,-		4,9
Vic	1.834	9,2	10,8	1.309	6,1	8,4	1.399	6,5	8,9	385 2.1		2,2
Viladrau	16	3,1	3,6	8	1,4	1,8	2	0,3	0,4	1 0.2		0,2
Vilanova de Sau	41	10,4	22,8	32	12,1	16,7	25	8,9	15,1	8 3.1		4,1
Osona	6.349	8,9	10,4	5.357	6,7	9,3	5.043	6,4	9,-	1.587 1.9		2,5

(1)% sobre cens electoral

(2)% sobre votants.

O S O N A

ELECCIONS: 1977/1979/1980/1982

RESULTATS PER MUNICIPIS
CUPS-BEAN-BEAN/NE

Municipis	Congrés Dip.: 15/6/77			Congrés Dip.: 1/3/79			Parlament de Catalunya 20/3/80			Congrés Dip.: 28/10/82		
	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)	Total	(1)	(2)
Alpens	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	11	6,-	3,-	4	2,-	2,7
Balenya	5	0,3	0,3	23	1,2	1,6	27	1,0	2,-	18	0,9	1,1
Brull	1	0,8	1,-	0	0,-	0,-	3	2,1	3,5			0,-
Calldenes	1	0,1	0,1	20	2,4	3,2	41	5,-	5,4	50	5,5	7,-
Cantalles	17	0,5	0,6	37	1,-	1,3	80	2,-	2,9	48	1,1	1,4
Collsuspina	0	0,-	0,-	1	0,7	1,2	4	3,-	4,7	2	0,8	1,6
Espinelles	0	0,-	0,-	1	0,5	0,6	5	2,3	3,-	4	1,9	2,3
Folgueroles	4	0,6	0,6	37	4,8	5,5	43	5,-	5,7	41	3,4	6,5
Gurb de la Pl.	4	0,4	0,5	40	3,4	5,2	51	5,-	6,9	24	2,-	2,7
Lluçà	0	0,-	0,-	1	0,4	0,7	0	0,-	0,-			0,-
Malla	0	0,-	0,-	2	0,9	1,2	4	2,-	2,3	8	2,7	3,5
Manlleu	30	0,3	0,4	242	2,2	3,-	298	2,7	4,-	208	1,8	2,1
Masias de Roda	4	1,-	1,2	7	1,8	2,2	7	1,5	2,4	5	1,2	1,5
Masias de Voltregà	11	0,7	0,9	30	1,8	2,5	48	2,9	4,2	27	1,5	1,9
Muntanyola	0	0,-	0,-	2	1,4	3,-	2	1,4	3,-			0,-
Olost	0	0,-	0,-	10	1,3	2,1	20	2,5	4,-	4	0,5	0,7
Orià	8	2,5	3,1	6	1,5	2,5	5	1,7	3,2			0,-
Orià	2	0,3	0,4	2	0,3	0,5	5	0,3	1,5	5	0,7	1,-
Perafita	1	0,4	0,4	3	1,-	1,6	12	4,2	5,1	7	2,5	3,3
Prats Lluçanès	5	0,4	0,4	38	2,5	3,4	32	2,2	3,-	4	0,2	0,3
Pruït-Rupit	5	1,7	2,5	11	3,5	5,4	7	2,3	4,5	2	0,7	0,9
Roda de Ter	14	0,5	0,5	41	1,2	1,5	82	2,5	3,-	39	1,1	1,4
St. Agustí Lluçanès	1	1,-	1,3	0	0,-	0,-	1	1,-	2,3			0,-
St. Bartomeu Grau	1	0,2	0,3	5	0,9	1,4	15	2,4	4,2	7	1,-	1,2
St. Boi Lluçanès	0	0,-	0,-	10	2,4	4,-	10	2,4	4,3	3	0,8	1,-
St. Hipòlit Voltregà	9	0,4	0,5	60	2,5	3,2	85	3,5	4,5	46	1,9	2,3
St. Julià Vilatorrada	1	0,1	0,1	31	3,-	3,6	44	4,-	5,5	37	3,3	4,-
St. Martí Cantalles	0	0,-	0,-	11	2,-	2,7	13	2,4	3,4	11	2,-	2,6
St. Martí Bas	0	0,-	0,-	4	3,-	6,7	4	3,-	5,-	2	1,6	2,6
St. Pere Torelló	3	0,2	0,2	33	2,2	3,-	22	1,4	2,-	18	1,2	1,4
St. Sadurní d'Ossormort	0	0,-	0,-	1	1,5	1,8	1	1,5	1,9	1	1,8	2,-
St. Vicenç Torelló	5	0,4	0,4	44	3,1	3,9	41	2,9	3,6	27	1,8	2,3
Sta. Cecília Voltregà	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-	1	0,5	1,-	1	0,7	0,9
Sta. Eugènia Berge	0	0,-	0,-	9	1,5	2,-	40	6,2	3,8	12	1,5	1,8
Sta. Eulàlia Riuprimer	0	0,-	0,-	10	1,9	2,8	9	1,7	2,3	5	0,9	1,1
Sta. Maria Corcó	7	0,4	0,6	34	2,5	3,5	50	3,8	5,4	56	3,9	5,-
Seva	2	0,2	0,3	20	2,1	2,8	40	4,-	5,5	21	1,9	2,3
Sobremunt	0	0,-	0,-	6	9,4	19,-	2	3,2	5,7	3	5,9	8,6
Sora	2	0,9	1,-	4	1,8	3,-	5	2,7	4,4			0,-
Taradell	4	0,2	0,2	45	1,7	2,1	115	4,2	5,5	61	2,7	3,3
Tavernoles	0	0,-	0,-	1	0,7	1,-	5	3,3	5,5	3	2,1	2,8
Tavertet	2	2,5	3,5	0	0,-	0,-	0	0,-	0,-			0,-
Tona	12	0,4	0,4	98	2,8	4,1	99	2,9	4,3	72	1,7	2,5
Torelló	20	0,3	0,3	174	2,3	3,2	215	2,8	3,9	147	1,9	2,3
Vic	72	0,4	0,4	633	2,9	4,1	955	4,-	5,5	613	3,-	3,5
Viladrau	0	0,-	0,-	2	0,4	0,5	2	0,4	0,4	6	1,-	1,2
Vilanova de Sau	0	0,-	0,-	4	1,5	2,1	2	0,7	1,2	4	1,5	2,-
Osona	253	0,4	0,4	1.793	2,3	3,1	2.482	3,1	4,4	1.670	2,1	2,6
(1) % sobre cens electoral												
(2) % sobre votants												

% sobre cens electoral

	Part.		C.2. U.		P.S.C.		PSUC		UCD		ERC		AP	
	82	80/82	82	80/82	82	80/82	82	80/82	80	80/82	80	80/82	80	80/82
Alpens	76	+ 4	34	+ 7	5	+ 4	5	- 1	1	-11	14	+ 1	11	+10
Balenyà	83	- 1	32	- 7	30	+13	1	- 4	2	- 4	3	- 3	10	+ 7
Brull	70	+ 8	35	- 1	5	+ 1	1	- 2	4	- 1	3	- 2	18	+15
Calldenes	79	0	41	+ 6	11	+ 7	1	- 3	1	- 7	3	- 6	1	+10
Centelles	83	+12	26	+ 2	24	+10	1	- 5	1	- 2	6	- 3	19	+ 9
Collsuspina	50	-14	20	-20	6	0	0	- 1	5	- 2	4	0	12	+12
Folgueroles	83	+ 9	42	+ 6	12	+ 5	2	- 5	3	- 3	7	0	10	+ 9
Gurb de la P.	78	+13	40	+ 3	7	+ 4	1	- 1	3	- 9	3	- 1	21	+19
Lluçà	75	+10	48	+ 5	2	+ 1	0	0	3	-10	7	+ 2	9	+ 6
Malla	76	+ 1	31	+ 3	8	+ 3	1	0	1	+ 6	5	- 7	24	+ 6
Manlleu	83	+14	32	+ 5	29	+18	2	- 7	1	- 3	6	- 5	8	+ 7
Masies Roda	76	+ 7	43	+ 2	19	+10	1	- 3	1	- 4	7	- 7	9	+ 7
Masies St. Hip.	80	+12	33	+ 1	17	+ 8	1	- 4	2	- 4	4	- 2	16	+15
Muntanyola	57	+11	30	0	3	+ 2	0	+ 1	3	- 7	2	- 2	16	+16
Olost	73	+ 7	36	+ 9	9	+ 7	1	0	5	-15	6	- 3	12	+10
Orís	74	+21	44	+25	14	+ 7	3	- 4	0	- 6	3	- 2	4	+ 3
Oriola	65	+14	31	+ 4	5	+ 3	0	- 2	3	-10	2	0	19	+15
Perafita	77	+ 9	42	+ 5	1	- 2	1	- 1	3	- 6	4	- 1	16	+14
Prats Ll.	77	+ 5	42	+ 5	11	+ 8	1	- 2	2	-12	5	- 2	13	+11
Pruït-Rupit	74	+22	50	+13	3	0	1	+ 1	2	- 2	8	+ 4	5	+ 4
Roda de Ter	82	+ 6	30	+ 1	25	+17	4	- 7	1	- 4	5	- 9	11	+ 8
St. Agustí Ll.	55	+13	32	+ 9	11	+ 8	1	+ 1	0	-12	3	0	6	+ 5
St. Bartomeu B.	77	+19	20	+ 3	30	+20	1	- 1	2	-11	2	0	16	+12
St. Boi Ll.	74	+18	31	+ 1	13	+10	1	0	5	- 7	4	- 1	14	+13
St. Hipòlit V.	84	+ 5	35	+ 1	26	+20	2	-10	1	- 2	5	- 6	10	+ 7
St. Julià V.	82	+10	47	+ 2	12	+ 6	1	0	1	- 2	5	- 4	8	+ 7
St. Martí Centell	79	+10	23	- 2	23	+ 9	2	- 5	2	- 2	3	- 5	19	+14
St. Martí Bes	61	+ 1	38	- 7	5	+ 4	1	+ 1	3	- 2	3	- 3	0	+ 8
St. Pere Torelló	83	+13	42	+10	0	- 4	9	+ 7	0	- 6	12	- 4	17	+12
St. Sadurní Os.	89	+10	49	+13	16	+ 8	2	- 13	0	- 6	2	- 1	16	+16
St. Vicens Torr.	83	+ 3	36	+ 1	17	+ 8	4	- 5	1	- 5	8	- 4	11	+ 8
Sta. Cecília Vol.	78	+13	49	+ 5	5	+ 5	0	+ 1	0	- 6	3	- 1	18	+16
Sta. Eugènia B.	80	+ 9	38	- 5	12	+ 8	1	- 3	3	- 3	5	0	17	+14
Sta. Eulàlia R.	78	+ 6	37	+ 4	12	+ 8	2	- 3	3	- 1	7	- 2	9	+ 6
Sta. Maria Corcó	79	+ 9	39	+ 5	15	+ 4	1	- 3	2	- 4	6	0	8	+ 7
Seva	84	+12	39	+ 3	12	+ 9	1	- 2	1	- 5	11	- 6	13	+11
Sobremunt	59	+21	49	+23	14	+14	0	0	0	- 6	0	-11	8	0
Sora	87	+25	48	+22	16	+14	2	+ 1	0	- 9	2	- 9	3	+12
Taradell	82	+ 5	40	- 8	10	+ 7	1	- 2	1	- 3	6	- 2	4	+13
Tavérnoles	77	+10	39	+ 2	5	+ 5	0	- 4	2	- 4	1	- 2	23	+18
Tavertet	75	+ 8	37	+ 2	9	- 5	1	- 2	6	- 3	0	- 2	19	+19
Tona	81	+15	40	+ 9	20	+12	1	- 6	1	- 4	3	0	15	+11
Torelló	82	+11	32	+ 4	21	+ 9	4	- 3	1	- 5	7	- 3	9	+ 8
Vic	82	+ 9	34	+ 2	24	+15	2	- 5	1	- 6	6	- 2	16	+ 14
Vilanova Sau	78	+19	36	+11	19	+ 9	3	- 6	1	- 7	4	- 1	10	+ 9
Espínelves	82	+ 6	42	- 3	12	+ 7	3	- 2	1	-11	2	- 1	0	+15
Viladrau	82	0	58	- 4	6	+ 3	0	0	2	-19	1	0	21	+20
Osona	80	+ 9	34	+ 3	20	+12	2	- 4	1	- 5	7	- 2	12	+ 9

OSONA: ELECCIONS 1977/1979/1980/1982

Index d'orientació ideològica

% sobre electors

	1977			1979			1980			1982		
	e.	d.	IO.	e.	d.	IO.	e.	d.	IO.	e.	d.	IO.
Alpens	22	58	38	18	38	48	25	38	66	26	47	55
Balenyà	36	52	69	32	44	72	30	48	62	32	44	72
Brull	15	60	26	16	44	35	11	44	24	8	58	14
Calldetenes	22	67	33	18	53	34	20	56	36	21	61	34
Centelles	30	56	54	35	35	100	31	37	86	32	47	68
Collsuspina	8	73	11	10	53	17v	14	46	31	11	38	29
Espinalves	27	55	50	26	52	50	15	58	26	18	60	30
Folgueroles	27	66	41	25	48	52	27	43	63	26	54	48
Gurb de la Plana	9	71	13	14	50	28	13	51	25	13	64	20
Lluçà	9	73	12	6	54	12	6	58	10	9	60	15
Malla	7	79	9	16	61	27	20	53	37	16	56	29
Manlleu	48	36	132	39	32	120	33	32	105	37	42	88
Masias de R.	39	45	86	40	40	101	28	38	75	28	44	64
Masias de V.	28	56	50	28	40	69	24	40	60	24	50	48
Muntanyola	12	50	24	8	37	25	7	39	18	8	50	16
Olost	22	57	38	14	45	31	15	49	30	16	54	30
Orís	25	51	49	31	32	97	20	25	83	20	49	41
Oristà	10	65	16	5	45	12	6	46	13	8	54	15
Perafita	22	60	37	19	44	42	15	49	30	8	62	13
Prats de Ll.	22	63	35	15	55	27	16	54	30	18	57	32
Pruit-Rupit	13	56	23	19	36	53	10	41	24	12	58	21
Roda de Ter	36	53	68	36	37	96	35	37	95	36	43	84
St. Agustí Ll.	9	61	15	5	49	10	7	35	20	14	38	37
St. Bartomeu Grau	14	68	20	18	44	40	16	33	48	35	37	95
St. Boi Ll.	14	60	23	16	48	35	13	42	30	20	49	41
St. Hipòlit V.	44	45	99	35	41	85	33	41	81	33	46	72
St. Julià V.	21	65	33	27	50	53	19	50	39	21	56	38
St. Martí Centelles	29	57	51	40	33	118	31	34	90	31	44	70
St. Martí Sas	16	50	32	14	30	45	10	49	20	10	49	20
St. Pere Torelló	23	62	37	23	47	48	24	43	56	22	59	37
St. Sadurní Ossomort	20	62	32	22	59	38	27	44	61	21	68	31
St. Vicenç Torelló	35	54	65	35	41	86	32	43	74	31	48	66
Santa Cecília V.	8	81	10	8	57	14	57	54	11	9	67	13
Santa Eugènia B.	15	68	22	19	53	37	20	52	37	19	59	32
Sta. Eulàlia Riuprimer	16	62	26	25	45	56	19	49	39	22	73	30
Sta. Maria Corcó	23	39	58	30	37	83	25	41	61	25	50	60
Seva	14	73	19	30	42	71	27	43	62	27	54	50
Sobremunt	11	57	20	17	31	55	14	32	45	20	49	41
Sora	23	62	36	18	42	42	18	38	44	20	62	32
Taradell	15	73	22	22	55	39	19	55	34	10	58	17
Tavérolas	7	85	8	8	64	12	10	47	22	8	65	12
Tavertet	11	59	29	26	38	70	18	43	42	10	63	16
Tona	26	62	42	25	40	61	23	40	58	25	58	45
Torelló	35	52	67	35	36	95	32	35	91	34	43	79
Vic	28	57	49	28	43	66	28	41	66	36	52	69
Viladrau	9	78	12	6	67	9	5	83	6	8	81	10
Vilanova de Sau	15	28	52	24	47	51	22	34	67	27	47	57
Osona	30	55	54	29	41	71	28	41	68	29	49	60

e:esquerra/d:dreta/IO:Index orientació

EVOLUCIO FORCES D'ESQUERRA: 77/79/80/82

% sobre votants

	- % 1977	% 1979	% -77/79	% 1980	% - 79/80	% 1982	% -80/82	% -79/82
Alpens	27	32	+ 5	36	+ 4	34	-2	+ 2
Balenya	39	42	+ 3	35	- 7	42	+7	0
Brull	20	26	+ 6	17	- 9	12	-5	-14
Calldetanes	25	24	- 1	26	+ 2	26	0	+ 2
Centelles	35	48	+13	44	- 4	39	-5	- 9
Collsuspina	10	15	+ 5	22	+ 7	23	+1	+ 8
Espinalves	33	33	0	20	-13	22	+2	-11
Folgueroles	25	34	+ 9	37	+ 3	32	-5	- 2
Gurb de la P.	11	21	+ 9	20	- 1	17	-3	- 4
Lluça	10	10	0	9	- 1	12	+3	+ 2
Malla	8	20	+12	26	+ 6	22	-4	+ 2
Manlleu	55	53	- 2	49	- 4	45	-4	- 8
Masies de R.	46	48	+ 2	42	- 6	37	-5	-11
Masies de V.	33	38	+ 5	35	- 3	30	-5	- 8
Muntanyola	19	17	- 2	15	- 2	11	-4	- 6
Olost	28	23	- 5	23	0	22	-1	- 1
Orís	31	49	+18	39	-10	27	-12	-22
Orià	13	10	- 3	12	+ 2	12	0	+ 2
Perafita	27	28	+ 1	21	- 7	10	-11	-18
Prats Ll.	26	21	- 4	22	+ 1	24	+2	+ 3
Pruit-Rupit	19	34	+15	19	-15	17	-2	-17
Roda de Ter	40	47	+ 7	48	+ 1	43	-5	- 4
St.Agustí Ll.	12	9	- 3	16	+ 7	28	+12	+19
St.Bartomeu G.	17	28	+11	28	0	45	+16	+17
St.Boi Ll.	18	26	+ 8	22	- 4	27	+5	+ 1
St.Hipolit V.	48	44	- 4	42	- 2	42	0	+ 2
St.Julià Vilatorrada	24	33	+ 9	27	- 6	25	-2	- 8
St.Martí Centelles	34	53	+19	44	+ 9	39	-5	-14
St.Martí d' en Bas	23	30	+ 7	16	-14	17	+1	-13
St.Pere Torelló	27	32	+ 5	36	+ 3	27	-8	- 5
St.Sedurní Desomort	24	27	+ 3	34	+ 7	22	-12	- 5
St.Vicenç Torelló	39	44	+ 5	40	- 4	37	-3	- 3
Sta.Cecilia Volt.	9	12	+ 3	9	- 3	11	+2	- 1
Sta.Eugènia Barga	18	26	+ 8	28	+ 2	24	-4	- 2
Sta.Eulàlia Riuprimer21	21	34	+13	27	- 7	29	+2	- 5
Sta.Maria Corcó	36	42	+ 6	35	- 7	32	-3	-10
Seva	16	41	+25	38	- 3	32	-6	- 9
Sobremunt	16	35	+19	30	- 5	29	-1	- 6
Sora	27	28	+ 1	27	- 1	25	-2	- 3
Taradell	18	27	+ 9	24	- 3	26	+1	- 2
Tavernoles	7	11	+ 4	16	+ 5	10	-6	- 1
Tavertet	16	41	+25	27	-14	15	-12	-27
Tona	29	36	+17	35	- 1	34	-1	- 2
Torelló	40	48	+ 8	45	- 3	42	-3	- 6
Vic	32	39	+ 7	38	- 1	37	-1	- 2
Viladrau	10	8	- 2	6	- 2	8	+2	0
Vilanova de Sau	32	33	+ 1	38	+ 5	34	-4	+ 1
OSONA	33	36	+ 3	38	+ 2	36	-2	0

APENDIX Núm 3

ELECCIONS MUNICIPALS, 3 ABRIL 1979

Participació, candidatures, regidors.

D. S. O. M. A.
 RESULTATS ELECCIONS MUNICIPALS, 3 d'Abril 1979

	Candidats	Volents	Part. Abstems.	Reg.ions	Vots	C. I. U.		PSC-PSUC i		UPO. I forces		Candidatures indefinides	
						Reg. (1)	(2)	Vots	Reg. (1)	(2)	Vots	Reg. (1)	(2)
Albons	207	131	63.2	35.8	7	0	0	129	7	62.3	98.5	0	0
Bateya	1.808	1.510	80.0	20.0	11	332	2	248	2	13.2	16.4	0	0
Broll	148	111	75.0	25.0	5	107	5	0	0	0	0	0	0
Calldemna	827	658	79.6	20.4	9	196	3	163	2	19.7	24.8	293	4
Cantelles	3.934	3.153	80.2	19.8	13	0	0	1.066	5	27.1	33.8	1.215	5
Collauspin	135	72	53.3	46.7	3	0	0	0	0	0	0	69	5
Esplines	221	187	84.6	15.4	7	0	0	62	2	28.0	65.0	122	5
Falgueroles	1.189	819	68.9	31.1	9	178	2	383	5	49.4	68.0	160	2
Gurb de la Plana	242	136	56.2	43.8	7	0	0	134	2	15.8	23.1	445	5
Halls	215	194	90.2	9.8	7	0	0	105	4	48.8	54.1	83	3
Mallieu	10.774	7.803	72.4	27.6	17	0	0	2.056	5	19.0	26.3	1.876	3
Mosies de Roda	426	336	78.9	21.1	7	0	0	83	1	19.5	24.7	0	0
Santes de Voltregà	1.648	1.208	73.3	26.7	11	937	9	253	2	13.2	20.9	0	0
Montanyola	147	80	54.4	45.6	5	57	5	0	0	0	0	0	0
Clost	582	522	89.8	10.2	7	253	4	185	2	23.8	34.1	0	0
Cris	392	194	49.5	50.5	7	0	0	0	0	0	0	174	7
Oriola	775	525	67.7	32.3	9	133	2	0	0	0	0	0	0
Perafite	296	222	75.0	25.0	7	138	5	81	2	27.6	36.5	0	0
Prats de Lluçanès	1.583	1.131	72.8	27.2	11	426	4	281	3	18.0	24.8	397	4
Prud'Andit	513	244	47.6	52.4	7	46	1	0	0	0	0	198	6
Roda de Fer	3.828	2.594	67.8	32.2	11	1.687	8	882	3	24.3	34.0	0	0
Sant Agustí Lluçanès	101	57	56.4	43.6	5	0	0	0	0	0	0	57	5
Sant Bartomeu Grau	568	289	50.9	49.1	7	0	0	0	0	0	0	286	2
Sant Gai Lluçanès	421	332	78.9	21.1	7	794	5	50	1	11.9	15.0	110	2
Sant Hilari Voltregà	2.405	1.895	78.8	21.2	11	0	0	1.046	6	43.5	55.2	0	0
Sant Julià Vilatorrada	1.054	682	64.7	35.3	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Martí Centelles	543	415	76.4	23.6	7	208	4	194	3	35.7	48.7	0	0
Sant Martí Des	133	88	66.2	33.8	5	0	0	46	5	36.0	100.0	0	0
Sant Pere Toraldà	1.560	839	53.8	46.2	11	0	0	0	0	0	0	0	0
Sant Segorní Casanova	68	46	67.6	32.4	8	45	5	0	0	0	0	0	0
Sant Vicenç Torelló	1.439	1.153	80.1	19.9	9	796	7	333	2	23.0	28.9	0	0
Santa Cecília Voltregà	156	75	48.1	51.9	5	74	5	0	0	0	0	0	0
Santa Eugènia Berga	611	417	68.3	31.7	7	277	5	0	0	0	0	128	2
Santa Eulàlia Riprimer	541	290	53.6	46.4	7	0	0	0	0	0	0	253	7
Santa Maria Corçà	1.333	1.034	77.6	22.4	9	175	1	441	5	33.1	42.7	0	0
Sava	977	780	79.8	20.2	9	324	3	253	3	25.9	32.4	292	3
Sobremunt	64	37	57.8	42.2	5	0	0	0	0	0	0	36	5
Sora	232	180	77.6	22.4	7	0	0	21	0	9.0	11.7	0	0
Taradell	2.683	2.178	81.2	18.8	13	0	0	834	4	31.3	38.5	0	0
Tavernoles	198	126	63.6	36.4	5	41	1	0	0	0	0	0	0
Tourtes	87	66	75.9	24.1	5	41	2	25	3	28.7	37.9	0	0
Tona	3.685	2.413	65.8	34.2	11	1.727	8	1.668	5	17.9	27.2	1.572	5
Torrelles	7.705	5.399	70.1	29.9	17	2.120	7	8.716	8	40.0	26.6	3.361	5
Urc	21.455	14.289	66.6	33.4	21	5.089	8	0	0	0	0	192	3
Vic	579	508	87.7	12.3	7	314	4	0	0	0	0	112	3
Viladrau	265	217	81.9	18.1	7	104	4	0	0	0	0	0	0
Vilanova de Sau	79.310	55.479	70.8	29.2	395	16.382	119	96.782	98	21.1	29.8	10.000	64

Opagè (1) sobre cens electoral (2) sobre votants

APENDIX Núm 4

DADES DEMOGRAFIOQUES I SOCIO- ECONOMIQUES

Demografia.

Pàgs.

- a) Àrees d'Osona, municipis urbans i semi-urbans .
- b) Població de fet 1975. Percentatge de població per municipis sobre total comarca.
- c) Població de fet 1936. Creixement 1936-1975.
- d) Població de fet 1960, 1970. Creixement entre 1960-1970, 1970-75 i 1960-1975.
- e) Tipologia dels municipis d'Osona segons el temany de la població.
- f) Immigració. Població nascuda fora de Catalunya.
- g) Distribució de la població activva per sector de producció.

Indústria

- h) Concentració de la Indústria a nivell municipal.
- i) Distribució dels treballadors industrials segons el tamany de l'empresa.

Agricultura

- j) Superfície de les explotacions.
- k) Nombre d'explotacions agraries segons la superfície total de llurs terres.
- l) Distribució de la superfície segons el règim de tinença.
- m) Nombre d'explotacions i nombre d'empresaris classificats per llur ocupació principal.

AREES d'OSONA: Municipis urbans i semi-urbans

La classificació s'ha fet seguint el criteri numéric clàssic utilitzat per els censos espanyols, segons el qual és rural tot municipi que no arriba a 2.000 habitants. Els situats entre 2.000 i 10.000 habitants son semi-urbans i els que depassen aquesta xifra son urbans.

Aixi mateix per decidir quins municipis pertanyien a cada una de les àrees física, problema dels pobles situats al limit, s'han seguit els criteris utilitzats S.Roquer en la seva obra "La població d'Osona". (+) El cens que ha servit de base és el del 1975.

1. La Plana de Vic

<u>Municipis urbans i semi-urbans</u>	<u>Habitants</u>	<u>Municipis Rurals</u>	<u>Habitants</u>
Balenyà	2.653	Calldetenes	1.076
Lentelles	5.341	Folgueroles	991
Manlleu	14.054	Gurb	1.608
Masies de Voltregà	2.276	Malla	302
Roda de Ter	4.391	Masies de R.	560
St.Hipòlit Volt.	3.219	Oris	503
Taradell	3.649	St.Julià V.	1.454
Tona	4.760	St.Martí C.	768
Torelló	9.704	St.Pere T.	1.993
Vic	<u>27.615</u>	St.Vicenç T.	1.895
Total:		S.Cecilia V.	197
		S.Eugènia B.	792
		S.Eulàlis R.	720
		Seva	1.261
		<u>Tavérnoles</u>	<u>162</u>
		Total:	

(+), ROQUER, S. "La població d'Osona, evolució i estructura", Vic ed. Euno 1981.

2. Lluçanés

Municipis urbans i semi-urbans

Prats 2.007

Municipis rurals

Alpens 279
Collsuspina 205
Lluçà 354
Muntanyola 193
Olost 939
Oristà 985
Perafita 360
St.Agustí 143
St.Bartomeu 734
St.Boi 491
St.Marçí Bas 179
Sobremunt 75
Sora 331

Total 5.268

3.Collsabra-Guillerics

Municipis urbans i semi-urbans

Municipis rurals

Brull 198
Espinelles 278
Esquirol 1.852
Pruit-Rupit 425
Ossomort 91
Tavertet 130
Viladrau 736
Vilanova S. 706

Total 4.416

Font: Padró 1975.

PERCENTATGE DE POBLACIO PER MUNICIPIS SOBRE TOTAL COMARCAL

Població de fet

	1 <u>1975</u>	2 %
Alpens	279	0.27
Balenys	2.653	2.56
El Brull	198	0.19
Caldetenes	1.076	1.04
Centelles	5.341	5.15
Collsuspine	205	0.20
Espinelves	278	0.27
Folgueroles	991	0.96
Gurb de la Plena	1.608	1.55
Lluçà	354	0.34
Malla	302	0.29
Manlleu	14.054	13.56
Les Masies de Roda	560	0.54
Les Masies de Voltregà	2.276	2.20
Muntanyola	193	0.19
Olost	939	0.91
Cris	503	0.49
Oriola	985	0.95
Perfita	360	0.35
Prets de Lluçanès	2.007	1.94
Prat-Rupit	425	0.41
Roda de Ter	4.391	4.24
Sant Agustí de Lluçanès	143	0.14
Sant Bartomeu del Grau	734	0.71
Sant Boi de Lluçanès	491	0.47
Sant Hipòlit de Volt.	3.219	3.11
Sant Julià de V.	1.454	1.40
Sant Martí de C.	768	0.74
Sant Martí del Bes	179	0.17
Sant Pere de Torelló	1.993	1.92
St. Sadurní d'Osomort	91	0.09
St. Vicenç de Torelló	1.895	1.83
Santa Cecília de V.	197	0.19
Sta. Eugènia de Berge	792	0.76
Santa Eulàlia de R.	720	0.69
Santa Maria de Corcó	1.852	1.79
Seva	1.281	1.24
Sobremunt	75	0.07
Sora	331	0.32
Taradell	3.649	3.52
Tavernoles	162	0.16
Tavertet	130	0.13
Tona	4.760	4.59
Torelló	9.704	9.36
Vic	27.615	26.64
Viladrau	736	0.71
Vilanova de Sau	706	0.68
Total OSONA	103.655	100.-

Font per les dades de població: "Pedrones Municipales de Cataluña, 1945-1955-1965, 1975. C.I.H.C. Julio 1977.

O S O N A

Població de fet 1936, 1975.

Municipis	1.936	1975	dif.	%
Alpens	494	279	- 215	- 43.5
Balenyà	1.250	2.653	+ 1.403	+ 112.2
Brull	457	198	- 259	- 56.7
Calldetenes	856	1.076	+ 200	+ 23.4
Centelles	3.082	5.341	+ 2.252	+ 73.2
Collauspina	387	205	- 182	- 47.0
Espinelles	501	278	- 223	- 44.5
Folgueroles	996	991	- 5	- 0.005
Gurb de la Plana	1.836	1.608	- 228	- 12.4
Lluçà	781	354	- 427	- 54.7
Malla	521	302	- 219	- 42.0
Manlleu	7.056	14.054	+ 6.998	+ 99.1
Masies de Roda	846	560	- 286	- 33.8
Masies de Voltregà	2.114	2.276	+ 162	+ 7.7
Muntanyola	440	193	- 247	- 56.1
Olost	1.129	939	- 190	- 16.8
Orís	623	503	- 120	- 19.3
Oristà	1.501	985	- 516	- 34.4
Perafita	529	360	- 169	- 31.9
Prats de Lluçanès	1.623	2.007	+ 384	+ 23.6
Pruit-Rupit	868	425	- 443	- 51.0
Roda de Ter	3.151	4.391	+ 1.240	+ 39.3
Sant Agustí Lluçanès	288	143	- 145	- 50.4
Sant Bartomeu Grau	620	734	+ 114	+ 18.4
Sant Boi Lluçanès	664	491	- 173	- 26.1
Sant Hipòlit Voltregà	1.885	3.219	+ 1.334	+ 70.8
Sant Julià Vilatorrada	1.299	1.454	+ 155	+ 11.9
Sant Martí Centelles	617	768	+ 151	+ 24.5
Sant Martí Sas	291	179	- 112	- 38.5
Sant Pere Torelló	1.919	1.993	+ 74	+ 3.9
Sant Sadurní Ossonort	316	91	- 225	- 71.2
Sant Vicenç Torelló	1.662	1.895	+ 233	+ 14.0
Santa Cecília Voltregà	303	197	- 106	- 35.0
Santa Eugènia Berga	573	792	+ 219	+ 38.2
Santa Eulàlia Riuprimer	507	720	+ 213	+ 42.0
Santa Maria Corcó	2.397	1.852	- 545	- 22.7
Seva	1.048	1.281	+ 233	+ 22.2
Sobremunt	231	75	- 156	- 67.5
Sora	573	331	- 242	- 42.2
Taradell	2.232	3.649	+ 1.417	+ 63.5
Tavérnoles	380	162	- 218	- 57.4
Tavertet	420	130	- 290	- 69.0
Tona	2.133	4.760	+ 2.627	+ 123.1
Torelló	4.889	9.704	+ 4.815	+ 98.5
Vic	15.398	27.615	+ 12.217	+ 79.4
Viladrau	954	736	- 218	- 22.9
Vilanova de Sau	856	706	- 150	- 17.5
Osona	73.496	103.655	+30.159	+ 41.0

Fentes: 1975: C.I.D.C. Padró 1975

1936: Iglesias Fort, J. "El movimiento demográfico en Cataluña durante los últimos 100 años". Memoria real academia de ciencias y artes. 81. 1961

d)

POBLACIÓ DELS MUNICIPIS D'OSONA (Població de fet)

	1 1960	2 1970	3 Δ 60-70	4 1975	5 Δ 70-75	6 Δ 1960-1975
			%		%	%
Alpens	417	292	-27,81	279	-4,45	-35,09
Balenys	1.659	2.360	+43,27	2.653	+12,42	+39,92
El Brull	313	256	-18,21	198	-22,86	-36,74
Collmetenes	857	987	+15,17	1.076	+9,02	+25,55
Centelles	3.886	4.834	+24,40	5.341	+10,59	+37,44
Collsuspina	295	240	-18,64	205	-14,58	-30,51
Espinalves	436	296	-32,11	278	-6,03	-36,24
Folgueroles	980	977	-0,31	991	+1,43	+1,12
Gurb de la Plana	1.766	1.630	-7,70	1.608	-1,35	-8,95
LLuça	613	528	-13,87	354	-32,95	-42,25
Malla	390	335	-14,10	302	-9,85	-22,65
Sanlleu	9.410	13.169	+39,95	14.054	+6,72	+49,35
Les Masies de Roda	784	544	-30,61	560	+2,94	-28,57
Les Masies de Volt.	2.035	2.131	+4,72	2.276	+6,80	+11,84
Muntanyola	344	247	-28,20	193	-21,85	-43,90
Olost	1.018	904	-11,20	959	+5,87	-7,76
Ori	758	590	-22,16	505	-14,75	-33,54
Oriola	1.265	1.118	-11,62	985	-11,90	-21,13
Perafita	563	506	-10,12	360	-28,85	-36,06
Prats de Lluçanès	1.735	1.805	+4,03	2.007	+11,19	+15,68
Fruit-Rupit	681	508	-25,40	425	-16,34	-37,59
Roda de Ter	3.582	4.155	+16,00	4.391	+5,68	+19,26
Sant Agustí del LL.	183	169	-7,65	143	-15,38	-21,86
Sant Bartomeu del G.	589	527	-10,53	724	+39,28	+24,62
Sant Boi del LL.	668	484	-27,54	491	-1,45	-26,50
Sant Hipòlit Volt.	2.574	3.144	+22,14	3.219	+2,39	+25,06
Sant Julià V.	1.335	1.368	+2,47	1.454	+6,39	+8,91
Sant Martí C.	641	687	+7,18	768	+11,79	+19,81
Sant Martí del Bas	266	214	-19,55	179	-15,55	-32,71
Sant Pere Torelló	1.975	2.043	+3,44	1.993	-2,45	+0,91
St. Sadurní d'Osona	242	131	-45,87	91	-30,53	-62,40
St. Vicenç Torelló	2.047	1.977	-3,42	1.895	-4,15	-7,43
Santa Cecília V.	251	198	-21,12	197	-0,51	-21,51
St. Eugènia B.	611	659	+7,86	792	+20,16	+29,62
Santa Eulàlia de R.	561	756	+34,76	720	-4,76	+28,34
Santa Maria Corcó	2.165	2.028	-6,33	1.852	-8,68	-16,68
Seva	989	1.156	+16,89	1.281	+10,61	+29,32
Sobremunt	179	124	-30,73	75	-39,52	-58,10
Sora	453	357	-21,19	331	-7,28	-26,93
Taradell	2.661	3.248	+22,06	3.649	+12,35	+37,13
Tavernoles	267	186	-30,34	162	-12,90	-39,33
Tavertet	284	273	-3,87	130	-32,38	-34,23
Tona	3.286	4.383	+33,38	4.760	+8,60	+44,86
Torelló	6.459	8.889	+37,62	9.704	+9,17	+50,24
Vic	20.303	25.906	+27,60	27.615	+6,60	+36,01
Viladrau	816	787	-3,55	736	-6,48	-9,80
Vilanova de Sau	979	634	-35,24	706	+11,36	-27,39
TOTAL OSONA	84.571	98.740	+16,75	103.655	+4,98	+22,57

Fonts: Per les dades de base: Cens de població (Població de fet), extret de "Avance sobre el Movimiento y la Distribución comercial de la población de Cataluña entre 1960 y 1970." José Iglesias Fort Marzo 1972
 Para la población de 1975: font citada quadern 1.

e)

TIPOLÒGIA DE MUNICIPIS D'OSSA SORRES EL TANY DE LA POBLACIÓ
Distribució de la població per municipis. (1975, població de fet)

	1	2	3	4
	≥ de 5.000 hab.	de 2.001 a 5.000 hab.	501 a 2.000	de 500 hab.
Vic	27.615 (26.6)			
Manlleu	14.054 (13.5)			
Torelló	9.704 (9.3)			
Centelles	5.541 (5.1)			
Tons		4.760 (4.5)		
Roda de Ter		4.591 (4.2)		
Taradell		3.649 (3.5)		
Sant Hipòlit de V.		3.219 (3.1)		
Belanya		2.633 (2.5)		
Les Masies de Volt.		2.276 (2.2)		
Prats de Lluçanès		2.007 (1.9)		
Sant Pere de Toralló			1.993 (1.9)	
Sant Vicenç de T.			1.893 (1.8)	
Santa Maria de Co. cò			1.852 (1.7)	
Gurb de la Plana			1.608 (1.5)	
Sant Julià de V.			1.454 (1.4)	
Seva			1.281 (1.2)	
Calldetenes			1.076 (1.1)	
Folguaroles			991 (0.9)	
Oriola			935 (0.9)	
Olost			939 (0.9)	
Sta. Eugènia de B.			792 (0.7)	
Viladrau			736 (0.7)	
Sant Martí de Cent.			768 (0.7)	
Sant Bartomeu del G.			734 (0.7)	
Santa Eulàlia de R.			720 (0.6)	
Vilanova de Seu			706 (0.6)	
Les Masies de Rode			560 (0.5)	
Oriola			503 (0.4)	
Sant Boi Lluçanès				491 (0.4)
Fruit-Rupit				425 (0.4)
Perelfita				360 (0.3)
Lluçà				354 (0.3)
Sors				331 (0.3)
Malla				302 (0.2)
Alpens				279 (0.2)
Espinelves				278 (0.2)
Collsuspina				205 (0.2)
El Brull				198 (0.1)
Muntanyola				193 (0.1)
Santa Cecília V.				197 (0.1)
Sant Martí del Eas				179 (0.1)
Tavernoles				162 (0.1)
Sant Agustí del Ll.				143 (0.1)
Tavertet				130 (0.1)
Sant Sadurní d'Oss.				91 (0.09)
Sobremunt				75 (0.07)
TOTALS	56.714 (54.71)	22.955 (22.15)	19.593 (18.9)	4.393 (4.24)

Tot els percentatges estan calculats sobre el total comarcal, és a dir sobre 103.655 hab. (tant els de cadascun dels municipis com els dels totals parcials)

Població nascuda fòra de Catalunya. Padró 1975.

Municipis	Total	%(1)
Alpens	8	2.9%
Balenya	795	30.-%
Brull	12	6.-%
Calldetenes	87	8.1%
Centelles	1.337	25.-%
Collsuspina	8	3.9%
Espinelves	-	-
Folgueroles	33	3.3%
Gurb de la Plana	128	8.-%
Lluçà	10	2.8%
Mèlia	4	1.3%
Manlleu	4.028	28.7%
Masies de Roda	67	12.-%
Masies de Voltregà	531	23.3%
Muntanyola	2	1.-%
Olost	51	5.4%
Oria	146	29.-%
Orià	22	2.2%
Perafita	14	3.9%
Prats de Lluçanès	197	9.8%
Pruit-Rupit	4	0.9%
Roda de Ter	817	18.6%
Sant Agustí Lluçanès	0	0.0%
Sant Bartomeu Grau	176	24.-%
Sant Boi Lluçanès	34	6.9%
Sant Hipòlit Voltregà	679	21.1%
Sant Julià Vilatorrada	97	6.7%
Sant Martí Centelles	178	23.2%
Sant Martí Bas	3	1.7%
Sant Pere Torelló	168	8.4%
Sant Sadurní Ossomort	5	5.4%
Sant Vicenç Torelló	254	13.4%
Santa Cecília Voltregà	4	2.-%
Santa Eugènia de Berga	56	7.1%
Santa Eulàlia de Riuprimer	119	16.5%
Santa Maria Corcó	36	1.9%
Seva	89	6.9%
Sobremunt	1	1.3%
Sora	33	10.-%
Taradell	329	9.-%
Tavérnoles	3	1.9%
Tavertet	3	2.3%
Tona	1.061	22.3%
Torelló	2.376	24.5%
Vic	3.995	14.5%
Viladrau	-	-
Vilanova de Sau	133	18.8%
Osona	18.133	17.5%

(1) % sobre total població de cat. Padró 1975.

g)

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA PER SECTORS DE PRODUCCIÓ

Pedró 1975.

	1		2		3			4		
	Població	Població Activa Nombre	%	Nombre	% P.T.	% P.A.	Nombre	% P.T.	% P.A.	
Alpens	279	117	41,9	55	19,7	47,3	39	14,0	53,3	
Balenys	2.653	1.096	41,3	124	4,7	11,3	744	28,0	67,9	
El Brull	198	85	42,9	52	26,3	51,6	20	10,1	25,5	
Calldetanes	1.076	440	40,9	61	5,7	15,0	200	18,6	45,5	
Centelles	5.341	2.201	41,2	108	2,0	4,9	1.446	27,1	65,7	
Collsuspina	205	79	38,5	27	13,2	34,2	23	11,2	29,1	
Espinalves										
Fogueroles	991	454	45,8	92	9,3	20,3	259	26,1	57,0	
Gurb de la Plana	1.608	693	43,1	357	22,2	51,5	204	12,7	34,6	
Lluçà	354	158	44,6	69	19,0	43,7	78	22,0	49,4	
Malla	302	118	39,1	81	26,8	68,7	17	5,6	14,4	
Manlleu	14.054	6.163	43,9	115	0,8	1,9	4.337	30,9	70,4	
Les Masies de R.	560	280	50,0	61	10,9	21,8	179	32,0	63,9	
Les Masies de Volt.	2.276	1.067	46,9	176	7,7	16,5	749	32,9	70,2	
Muntanyola	193	79	40,9	60	31,1	75,9	6	3,1	7,6	
Olost	939	440	46,8	98	10,4	22,3	295	31,4	67,1	
Orís	503	232	46,1	68	13,5	29,3	154	30,6	66,4	
Oriola	985	457	46,4	211	21,4	46,2	161	16,3	35,2	
Perafita	360	154	42,8	65	18,1	14,2	65	18,1	14,2	
Prats de Lluç.	2.007	997	49,7	67	3,3	6,1	692	34,5	69,4	
Fruit-Rupit	425	179	42,1	92	21,6	51,4	44	10,4	24,6	
Roda de Ter	4.391	2.035	46,3	81	4,0	5,1	1.469	33,5	72,2	
Sant Agustí LL.	143	62	43,4	51	35,7	82,3	6	4,2	9,7	
Sant Bartomeu G.	734	345	47,0	78	10,6	22,6	232	31,6	67,2	
Sant Boi Lluç.	491	226	46,0	72	14,7	31,8	114	23,2	50,4	
Sant Hipòlit V.	3.219	1.503	46,7	69	2,1	4,6	1.116	34,7	74,3	
Sant Julià V.	1.454	615	42,3	67	4,6	10,9	350	24,1	56,9	
Sant Martí Cent.	768	312	40,6	58	7,6	18,6	167	21,7	53,5	
Sant Martí Bas	179	71	39,7	45	25,1	63,4	22	12,3	31,1	
Sant Pere Torelló	1.993	832	41,8	94	4,7	11,3	619	31,1	74,4	
Sant Sadurní Osona	91	35	38,5	15	16,5	42,9	9	9,9	25,7	
Sant Vicenç T.	1.895	891	47,0	41	2,2	5,6	649	34,2	72,6	
Santa Cecília V.	197	71	36,0	54	27,4	76,1	8	4,1	11,5	
Santa Eugènia B.	792	380	48,0	84	10,6	22,1	204	25,8	53,7	
Santa Eulàlia de R.	720	309	42,9	28	3,9	9,1	207	28,8	67,1	
Santa Eulàlia Corçó	1.852	743	40,1	255	13,8	34,3	329	17,8	44,3	
Seva	1.281	466	36,4	42	3,3	9,1	318	24,8	68,2	
Sobremunt	75	31	41,3	17	22,7	54,8	11	14,9	35,5	
Sora	331	149	45,0	97	29,3	65,1	41	12,4	27,3	
Tàrradell	3.649	1.528	41,9	180	4,9	11,8	1.019	27,9	66,7	
Tavernoles	162	69	42,6	45	27,8	65,2	10	6,2	14,5	
Tavertet	130	56	43,1	37	28,5	66,1	12	9,2	21,4	
Tona	4.760	1.871	39,3	137	2,9	7,3	991	20,8	53,1	
Torelló	9.704	4.437	46,2	152	1,6	3,4	3.270	33,7	72,9	
Vic	27.615	9.436	34,4	769	2,8	8,1	4.313	15,6	45,3	
Viladrau										
Vilanova de Jsu	706	236	33,4	110	15,6	43,8	92	13,0	39,0	
	102.641	42.298	41,2	4.717	4,6	11,2	25.295	24,6	59,8	

CONCENTRACIÓ DE LA INDÚSTRIA A NIVELL MUNICIPAL

Nombre de treballadors i percentatges sobre total comercial

	1		2		3		4	
	Primer grup		Segon grup		Tercer grup			
	Treb.	%	Treb.	%	Treb.	%	Sense Indus.	
Vic	5.958	25.3						
Manlleu	3.938	16.99						
Torelló	2.580	10.99						
Centelles			1.203	5.13				
Sant Vicenç Torelló			1.195	5.09				
Sant Hipòlit Volt.			1.011	4.31				
Tona			804	3.43				
Roda de Ter			791	3.37				
Terdell			790	3.37				
Las Masies de Voltregà			743	3.17				
Espinelles			617	2.63				
Gurb					450	1.92		
Frats de Lluçanès					391	1.67		
Belenyà					388	1.65		
Orís					384	1.64		
Santa Eugènia de B.					301	1.28		
Sant Pere de Torelló					293	1.25		
L'Esquirol					284	1.21		
Santa Eulàlia de R.						223	0.95	
Felgueroles						187	0.80	
Sant Julià de V.						178	0.76	
Sant Bertomeu del C.						157	0.67	
Sant Martí del Bas						118	0.50	
Beva						74	0.32	
Olost						72	0.31	
Sant Eloi de LL.						60	0.26	
Viladrau						69	0.29	
Lluçà						41	0.17	
Oristà						21	0.09	
Vilanova de Sau						27	0.12	
Perafita						16	0.07	
Fruit-Rupit						16	0.07	
Calldetenes						13	0.06	
Tavernet						8	0.03	
Sant Sadurní d'Osmt.						8	0.03	
Masies de Roda						7	0.03	
Alpens						2	0.01	
El Brull							0	
Collsuspina							0	
Nolla							0	
Sant Agustí del LL.							0	
Sant Martí Centelles							0	
Huntyenyols							0	
Sobremunt							0	
Santa Cecília de V.							0	
Tavernoles							0	
Sora							0	
Total Gsons	12.526	53.37	7.154	30.50	2.491	10.62	1.297	5.54

Tots els percentatges són calculats sobre el total de treballadors de l'è
comerça: 23.468 en total

Font: I.N.P. 1970

1)

DISTRIBUCIO DELS TREBALLADORS INDUSTRIALS SEGONS EL TAMAANY DE L'EMPRESA

	1		2		3		4
	Petita Empresa		Mitjana Empresa		Gran Empresa		TOTAL
	Treb.	%	Treb.	%	Treb.	%	Treb. il·ladors
Vic	3705	62,2	1888	31,7	365	6,1	5958
Manlleu	1406	35,2	787	19,7	1795	45,1	3988
Torelló	1177	45,6	1032	40,0	371	14,4	2580
Centelles	617	51,3	90	7,5	496	41,2	1203
St. Vicenç Torelló	53	4,4	181	15,1	961	80,5	1195
St. Hipòlit V.	391	38,7	231	22,9	389	38,4	1011
Tona	601	74,8	203	25,2	-	-	804
Roda de Ter	434	54,9	357	45,1	-	-	791
Taradell	272	34,4	226	28,6	292	37,0	790
Masies de Volt.	58	7,8	685	92,2	-	-	743
Espinelves	509	82,5	108	17,5	-	-	617
Gurb	23	5,1	427	94,9	-	-	450
Prats Lluçanés	185	47,3	206	52,7	-	-	391
Balenyà	129	33,2	259	66,8	-	-	388
Orís	-	-	384	100,-	-	-	384
Sts. Eugenià B.	71	23,6	230	76,4	-	-	301
St. Pere Torelló	293	100,-	-	-	-	-	293
L'Esquirol	143	50,4	141	49,6	-	-	284
Sts. Eulàlia R.	63	28,2	160	71,8	-	-	223
Folgueroles	187	100,-	-	-	-	-	187
St. Julià Vilat.	93	52,2	85	47,8	-	-	178
St. Bartomeu G.	5	3,2	152	96,8	-	-	157
St. Martí Bes	66	56,-	52	44,-	-	-	118
Seva	75	100	-	-	-	-	75
Olost	72	100	-	-	-	-	72
St. Boi Llus.	60	100	-	-	-	-	60
Viladrau	69	100	-	-	-	-	69
Lluçà	41	100	-	-	-	-	41
Oristà	21	100	-	-	-	-	21
Vilanova Seu	27	100	-	-	-	-	27
Perafita	16	100	-	-	-	-	16
Fruit-Rupit	16	100	-	-	-	-	16
Celldeutenes	13	100	-	-	-	-	13
Tavernat	8	100	-	-	-	-	8
St. Sadurní Osort.	8	100	-	-	-	-	8
Masies Roda	7	100	-	-	-	-	7
Alpens	2	100	-	-	-	-	2
totals	10915	46,5	7884	33,6	4669	19,9	23468

Font: IMP-1970.

SUPLENTE DE LES EXPLOTACIONS. Cens del 1972.

	Superfície geogràfica ha.	Superfície censada ha.				
		Total	llograda ha.	%	no llograda ha.	%
Alpens	1.583	1.349	222	16,46	1.127	83,54
Belenyà	1.847	1.038	595	57,32	443	42,68
El Brull	4.108	3.374	331	9,81	3.043	90,19
Cellsiatanes	580	560	441	78,75	119	21,25
Centelles	1.513	858	542	63,17	316	36,83
Collsuspina	1.486	1.639	343	20,31	1.346	79,69
Espinelves	1.765	1.762	38	2,16	1.724	97,84
L'Esquirol	6.197	5.885	1.212	20,59	4.673	79,41
Folgueroles	1.099	836	520	62,20	316	37,80
Gurb	5.123	4.921	2.324	47,23	2.597	52,77
Lluçà	5.354	5.223	811	15,53	4.412	84,47
Nells	1.103	1.049	723	68,92	326	31,08
Nanllec	1.719	1.441	935	64,89	506	35,11
Masies Roda	1.643	974	338	34,70	636	65,30
Masies Voltran	2.231	2.014	698	34,66	1.316	65,34
Muntanyola	4.042	3.885	426	10,97	3.459	89,03
Glost	2.464	2.574	1.154	44,83	1.420	55,17
Orís	2.733	2.485	469	18,87	2.016	81,13
Cristà	7.155	6.428	1.849	28,76	4.579	71,24
Perafite	1.849	1.580	307	19,43	1.273	80,57
Prats de Ll.	1.329	1.215	494	40,66	721	59,34
Ermit-Rupit	4.778	4.793	456	9,51	4.337	90,48
Roda de Ter	218	262	233	88,93	29	11,07
Sant Agustí Ll.	1.538	1.340	364	27,16	976	72,84
Sant Bartomeu	3.467	3.277	696	21,24	2.581	78,76
Sant Boi Ll.	2.117	2.031	574	28,26	1.457	71,74
Sant Hipòlit	90	55	54	98,18	1	1,82
Sant Julià V.	1.641	1.585	392	24,72	1.194	75,28
Sant Martí C.	2.570	2.220	406	18,29	1.814	81,71
Sant Martí B.	1.476	1.548	457	29,52	1.091	70,48
Sant Pere T.	5.747	5.347	492	9,20	4.855	90,80
Sant Sadurní	3.086	3.013	115	3,82	2.898	96,18
Sant Vicenç	660	506	217	42,89	289	57,11
Santa Cecília V.	857	752	326	43,55	426	56,65
Santa Eugènia	634	495	398	80,40	97	19,60
Santa Eulàlia	1.401	1.463	328	22,42	1.135	77,58
Seva	2.910	2.689	545	20,27	2.144	79,73
Sobremunt	1.364	1.299	201	15,47	1.098	84,53
Sora	3.151	3.387	453	13,37	2.934	86,63
Taradell	2.680	2.888	1.217	42,14	1.671	57,86
Tavernoles	1.911	1.732	260	15,01	1.472	84,99
Tavertet	3.217	3.137	255	8,13	2.882	91,87
Tona	1.647	1.439	710	49,34	729	50,66
Torelló	1.351	1.399	805	57,54	594	42,46
Vic	3.092	2.382	1.683	70,85	699	29,35
Viladrau	5.061	4.911	218	4,44	4.693	95,56
Vilanova Seu	5.813	5.149	218	4,23	4.931	95,77
OSMA	118.980	110.240	26.845	24,35	83.395	75,65

* En virtut de la norma per a inscriure les explotacions segons la qual quan l'explotació rediqui en més d'un municipi es considerarà que pertany a aquell on hi ha la major part de les terres) per passar que la superfície censada en un municipi sigui més gran que la seva corresponent superfície geogràfica.

k)

NOMBRE D'EXPLOTACIONS AGRÀRIES SEGONS LA SUPERFICIE TOTAL

DE LLURS TERRES (Ha.). Cens agrari del 1972.

	1	2	3	4	5	6	7	8
	TOTAL	Sense Terrers	-5Ha.	5 a 10 Ha.	10 a 20 Ha.	20 a 50 Ha.	50-100 Ha.	+100 Ha.
Alpens	77	-	64	-	4	1	3	4
Eslençà	67	3	10	24	20	6	2	2
El Crull	51	-	7	16	11	5	1	11
Cellotenes	98	4	53	22	14	4	1	-
Centelles	140	1	96	23	15	3	0	2
Collsuspina	37	-	12	5	5	6	4	3
Espinelves	29	-	19	2	0	2	1	5
L'Esquirol	320	16	155	61	37	15	18	18
Folgueroles	107	-	69	11	18	6	2	1
Gurb	220	7	34	49	74	36	11	9
Lluçà	109	14	18	20	19	14	5	19
Malla	67	-	2	27	25	11	1	1
Manlleu	189	21	97	32	20	15	4	-
Les Masies de R.	60	11	14	10	13	7	4	1
Les Masies de V.	210	56	97	31	21	10	6	4
Muntanyola	75	-	10	21	11	11	10	12
Olost	65	2	5	25	11	8	4	10
Orià	68	-	15	20	10	10	8	5
Cristà	206	1	56	42	40	31	19	17
Persfita	60	-	18	13	11	8	8	4
Prats de Ll.	101	10	55	8	17	6	3	2
Fruit-Rupit	50	-	46	13	11	7	8	2
Roda de Ter	123	36	77	7	2	1	-	1
Sant Agustí Ll.	45	-	9	8	14	6	3	5
Sant Bertomeu G.	111	1	38	11	18	23	12	8
Sant Boi Ll.	75	5	23	12	15	8	5	6
Sant Hipòlit V.	112	91	18	3	-	-	-	1
Sant Julià de V.	108	1	65	17	9	12	3	3
Sant Martí Cent.	57	-	7	10	11	18	4	3
Sant Martí Bes	65	1	23	18	8	8	2	3
Sant Pere T.	135	8	55	17	12	14	9	20
Sant Sadurní Os.	42	1	11	11	2	5	2	10
Sant Vicenç T.	90	1	62	10	10	6	1	-
Santa Cecília V.	35	-	3	12	7	11	1	1
Santa Eugènia B.	50	1	12	20	8	9	-	-
Santa Eulàlia R.	61	-	22	8	13	11	2	3
Seva	126	12	62	21	6	10	2	3
Sobremunt	40	1	13	4	8	5	6	4
Sora	58	-	9	14	7	11	8	12
Taradell	317	19	195	47	24	19	8	5
Tavernoles	58	-	12	19	8	6	7	3
Tavertet	61	-	17	10	5	8	10	11
Tona	165	48	59	26	18	9	-	5
Torelló	173	13	99	27	13	20	-	1
Vic	241	2	78	95	47	17	6	-
Viladrau	57	2	18	12	3	2	2	18
Vilanova de Seu	97	-	45	10	5	7	10	20
Osona	4.965	389	1.963	925	680	468	228	312

1)

DISTRIBUCIÓ DE LA SUBSISTÈNCIA SEGONS EL REGIM DE TENENÇA -Cens del 1972

	Total		Propietat		Arrendament		Fornaria		Altres	
	superfície concedida ha.	no.	no.	%	no.	%	no.	%	no.	%
Alpens	1.349	747	55.37		519	38.47	82	5.08		0.07
Balenya	1.033	566	54.33		63	6.07	409	39.40		
El Brull	3.374	3.139	93.03		1	0.03	234	6.94	1	0.18
Collbatons	560	248	44.29		58	10.36	253	45.18	1	0.12
Centelles	858	449	52.33		134	15.62	274	31.93	1	0.06
Collsuspine	1.707	943	55.24		7	0.41	756	44.29		
Espinelves	1.762	1.399	79.42		33	3.58	-	-		
L'Esquirol	5.883	3.005	51.05		196	3.30	686	11.66		
Folgueroles	836	430	51.44		64	7.66	342	40.91		
Gurb	4.921	1.527	31.03		369	7.50	2.915	59.24	110	2.24
Lluçà	5.223	4.687	89.74		148	2.83	383	7.43		
Malla	1.049	503	47.95		38	5.53	488	46.52		
Manlleu	1.441	743	51.56		120	8.33	578	40.11		
Les Masies de	974	618	63.45		201	20.64	155	15.91	3	0.15
Les Masies V.	2.014	1.425	70.75		217	10.77	369	18.32	5	0.13
Muntanyola	3.885	3.611	92.95		31	0.80	238	6.13		
Clost	2.574	2.282	88.66		-	-	292	11.34		
Cris	2.485	2.138	85.04		39	1.57	307	12.35	1	0.04
Oriola	6.428	5.132	79.84		44	0.68	1.151	17.91	101	1.57
Perafita	1.530	1.177	74.49		96	6.28	306	19.37	1	0.06
Prats de Ll.	1.215	841	69.22		10	0.82	364	29.96		
Pruit-Rupit	4.793	4.424	92.30		262	5.46	105	2.19	1	0.02
Roda de Ter	262	63	24.05		100	38.17	99	37.79		
Sant Agustí D.	1.340	1.054	78.66		34	2.54	248	18.51	4	0.30
Sant Bertomeu	3.277	2.645	80.71		218	6.64	414	12.63		
Sant Boi LL.	2.031	1.649	81.19		47	2.31	275	13.54	60	2.95
Sant Hipòlit	55	13	23.64		30	54.55	12	21.82		
Sant Julià V.	1.586	1.371	86.44		78	4.92	137	8.64		
Sant Martí Cer	2.220	1.898	85.50		59	2.64	263	11.83		
Sant Martí Bes	1.548	1.137	73.45		53	3.41	355	22.93	1	0.06
Sant Pere T.	5.347	4.887	91.40		198	3.70	260	4.86	2	0.04
Sant Sadurní O	3.013	2.913	96.68		5	0.17	79	2.62	16	0.53
Sant Vicenç T.	506	384	75.89		48	9.49	73	14.43	1	0.20
Santa Cecília	752	274	36.44		22	2.93	455	60.51	1	0.13
Santa Eugènia	495	166	33.54		37	7.47	292	58.99		
Santa Eulàlia	1.463	1.203	82.23		24	1.64	224	15.31	12	0.82
Seva	2.689	2.253	83.79		70	2.60	366	13.61		
Sobremunt	1.299	1.112	85.60		105	8.10	81	6.24	1	0.08
Sora	3.387	923	27.25		1.192	35.20	1.272	37.56		
Taradell	2.888	2.159	74.76		222	7.68	495	17.14	12	0.42
Tavernoles	1.732	1.564	90.30		13	0.75	155	8.95		
Tavertet	3.137	3.009	95.92		75	2.39	53	1.69		
Tona	1.439	472	32.80		103	7.14	864	60.04		
Torelló	1.399	662	47.32		249	17.80	486	34.74	2	0.14
Vic	2.382	1.209	50.76		59	2.47	1.114	46.77		
Viladrau	4.911	4.695	95.60		141	2.87	75	1.53		
Vilanova de S.	5.149	4.967	96.47		97	1.88	11	0.21	74	1.44
Osons	110.258	85.016	77.11		-5.979	5.421	18.850	17.10	413	0.37

m)

NOMBRE D'EXPLOTACIONS I HOMERS D'EMPRESARIS CLASSIFICATS PER LLUR OCUPACIO PRINCIPAL

	Explotacions TOTAL	EMPRESARIS		
		TOTAL	Ocupació principal Agrària No agrària	
Alpens	77	76	10	66
Calonge	67	67	50	17
El Brull	51	45	35	10
Collbatons	83	94	34	60
Centelles	140	133	59	76
Collsuspine	37	36	22	14
Espinelves	29	29	18	11
L'Esquirol	320	320	144	176
Folgueroles	107	106	63	43
Gurb	220	217	214	3
Lluçà	109	106	33	53
Noya	67	65	30	16
Ranllet	189	183	117	66
Les Masies de R.	60	59	38	21
Les Masies V.	210	200	120	80
Muntanyola	75	70	23	42
Oleat	63	63	60	3
Orià	68	62	33	9
Oriola	208	206	151	55
Parafite	60	60	36	4
Prats de Lluç.	101	100	55	65
Prats-Ruix	106	106	51	55
Roda de Ter	123	123	62	61
Sant Agustí Ll.	45	45	31	14
Sant Bartomeu	111	107	78	29
Sant Bolc Ll.	76	76	44	32
Sant Hipolit V.	112	112	39	73
Sant Julià V.	108	104	41	63
Sant Martí C.	57	56	25	31
Sant Martí B.	65	64	38	26
Sant Pere T.	135	135	48	87
Sant Sadurní C.	42	41	15	26
Sant Vicenç T.	90	85	29	56
Santa Cecília V.	35	35	33	2
Santa Eugènia B.	50	49	46	3
Santa Eulàlia R.	61	58	30	28
Seva	126	124	52	72
Sobremunt	40	39	17	22
Sora	58	58	38	20
Taradell	317	314	144	170
Tavernoles	58	57	36	21
Tevertet	61	58	21	37
Tona	165	161	115	46
Torelló	173	170	84	86
Vic	241	237	200	37
Viladrau	57	57	36	21
Vilanova de G.	97	96	40	56
Osons	4.965	4.838	2.821	2.047

Font: Cens Agrari 1972

APENDIX Núm 5

FONTS CONSULTADES. LLISTA DE VARIABLES. PREMSA
CAMPANYA ELECTORAL.

A) FONTS:

1.- Dades electorals.

1.1.- La II República

1.2.- Període 1977-1982.

2.- Dades estructurals.

B) LLISTA DE VARIABLES

1.- Variables electorals

1.1.- La II República

1.2.- Període 1977-1982.

2.- Variables estructurals.

C) PREMSA CONSULTADA CAMPANYA ELECTORAL II REPUBLICA.

FONTS i LLISTA DE VARIABLES .PREMSA CONSULTADA CAMPNAYA ELECTORAL

A) FONTS:

1.Dades electorals

1.1. II REPUBLICA

- Eleccions 28 de Juny de 1931: Butlletí Oficial de la Prov.Barcelona
1er.Juliol 1931.
La Gazeta de Vic:4 de Juliol 1931
Cens:Serrallonga, Joan. Eleccions i
Partits Polítics a la Plana de Vic.
Tesina UAB.Barcelona 1971
- Eleccions 20 de Novembre 1932 Butlletí Extraordinari de la Prov.Barce-
lona. 30/XI/1932
Diari de Vic, 21/XI/32.Any III, núm.744
Cens: Dirección General del Instituto
Geográfico Cadastral y de Estadís-
tica, 1934.
- Eleccions 19 Novembre 1933: Unicament premsa: La Comarca de Vic,
20/XI/33
Diari de Vic:20/XI/33
Cens: idem 1932
- Eleccions 16 Febrer 1936: Dades i cens: Boletín Oficial de la
Provincia Barcelona feb/1936

1.2: PERIODE 1977-1982

- Eleccions 15 de Juny 1977: "Resultats de les eleccions legislatives de
1977".Equip Sociologia Electoral i Consorci
d'Informació i Documentació de Catalunya.
Barcelona, 1978
- Eleccions 1er.Març 1979: "Resultats de les Eleccions Legislatives
1979".E.S.E. i C.I.D.C. Barcelona 1980
- Eleccions Municipals 1979 Resultats provisionals facilitats pels
Governs Civils. Premsa comarcal "El 9 Nou".
- Eleccions 20 Març 1980 "Resultats de les eleccions al Parlament
de Catalunya" E.S.E. i Generalitat de
Catalunya.Barcelona.1982
- Eleccions 28 Octubre 1982 Dades provisionals premsa comarcal i de
Barcelona:

2. Dades estructurals

- a) Dades geogràfiques: "Nomenclator de Ciudades, Villas, Lugares, Aldeas y demás entidades de información" Censo de Población de España 1970. I.N.E.
- b) Dades demogràfiques: Variables, 81 a 96, estructura de la població: Padró d'habitants de 1975. C.I.D.C. Barcelona 1977.
"Explotació provisional dades del Padró de 1975 Provincia de Barcelona sense municipi de Barcelona". C.I.D.C. Barcelona 1979.

Index creixement població, 1960-1975 i 1936-1975: Iglesias Fort, J.
"El movimiento demográfico en Catalunya durante los últimos 100 años"
Memoria Real Academia de Ciencias y Artes. Barcelona 1961
Iglesias Fort, J. "Avance sobre el movimiento y la distribución comarcal de la población en Catalunya entre 1960 y 1970", Barcelona 1973

Densitat de Població i index concentració població calculada en base al Nomenclator abas esmentat i al Padró de població de 1975.

c) Dades socio-econòmiques:

Index de pràctica dominical. Percentatge d'assistents a Missa sobre to total d'habitants preceptuats, tenint en compte el "mapa religiós de Catalunya", CISEC-ISPAA, Informe Ispa núm. 107. Barcelona 1974.

Condició socio-econòmica; professions: font ja citada "explotació provisional dades del Padró de 1975...." C.I.D.C. Barcelona 1979.

Empreses i treballadors: Recompte per municipi d'empreses i treballadors agrupats en els sectors Indústria i Serveis, i dividides segons el nombre de treballadors, d'1 a 50, de 51 a 250, de 251 endavant. Aquestes dades perantayen al I.N.P., 1970, obtingudes "Depuración de la cinta de empleo en Catalunya del INP" CIDC, Barcelona, 1974.

Index de Concentració industrial: provinent de les mateixes fonts INE 1970 i calculat a partir del nombre de treballadors de cada municipi sobre el total de treballadors a nivell comarcal.

Dades Agraries : "Censo Agrario de España de 1972" I.N.E.

B.LLISTA DE VARIABLES

1. Variables electorals (percentatges sobre electors i sobre votants)

1.1. II.República

- +1. E.R.C./1931
- +2. P.C.R./1931
- +3. B.O.C./1931
- +4. Extrema Esquerra Federal/1931
- +5. Lliga Regionalista/1931
- +6. P.R.R./1931
- +7. E.R.C./1932
- +8. Partit Republicà Democràtic Federal/1932
- +9. P.S.O.E./1932
- +10.P.C.C./1932
- +11.Concòrdia Ciutadana/1932
- +12.Dreta de Catalunya/1932
- +13.P.R.R./1932
- +14.E.R.C./1933
- +15.Front Obrer/1933
- +16.P.C.C./1933
- +17.Coalició d'Esquerres Catalanes/1933
- +18.Defensa Ciutadana/1933
- +19.P.R.R./1933
- 20.Front d'Esquerres/1936
- 21.Front Català d'Ordre/1936
- 22.Participació 1936
- +23.Participació 1933
- +24.Participació 1932
- +25.Participació 1931
- +26.Bloc d'esquerra/1932
- +27.Bloc de dreta/32
- +28.Bloc d'esquerra 1931
- +29.Bloc de dreta /1931
- +30.Bloc de dreta/1933
- +31.Bloc d'esquerra/1933

1.2 Periode 1977-1982

- 32.Participació /77
- 33.PSUC/77
- 34.UCDCC/77
- 35.AP/77
- 36.EPC/77
- 37.PSC/PSOE/77
- 38.PDC/77
- 39.CUPS/77
- 40.UCD/77
- 41.Bloc d'esquerra/77
- 42.Bloc de Centra-dreta/77.

43.Participació/79	58. ERC/80
44.PSC/PSOE/79	59. S.C./80
45.PSUC/79	60. NE/BEAN/80
46.C.i U./79	61. Bloc de Dretes/80
47.UCD/79	62. Bloc d'Esquerres/80
48.ERC/79	+63. Participació/82
49.BEAN/79	+64. A.P/82
50.C.D./79	+65. UCD/82
51.Bloc d'esquerra/79	+66. C.i U./82
52.Bloc de Dreta/79	+67. ERC/82
53.Participació/80	+68. PSC/PSOE/82
54.PSC/80	+69. PSUC/82
55.PSUC/80	+70. N.E./82
56.C.i U./80	+71. Bloc de dreta/82
57.CC-UCD/80	+72. Bloc d'esquerres/82

+ Variables que no s'han introduït en el programa de l'anàlisi de correlacions.

2. Variables estructurals

Professió, condició socio-econòmica:

73.	Percentatge de tècnics
74.	id. d'alts funcionaris
75.	id. quadres mitjans
76.	id. comunicació i transport
77.	id. comerciants
78.	id. Serveis protecció i forces armades
79.	id. pagesos
80.	id. obrers (treball secundari i construcció)
81.	id. Població no activa
82.	id. Població activa

Bexe:

83.	id.	població masculina.Homes
84.	id.	id. femenina. Dones

Edat

85.	id.	15-24 anys
86.	id.	25-60 anys
87.	id.	+60 anys

Àmbit de procedència

88.	id.	Nascuts mateix municipi
89.	id.	Nascuts Prov.Barcelona o Girona
90.	id.	Nascuts resta Catalunya
91.	id.	Nascuts a Catalunya
92.	id.	Nascuts resta Estat Espanyol

Any d'arribada al municipi

93.	id.	població arribada entre 71 i 75
94.	id.	id. id. 66-70
95.	id.	id. id. 61-65
96.	id.	id. id. abans 1960

Industria

97. Percentatge de treballadors industria petita empresa
98. id. id. mitjana empresa
99. id. id. gran empresa
100. Index de concentració industria
101. Index concentració població
102. Creixement població 60-75
103. Densitat població
104. Index practica dominical (religiositat)

Agraries

105. id. superficie en règim de propietat
106. id. id. règim arrendament
107. id. id. règim parceria
108. id. id. terra llaurada
109. id. id. terra no llaurada
110. id. explotacions sense terra
111. id. id. - de 5 Ha.
112. id. id. de 5 a 10 Ha.
113. id. id. 10 a 20 Ha.
114. id. id. 20 a 50 Ha.
115. id. id. 50 a 100 Ha.
116. id. id. + 100 Ha.
117. id. empresaris ocupació principal no agraria
118. id. id. id. agraria
119. id. empresaris fins a 34 anys
120. id. id. 35 a 54 anys
121. id. id. 55 a 64 anys
122. id. id. + de 65 anys.

C. PREMSA CONSULTADA CAMPANYA ELECTORAL II. REPUBLICA

AUSETANIA. Periódico católico. Vic. Setmanari portanveu del "Centro Tradicionalista de Alta Montaña de Vich".

COMARCA DE VICH, La. Setmanaria portanveu del grup del catolicisme beligeran

DIARI DE VIC, Portanveu del Partit Catalanista Republicà

GAZETA DE VICH. Portanveu de la delegació "Lliga Regionalista/Catalana" a Vic

LLUITA, Setmanari, d'Esquerra Republicana de Catalunya

SEMBRAR, Organo semanal de los Sindicatos de la comarca vigatana, Ter y Freser, C.N.T. - A.I.T.

APENDIX Núm 6

Precisions sobre la metodologia:

- 1) La Cartografia.
- 2) Les mitjanes i les desviacions.
- 3) Els index:
  - Index d'Orientació Ideològica (I.O.)
  - Index d'Evolució comportament electoral. (I.E.)
- 4) La Tipologia: Metodologia i criteris pel càlcul de la tipologia.
- 5) Matriu de correlacions variables demogràfiques, socio-econòmiques i electorals.

Precisions sobre la metodologia: La Cartografia, la mitjana i els índex estadístics

1. La Cartografia

En tant que expressió figurada d'un fenomen, la cartografia ha estat l'eina utilitzada per tal de plasmar de forma gràfica la realitat electoral de la comarca. En efecte, son els mapes els que han traduït de forma més visual la nombrosa i àrida informació estadística en forma de percentatges i índex.

El problema que significa tota metodologia cartogràfica es la decisió sobre els intervals sobre els quals es basa la gradació. Es evident que escollir una o altra gradació pot significar deformar més o menys la informació que és vol transmetre. També un altre problema a resoldre es decidir si la gradació es fa a partir de la mitjana que constitueix la base d'anàlisi per cada força política i per cada elecció, o bé si, independentment de la mitjana els mapes s'elaboren sempre en base a la mateixa gradació i a partir dels mateixos intervals.

En front d'aquests dos problemes, s'ha decidit en primer lloc de representar els mapes sempre, i per cada període electoral, en base a la mateixa gradació, tinguent com a base l'interval decidit i no la mitjana peculiar de cada força política i de cada elecció. Pensem que això permet una millor comparació, tant entre les diferents forces polítiques, com entre les diferents consultes electorals. L'altre problema, el de fixar els intervals, s'ha fet la distinció entre els mapes en base a cens electoral i aquells en base a votants. Seguint els criteris ja esdevinguts clàssics per els diferents estudiosos de la geografia electoral (+) per els percentatges sobre cens electoral s'ha utilitzat l'interval de 5%. I, per els mapes en base a percentatges sobre votants, l'interval es de 15%.

2. Les mitjanes i les desviacions respecte de la mitjana

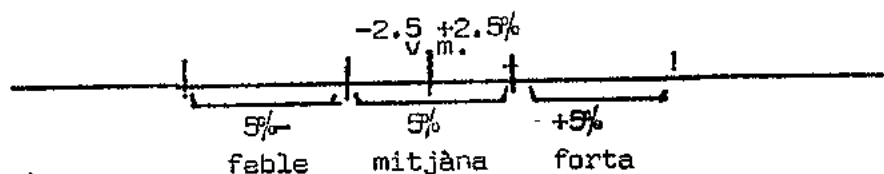
Per l'anàlisi tant de la participació com de les forces polítiques s'ha partit sempre del valor mitjà a nivell comarcal, es a dir del valor mitjà corresponent a la

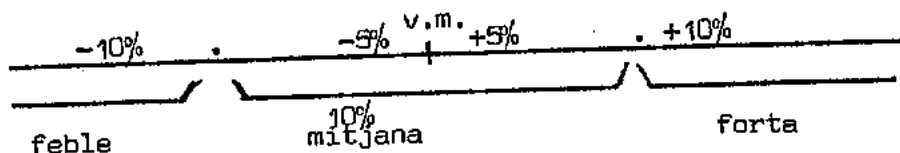
nostra unitat territorial d'estudi. I, és en referència a aquest valor que s'han establert unes categories bàsiques: mitjana, forta i feble, segons que les distintes forces polítiques o del grau d'abstenció a nivell municipal es desvii més o menys del valor obtingut a nivell comarcal.

Una vegada més l'establiment dels paràmetres que limiten les distintes categories: mitjana, feble i forta és condicionada per la base sobre la qual són elaborats els percentatges, si ho són sobre votants o bé sobre cens electoral.

Per els percentatges sobre cens, els de la nova etapa 1977-1982, s'ha partit de la gradació clàssica del 5%, i, en aquest cas, el límit inferior i superior del valor mitjà és calculat sumant i restant 2,5% al mateix.

Per els percentatges sobre votants, s'ha partit de la gradació d'un 10%, així:

És evident que, a més s'han tingut en compte les categories molt feble o molt forta quan les desviacions eren molt importants, indicant sempre els valors extrems.

Per la participació-abstenció dels dos períodes s'ha mantingut l'interval del 5%.

3. Index estadístics

a) L'index d'orientació ideològica

L'índex d'orientació ideològica té l'avantatge de reemplaçar els percentatges aïllats i que s'han d'estudiar separatament, i, en base a aquests percentatges, resumeix en una sola dada la informació que tenim per separat.

L'índex d'orientació ideològica utilitzat àmpliament per C. Leleu en la seva obra ja citada "Geografia de les eleccions franceses", mesura la relació dreta-esquerra i en aquest sentit permet de fixar de forma precisa l'orientació ideològica de qualsevol unitat territorial objecte de l'anàlisi.

En efecte, a partir de la igualtat dreta esquerra = 100, els índex d'orientació es calculen multiplicant per 100 els quocients obtinguts dividint els percentatges de l'Esquerra sobre els de la Dreta.

$$\frac{\% \text{ Esquerra} \times 100}{\% \text{ Dreta}}$$

En aquest sentit, quant més elevats i més sobrepassin 100 els índex més l'orientació serà a l'esquerra, i, al contrari, quant més inferior a 100 més l'orientació serà a dreta.

Les categories que estableix C. Leleu són cinc, una que indica una certa estabilitat dreta/esquerra, al voltant de 100, dues amb orientació a esquerra, i dues amb orientació a dreta.

Així, els intervals que estableix en funció de la relació dreta-esquerra son els següents:

Index + de 150 : Molta orientació a esquerra (M.E.)
(60% o més d'Esquerra i 40% o menys de dreta)

" 113 a 150 : Orientació a esquerra (E.)
(entre 53 i 60% esquerra i 47 i 40% de dreta)

" 89 a 113 : Equilibri, Orientació incerta (Eq)

(entre 47 i 53% esquerra i 53 i 47% dreta)

" 67 a 89 : Orientació a Dreta (D.)

(entre 40 i 47% esquerra i 60 i 53% de dreta)

" - 67 : Molta orientació a dreta

(menys dels 40% esquerra i més del 60% de dreta)

Pel cas d'osona, i en funció dels resultats del període 1977-1982, resultats amb una orientació molt dretana, hem tingut en compte dues categories més:

Index superior a 233 : Molt forta orientació a esquerra (MOE)

(70% o més esquerra, 30% o menys dreta)

Index entre 113-150 : Molta orientació a esquerra (M.E.)

(entre 60 i 70%, 40 i 30% dreta)

Index entre 89 - 113 : Equilibri, Orientació incerta (eq)

(entre 47 i 53% esquerra, 53 i 43% dreta)

Index entre 67 - 89 : Orientació a Dreta (D)

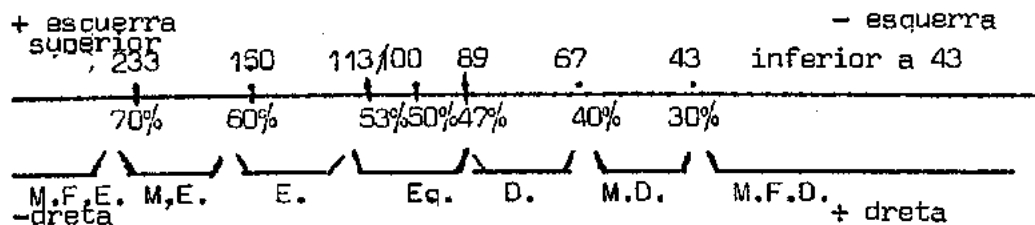
(entre 40 i 47% esquerra, 60 i 53% dreta)

Index entre 43 - 67 : Molta orientació a dreta (M.D.)

(entre 30 i 40% esquerra, 70 i 60% dreta)

Index inferior a 43 : Molt forta orientació a Dreta (MFD)

(menys 30% esquerra, més 70% dreta)

b) Índex d'evolució del comportament electoral (I.E.)

Els índex d'evolució s'estableixen sumant 100 a les diferències obtingudes entre dues consultes electorals (en percentatges). Així, com més els índex se separen de 100, més l'evolució es acusa. I, a l'inrevés, els índex que es situen al voltant de 100 indiquen una estabilitat més o menys importants.

Per tal de mesurar el grau d'evolució, els índex s'han dividit en cinc categories: També, igualment que pels altres càlculs, la base dels percentatges, cens o votants ha condicionat els intervals.

Pels percentatges sobre votants (II República):

- Índex inferiors a 85 : Forta regressió (més de -15%)
- Índex entre 85 i 95 : Regressió sensible (entre -5 i -15%)
- Índex entre 95 i 105 : Estabilitat (-5% + 5%)
- Índex entre 105 i 115 : Progressió sensible (entre +5% i +15%)
- Índex superior a 115 : Progressió important (+15%)

Pels percentatges sobre cens electoral (Etapa 1977-1982)

- Índex inferiors a 92 : Forta regressió (més de -8%)
- Índex entre 92 i 98 : Regressió sensible (entre -2,1% i -7,9%)
- Índex entre 98 i 102 : Estabilitat (-2% + 2%)
- Índex entre 102 i 108 : Progressió sensible (entre +2,1% i +7,9%)
- Índex superior a 108 : Progressió important (+8%)

4. Metodologia i criteris pel càlcul de la tipologia

Seguint essencialment la mateixa metodologia que per l'anàlisi de cada una de les eleccions, la tipologia dels municipis, en base a l'orientació de vot i a

la participació, es fonamenta en els percentatges d'esquerra i de dreta utilitzats pel càlcul de l'índex d'orientació, i en la mitjana de la participació.

1.- Com a síntesi que pretén ser del que ha sigut el comportament electoral en cada municipi durant cada un dels períodes electorals (II República i Epoca actual), s'ha partit en primer lloc del percentatge sobre votants, per tal d'assolir una millor comparació entre ambdós períodes, i, en segon lloc tant l'orientació ideològica d'un municipi com el nivell de participació s'ha obtingut mitjançant la mitjana de cada municipi per tot el període electoral.

Orientació de vot d'un municipi; i o nivell de participació:

õ vots d'esquerra i/o participació

N eleccions cada període

2.- Per la participació s'han establert les mateixes categories que en l'anàlisi de cada elecció: Forta, Mitjana i Feble, s'ha partit igualment de la mateixa escala de gradació del 5%, i, per determinar els límits s'ha partit com a referència de la mitjana de participació comarcal per tot el període:

% participació cada elecció

N eleccions cada període

Període 1931 - 1936: Mitjana comarcal = 70,5%

Forta participació	+ 73,1%
Mitjana participació	entre 68 i 73%
Feble participació	-68%

Període 1977 - 1982: Mitjana comarcal = 77,2%

Forta participació	+ 79,7%
Mitjana participació	entre 74,7 i 79,7%
Feble participació	-74,7%

Així mateix, per tal d'evitar subdivisions, i atès que la mitjana comarcal

es elevada s'han considerat tant sols dues categories, mitjana-forta i feble.

3.- Quant a les categories d'orientació ideològica s'han mantingut les mateixes que en l'anàlisi de cada elecció. S'ha procedit, però, en dos moments.

En primer lloc s'ha classificat els municipis en funció de les 7 grans categories:

<u>Forta orientació esquerra</u> :	I.O. + 233 (+70% esquerra)
<u>Molta orientació esquerra</u> :	I.O. entre 150 i 233 (entre 60 i 70% esquerra)
<u>Orientació esquerra</u> :	I.O. entre 113 i 150 (entre 53 i 60% esquerra)
<u>Equilibri, orientació incerta</u>	I.O. entre 89 i 113 (entre 47 i 53% esquerra)
<u>Orientació a dreta:</u>	I.O. entre 67 i 89 (entre 53 i 60% dreta)
<u>Molta orientació a dreta:</u>	I.O. entre 43 i 67 (entre 60 i 70% dreta)
<u>Molt forta orientació a dreta</u>	I.O. inferior a 43 (més 70% dreta)

En segon lloc, després d'adonar-nos de l'ínfim nombre de municipis que tenien una orientació ideològica incerta s'ha procedit a eliminar aquesta categoria pensant que així clarificaria la tipologia. Els municipis amb orientació incerta són: Sant Martí de Centelles, Masies de Voltregà per a la II República i Manlleu per a la nova etapa, i eliminant la categoria, s'ha procedit a incloure-los en la immediata superior, orientació a esquerra segons que la mitjana fora superior al 50% esquerra, cas de Masies de Voltregà i Manlleu, i en la immediata inferior, orientació a dreta, cas que la mitjana fora inferior a 50 d'esquerra, cas de Sant Martí de Centelles.

4.- Observació. Tan sols a títol d'observació, i per justificar l'utilització de la mitjana, dir que s'ha decidit després de procedir per diferents metodologies, 4 anys o 3 anys nivell d'orientació semblant, almenys tres anys o quatre més del 50% d'esquerra, etc. i finalment, veient que els resultats eren molt semblants s'ha optat per emprar la mitjana del període.

Apèndix n° 7

NOTES PER A UNA TIPOLOGIA DE L'ABSTENCIÓ (extret d'A. Lancelot)

(1)

Alain Lancelot parla de tres grans tipus d'abstencionisme:

L'abstencionisme jurídic: (altres autors l'anomenaren forçós). Defineix el total d'abstencions causades per la impossibilitat de poder votar per no constar en el cens. Abstencionisme que es pot ampliar a tots aquells electors als quals circumstàncies imprevistes -malaltia, viatge, etc.- impedeixen votar. Els diferents autors -vegeu també Leleu- semblen estar d'acord a dir que aquest abstencionisme sol xifrar-se en un 7,8% -almenys a França, després de les distintes investigacions.

L'abstencionisme sociològic: (que també s'anomena constant o estructural). És aquell que, com diu Lancelot, és producte d'un isolament sòcio-polític, que es tradueix en una manca d'integració a la societat. És un abstencionisme que està relacionat amb una sèrie de variables sociològiques com el fet de pertànyer a una biologia imposada: sexe, edat, origen ètnic; a un nivell sòcio-econòmic determinat: salari, instrucció, professió; a un àrea sòcio-geogràfica: rural, urbana, clima, orografia, marginació, centre, perifèria, religió.

Segons Alain Lancelot, l'abstencionisme està més relacionat amb els rols socials subordinats, i toca especialment les col·lectivitats tancades al món exterior. Generalitzant, l'autor acaba dient que l'abstenció toca els individus mal integrats al seu quadre de vida. Per finalitzar, diu que, de fet, l'abstencionisme polític no és una actitud política o una actitud formada davant d'allò que és polític, sinó que més aviat cal considerar-la com una norma cultural, condicionada pels factors socials. La participació electoral, dirà, apareix com una dimensió secundària de la participació social i, en definitiva, prové d'un factor general que és el grau d'integració a la societat.

L'abstencionisme conjuntural: Propi de les condicions específiques de cada elecció, de la pròpia conjuntura política. Altres autors l'anomenaran intermitent, ja que generalment és el propi de l'electorat flotant que vota segons la importància de la contesa. És un abstencionisme que, agrupant

i considerant les aportacions d'A. Lancelot, C. Leleu ens classifica així:

a).- Abstencionisme de resignació: producte de la impotència per a canviar la situació política.

b).- Abstencionisme de confusió: originat per les pressions contradictòries exercides sobre l'elector davant les quals, desorientat, es refugia en l'abstenció.

c).- Abstencionisme partidista: voluntat deliberada d'un elector de no votar un candidat que no sigui de la seva tendència.

d).- Abstencionisme de rebuig: refús d'emetre un vot útil i/o de votar igual que els propis adversaris polítics, i

e).- Abstencionisme de consigna: producte d'una opció política de no participació.

Sigles II República i període 1977-1982

SIGLES D'ORGANITZACIONS POLITIQUES I SOCIALS DURANT LA SEGONA REPUBLICA
 del llibre "El sistema de partits polítics a Catalunya (1931-1936). MOLES, I.
 Ed.62. Barcelona. 1972.

*SIGLES D'ORGANITZACIONS
 POLITIQUES I SOCIALS*

- ACN de P: Associació Catòlica Nacional de Propagandistes.
- ACR: Acció Catalana Republicana.
- AR: Acción Republicana.
- APC: Acció Popular Catalana.
- BOC: Bloc Obrer i Camperol.
- CADCI: Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.
- CEDA: Confederación Española de Derechas Autónomas.
- CNR: Centre Nacionalista Republicà.
- CNT: Confederació Nacional del Treball.
- CGTU: Confederación General del Trabajo Unitaria.
- CONS: Confederación Obrera Nacional-Sindicalista.
- DLR: Dreta Liberal Republicana.
- EEF: Extrema Esquerra Federal.
- ERC: Esquerra Republicana de Catalunya.
- FAI: Federació Anarquista Ibèrica.
- FCCB: Federació Comunista Catalano-Balear.
- FE y de las JONS: Falange Española y de las Juntas de Ofensiva Nacional-Sindicalista.
- FOSIG: Federació Obrera de Sindicats de la Indústria Gastronòmica.
- FOUS: Federació Obrera d'Unitat Sindical.
- JAP: Juventudes de Acción Popular.
- JSU: Joventuts Socialistes Unificades.
- ORGA: Organización Republicana Gallega Autónoma.
- PCC: Partit Comunista de Catalunya.
- PCE: Partido Comunista de España.
- PCP: Partit Català Proletari.
- PCR: Partit Catalanista Republicà.
- PNC: Partit Nacionalista Català.
- PNRE: Partit Nacionalista Republicà d'Esquerra.
- POUM: Partit Obrer d'Unificació Marxista.
- PRC: Partit Republicà Català.
- PRDF: Partit Republicà Democràtic Federal.
- PRE: Partit Republicà d'Esquerra.
- PRR: Partit Republicà Radical.
- PRRS: Partit Republicà Radical Socialista.
- PSOE: Partido Socialista Obrero Español.
- PSUC: Partit Socialista Unificat de Catalunya.
- PURA: Partido de Unión Republicana Autonomista.
- SEU: Sindicato Español Universitario.
- TYRE: Tradicionalistas y Renovación Española.
- UDC: Unió Democràtica de Catalunya.
- UFNR: Unión Federal Nacionalista Republicana.
- UGSOC: Unió General de Sindicats Obrers de Catalunya.
- UGT: Unió General de Treballadors.
- USC: Unió Socialista de Catalunya.

del llibre "Atles electoral de Catalunya 1976-1980", Equip de Sociologia electoral" Funfacció Bofill. Barcelona 1981.

APENDIX II

Sigles de Partits i Coalicions

SIGLES	NOM
A.N. - 18 J.	Alianza Nacional - 18 Julio: F.E. JONS; F.N.
A.P.	Alianza Popular
A.P. - C.C.	Alianza Popular - Convivencia Catalana: A.P.; U. Cat.; U.D.P.S.; P.D.C. (C.C.)
A.S.D.	Alianza Socialista Democrática P.S.D.E.; P.S.O.E. (h)
B.C.T.	Bloc Català de Treballadors
B.E.A.N.	Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional: BCT; PSAN; Ind.
C.C.	Centre Català
C.C. - U.C.D.	Centristes de Catalunya - UCD: UCC; UCD; UDCA *
C.D.	Coalición Democrática: AP; P.P.C.
C.D.C.	Convergència Democràtica de Catalunya
C.i.C.	Conservadors de Catalunya
C.I.G.	Candidatura d'Independents de Girona
C.I.U.	Convergència i Unió: CDC i UDC
C.T.	Candidatura de Treballadors: ORT
C.U.P.S.	Candidatura d'Unitat pel Socialisme: MCC; PCC; PCT; Ind.
D.S.C.C.	Democràcia Social Cristiana de Catalunya
E.C.	Estat Català
E.C.	Esquerra de Catalunya: EC; ERC; PTC
E.D.C.	Esquerra Democràtica de Catalunya
E.E.	Euskadiko Ezquerria: EIA; Ind.
E.I.A.	Euzko Iraultzarako Alderdia (Partit per la Revolució Basca)
È.R.C.	Esquerra Republicana de Catalunya
F.E. JONS	Falange Española de las JONS
F.E. JONS (Aut.)	Falange Española de las JONS (Auténtica)
F.E. - U.F.	Falange Española - Unidad Falangista
F.N.	Fuerza Nueva
F.N.C.	Front Nacional de Catalunya
F.U.T.	Frente por la Unidad de los Trabajadores: LCR; OEC
I.R.	Izquierda Republicana
L.C.	Lliga Comunista
L.C. - P.L.C.	Lliga de Catalunya - Partit Liberal Català
L.C.R.	Lliga Comunista Revolucionària
M.C.C.	Moviment Comunista de Catalunya
M.C.C. - O.E.C.	Moviment Comunista de Catalunya - Organització Esquerra Comunista: MCC; OEC
N.E.	Nacionalistes d'Esquerra
O.C.E. (B.R.)	Organització Comunista d'Espanya (Bandera Roja)

* Al Gener de 1980 s'unifiquen amb un sol partit amb exclusió d'UCC.

SIGLES

NOM

O.E.C.	Organització d'Esquerra Comunista
O.R.T.	Organización Revolucionaria de Trabajadores
P.C.C.	Partit Carlí de Catalunya
P.C.E. (VIII y IX)	Partido Comunista de España (VIII y IX Congreso)
P.C.O.C.	Partit Comunista Obrer de Catalunya
P.C.T.	Partido Comunista de los Trabajadores
P.D.C.	Pacte Democràtic per Catalunya: CDC, EDC, FNC, PSC-ex R.
P.D.C. (C.C.)	Partit Democràtic Català (Club Catalonia)
P.I.P.P.A.	Partido Independiente Pro Política Austeria
P.L.C.	Partit Liberal de Catalunya
P.N.I.	Partido Nacional Independiente
P.P.	Partido Proverista
P.P.C.	Partit Popular de Catalunya
P.S.	Partido Sindicalista
P.S.A. - P.A.	Partido Socialista de Andalucía - Partido Andaluz
P.S.A.N.	Partit Socialista d'Alliberament Nacional
P.S.C. - C.	Partit Socialista de Catalunya - Congrés
P.S.C. - ex.R.	Partit Socialista de Catalunya - ex Reagrupament
P.S.C. (PSC-PSOE)	Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)
P.S.D.E.	Partido Socialista Democrático Español
P.S.O.E.	Partido Socialista Obrero Español
P.S.O.E. (h)	Partido Socialista Obrero Español (sector històric)
P.S.P.C./U.S.	Partit Socialista Popular de Catalunya/Unidad Socialista
P.S.U.C.	Partit Socialista Unificat de Catalunya
P.T.C.	Partit del Treball de Catalunya
R.S.C.	Reforma Social Catalana
S.C.	Solidaritat Catalana
S. de C. (PSC-PSOE)	Socialistes de Catalunya: PSC-C; PSOE
U.Cat.	Unió Catalana
U.C.	Unidad Comunista: PCE (VIII y IX); PCT
U.C.C.	Unió de Centre de Catalunya
U.C.D.	Unión de Centro Democrático
U.C.E.	Unificación Comunista de España
U.C.D.C.C.	Unió del Centre i la Democràcia Cristiana de Catalunya: CC; UDC
U.D.C.	Unió Democràtica de Catalunya
U.D.C.A.	Unió Democràtica Centre Ampli
U.D.P.S.	Unión Democrática del Progreso Social
U.L.E.	Unión para la Libertad de Expresión
U.N.	Unión Nacional: F.E. de las JONS; F.N.
U.P.S.	Unitat pel Socialisme: MCC; OCE (BR); LCR; PTC

APENDIX N° 9

LA LEGISLACIO ELECTORAL VIGENT DURANT LA II REPUBLICA

LA REFORMA DE LA LLEU ELECTORAL DE 1907

(Extret de Moles I.)

La reforma del sistema electoral (pag. 9-11)

"... El sistema electoral implantat pel govern republicà era un sistema majoritari a dues voltes, amb representació de les minories, basat en el sufragi universal dels majors de 23 anys (i amb la incorporació a partir del 1933 del sufragi femení)".

Les modificacions efectuades pel reformisme republicà en el sistema electoral tenien tres trets característics, que marcaven considerablement el sistema de partits:

a) Ampliació de les dimensions de les circumscripcions electorals, que queden ara igualades a les demarcacions provincials, excepte algunes ciutats que per les seves dimensions formen circumscripció pròpia, deslligada de les províncies (Barcelona, València, Madrid, Bilbao, etc.) i elecció d'un nombre de diputats per circumscripció proporcional al nombre d'habitants. Això tendia d'una banda a disminuir el pes extraordinari de l'espanya rural en la composició de les Corts i a donar a les zones urbanes la representació que li corresponia proporcionalment. I, de l'altra, a eliminar el vell caciquisme local basat en la petita circumscripció emmarcada pel partit judicial i afavorir el predomini d'aquelles forces polítiques que estiguessin organitzades a nivell circumscriptoral. A afavorir, per tant, el predomini dels partits sobre els cacics.

b) La imposició de la exigència d'un mínim del 20% dels sufragis emesos perquè un candidat pugui ser elegit diputat. Aquest precepte, vigent en les eleccions del 1931 i sensiblement modificat després, tendia a forçar la creació de grans partits a nivell circumscriptoral i a eliminar les petites formacions, o a forçar-les al reagrupament. El 1933, però, es modificà el precepte i hom establí la necessitat de recollir només un 8% dels sufragis per tal de poder ser elegit.

Però, en canvi, hom demanà que almenys un dels candidats recollís el 40% dels sufragis, perquè les votacions fossin vàlides en una primera volta. Si cap candidat no arribava al 40% dels sufragis calia anar a una segona volta, en què la majoria simple era suficient. La mesura apuntava una vegada més a forçar una reagrupació de forces a la segona volta, o a buscar una majoria sòlida per a fer-les vàlides a la primera.

Una i altra mesures tendien a afavorir els grans partits a nivell circumscripcional (o, almenys, la formació de grans unions electorals a nivell circumscripcional).

c) Però l'elecció feta pel sistema de llista permetia el "panachache", és a dir, la possibilitat de que l'elector confeccionés la seva pròpia llista amb els noms que volgués entre els candidats. Així, si bé d'una banda les disposicions electorals tendien a afavorir la formació de dos grans partits (o unions electorals) a nivell circumscripcional, donava també una possibilitat als grups marginals a les candidatures, en especial al centre polític, d'efectuar una selecció, bé que reduïda, entre els candidats de les diverses llistes. Resulta indubtable que el sistema majoritari amb llista bloquejada hauria reforçat molt més el domini dels partits, i dels seus comitès, i hauria forçat l'aparició ràpida de grans i poques alternatives.

MOLES, I.: "El sistema de partits polítics a Catalunya, 1931-1936". Fundació Bofill. Barcelona, 1972

Lancelot, A.: "L'abstencionisme electoral en France". París. A. Colin, 1968.

Leleu, C.: "Géographie des élections françaises depuis 1936". Paris. PUF, 1971.

Comportament electoral a la comarca d'Osona durant la Restauració
1901-1923

Del llibre: BALCELLS, A., CULLA, Joan B., MIR, C. "Les eleccions generals a Catalunya de 1901 a 1923. Fund. Jaume Bofill, Barcelona-1982.

DISTRICTES	1901	1903	1905	1907	1910
Arenys de Mar	MC 63 R	MC 68 MC	= MC 62 ML	LL 72 MC	MC 81 LL
Berga	ML* 72 T	I* 71 ML	ML* 79 MC	Ts 75 ML	LL* 73 ML, RR
Castellarçol	MC 76 —	= MC 74 —	MC 68 —	LL 75 —	= LL* 77 T, ML
Granollers	ML 59 R, LL	MC* 57 R, LL	ML* 50 LL, R	LL 52 RF	LL 70 ML, RR, UFNR
Igualada	= ML 50 —	= ML 59 —	= ML 50 —	LL 64 ML	ML* 80 LL
Manresa	LL (*) 57 R, ML	= LL* 62 MC, R	= LL* 56 ML	= LL 52 MC	MC 67 LL
Mataró	ML 71 LL	LL* 63 UC, RF	= LL 57 RF	= LL 51 —	ML 77 R
Sabadell	MC 48 RF	RF 56 MC	= RF 46 LL	= RFS 36 —	UFNR 70 ML, RR
Sant Feliu de Llobregat	ML 45 R	R 53 ML	ML 54 R	Rs 48 —	= UFNR 71 LL, RR
Terrassa	= ML 36 —	= ML* 70 R	= ML 38 —	R* 45 R	ML 46 R
Vic	MC 65 —	= MC* 63 —	LL* 68 MC	Ts 60 —	ML* 79 T
Vilafranca del Penedès	ML 44 IRg	R 59 MC	= R 34 —	= Rs 41 —	= UFNR 67 RR
Vilanova i la Geltrú	ML 52 RF	RF 60 MC, LL	LL 54 RF	= LL 66 RF	= LL 74 RF
Participació electoral mitjana	57	63	55'5	56'6	72

MC	: monàrquic conservador	LL	: Lliga Regionalista
ML	: monàrquic liberal	N	: nacionalista català
MM	: monàrquic maurista	R	: republicà
UMN	: Unió Monàrquica Nacional	RF	: republicà federal
MI	: monàrquic independent	RN	: republicà nacionalista
FMA	: Federació Monàrquica Autonomista	RR	: republicà radical
T	: tradicionalista	UFNR	: Unió Federal Nac. Rep.
I	: independent	UC	: Unió Catalenista
IRg	: independent regionalista	Rf	: reformista
IC	: independent catòlic	PSOE	: socialista

1914	1916	1918	1919	1920	1921
= MC *	= MC *	LL	UMN	FMA *	= FMA *
81	77	63	72	80	75
LL	LL	PRC, PSOE	LL	UMN	UMN
= LL	= LL	MM	= UMN *	= UMN	UMN
69	---	72	72	65	72
MC	---	ML	T, ML	LL	LL
LL	= LL	LL	LL	LL	LL
---	64	70	73	73	63
---	ML	ML	IC	UMN	---
= LL *	= LL *	LL *	= LL *	= LL	LL (*)
61	61	62	62	56	64
ML	ML	ML	ML	UMN	ML
MC *	= MC *	LL *	MI	FMA *	= MC
75	69	76	44	---	52
ML	T	MC	LL	---	---
= MC	LL *	LL *	LL	LL	= LL
69	67	66	64	53	53
LL, UFNR	MC	PRC	PRC	UMN	---
ML	= ML	LL	MI	MI	ML
---	---	72	60	54	57
---	---	PSOE	PSOE	PSOE	N, R
MC *	RF *	LL	PRC	PRC	= PRC
67	62	79	68	65	63
R, LL	ML	RF	LL, UMN	LL, UMN	LL
= Rf	LL	LL	= LL	= LL	= LL
62	63	66	54	41	59
LL, UFNR	Rf	Rf	RF	RR	ML, RN
= ML	= ML	= M	= UMN	= UMN *	PRC
53	59	74	74	76	75
RR	RR	LL, R	PRC	PRC	UMN
LL *	ML *	T	= T	I Rg *	LL
75	79	79	67	70	47
MC	= Rf	LL, PSOE	PSOE	T	---
LL	= Rf	= Rf	= Rf	= Rf	LL *
75	35	---	66	64	71
MC	I	---	LL	I	Rf, PRC
= LL	= LL *	= LL	= LL	= LL	= LL
60	65	48	61	38	59
RR	ML, BRA	PSOE	UMN, PSOE	---	RF
68'1	64'2	68'6	64'6	60	62'6

NOTA:

1. — A la casella superior s'indica la filiació del diputat electe.
2. — En cas de reelecció del diputat de la legislatura anterior s'indica amb el signe =.
3. — Si l'acta és impugnada s'indica amb un asterisc i si arriba a ser anul·lada l'asterisc és entre parèntesis. En cas de resultar elegit després el derrotat anteriorment, s'indica amb una fletxa.
4. — A la segona casella s'indica el percentatge de participació electoral.
5. — A la casella inferior s'indica la filiació del candidat o candidats vençuts per ordre del nombre de vots.

CANT DEL PARCER

Tota l'anyada trossejant
L'ingrat terròs d'aquesta terral
Tota la vida anar doblant
La corva esquena per la gleval...

Fa molts cents anys que som aci;
Però el senyor fa temps que és fora.
I solament s'acosta aquí
Quan de les parts n'arriba l'hora.

Llavors ell vol que li donem
De cada deu, quatre quarteres;
Tardaneries ens en quedem,
més sols les dues, de tres rengleres.

I passa l'any, com sempre, trist,
sense el consol d'un millor dia;
I per cents anys el Cel ha vist
La nostra trista agonia.

Avis i pares han passat
ben tristament la seva vida!
Més llur destí ens ha ensenyat
la nova i ampla i ferma via!

Si anem units acabarem
amb els paràsita de la terra.
Si estem units, ja no serem
els eterns esclaus d'aquesta gleva.

I pensem tots que hem de lluitar
I que és ben dura la batalla.
Cantem ben alt i fort i clar;
Que tots tenim la mà a la dallal

X. X.

Poema sobre l'atur

"Lluita, Març, 1932"

Versets de J.M. del B.

Molt bella es la nostra terra
amb son llenguatge amorós
si no et maten amb la guerra
et fan morir amb l'atur forçós

Sort que Deu es bo de sobres
però el poble és molt dolent
i ell s'esbafa contra els pobres
però contra els rics és impotent

Per entretenir la gana
ens deixen dedicar al cant
i ens fan ballar la sardana
la sardana de la fam

Dolga terra catalana
Patria bella del meu cor
els meus es moren de gana
i els altres estàn plens d'or

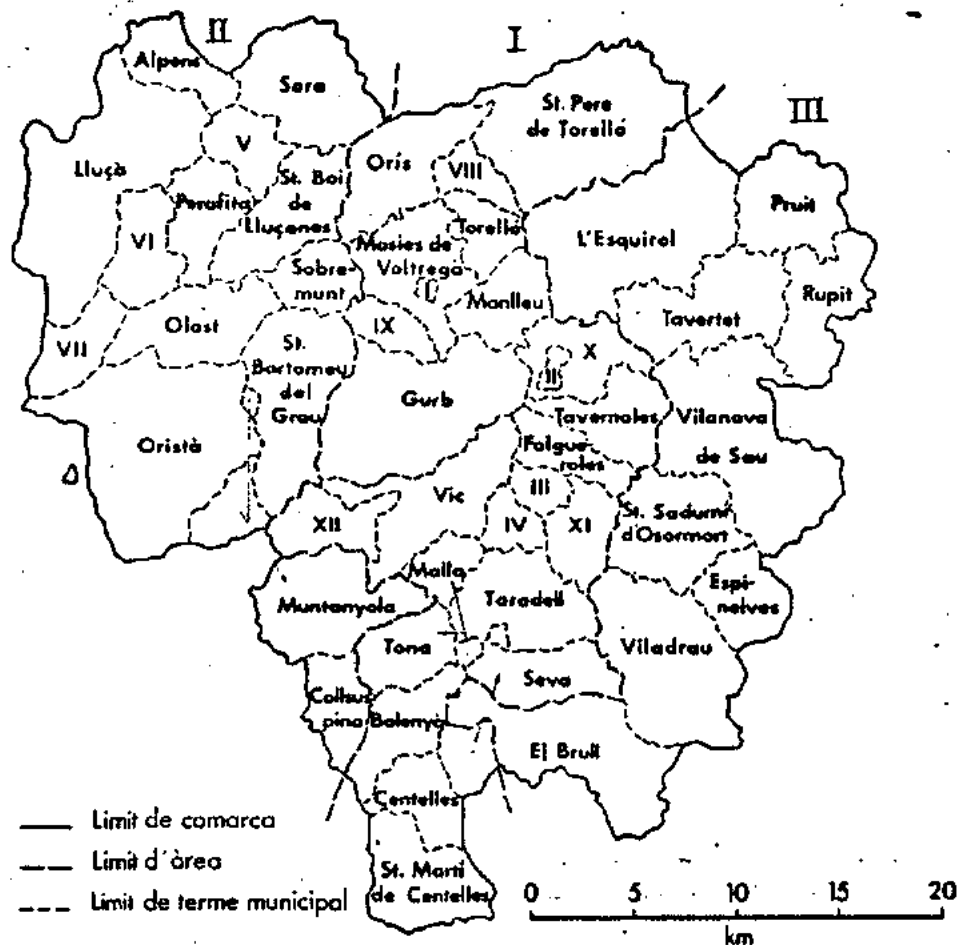
APENDIX Núm 12

CARTOGRAFIA ELECTORAL

MAPA-GUIA: MUNICIPIS I AREES GEOGRAFQUES.

MAPES 1 al núm. 15	Mapes electorals II República.
Mapes 16 al 44	Mapes electorals 1977-1982
Mapa núm 45	Tipologia municipis II República.
Mapa núm 46.	Tipologia municipis 1977-1982
Mapes 47 a 50	Mapes demogràfics i socio-econòmics

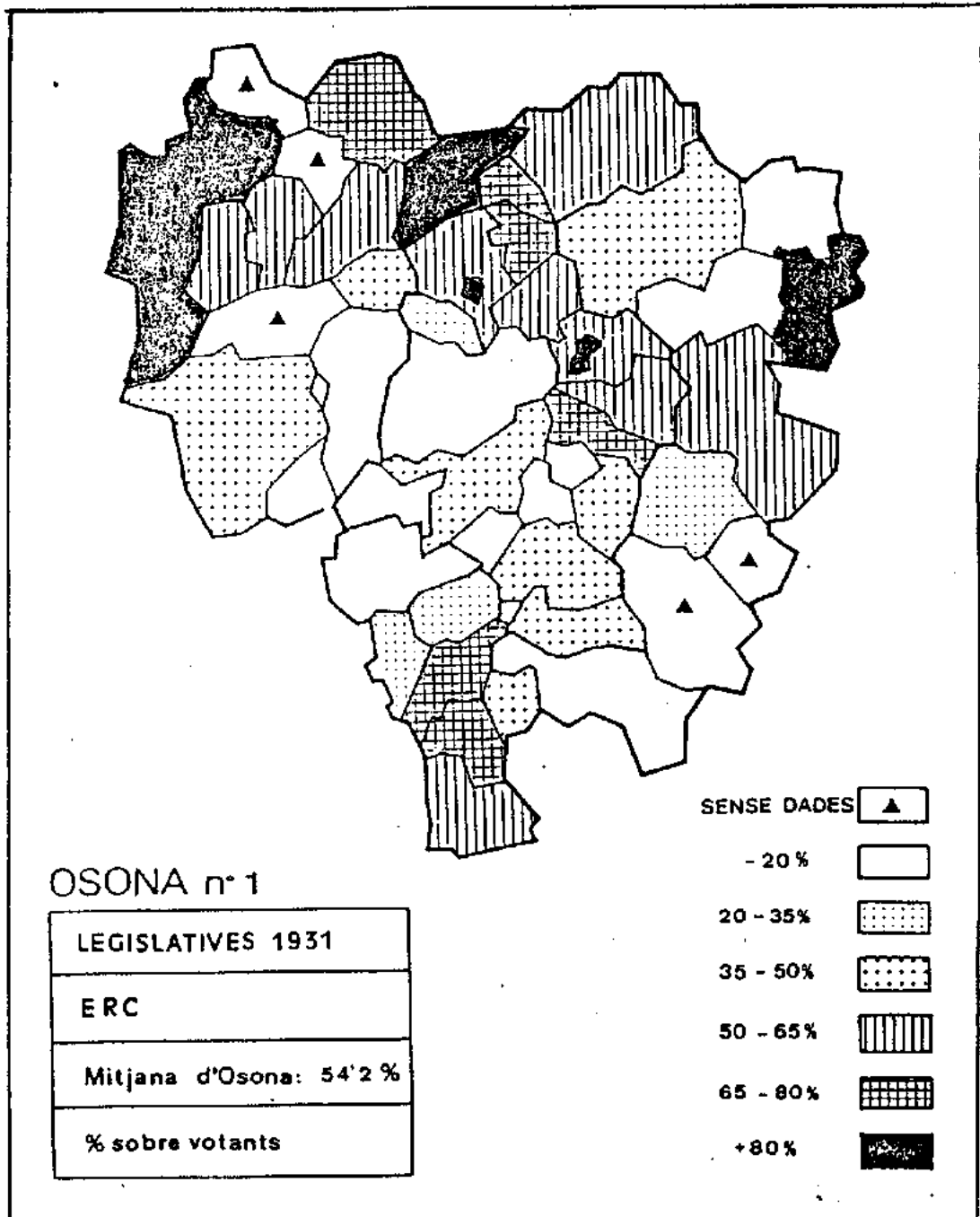
OSONA: MUNICIPIS I ÀREAS GEOGRÀFIQUES

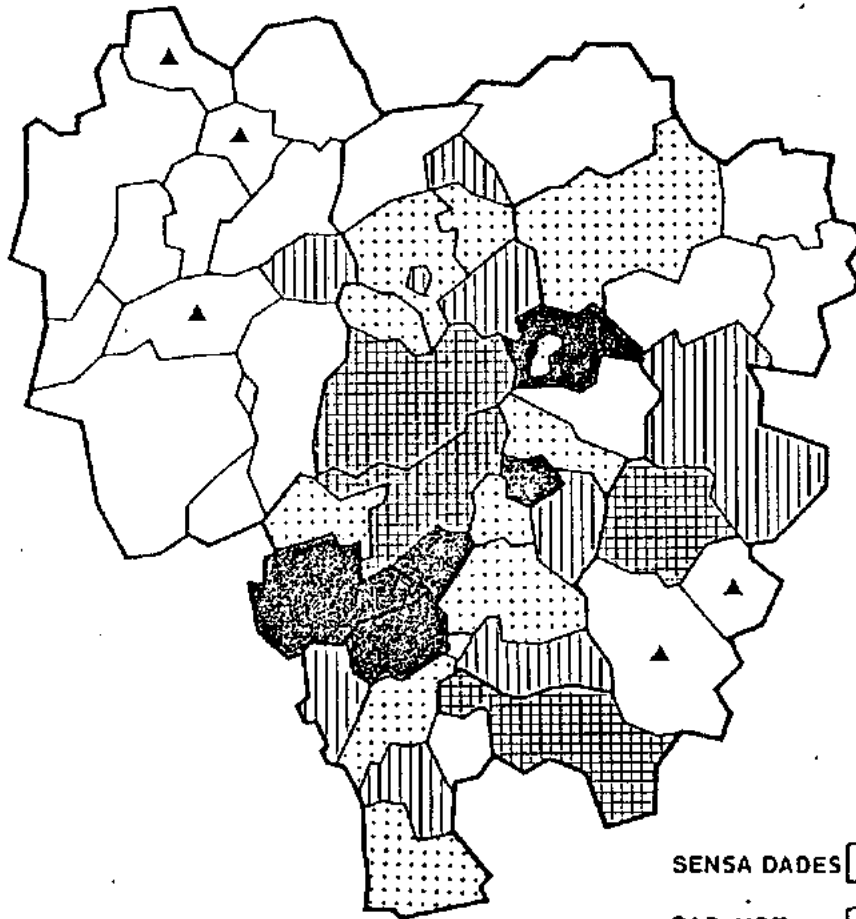
- I St. Hipolit de Voltregà
- II Roda de Ter
- III Calldenes
- IV Sta. Eugènia de Berga
- V St. Agustí de Lluçanès
- VI St. Martí del Bas
- VII Prats de Lluçanès
- VIII St. Vicenç de Torelló
- IX Sta. Cecília de Voltregà
- X Masies de Roda
- XI St. Julià de Vilatorrada
- XII Sta. Eulàlia de Riuprimer.

	HABITANS	%	SUPERFICIE (km ²)
I Plana de Vic	91.964	88.7	470.7
II Lluçanès	7.275	7.-	379.6
III Collsacabra i Guillerries		4.3	340.7
TOTAL	103.655	100%	1191 Km²

(FONT: PADRÓ 1975)

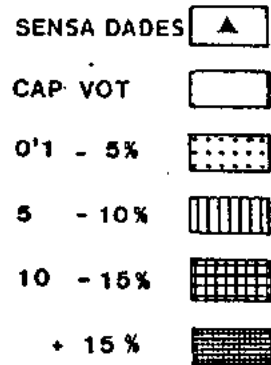

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Prv.Barcelona: 71.7%		Màxims:	Mínims:
Osona: 54.2%		Rupit: 96.8%	Tavertet: 1.1%
		Lluçà: 96.9%	Sta.Gecilia:4.9%
		Prats L.86.9%	Muntanyola:6.9%
<u>Classificació per municipis:</u>			
Força més votada: Balenyà, Centelles, Folgueroles, Lluçà, Masies Roda, Dris, Perafita, Prats, Rupit, Roda, St.Boi. 490 Hipòlit, St.Martí Cent., St.Pere T. St.Vicenç T., Sora, Toralló, Vilanova S., Manlleu, Masies Volt. St.Martí Bas, Vic.			

OSONA n°2

LEGISLATIVES 1931
P.C.R.
Mitjana d'Osona: 7'3 %
% sobre votans

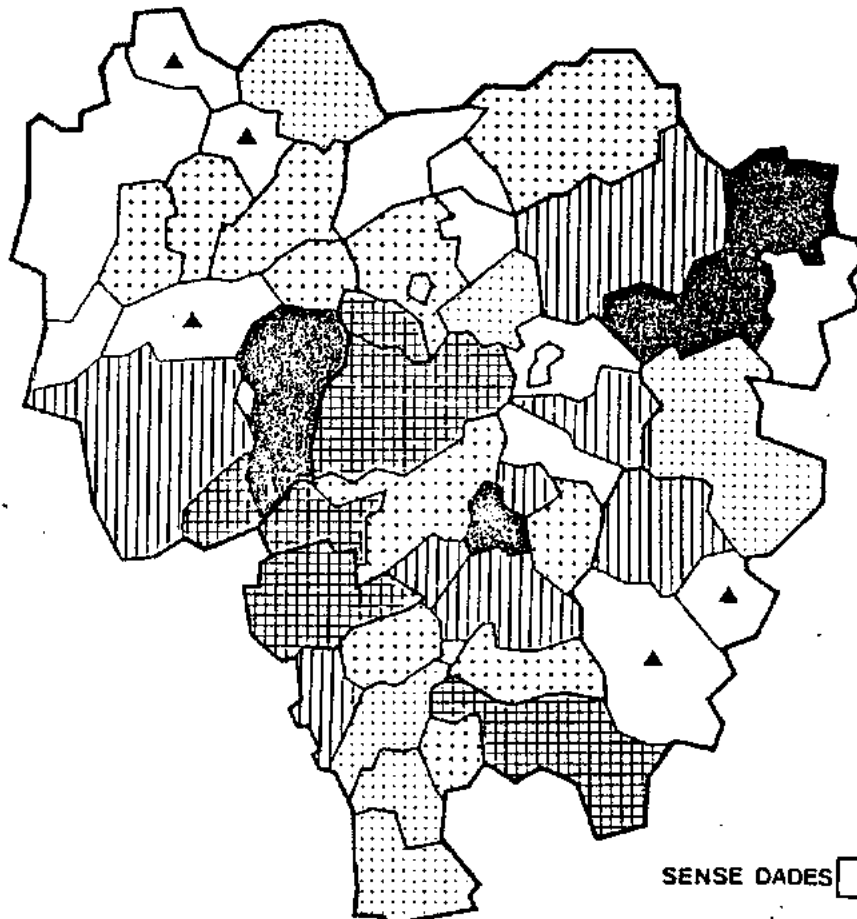
Valors mitjans:

Prov. Barcelona: 2.3%
 Osona: 7.3%

Valors extrems

Màxims:
 Muntanyola. 27.9%
 Malla: 25.4%
 Tona: 17.7%

Minims:
 Lluça: 0
 Oris: 0
 Oristà: 0

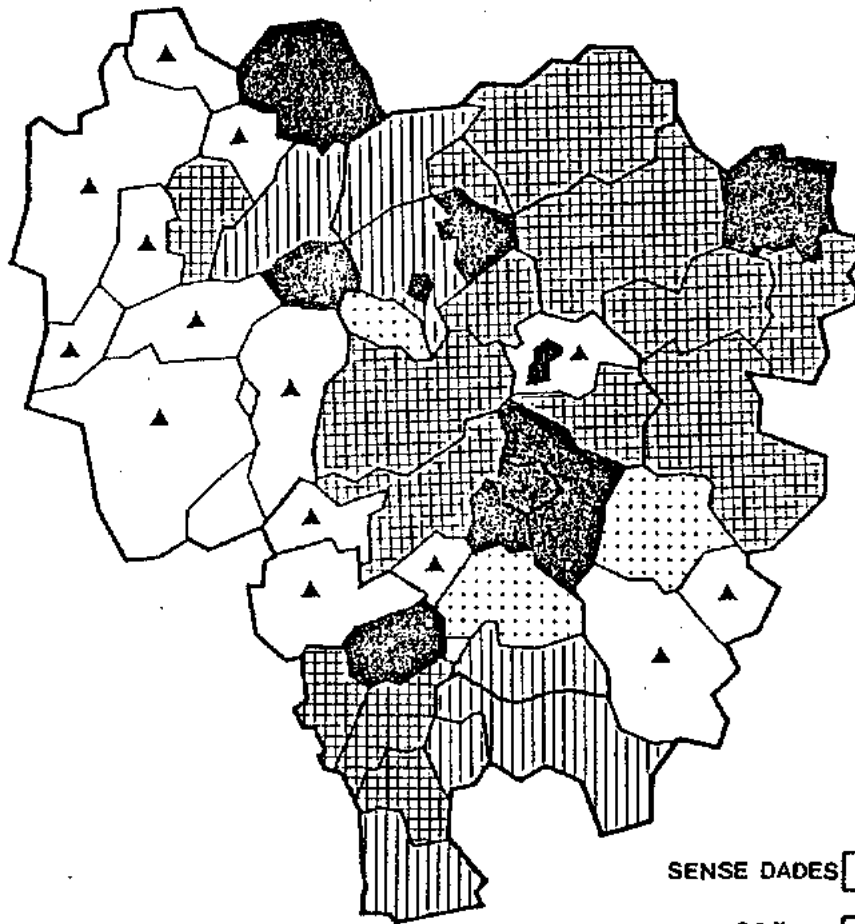

OSONA n.º 3

LEGISLATIVES 1931
LLIGA REGIONALISTA
Mitjana d'Osona: 36'8%
% sobre votants

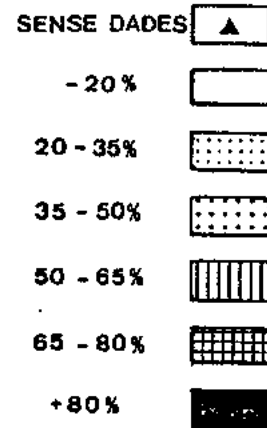
SENSE DADES	▲
- 20%	□
20 - 35%	▤
35 - 50%	▥
50 - 65%	▧
65 - 80%	▨
+ 80%	■

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Prov.Barcelona: 18.7%		<u>Màxims:</u>	<u>Mínims:</u>
Osona: 36.8%		Tavertet: 98.9%	Rupit: 3.1%
		St.Bartomeu: 85.2%	Lluçà: 3.1%
		Sta.Eugènia: 92.7%	Roda: 13.6%
<u>Classificació per municipis:</u>			
Força més votada: Brull, Calldetenes, Collsuspuna, Gurb, Malla, Muntanyola, Oristà, Pruit, St.Bartomeu G., St.Julià, St.Sadurní Oss., Sta.Cecilia, Sta.Eugènia, Sta.Eulàlia, Sta.Maria Corcó, Seva, Taradell, Tavertet, Tona.			

OSONA n° 4

LEGISLATIVES 1931
PARTICIPACIÓ
Mitjana d'Osona: 73.9%
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 67.7%
 Prov.Barcelona: 66.6%
 Osona: 73.9%

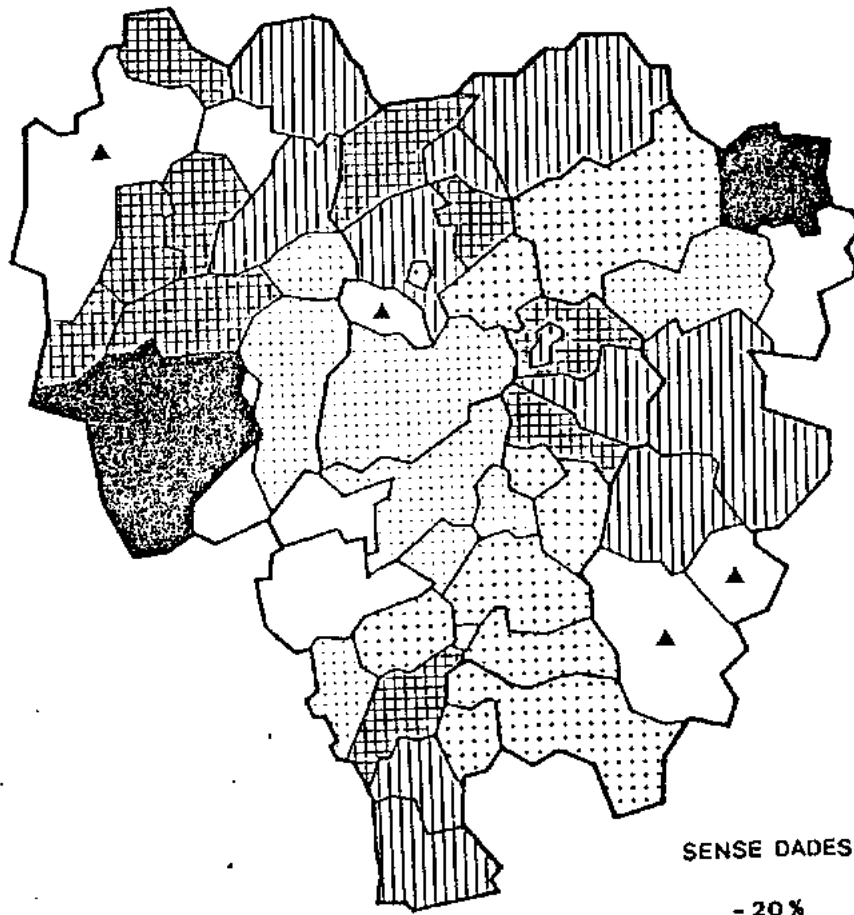
Valors extrems:

Màxims:
 St.Hipòlit: 96.8%
 Calldetenes: 95.7%
 Sobremunt: 90.9%

Mínims:

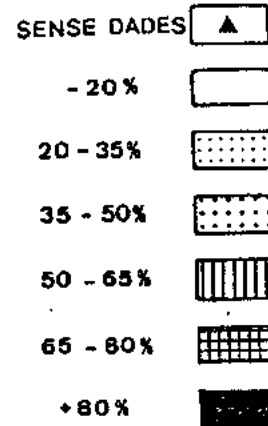
Sta.Cecilia V.: 37.8%
 Taradell: 39.8%
 St.Sadurni Oss.: 48.3%

OSONA n° 5

PARLAMENT	1932
ERC	
Mitjana d'Osona: 48'5 %	
% sobre votants	

Valors mitjans:

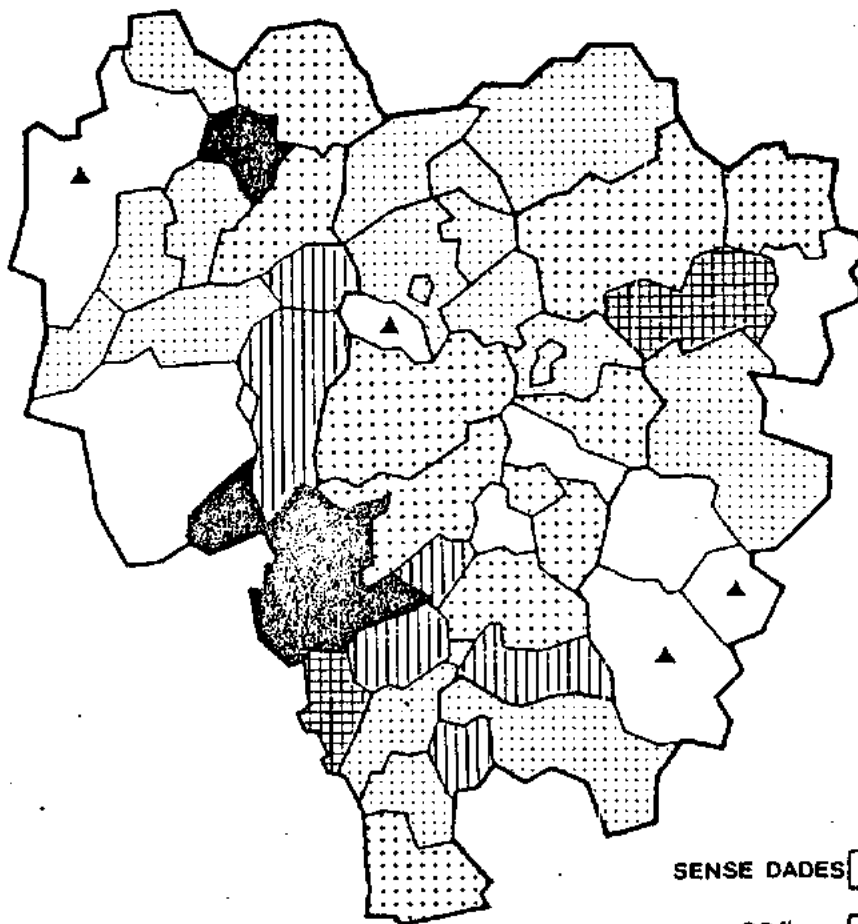
Prov. de Barcelona: 56.59%
 Osona: 48.5%

Valors extrems:

Màxims:	Minims:
Rupit: 81.7%	Sta.Eulàlia: 1.2
Oristà: 80.3%	Muntanyola: 2.-%
Olost: 77.8%	Pruit: 8.2%

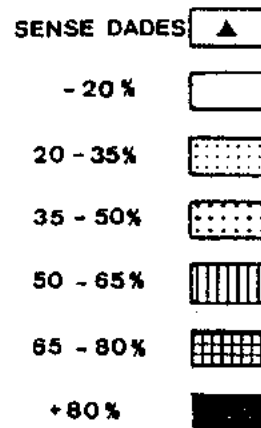
Classificació per municipis:

Força més votada: Alpens, Balenyà, Centelles, Folgueroles, Masies Roda, Masies V., Olost, Oris, Oristà, Prats, Perafita, Rupit, Roda de Ter, St.Boi, St.Martí C.St.Martí Bas, Ossomort, St.Vicenç Sora, Tavérnoles, Torelló, Vilanova de Sau, Brull, Manlleu, St.Hipòlit, St.Pere T., St.Maria Corcó, Calldetenes.

OSONA n° 6

PARLAMENT	1932
CONCÒRDIA CIUTADANA	
Mitjana d'Osona:	35'5 %
% sobre votants	

Valors mitjans:

Prov.Barcelona: 31.92%
Osona: 35.1%

Valors extrems:

Màxims:

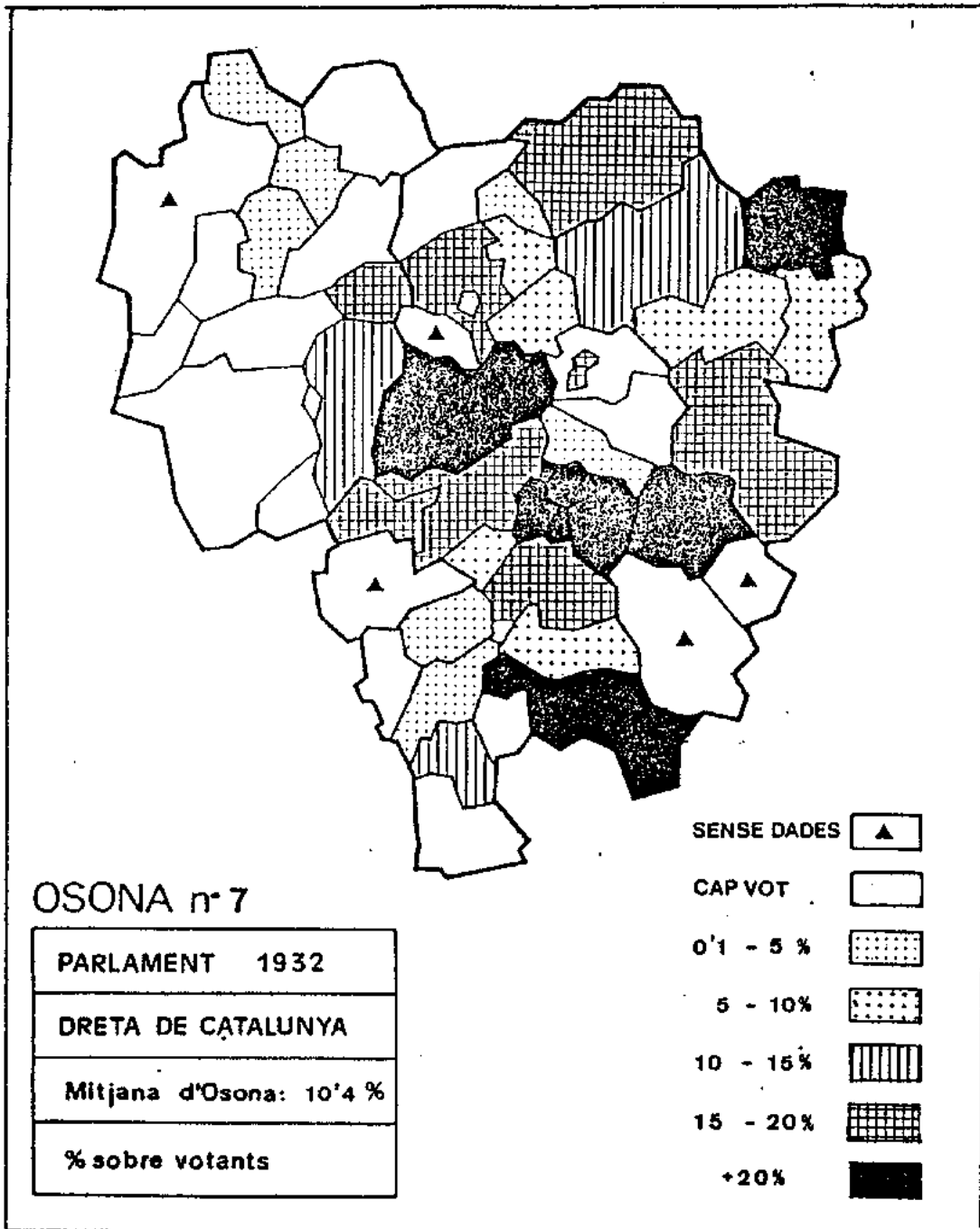
Muntanyola: 98.-%
St.Agustí Ll.82.%
St.Eulàlia: 80.5%

Minims:

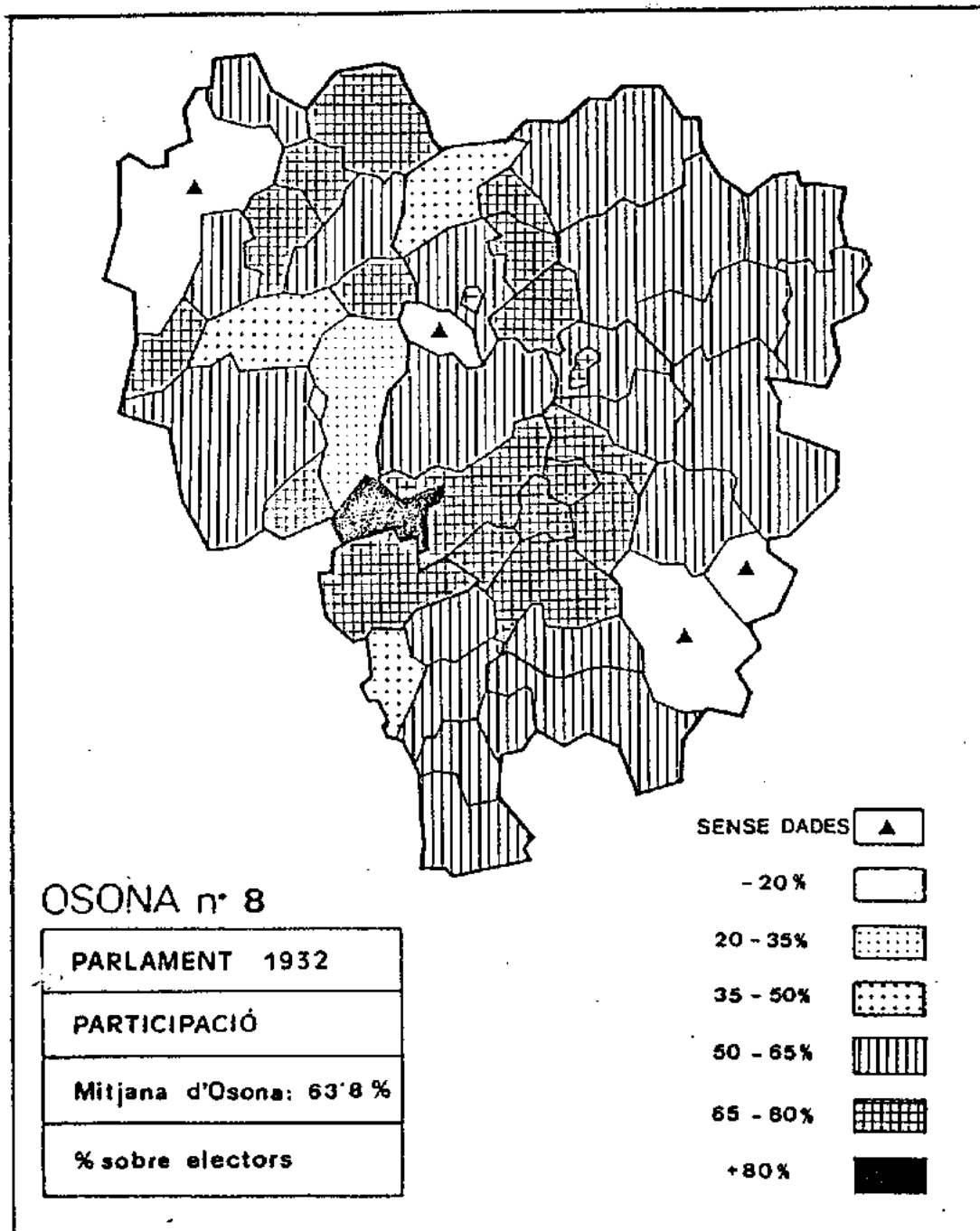
Rupit: 12.3%
Ossomort: 13.7%
Folgueroles: 15.3%

Classificació per municipis:

Força més votada: Collsuspian, Gurb, Malla, Muntanyola, Pruit, St.Agustí, St.Bartomeu, St.Julià, Seva, Sobremunt, Taradell, Tavertet, Tona, Vic.

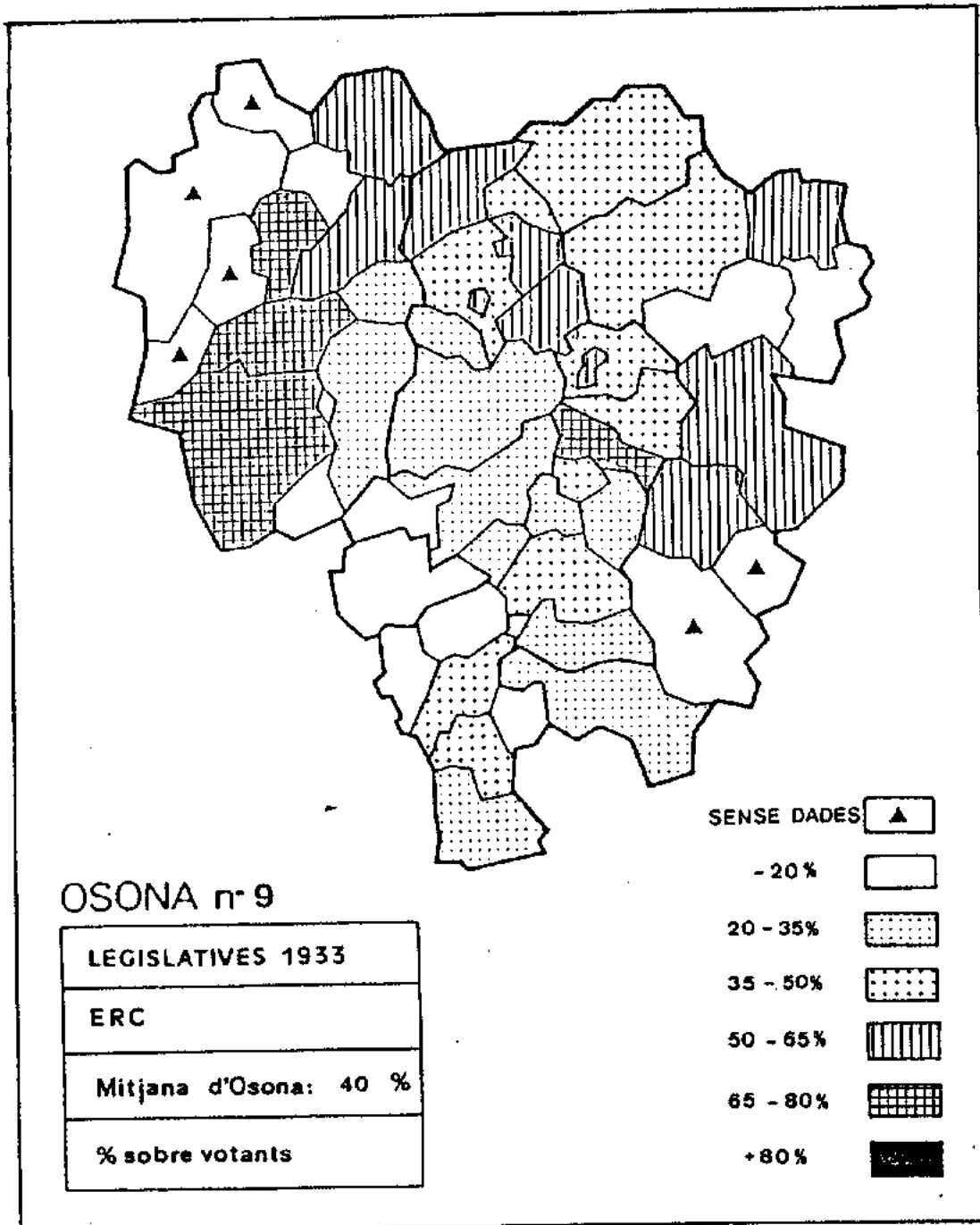

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems</u>	
Prov. de Barcelona:	4.3%	Màxims:	Minims:
Osona:	10.4%	Sta. Eugènia: 53.5%	Collsuspina: 0
		Pruit: 44.9%	Masies Roda: 0
		Ossomort: 31.3%	Muntanyola: 0
<u>Classificació per municipis:</u>			
Força més votada: Sta. Eugènia de Berga			

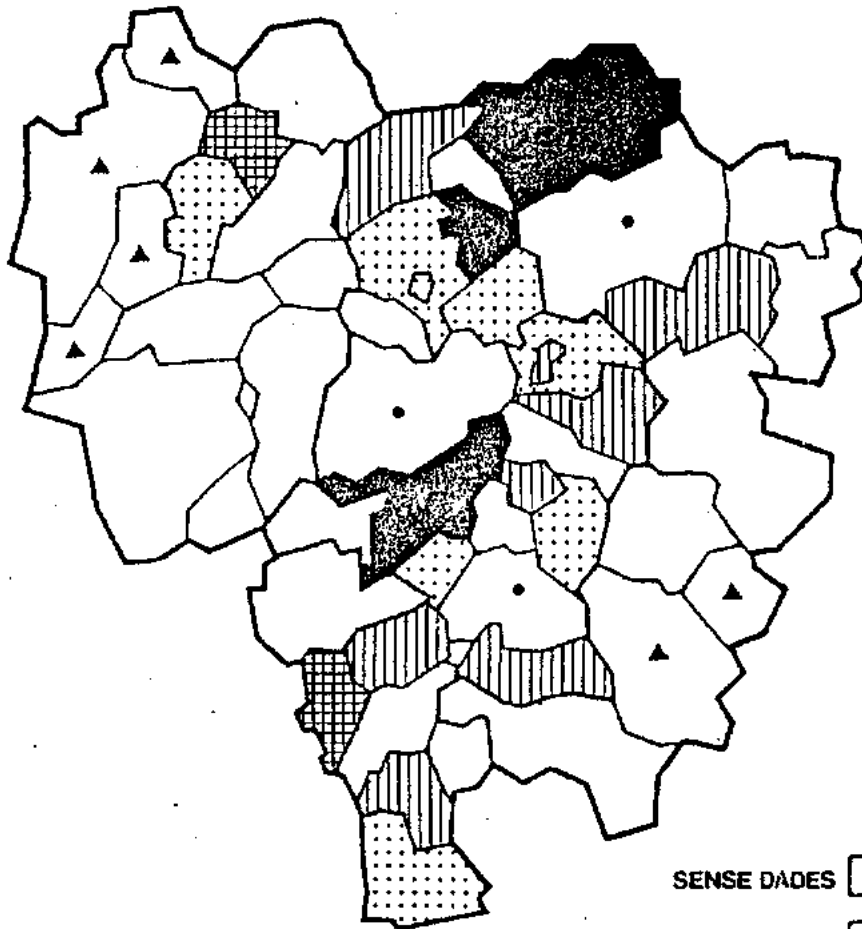

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya:	59.6%	Màxims:	Minims:
Prov.Barcelona:	59.6%	Muntanyola: 76.-%	St.Bartomeu: 31,4%
Osona:	63,8%	Folgueroles: 74.7%	Collsuspina: 38.2%
		St.Vicenç T: 73.6%	Oris: 47.3%

447

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Prov. Barcelona: 48.46%		Màxims:	Mínims:
Osona: 40.-		Folgueroles: 75.8%	Tavertet: 5.3%
		Perafita: 68.5%	Muntanyola: 4.5%
		Olost: 68.3%	Sta. Eulàlia: 2.9%
<u>Classificació per municipis:</u>			
Força més votada: Folgueroles, Manlleu, Olost, Oris, Oristà, + Perafita, Rupit, Roda de Ter, St. Boi Ll., St. Hipòlit, St. Sadurni Ossomort, Sora, Tàrragona, Torredembarra, Torrelló, Vilanova de Sau			

OSONA n° 10

LEGISLATIVES 1933
COALICIO D'ESQUERRES
Mitjana d'Osona: 2'8 %
% sobre votants

SENSE DADES	▲
CAP VOT	□
0'1 - 0'5%	●
0'5 - 2 %	◻ (dotted)
2'1 - 3'5%	◻ (vertical lines)
3'5 - 5 %	◻ (grid)
+ 5 %	◼ (solid black)

Valors mitjans:

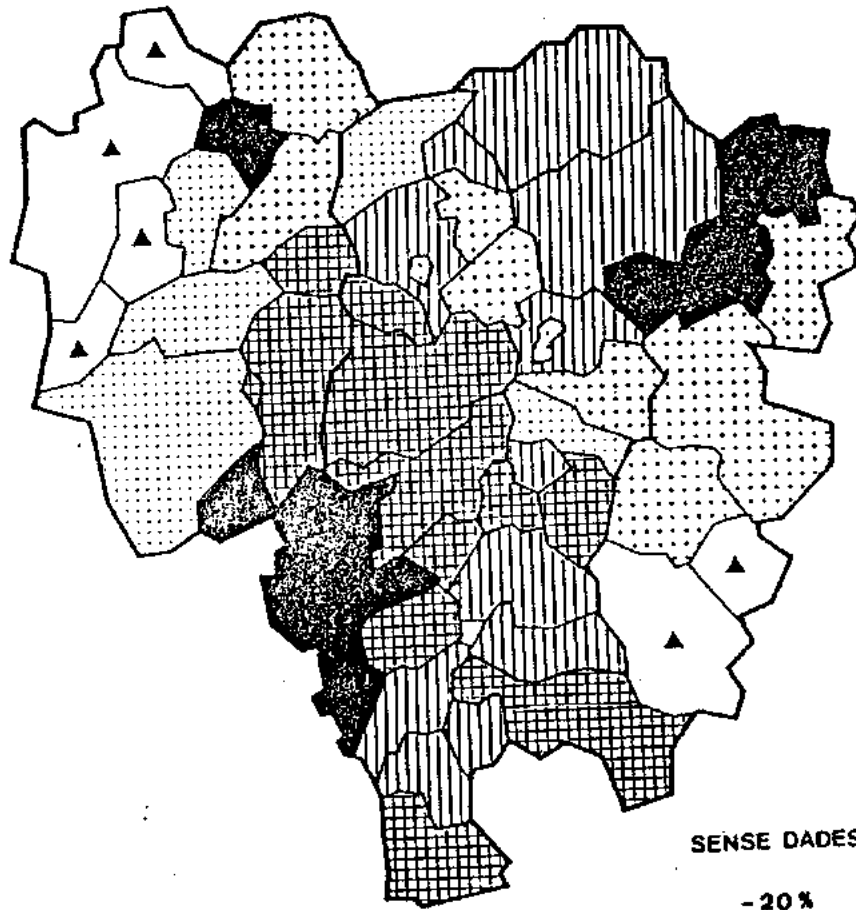
Província de Barcelona: 3.32%
 Osona: 2.8 %

Valors extrems:

Màxims:	Minims:
Torelló: 10.4%	Alpens: 0
Vic: 5.5%	Balenyà: 0
St.Pere T.: 5.7%	Folgueroles 0

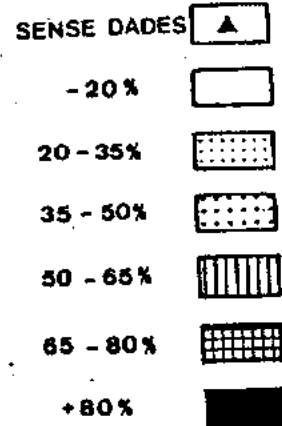
Classificació per municipis:

Força més votada: cap municipi.

OSONA n° 11

LEGISLATIVES 1933
DEFENSA CIUTADANA
Mitjana d'Osona: 56'6 %
% sobre votants

Valors mitjans:

Prov. de Barcelona: 44.5%
 Osona: 56.6%

Valors extrems:

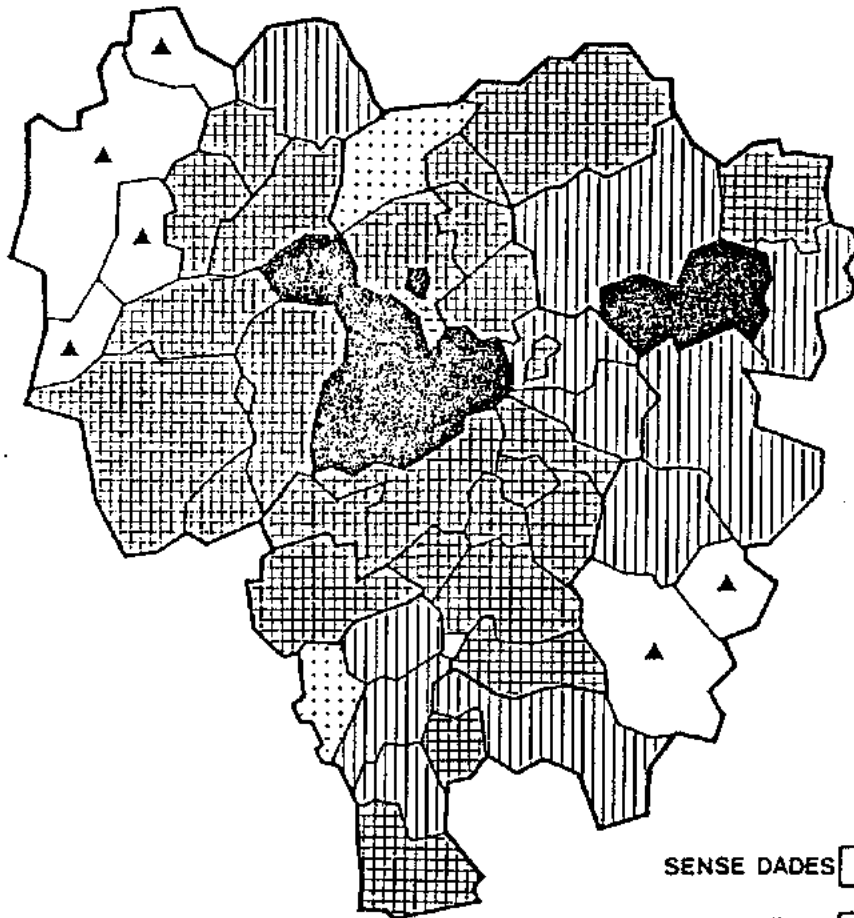
Màxims:
 Sta. Eulàlia: 97.5%
 Muntanyola: 95.5%
 Tavertet: 92.6%

Minims:

Folgueroles: 24.1%
 Olost: 31.4%
 Perafita: 31.5%

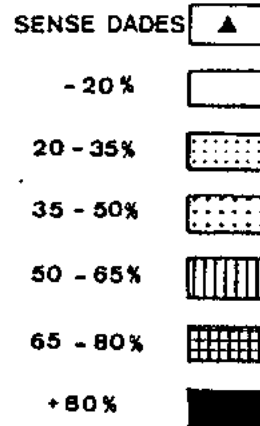
Classificació per municipis:

Força més votada: Brull, Collsuspina, Gurb, Malla, Muntanyola, Pruit
 S. Agustí, S. Bartomeu, S. Julià, S. Martí Cnt., Sta. Cecília, Sta. Eugènia
 Sta. Eulàlia, Seva, Sobremunt, Taradell, Tavertet, Tona, Vic, Calldete-
 nes, Centelles, Masies Roda, Masies Voltregà, St. Vicenç T., Sta.
 Maria Corcó, Balenyà, St. Pere Torelló.

OSONA n° 12

LEGISLATIVES 1933	
PARTICIPACIÓ	
Mitjana d'Osona:	71 %
% sobre electors	

Valors mitjans:

Catalunya: 62.7%
 Prov.Barcelona: 65.6%
 Osona: 71.-%

Valors extrems:

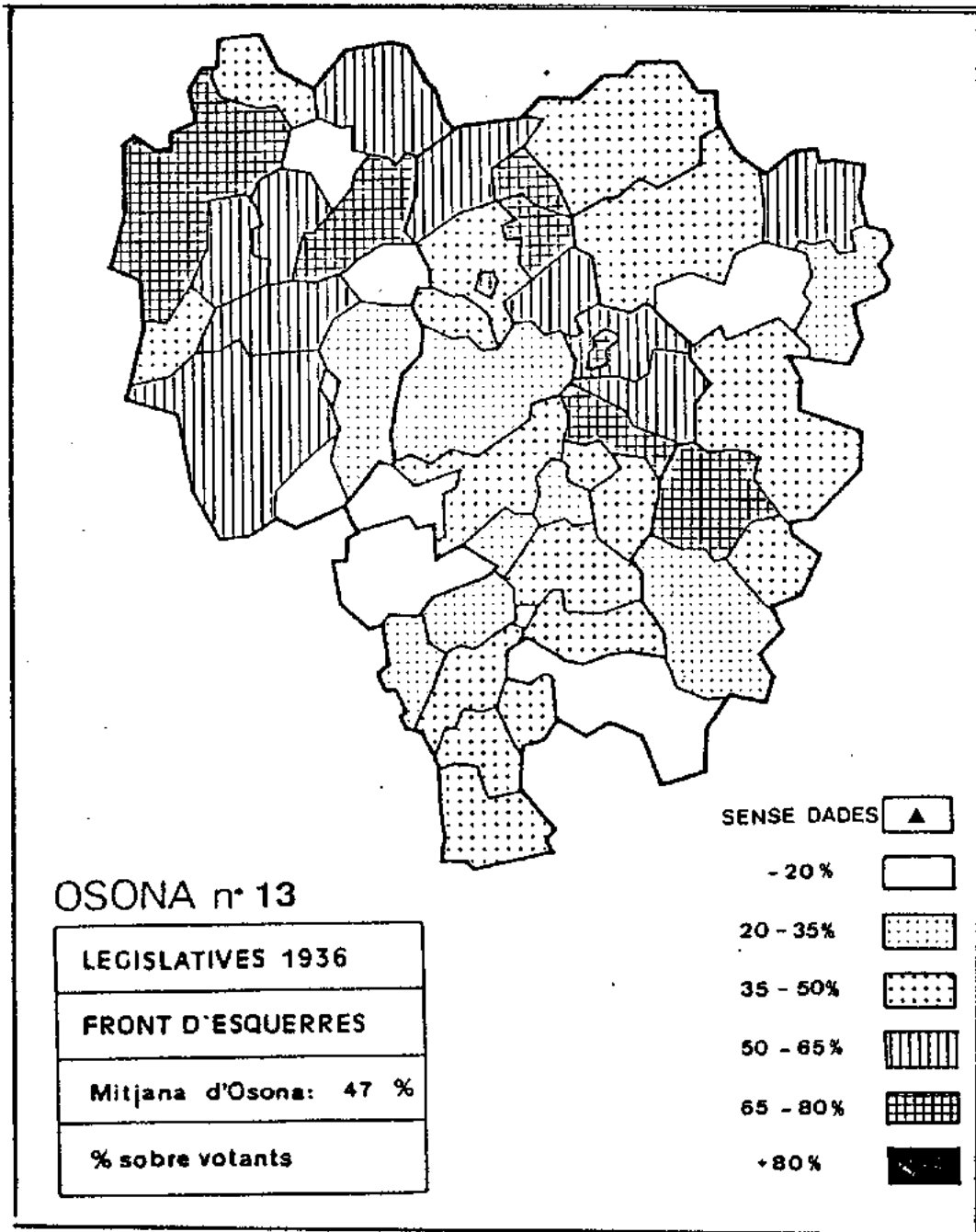
Màxims:

Tavertet: 97.4%
 Sta.Cecilia: 88.7%
 Sobremunt: 84.3%

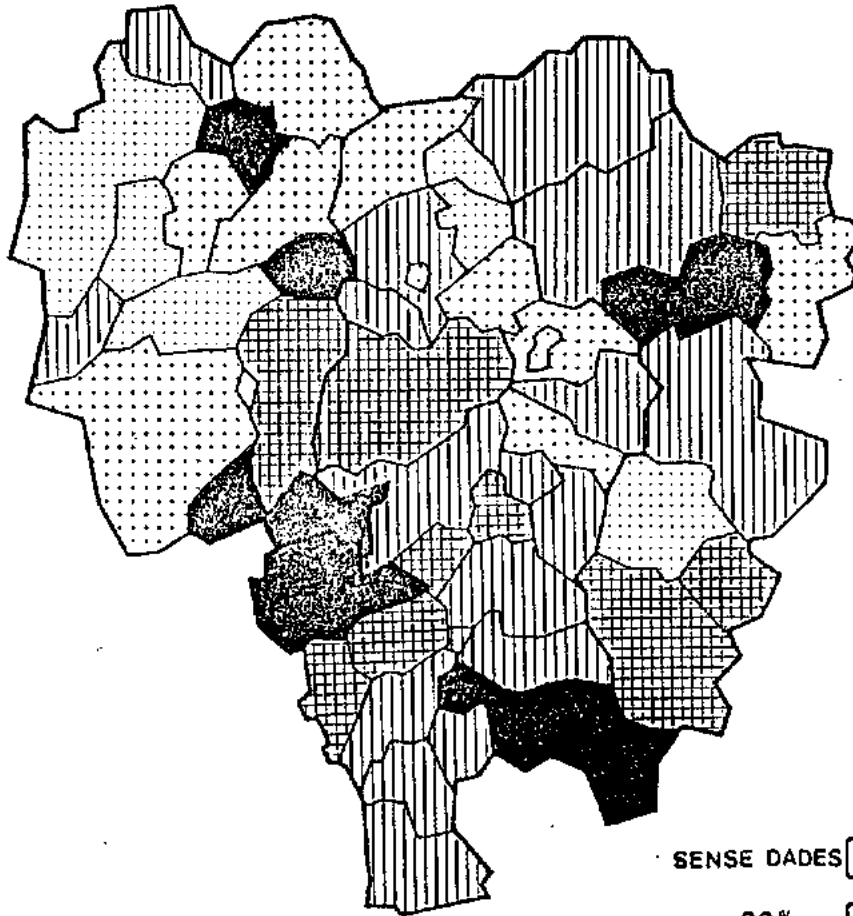
Minims:

Collsuspina: 46.2%
 Oris: 49.2%
 Brull: 55.1%

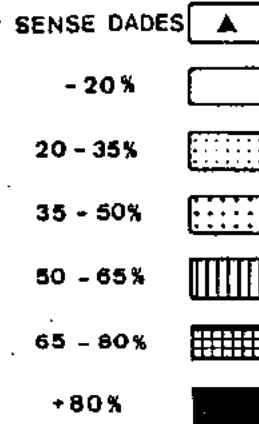

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>		
		<u>Màxims:</u>		<u>Minims:</u>
Prov.Barcelona:	51.22%	Lluçà:	71.-%	Muntanyola: 4.-%
Osona:	47.- %	Roda:	69.9%	S.Eulàlia: 5.6%
		Folgueroles:	67.8%	St.Agustí: 12.-%
<u>Classificació per municipis:</u>				
Força més votada: Folgueroles, Lluçà, Manlleu, Olost, Oris, Oristà, Perafita, Rupit, Roda, St.Boi, St.Hipòlit, St.Martí Bas, Ossomort, St.Vicenç T., Sora, Toralló, Masies de Roda.				

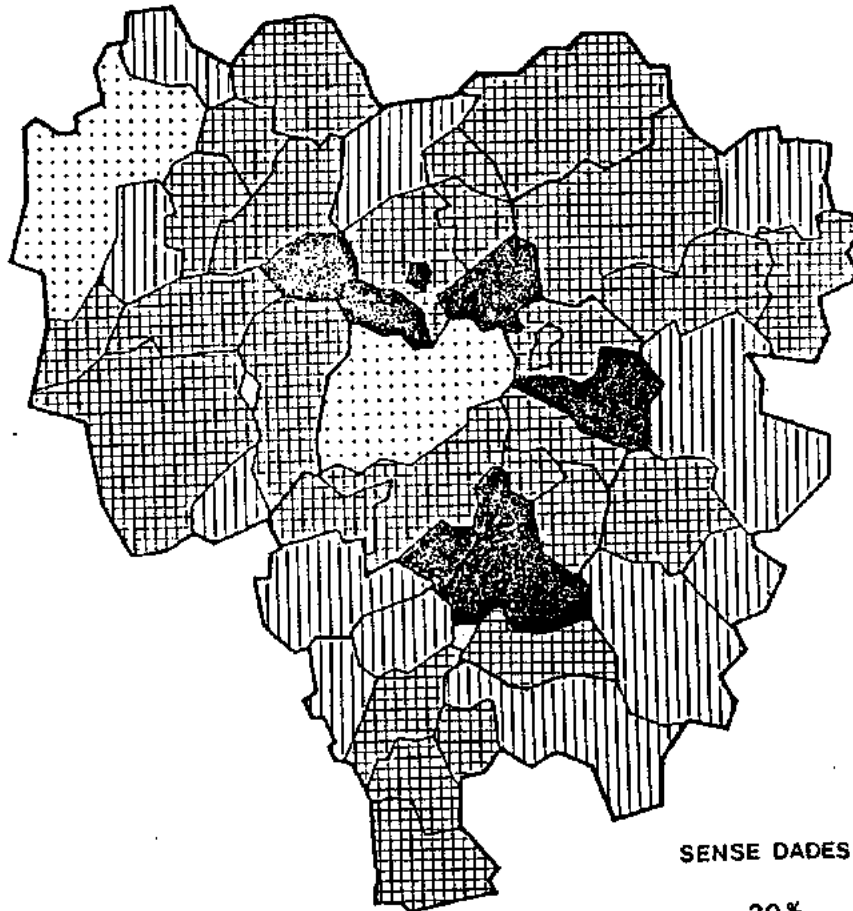

OSONA n° 14

LEGISLATIVES 1936
FRONT D'ORDRE
Mitjana d'Osona: 53 %
% sobre votants

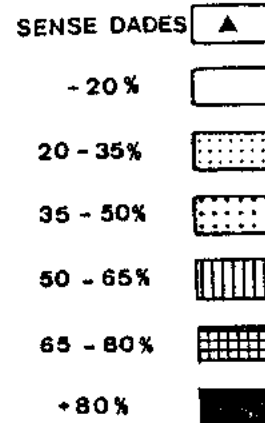

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
		<u>Màxims:</u>	<u>Minims:</u>
Prov.Barcelona:	37.9%	Muntanyola:	96.-%
Osona:	53.-%	Sta.Eulàlia:	94.4%
		St.Agustí:	87.9%
		Lluçà:	28.9%
		Roda:	30.1%
		Folgueroles:	32.2%
<u>Classificació per municipis:</u>			
Força més votada: Balenyà, Brull, Calldetenes, Gurb, Malla, Muntanyola, Prats, Pruit, St.Agustí, S.Bartomeu, S.Julià, S.Martí Cent., Sta.Cecili, S.Eugènia, S.Eulàlia, S.Maria Corcó, Seva, Sobremunt, Taradell, Taver-tet, Tona, Vic, Alpens, Centelles, Masies St.Hipòlit, St.Pere T., Vila-nova de Sau.			

OSONA n°15

LEGISLATIVES 1936
PARTICIPACIÓ
Mitjana d'Osona: 73'4 %
% sobre electors

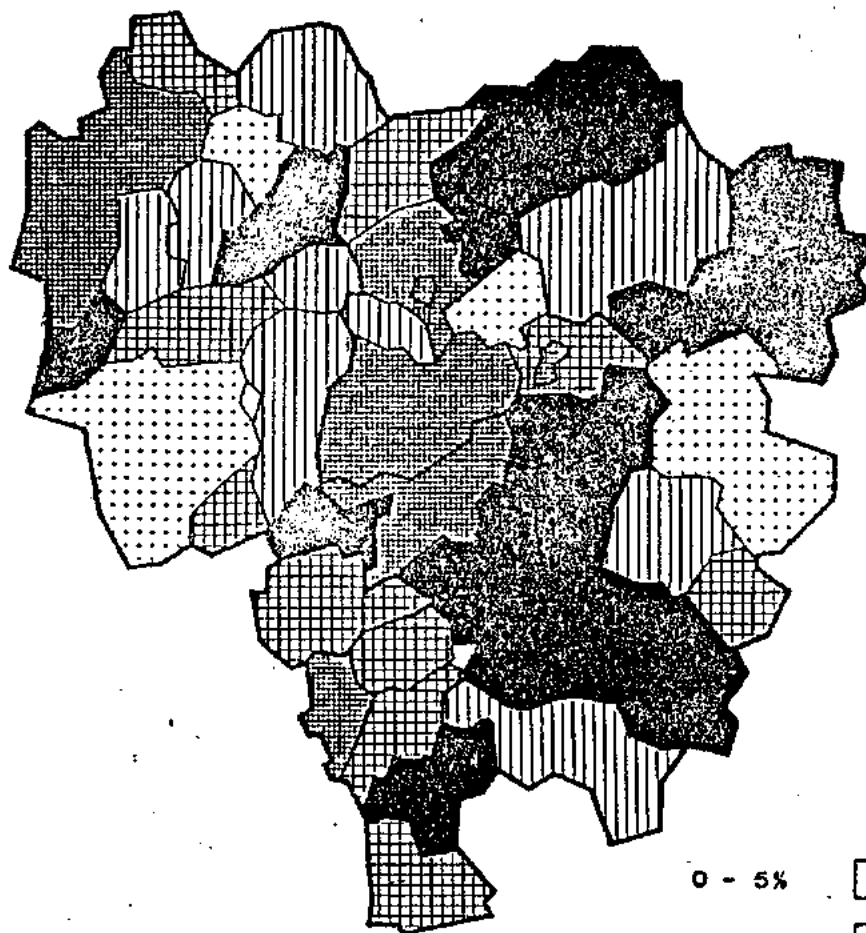

Valors mitjans:

Catalunya:	69.8%
Prov. de Barcelona:	73.8%
Osona:	73.4%

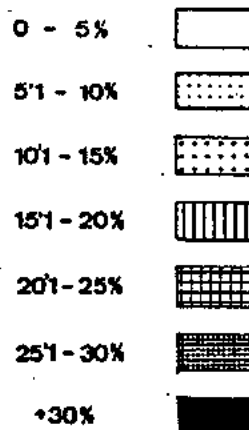
Valors extrems:

Màxims:	Minims
Tavérnoles: 89.5%	Lluçà: 44.9
Sobremunt: 84.2%	Gurb: 45.9
Taradell: 83.~%	Pruit: 51.9

OSONA n°16

LEGISLATIVES 1977	
P.D.C.	
Mitjana d'Osona:	26.3%
% sobre electors	

Valors mitjans:

Catalunya: 13.3%
 Barcelona: 12.3%
 Osona: 26.3%

Valors extrems:

Màxims:
 Tavrènoles: 50.4%
 Seva: 45.3%
 Sta.Eugènia: 37.5%

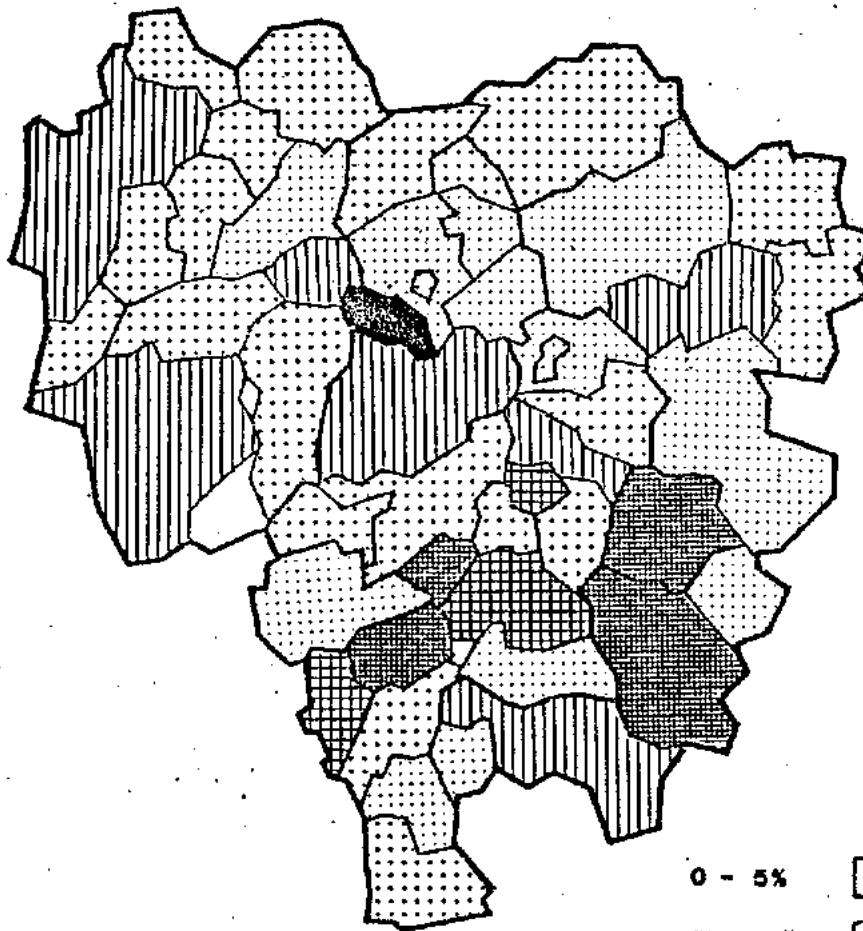
Minims:

Vilanova Sau: 10.4%
 Oristà: 11.-%
 St.Agustí Ll.: 13.-%

Classificació per municipis:

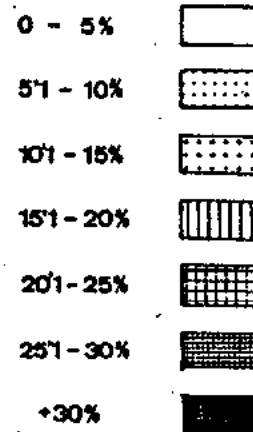
1er.lloc: Tots els municipis, menys: Brull, Manlleu, Oristà, Perafita, Ossonort, St.Agustí, St.Boi, Sora, Tona, Sta.Cecilia.

2n. lloc: Sora, Manlleu, Tona, Perafita, Ossonort, St.Agustí, St.Bartomeu,

OSONA n° 17

LEGISLATIVES 1977	
U.C.D.C.C.	
Mitjana d'Osona:	12'9 %
% sobre electors	

Valors mitjans:

Catalunya: 4.4%
 Barcelona: 4.2%
 Osona: 12.9%

Valors extrems:

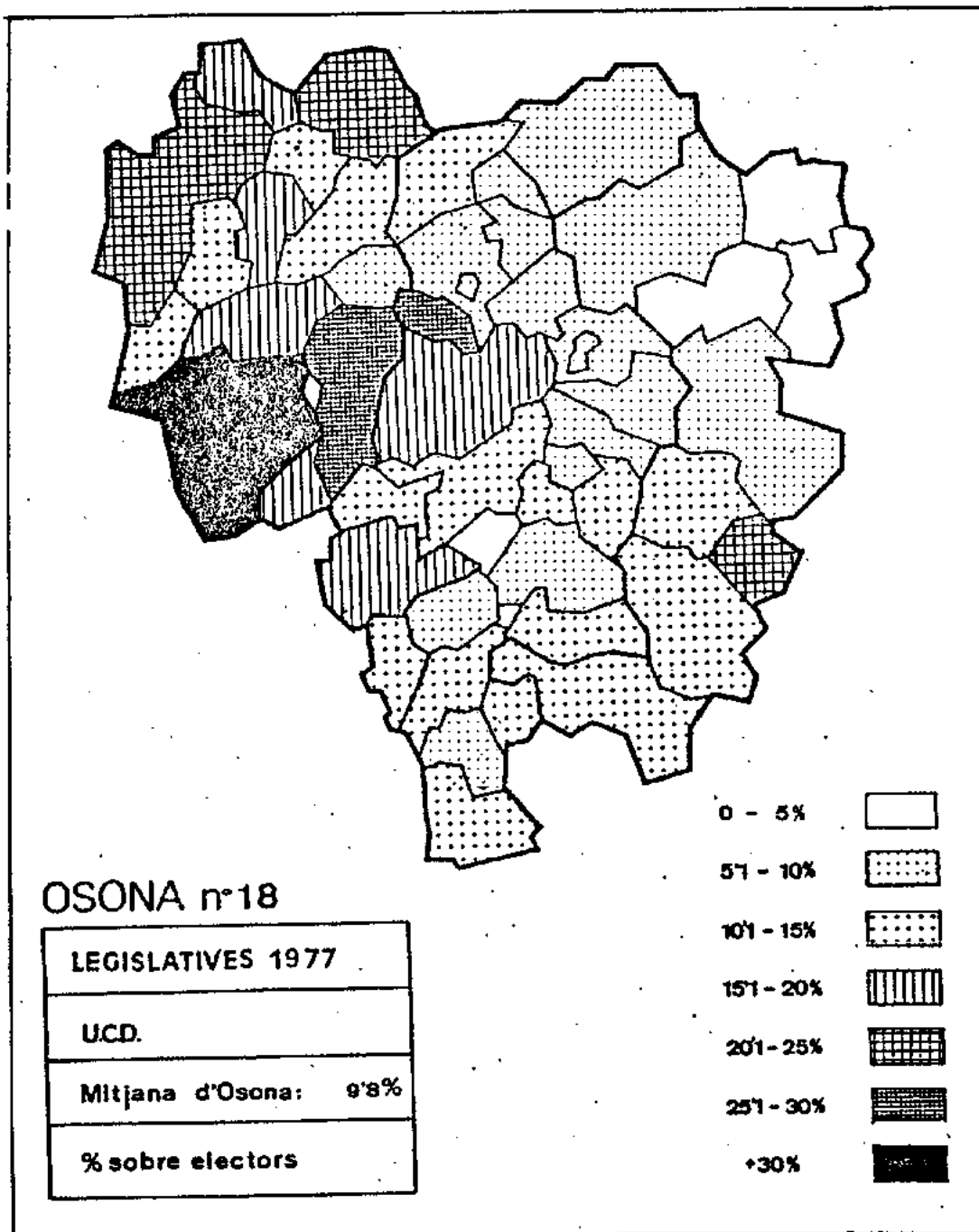
Màxims:
 Sta.Cecilia: 30.8%
 Tona: 29.3%
 Viladrau: 27.8%

Mínims:

Muntanyola: 5.8%
 Espinelves: 6.4%
 Vilanova Seu: 6.6%

Classificació per municipis:

1er.lloc: Brull, Tona, Ossonort, Sta.Cecilia
 2n. lloc: Calldetenes, Gurb, Oristà, Pruit-A, Folgueroles, Malla
 St.Martí Bas, St.Pere T., Sta.Eulàlia, Sta.Eugènia,
 Sobremunt, Taradell, Tavertet, Viladrau, Taradell, Vic

Valors mitjans:

Catalunya: 13.3%
 Barcelona: 11.9%
 Osona: 9.8%

Valors extrems:

Màxims:

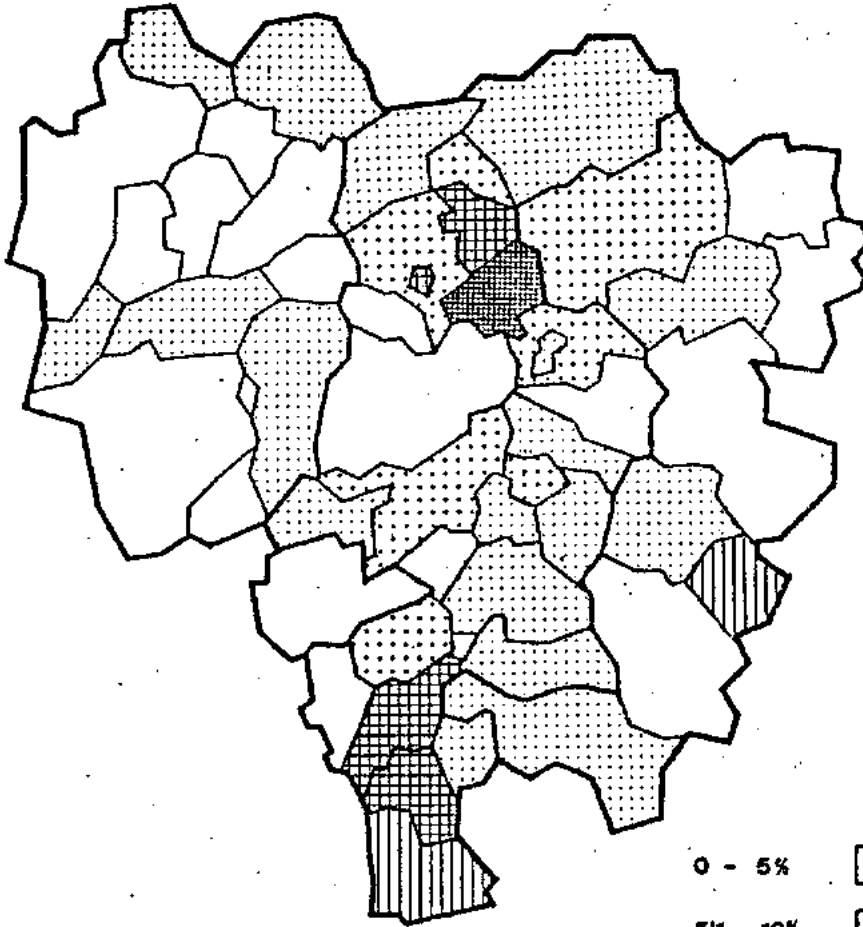
Oristà: 32.3%
 St.Bartomeu: 29.2%
 Sta.Cecilia: 25.8%

Mínims:

Tavertet: 2.5%
 Malla: 4.6%
 Fruit-Rupit: 3.1%

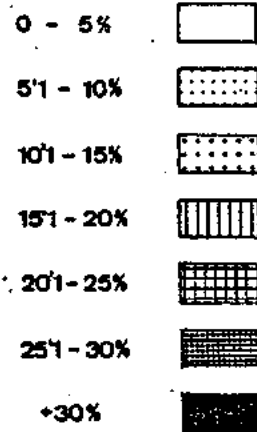
Classificació per municipis:

1er.lloc: Oristà, Perafita, St.Agustí Ll., St.Bartomeu, Sora
 2n. lloc: Alpens, Brull, Espinelves, Lluçà, Muntanyola, Olost,
 Oris, Prats, Sta.Cecilia, St.Boi, Seva

OSONA n°19

LEGISLATIVES 1977	
P.S.C.	
Mitjana d'Osona:	15'2%
% sobre electors	

Valors mitjans:

Catalunya: 22.5%
 Barcelona: 24.1%
 Osona: 15.2%

Valors extrems:

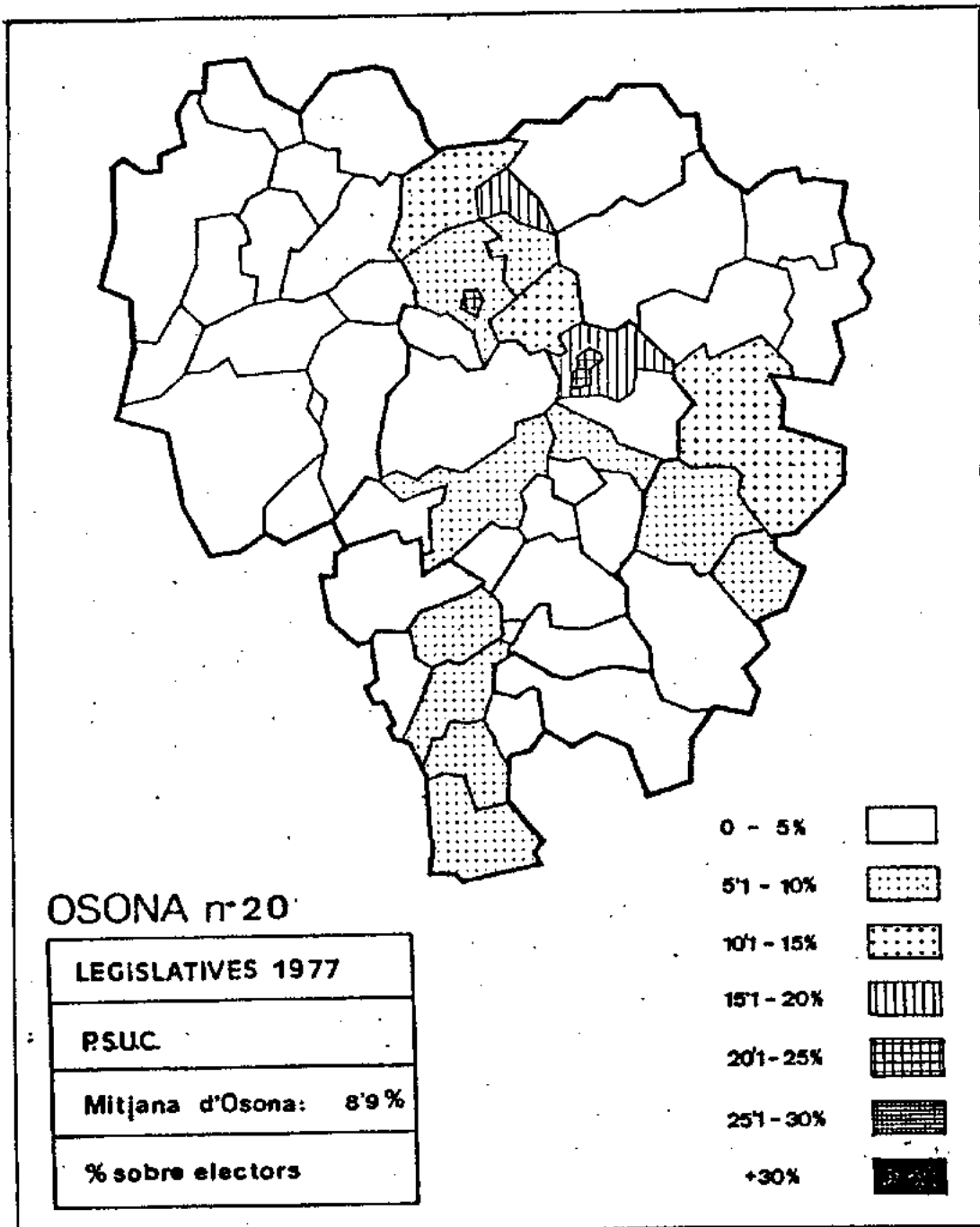
Màxims:
 Manlleu: 27.6%
 St.Hipòlit: 21.7%
 Torelló: 20.3%

Mínims:

Sta.Cecilia: 0.6%
 Oristà: 1.7%
 Lluçà: 2.3%

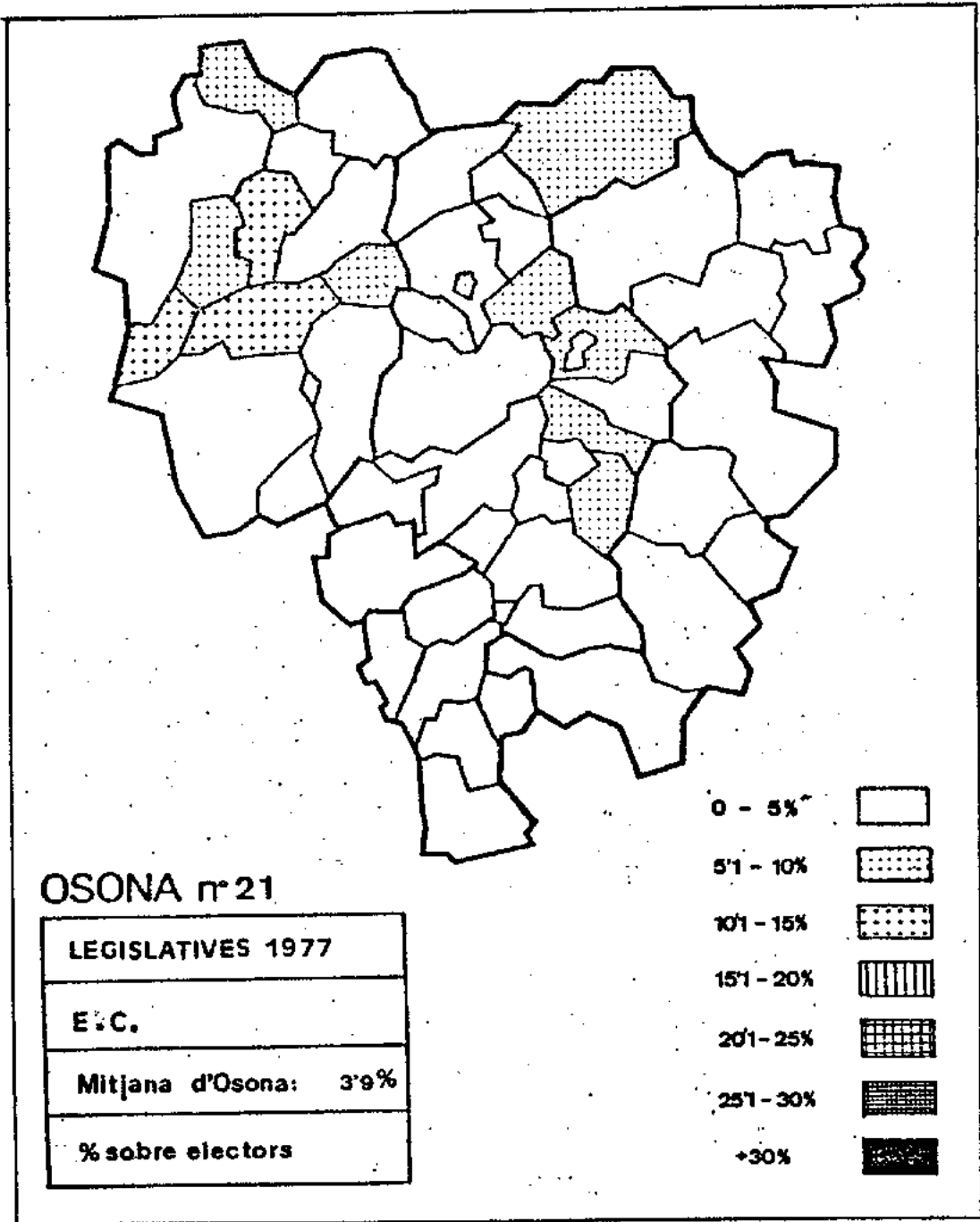
Classificació per municipis:

1er. lloc: Manlleu
 2º.lloc: Balenyà, Centelles, Masies Vol. St.Martí Cent.,
 St. Hipòlit, Sta. Maria Corcó, Torelló.

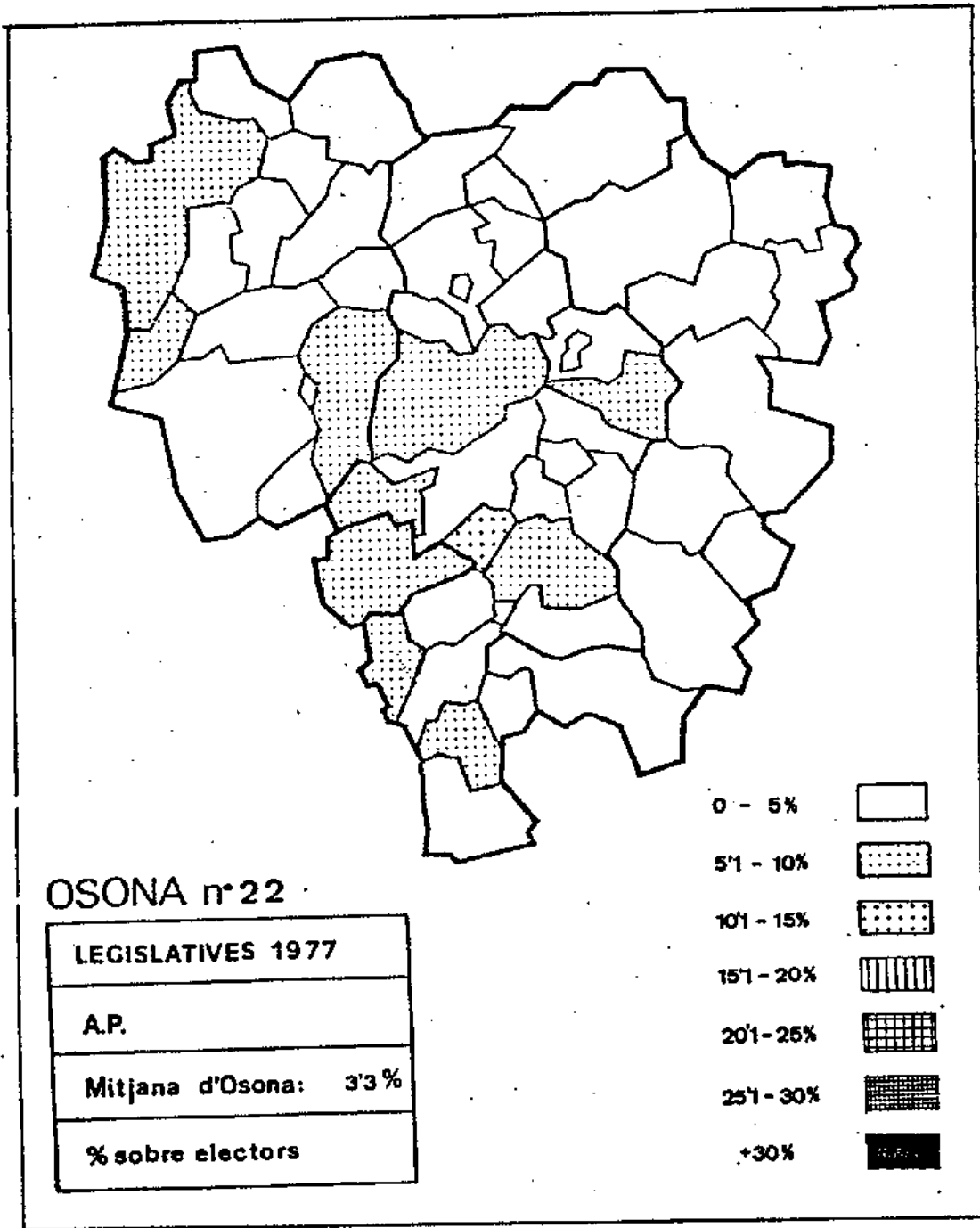

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>		
		<u>Màxims:</u>		<u>Mínims:</u>
Catalunya:	14.4%	Hoda de Ter:	20.4%	Tavertet 0
Barcelona:	15.7%	Masies Roda:	16.6%	Sta.Cecilia 0
Osona:	8.9%	St.Vicenç:	15.3%	St.Agustí 0
<u>Classificació per municipis:</u>				
1er.Lloc: Cap municipi				
2n. lloc: Masies de Roda, Roda, St.Vicenç T., Vilanova de Sau				

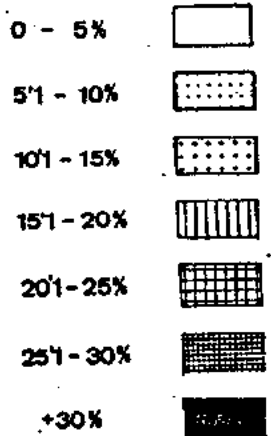

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems</u>		<u>Mínims:</u>	
Catalunya:	3.6%	Prats Ll.:	11.9%	Collsuspina:	0
Barcelona:	3.6%	Perafita:	11.-%	Malla:	0
Osona:	4.-%	Olost:	10.5%	Tavertet:	0
<u>Classificació per municipis:</u>					
1er.lloc: cap municipi					
2n. lloc: cap municipi					

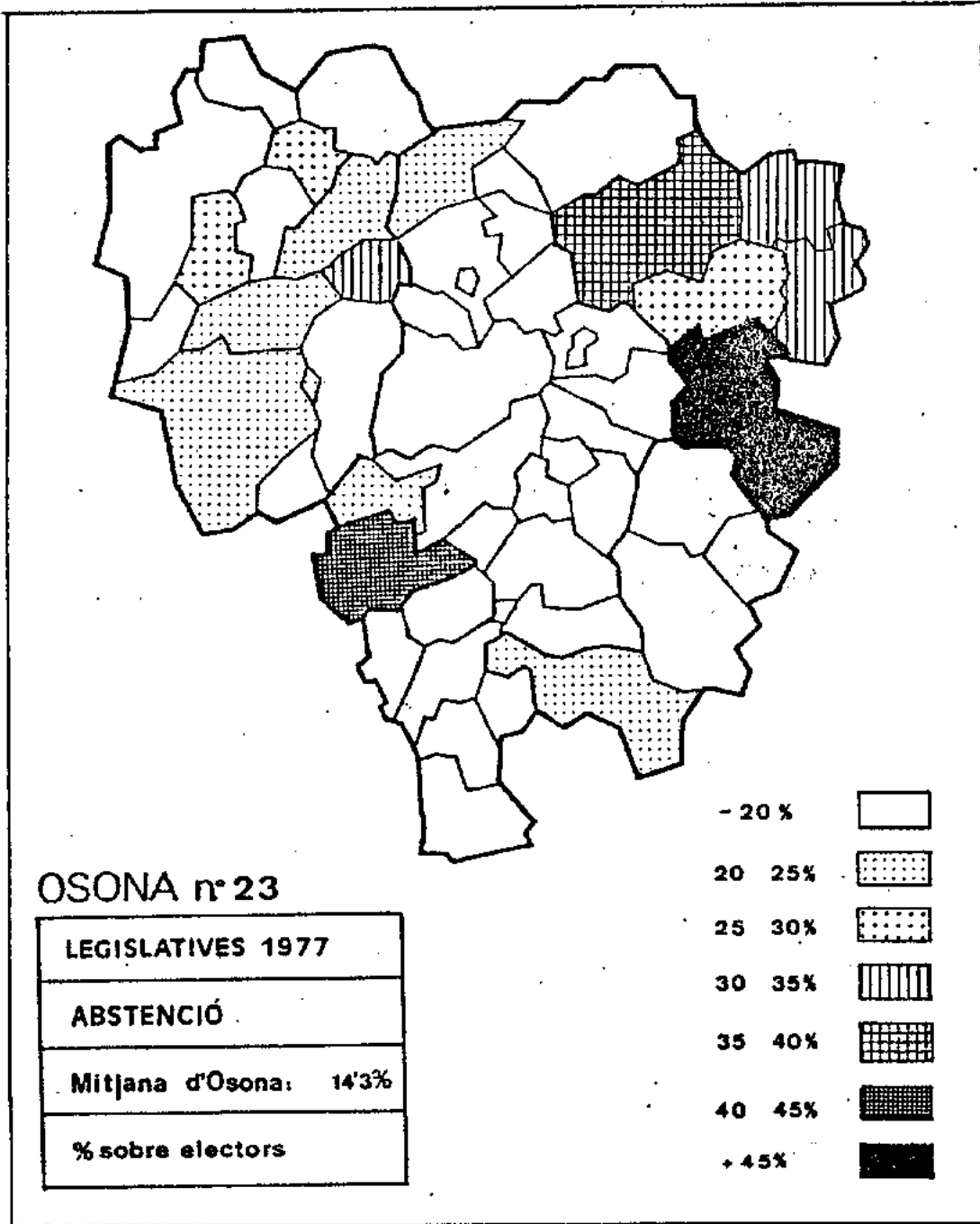

OSONA n°22

LEGISLATIVES 1977	
A.P.	
Mitjana d'Osona:	3'3%
% sobre electors	

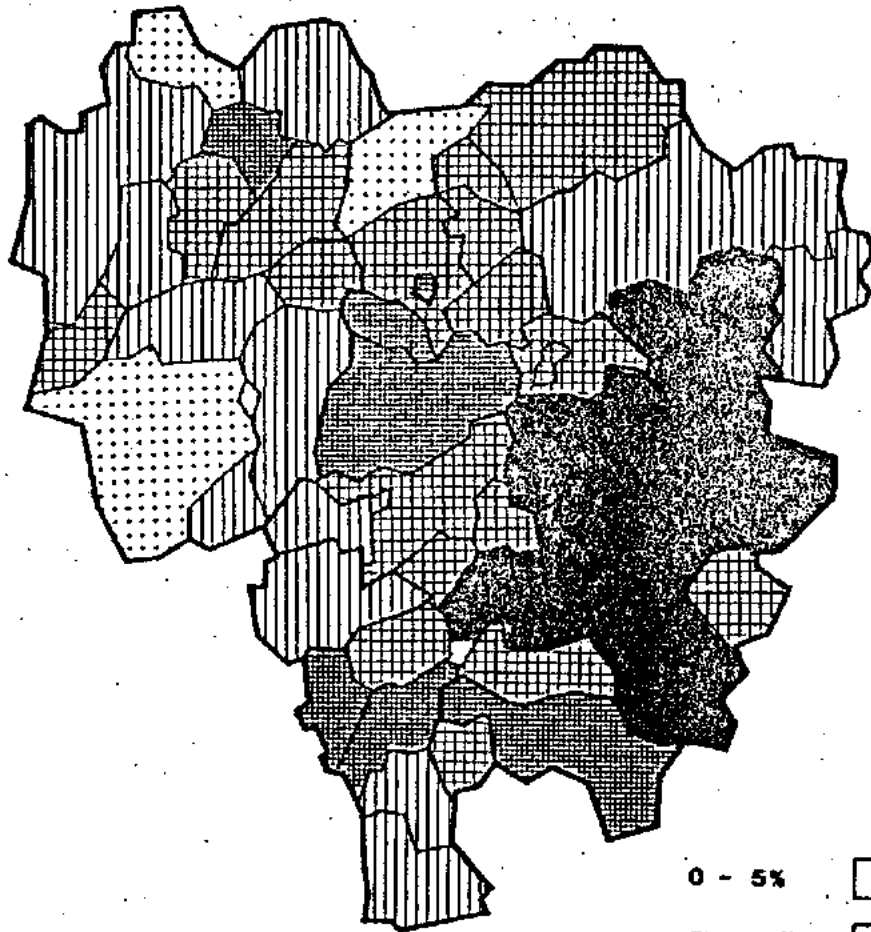

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya:	2.7%	Màxims:	
Barcelona:	2.8%	Malla:	11.2%
Osona:	3.3%	Centelles:	10%
		Sta.Eugènia:	7.2%
		Minims:	
		Tavertet:	0
		Sobremunt:	0
		St.Agustí:	1%
<u>Classificació per municipis:</u>			
1er.lloc:	cap municipi		
2n. lloc:	cap municipi		

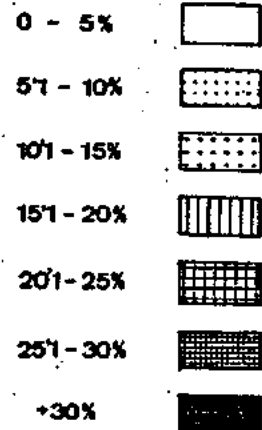
<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>			
		<u>Màxims:</u>		<u>Mínims:</u>	
Catalunya:	20.7%	Vilanova Sau:	54.2%	Tavernoles:	7.7%
Barcelona:	20.7%	Muntanyola:	37.7%	Folgueroles:	8.8%
Osona:	14.3%	Santa M. Corcó:	35.9%	St. Hipòlit:	8.5%

462

OSONA n° 24

LEGISLATIVES 1979
C.I.U.
Mitjana d'Osona: 22'5%
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 11.-%
 Barcelona: 10.6%
 Osona: 22.5%

Valors extrems:

Màxims:

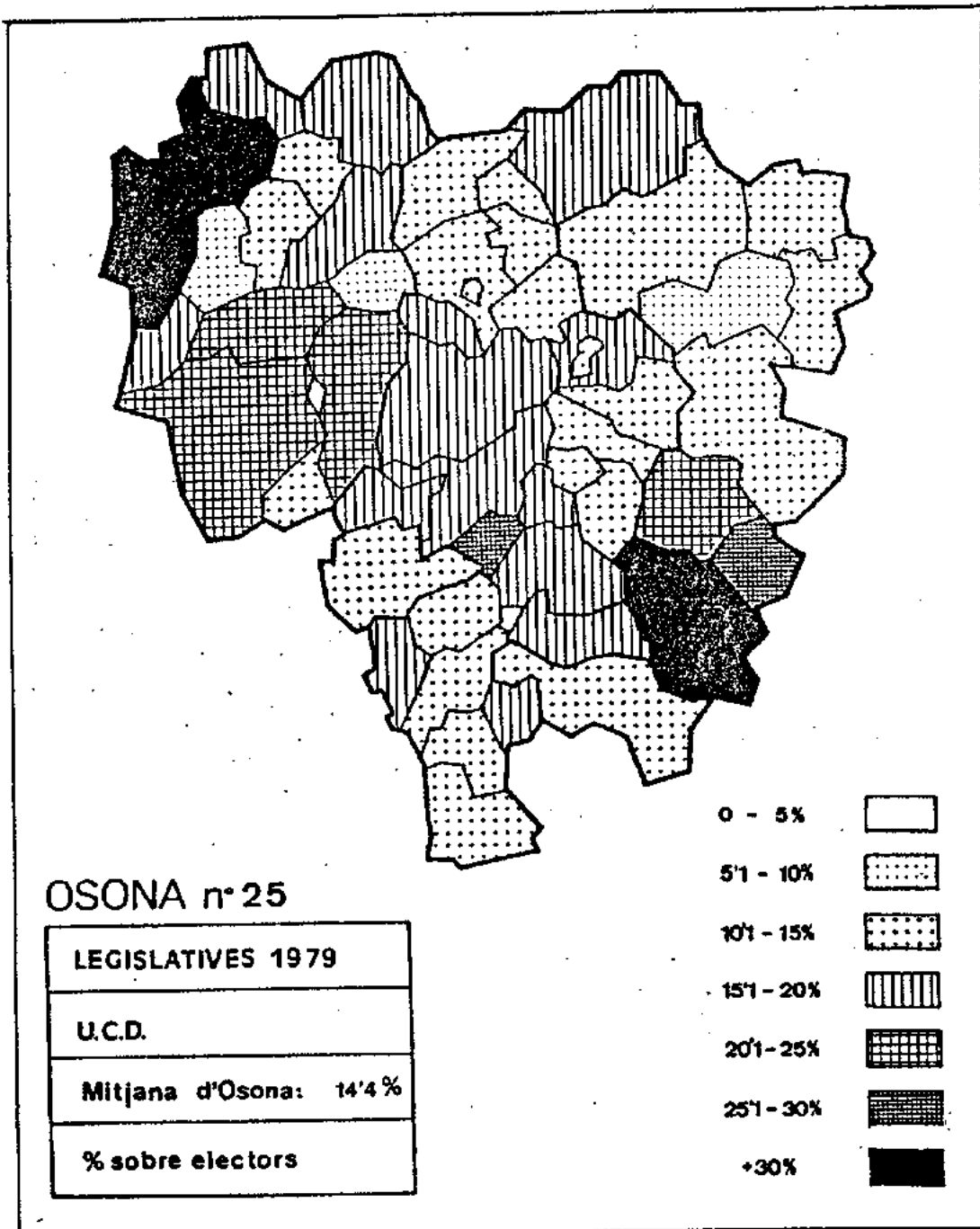
Tavérnoles: 46.8%
 Calldetenes: 35.7%
 Viladrau: 35.- %

Mínims:

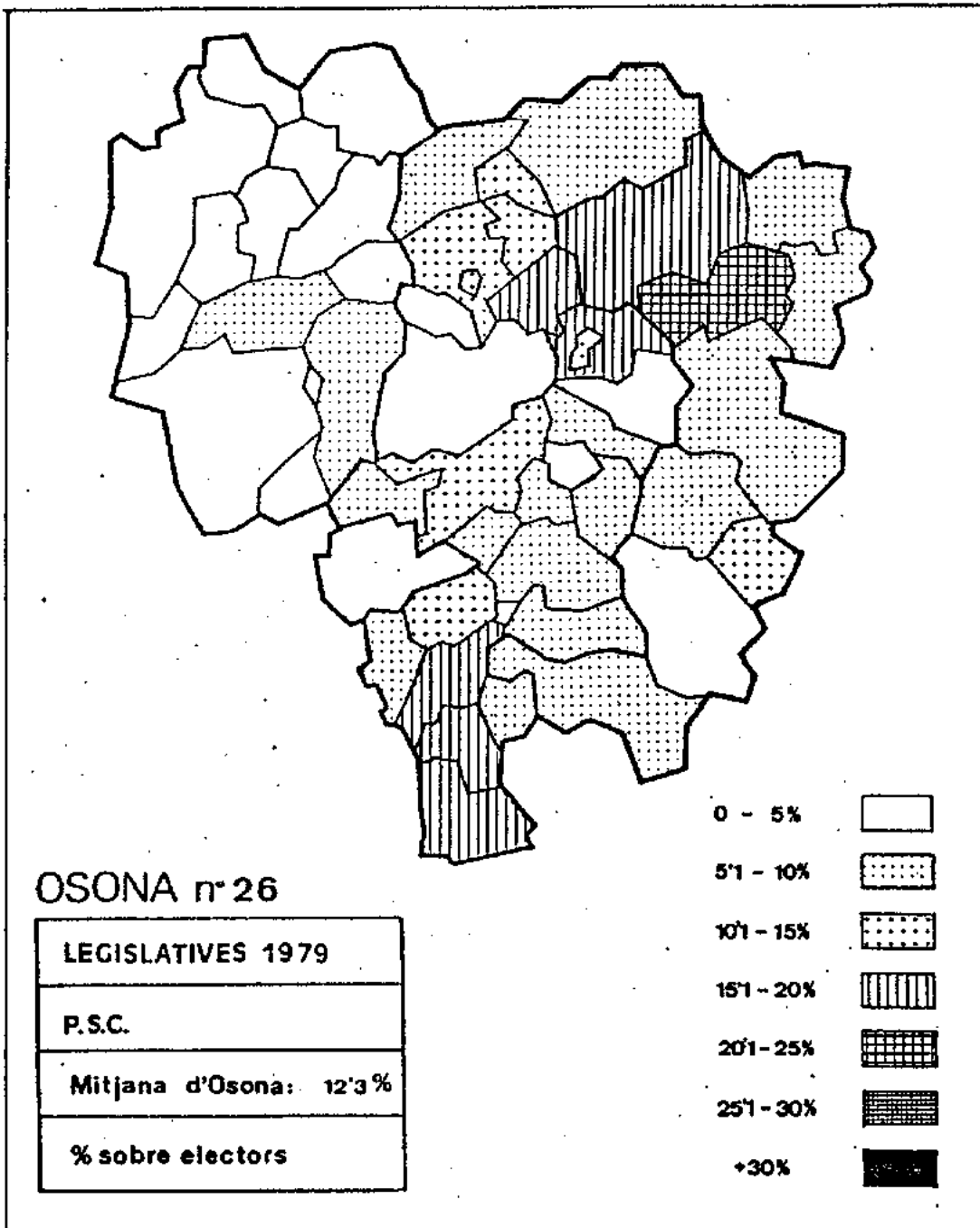
Oristà: 14.2%
 Oristà: 14.8%
 Alpens: 15.-%

Classificació per municipis

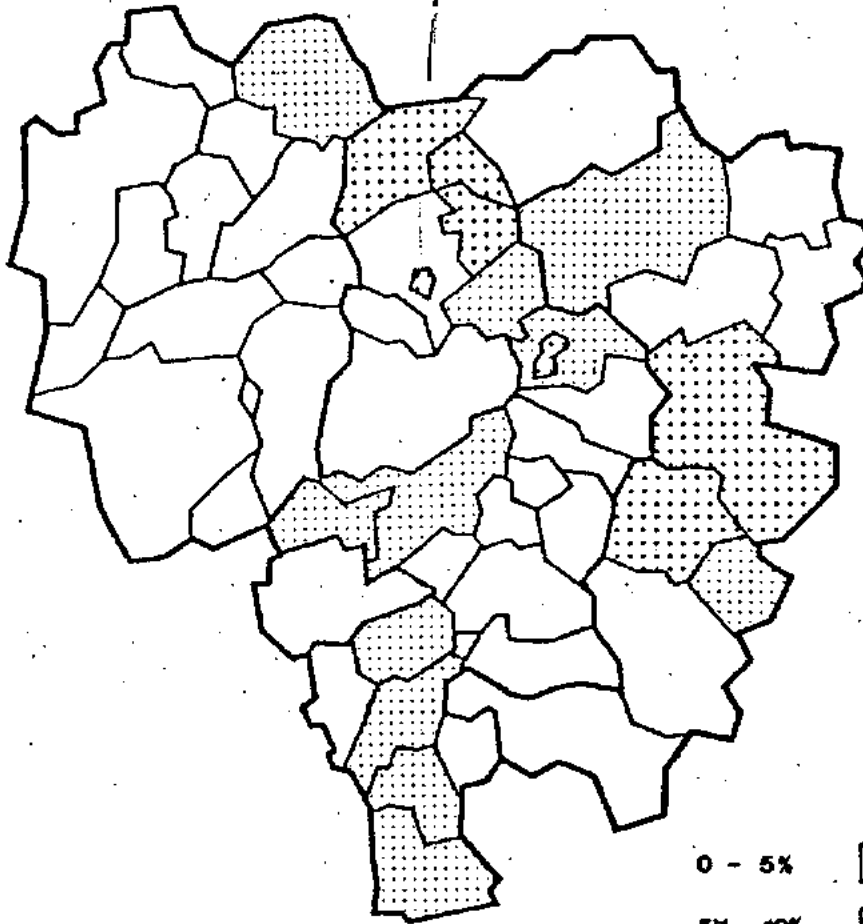
1er.lloc: Tots els municipis menys: Alpens, Centelles, Manlleu, Lluçà, Olost. Oristà, Prats, St.Bartomeu, St.Martí C.
 2º. lloc: Alpens, Centelles, Manlleu, Lluçà, Olost, Oristà, Prats, St.Bartomeu, St.Martí Centelles.

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>			
		<u>Màxims:</u>		<u>Mínims:</u>	
Catalunya:	13.-%	Viladrau:	31.-%	Sobremunt:	6.2%
Barcelona:	11.4%	Lluçà:	31.8%	St.Martí Bas:	6.8%
Osona:	14.4%	Ossomort:	25.-%	Tavertet:	6.9%
<u>Classificació per municipis:</u>					
1er. lloc:	Alpens, Lluçà, Prats, Olost, St.Bartomeu, Oristà				
2n. lloc:	Espinelves, Brull, Calldetenes, Collsuspina, Folgueroles, Gurb, Masies V., Perafita, Pruit-R., Ossomort, St.Julià, St.Agustí, St.Martí B., St.Pere, St.Boi, S.Cecilia, Sora, s.Eugènia, S.Eulària, Muntanyola, Vic, Seva, Taradell, Tav.				

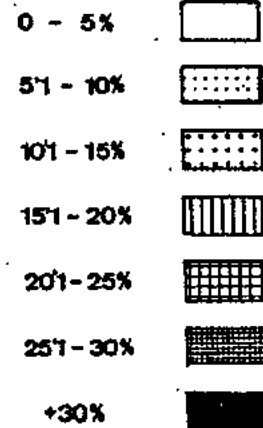

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
		<u>Màxims:</u>	<u>Mínims:</u>
Catalunya:	20.-%	Tavertet:	20.7%
Barcelona:	20.4%	St.Martí C.:	19.3%
Osona:	12.3%	Manlleu:	18.7%
		St.Agustí:	1%
		Sobremunt:	1.6%
		Oristà:	1.7%
<u>Classificació per municipis:</u>			
1er.lloc: Manlleu, Centelles, St.Martí Centelles			
2n. lloc: Torelló, St.Hipòlit, Sta. Maria Corcó, Tavertet, Masies de Roda, Roda, Balenyà.			

OSONA n°27

LEGISLATIVES 1979
P.S.U.C.
Mitjana d'Osona: 6'7 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 11.7%
 Barcelona: 12.8%
 Osona: 6.7%

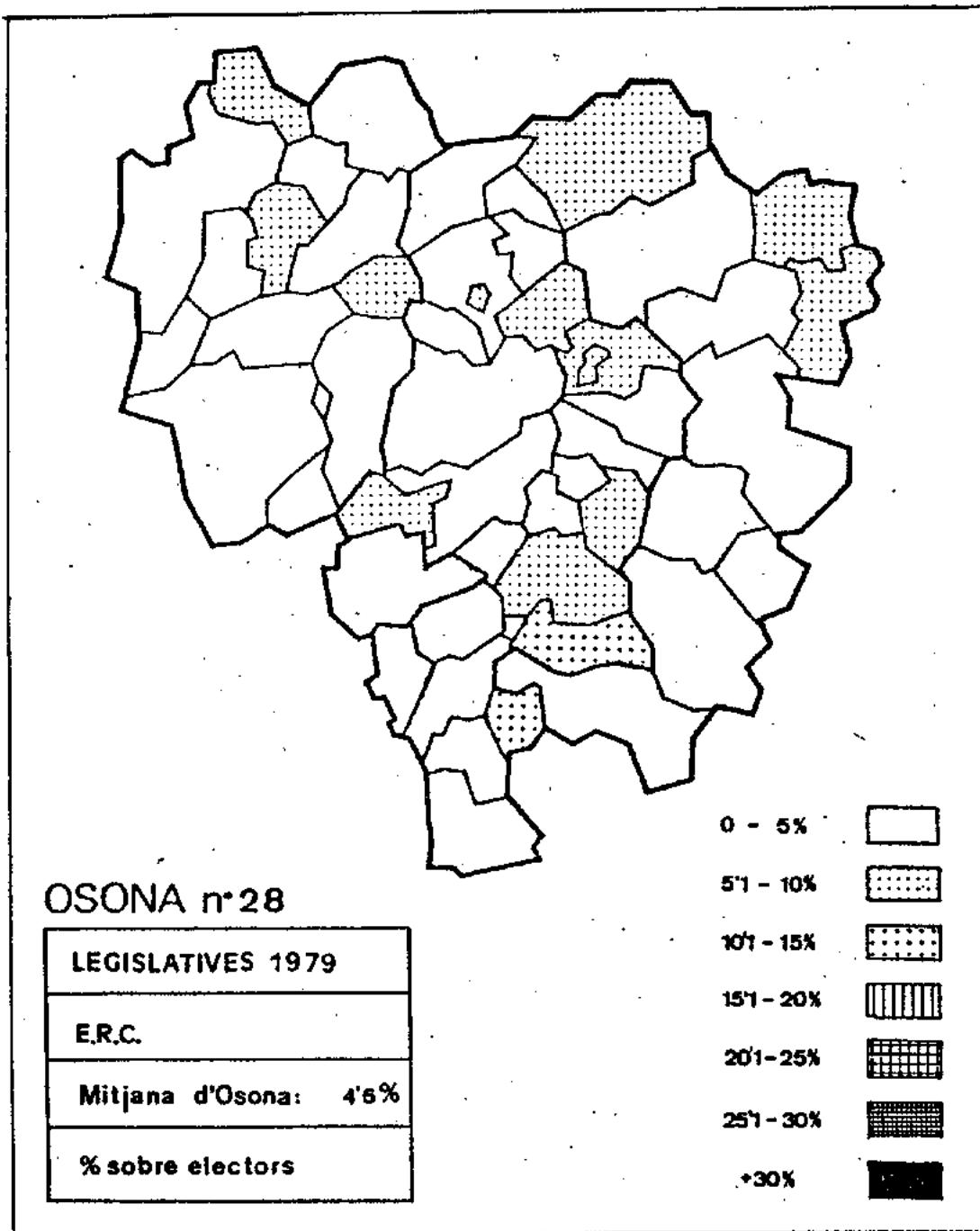
Valors extrems:

Màxims:
 St. Vicenç T.: 11.9%
 Oris: 11.5%
 Vilanova S.: 12.1%

Mínims:
 St. Agustí : 0
 Lluçà: 0.4%
 Collsuspina: 0.5%

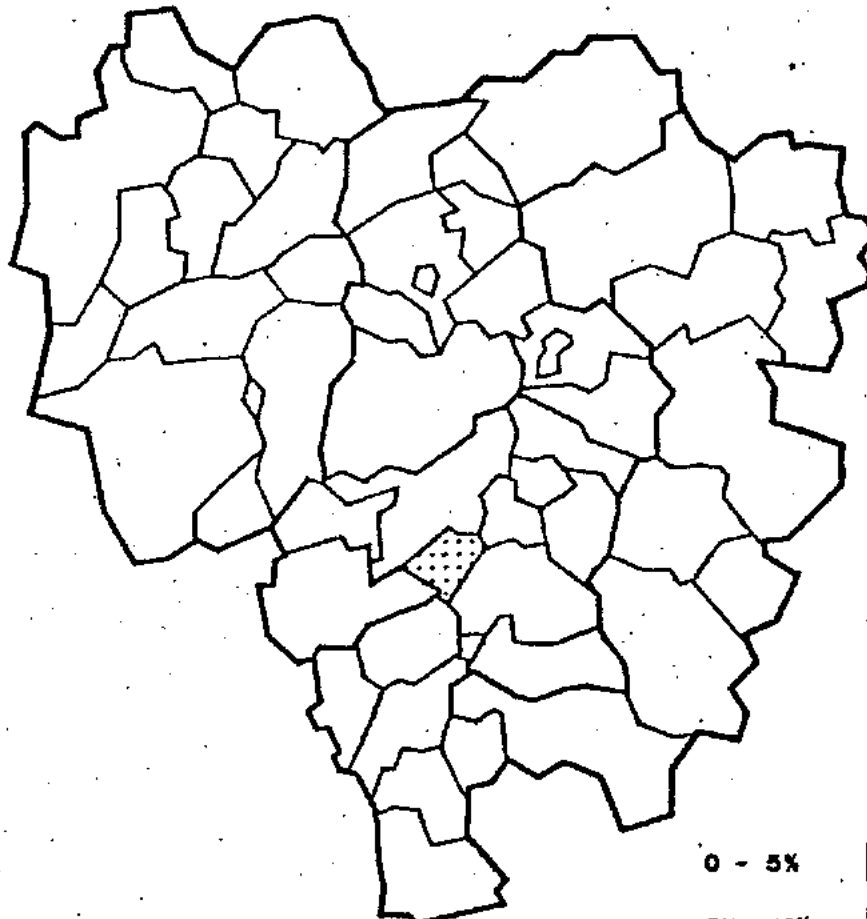
Classificació per municipis:

1er. lloc: Cap municipi
 2n. lloc: Oris, Vilanova de Sau

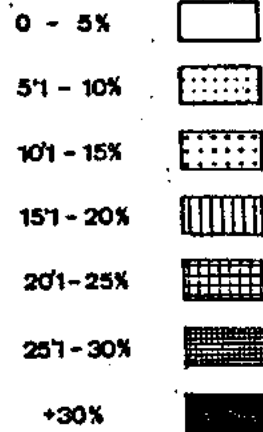
<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>		
Catalunya::	2.8%	Màxims:		Minims:
Barcelona:	2.6%	Seva,	13.4%	Espinelves: 0
Osona:	4.6%	Sobremunt:	9.4%	Tavérnoles: 0
		Perafita:	9.1%	Viladrau: 0.2%
<u>Classificació per municipis:</u>				
1er.lloc: cap municipi				
2n. lloc: cap municipi				

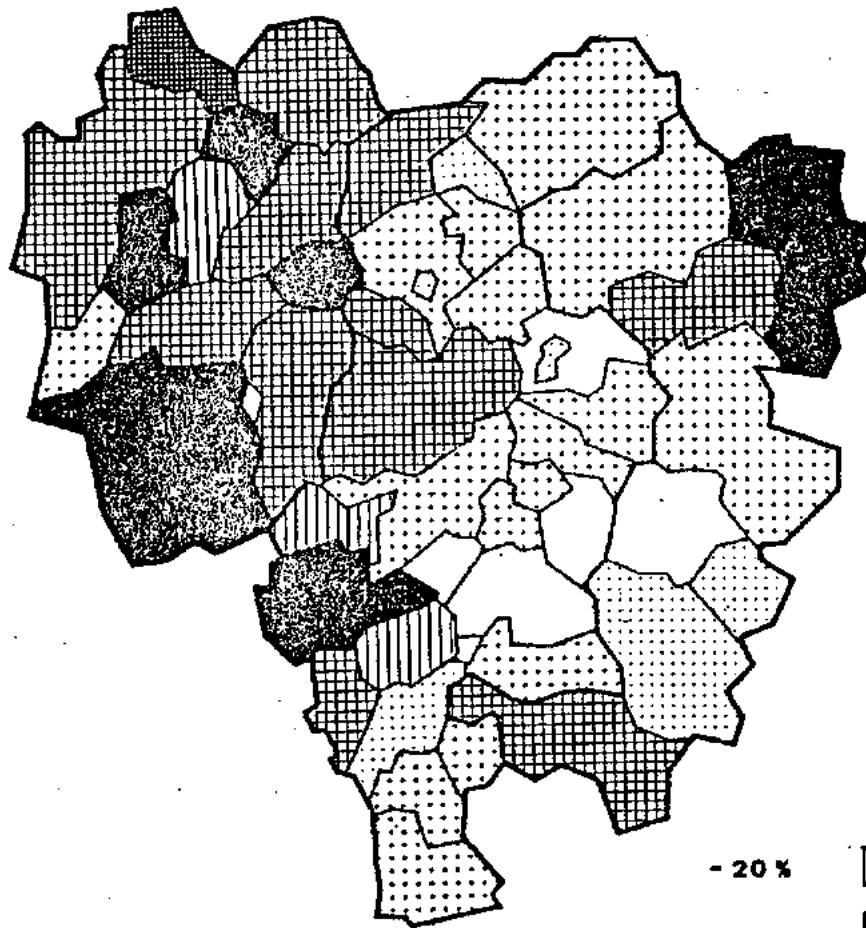

OSONA n° 29

LEGISLATIVES 1979	
C.D.	
Mitjana d'Osona:	2'3%
% sobre electors	

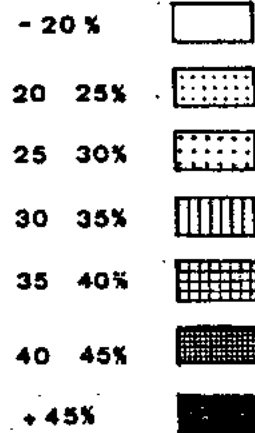

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya:	2.4%	Màxims:	
Barcelona:	2.5%	Màxims:	
Osona:	2.3%	Malla:	10.5%
		Centelles:	4.2%
		St. Bartomeu:	3.9%
		Minims:	
		Sobremunt:	0
		Tavertet:	0
		Ossomort:	0
<u>Classificació per municipis:</u>			
1er. lloc:	cap municipi		
2n. lloc:	cap municipi		

OSONA n°30

LEGISLATIVES 1979
ABSTENCIÓ
Mitjana d'Osona: 27,5%
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 31,5%
 Barcelona: 31,5%
 Osona: 27,5%

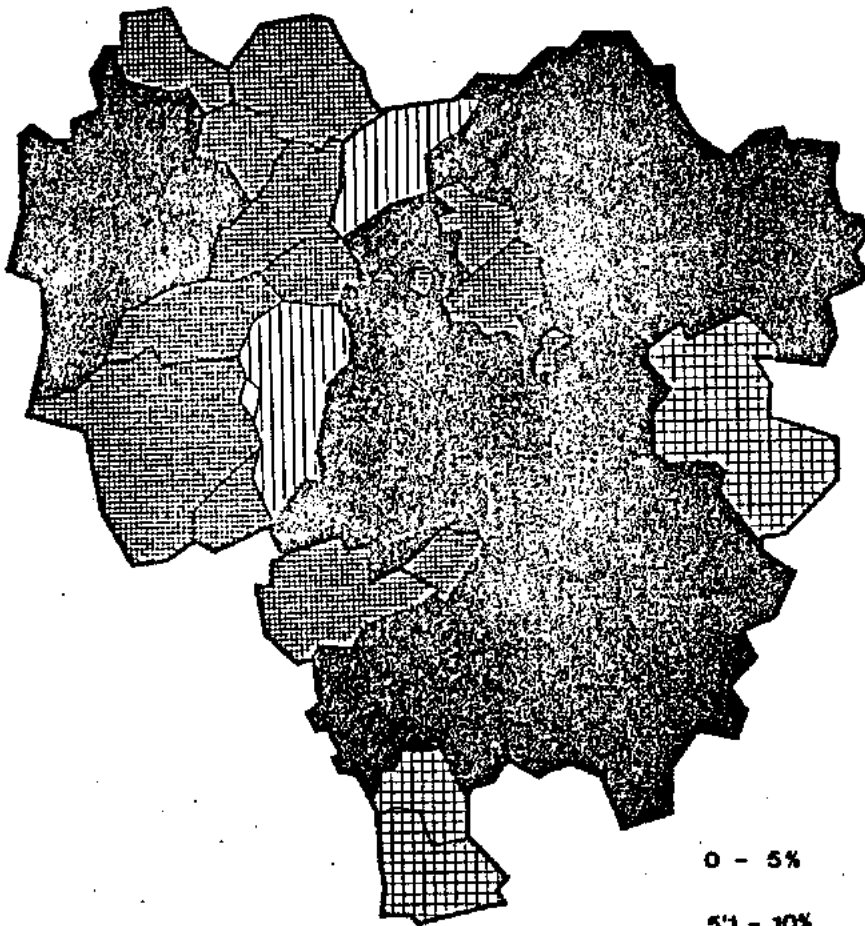
Valors extrems:

Màxims:

St.Martí Bas: 54,9%
 Sobremunt: 51,6%
 Muntanyola: 52,7%

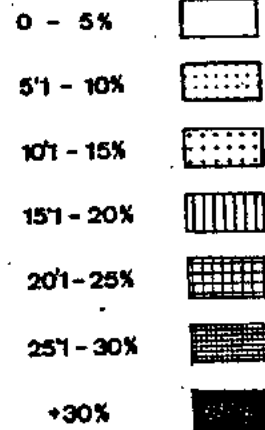
Mínims:

Malla: 18,6%
 Masies R.: 17,6%
 St.Julià: 19,1%

OSONA n°31

PARLAMENT : 1980
CIU.
Mitjana d'Osona: 31'7 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 17.2%
 Barcelona: 16.8%
 Osona: 31.7%

Valors extrems:

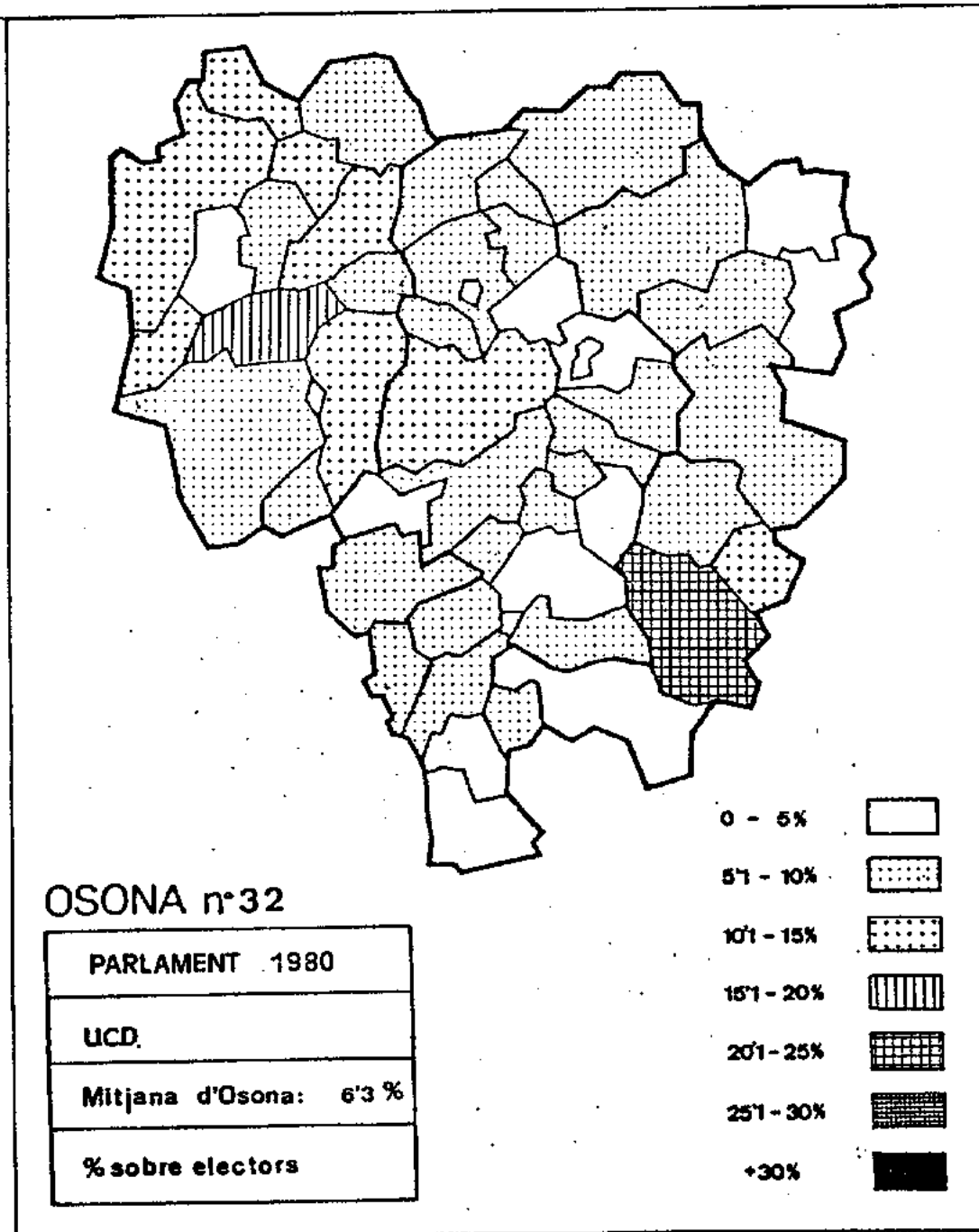
Màxims:
 Viladrau: 61.6%
 Taradell: 47.6%
 Calldetenes: 46.7%

Mínims:

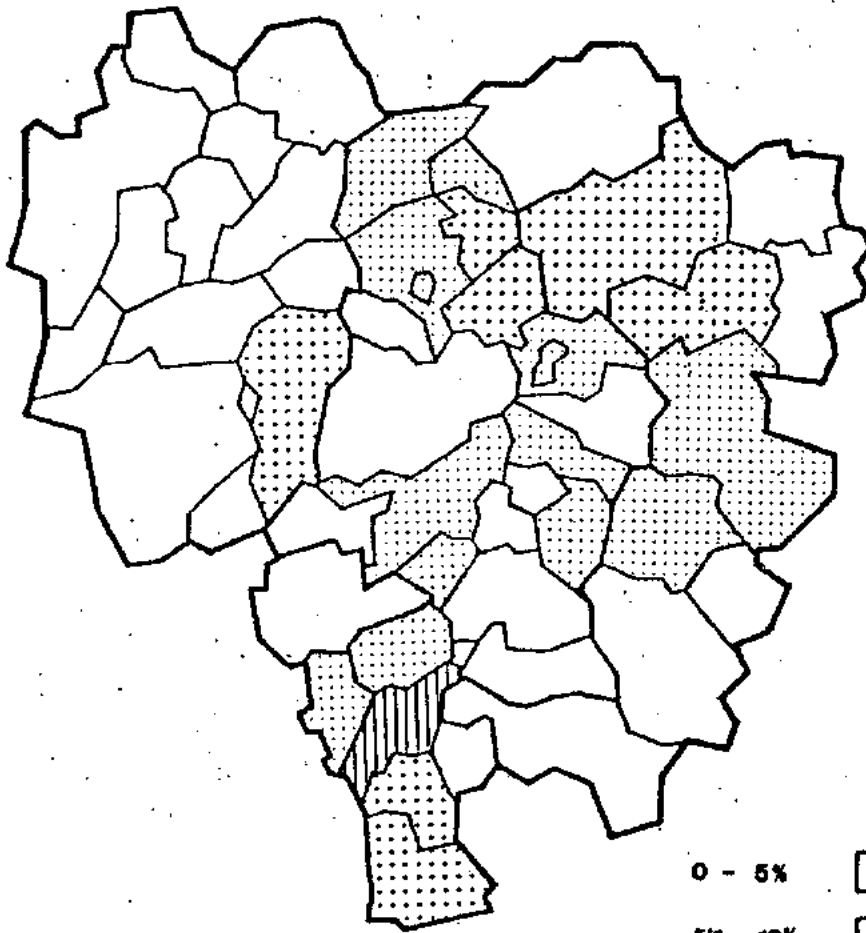
St. Bartomeu: 16.6%
 Oris: 17.6%
 Centelles: 23.9%

Classificació per municipis:

1er. lloc: Tots els municipis
 2n. lloc: cap municipi.

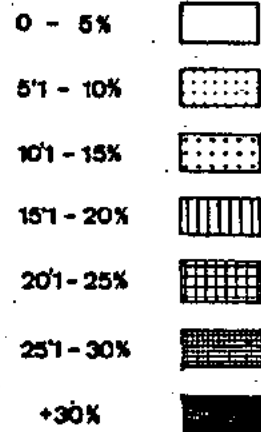

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>			
		<u>Màxims:</u>	<u>Mínims:</u>		
Catalunya:	6.5%	Viladrau:	20.8%	Centelles:	3.1%
Barcelona:	5.-%	Olost:	19.5%	St.Hipòlit:	3.4%
Osona:	6.3%	Prats:	14.1%	St.Julià:	3.4%
<u>Classificació per municipis:</u>					
1er.lloc: cap municipi					
2n. lloc: Brull, Collsuspina, Gurb, Espinelves, Lluçà, Muntanyola, Prats, Perafita, Olost, Oristà, St.Agustí, St.Bartomeu, St.Boi, Sta.Cecilia, Sta.Eulàlia, Tavrènoles, Viladrau					

OSONA n°33

PARLAMENT : 1980
P.S.C.
Mitjana d'Osona: 8'5 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 13.9%
 Barcelona: 14.3%
 Osona: 8.5%

Valors extrems:

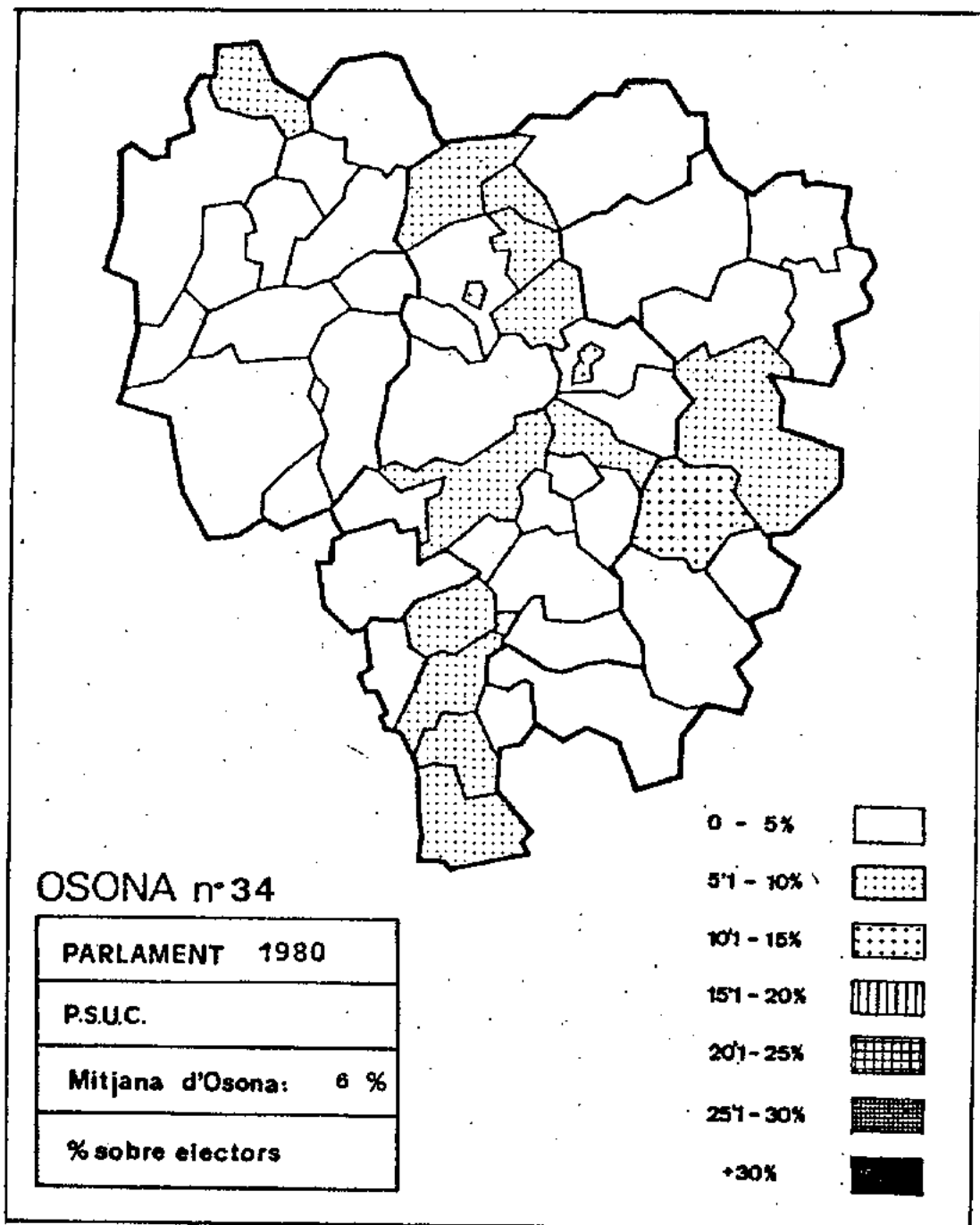
Màxims:
 Balenyà: 16.7%
 Tavertet: 13.6%
 Centelles: 13.5%

Mínims:
 Tavérnoles 0
 Sobremunt 0
 Sta.Cecilia 0

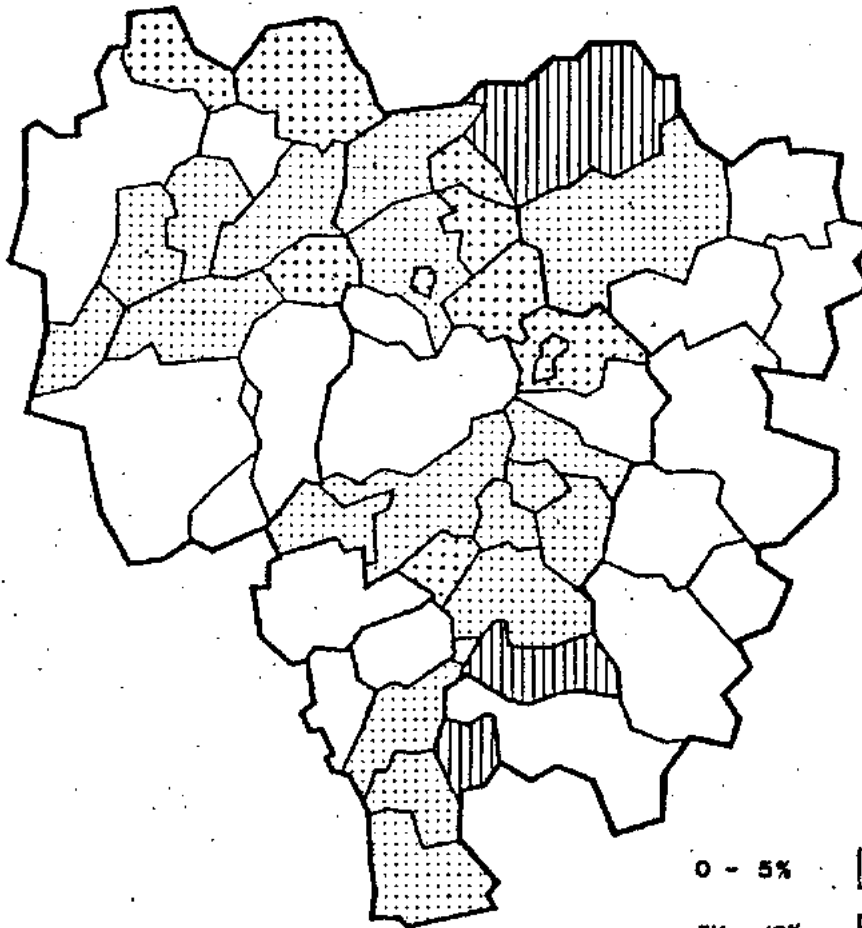
Classificació per municipis:

1er.lloc: cap municipi

2n.lloc: Balenyà Masies Voltregà, Ossonort, St.Marti Centelles,
 Tavertet, Tona, Torelló, Vic, Vilanova de Sau.

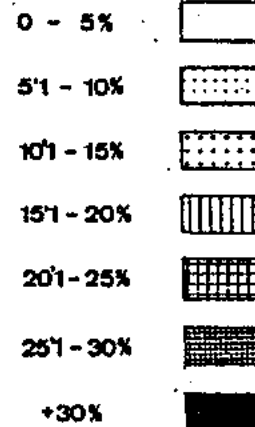

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>			
Catalunya:	11.6%	<u>Màxims:</u>	<u>Minims:</u>		
Barcelona:	12.8%	Ossomort:	14.9%	Sobremunt:	0
Osona:	6.-%	St.Hipólit:	12.4%	Lluçà:	0
		Roda:	10.9%	St.Agustí:	0
<u>Classificació per municipis:</u>					
1er.lloc: cap municipi					
2n. lloc: Centelles, St.Hipólit de Voltregà.					

OSONA n°35

PARLAMENT 1980	
E.R.C.	
Mitjana d'Osona:	9 %
% sobre electors	

Valors mitjans:

Catalunya: 5.5%
 Barcelona: 5.1%
 Osona: 9.-%

Valors extrems:

Màxims:

St.Pere T.: 16.3%
 Seva: 16.9%
 Roda Ter: 14.2%

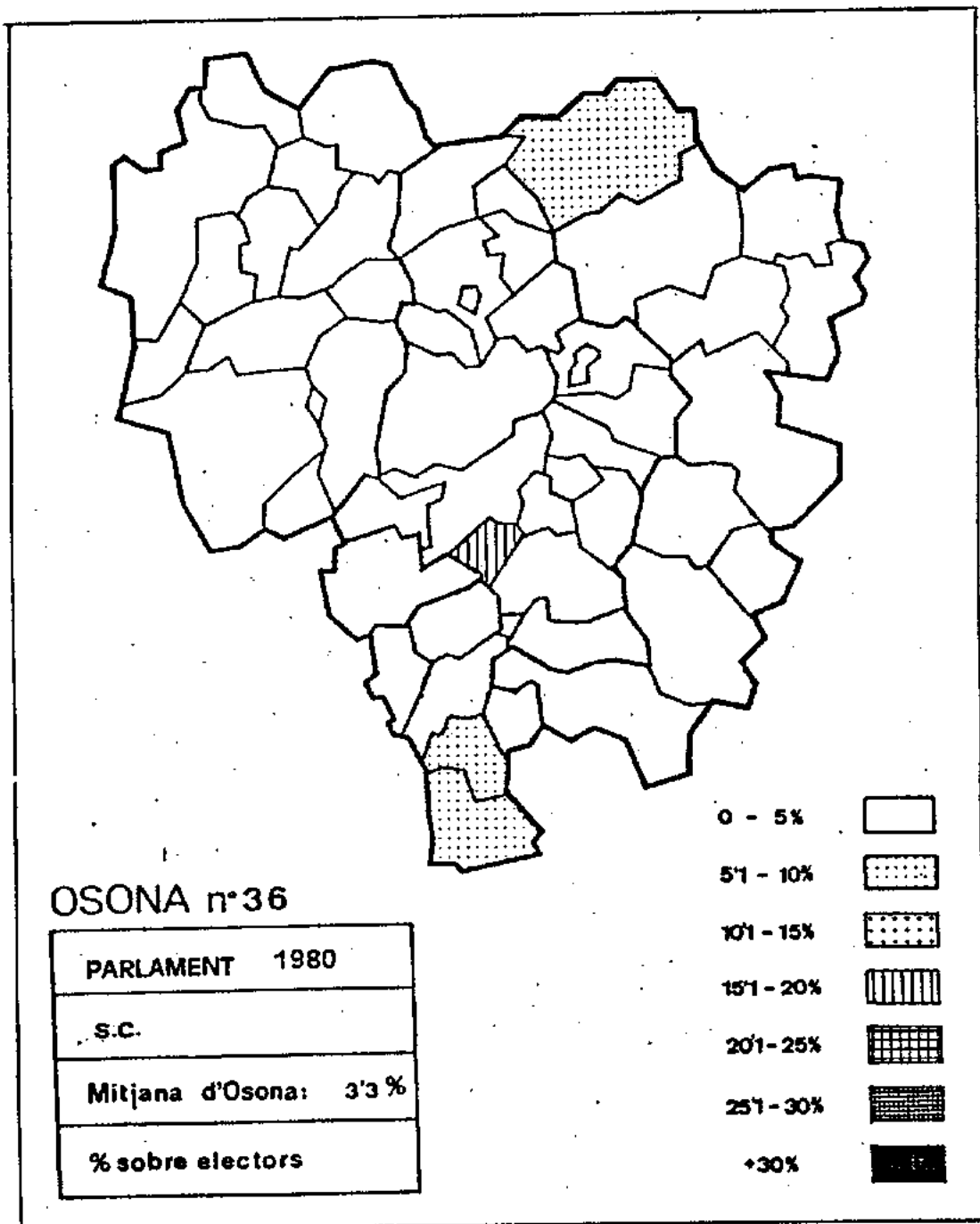
Minims:

St.Bartomeu G.: 1.6%
 Oristà: 1.6%
 Brull: 1.4%

Classificació per municipis:

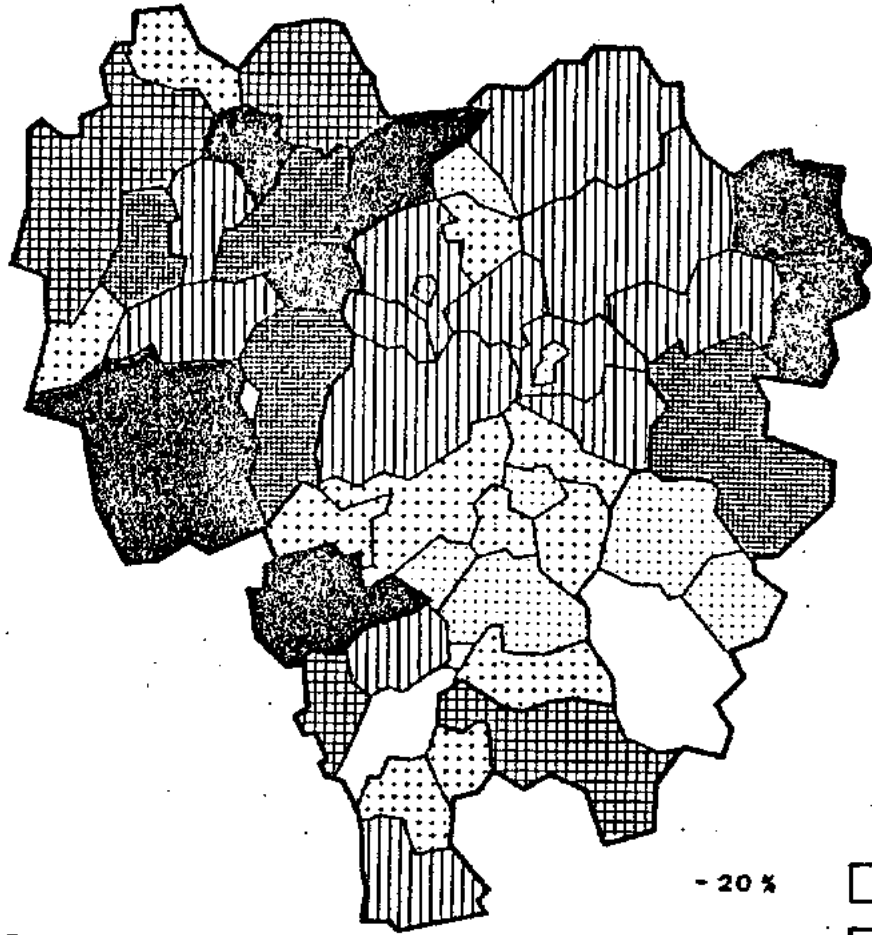
1er.lloc: cap municipi

2n.lloc: Alpens, Calldetenes, Masies de Roda, Roda, Sr.Martí Bas,
 St.Pere T., St.Vicenç T., St.Julià, Seva, Taradell,
 Sora, Sobremunt.

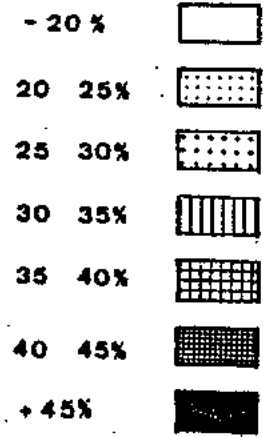
<u>Valors mitjans:</u>	<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya: 1.5%	Màxims:	Minims:
Barcelona: 1.6%	Malla: 17.9%	Tavertet 0
Osona: 3.3%	Centelles: 9.7%	Sobremunt 0
	St.Pere T.: 5.4%	St.Pere 0
<u>Classificació per municipis:</u>		
1er.lloc:	cap municipi	
2n. lloc:	cap municipi	

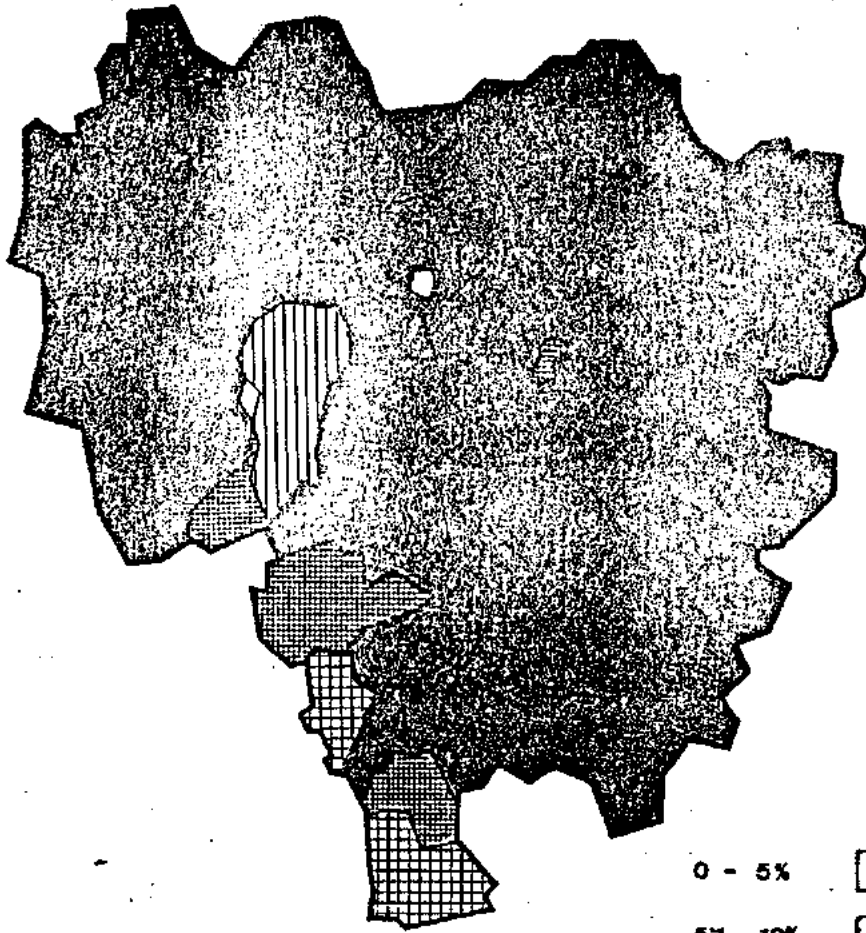

OSONA n° 37

LEGISLATIVES 1980
ABSTENCIÓ
Mitjana d'Osona: 28'7 %
% sobre electors

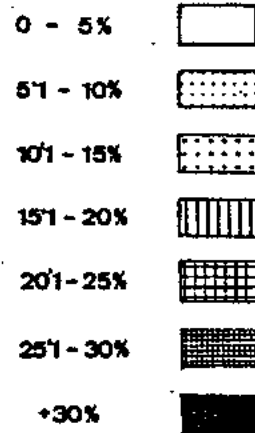

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>			
		Màxims:	Minims:		
Catalunya:	37.9%	Oristà:	48.6%	Masies de Roda:	17.6%
Barcelona:	37.9%	Pruit-Rupit:	48.2%	Taradell :	19.-
Osona:	28.7%	Sobremunt:	51.6%	Ossomort:	19.1%

OSONA n°38

LEGISLATIVES 1982
CIU
Mitjana d'Osona: 34'4 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 19.-%
 Barcelona: 18.2%
 Osona: 34.4%

Valors extrems:

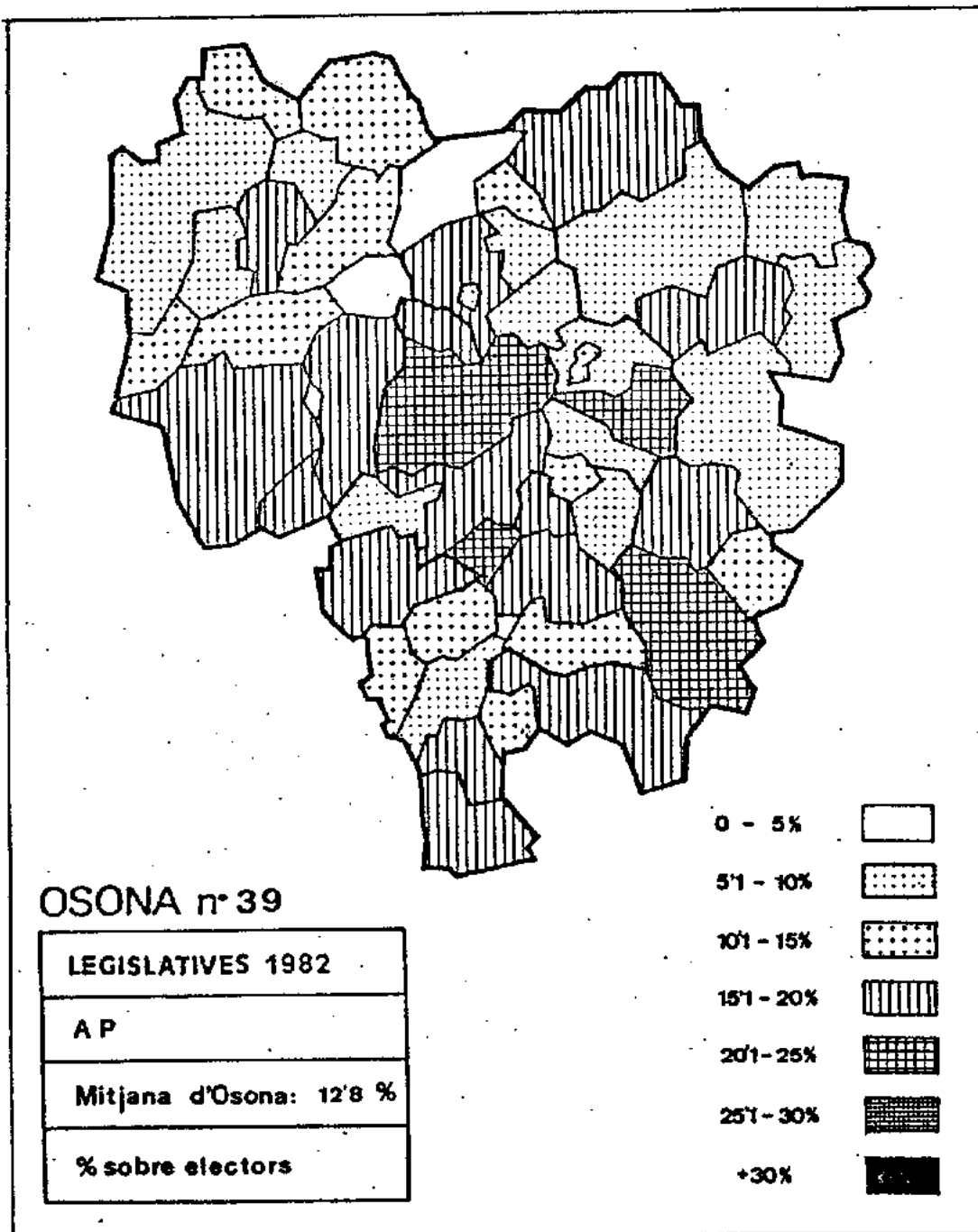
Màxims:
 Viladrau, 58.-%
 Pruit-Rupit: 50.-%
 Sta.Cecilia: 49.3%

Minims:

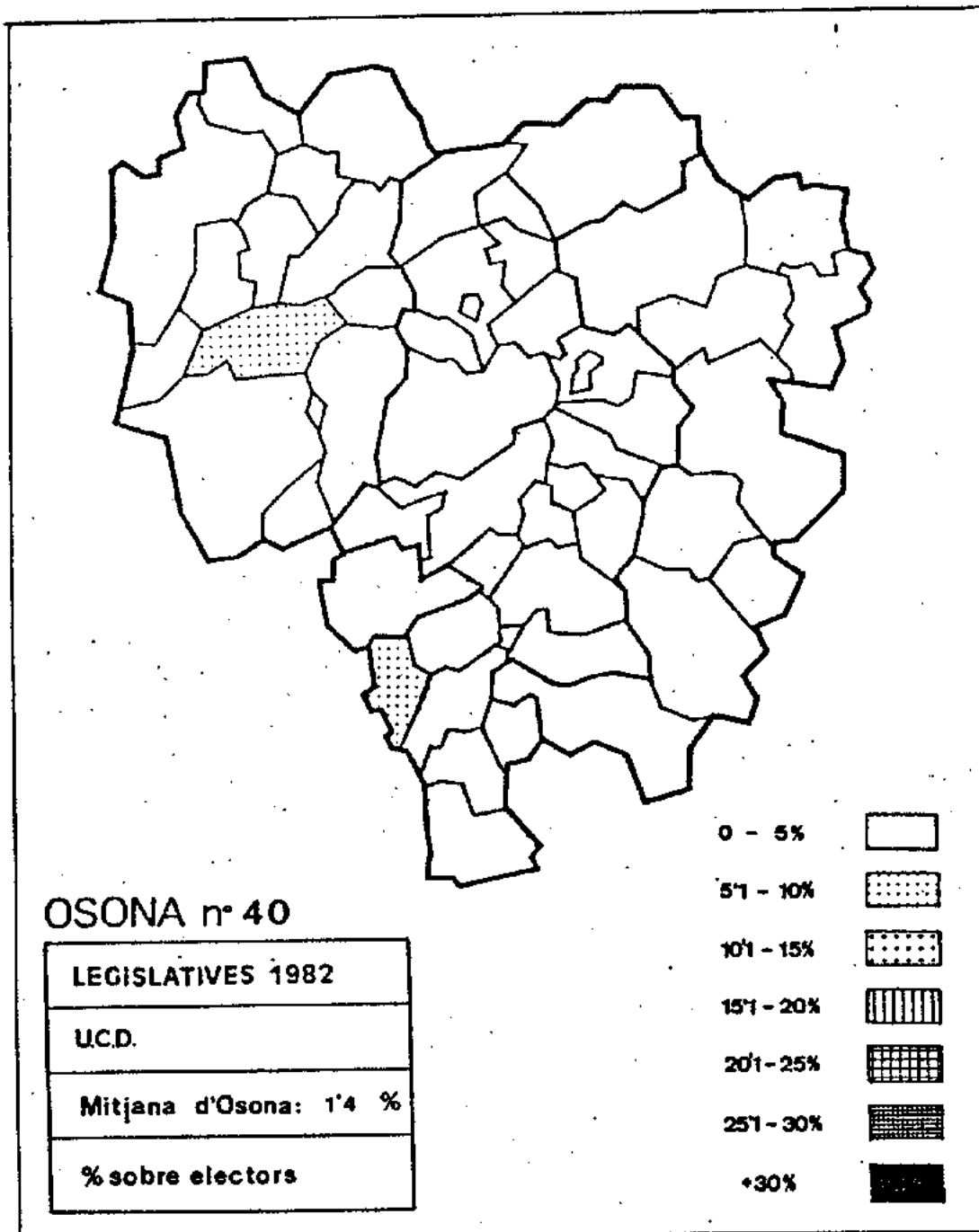
Collsuspina: 20.3%
 Roda de Ter: 30.-%
 Malla: 30.5%

Classificació per municipis:

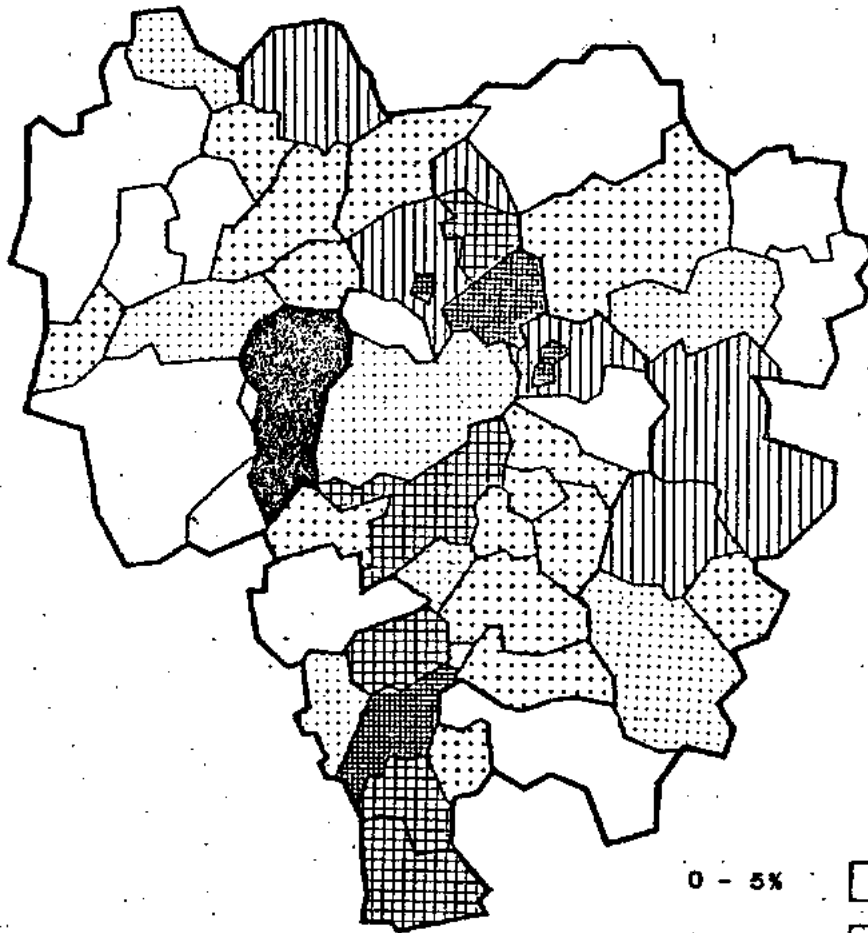
1er.lloc: Tots els municipis, menys: St.Bartomeu, St.Martí Cent.
 2n. lloc: St.Bartomeu del Grau, St.Martí Centelles.

<u>Valors mitjans:</u>	<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya: 11.7%	Màxims:	Minims:
Barcelona: 11.7%	Malla: 24%	Pruit-Rupit: 5.1%
Osona: 12.5%	Tavérnoles: 22.9%	St.Agustí Ll.6.1%
	Viladrau: 20.9%	St.Julià: 7.8%
<u>Classificació per municipis:</u>		
1er.lloc: cap municipi		
2n.lloc: Brull, Collsuspina, Gurb, Lluçà, Malla, Muntanyola, Olost, Oristà, Perafita, Prats, Sta.Cecilia, Sta.Eugènia, St.Boi, St.Marti Bas, St.Pere T., Seva, Taradell, Tavérnoles, Tavertet, Viladrau, Espinelves		

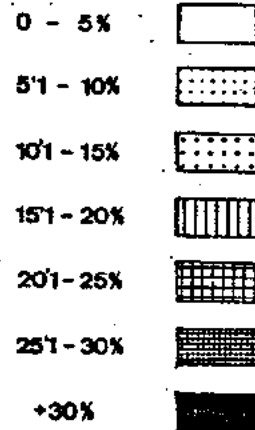

<u>Valors mitjans:</u>	<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya: 1.7%	Màxims:	Minims:
Barcelona: 1.2%	St.Boi Ll. 5.-%	Sora 0
Osona: 1.4%	Olost: 5.4%	Sobremunt 0
	Collsuspina: 5.3%	Ossomort 0
<u>Classificació per municipis:</u>		
1er.lloc: cap municipi		
2n. lloc:cap municipi		

OSONA n° 41

LEGISLATIVES 1982
P.S.C.
Mitjana d'Osona: 19.9 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 35.8%
 Barcelona: 37.8%
 Osona: 19.9%

Valors extrems:

Màxims:

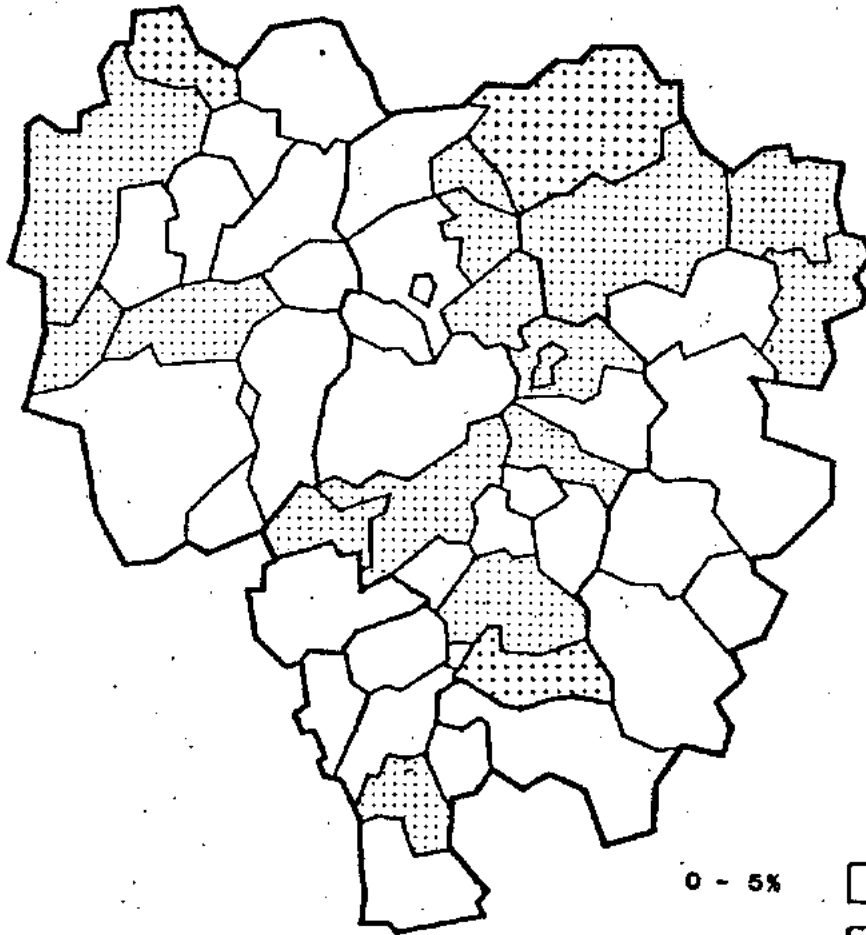
St.Bartomeu: 30.5%
 Balenyà: 29.6%
 Manlleu: 28.8%

Minims:

Lluçà: 2.1%
 Muntanyola 3.2%
 Perafita: 1.-%

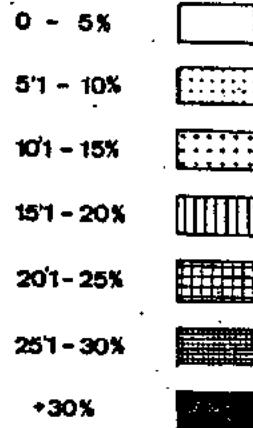
Classificació per municipis:

1er.lloc: St.Bartomeu del Grau, St.Marti Centelles
 2n.lloc: Calldetenes, Centelles, Folgueroles, Balenyà, Masies R.,
 Masies V., Manlleu, Orís, Roda, S.Eulàlia, S.Hipòlit, Sora,
 S.Julià, S.Vicenc, Torelló, Tona, Vic, Vilanova, S.Maria C.,
 S.Agusti, Sobremunt, Ossomort

OSONA n° 42

LEGISLATIVES 1982
ERC
Mitjana d'Osona: 5.5 %
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 3.4%
 Barcelona: 3.1%
 Osona: 5.2%

Valors extrems:

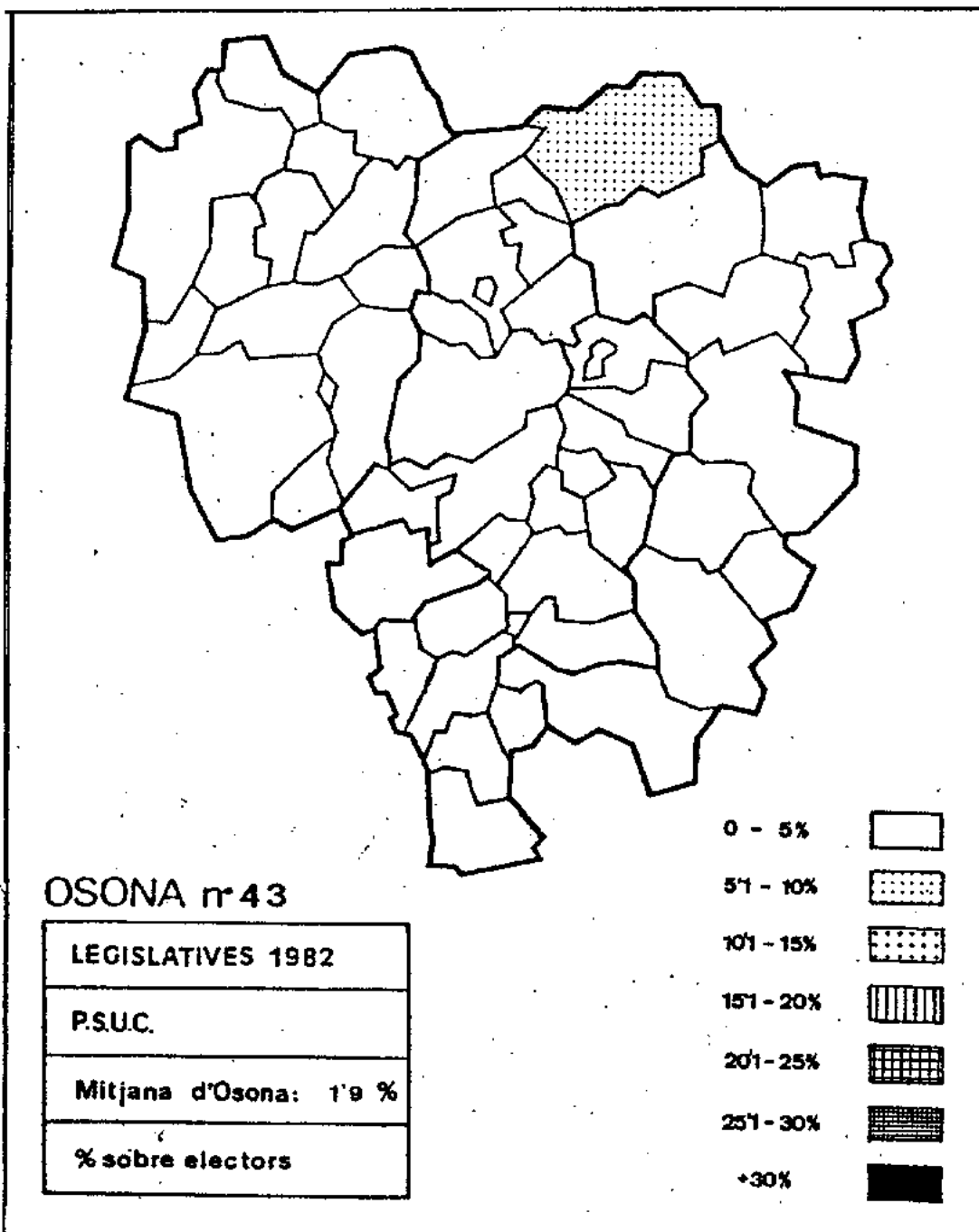
Màxims:
 St.Pere T. : 11.6%
 Seva: 11.6%
 Alpens: 13.9%

Minims:

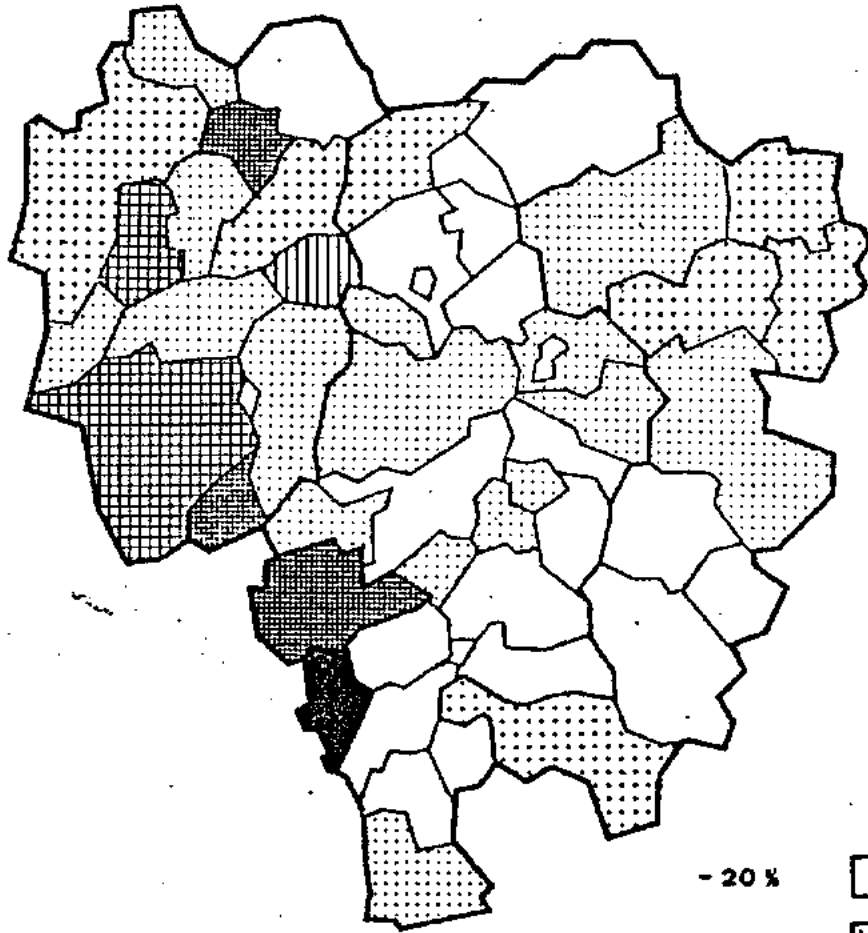
Viladrau: 0.5%
 Tavérnoles: 0.7%
 Espinelves: 1.4%

Classificació per municipis:

1er.lloc: cap municipi
 2n. lloc: Alpens, Fruit-Rupit

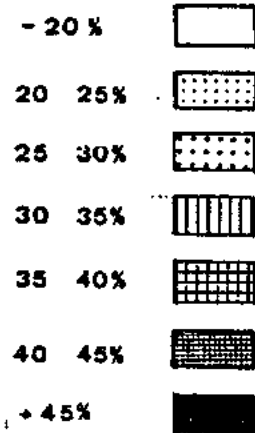

<u>Valors mitjans:</u>		<u>Valors extrems:</u>	
Catalunya:	3.7%	Màxims:	
Barcelona:	4.-	Alpens:	4.6%
Osona:	1.9%	Torelló:	4.-%
		Roda:	3.9%
		Mínims:	
		Collsuspina:	0
		Lluçà:	0
		Muntanyola:	0
<u>Classificació per municipis:</u>			
1er. lloc: cap municipi			
2n. lloc: cap municipi			

OSONA n° 44

LEGISLATIVES 1982
ABSTENCIÓ
Mitjana d'Osona: 20'6%
% sobre electors

Valors mitjans:

Catalunya: 19.7%
 Barcelona: 19.3%
 Osona: 20.6%

Valors extrems:

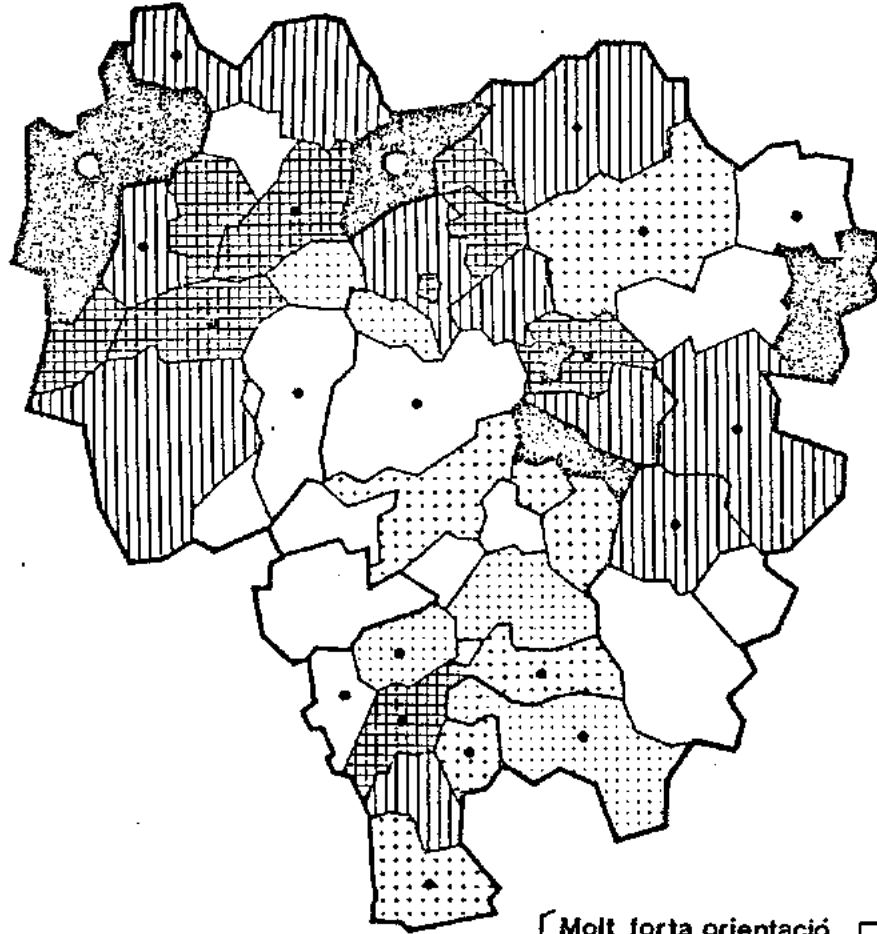
Màxims:

St.Agustí: 44.9%
 Muntanyola: 43.1%
 St.Martí B.: 39.2%

Mínims:

Viladrau: 8.1%
 Ossomort: 10.5%
 Sora: 13.1%

OSONA n° 45

**ORIENTACIÓ IDEOLÒGICA
DRETA-ESQUERRA PER
MUNICIPIS
MAPA SÍNTESIS 1931-1936
% sobre votans**

• Molta abstenció per sobre la Mitjana

Orientació
a dreta

Orientació
a esquerra

Molt forta orientació
a dreta +70'1 %

Molta orientació
a dreta 60'1-70 %

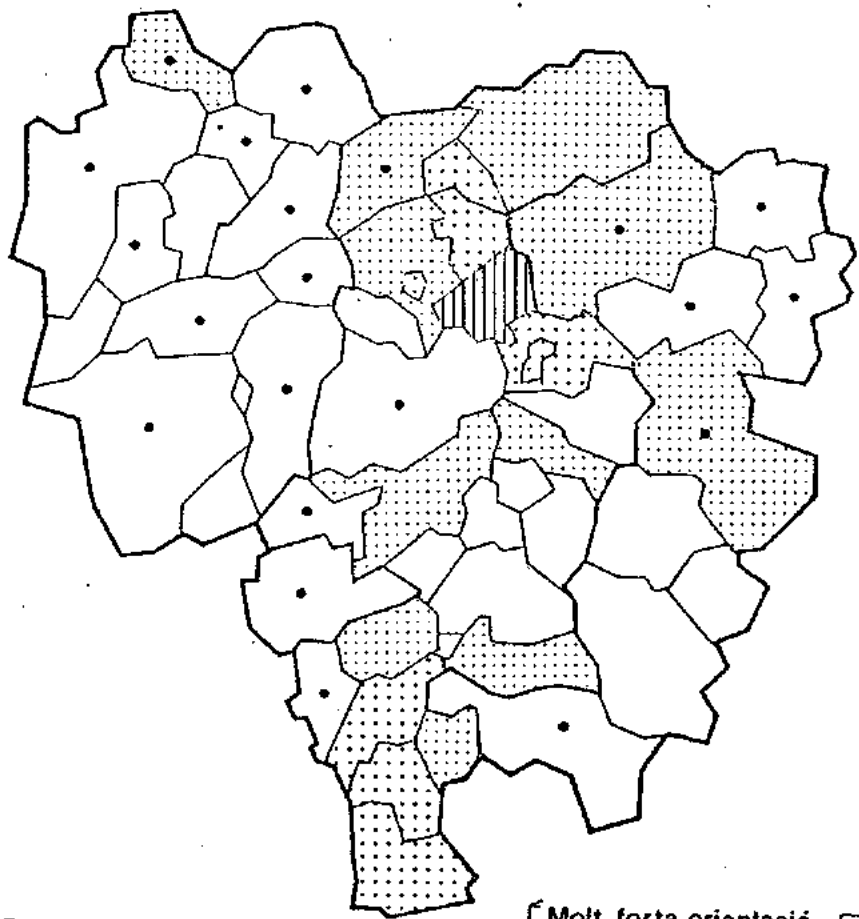
Orientació a dreta
50'1-60 %

Orientació a esquerra
50'1-60 %

Molta orientació
a esquerra 60'1-70 %

Molt forta orientació
a esquerra +70 %

OSONA n° 46

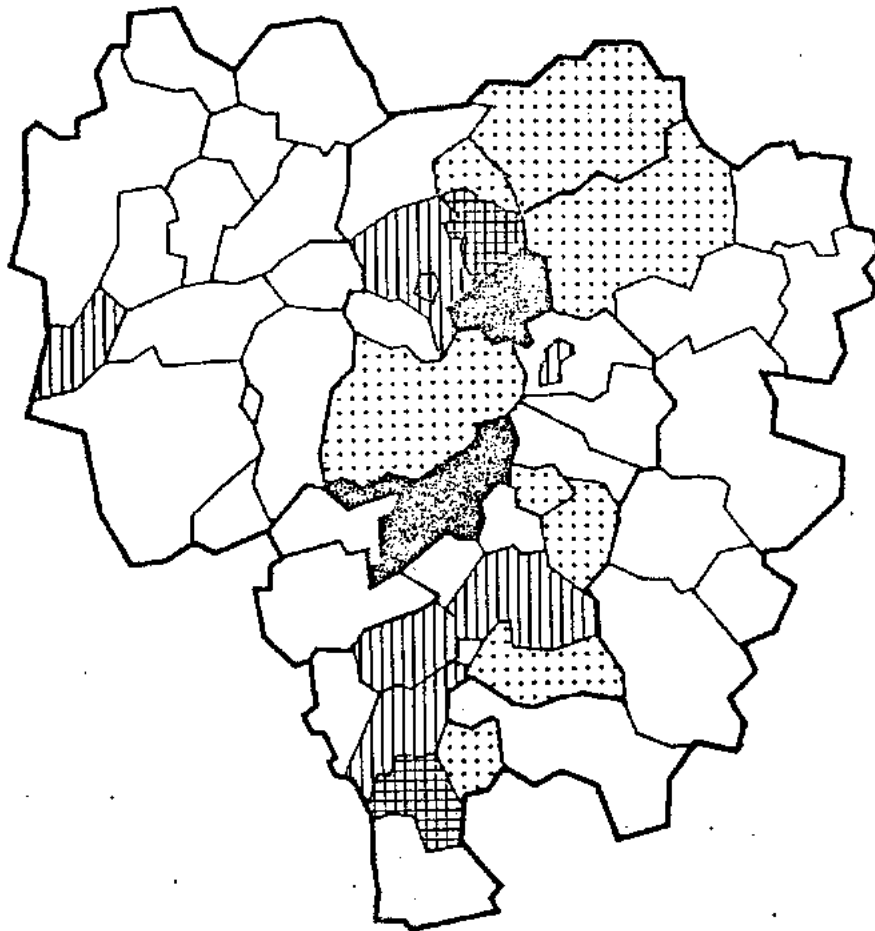
**ORIENTACIO IDEOLOGICA
DRETA-ESQUERRA PER
MUNICIPIS
MAPA SINTESIS 1976-1982
% sobre votans**

• Molta abstenció per sobre la Mitjana

Orientació
a dreta

Orientació
a esquerra

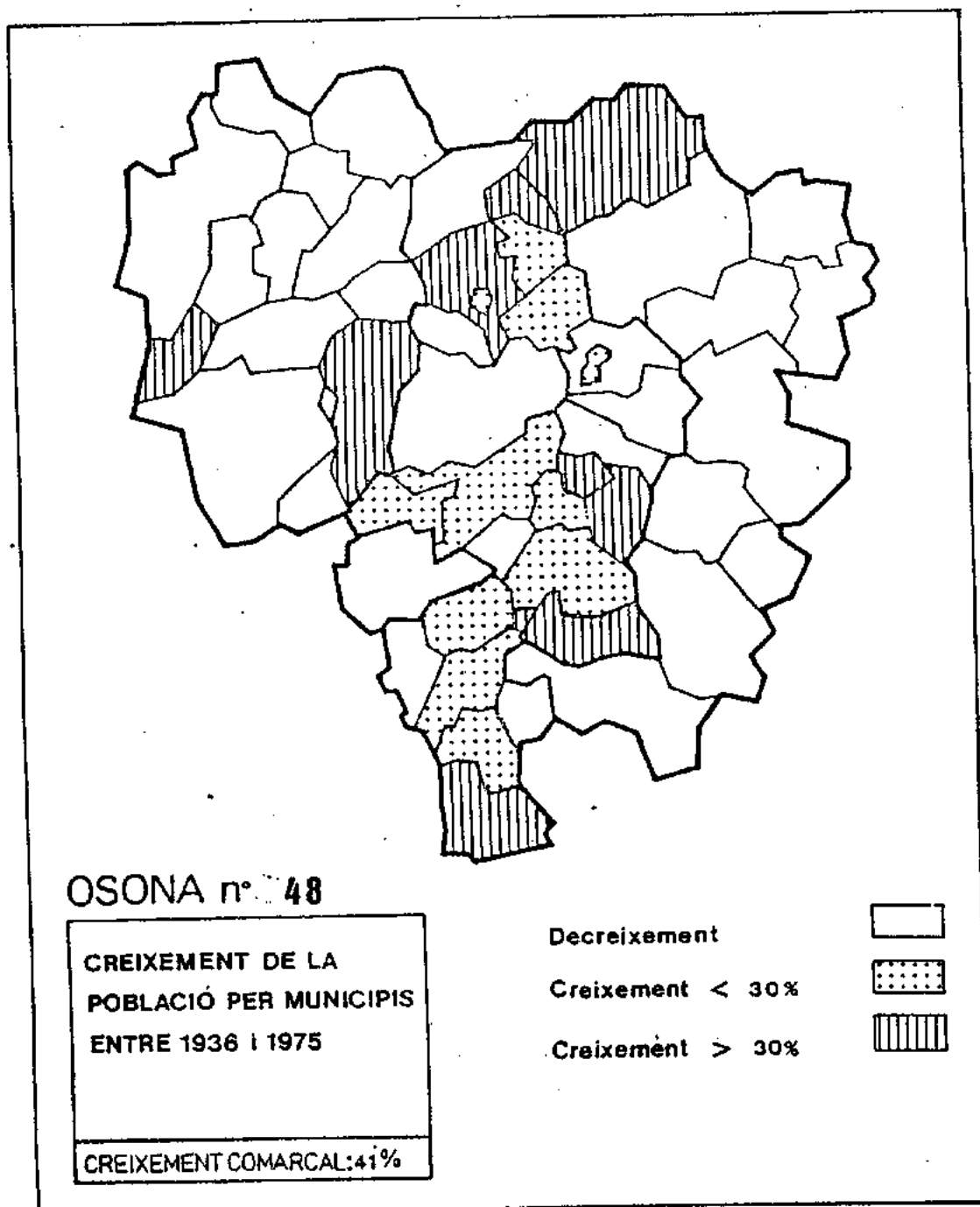
- Molt forta orientació a dreta +70'1 %
- Molta orientació a dreta 60'1-70 %
- Orientació a dreta 50'1-60 %
- Orientació a esquerra 50'1-60 %
- Molta orientació a esquerra 60'1-70 %
- Molt forta orientació a esquerra +70 %

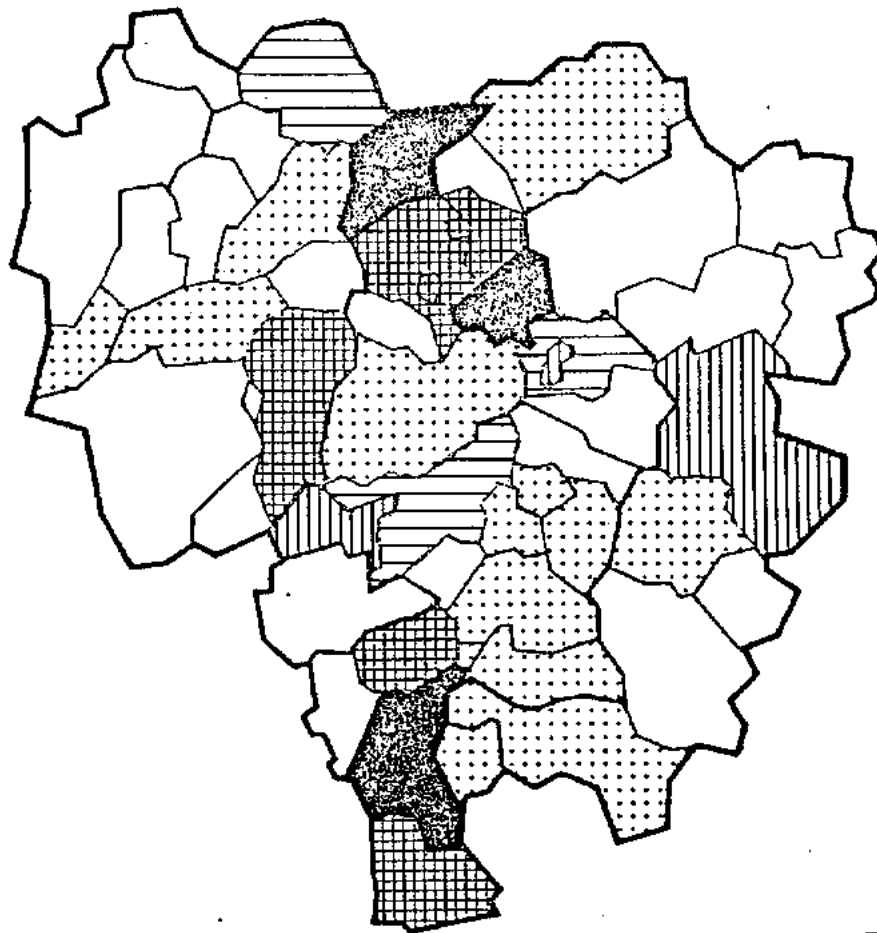

OSONA nº 47

**DISTRIBUCIÓ DE LA
POBLACIÓ TOTAL
PER MUNICIPIS
PADRÓ 1975**

-	1.000 hab.	
1.001 -	2.000	
2.001 -	5.000	
5.001 -	10.000	
+	10.000	

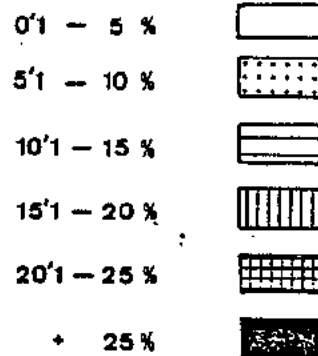

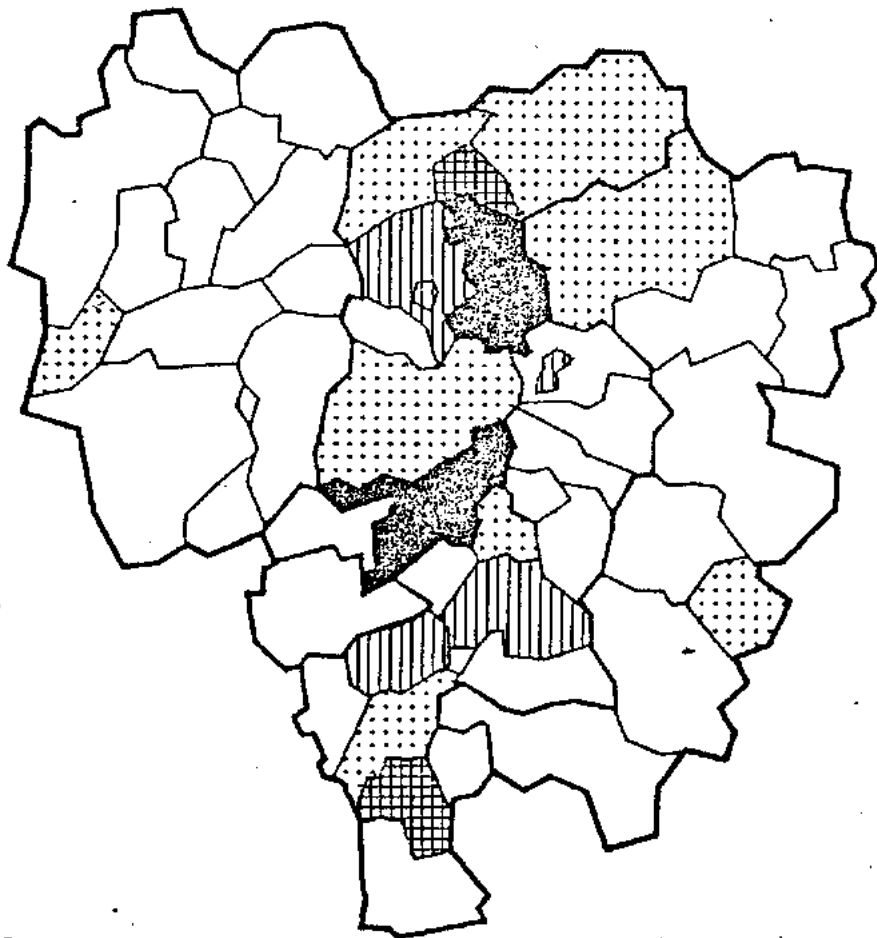

OSONA n.º 49

**DISTRIBUCIÓ DEL TOTAL
DE LA INMIGRACIÓ PER
MUNICIPIS
PADRÓ 1975**

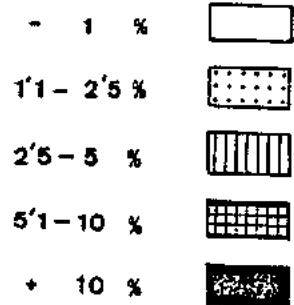
MITJANA COMARCAL: 17'5 %

OSONA nº 50

**CONCENTRACIÓ DE LA
INDUSTRIA, NOMBRE
DE TREBALLADORS PER
MUNICIPI (%sobre total
comarcal)
(I.N.R. 1970)**

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA

- ALBERTI, Santiago: Republicanisme català i la restauració monàrquica (1875-1923).
El Barcelona, Albertí, 1972.
- ARNAU, Roger: Marxisme català i qüestió nacional catalana 1930-1936 (volum1). París.
Edicions catalanes de París. 1974.
- ARTOLA, M: Partidos y programas políticos (1908-1936), Madrid. Aguilar, 1974.
- BALCELLS, Albert: Problema agrari a Catalunya (1890-1936). La qüestió rabassaire.
La Barcelona . Nova Terra .1965.
- BALCELLS, Albert: Crisis econòmica y agitación social en Cataluña (1930-1936). Barcelona 1971.
Ariel-ICESB
- BALCELLS, Albert: Cataluña contemporánea (Siglo XIX). Madrid. Siglo XXI. 1979.2º.
- CAMPS ARBOIX, J.: Història de l'agricultura catalana. Barcelona. Taber 1969
- CAMPS ARBOIX, J.: Ter, el. Barcelona. Destino. 1976
- CAMPS ARBOIX, Joaquim: Mancomunitat de Catalunya, I.a. Barcelona. Destino 1970
- COT, J.P., MOUNIER, J.P: Pour une sociologie politique. París. Seuil. 1974
- CUCURULL, Fèlix: Panoràmica del nacionalisme català (6 volums). París. Edicions Catalanes de París. 1975
- CUCURULL, Fèlix: Panoràmica del nacionalisme català (6 volums). París. Edicions catalanes de París. 1975
- CULLA CIARA, Joan B: Catalanisme d'esquerra (1928-1936). El Barcelona. Curial 1977.
- ESCARRA, Eduard: Desarrollo industrial en Cataluña (1900-1908), El Barcelona. Grijalbo. 1970
- GONZALEZ CASANOVA, J.A: Federalisme i autonomia a Catalunya (1868-1938). Barcelona. Curial 1974. 1ª
- JUNYENT, Eduard: Ciutat de Vic i la seva història. La Barcelona. Curial 1976.
- LANCELOT, A: Abstentionisme electoral en France. L. París Armand Colin. 1968
- LAZARSFELD, Paul F., BERELSON, Bernard: People's choice the New York Duell. Sloan and Pearce. 1944
- LELEU, C.: Géographie des élections françaises depuis 1936. París. P.U.F. 1971.
- LIPSET, S.M., ROKKAN, S.: Party systems and Voter Alignments New York Free Press. 1967
- MALUQUER SOSTRES, J.: Estructura econòmica de les terres catalanes. I. Barcelona. Barcino. 1963
- MOLAS, Isidre: Sistema de partits polítics a Catalunya (1931-1936). El Barcelona. Edicions 62 1972. 1ª

- MOLAS, Isidre: Lliga catalana (2 volums). Barcelona. Edicions 62. 1973, 1ª.
- PLA, Josep: Senyor de Barcelona, Un. Barcelona. Destino. 1977, 6ª.
- POBLET, Josep M.: Història de l'esquerra republicana de Catalunya (1931-1936). El partit de Francesc Macià i Lluís Companys. Barcelona. Dopesa, 1976. 1ª.
- RAGUER, Mifari: Unió Democràtica de Catalunya i el seu temps (1931-1939). La Barcelona. Abadia de Montserrat. 1976, 1ª.
- RECOLONS, Lluís: Població a Catalunya. Distribució territorial i evolució demogràfica (1900-1970). Barcelona. Laia, 1976. 1ª.
- REPARAZ, Gonçal: Plana de Vic, La. Vic, Eumo. 1982. 2ª
- RIQUER, Borja de: Lliga regionalista: la burgesia catalana i el nacionalisme (1898-1904). Barcelona. Edicions 62, 1977. 1ª.
- RIQUER, Borja de: Regionalistes i nacionalistes (1891-1931). Barcelona. Dopesa, 1979. 1ª.
- ROQUER, S.: Població d'Osona, La. Vic, Eumo. 1981 1ª.
- SEGURA PORTA, ROSANAS CLIMENT, M.J.: Aproximació a l'economia d'Osona. Barcelona. Caixa d'Estalvis de Catalunya, 1978. 1ª.
- SELVA, B.: Vigatans i Vigatanisme. Barcelona. Selecta, 1965. 1ª.
- SIEGFRIED, A.: Tableau politique de la France de l'Ouest sous la IIIème République. Paris. Arnaud Colin, 1913. 1ª.
- TERRADES, Montserrat: Eleccions del 15 de Juny de 1977 a les comarques gironines. Les. Girona, Col.legi Universitari de Girona, 1978. 1ª.
- THOMASA, LI: Vall de Torelló, La. Barcelona. Selecta. 1963. 1ª.
- VILA, Pau: Visions geogràfiques de Catalunya (2 volums). Barcelona. Barcino, 1962. 1ª.
- VILA, Pau: Geografia i els homes, La. Barcelona. Curial, 1978. 1ª.
- VILA, Pau: Aspectes geogràfics de Catalunya. Barcelona. Curial, 1978. 1ª.
- VILA, Pau: Opinions d'un geògraf. I actituds d'un ciutadà. Barcelona. Curial, 1979. 1ª.
- VILAR, Pierre: Catalunya dins l'Espanya Moderna (4 volums). Barcelona, Edicions 62, 1964. 1.

Bibliografia.

VI. BIBLIOGRAFIA

S'ha establert un criteri formal de classificació de les obres en cinc grans apartats:

- 1.- Textos de metodologia i teoria sociològica
- 2.- Textos generals de teoria i sociologia política
- 3.- Textos generals de teoria i història del nacionalisme
- 4.- Textos sobre la realitat nacional catalana
- 5.- Textos sobre el comportament electoral a Catalunya i l'Estat Espanyol

1. Textos de metodològica i teoria sociològica

- ACCARDO, E. OROUFF, Philippe., Sociologie de Bourdieu, La. Bordeaux, Le Mascaret, 1986.
- ANDRESKI, S. Ciencias sociales como forma de brujería, La. Madrid, Taurus, 1973.
- ANSART, Pierre., Sociologies contemporaines, La. Paris, Seuil, Col. Points, 1990.
- AYER, A.J., Llenguatge, veritat i lògica, Barcelona Edicions 62, 1983.
- BACHELARD, G., Formación del espíritu científico, La. Buenos Aires. Siglo XXI, 1974.
- BACHELARD, Gaston., Epistemologia, Barcelona, Anagrama, 1973.
- BALAN, Jorge, JELIN, Elizabeth., Structure sociale dans la biographie personnelle, La. Paris, Cahiers internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), Pag 269-289, 1980.
- BAUDRILLARD, J., Société de consommation, La. Paris, Gallimard, 1970.
- BELTRAN, M., Ciencia y sociología, Madrid, CIS, 1979.
- BERGER, Peter L., Religión invisible, La. Barcelona Kairós, 1981.
- BERGER, Peter L. Reinterpretación de la sociología, La. Madrid, Espasa-Calpe, 1985.
- BERGER, Peter L. Invitación a la sociología, Barcelona Herder, 1986.
- BERGER, Peter L., LUCKMANN, Thomas., Construcción social de la realidad, La. Barcelona, Herder, 1987.
- BERNSTEIN, Basil., Langage et classes sociales, Paris Minuit, 1975.
- BERTAUX, D., Destins personnels et structure de classe, Paris, P.U.F., 1977.
- BERTAUX, Daniel., Imagination methodologique, La. Madrid, Revista internacional de sociología (volúm 44), Julio/setiembre, Pag 265-275, 1984.
- BERTAUX, Daniel., Approche biographique et validite methodologique, ses potencialites, La. Paris, Cahiers internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), Pag 197-225, 1980.
- BODIGUEL, Maryvonne., Rural en question, La. Paris Harmattan, 1990.

- BOLTANSKY, L., Prime (éducation et morale de classe.
Paris. Mouton, La Haye, 1969.
- BOUDON, R., Lógica de lo social. La. Madrid,
Rialp, 1981.
- BOURDIEU, Pierre, BOLTANSKI, Luc., Production de
l'ideologie dominante. La. Paris, Actes de la
recherche en sciences sociales. Juny -nº
2/3, Pag 4-73, 1976.
- BOURDIEU, P., Ce que parler veut dire. Paris, Fayard
1982.
- BOURDIEU, Pierre., Un art moyen. Paris,
Minuit. Col. Le sens commun, 1968.
- BOURDIEU, Pierre., Champ scientifique. La.
Paris, Actes de la recherche en
sciences sociales. Juny -nº 2/3, Pag
88-104, 1976.
- BOURDIEU, Pierre., Modes de domination. Les. Paris,
Actes de la recherche en sciences
sociales. Juny -nº 2/3, Pag 122-132, 1976.
- BOURDIEU, Pierre., Distinction. La. Paris,
Minuit, 1979.
- BOURDIEU, Pierre., Questions de sociologie. Paris,
Minuit, 1980.
- BOURDIEU, Pierre., Sans pratique. La. Paris, Minuit
1980.
- BOURDIEU, Pierre., Identité et
la représentation. Elements pour une reflexion
critique sur l'idea de region, L. Paris, Actes
de la recherche
en sciences, sociales. Novembre-nº 35, Pag
63-72, 1980.
- BOURDIEU, Pierre., Decrire et prescrire. Note sur les
conditions de possibilite et les limites de
l'efficacite politique. Paris, Actes de la
recherche en sciences sociales. Maio-nº 30,
Pag 69-74, 1981.
- BOURDIEU, Pierre., Trois Etats du capital culturel.
Les. Paris, Actes de la recherche en sciences
sociales. Novembre-nº 30, Pag 3-6, 1979.
- BOURDIEU, Pierre., Sur l'objectivation
participante. Reponse a quelques
objections. Paris, Actes de la recherche en
sciences sociales. Setembre-nº 23, Pag 67-69
1978.

- BOURDIEU, Pierre., Production de la croyance: contribution a une economie des biens symboliques, La. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Fevrier-mars 13, pag 3-44, 1977.
- BOURDIEU, Pierre., Questions de politique. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Septembre-mars 16, pag 55-89, 1977.
- BOURDIEU, Pierre., Capital social, La. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Janvier-mars 31, pag 2-3, I despres?, La. Barcelona, Revista de Catalunya núm 10, pag 9-17-Julio/Agost-1987.
- BOURBIN, Jean-Louis., Forme scientifique du mensonge, La?. Paris.
- BUNGE, Mario., Seudociencia e ideologia. Madrid, Alianza Editorial, 1985.
- CAPLOW, T., Investigacion sociologica, La. Barcelona Laia, 1977.
- CASTELLS, M., Question urbaine, La. Paris, Maspero sobre els suicidis. Barcelona, Edicions 62, 1981.
- CATANI, M., MAZE, S., Tante Suzanne. Une histoire de vie sociale. Paris. Librairie des Meridiens, 1982.
- CHALMERS, Alan F., ¿Qué es esa cosa llamada ciencia?. Madrid, Siglo XXI, 1984.
- CHAMPAGNE, Patrick., Fete au village, La. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Novembre-mars 17/18, pag 73-84, 1977.
- CHAMPAGNE, Patrick., Jeunes agriculteurs et vieux paysans. Crise de la succession et apparition du "troisieme age". Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Mars/Abril-mars 26/27, pag 83-108, 1979.
- CHAMPAGNE, Patrick., Manifestation. La production de l'ivresse politique, La. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Juin-mars 52/53, pag 19-41, 1984.
- CHAMPAGNE, Patrick., Faire l'opinion. Le nouveau jeu politique. Paris, Minuit. Col. Le sens commun, 1990.

- CHAMPAGNE, Patrick, LENOIR, Remi, MERILLIE, Dominique, PINTO, Louis., Initiation a la pratique sociologique. Paris, Dunod, 1989.
- CHOMBART de LAUWE, Paul-Henri., Culture et le pouvoir. La. Paris, Harmattan, 1990.
- CICOUREL, A.V., Metodo y la medida en la sociología. El. Madrid, Nacional, 1982.
- CONTRERAS, Jesús., Confrontació entre la tradició i la modernitat. La. Barcelona, Visió de Catalunya. Diputació de Barcelona, Pag 441-486, 1987.
- CROZIER, M., FRIEDBERG, E. Acteur et le Système. L'. Paris, Seuil, 1977.
- DAUVIGNAUD, Jean., Genese des passions dans la vie sociale. P.U.F. 1990.
- DONEGANI, Jean-Marie, LESCOANNE, Guy., Raisons de vivre des français de 20 a 40 ans. Les., Paris. Le centurion. 1982
- DUMONT, L., Ensayos sobre el individualismo. Madrid. Alianza, 1987.
- DUMONT, Louis., Homo aequalis. Genese et épanouissement de l'ideologie économique. Paris. Gallimard 1977.
- DURKHEIM, E., Reglas del metodo sociológico. Las. Madrid. Morata, 1974.
- DUVIGNAUD, Jean., Herejía y subversión. Barcelona. Icaria 1990.
- ECO, Umberto., Nueva Edad Media. La. Madrid. Alianza Editorial 1984.
- ELISADE, M., Sacre et le profane. La. Paris, Gallimard 1968.
- ERIKSON, ERIK H., Historia personal y circunstancia histórica. Madrid, Alianza Editorial 1979.
- ERIKSON, ERIK H., Identidad juventud y crisis. Madrid, Taurus, 1981.
- ESTRADE, Antoni., Per una cultura de multiple acces. Modernisme, postmodernisme i el debat sobre la cultura. Barcelona, Revista de Catalunya num 22, pag 9-21-Setembre-1988.
- ESTRADE, Antoni., Intel. lectuale, nacionalisme i universitat. Barcelona, El nacionalisme catala a la fi del segle XX, II Jornades. La magrana/Edicions 62, Pag 153-166 1989.
- ESTRUCH, Joan., Innovación religiosa. La. Barcelona, Ariel 1972.

- ESTRUCH, Joan., Evolució de les formes religioses.
Barcelona, Visió de Catalunya. Diputació de
Barcelona, Pag 429-440. 1987.
- ESTRUCH, Joan, CARDUS, Salvador., Plegar de viure.
Consideracions sobre la crisi actual de la
sociologia. Separata del Butlletí Informatiu de
la Fundació Jaume Bofill. Barcelona, 1984.
- FERICOLA GONZALEZ, Josep M., Estats alterats de
consciència en el sociol del poder. Els.
Barcelona, Revista de Catalunya num 8, pag
20-33-Maig-1987.
- FERRAROTTI, F., Pensamiento sociológico de Augusto
Compte a Max Horkheimer. El . Barcelona, Peninsula
1975.
- FERRAROTTI, F., Historie et histories de vie. Paris.
Librairie des Méridiens, 1983.
- FROMM, Erich., Tenir o esser?. Barcelona, Claret,
1980.
- GAGNON, Nicole., Données autobiographiques et praxis
culturelle. Paris, Cahiers internationaux de
Sociologie (Vol. LXIX), Pag 291-303. 1980
- GARCIA FERRANDO, M., IBAÑEZ, J., ALVIRA, F., Análisis
de la realidad social. El. Métodos y técnicas
de investigación. Madrid, Alianza Editorial,
1986.
- GAXIE, Daniel., Le cens cache. Inégalités
culturelles et ségrégation politique. Paris,
Seuil, 1978.
- GERTH, H., WRIGHT MILLS, C., Caràcter y estructura
social. Barcelona, Paidós, 1984.
- GHIGLIONE, R., BEAVOIS, J.L. i d'altres., Manuel
d'anàlisi de contenu. Paris, Armand Colin,
1985.
- GHIGLIONE, Rodolphe, MATALON, Benjamin., Enquêtes
sociologiques. Theories et pratique. Paris,
Armand, Colin, 1978.
- GOLDMANN, L., Structures, mentales et création
culturelle. Paris, Anthropos, 1970.
- GONZALEZ CASANOVA, J.A., Federalisme i autonomia a
Catalunya (1848-1938)., Barcelona, Curial,
1974.
- GOULDNER, Alvin W., Dialèctica de la ideologia y la
tecnologia. La. Madrid, Alianza Editorial, 1978
- GOULDNER, Alvin W., Futuro de los intelectuales y
el ascenso de la nueva clase. El. Madrid,
Alianza Editorial, 1985.

- GUILLEMIN, Alain., Pouvoir de représentation et constitution de l'identité locale. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales, Juny -rè 32/53, pag 15-18, 1984.
- GURVITH, G., Cadres sociaux de la connaissance, Les. Paris. P.U.F. 1966.
- HABERMAS, Jürgen., Consciència històrica i identitat posttradicional. L'orientació occidental de la República Federal. Barcelona, Revista de Catalunya núm 21, pag 7-25-Juliol/Agost-1988.
- HELLER, H., Sociologia de la vida cotidiana. Barcelona, Peninsula, 1977.
- HIRSCHMAN, Albert O. Pasiones y los intereses, Las. Mèxic. F.C.E., 1978.
- HIRSCHMAN, Albert O. Interés privado y acción pública. Mèxic. F.C.E. 1986.
- HUGGART, Richard, Culture du pauvre, La. Paris, Minuit, 1970.
- HORKHEIMER, Max., Hera foscant. Barcelona, Edicions 62, 1984.
- HOROWITZ, I.L., Historia y elementos de la sociologia del conocimiento. Buenos Aires, Eudeba, 1968.
- IBÁÑEZ, J., Más allá de la sociologia. Madrid. Siglo XXI, 1979.
- KLAUS, G., Lenguaje de los políticos, El. Barcelona Barcelona. Generalitat de Catalunya, 1984.
- ESTRUCH, Joan, CARDUS, Salvador., Consideracions sobre la crisi actual de la sociologia. Barcelona., Butlletí informatiu de la Fundació Bofill-Paga 15-72, 1984.
- KUHN, Thomas S. Estructura de las revoluciones científicas, La. Madrid, FCE, 1975.
- LAKATOS, Imre., Metodologia de los programas de investigación, La. Madrid, Alianza Editorial, 1983.
- LEWIS, O., Cultura de la pobreza, La. Barcelona, Anagrama, 1972.
- LINTON, R. Fondament culturel de la personnalité. Paris, Dunod, 1968.
- LUCKMANN, Thomas., Religión invisible, La. Salamanca, Sigueme 1973.
- MAFFESOLI, M., Logique de la domination. Paris, P.U.F, 1976.
- MAFFESOLI, Michel., Connaissance ordinaire, La. Paris. Méridiens Klincksieck, 1985.
- MAFFESOLI, Michel., Tiempo de las tribus, El. Barcelona, Icaria 1990.

- MALINOWSKI, Bronislaw., Teoria científica de la cultura. Una. Barcelona, Edhasa. 1981.
- MALLET, S., Nouvelle classe ouvriere, La. Paris Seuil. 1969.
- MANNHEIM, Karl., Ideologia i utopia. Barcelona, Edicions 62, 1987.
- MARDONES, J.M., URSUA, N. Filosofia de las ciencias humanas y sociales. Barcelona, Fontamara. 1983.
- MARESCA, Sylvain. Representation de la paysannerie. Remarques ethnographiques sur le travail de representation des dirigeants agricoles, La. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Mai-jun 88, pag 3-18. 1981.
- MARIN, Louis. Pouvoir du recit et recit du pouvoir. Paris Actes de la recherche en sciences sociales. Gen-avr 85, pag 23-44. 1979.
- MARQUES, Andreu. Per a una revisió del concepte d'ideologia. Barcelona, Revista de Catalunya num 10, pag 28-37-Juliol/Agost. 1987.
- MEAD, G.H., Espiritu, persona y sociedad. Barcelona, Paidós 1982.
- MILLS, C. Wright., Imaginació Sociologica, La. Barcelona, Herder. 1987.
- MORIN, Edgar., Ciencia con consciencia. Barcelona, Anthropos, 1984.
- MORIN, Françoise., Pratiques anthropologiques et histoire de vie. Paris, Cahiers internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), pag 313-339. 1980.
- MOSSUZ-LAVAU, Janine., Vote des femmes en France, La. Paris. Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. pag 209-227. 1989.
- NAMER, Gérard., Memoire et societe. Paris, Meridiens
- OFFE, Claus., Partidos políticos y nuevos movimientos sociales. Madrid, Sistema. 1988.
- PEREZ DE LABORDA, Alfonso., ¿Salvar lo real? Materiales para una filosofia de la ciencia. Madrid, Encuentro. 1983.
- PEREZ DE LABORDA, Alfonso., Ciencia contemporanea y sus aplicaciones filosoficas, La. Madrid, Cincel. 1985.
- PICO, Josep., Teorias sobre el estado del bienestar. Madrid, Siglo XXI. 1987.
- POIRIER, Jean, CLAPIER-VALLADON, Simone., Concept d'ethnobiographie et les recits de vie croises. La. Paris, Cahiers Internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), pag 331-357. 1980.

- POIRIER, Jean, CLAPIER-VALLADON, Simone, RAYBAUT, Paul., Recits de vie, Les. Theorie et pratique. Paris, P.U.F. 1983.
- POPPER, Karl R., Coneixement objectiu, El. Barcelona, Edicions 62. 1985.
- POPPER, Karl R., Logica de la investigació científica, La. Barcelona, Laia. 1986.
- REMY, J., VOYE, L., Ville et l'urbanisation, La. Gembloux Duculot. 1974.
- REMY, J., VOYE, Lilliane, SERVAIS, Emile., Produire ou reproduire. Une sociologie de la vie quotidienne (volüm 1). Bruxelles, Vie ouvriere. 1978.
- RIESMAN, David., Foule solitaire, La. Paris, Arthaud. 1964.
- SAPIR, Edward., Anthropologie. I Culture et personnalite Paris, Minuit. 1967.
- SAPIR, Edward., Anthropologie. Paris, Minuit. 1969.
- SARTRE, J.P., Mots, Els. Barcelona, Ayma. 1980.
- SCHAFF, A., Lenguaje y conocimiento. Mexic, Grijalbo. 1967.
- SCHUTZ, A., Problema de la realidad social, El. Buenos Aires, Amorrortu. 1974.
- SCHUTZ, Alfred., Chercheur et le quotidien, Le. Paris, Meridiens Klincksieck. 1987.
- TAGUIEFF, Pierre-Andre., Force du prejuge, La. Paris, Gallimard (Editions La Decouverte). 1987.
- TERRICABRAS, Josep Maria., Etica i llibertat. Barcelona, Curial. 1989.
- THELOT, Cl., Tel para, tel #ils?, Paris, Dunod. 1982.
- THERBORN, G., Ideologia del poder y el poder de la ideologia, La. Madrid, Siglo XXI. 1987.
- THOMPSON, Paul., Des recits de vie a l'analyse du changement social. Paris, Cahiers Internationaux de Sociologie (Vol. LXIX), Pag 247-268. 1980.
- TIERNO GALVAN, E., Conocimiento y ciencias sociales Madrid, Tecnos. 1973.
- TANNIES, Ferdinand., Comunitat i Associació. Barcelona, Edicions 62. 1984.
- VERDES-LEROUX, Jeannine., Champ scientifique et champ politique. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Febrer/Març - n° 36/37, Pag 25-32. 1981.
- VOYE, L., Sociologie du geste religieux. Bruxelles, Vie ouvriere. 1973.
- WEBER, Max., Economía y Sociedad. Mexic, Fondo de Cultura Economica. 1964.

- WEBER, Max., Ética protestant i l'esperit del capitalisme, L'. Barcelona, Edicions 62. 1964.
- WEBER, Max., Político y El Científico, El. Madrid, Alianza Editorial. 1967.
- WEBER, Max., Sobre la teoría de las ciencias sociales Barcelona, Península. 1971.
- WEBER, Max., Sociología de las religiones (3 vols). Madrid, Taurus, 1984-87.
- WINKIN, Yves., Travail ethnographique et objectivation. Paris. Actes de la recherche en sciences sociales. Novembre-ré 85, Pag 41-44. 1984.
- ZAVALLONI, Mariae, LOUIS GUERIN, Christiane., Identite sociale et conscience. Montreal. Les presses de l'universite de Montreal. 1984.

2.- Textos generales de teoria i sociologia politica.

- ALBERTONI, Ettore A. Doctrina de la classe politica et theorie des elites. Paris, Miroisens Klincksieck, 1987.
- BADIE, B. Culture et politique, Paris Economica, 1983.
- BALLE, F. Medias et politique. Paris, Traite de science politique (volum 3).P.U.F.,Pag 574-601, 1985.
- BAECHLER, Jean., Des principes aux programmes politiques. Paris, Arch.Europ.Sociol.Volum XXVIII, NUm 1. 1987
- BENEYTO, Juan. Opinion publica, La. Madrid, Tecnos, 1969.
- SON, F. Lengage et politique, Paris, TraitC de science politique (volum 3).P.U.F.,Pag 537-573, 1985.
- CAPDEVIELLE, J. i d'autres., France de gauche vote à droite?. Paris, Presses de la fondation nationale des sciences politiques, 1981.
- CAYROL, Roland., Role des campagnes electorales, La. Paris, Explication du vote.Fondation nationale des sciences politiques. Pag 385-417, 1989.
- CHARLOT, Jean et Monique., Groupes politiques dans leur environnement, Les. Paris, Traite de science politique (volum 3).P.U.F., Pag 429-495, 1985.
- COT, J.P., MOUNIER, J.P., Pour une sociologie politique. Paris, Seuil, 1974.
- DOWSE, R.E., Sociologia Politica. Madrid, Alianza 1986.
- EASTON, David., Esquema para el analisis politico. Buenos Aires, Amorrortu, 1969.
- GARCIA CORTARELO, Ramon., Partidos politicos, Los. Madrid, Sistema, 1985.
- GARRIGOU, Alain., Conjoncture politique et vote. Paris, Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. Pag 357-384, 1989.

- MELICH, Anna., Jóvenes inmigrados y jóvenes nacionales: Estudio comparado sobre los fenómenos de identidad en Cataluña y en el Cantón de Ginebra, Madrid, Universidad y Sociedad N° 4, Pag 73-92, 1982.
- MICHELAT, Guy, SIMON, Michel., Religion, classe sociale, patrimoine et comportement electoral: l'importance de la dimension symbolique. Paris, Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. Pag, 291-322, 1989.
- MERILLE Dominique., Que mesure la statistique?. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Juny-n° 73, Pag 94-96, 1988.
- OFFERLE, Michel., Mobilisations électorales et invention du citoyen: l'exemple du milieu urbain français à la fin du XIX siècle. Paris, Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. P39 149-174, 1989.
- PERCHERON, A., Socialisation politique, défense et illustration, La. Paris, Traite de science politique (volum 3). P.U.F., Pag 163-235, 1988.
- PERCHERON, Annick., Univers politique des enfants, L. Paris, Fondation nationale des sciences politiques/Armand Colin, 1974.
- PERCHERON, Annick i d'altres., 10-16 Ans i la politique, Les. Paris, Fondation nationale des sciences politiques. 1978
- ROIG, Charles, BILLON-GRAND, Françoise Socialisation politique des enfants, La. Paris, Fondation nationale des sciences politiques/Armand Colin, 1968.

- BAXIE, Daniel., Explication du vote. Paris, Presses de la fondation nationale des sciences politiques, 1983.
- BHIGLIONE, R, BEAVOIS, J.L., Je vous ai compris, ou l'analyse des discours politiques. Paris, Armand Colin, 1989.
- BOGUEL, Francois (editor). Nouvevelles études de Sociologie électorale. Paris, Armand Colin, 1954.
- BRAWITZ, Madeleine, LECA, Jean., Régimes politiques contemporains, Les (volum 2). Paris, P.U.F., 1985.
- BRAWITZ, Madeleine, LECA, Jean., Action politique, L' (volum 3). Paris, P.U.F., 1985.
- BRAWITZ, Madeleine, LECA, Jean., Politiques publiques, Les (volum 4). Paris, P.U.F., 1985.
- BRAWITZ, Madeleine, LECA, Jean. Science politique, science sociale. L'ordre politique, La (volum 1), Paris, P.U.F., 1985.
- KOLM, Serge-Christophe. Elections sont-elles la démocratie? Les. Paris, Cerf, 1977.
- LANCELOT, A. Abstentionisme électorale en France, L'. Paris, Armand Colin, 1968.
- LANCELOT, A. Orientation du comportement politique, L'. Paris, Trait(de science politique (volum 3). P.U.F., pag 367-428, 1983.
- LANCELOT, Alain., Mobilisation électorale, La. Paris, Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. P0g 774, 1989.
- LANCHA MARTI, Carlos., Sociologia electoral. e técnica para el estudio de los datos electorales? Barcelona, Estudios electorales 1 (Fundació Jaume Bofill), pag 287-290, 1978.
- LAURENT, Annie, WALLON-LEDUCQ, Christian-Marie Vote, offre électorale et territoire. Paris, Explication du vote. Fondation nationale des sciences pag, 335-356, 1989.
- LAZARSFELD, Paul F., BERELSON, Bernard. People's choice, the. New York Duell, Sloan and Pearce. 1944
- LELEU, G., Géographie des élections françaises depuis 1936. Paris, P.U.F., 1971.
- LINDON, Denis, WEILL, Pierre., Cheix d'un député, Le. Paris, Minuit, 1974.
- LIPSET, S.M., ROKKAN, S., Party systems and Voter Alignments. New York, Free Press, 1967.
- MAYER, Nona, SCHWEISBUTH, Etienne, Classe, position sociale et vote. Paris Explication du vote. Fondation nationale des sciences politiques. P0g 263-290, 1989.

- SCHEMEIL, Y. Cultures politiques, Les. Paris
Traité de science politique (volum
3). P.U.F., Pag 237-307, 1985.
- SIDJANSK, D i d'altres., Suisses et la
politique, Les. Berne, Herbert Lang. 1975
- SPREAFICO, Alberto., Algunas observaciones sobre
los estudios electorales en
Italia, Barcelona, Estudios electorals
1 (Fundació Jaume Bofill), pag 351-357,
1978.
- SALVADOR, Eugenia., Modernas tendencias de la
sociologia electoral. Barcelona,
Perspectiva social. Núm 10. Pag 9-20,
1977
- PASQUINO, Gianfranco., Participación
politica, grupos y movimientos.
Madrid, Alianza Editorial, Capitol 5, Pag
179-215, 1989.
- PIZZORNO, Alessandro., Intereses y los partidos
en el pluralismo, Los. Capitol IX, Pag
304-351, 1988.
- PERCHERON, Annick., Domestique et le
politique, Le. Paris, Revue française de
science politique, Octubre, Volum 35,
núm 5, Pag 840-885, 1985.
- OFFERLE, Michel., Nombre de voix. Electeurs,
partis et electorat socialistes à la
fin du 19e siècle en France, Le.

CHAMPAGNE, Patrick., Heure de vérité : une mission politique très représentative. L'. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Mar\-n° 71/72, P@g 98-101 1988.

DEFRANCE, Jacques., Donner la parole. La construction d'une relation d'échange. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales. Juny-n° 73, P@g 52--64 1988

3.- Textos generals de teoria i historia i
del nacionalisme

- ANDERSON, Benedict, Imagined Communities.
Londres, Verso, 1983.
- ALLIES, P. Invention du territoire, L'Granoble.
Press Universitaires, 1980.
- ALMOND, Gabriel, A. y Verba, Sidney. 1963. The
Civic Culture Political Attitudes and
Democracy in Five Nation. Princeton. Univ,
Press.
- BASSAND, Michel. Identite regionale. Nauchatel,
Georgi, 1980.
- BAUER, Otto. Sobre la questio nacional.
Barcelona, La Magrana, 1979.
- CHARLE, Christophe, Region et conscience
regionale en France. Questions o propos
d'un colloque. Paris, Actes de la
recherche en scienneces. novembre-ré 35,
pag 37-44, 1980.
- CHARTIER, Roger. Science sociale et decoupage
regional. Note sur deux habitats (1820-
1920). Paris, Actes de la recherche en
scienneces sociales. Novembre-ré 35, pag
27-36, 1980.
- GARCIA PELAYO; Manuel. Tema de las
nacionalidades, EL. Madrid. Pablo
Iglesias, 1979.
- GELLNER, Ernest, Nations and Nationalism.
Londres, Blackwell, 1983.
- GELLNER, Ernest, Cultura, Identidad y
politica. Barcelona, Gedisa, 1989.
- HOBBSMAN, Eric, J., Ranger, Terence (comp),
L'invent de la tradició. Vic, Eumo, 1988.
- JESPERSEN, Otto. Llengua en la humanitat, la
nació i l'individu. La. Barcelona,
Edicions 62, 1969.
- KOHN, Hans, Historia del nacionalismo.
Madrid, Fondo de Cultura Económica, 1984.
- LAFONT, Robert, Per una teoria de la nació.
Barcelona, Edicions 62, 1969.
- LAPIERRE, Jean-William, PRUJINER,
Alain., Conflicts ethno-linguistiques: un
cadre d'analyse sociopolitique, Les.
Paris, Cahiers internationaux de
Sociologie, Vol. LXXIX. Pag, 295-311,
1988.
- MIRA, Joan Francesc, Critica de la nació
pura. València, Ed. Tres i Quatre, 1985.
- MIRA, Joan Francesc, Cultures, llengües,

- MIRA, Joan Francesc, Cultures, llengües, nacions. Barcelona, La Magrana, 1970.
- NICHELAT, Guy, HUBERT THOMAS, Jean-Pierre Dimensions du nationalisme. Enquête par questionnaire (1962). Paris, Fondation nationale des sciences politiques, 1966.
- NIN, Andreu., Socialisme i nacionalisme (1912-1934). Barcelona, La Magrana, 1985.
- PINTO, Louis., Fiction politique: la nation, Une. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales-ré 64, pag 45-50, 1986.
- ROCA FARRERAS, J. Narcís., Catalanisme progressiu, El. Barcelona, La Magrana, 1983.
- SMITH, Anthony D. Teorías del nacionalismo. Las. Barcelona, Península, 1976.
- SZJCS, JEN., Sur le concept de nation. Paris, Actes de la recherche en sciences sociales-ré 64, pag 51-62, 1986.
- PLOURDE, Michel., Situació actual del problema nacional al Quebec. Barcelona, Revista de Catalunya núm 11, pag 71-84-Setembre-1987.
- WEBER, Eugen, Peasants into Frenchmen. Stanford, Stanford University Press, 1976.

IV. Textos sobre la realidad nacional catalana.

- ANGUERA, Pere., Formació de la consciència nacional a Reus, La. Barcelona, Revista de Catalunya, núm 4, pag 31-39-Gener-1987.
- ARACIL, Lluís V., Papers de sociolingüística. Barcelona, La Magrana, 1982.
- ARACIL, Lluís V. Dir la realitat. Barcelona, Edicions Països Catalans, 1983.
- ARMENBOL, Josep., Justificació de Catalunya. Barcelona, La Magrana, 1979.
- BARRERA, Andreu., Dialecta de la identitat en Catalunya, La. Madrid, CIS, 1985.
- BONAL, R. i d'altres, Joventut de les comarques gironines, La. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 1983.
- CANDEL, Francesc., Altres catalans, Els. Barcelona, Edicions 62, 1964.
- CANDEL, Francesc., Otros catalanes veinte años después, Los. Barcelona, Plaza & Janes, 1986.
- CANDEL, Francesc., Nacionalisme, classe obrera i immigració. Vic, El nacionalisme català a la fi del segle XX. Eumo, Pag 7-14, 1987.
- CASTELLET, J.M., Per un debat sobre la cultura a Catalunya. Barcelona, Edicions 62, 1983.
- COLOMER, Josep M., Nosaltres els catalans. Barcelona, Laia, 1983.
- CUCO, Alfons., País i Estat. La qüestió valenciana. València, Tres i quatre, 1989.
- CUCURULL, Felix., Panoràmica del nacionalisme català (6. volums). París, Edicions Catalanes de París, 1975.
- CUCURULL, Felix. Consciència nacional i alliberament. Barcelona, La Magrana, 1978.
- CUCURULL, Felix., Catalunya. Nació sotmesa. Barcelona, Hogar del libro, 1981.
- CUCURULL, Felix., Autodeterminació de Catalunya, L'. Barcelona, Tibidabo, 1991.
- CULLA, Joan B., Per un nacionalisme desacomplexat. Vic, El nacionalisme català a la fi del segle XX. Eumo, Pag 37-42, 1987.
- DIVERSOS AUTORS: Nacionalisme català a la fi del Segle XX. El Vic. Eumo, 1987.
- DIVERSOS AUTORS: Catalunya: Estat Barcelona Convenció per la Independència, Nacional , 1987.

- Diversos autors: Nacionalisme català a la fi del segle XX, El vic Eumo 1987.
- Diversos autors: Catalunya Estat. Barcelona, Convenció per la Independència Nacional, 1987
- Diversos autors: Visió de Catalunya. Barcelona, Diputació de Barcelona, 1987.
- Diversos autors: Catalunyes: Cent intel.lectuals i la qüestió nacional. Barcelona Acta/Debat, 1990.
- Diversos autors: Política cultural europea, La. Una proposta des de Catalunya. Barcelona, Fundació Jaume Bofill/Encuentro, 1990.
- ESTRADE, Antoni, TRESERRA, Montserrat. Catalunya independent? Anàlisi d'una enquesta sobre la identitat nacional i la voluntat d'independència dels catalans. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 1990.
- ESTRADE, Miquel Angel. Del catalanisme possibilista al nacionalisme radical. Lleida, Virgili i Fagó, 1989.
- FERRER GIRONES, Francesc. Catalunya light...? Els espanyols no son catalans. Barcelona, El llamp, 1986.
- FERRER i GIRONES, Francesc. Persecució política de la llengua catalana, La. Barcelona, Edicions 62, 1985.
- FERRER, Josep. Per l'alliberament nacional de classe. Barcelona Avançada, 1978.
- GIFREU, Josep. Comunicació i reconstrucció nacional. Barcelona, Piric, 1989.
- GUIA, Josep. Es molt senzill: Digueu-li Catalunya. Barcelona, El llamp, 1985.
- GUIFREU, Josep i d'altres. Segones reflexions crítiques sobre la cultura catalana. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 1987.
- HERNANDEZ, Francesc. Identidad nacional en Catalunya, La. Barcelona. Vicens-Vives, 1983.
- HUGUET BIDSCA, Josep. Nacionalisme i el test de la democràcia europea, Els. Barcelona. Revista de Catalunya, num 44, pàg 39-80-Setembre-1990.
- MARI, Isidor. Comunitat lingüística i comunitat nacional, Vic El nacionalisme català a la fi del segle XX. Eumo, pàg 27-36 1987
- MARSAL, J.F., MERCADE, F., HERNANDEZ, F., OLTRA, B. Nació com a problema, La. Tesi sobre el cas català. Barcelona, Edicions 62, 1979.
- MAYAYO, Andreu. Destrucció del món rural català 1880-1980, La. De pagesos a obrers i ciutadans. Barcelona, Universitat de Barcelona, 1989.
- MELICH, Anna, TRESERRA, Montserrat, VIROS, Rosa. Some remarks on national identity: an example about Catalonia. Barcelona. Ponència presentada a ECPR workshop on "Centre-periphery structures and the revival of peripheral nationalism in Western democracies" Març. pàg 1-38, 1985.
- MIGUELEZ, F., SOLE, C. Clases sociales i poder polític a Catalunya. Barcelona. PUF, 1987.
- MOLL, Aina. Llengua i nació. Barcelona, El nacionalisme català a la fi del segle XX, II jornades. La magrana/ Edicions 62, pàg 91-102, 1989.

- PEDROLO, Manuel de. Algú sota l'altre. Barcelona Edicions 62, 1987.
- PINYOL I BALASCH, Josep. Sobirania nacional, La Barcelona. Demè 11 llibres, 1982.
- PITARCH, Vicent. Comunitat lingüística. Barcelona, El nacionalisme català a la fi del segle XX, II Jornades. La Magrana/ Edicions 62, Pàg 141-152, 1989.
- PRAT DE LA RIBA, Enric. Nacionalitat catalana, La. Barcelona. Edicions 62 i "La Caixa", 1978.
- ROCA FARRERAS, J. Narcís. Catalanisme progressiu, El. Barcelona, La Magrana, 1983.
- SERRANO, Sebastià. Lingüística i qüestió nacional València. Eliseu Climent, 1979.
- SERRANO, Sebastià. Signes, llengua i cultura. Barcelona. Edicions 62, 1981.
- STEGMANN, Til. Catalunya vista per un alemany. Barcelona. La Campana, 1989.
- TERMES, Josep. Federalismo, anarcosindicalismo y catalanismo. Barcelona, Anagrama, 1976.
- TERMES, Josep. Immigració a Catalunya i altres estudis d'història del nacionalisme català, La. Barcelona. Empúries, 1984.
- TRESERRA, Montserrat, MIR, Conxita, VIROS, Rosa. Proceso de identificación con Cataluña de los preadolescentes catalanes. El. Madrid Universidad y Sociedad N.º 4, Pàg 93-114, 1982.
- VALLVERDU, Francesc. Fet lingüístic com a fet social, El. Barcelona, Edicions 62, 1982.
- VILAR, Pierre. Catalunya dins l'Espanya Moderna (4 vols). Barcelona, Edicions 62, 1964.
- VILAR, Pierre i d'altres. Reflexions crítiques sobre la cultura catalana. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 1983.

5. Textos sobre el comportamiento electoral a
Catalunya i a l'Estat Espanyol.

- BOTELLA, Joan., Elites polítiques de la Catalunya
democràtica, Les. Barcelona, Papers. Num, 33.
Pag 65-74, 1990.
- CAMPS ARBOIX, Joaquim., Mancomunitat de Catalunya,
La. Barcelona. Destino, 1970.
- CANALS, Ramon M., MOLINS., Joaquim M., Comportament
electoral, Barcelona, Estudis electorals 7.
(Fundació Jaume Bofill, La Magrana), pag 3271
de la circumscripció de Tarragona a les
eleccions del 15 de Juny 1977. El Barcelona,
Estudis electorals 1 (Fundació Jaume Bofill),
pag 171-180, 1978.
- CANALS, Ramon M., VIROS, Rosa., Geografia electoral
de Catalunya (1974-1980), La. Barcelona.
Estudis electorals 3 (Fundació Jaume Bofill),
pag 53-122, 1981.
- CANALS, Ramon M., VIROS, Rosa., Vet barcelon f a les
legislatives de 1977 a 1982: Polarització o
moderació?, El. Barcelona. Estudis electorals 8
(Fundació Jaume Bofill, La Magrana), pag 13-84,
1986. pag 119-177, 1990.
- CANALS, Ramon M., VIROS, Rosa., Estructura
político-electoral de Catalunya 1977-1984, L'.
Barcelona. Estudis electorals 8, (Fundació
Jaume Bofill/La Magrana), pag 85-122, 1986.
- CANALS, Ramon M., VIROS, Rosa., Geografia electoral de
la ciutat de Barcelona (1982-1988). Barcelona,
Estudis electorals 9 (Fundació Jaume Bofill),
- CANALS, Ramon M., Elecció del Parlament de Catalunya
de 1932 a la ciutat de Barcelona, L'.
Barcelona, Perspectiva social. Num 10. pag
21-40, 1977.
- CAPO BIOL, Jordi., Variables socio-demogràfiques i
polítiques a la comarca del Ripollès.
Barcelona, Estudis electorals 1 (Fundació
Jaume Bofill), pag 181-188, 1978.
- COLOME, Gabriel., Partit dels Socialistes de
Catalunya, El. Barcelona, Papers. Num 33. Pag
75-102, 1990.
- DIVERSOS AUTORS: Estudis Electorals 1, Sobre les
eleccions legislatives del 1977. Barcelona,
Fundació Jaume Bofill, 1978.

- DIVERSOS AUTORS:** Estudis Electorals 3, Atlas electoral de Catalunya 1976-1980. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 1981.
- DIVERSOS AUTORS:** Estudis Electorals 2. Les eleccions de 1977 a Catalunya. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 1981.
- DIVERSOS AUTORS:** Estudis Electorals 7. El comportament electoral a l'estat espanyol 1977-1982. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, La Magrana, 1984.
- DIVERSOS AUTORS:** Estudis Electorals 8, Decisió electoral i cultura política. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, La Magrana, 1986.
- DIVERSOS AUTORS:** Estudis Electorals 9, Atlas electoral de Catalunya 1982-1988. Barcelona, Fundació Jaume Bofill, 1990
- BONZALEZ CASANOVA, J.A.,** Elecciones en Barcelona (1931-1936). Madrid Tecnos, 1969.
- LOPEZ PINTOR, Rafael.,** Decisión electoral y cultura política en España, 1977-1983. Propuesta para una discusión. Barcelona, Estudis electorals 8 (Fundació Jaume Bofill, La Magrana), pag 141-172, 1986.
- MARCEI, Joan.,** Convergència democràtica de Catalunya. Barcelona, Edicions 62, 1984.
- MIBUELEZ, F., SOLE, C.,** Classes socials i poder polític a Catalunya. Barcelona, PPU, 1987.
- MIR CURCO, Conxita.,** Eleccions a Lleida entre 1890 i 1936: una explicació de la tipologia electoral provincial.
- MIR, Conxita.,** Elecció del Parlament de Catalunya l'any 1932 a la circumscripció de Lleida. Barcelona, Perspectiva social. Num 10. Pag 93-114, 1977.
- MIR, Conxita.,** Lleida (1890-1936). Caciquisme polític i lluita electoral. Barcelona. Abadía de Montserrat, 1983.
- MOLINS LOPEZ-RODO, Joaquim M.,** Coalicions electorals a les eleccions al Parlament Europeu de 1987. Les. Barcelona. Revista de Catalunya num 31, pag 61-71-Juny-1989.
- PALLARÉS, Francesc.,** Electorats i Geografia electoral de Catalunya Barcelona, Estudis electorals 9 (Fundació Jaume Bofill), pag 65-115, 1990.

- SALVADOR MENCERRE, Eugenia.**, Comportament electoral a la ciutat de Barcelona, El. (1977) Barcelona, Estudis electorals 2 (Fundació Jaume Bofill), pag 269-348, 1981.
- SALVADOR MENCERRE, Eugenia.**, Eleccions legislatives de 1977 a la ciutat de Barcelona. Alguns factors explicatius del comportament electoral. Les. Barcelona, Estudis electorals 1 (Fundació Jaume Bofill), pag 251-266, 1978.
- SALVADOR MENCERRE, Eugenia.**, Geografia electoral de Barcelona-Ciutat, La. Barcelona, Estudis electorals 3 (Fundació Jaume Bofill), pag 123-184, 1981.
- SERRANO, Sebastia.**, Linguística i qüestió nacional. Valencia, Eliseu Climent, 1979.
- SERRANO, Sebastia.**, Signes, llengua i cultura. Barcelona, Edicions 62, 1981.
- STEGMANN, Til.**, Catalunya vista per un alemany. Barcelona, La Campana, 1989.
- TERMES, Josep.**, Federalisme, anarcosindicalisme y catalanisme. Barcelona, Anagrama, 1976.
- TERMES, Josep.**, Immigració a Catalunya i altres estudis d'història del nacionalisme català, La. Barcelona. Empuries, 1984.
- TERRADES, Montserrat.**, Eleccions del 15 de Juny de 1977 a les comarques gironines. Les. Girona, Col.legi Universitari de Girona, 1978.
- VALLES, Josep M.**, Vida electoral a Catalunya: eleccions i referenda entre 1976 i 1980, La. Barcelona, Estudis electorals 3 (Fundació Jaume Bofill), pag 17-32, 1981.
- VALLES, Josep M., MOLINS, Joaquim M.**, Vida electoral a Catalunya: eleccions i referendums entre 1982 i 1988. Barcelona, Estudis electorals 9 (Fundació Jaume Bofill), pag 15-61, 1990.
- VILANOVA, Merce.**, Estudis Electorals 5. Atlas electoral de Catalunya durant la Segona República. Barcelona, Fundació Jaume Bofill/La Magrana, 1986.
- VILAR, Pierre i d'altres.**, Reflexions crítiques sobre la cultura catalana. Barcelona. Generalitat de Catalunya, 1983.
- VIROS, M. Rosa.**, Influència d'alguns factors i variables en el comportament electoral de les comarques de Catalunya a les eleccions legislatives del 15 de juny del 1977. Barcelona, Estudis electorals 1 (Fundació Jaume Bofill), pag 125-143, 1978.

- VIROS, Rosa.**, Anàlisi estadístic del comportament electoral a Catalunya (1977). Barcelona, Estudis electorals 2 (Fundació Jaume Bofill), pag 122-189, 1981.
- VIROS, Rosa.**, Comportaments electorals a Catalunya. Barcelona. Visió de Catalunya. Diputació de Barcelona, pag 177-198, 1987.
- VIROS, Rosa, TRESERRA, Montserrat.**, Processos de socialització i cultura política a Catalunya. Barcelona, Estudis electorals 8 (Fundació Jaume Bofill/La Magrana), pag 123-137, 1986.
- VIROS, Rosa M.í**, Comportamiento electoral de los municipios de Girona durante la II República, El. Barcelona. Perspectiva social. Num 10. Pag 41-68, 1977.
- VIROS, Rosa M.í, SOLE, Ramon.**, Tècniques d'anàlisi del comportament electoral. Barcelona, Perspectiva social. Num 10. Pag 69-92, 1977. Barcelona. Fundació Jaume Bofill, 1990.

ANNEXOS

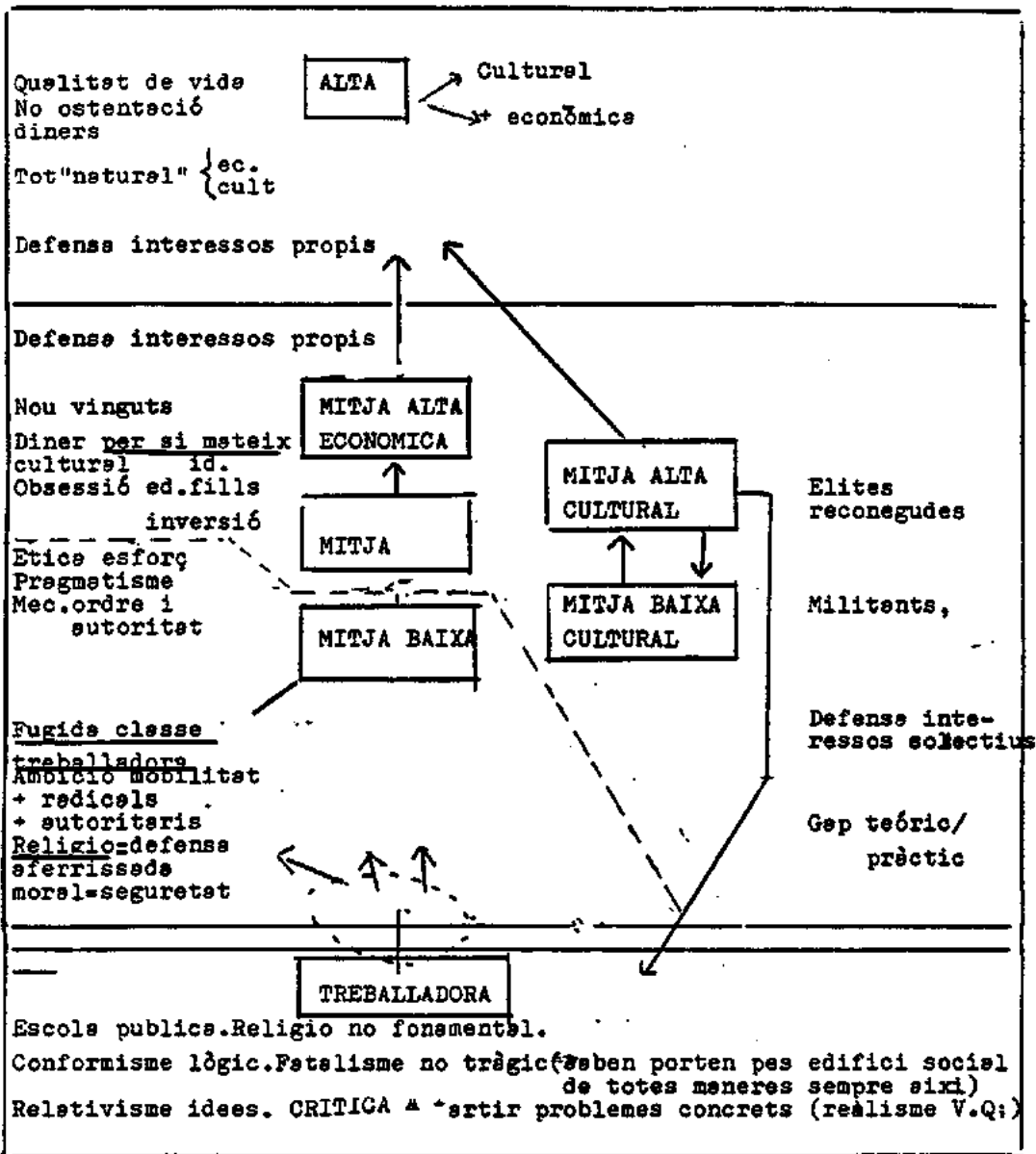
ANNEXOS

1. ESQUEMES.
- 2 .ENQUESTA QUANTITATIVA. IDENTITAT NACIONAL.
3. IDENTITAT NACIONAL.VOT POBLACIO ADULTA.
4. JOVES I FET NACIONAL

ANNEX 1:

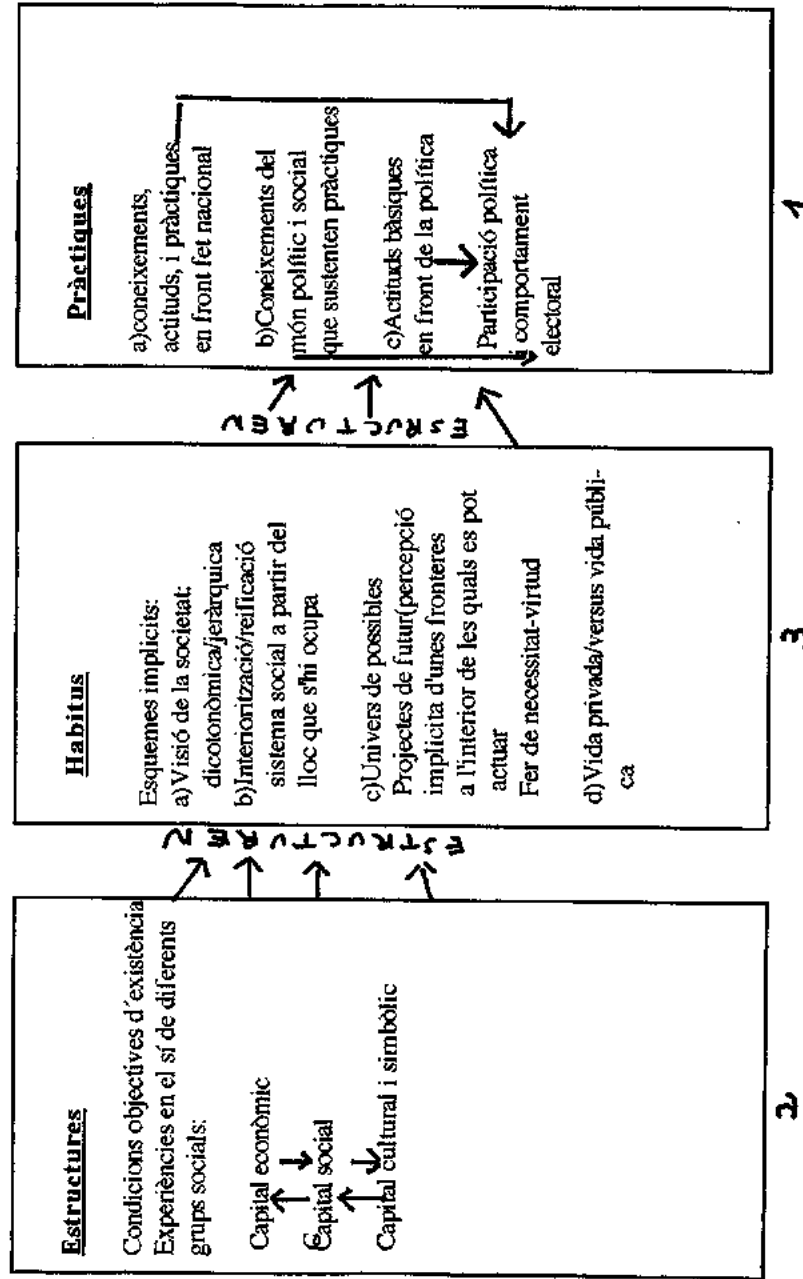
- 1. Esquemes estructura social.**
- 2. Model d'anàlisi.**

3structure social i éthos propi a les distintes posicions socials

EIXOS VERTICALS RELIGIOSOS / No religiosos
INTELECTUALS / no
MILITANTS / no
EMIGRANTS / no

Esquema teòric d'anàlisi

ANNEX 2 :

1. Enquesta quantitativa.
Identitat nacional.

a. Qüestionari

b. Fitxa Tècnica.

c. Taules (núm. 6 fins a la 34).

A) QÜESTIONARI

P.0. L'entrevistador es dirigeix sempre en català:

- L'entrevistat respon normalment en català. L'entrevista es realitza en català.
- L'entrevistat respon en castellà o bé en un català prou difícil. L'entrevista es fa en castellà.

P. 1. ¿Quant de temps fa que vostè viu a Catalunya?

- Sempre, de tota la vida, és nascut a Catalunya.
- Sempre, de quasi tota la vida, però no és nascut aquí.
- Més d'un any.
- Entre un i cinc anys.
- Entre sis i deu anys.
- Entre deu i vint anys.
- Més de vint anys.

P. 2. Habitualment (s'entén més de la meitat de l'ús lingüístic diari) quina llengua

	Parla	Llegeix	Escriu	Entén
-Català	☐	☐	☐	☐
-Castellà	☐	☐	☐	☐
-Tots dos	☐	☐	☐	☐
-Altres	☐	☐	☐	☐
-Ns/Nc	☐	☐	☐	☐

(Si no entén el català, passar a P.4).

P. 3. Respecte a l'estudi del català, ¿com l'ha estudiat?

- A l'escola com a assignatura.
- A l'escola com a llengua bàsica.
- Fora de l'escola ja acabada la formació bàsica.
- No l'ha estudiat.
- Ns/Nc.

P. 4. En quina llengua pensa que hauria de parlar

	L'alcalde de la ciutat	Els mestres dels seus fills	Policia	El cap de
-Català	☐	☐	☐	☐
-Castellà	☐	☐	☐	☐
-Català i castellà	☐	☐	☐	☐
-Més en català, menys en castellà	☐	☐	☐	☐
-Més en castellà, menys en català	☐	☐	☐	☐
-Ns/Nc	☐	☐	☐	☐

P. 5. Unicament per a les persones que no parlen català i que estan fent l'enquesta en castellà. (P.1). ¿Por qué no habla catalán?

- No se lo han enseñado.
- No sabe lo suficiente.
- No le gusta hablar en catalán.
- Ns/Nc.
- Otras. _____

P. 6. Avui dia parla català aproximadament un 60% de la població. ¿Pensa vostè que d'aquí 8 o 10 anys tota la població hauria de saber parlar català?

- Sí, hi està d'acord.
- No, hi està en desacord.
- Li és indiferent.

- Depèn.
- Ns/Nc.

P.7. El domini de la llengua catalana creu que...

- Facilita la vida social i de treball
- Perjudica la vida social i de treball.
- Ni la facilita ni la perjudica.
- No ho sap.
- Depèn.
- Ns/Nc.

P. 8. En un encontre esportiu internacional, ¿a qui donaria un suport més incondicional?

- A la representació o selecció espanyola.
- A la representació o selecció catalana.
- A les dues.
- A una tercera representació/selecció.
- Li és indiferent.
- A cap.
- Ns/Nc.

P. 9. A quines festes corresponen les dates següents?

	19 març	23 abril	11 setem.	12 oct.
-Festa Nacional d'Espanya/Hispanidad	☐	☐	☐	☐
-Diada Nacional de Catalunya	☐	☐	☐	☐
-Dia del Llibre/de la Rosa (Sant Jordi)	☐	☐	☐	☐
-Dia del Pare (Sant Josep)	☐	☐	☐	☐
-Ns/Nc	☐	☐	☐	☐
-Altres. _____				

P. 10. ¿Amb quina d'aquestes dates se sent més identificat?

- 19 març
- 23 abril
- 11 setembre
- 12 octubre
- En cap

P. 11. ¿Té actualment algun tipus de bandera a casa seva?

- Bandera del seu equip de futbol o bàsquet.
- Bandera espanyola.
- Bandera catalana.
- Bandera de la seva ciutat.
- Altres.
- No té cap bandera. (Passar a P.13)

P.12. ¿Algun cop ha sortit vostè al carrer amb aquesta bandera o l'ha posada al balcó?

- Mai.
- Algunes vegades.
- Moltes vegades.

P. 13. En un acte públic en el qual vostè fos present, ¿quines banderes hi preferiria veure?

- La bandera espanyola.
- La bandera catalana.
- La bandera de la seva ciutat.
- Cap.

- Altres. _____
 Ns/Nc.

P. 14. ¿Porta amb vostè habitualment (roba, cotxe, llibres) alguna d'aquestes banderes com a adhesiu, escut, etc.?

- Mai.
 Algunes vegades.
 Moltes vegades.

P. 15. Pensa vostè que l'obtenció de l'autonomia per a Catalunya ha estat

- Molt favorable.
 Favorable.
 Desfavorable.
 Molt desfavorable.
 Ni una cosa ni l'altra.
 Ns/Nc.

P. 16. Creu vostè que aquesta autonomia obtinguda per a Catalunya és

- Suficient.
 Insuficient.
 Altres. _____

P. 17. ¿Qui creu vostè que ha de prendre a Catalunya les decisions sobre els següents temes?

	El govern català sol	El govern espanyol sol	Ambdós governs juntament	No ho sap		
-Obres públiques	☐	☐		☐	☐	☐
-Sanitat	☐	☐		☐	☐	☐
-Exèrcit	☐	☐		☐	☐	☐
-Jocs Olímpics	☐	☐		☐	☐	☐
-Creació llocs de treball	☐	☐		☐	☐	☐
-Relació amb d'altres països	☐	☐		☐	☐	☐
-Impostos	☐	☐		☐	☐	☐
-Policia	☐	☐		☐	☐	☐
-Escoles/Universi.	☐	☐		☐	☐	☐
-Aeroports/Ferroc.	☐	☐		☐	☐	☐
-Justícia	☐	☐		☐	☐	☐

P. 18. ¿Com li agradaria més que se'l considerés?

- Com un català que viu a Catalunya.
 Com un català que viu a Espanya.
 Com un espanyol que viu a Catalunya.
 Com un espanyol que viu a Espanya.
 Li és indiferent.
 Com cap d'aquestes consideracions.
 Ns/Nc.

P. 19. Des de l'any 1980 vostè pensa que Catalunya

- Ha millorat.
 Ha empitjorat.
 Segueix igual.
 No ho sap.

P. 20. ¿Creu vostè que el Govern central a Madrid

Molt Suficient Poc Gens Ns/Nc

- S'esforça per solucionar els problemes de Catalunya ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
- S'interessa pel progrés econòmic de Catalunya ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
- És just en el retorn dels diners recaptats a Catalunya ( ) ( ) ( ) ( ) ( )

P. 21. ¿Ha pensat mai en la independència de Catalunya?

- ( ) Sí.
- ( ) No.
- ( ) Ns/Nc.

P.22. ¿En qué consisteix per vostè la independència de Catalunya?

P. 23. ¿Creu que és desitjable o no?

- ( ) Sí, és desitjable.

¿En quants anys?

- ( ) Entre 1 i 3 anys.
- ( ) Entre 3 i 6 anys.
- ( ) Entre 6 i 10 anys.
- ( ) Més de 10 anys.
- ( ) Ns/Nc.
- ( ) No, no és desitjable.
- ( ) Li és indiferent.
- ( ) Ns/Nc.

P. 24. ¿Creu que és possible o no?

- ( ) Sí, és possible.
- ( ) No, no és possible. (Passar a P.26.)
- ( ) Depèn.
- ( ) Ns/Nc. (Passar a P.26.)

P. 25. ¿Quan?

- ( ) Entre 1 i 5 anys.
- ( ) Entre 5 i 10 anys.
- ( ) Entre 10 i 15 anys.
- ( ) Entre 15 i 20 anys.
- ( ) Més de 20 anys.

P. 26. Creu que si Catalunya fos independent

	Milloraria	Seguiria igual	Empitjoraria
-La riquesa del país	( )	( )	( )
-El nivell cultural	( )	( )	( )
-El benestar social	( )	( )	( )

P. 27. Si ara es convoqués un referèndum per iniciar de forma gradual un procés cap a la independència de Catalunya, ¿vostè què votaria?

- ( ) Votaria que "sí". (Passar a P.28.)
- ( ) Votaria que "no". (Passar a P.29.)

- Ns/Nc.
- No votaria.
- Votaria en blanc.

P. 28. ¿Per quina raó votaria "sí"?

_____ (Passar a P.30).

P. 29. ¿Per quina raó votaria "no"?

_____

P. 30. ¿Què pensa sobre l'existència de partits que defensin la independència de Catalunya?

- Li sembla molt positiu.
- Li sembla positiu.
- Li sembla negatiu.
- Li sembla molt negatiu.
- Li és indiferent.
- Ns/Nc.

P. 31. ¿Amb qui creu que hauríem de tenir unes relacions més estretes i cordials?:

- Amb Europa.
- Amb Hispanoamèrica.
- Ns/Nc.

P. 32. ¿Coneix algun grup o partit que defensi la independència de Catalunya?

- Sí
- No. (Passar a P.33.)
- Ns/Nc. (Passar a P.33.)

P.33. ¿Quin? ¿Quins?

S.1. Sexe

- Home
- Dona

S.2. Edat

S.3. Estat civil.

- Solter
- Casat
- Vidu
- Altres

S.4. Parentesc de l'entrevistat amb el cap de família

- Cap de família
- Cònjuge
- Pare/Mare
- Germà/Germana
- Fill/Filla
- Altres

S.5. Lloc de naixement de

	L'entrevistat	La seva mare	El seu pare	El seu marit/esposa
-Barcelona	☐	☐	☐	☐

-Tarragona		☐	☐	☐	☐	☐	☐
-Lleida	☐		☐		☐		☐
-Girona	☐		☐		☐		☐
-Resta Estat espanyol		☐		☐		☐	☐
-Estranger		☐		☐		☐	☐

S.6. Nivell de formació/estudis de l'entrevistat.

- Sense estudis
- Estudis Primaris
- EGB / Batxiller Elemental
- BUP / Batxiller Superior / COU
- Formació Professional
- Formació Universitària Mitjana
- Formació Universitària Superior
- Altres _____

S.7. Nivell de formació/estudis del cap de família.

- Sense estudis
- Estudis Primaris
- EGB / Batxiller Elemental
- BUP / Batxiller Superior / COU
- Formació Professional
- Formació Universitària Mitjana
- Formació Universitària Superior
- Altres _____

S.8. ¿Quina és la seva situació laboral actual?

- Estudiant
- Mestressa de casa
- Jubilat/Rendista
- A l'atur
- Amb feina fixa
- Amb feina eventual

S.9. ¿Quina és la situació laboral actual del cap de família?

- Estudiant
- Mestressa de casa
- Jubilat/Rendista
- A l'atur
- Amb feina fixa
- Amb feina eventual

S.10. Si vostè veu la TV amb certa freqüència, ¿quin canal veu més?

- TV1
- TV2
- TV3
- TV1 i TV2
- TV1 i TV3
- TV2 i TV3
- Els tres canals
- Depèn del programa
- No veu la TV amb freqüència

S.11. Ocupació de l'entrevistat

S.12. Ocupació del cap de família

S.13. ¿Què pensa vostè respecte al servei militar?

- Ha de ser obligatori
- Hauria de ser professional / voluntari
- Hauria de ser substitutiu / serveis socials
- No hi hauria d'haver servei militar

S.14. ¿Quin partit ha votat vostè a les darreres eleccions al Parlament (maig 88)?

- AP
- CIU
- PSC / PSOE
- PC (PSUC)
- CDS
- ERC
- Altres
- No vota
- No ho sap / Nc

S.15. ¿I en les darreres eleccions municipals (juny 87)?

- AP
- CIU
- PSC / PSOE
- PC (PSUC)
- CDS
- ERC
- Altres
- No vota
- No ho sap / Nc

S.16. ¿A qui va votar en les passades eleccions legislatives (juny 86)?

- AP
- CIU
- PSC / PSOE
- PC (PSUC)
- CDS
- ERC
- Altres
- No vota
- No ho sap / Nc

S.18. ¿Va comprar ahir algun diari? ¿Quin?

- No va comprar cap diari
- AVUI
- DIARI DE BARCELONA
- EL PAÍS
- EL PERIÒDICO
- PUNT DIARI
- REGIÓ 7
- SPORT
- MUNDO DEPORTIVO
- DIARI DE TERRASSA
- DIARI D'IGUALADA
- DIARI DE SABADELL
- PUNT DIARI
- NOU-NOU
- Altres

No llegeix diaris

S.19. ¿Quin diari o quins diaris llegeix habitualment?

AVUI

DIARI DE BARCELONA

EL PAÍS

EL PERIÓDICO

PUNT DIARI

REGIÓ 7

SPORT

MUNDO DEPORTIVO

DIARI DE TERRASSA

DIARI D'IGUALADA

DIARI DE SABADELL

PUNT DIARI

NOU-NOU

Altres No llegeix diaris

B) FITXA TECNICA

El present estudi és el resultat de l'enquesta feta a Catalunya durant els mesos de setembre i octubre del 1988 i realitzada per ICOPSA, Institut d'Investigació Comercial i Opinió Pública, S.A., amb seu a la Travessera de Gràcia, núm. 96, 1r, Barcelona, 08006.

1. Mètode i realització

Questionari semiestructurat amb preguntes tancades i pre-codificades i preguntes obertes, codificades d'acord amb el manual de codificació elaborat a partir de la lectura de les respostes obertes d'un 25% del total dels qüestionaris.

El treball de camp s'ha realitzat entre el 20 de setembre i el 14 de novembre del 1988, amb entrevistes personals a la llar dels entrevistats.

2. Univers i mostra

L'univers objecte d'estudi i base de la mostra fou la població de Catalunya formada per tots els habitants majors de 18 anys, segons les dades del cens del 1987.

L'elecció de la mostra es va fer tenint en compte la distribució de la població segons la mida dels municipis, el comportament electoral, el sexe i l'edat. Les dades electorals contemplades foren les del període comprès entre 1977 i 1984 (1). L'objectiu era obtenir resultats altament fiables, tant per al conjunt de la població com per als distints segments considerats.

El volum de la mostra quedà fixat en 2.100 entrevistes (N=2.100), distribuïdes en 77 municipis:(2)

<u>municipis</u>	<u>entrevistes</u>
Barcelona	601
Area metropolitana	418
Municipis amb + de 50.000.hab.	362
Municipis entre 10.000 i 50.000 hab.	321
Municipis amb menys 10.000 hab.	398
-----	-----
Total	2.100

(1) S'han considerat les aportacions de l'Equip de Sociologia Electoral, en particular, Canals, R., Virós, R. "Evolució del comportament electoral a Catalunya, 1977-1984" Estudis Electorals núm. 8, Barcelona, Ed. La Magrana, Fundació Jaume Bofill, 1986

(2) Vegeu llista completa de municipis, p. ???

La selecció dels municipis s'ha realitzat mitjançant un procés aleatori, a partir de la totalitat

de municipis de Catalunya, estratificats per grandàries i d'acord amb el comportament electoral repetidament observat.

Pel que fa a la mida, es va triar en primer lloc Barcelona, després els 15 municipis restants amb més de 50.000 habitants, els municipis entre 10.000 i 50.000 habitants i els municipis amb menys de 10.000 habitants.

Cada municipi es va dividir per un nombre determinat de rutes o punts de mostreig, amb quotes prèvies de sexe i edat, fixades en funció de l'estructura de la població catalana de l'any 1987. Cadascuna de les rutes incloïa 10 individus, de manera que es van sortejar 210 punts de Catalunya per iniciar el recorregut.

Aquest procés de selecció dels entrevistats es realitza perquè la mostra sigui totalment aleatòria.

La fiabilitat estadística de la mostra permet un nivell de confiança del 95.5% i un marge d'error de $\pm 2.1\%$ en el cas més desfavorable de $p=q=50$.

A fi de conèixer la precisió de les diverses estimacions que es puguin fer en diferents segments de la població s'inclou una petita taula, on es donen els errors màxims(e) que es poden cometre, amb una fiabilitat del 95.5%, segons el volum del segment de la població considerat (n). Els càlculs estan fets per a $p=q=50$, que és el cas més desfavorable.

p=q=50	
n	e
2100	0.021
1000	0.031
500	0.044
400	0.049
300	0.057
200	0.069
100	0.098

La mostra ha estat seleccionada pel Dr. Joan Del Castillo, del Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. La realització de les entrevistes ha anat a càrrec d'un equip de 22 entrevistadors/es i un supervisor.

Cap de camp: Mireia Piella

C. TAULES ESTADISTIQUES

TAULA núm. 6

Autòctons: Autoadscripció a Catalunya segons grups d'edat

Edat	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+64	total
N=	124	180	143	126	163	183	879
Autoadscripció a Catalunya							
Em considero català que viu a Catalunya	80.6	76.0	77.6	74.4	81.7	84.2	79.4
Em considero català que viu a Espanya	14.5	15.3	15.4	16.0	11.6	10.9	13.6
Em considero espanyol que viu a Catalunya	3.3	3.4	2.1	7.2	3.8	2.2	3.6
Em considero espanyol que viu a Espanya	0.8	0.7	0.7	-	-	-	0.3
Indiferent/nc	0.8	4.8	4.2	2.4	2.7	2.7	2.9
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

TAULA núm. 7

Immigrats: Autoadscripció a Catalunya segons grups d'edat

Edat	18-24	25-34	35-44	45/54	55-64	+64	Total
N=	189	251	230	212	169	171	1222
Autoadscripció a Catalunya							
Em considero català que viu a Catalunya	42.3	31.5	31.3	34.4	40.8	36.8	35.7
Em considero català que viu a Espanya	21.7	15.5	10.0	10.8	8.3	9.9	12.8
Em considero espanyol que viu a Catalunya	19.0	31.5	39.1	34.9	37.8	36.3	33.2
Em considero espanyol que viu a Espanya	10.1	11.2	9.6	15.1	7.1	12.9	11.0
Indiferents/nc	6.3	10.4	10.0	4.8	6.0	4.1	7.3
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

TAULA núm. 8

Bandera amb la qual s'identifica segons grup d'origen

En un acte públic en el qual vostè fos present, quines banderes preferiria veure-hi?

	Autòctons	Immigrats	Total pob.
N=	878	1222	2100
Només la bandera catalana	69.2	43.7	54.3
Només la bandera espanyola	8.9	33.1	23.-
Altres(*)	19.7	19.7	19.7
NS/nc	2.2	3.6	3.-
TOTAL	100%	100%	100%

(*) Altres inclou les respostes: la bandera de la ciutat; la de la ciutat, la catalana i l'espanyola juntes; la catalana i l'espanyola juntes; altres banderes o indiferent.

TAULA núm. 12

Identificació amb la selecció catalana segons grup d'origen

En cas d'un encontre internacional a qui donaria suport incondicional?

	Autòctons	Immigrats	Total població
N=	878	1222	2100
Selecció catalana	73.3	36.8	52.1
Selecció espanyola	7.8	32.2	22.0
A totes dues	11.2	19.6	16.0
Altres (*)	5.8	7.6	6.9
NS/NC	1.9	3.8	3.0
TOTAL	100%	100%	100%

(*) "Altres" inclou "una altra selecció", "indiferent" i "cap selecció"

TAULA núm. 13

Autòctons: identificació amb la selecció catalana segons grups d'edat

En cas d'un encontre internacional a qui donaria suport incondicional?

Edat	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+64	total
N=	124	150	143	125	153	183	878
Selecció catalana	75.8	70.0	68.5	69.6	81.0	74.3	73.3
Selecció espanyola	10.5	8.0	9.1	6.4	5.9	7.2	7.7
A totes dues	8.1	14.0	11.9	14.4	7.2	11.5	11.3
Altres (*)	3.2	5.3	10.5	7.2	4.6	4.3	5.8
NS/NC	2.4	2.7	0	2.4	1.3	2.7	1.9
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(*) idem taula 34

TAULA núm. 14

Immigrats: identificació amb la selecció catalana segons grups d'edat

En cas d'un encontre internacional a qui donaria suport incondicional?

Edat	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+64	Total
N=	189	251	230	212	199	171	1222
Selecció catalana	41.3	30.3	31.3	37.3	42.6	42.7	36.8
Selecció espanyola	29.6	41.8	31.7	30.2	24.3	32.3	32.2
A totes dues	20.1	15.5	21.7	19.8	21.9	19.3	19.6
Altres(*)	7.9	9.6	7.8	6.0	6.3	2.9	7.6
NS/NC	1.1	2.8	7.5	4.7	3.0	2.8	3.8
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(*) idem taula 34.

TAULA núm. 15

Opinió respecte de si el Govern central s'esforça per solucionar els problemes de Catalunya, segons grup d'origen

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Total població 2.100
Sí, s'hi esforça molt o suficientment		13.1	23.7	19.3
No s'hi esforça gens o s'hi esforça molt poc		80.1	64.4	70.9
NS/NC		6.8	11.9	9.8
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 16

Opinió respecte de si el Govern central s'interessa pel procés econòmic de Catalunya segons grup d'origen

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Total població 2.100
Sí, s'hi interessa molt o suficientment		27.0	35.3	31.8
No, no s'hi interessa gens o s'hi interessa molt poc		63.8	60.4	66.0
NS/NC		9.2	14.3	12.2
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 17

Opinió respecte de si el Govern central retorna suficientment en obres i serveis els impostos recaptats a Catalunya segons grup d'origen

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Total població 2.100
Sí, és molt just i els retorna suficientment		7.2	17.4	13.1
No, no és just o ben poc just		73.1	50.0	59.6
NS/NC		19.7	32.6	27.3
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA n.º 18

Valoració de l'autonomia segons grup d'origen

Origen	N=	Autòctons	Immigrats	Total població
		876	1222	2100
L'obtenció de l'autonomia la valora				
Molt favorable/favorable		80.4	69.8	74.3
Desfavorable/molt desfavorable		6.0	9.0	7.0
Indiferent/NS/NC		13.6	21.2	18.1
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA n.º 19

Percepció de si el país ha millorat des de l'Estatut del 1979 segons grup d'origen

Origen	N=	Autòctons	Immigrats	Total població
		876	1222	2100
Des de l'any 1980 creu vostè que Catalunya				
Ha millorat		77.1	76.0	76.1
Ha empitjorat		6.9	6.5	6.2
Segueix igual		10.0	11.6	11.1
Depèn/NS/NC		6.0	7.0	6.6
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 20

**Opinió respecte de si el país milloraria pel que fa a la riquesa
en cas que fos independent, per grup d'origen**

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Població total 2100
Sí, el país milloraria		65.0	41.3	51.2
Seguiria igual		10.6	15.1	13.2
El país empitjoraria		10.5	22.0	17.2
NS/NC		13.9	21.6	18.4
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 21

**Opinió respecte de si el benestar social milloraria
en cas que el país fos independent**

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Població total 2100
Sí, milloraria		65.6	43.8	52.9
Seguiria igual		13.4	19.2	16.8
Empitjoraria		6.9	15.3	11.0
NS/NC		14.1	21.7	18.5
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 22

**Si ara es convoqués un referèndum per iniciar de forma gradual
un procés cap a la independència de Catalunya, ¿vostè què votaria?**

Distribució del vot segons el grup d'origen

	N=	Autòctons 878	Immigrats 1222	Total 2100
Votaria Sí		60.5	33.0	44.5
Votaria NO		14.9	34.6	26.4
Votaria en BLANC		2.5	3.6	3.1
No votaria		6.5	11.8	9.6
NS/NC		15.6	17.0	16.4
TOTAL		100%	100%	100%

TAULA núm. 23

Forces polítiques i percentatges dels seus votants que votarien "sí" al referèndum

	Autòctons		Immigrats	
	Vota "sí"	Vota "no"	Vota "sí"	Vota "no"
C.1 U.	67.4%	13.2%	46.3%	26.8%
PSC/PSOE	51.7%	29.3%	19.7%	48.4%
PSUC/IC	64.3%	17.9%	58.8%	21.6%
ERC	90.9%	3.0%	72.0%	8.0%

(*) Dades referents a les eleccions al Parlament de Catalunya, maig 1980.

TAULA núm. 24

Autòctons: vot al referèndum segons context rural/urbà

Grandària dels municipis (1)	N=	Vot					Total
		1	2	3	4	5	
Votaria "sí"	201	56.2	68.4	56.7	59.4	63.8	60.5
Votaria "no"	95	21.9	12.6	12.1	14.6	12.3	14.9
Votaria en blanc	157	2.5	3.2	3.2	3.6	1.2	2.5
No votaria	166	7.5	3.2	6.4	7.9	6.2	6.5
NS/nc	260	11.9	12.6	21.6	14.5	16.5	15.6
TOTAL		100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) Grandària municipis: 1: Barcelona, 2: àrea metropolitana, 3: Més de 50.000 hab. 4: De 10.000 a 50.000 hab. 5: Menys de 10.000 hab.

TAULA núm. 25

Immigrats: vot al referèndum segons context rural/urbà.

Mida municipis (1)	N=	Vot					Total
		1	2	3	4	5	
Votaria Sí	400	33.8	33.7	31.7	32.7	31.2	33.0
Votaria NO	323	36.5	32.5	36.0	39.1	23.9	34.6
Votaria en blanc	205	4.5	4.3	1.5	3.2	2.9	3.6
No votaria	156	13.0	10.8	14.1	9.0	10.1	11.8
NS/NC	138	12.3	18.6	14.6	16.0	31.9	17.0
TOTAL		100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) ídem taula 53.

TAULA núm. 26

Autòctons: vot al referèndum i ocupació professional

Prof.(1)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Total
N=	52	197	185	122	95	48	19	100	20	40	878
Vot											
"sí"	75.0	53.3	58.3	66.4	64.2	62.5	36.8	70.0	70.0	40.0	60.5
"no"	13.5	13.7	15.2	9.8	13.7	22.9	36.8	13.0	10.0	27.5	14.9
en blanc	1.9	2.5	2.2	3.3	1.1	4.2	0	2.0	5.0	5.0	2.5
no vot.	3.8	5.1	6.5	7.4	10.5	2.1	5.3	6.0	5.0	12.5	6.5
NS/NC	5.8	25.4	17.8	13.1	10.5	8.3	21.1	9.0	10.0	15.0	15.6
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) Professions: 1: estudiants. 2: Mestresses de casa. 3: Jubilats. 4: Obrers especialitzats i no especialitzats. 5: Administratius, dependents, venedors. 6: Tècnics mitjans. 7: Tècnics superiors. 8: Autònoms, serveis. 9: Empresaris. 10: Professions liberals.

TAULA núm. 27

Immigrats: vot al referèndum i ocupació professional

Prof.(1)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Total
N=	82	370	170	310	95	50	23	59	24	39	1222
Vot											
"sí"	40.2	32.4	25.9	35.2	40.0	28.0	21.7	39.0	20.8	30.8	33.0
"no"	40.2	31.1	37.0	33.9	28.4	3.8	52.2	35.6	50.0	41.0	34.6
blanc	3.7	3.5	3.6	3.2	7.4	2.0	4.3	1.7	8.3	0	3.6
No vot.	11.0	11.1	13.5	11.0	12.6	14.0	13.1	5.1	16.7	20.5	11.8
NS/NC	4.9	21.9	20.0	16.8	11.6	18.0	16.9	18.7	4.2	7.7	17.0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) Professions: idem taula 55.

TAULA núm. 28

Autòctons: nivell d'estudis i vot al referèndum.

Estudis (1)	1	2	3	4	5	6	7	8	total
N=	34	348	143	91	117	53	85	7	878
Vot									
"sí"	26.5	60.3	62.9	70.3	69.2	49.1	57.6	40.0	60.5
"no"	23.5	12.1	14.0	14.3	15.4	18.9	22.4	20.-	14.9
blanc	2.9	2.3	2.1	1.1	3.4	3.8	3.5	0.-	2.5
No vot.	11.8	5.5	7.7	7.7	4.3	5.6	8.2	20.-	6.5
NS/NC	35.3	19.8	13.3	6.6	7.7	22.6	8.3	20.-	15.6
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) Estudis: 1: Sense estudis. 2: Estudis primaris. 3: EGB, Batxillerat elemental 4: BUP, batxillerat superior. 5: Formació professional 6: Diplomats, títols intermedis 7: Universitat. Títols superiors. 8: Altres, NS/NC

TAULA núm. 29

Immigrats: nivell d'estudis i vot al referèndum

Estudis(1)	1	2	3	4	5	6	7	8	Total
N=	96	541	210	109	108	48	104	6	1222
Vot									
"sí"	20.8	33.3	34.8	32.1	43.5	29.2	27.9	8.3	33.0
"no"	33.3	32.7	33.8	40.4	33.3	37.5	42.2	1.7	34.6
blanc	2.1	3.9	3.3	2.8	6.5	6.3	1.0	0.-	3.6
No votaria	11.5	12.0	11.0	11.9	7.4	10.3	18.3	0.-	11.8
NS/NC	32.3	18.1	17.1	12.8	9.3	16.7	10.6	0.-	17.0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(1) Estudis: idem taula 27.

TAULA núm. 30

Autòctons: vot al referèndum i comportament electoral

Partit	CIU	PSC/PSOE	PSUC/IC	ERC	AP	Alt.	No vot.	N/S	Total
N=	439	58	28	66	7	15	137	128	878
Vot									
"sí"	67.0	51.7	64.3	90.9	14.3	53.3	51.8	38.2	60.5
"no"	13.2	29.3	17.9	3.0	57.1	26.7	17.6	13.3	14.9
En blanc	1.1	5.2	7.1	0.-	14.3	0.-	2.2	6.3	2.5
No votaria	2.8	1.7	3.6	0.-	14.3	6.7	17.6	13.3	6.5
NS/NC	15.9	12.1	7.1	6.1	0.-	13.3	10.9	28.9	15.6
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Dades referents a les eleccions al Parlament de Catalunya, maig 1988.

TAULA núm. 31

Immigrats: vot al referèndum i comportament electoral

Partit	CIU	PSC/PSOE	PSUC/IC	ERC	AP	Altres	No vota	NS/NC	Total
N=	287	254	51	25	24	52	301	228	1222
Vot									
"sí"	46.3	19.7	58.8	72.0	4.2	30.8	32.9	24.6	33.0
"no"	26.8	48.4	21.6	8.0	70.8	44.3	27.2	38.6	34.6
En blanc	4.2	3.5	5.9	4.0	4.2	3.8	2.0	4.4	3.6
No votaria	5.3	9.8	7.8	8.0	4.2	5.7	23.9	9.6	11.8
Ns/nc	17.4	18.6	5.9	8.0	16.6	15.4	14.1	22.8	17.0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Dades referents a les eleccions al Parlament de Catalunya, maig 1988.

TAULA núm. 32

Autòctons: vot al referèndum i grups d'edat

Edat	18/24	25/34	35/44	45/54	55/64	+64	Total
N=	124	150	143	125	153	183	878
Vot							
Votaria "sí"	78.2	64.0	66.2	69.2	64.2	66.7	60.6
Votaria "no"	9.7	16.7	21.7	12.0	14.4	14.2	14.9
Votaria en blanc	1.6	4.0	3.6	1.6	2.0	2.2	2.6
No votaria	3.2	5.3	7.7	9.6	5.2	7.7	8.5
NS/NC	7.3	10.0	11.9	17.6	24.2	20.2	15.6
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

TAULA núm. 33

Immigrats: vot al referèndum i grups d'edat

Edat	18/24	25/34	35/44	45/54	55/64	+64	Total
N=	189	251	230	212	189	171	1222
Vot							
Votaria "sí"	41.8	34.7	27.0	37.3	30.2	26.3	33.0
Votaria "no"	32.8	31.5	40.9	34.9	30.2	36.8	34.6
Votaria en blanc	3.7	5.2	3.0	1.9	6.5	1.2	3.6
No votaria	10.1	12.4	12.1	8.0	13.8	15.2	11.8
NS/NC	11.6	16.2	17.0	17.9	19.5	20.5	17.0
TOTAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

TAULA núm. 34

Immigrats i percepció de la independència

N=1222	Total	%
Votaria "sí" al referèndum	403	33.0
Amb la independència el país milloraria <u>culturalment</u>	619	50.7
Amb la independència el <u>benestar social</u> milloraria	535	43.8
Amb la independència <u>la riquesa del país</u> milloraria	506	41.3

ANNEX 3:

Identitat nacional i vot. Estudi a la població adulta de Catalunya.1985.

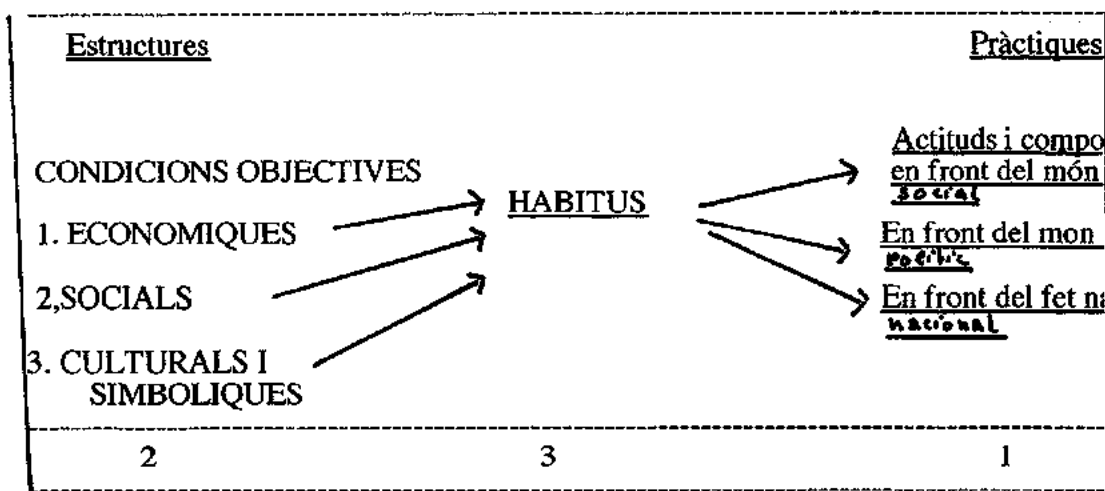
A)Objectiu, hipòtesis i temes del guió d'entrevista

- I Esquema teòric d'anàlisi
- II Objectiu de l'estudi
- III Hipòtesi de treball
- IV El guió d'entrevista
- V L'entrevista no directiva
- VI. Observacions

B)Esquema teòric aplicat a la classe treballadora immigrant.Trajectòria plana

A) Objectiu, hipòtesis i temes del guió d'entrevista

I. ESQUEMA TEORIC D'ANALISI

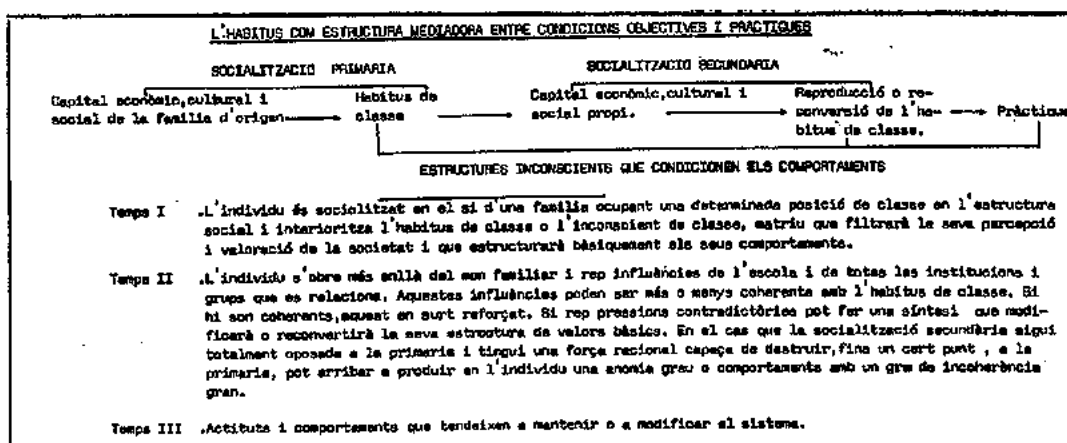
II. OBJECTE DE L'ESTUDI

La recerca segueix el procés invers a la producció de les pràctiques. En efecte, es parteix de la pràctica (nivell 1) comportaments, pràctiques i explicitacions respecte de les mateixes. Es relaciona amb el nivell 2: condicions objectives de producció per acabar en el nivell 3: l'hàbitus, mediador entre estructures i pràctiques, estructurat per les condicions objectives d'existència, estructurant les pràctiques i actuacions socials.

III. HIPOTESIS

1. L'hipòtesi bàsica que d'alguna manera serveix de fil conductor de tota la investigació és que tant les actituds polítiques com les nacionals catalanes són estructurades per les condicions objectives d'existència pròpies a la pertinença social. En efecte, una actitud, un comportament, una manera de fer i d'actuar són producte d'uns esquemes inconscients d'apreciació i de percepció del món estructurats pel cúmul d'experiències i de relacions socials pròpies a la pertinença a una classe social i a la progressiva integració en distints grups socials durant la trajectòria personal.

2. Què vol dir que les actituds són producte d'uns esquemes inconscients estructurats per l'experiència?
  - 2.1. Que des de la naixença, l'individu està sotmès a un procés de socialització-interiorització de l'exterioritat com diria Berguer-, objectivació del món social que l'envolta com a natural.

  - 2.2. Que durant aquest procés de socialització l'individu interioritza actituds, comportaments, maneres de fer i d'actuar -una cultura en el sentit ampli del terme, els propis a la xarxa primària de grups socials als quals pertany. També, a més de la xarxa primària de grups socials, l'individu al llarg de la seva trajectòria forma part d'altres grups que també intervenen en la seva socialització, i que com a nous models de referència, poden confirmar i/o modificar en part la percepció del món social.

  - 2.3. Entre els diferents grups socials que intervenen en el procés de socialització, la primària té una importància cabdal. En efecte, és la pertinença a una família la que determina la pertinença a una classe social, amb un passat, una cultura i unes relacions socials peculiars. I partim de la hipòtesi que és aquesta realitat econòmica primera, la classe social, l'axe vertebrador dels demés factors que poden intervenir en els condicionaments d'una percepció del món, i, doncs, d'unes actituds bàsiques.

IV.EL GUIO D'ENTREVISTA

Partir de les pràctiques i de llur explicitació per resituar-les en el contexte en el qual es produeixen, i en tot allò que en el decurs del procés d'inserció social ha contribuït en la estructuració de l'hàbitus implica algunes conseqüències per el guió d'entrevista.

Un guió d'entrevista en funció de recollir les informacions fonamentals per l'objecta d'estudi

El plantejament teòric implica l'elaboració d'un guió d'entrevista que inclogui els dos paràmetres del model d'anàlisi. En primer recollir informació respecte de les condicions objectives d'existència i del discurs verbalitzat que l'entrevistat en fa. En segon lloc respecte de la temàtica específica de la investigació: pràctiques polítiques-el vot o si s'escau d'altres pràctiques orientades políticament i l'explicitació que la gent en fa d'aquestes pràctiques.

L'abast de la problemàtica implica l'elaboració d'un guió d'entrevista ampli, en el ben entès que això no vol pas dir que sigui aquest guió el que es planteja fil per randa a l'entrevistat. Ans al contrari, l'objectiu de l'elaboració del guió és de permetre de fixar tots aquells punts respecte dels quals s'hauria de tenir informació. Sovint i per obtenir la informació pertinent fan falta més d'una o de dues entrevistes. És més important tot allò que es pot recollir a partir d'un diàleg no estructurat ni codificat, que no pas amb unes preguntes orientades i estanques. En efecte tot allò que és més sociològic i que està subjacent als discurs és més fàcil de poder detectar-ho en la mesura en que l'entrevistat pot expressar-se més lliurement.

Els punts centrals del guió s'organitzen en dos punts:

1) Condicions objectives d'existència: econòmiques, culturals, socials, simbòliques de la persona entrevistada i de la seva família (pares, germans, avis, amics), fent referència també a d'altres instàncies susceptibles d'intervenir en llur procés de socialització: escola, associacions, grups informals, treball, partits, sindicats, etc.

2) Actituds i comportaments en front del fet nacional català i en front de la política i del món social: intentant detectar creences, disposicions afectives, valoracions respecte del fet nacional català: Identitat subjectiva, percepció de la pròpia nació i dels sistema polític que li és propi, pràctiques i comportaments respecte de la mateixa. Nivell de problematització de la pròpia identitat. Coneixements del passat i del present de tot allò que conforma la dinàmica nacional. També coneixements, actituds, valoracions i pràctiques respecte de la política. Tinguent present així mateix preguntes que permetin detectar coneixements, actituds i valoracions respecte del món social en el qual transcorren les trajectòries individuals: expectatives, projectes, capacitat d'influència respecte del funcionament social, actitud respecte de les possibilitats d'incidir en el afers col·lectius.

La finalitat com s'ha apuntat abans és la de poder copçar al màxim tots els condicionaments objectius susceptibles d'intervenir en la construcció dels esquemes inconscients que com a producte de l'existència en el sí d'una societat, la catalana, i de la pertinença a diferents grups socials situats en posicions diferents a nivell de estructura social, estructuraren unes pràctiques polítiques.

Temes del qüestionari :

1.TRAJECTÒRIA: CONDICIONS OBJECTIVES

(Realitat social de la qual parteix l'individu i trajectòria personal).

Família: Relacions familiars: experiències de la vida familiar/valors.
Treball: Experiències. (anterior, actual, trajectòria)
Cultura: Instrucció, coneixements, llengua, organitzacions, escola, etc.
Temps lliure: Activitats culturals.

Temes del guió sobre la trajectòria social

- A) Entorn familiar
- B) Treball
- C) Família
- D) Instrucció - Estudis
- E) Escola
- F) Tipus d'habitatge
- G) Activitats culturals, polítiques i socials
- H) Activitats del temps lliure

2.FET NACIONAL CATALA

Com, de quina manera es defintoria la nacionalitat?

Com, de quina manera es defineix la identitat amb la nació catalana?

Nivells d'identitat amb Catalunya

- afectiu
- racional

Patriotisme, quid?

Símbols, quid?

Tòpics (valors en sí)

Trets defintoris, què és important per a ser català:

- Biològic (nàixer)
- Afectius (estimar)
- Culturals
- Institucionals
- Racionals
- Chauvinisme (superioritat catalana)

Nivells d'identitat amb Espanya

Preguntes:

Preeminència d'Espanya sobre Catalunya?

Catalunya sobre Espanya?

Consciència de Nació i d'estat?

Existeix un sentiment d'identitat nacional català perfectament compatible amb el de l'identitat espanyola?

El sentiment de pertinença a Catalunya exclou el de la pertinença a Espanya?

Preeminència d'un o altre sentiment d'identitat nacional?

Preeminència o no, deguda a què?. Sentit realista, pràctic?

No es pot fer res, qui mana, mana en política?

Allò que és important és que ens deixin ser catalans, si a més som espanyols que hi farem.

La política divideix la catalanitat (afectiu), uneix.

"Es igual ser catalans o espanyols, hi han coses més importants com tenir treball, una societat justa, viure bé".

"Ja està bé que hi hagin institucions catalanes... de totes maneres ban poc ens afecte a la vida de cada dia. Tot plegat més a cobrar sense treballar..."

GRANS APARTATS SOBRE EL FET NACIONAL

- A) Identificació amb Catalunya:
- afectiu
  - símbols
  - caràcter / manera de ser catalana
- B) Catalunya - Espanya
- Doble identitat, doble pertinença
  - més o menys compatibilitat entre ambdues pertinences
  - nivells d'identitat
- C) Nació - Estat (Elements Nació: Cultura, llengua, passat comú, VOLUNTAT)
- Consciència racional
  - Som una nació?
  - Què vol dir ser una nació?
  - Independència?
  - Autogovern relatiu?
  - Regió d'Espanya?
  - El vol i el dol dels catalans
  - El realisme i el possibilisme
  - El desconeixement... La catalanitat sense projecte polític
  - El radicalisme independentista
- D) La Història. El coneixement de la història és una condició "sine qua non" per la consciència nacional?

3).ACTITUDS POLITIQUES

Actituds, valors, comportaments en front de la política:

- Visió general (actituds)
- Preferències ideològiques
- Comportament

Grans temes

- 1) Actitud en front de la política
  - a) Règims polítics
  - b) Institucions polítiques

- 2) Actituds bàsiques
  - a) Autoritarisme / Submissió a l'autoritat i a les autoritats
  - b) Democràcia / Dictadura
  - c) Dimissió / Participació
  - d) Progressisme / Conservadorisme

GRANS APARTATS DEL QÜESTIONARI SOBRE LES ACTITUDS POLITIQUES

- A) Democràcia - Autoritat
- B) Militarisme - Relacions Internacionals
- C) Règims polítics
- D) Consciència de classe
- E) Comportament electoral / Imatge partits
- F) Participació en afers col·lectius.

4) PERCEPCIO DE LA SOCIETAT

- A) Sentiment de responsabilitat envers la societat
- B) Capacitat o no d'influir.
- C) Vida privada/vida pública
- D) Grau de satisfacció respecte a la societat actual
- E) Actitud participativa o passiva

V.L'ENTREVISTA NO DIRECTIVA:

L'entrevista no dirigida és una tècnica d'observació que es planteja com a objectiu la producció de informacions simptomàtiques, difícils d'obtenir altrament.

En un qüestionari estructurat és l'entrevistador el que condueix l'entrevista, plantejant a l'entrevistat un nombre limitat de i pre-formulat de respostes. La persona entrevista només pot respondre a aquelles preguntes, les quals, és ben possible que ni siguin la mena de preguntes que es formula ni que se les formuli amb els termes plantejats.

En una entrevista no-dirigida, és la persona entrevistada la que condueix, en principi, la entrevista. Començant a partir d'una consigna o d'una frase, es deixa que sigui l'entrevistat el que organitzi llur propi discurs. El paper de l'entrevistador consisteix en facilitar i a donar suport al discurs, estimulant les

ganes de xerrar de l'entrevistat i establint un clima de comprensió .

Són dues les hipòtesis que orienten aquest procediment:

La primera és que el grau de llibertat deixat a l'entrevistat condiciona ampliament la profunditat de la informació recollida. Allò que es tracta de discernir és la lògica subjacent que, a partir de la consigna inicial conduirà a l'entrevistat a abordar tal o tal tema. Per aquesta raó, no només tota l'entrevista ha de ser transcrita íntegrament, sino, que qualsevol silenci, lapsus, riures, intervencions han de ser reproduïdes.

La segona és que tot individu és portador d'un conjunt de cultures i de subcultures que reflexen llur pertinença present o passada a diferents grups socials. Es doncs a partir d'allò que es viscut i d'allò que compta afectivament per cada entrevistat que es reconstruïx allò que és sociològic, és a dir tot el seguit d'esquemes implícits i de models culturals que són subjacents al discurs verbalitzat

La recollida de informació a partir de l'entrevista no dirigeix no implica pas absència d'un guió d'entrevista, Allò que és important és de deixar a l'entrevistat que pugui formular a la seva manera les coses que se li pregunten. Cal evitar imposar les preguntes i la problemàtica amb els termes que ho ha plantejat l'investigador . En efecte, tota entrevista es desenvolupa en una situació artificial, amb tot, és més fàcil de neutralitzar l'ethnocentrisme sociològic en la mesura en que es deixa a l'entrevistat parlar quan li plagi i com li plagi . És més important tot allò que es pot recollir a partir d'un diàleg no estructurat ni codificat, que no pas amb unes preguntes orientades i estanques. En efecte tot allò que és més sociològic i que està subjacent als discurs és més fàcil de poder detectar-ho en la mesura en que l'entrevistat pot expressar-se més lliurement.

VI. OBSERVACIONS

1. Es tracta d'una anàlisi qualitativa

Més que la resposta a unes preguntes concretes interessa. RELAT DE VIDA.

... l'entrevistat es l'informador CAL DETECTAR, tot allò que permet descobrir els esquemes inconscients i les mil i una experiències existencials que els han estructurat

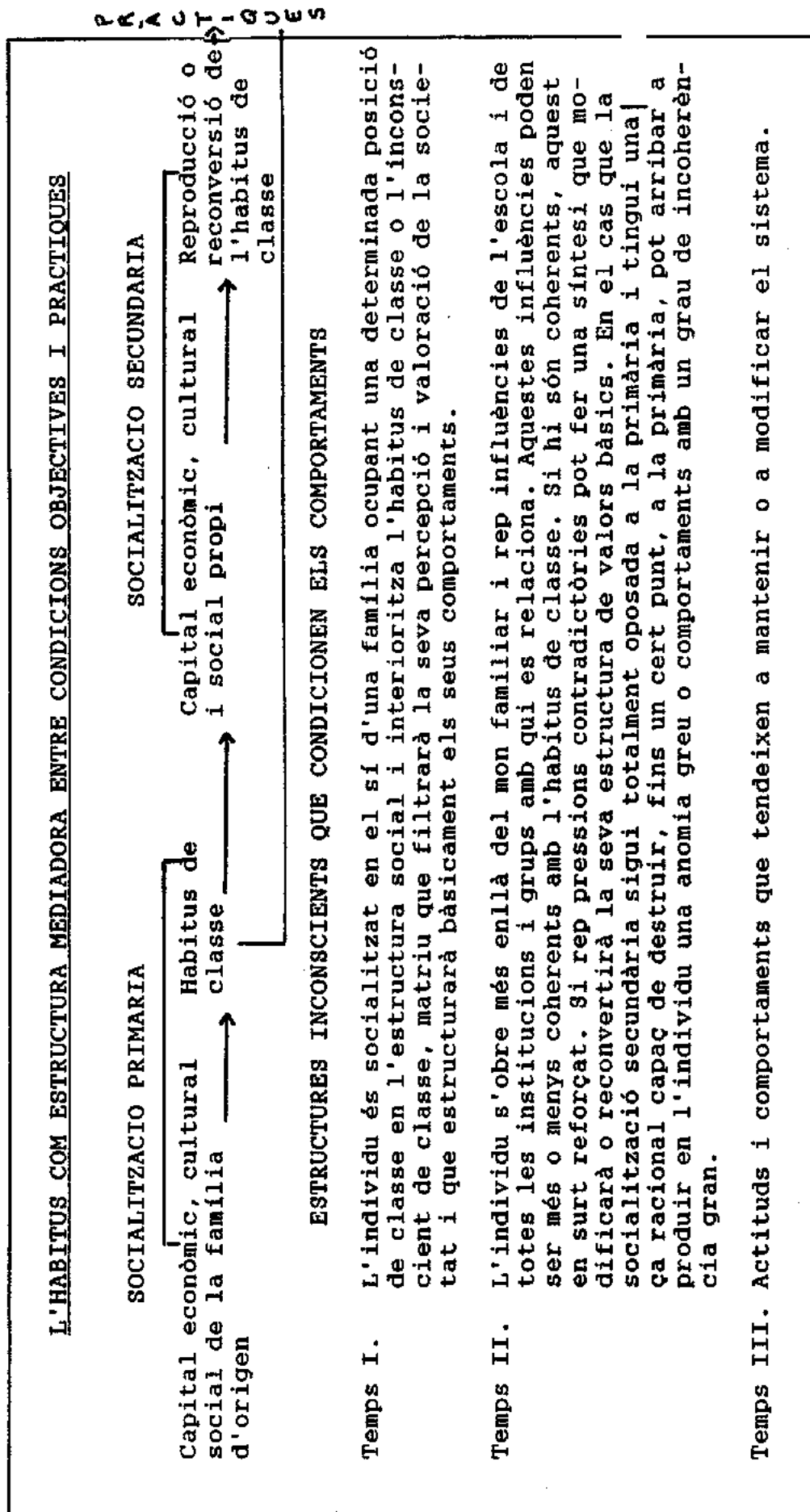
2. Encara que el qüestionari estigui plantejat bàsicament per temes, cal estructurar les preguntes o la demanda d'informació segons es cregui més convenient. Cal això si, tenir com a mínim tota la informació que es demana en el qüestionari. Si s'han plantejat les preguntes que hi han és perquè es consideren bàsiques i fonamentals per la posterior interpretació de dades.
3. Es tracta d'una informació que se li ha de donar un tractament qualitatiu. En aquest sentit no és tan important la quantitat com LA QUALITAT, és a dir, qualsevol detall és important i enriqueix la interpretació del discurs.
4. Preguntes sobre la trajectòria, experiències socials. Influència transmissió d'actituds, estructuració d'actituds.
Sempre preguntes sobre PASSAT - PRESENT - FUTUR
Socialització primària i nous models de referència -socialització posterior-, que "han produït" l'individu.

B). Esquema teòric aplicat a la classe treballadora immigrant. Trajectòria plana.

4.2. MODEL D'ANALISI APLICAT A LA CLASSE TREBALLADORA PLANA, EMIGRANT

Gràfic

Entrevistada: dona, cinquanta anys, nada a Andalusia, casada amb un andalús. Viu a Barcelona des de que va casar-se. Fa feines a altres cases. El seu home treballa a la SEAT.

I.- Interiorització de la realitat a partir de l'experiència en la família d'origen i en funció d'un horitzó concret de possibilitats assumit.

FETS	VALORACIONS	MAXIMES DE VIDA (explicites)
Experiència de viure en un poble rural on la subsistència depèn de treballs eventuals	El treball és l'única cosa que permet menjar. Es compra a crèdit a compte del treball futur	La sort de la vida depèn de la família on es neix.
Experiència de viure entre gent que pateix unes condicions semblants. Ho passen pitjor els que tenen més família	Consciència de que hi ha gent que s'ho passa pitjor.	Valor de poder tenir un treball i de tenir menys càrregues (menys fills)
Experiència de viure en una família de pocs germans. El treball del pare: "casero"	Viscut com una sort. Permet arraconar diners per a un "ajuar" mínim. S'ha d'anar menys a crèdit.	Valor de l'estalvi com a producte d'un treball.
Experiència del cacic, de qui depèn el tenir treball o no. El cacic dóna treball al més fort i al més "apañado"	Viscut com una cosa que no està bé, però que gràcies a ells hi ha el treball possible. També com a recompensa a qui es fort o espavilat.	Valor de la força física i del treball ben fet i de saber fer les coses bé.
Experiència d'un món social on hi ha els rics i els pobres i		

protegeix els rics.

l'autoritat pegui els pobres
desgraciats que no poden
menjar

Experiència d'escolaritat
curta, no mixta. Ensenyament
típicament femení.

Viscuda com una sort en
relació a d'altres del poble
que encara hi podien anar
menys. Un lloc on s'hi estava
bé, s'hi feien coses
agradables i reconegudes. Ser
callada i no conflictiva, és
molt valorat

Experiència del marit, mateixa
condició social. Menys
coneixements escolars

Viscut com a elecció

Experiència treball,
diferentment remunerat entre
els sexes

Valor escolar com allò que no
és indispensable pel treball
i per espavilar-se

Valor de fer-ho entre tots. La
sona com una ajuda i com a rol
diferent a la societat

INTERIORITZACIO ESTRUCTURA SOTA LA INFLUENCIA DE LES CONDICIONS OBJECTIVES D'EXISTENCIA.
HABITUS ESTRUCTURAT SOTA EL REALISME DE LA VIDA QUOTIDIANA

HABITUS (inconscient de classe)

VALORS BASICS

VISIO DE LA SOCIETAT

Interiorització d'una estructuració peculiar del món. Rics, els que tenen i poden donar treball a d'altres. Pobres, n'hi ha de miserables que no tenen sort. Els que tenen un tros de terra, més sort i per tant treball. Homes, els que treballen. La força. Dones, tenen cura de la casa, la família i ajuden quan poden a les feines del camp.

Visió dicotòmica del món entre els que tenen el poder de la política, les autoritats, els amos, els señoritos. L'ordre natural del món, és sagrat. No és qüestiona el fet de la dominació d'uns sobre els altres.

Hàbit de submissió. La vida és un atzar. Si fas el teu deure, ets un bon treballador i no dones problemes, tens feina

Hi ha un ordre jeràrquic i cada u des del seu lloc te unes determinades possibilitats, que ha d'aconseguir.

Interiorització de relacions socials paternalistes. El cacic-pare et protegeix, si no fiques el nas on no deus, si ets honest i mires pels interessos del patró.

Els pobres: un treball fixa, si pot ser a l'indústria i anar millorant en el temps. Es pot prosperar dins la pròpia classe, si hom és al costat de l'ordre, la pau, l'honestitat i el treball ben fet.

S'ha de fugir del conflicte, les reivindicacions excessives.

S'ha de fer i deixar fer. Treball i tranquil·litat.

Qui la fa, la paga. (si gosen subvertir l'ordre). S'ha d'aconseguir el màxim a partir del que es te, i sense anar més enllà del marc lògic de possibilitats.

L'escola és l'espai lúdic. És un luxe.
L'important és el treball que et dona el pa.

referència.

PROPI I EL DEL MARI'.
REFORÇAMENT DE LA SOCIALITZACIO PRIMARIA

FETS

Experiència de l'immigració com un ascens "horitzontal" dintre la mateixa classe.

L'immigració com la realització del somni anhelat del treball fixa.

Experiència de participació en organitzacions obreres.

Experiència de solidaritat entre els familiars que ja viuen aquí.

Experiència de viure en un barri treballador on ets reconegut com un més.

Experiència de manifestacions obreres al barri.

Experiència de la policia reprimint les manifestacions.

VALORACIONS

Viscut de manera molt dura efectivament però a l'ensem com un assoliment important.

Viscut com una millora

Viscut com quelcom conflictiu que no aporta guanys.

Quelcom que dona seguretat per afrontar qualsevol necessitat.

Viure entre iguals, sense jerarquies. On hi ha gent que ha tingut més sort que d'altres, però on no hi ha misèria.

Tenen raó pel que reivindiquen, però jo no vull complicacions.

No tenen raó per que la gent reclama el que és just i necessari (obrir un carrer).

MAXIMES DE VIDA

Reforça el valor del treball ben fet, del compliment del deure, estar al servei del qui paga el treball.

Abans era el cacic; ara l'empresari.

Devem comportar-nos be. Això reforça el valor de la submissió i del no conflicte.

"No quiero cuentas con nadie", però la familia són de la nostre sang.

Reforça l'idea d'acceptació de la legalitat i l'ordre establert. Els que porten problemes són els quinguis, els gitanos, ... són els dolents.

En les manifestacions solament aconseguixes un cop de porra.

L'autoritat te el poder i normalment la gent no aconseguix res "d'ells".

Reforça l'importància de
l'esforç personal que es veu
recompensat.

Viscut com la compensació a
l'esforç personal.

Experiència d'una millora
econòmica, compra del pis, els
electrodomèstics.

ACTITUDS I COMPORTEMENTS POLITICS (coneixement - valoració)

LA POLITICA, ELS POLITICS

"si hay poder (dinero) todos quieren mandar"
"cambio político, no sé, vivo lo mismo antes que ahora"
"mandan ellos y ya está"
"Ellos no hacen nada, ni los de antes ni los de ahora, ni los que vengan"
"ni derechas ni izquierdas, se lo van a arreglar ellos"
"El rey muy bueno. Si no es por el dicen que hubiera habido guerra". Aunque cobra un buen sueldo
"todos te van desengañando, ... vienen unos y vienen otros..."
"los políticos se ponen comodones y a mandar desde un sillón"
"el alcalde de mi pueblo de Andalucía es un hombre socialista y es bueno y trabajador"
"los políticos las buenas palabras, pero cada día más parados"
"los políticos deben poner orden y ejercer la autoridad"
"sin orden no hay trabajo"
"de hecho, los políticos no

SISTEMA POLITIC/REGIMS POLITICS

"Reagan, un tio fanático"
Desconeixement dels termes: Imperialisme, OTAN, Federalisme, Autonomies, Transició, nacionalitzar, reforma agrària.
Tampoc és clar que sàpiga distingit entre "lo que hay ahora" -Democràcia-, de "lo que habia antes" -Franquisme.
El Comunisme és dolent perquè a Cuba les dones no tenen rentadora.
No sap què és la reforma agrària però en un altre moment explicita "la tierra tendria que estar repartida entre los que trabajan" ("en alquiler")
"ni capitalismo ni socialismo, los que mandan se llevan siempre la mejor tajada"
"la propiedad es sagrada"
"los militares no quieren lo de ahora. El 23F fué un ataque de nervios. Estos tios estaban locos"
"en Andalucía, cuando Franco, se pasaba hambre"
"en lo de ahora hay paro"
"haya el régimen que haya los

PARTICIPACIO

"yo también votaba cuando Franco"
La política pertany al mon dels altres (els rics, els militars, els que tenen estudis superiors)
Es un món llunyà, desconegut.
Desconfiança "nunca cambia nada" "no se puede hacer nada"
"voy a votar no sé por qué. A lo mejor salimos mejorados"
"los que mandan en los sindicatos protegen a los suyos"
"mi marido se dió de baja de CCOO perquè habia enchufismo"
"no vaigo para manifestaciones no se consigue más que algún garrotazo"
"si hay que ir a votar se va"
"los sindicatos traen lios, follones"
"voté PSOE no por el socialismo sino por el trabajo"
"todavía me acuerdo de este muchacho Felipe, que no quería más parados"
"los sindicatos tendrían que regular el trabajo. Si falta, mujeres a casa".

"Mis padres no eran de Franco"
(havién nascut abans del
franquisme)

ACTITUDS I COMPORTEMENTS POLITICS II (coneixement / valoració)

ESPANYA

(Implicit: nosaltres = Espanya)
Espanya som tos els espanyols
Espanya és la pàtria dels espanyols

Federalisme, autonomies "no entiendo"
Catalunya no s'ha de separar... "Espanya tan
chiquita, me la dejarían hecha polvo
Autonomías... "más a chupar y a mandar"

España es mas grande y tiene más dinero, luego
siempre tiene que acabar ayudando

Identificació amb Espanya com grup primari
després de la família

Andalusia i Catalunya regions de una mateixa
nació que és Espanya

Es pertany a Espanya que es la nostra nació,
però es pertany també a Catalunya que es allà
on es viu

Son dues coses diferents, que no s'exclueixen,
dues identificacions que coexisteixen i que són
viscudes sense conflicte.

CATALUNYA

"Hace más años que vivo en Catalunya que en
Andalucía, claro que me siento catalana"

"Cataluña es la tierra que nos ha dado
trabajo..., no, no me he sentido marginada. Los
catalanes superiores?... como en todos los
sitios, hay gente trabajadora y gente
gandula... los que tienen suerte y los que no
no

Catalunya és valorada com la terra que els ha
permés un treball fix i una millora en les
condicions de vida dintre la mateixa classe
treballadora.

"que si la gente es distinta? bueno, hablan
catalán pero a mi me han hablado en castellano
y no he tenido problemas"

"a mi no me han enseñado el catalan, pero mi
hijo A. habla catalan con sus amigos y a mi me
emociona"

"no me estaría bien que me obligaran a llenar
impresos en catalan... tampoco está bien que a
los catalanes les obliguen a hablar
castellano..."

"nostalgia de Andalucía. Se l'estima però allà
s'ha passat malament. "los hijos no han estado
jamás"

"allí había más tranquilidad pero menos trabajo"

"a pesar del cansancio i de les hores extra la vida urbana té més possibilitats".

Primeres comprovacions a partir de la entrevista-tipu que hem analitzat que encara hauria d'estar sotmesa a una anàlisi del llenguatge i dels significats simbòlics implícits.

TEORITZACIO CONTINGUTS IDEOLOGICS I CULTURALS DOMINANTS.

Socialització durant el franquisme. Pàtria en sobre de les divisions. Visió armònica de la societat. Pobres i rics, cadascú compleix el seu paper. Ordre jeràrquic, natural: els que manen i els que obeeixen. Autoritat forta per mantenir l'ordre. Els que manen són els que estan preparats i cal obeir-los sense crear conflictes. Presentació de la realitat de forma maniquea: be/mal, Recompensa/càstig, Ordre/conflicte, Benestar pacífic/malestar i reivindicacions, Submissió/revolta. Família patriarcal, la dona a casa perquè és natural que el seu paper sigui secundari, d'ajuda, de complement, que cobri menys. Caràcter sagrat de la propietat privada. Desqualificació de les actituds reformadores que creen conflicte, que pot crear caos. La lluita de classes és la destrucció de tots els ideals de pau, ordre i treball. A partir del treball es conseqüeix la promoció individual i la prosperitat del país.

INCAPACITAT DE DOMINAR UN LLENGUATGE POLITIC TECNIC I DE COMPRESIO DE CONCEPTES ABSTRACTES.

Dificultat d'expressar-se en llenguatge tècnic-polític. En front dels conceptes més abstractes molts "no sé, no entenc". Aquesta dificultat d'expressió es extensiva a altres camps, confusió entre classes i escoles, entre cursos i evaluacions, confusió a vegades, entre partits i sindicats, entre CCOO i Comitè d'Empresa. Incapacitat de distingir comunisme de socialisme. Incapacitat de conèixer que és exactament la Democràcia i en que la distingueix del franquisme. Necessitat de personalitzar la política. (Reagan no m'agrada. Este pobre muchacho (Felipe) fa el que pot. El Rei es bo, L'alcalde bo, arregla coses. Els 23F eren de Franco -els meus pares no eren de Franco, havien nascut abans-). Personalització de la política. Desconeixement de les institucions. S'està a l'espera de leaders carismàtics que arreglin les coses encara que siguin durs.

REFORCAMENT VALORS INTERIORITZATS A TRAVES DEL PROCES D'INSERCIO SOCIAL I SUPORT PASSIU AL SISTEMA

En la societat s'ocupa el lloc que t'ha tocat i cal aconseguir el màxim sense sortir de la teva classe (ascensió horitzontal, no vertical). Les armes són el reconeixement de l'autoritat a tots els nivells, la submissió i l'esforç individual. Evitar el conflicte, desitjar l'ordre. Mantenir les bones costums. "Cuando llega la política votar". La política quelcom d'exterior que no es coneix, que no es domina ni s'entén, que no incideix en la vida quotidiana. Acceptació no tràgica de la pròpia situació i de la jerarquia natural. Desconfiança dels polítics. Massa partits, masses sindicats. Un caos.

En definitiva, mantenim les tradicions del sistema. Superposició de valors de l'antic règim amb valors formals de l'actual que no es viuen com a contradiccions.

. si es que yo no entiendo , porque en realidad , yo no entiendo de eso, pero por lo que se oye.. (me mira interractiva) :des unas cosas dicen que iria bien -la OTAN- y por otras no, no interesa... yo que sé, no sé que decirte

a eso, OTAN
- pero usted, estaria de acuerdo en que entrara España en la OTAN ?, osea qué formara parte de EEUU en este aspecto en...en todo lo que hace referencia a armas , o sea que nosotros aquí estaríamos igualados a Francia , Inglaterra (Reino Unido), o EEUU, tendríamos tantos armamentos aquí como allí, tendríamos que hacer un gasto en armas....

. yo no lo veo bien
- o sea...
. si , si... no, no, yo no lo veo bien, yo no lo veo bien (bis) no, porque si nos atizan, nos van a atizar igual -sí, o sea habría un gasto elevado del presupuesto(militar) que ya es elevado..
. si claro, un gasto elevado, yo no , yo no estoy de acuerdo en eso (se lo piensa) no, porque es que no ,psé , lo ves que cuando alguno venga a defenderte, esta ya hecho no lo... cuando alguien venga a defenderte... porque ¿ que pasa? que no, no , no, estoy de acuerdo, la nación no esta "mal" eso.

-¿¿¿¿ está de acuerdo en que haya ejército?
. Bueno, hm... que haya ejército.. Sí.. pero hm... como te digo yo?... pero que no, que no fueran esos grandes ejércitos

III 3

III 2

. que se... que cobran esos grandes sueldos que se llevan la mitad de, de... y un ejército que fuera un ejército (reflexiona) menos tiempo los soldados haciendo el servicio y menos "gente de gordo" metidos en el ejército, habría mucho menos dinero para el ejército , y se le podría quitar un poquito (menos supongo) a la Nación para los cuatro menesteres que hacen más falta que eso.
- Ya... pero -por ejemplo - ¿usted cree que el ejército nuestro nos serviría para algo en caso de una guerra a nivel mundial, o sea, comparando con otros países ¿qué opina usted de esto? ¿que tenemos un ejército suficientemente...
. fuerte?

- fuerte, suficientemente equipado que sea destinado a este gasto?
. Hombre, yo, yo me parece que España- me parece así por lo que oigo (bajito) parece que tiene bastante armamento ¿eh?, dicen que no, que no nos creemos lo que hay ....
-pero..
. O sea, que se ve que estamos algo preparados..
- pero en caso de...

. Hombre comparado con otras naciones, de estas grandes naciones, somos nada.. ¿eh?, pero dentro de lo pequeña que es, dicen que esta bien preparada.
- Pero, o sea, el ejército, usted cree que estaría , más de cara a los de afuera , o más de cara a los de dentro mismo... ¿entiende lo que le quiero decir?

- ¿ y a qué puede ser debido? , o sea, quiero decir qué así ahora volveríamos a un régimen dictatorial, se arreglarían las cosas?

. No (gesticula con la cabeza como para dar más firmeza a su negación), no, iríamos a lo mejor a peor si se volviera al régimen (pausa)

- de Franco

. (continua) de Franco, no yo creo que si (se refiere a lo de que iríamos peor).

-no, lo digo porque a veces hay gente que opina que si se volviera....

. ¿mejoraría ?

- mejoraría la cosa....

. Yo, ... desde mi punto de vista me creo que no..

- al menos a nivel social, o sea... político .

¿des bueno... pero a nivel social la gente tendría trabajo habría más orden, luego lo del terrorismo (sugerencia) que bueno....

. Ahora! Ahí, ahí, ahí si que toco ahí si que toca (bts). El terrorismo (énfasis) esto si que tendría que hacer este Gobierno, o si este Gobierno no, el que viniera - uno- pero que el terrorismo, yo no soy partidario de que maten a nadie, yo, eso si que es verdad, ahora (más énfasis) : que el que la hiciera que la pagará .... eso si, porque mira

. ahora te voy a decir, mi hijo, el Juan, está de entrenador en el colegio- entrenador con chiquillos de 7-8 años- y es un chiquillo, que tu sabes, que no hacen daño , son, son, buenos chicos y el Sábado entraron a pagarles una nómina...

- ¿al Juan ?

. al Juan le pegaron , no le pegaron pátiza pero le pegaron tres o cuatro (me hace el gesto) , así en la cara...

- pero ¿ delincuencia común?

. delincuencia común, común común, chicos de por allí del barrio que se han juntado como allí ahora nos han venido tantos gitanos, más chicos marentes...

- ¿qué barrio es aquel?

. el (duda) mm... en el Paseo Valladaura , en las viviendas de la PNPW- que han hecho "pa " los gitanos, como allí nos han metido gitanos, y allí nos ha venido gente de toda , más ahora se han juntado unos grupillos , que a todos estos chavales nos los tienen "fritos" / esto vamos a tener que tomar medidas con la policía o con lo que sea.....

-¿ y son gitanos estos, o son chicos "normales"?

. Son chicos "normales".

-Y entonces ¿qué pasa que se juntan con los gitanos?

112

11

me he dormido a la hora del colegio, no he podido ir, anoche ya nos confesó lo que le había pasado..

- y..

• pdes de eso si que... yo, yo.. yo no haria lo que hacen, que cogen estos delincuentes porque allí en mi barrio, en mi barrio a un chico le pincharon pero le setieron 11, pinchazos, casi le mueren... me parece que el intestino se lo rompieron y el chico estaba a vida o muerte... con unos 14 o 15 años, ha estado a vida o muerte en la Residencia - pero es que....

• y ahora empiezan otra vez Angela, ahora empiezan otra vez (baja la voz, resignada)

• pero, esto ¿usted cree, bueno, es que esto ya pasa... esto ya no es terrorismo político esto ya son Gamberradas...

• Gamberradas (firme), Gamberradas pero es que,

es que es lo que mi hijo dice: máma, es que no

hay una Policia que, que... es que no acude la

Policia por ningún lado por allí, dice porque si

de vez en cuando se pasara la Policia, dice, to-

das las noches a esto de las 10 de la noche, a las

9 y media están por allí dando vueltas, pa, pa,

... hechos grupicos, pa los chavales y cuando ven

así dos o tres chavales juntos, allá que se lian

a atizarles...

- ¿y no.....

• si no tienen ni "pa" que, si nadie les ha hecho daño a ellos ni nada.

¿no hay Asociación de Vecinos, o en la escuela de Padres (Asociación), o algo ?

• pdes algo... (plenas), pdes yo, yo esta tarde voy a subir al colegio... a hablar con los padres

- ¿ tienen Asociación de Padres?

• si, de padres, si, voy a hablar con ellos...

- ¿y usted forma parte de allí?

• No, yo ya no, yo he formado antes, porque

mi Juan fue allí antes al colegio, ahora...

• ¿ahí, sólo va de entrenador ?

- solamente va a entrenar, porque se ha hecho entrenador... como lo ven buen chaval, si dice mi

- el mio, mi hijo, dice, mira máma: se han que-

dao parados los padres, que ¿por que?, qué ¿ que

explicación tiene esto ? ¿ que porque nos han

hecho eso? ¿ que ¿ por qué? es que vaya .....

hasta nerviosos y todo se pusieron... que ¿por

qué ellos (los quinquis) han venido sabiendo la

clase que somos de, de persona ?

- ¿cuando usted estaba en la Asociación, no

habían problemas de estos, o qué ?

• no, antes no...

- ¿no había?

D. (X) 2
M.T. 2

- Ya, ¿es por eso que no le gustaría ir a una manifestación, por la Policía?
- no.. si, si (por la policía)
- o sea que la Policía ¿no ha cambiado mucho? ¿no?
- ay! no
- ¿es igual que antes?
- la Policía, la Policía (bis) dicen que ..que no pega que no.. el que pega, si que pega y en cuanto hay una manifestación así grande, "de seguida" acuden como allí esa tarde, acudieron once, once DKW, ocupas con esos que, que tiran bolas de goma y todo eso a liarse allí a tirar trabucos de aquéllos,
- no, no, yo a eso no
- o sea que...
- porque yo si fuera una cosa pacífica que la Policía no se arrojara a ti "pa" nada, siempre cuando no hicieras daño, na más que ir pacíficamente...
- como en Inglaterra .....
- .... ir pacíficamente yendo
- (en Inglaterra).. te siguen (la Policía) para que no te hagan daño justamente a ti
- claro!... pero entonces sí, pero de seguir así de esta forma "pegar "zambregazos" y a tirar bombazos y bombazos de esas, no
- o sea, que le da miedo, o sea que no se puede expresar libremente...

- no.
- o sea que, ¿usted cree que hay (realmente) libertad de expresión en este país?
- yo creo que todavía no,
- ¿porqué?, es que usted misma lo está diciendo, si sales a la calle y te dan...
- no, no, ... si es que la Policía cuando ve una manifestación que va ... porque... es que yo le he visto. (nerviosa), es que yo he visto aquella de, de, de, la que pedían rápida libre, no, camisetas, si que a una chicas porque iban dando voces e liaron se pegaron...
- y era algo, más bien social...
- claro!
- quiero decir, que no, que no era...
- no iban haciendo daño ni nada .... bueno, y acudieron lo menos 11, 11 o 9 DKW seguidas y se liaron a bajarse tíos de allí de las DKW y allí, pero si no iban haciendo nada, Dios mio de mi vida!, no, no, la Policía no, es.... yo me parece a mi que la Policía todavía no está mentalizándose ... lo que ... en lo que .. en la democracia..
- y que cree ¿ que viene de los Cuorpon Superiores de la Policía o son los mismos muchachos que... que...

largos para el trabajo, esé, esé y esé que no vengan
... uy!, eso lo hemos vivido...

-¿y entonces?

.y, y esto que te digo, iban a robar esparto, porque
allí en mi pueblo, pues se usaba mucho el esparto...

pero, el esparto no es de nadie... porque el esparto

no es, no es... es de la "gracia" (mira para arriba)

el esparto se cria de la "gracia", allí ni le labran,

ni le cavan, ni nada, si eso se cria entre las ríscas

pues iban a la montaña y cogían (los del Pueblo) un

poco de esparto y se cocía con agua caliente en las

casas y se hacían, una trenza que hacíamos, pues como

el que pillaran la Guardia Civil, lo cortían a palos

pues, a veces, fijete si eran malos, lo paseaban por

el pueblo con el haz de esparto a cuestas, pasean-

do lo por el pueblo (y) luego sabían que cuando lo

llevaban al cuartel, le atizaban (silencio)

- y esto, ¿la gente protestaba?

. no podías protestar, como ibas a protestar, Angela

con la Guardia Civil (los intocables)

- o sea, que no te quedaba otro remedio que callarte?

. no te quedaba otro remedio que callarte ¿eh?, le

pegaban a ese hombre una páliza pues se tenía que agu-

antar con ella (lo dice con resignación, como si los

dioses le hubieran forjado el destino - la páliza-)

II

Angela
C. P. ...

. arreglando olivas, si, si, él siempre estaba en un
cortijo....

- y en un cortijo, ¿te contratan siempre, o no, como
va?

. esto, esto ha sido (ya despues) lo de trabajo fijo),

nosotros, se puso mi padre de casero- ha estao varios

años con varios dueños-entonces ya nosotros mejoramos

nuestra vida, porque ya era un sueldo fijo...mejoramos

nuestra vida...

- pero...

. pero antes, cuando no era un sueldo fijo, que era un

eventual, ¿eh?, a lo mejor echaba hoy un día de tra-

bajo y se pasaba dos o tres y no echaban... al cam-

po... y eran muy severos, muy... ¿sabes lo que eran

los ricos? pues ibas, ibas a echar, habían unos peda-

zos de siembra muy grandes para labrar- labrarles y

secar la hierba- ¿no? y iba una cuadrilla a lo mejor

en el tiempo de la (olembra?)... iba una cuadrilla

a lo mejor de 100 tíos, y el dueño se ponía a la delan-

tera de ellos y le decía al "manijero": esé y esé y

esé .. mañana que no vengan, y a su casa - y lo deja-

ban parao-, o sea...

- pero...

. o sea, si no te dejaba allí aquel que do (trabajo)

trabajando ¿eh? (MUCH) si veían que alguno era un

poquillo más..., no tiraban como otros que eran más

II

Angela
C. P. ...

X

- que iban á toda la familia?
- sí, toda la familia... eso, a unos le daban 1 peseta a otro 6 reales, según tenía de edad, la madre su sueldo, el padre el suyo, claro...
- ¿el de la madre era inferior al del padre?
- sí... era inferior... y claro ya con todos reunidos sí echabas unos días, bastantes días seguidos, más, aburrabas un dinerillo, tenías que ahorrarlo a la pura fuerza, para pagar lo que debías, - que estás comiendo dos o tres meses dándose en la tienda fino....
- pero en su caso ¿no fue así verdad?
- hombre nosotros, también habla, habla temporadas que que también lo teníamos que hacer, porque a veces aquél hombre (su señorito), a veces ya, ya se le terminaba el trabajo, y a lo mejor dejaba a los obreros parados, que sé yo, a lo mejor 15 o 20 días, si le salía echar con... algún jornalillo fuera, lo echaban, ¡que noi! más esperaban porque sabían que otra vez se iban a enganchar allí..... porque a lo mejor no tenías (trabajo), y te daban, a lo mejor sacabas una fanega de pan, que eran 40 kilos, te daba el panadero .. una fanega de... allí va por fanegas, una fanega de "tarja", y luego ibas cada día con tu tarja (tarjeta), y te comprabas tu pan, y luego

cuando esto - eran, yo me acuerdo que eran 40 duros, docientas pesetas, me acuerdo yo que eran, cuando ya reunimos la docientas pesetas cuando mi padre trabajaba, pagábamos..... y, y "pa" las cosillas así menuditas, pues, como la mujer trabajaba en el ramal - ese que yo te digo - en el esparto, trabajábamos, pues "pa" las cosillas así menuditas, nos lo ganábamos las mujeres en casa....

- y, ¿donde lo vendían?

- más en las fábricas, que había fábricas allí de esparto....

- ¿había... bueno, había gente del pueblo allí, que trabajaba siempre en la fábrica?

- poca, poca, poca... porque en mi pueblo, los hombres no sabían trabajar esparto, trajeron gente de Ubeda y de Joda, otro pueblo cercano al mío, y allí aquellos se hincharon, aquellos sí que vivían bien, y ya luego fueron enseñando a algunos del pueblo, y ya cuando... mucha gente se, mucha gente se.... se....

- puso a trabajar en la fábrica...

- sí, sí, se, se solucionó su vida, se pusieron a trabajar en la fábrica de esparto

- ¿de quién era la fábrica, era de gente andaluza también?

IA

IA

están fuera, y viviendo como reyes, y las fincas ahí abandonadas, los cortijos caídos - que habían unos cortijos que aquello era una lindeza de cortijos-, los cortijos caídos, las fincas abandonadas, a esto no hay derecho...

-y, ¿que creo que se podría hacer?

• pues que creo, yo, yo, yo, lo único....

- ¿que podría hacer el Gobierno?

• yo lo único que le podría al gobierno es que las tierras se las quitara a quién no las trabaja y se las da, a los que las trabajan (con énfasis), y entonces Andalucía se levantaría..... y la gente no a de otra cosa "na" más que trabajo- pero lo mismo antes que ahora, ¿eh? -porque ahora hay pueblos que están mal, porque mira, mi pueblo tiene un alcalde que es un buen hombre, buen hombre, buen hombre, y en

Trisoma....

¿ahora?

• ahora

- ¿de que partido es?

• socialista... en Trisoma, mm..., y el alcalde no hay trabajo "na" darles a todos, todo el año, pero, está comunitario: quince días unos, quince días los otros, no ganan mucho, porque ganan mil o mil cincuenta, algo así diarias, pero mira, entre que echan, echen así esos jornalillos y estando dos o tres en la casa, y estando dos o tres en trabajando, pues ya, luego los otro quince días trabajando, pero eso ya han ganado para esos días comer, aunque no cunde nada pero "na" comer.....

... el pueblo lo están dejando "como una tacita de plata", porque tienen allí la gente "invertida" todos los días, el Ayuntamiento tiene la gente todos los días allí "invertida" arreglando las calles, arreglando....

... el pueblo ahora mismo lo están poniendo que, que que..... que es un primer, porque el alcalde, se está preocupando .....

-¿pero hay mucho paro?
• sí hay, claro, sí hay, pero como el pueblo no está lleno de gente ¿eh?, pues "pa" lo que hay lo están combizando ¿eh?...

- ¿pero no hay mucha gente que vuelve de Catalunya, o de donde han... por ejemplo del País Vasco, de Madrid, no hay mucha gente que vuelve?

• será por otros sitios porque por mi pueblo pocas han ido ...

- ¿por su pueblo no....?

• no, no, no..

- no lo digo porque se lee ahora mucho en los periódicos....

• se han ido los jubilaos, porque claro siempre a ellas les tira, aquello- se han ido varios jubilaos, sí, pero ellos mira llevan su sueldo (pensión) pues entre estar aquí que están más intranquilos, pues allí están, pero a trabajar, trabajar a mi pueblo no se han ido.

- es que....

• no sé si es que no pueden, si es que, que no hace, pero yo a veces pienso, no porque sea andaluz ¿eh?, el Gobierno porque sea andaluz- el Presidente, pero, es andaluz y ya sabes lo mal que está Andalucía, más yo creo que se tenía que esmerar un poquito más, que por otros sitios..... en todos ¿tina hace,

falta ayudar porque está todo muy mal, pero yo me na rece a mí que "pa " Andalucía tenía que meterle una poquita de ayuda....

- y ¿no....?

• cobraron por esas fincas abandonadas, y eso no está dando producción ninguno, y si eso da producto, pues yo creo que tendríamos un poquito más de producto aquí en España, y menos tendríamos que comprar fuera, y, y, más ganaríamos, yo creo que más ganaríamos porque menos habría que pagar "a" fuera....

- es que hay muchos problemas, porque no hace mucho, el alcalde de Marinalanda...

• de Marinalanda, ese sí que se mete con sus trabajadores a la huelga...
- ese alcalde...

• el alcalde, pero es u alcalde pobre, pobre y bien sabe las fatigas que se pasan y él ahora tendrá más sueldo, menos sueldo, no lo sé ....

pero, por eso que hay movimientos allá, aunque sean aliados pero hay gente en Andalucía que se mueve para...

• sí,

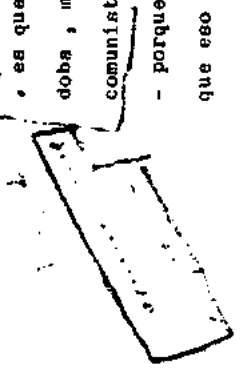
- pero también hay mucha gente que quizás no.... están organizados, quiero decir que hay gente que sí está organizada?

• es que, es que por allí abajo en Sevilla, en Córdoba, mira en Córdoba dice que tienen un alcalde comunista y que va de maravillas....

- porque por ejemplo, lo del Solís - del aceite- por que eso si que lo conoce porque le atañe...

• Ay así Ay! Ay lo del Solís! (quejosa) no, y el Solís este el hermano ¿que ha hecho ahora en Jaén? ¿qué ha hecho?, ha pillao allí a, a, a... a cuatro pobres a cuatro pobres trabajadores que han hecho el ahorrito de... ahora mismo yo tengo un tío - mira no te voy a poner otro- tengo un tío, que no sabe otra cosa "na" más que pastor, es pastor de esos que se tira todo el año en el campo, claro! como ya tenían los chicosillos grandes, pues entonces la mujer se vino al pueblo, y la mujer está en el pueblo y él (su tío) va y viene con "una Motillo", pero cuantas fatigas está pasando ese hombre, toda la vida en el campo y de noche durmiendo con los animales y en el verano, todo el santo día de día y de noche tirao en el campo, y así pasa los meses, no ve ni el pueblo, porque a él

I.2

1113

baile, no podías ir al cine, no podías ir a ningún sitio, no salías "nademás que a Misa, te arreglabas los peinados por la tarde" que era la Plaza a las ocho de la tarde- salías de Misa daban un bocallito por la plaza con otra amiga que también tenía el novio en Barcelona, y salíamos a dar así una vueltecilla, un paseo en la plaza del pueblo, y entonces nos reíamos cada una a nuestra casa...

- ¿Y trabajaba usted entonces, o no?

- No, no, entonces no trabajábamos...

- ¿Las chicas estaban en casa?

- Sí, ya la vida estaba un poquito mejor entonces...

- ¿Que había trabajado antes por eso?

- Antes en el campo, ahora...

- Bueno a recoger aceitunas...

- Bueno las aceitunas no me las labradé ningún año de cogérlas....

- Luego... entre temporada ¿que hacías?

- Pero luego ya, entre temporada, así como otras chicas se iban a segar, el trigo, yo no (bajito) yo, mis padres no me han obligado nunca a ir a segar, ni a arrancar garbanzos... que eso es muy pesado, eso es muy pesado, mis padres como me tenían a mí sola, pues..... si ellos trabajaban, pues a mí

mantenían...

- ¿Pues que no madre si que trabaja a?

- Mi madre trabajaba de casera, mi padre es caseiro en un cortijo y entonces pues yo, salía a ganar en la aceituna, y lo que ganaba, me lo dejaba mi padre para mí ajuar, me iban comprando el ajuar con lo que yo ganaba en la aceituna...

- ¿Pues entonces en familia era bastante liberal?, dentro de Andalucía... era una familia....

- Yo, yo qu quisieras que te diga, no, no... mis padres a mí no me han tenido metida en un puño, pero a mi hermano tampoco, no, no... no han sido severos con nosotros, no, no, mi hermano le decía: "padre", para nosotros allí era padre, quiero que esté tarde quiero ir al pueblo, y decía mi padre: "ay! que, que, te tiene loco la novia, mira que pegarte una caminata- porque eran lo menos, lo menos nueve o diez quilómetros, mira que pegarte una caminata que no tienes necesidad luego por la mañana madrugar- se tenía que venir de noche se tenía que levantar y venirse "pa" el cortijo, pa la hora de agarrarse a trabajar de estar allí, y pasarse por la fábrica y a la hora estar allí, no tienes necesidad, pues hombre! de jalo y ese Domingo vas - esto era el Jueves- y al final lo dejaba; anda vete! y lo dejábamos y yo

, se quedaba mi madre haciendo ramal, y nosotras, bah! a mí me dejaba ir a la escuela algunas tardes, allí hacía labores de bordar cosillas, y me acuerdo yo que me dió la maestra - que era una maestra más buena! - siempre me acordaré de aquella que se llamaba Doña Isabel, ^{me quería} yo era la mandadera de ella ..... era la mandadera de día (quiere decir recadera), "anda dile a mi madre esto o lo otro, anda dile a mi madre que ci viene el filano - tu novio- que le diga que a tal hora o cual hora, bueno..." y como no habían haberes mi madre no me compraba a mi tela, y ella me proporcionaba la tela, para que yo hiciera cositas de bordar y me acuerdo que allí a final de curso iba el inspector de los colegios de Jaén, venía, em... viendo los colegios como habían marchao durante el año y entonces poníamos como en una exposición todas las labores que hacíamos las niñas durante el año, todo colgadito, todo planchao, bordao, precioso, y entonces el ... inspector, bueno nos felicitaba y .. y nos daba una chaña, yo me acuerdo de aquello', aquello era muy bonito, eso sí que me acuerdo, siempre me acordaré, siempre me acordaré que era muy bonito aquello, ¿eh? digo, yo la enseñanza de antes, era más bonita que la de hoy

- pero, ¿ por qué? ¿ te daban más atención...? más atención y te atendían mejor las maestras ... - pero ¿era General o, bueno, ... tenía compañeras cuyas que las tenían aborrecidas o algo, por motivo políticos, aquello que pasa...? . no, no, no - que en una familia uno estropea y entonces hasta la maestra lo miraba...

. no, no, no, yo no me acuerdo de que allí había discriminación en la escuela, esto era, allí, la maestra aquello, eramos todas iguales .... se ve que yo - no por alabar-me - a ve que yo siempre era una niña callá y no sé, era buena, yo no le daba tormento a ella, y, y ella me tenía a mí más, no sé, más cariño, porque cuando una criatura es buena y le cae bien ¿no?, me tenía más cariño y era su mandadera ¿eh?, pero no, no, yo eso no me acuerdo de que había, había discriminación, no, no, porque ella me daba a todas igual de lección a todas, lo que escribía en la pizarra, todas lo teníamos que copiar igual, siempre había algunas más gandulas, que les gustaba menos estudiar ¿no?, y aquellas, pues a lo mejor les reñía, pero era porque no hacían el trabajo...

- si pero, por motivos políticos familiares nunca

T. ...
E. ...
...

... eso, gente que estaban mejor que no le hace falta de trabajar, los dejaban hasta los cortar pero la que no, pues, en cuanto podían trabajar pues la quitaban...

- un marido también trabajaba en la aceituna o no...?

- sí, bueno, cuidando marranos, si mi marido no fue a la escuela así no fue...

- No sí, yo que sé cuando enseñó en los cortijos de noche, pues, aquello que esto y se enseñó así un poquito pero él malamente sabe, mi marido sabe muy malamente, y sabes, sabes... que a él le gustaban mucho las novelas, aquellas novelas de tiros que había antes chiquitillo, le gustaban mucho y con las novelas se enseñó a leer...

- y el cine ¿no?, me había comentado ....

- y por el cine también, que le gustaba muchísimo el cine, y mira él lo tomó y, y se enseñó a leer y sin embargo escribir no sabe, fíjate,

- fue menos a la escuela que yo (se ve que no fue a la escuela), yo fui poco, pero él fue menos a la escuela que yo, estaban muchos hermanos, ellos se juntaban mucho....

- en cambio usted a sus hijos, es que debe haber una diferencia, pero....

- Hombre!, hombre!, esto ya cambia, porque....

- ¿cuando vino usted a Barcelona?

- Pues yo vine en el 61

- en el 61, y entonces ya tuvo el Angel al año siguiente ¿no? es de mi edad ¿no?

- en el 62 tuve al Angel, el año que año naciste?

- en el 62 también lo que pasa es que nos llevaron casi un año, y entonces enseñada lo llevaron a la escuela ¿no?, a los seis...

- el Angel a los cuatro años

- cuatro años

- a los cuatro años empezó el Angel la escuela, y no porque yo trabajara ni na, no, no, no, que yo ya los puse a los cuatro años para mm.....

- que era una escuela ¿ del Estado?

- sí, a

- a los cuatro años ya que diferencia.....

- sí, era como una guardería, pero le daban... ¿eh?

(o sea le enseñaban), no era guardería na más que no cuidarlos, no, no, no, era una guardería pero le daban... mm... ya le enseñaban ellos empezar a leer a hacer cositas del colegio....

- a los tres chavales los ha llevado a....?

- (no me deja acabar), ¡pues, igual, los he puesto a el Juan, pues un poquito más porque como nació en febrero hasta septiembre no empezó a leer, los tres los cuatro años, el Antonio tenía tres años menos

los estudios y ahora el problema es el trabajo...
Ahí, ya, el problema, ahí, ahí, está el problema que ahora caldrán....

- porque luego hay la mili...
bueno el Antonio ahora irá a la mili, y si este curso lo termina pues ya irá a la mili, con su ... con su terminao (los estudios)
- y ¿no sería mejor que no la hicieran la mili?

... pues así..... mira, ahora tal como está la cosa sí, sería mejor que no la hicieran, porque hay muchachos que tienen trabajo, que están aquí colocados en un trabajo y cuando vienen de la mili se encuentran sin trabajo.... ¿eh?, y entonces ese puesto de trabajo ya lo han perdido, y ya pa hacer otro puesto de trabajo les cuesta mucho, sí es que lo encuentran, ¿que no lo encuentran....

-además ¿usted cree que aprendan algo en la mili?
¿algo de provecho?

• mira, yo, bajo mi punto de vista, yo, la mili la veo así: sí, porque mira, yo creo que si hay una guerra, o eso, tienen que ir los soldados, ¿eh? pues que estuvieran preparados para saber manejar una arma, saber lo que hay que hacer, o una instrucción, o un... no sé un algo de, de que supieran algo

pero unos [tres meses y pro...]
- pero ¿usted cree que...?

• o, o, como unas vacaciones, si el Anj... dice sí es que es un tiempo tonto que nos tienen allí,
¿no que nos tienen allí? sí es que es un tiempo tonto, que, que, sí es que es un tiempo perdido... dice sí, sí, mamá, para aprender, para que te aprendas tú a manejar un ..... un arma, y todo eso, si en un mes ya sabes, pues por ejemplo llevarlos un mes de vacaciones que aprendieran y a caufita...

- pero en caso de guerra es que....
- y habría.....
- usted, como madre lo debe ver horrible....

• Ay!, de eso no me digas nada, de eso no me digas nada porque se me ponen los pelos de punta, yo no quiero ni pensarlo..

- por esto, que es... una instrucción que lleve a la gente a enseñarles a matar ¿no le parece un poco...?
• Duro, un poco duro, y cuando no tienes hijos, no te lo, no te lo, no te haces a la idea, cuando no tienes, ahora cuando tienes hijos, dices "madre mía", ya

yo tengo un hijo como una rosa que yo lo llevo, por que mandan [ellos] y ya está, se lo llevan a matar, que le maten, eso no, no, no, no, no estoy de acuerdo yo yo ni ninguna madre, eso no está ninguna madre, por

III

a la DMIH, y yo más mí, encontré trabajo de seguida de venir, lo que para es que como me quedé en estado del Ángel - como estaba tan mala...

- ¿trabajó usted aquí en Barcelona?

- sí, no sé si fueron dos o tres semanas, si me quedé al mes de estar casada, me quedé en estado...

- y ¿en qué trabajaba?

- en... para abrir un consultorio... yo, cuando terminaba la gente por las noches, lo fregaba y lo esto y tenía que estar allí todo el tiempo...

- pero entonces se quedó ya en estado y ya no...

- ya lo dejé y no sé si estuve tres semanas, lo dejé porque yo estaba mala - devolvía mucho y todo...

y dijo mi marido venga, venga a la casa y yo me estuve en la casa, como él trabajaba.

- y entonces que se crio a todos los niños hasta que...

- sí... yo no trabajé, yo no empecé a trabajar

hasta los... que tenía Juan dieciocho meses o veinte, estuve... no sé cuantos años, dos y cuatro, seis, siete, más casi ocho años sin trabajar...

- y entonces empezó a trabajar otra vez?

- sí, tuve los tres chiquillos, y hasta que no tuvo el pequeño dieciocho meses yo no empecé, porque estaba

mi madre conmigo

- su madre se vino de Andalucía?

- del pueblo, y se vino conmigo...

- ¿y se vino a vivir ya, o...?

- conmigo, conmigo, sí, sí, sí, a vivir definitivamente, sí, sí, se vino conmigo

- ¿con su casa y todo?

- estuvimos juntas viviendo nueve años, y a los nueve años como ya el piso era pequeño porque ya tenía los chiquillos grandes, y el piso me era pequeño,

más mi hermano se compró un piso con cuatro habitaciones y se los llevé, y estuvieron allí tres años luego ya, como la portería de mi casa quedó libre

más alquilamos el piso aquí y lo tienen los yayos que arrendaron el piso, y estamos allí en la misma escalera y ellos están en su casa y yo estoy en la mía...

- y entonces ¿usted que opina que la mujer trabaje?

- (suspira) Ahí, yo opino, yo opino de que sí, las mujeres tienen que trabajar siempre cuando sea necesario, más sí, ahora cuando tienen niños chicos y no, y otra cosa digo yo, tal como está la cosa del trabajo, yo digo que una casa con un sueldo puede vivir ¿eh? si no tienen lujos, que no los tenga pero para comer no falta, y ese sueldo que se lleva la mujer que se lo dan a otro padre de familia que

len a hablar y eso yo me parece que no se mueven lo que se tenían que mover, a lo mejor van haciendo y yo no lo entiendo.... a lo mejor van haciendo y yo no lo entiendo pero yo me parece a mí que no que los sindicatos, no...

- que lo ve ¿ como algo más estático, sólo de unos cuantos que mandan y.....?

¡ - y ya está, y esos están allí colocados y se ganan un buen sueldo y me parece que se preocupan bien poco, yo para mí, me parece que se preocupan muy poco y no sé si entenderé o si no..

- porque , en la fábrica donde trabaja su marido ¿ hay problemas laborales, con los sindicatos, los comités de empresa..?

- sí, sí, sí que hay, antes han estado ahí muy tranquilos y desde que están los comités de empresa, y todo esto, están na más que metiendo follones y cada vez peor, porque es una fábrica de las más buenas que hay aquí ¿eh? (DAPM), está, ..

- ¿cuántos trabajadores tiene ahora?

- más no sé los que tendrá, no te lo puedo decir porque como no sé los que hay abajo ni los que hay aquí, pero aquí no son muchos,

- pero quiere decir que desde que han legalizado los sindicatos hay más jaleo, hay más conflictividad en

la empresa de su marido que antes?

- sí, porque dice mi marido, dice mira, antes tenías un problema, dice, y hablabas con él , este, cogo es una asociación (quiere decir sociedad anónima)¿eh?

eso es una sociedad, dice, hablabas con el jefe, hablabas allí un señor que era Torredemíaz- que ya está jubilado y ahora se parece que está el hijo- dice, era un señor que te atendía, hablabas, ibas a hablar personalmente con él , un problema que tuvieras, y te, te atendía y tenías aquella franqueza , aquella cosa con él y hoy dice- hoy no te dejan hablar con él, pues se mete el comité de empresa, se mete fulano....

y no puedes hablar con los dueños ni na , y los otros no te arreglan nada! porque los otros son otros

"chupones", que están en el comité de empresa y en

la fábrica....¿entiendes?, se llevan el sueldo del

comité de empresa, el sueldo de, de que son vocales

esos del sindicato que van allí una hora o dos se

ganan el sueldo y la DAPM les paga y ganan el sueldo

aquel, y esos son los que tienen metido el follón

¿eh? , porque a ellos... eso les interesa(baja la

voz) , son dos sueldos/, y eso no tenía que ser

si estas en el sindicato y te pagan el sueldo del

los sindicatos?

• desde que están los sindicatos, ahí eso se ha acabado (suspira), ahora, pues ya le dije yo a mi marido, dije: "pápa, tu tendrás problemas, cuando tú quieras meter a tu hijo ya verás como CCVO ahí no (me hace gesto de negación con la mano), tú no lo meterás", y así ha sido.

- ¿por qué?

• ¿por qué?, pues han metido a fulanico porque es mi primo, a mi tía porque...

- ¿ve los del comité de empresa?

• sí, de los del comité, los del comité, ahí son ellos! y entonces un día cogí mi marido a uno y le dije, dice: "Algún día ya, cuando se acaben los reyes de la baraja, entonces ya echareis mano a los demás, pero mientras no se acaben los reyes de la baraja, teneis que estar metiendo los vuestros" y luego ya así que se acaban los reyes de la baraja meteréis a los demás!..... y así ha sido, yo se lo dije a mi marido, digo, digo el borrarte tú del carnet cuando tú echas mano a meter a tu hijo en la fábrica no te lo meteran (así ha sido).

- ¿o sea sería mejor para usted volver al sistema de antes, que haya el empresario, el encargado y que

el trabajador si tiene algún problema hable con el encargado...?

• sí, si, porque te miraban, porque si hacías valía, ¿eh?

- ¿y ahora no?

• no, ahora no, si haces no vales nada,]....

¿para los otros trabajadores?

• para los otros trabajadores, si tú, si tú te esmeras por el trabajo de la fábrica - porque mi marido eso sí que lo tiene, mi marido ahí... como son tantos años ños que lleva, y el se ha llevado tan rebien con la gente - y se lleva- porque mi marido es de una manera de ser que con todo el mundo se lleva bien, ¿eh?, pues... un chico que no falta nunca al trabajo, no hace nunca tarde, no coge la baja! está na más que por el trabajo y antes pues como él ha sido un hombre cumplidor de su trabajo lo han mirao pero-ahora si cumple: no lo miran y si no cumple; no lo miran... incluso hay más...

incluso te voy a decir una cosa: hay más desbarata-ajuste, el que es un sinvergüenza y siempre está cogido a la baja, y todo esto, este lo miran más

- los propios trabajadores ¿no?

• toda esa gente del comité y toda esa gente

- o sea quiere decir que si un trabajador....

- Cuando se hacen reuniones en la empresa ¿hay jaleo entre.....

- Claro que sí, entre el comité y los trabajadores, claro que no están de acuerdo con la mayoría que llevan..

- ¿el comité quien lo dirige?, dentro de la empresa, ¿lo votan los propios trabajadores?

- Claro cada uno tiene su... en, ahí cada uno tiene su comité, un partido tendrá uno, otros partidos tendrán otros y allí forman sus reuniones y.... ¿yo que sé? si mi marido no va nunca, él se desengaña y dice: "ir vosotros, yo no voy nunca", yo no voy nunca, vino dos veces y así que vió el desbarajuste- que lo hacían ahí en el patio de la fábrica, así que vió el desbarajuste y la, la... la mala dirección que llevan, y las injusticias que hacen .... no ha venido más, dice "no voy", no voy ni a una reunión....

- ¿o sea más que arreglar la situación de los trabajadores....

- El empeoran (con énfasis) la empeoran, es lo que te digo, ellos están colocados, están cobrando un sueldo del comité y otro sueldo de la DAMN, porque son trabajadores de la DAMN y todo eso del comité, y a vivir ellos meten fallones para que nadie estén de acuerdo ¿sabes? estos peleaos y ellos pues quehacer, tienen

que ir al sindicato, tienen que ir para que a ellos no les falten sus dos sueldos..... y no pueden ponerse de acuerdo porque entonces dejaban allí el "chollo"

- ¿y el caso es el mismo en la NEXT? (tu hermano trabaja allí)

- Sí en la NEXT....., si también, hay su caso pero mira un hermano que tengo allí en la Next y

I. L. | mi hermano no se mete con él, ni está asociado a

ningún sindicato, ni asociaciones, ni comisiones ni de lo otro ni de lo otro, dice: "no quiero cuentas con nadie"

- su hermano ¿también se vino a Barcelona con usted?

- No, mi hermano se vino... ya tenía yo, ya tenía yo

al Antonio nació, o sea que se vino mi hermano, más

cuatro... cinco años después que yo, yo ya he hecho

aquí los veintidos años y él más hará dieciséis.... no

no tantos no, porque tiene el año dieciocho y se lo

trajo con seis meses...

- y como es que ha tirado tanto, o sea toda su familia

ha venido a Barcelona y no a Madrid o al País Vasco?

en Andalucía ¿se veía más Barcelona, más punto claro

ve que no otro ciudad?

- Sí, sí, porque había más trabajo y lo que se buscaba...

- 2

1.2

717

vinieron, pues eramos todos, todos eramos andaluces, habia algún catalán ¿eh? pero eran dos aceras de calle una enfrente, otra está y todos eramos de pueblo, no plenamente andaluces, pero bastantes andaluces, si .... de Sevilla, de Granada, o de.... pero habia, lo mismo habia tambien de..... (suspira) Ayl, ¿como es esto?

- ¿de Extremadura?

. Extremadura, Extremadura, también habia, Gallegos también habia, pero los gallegos existen por todos sitios- son como nosotros los andaluces (en este aspecto)- el caso es que ,que Galicia...mm....

los pobres tienen tierras, pero yo no sé como, como, como se llevan toda la gente fuera de Galicia, porque ves tu en Jaén- en Andalucía - no tienen los pobres tierras..... estamos, estábamos pelaos de tener nada, pero los gallegos yo me choca como hay tantos gallegos cuando los gallegos... tienen muchas tierrecillas y tenían vacas y tenían de todo

.. Y... y se han venio también

- cada pueblo tiene sus problemas (Galicia quizás una excesiva parcelación de las tierras. lo que las hacen poco rentables por su tamaño pequeño)

- ¿que cree que es? ¿la dificultad del entorno que... como siempre la gente le ha hablado en castellano, usted a seguino hablando el castellano?

. pues sí, no, es que no se me mete, porque tú madre muchas veces me habla en catalán y ella me habla- yo la comprendo- pero yo no sé, no, no puedo, yo no puedo decir las palabras, no, no se me meten vaya

- no, pero de todas maneras ¿lo encuentra útil el que por ejemplo se lo enseñen a sus hijos en las escuelas?

. Ayl, no, yo sí Uy! yo encantá, cuantas veces se lo he dicho a mis hijos!..... yo les he dicho a mis hijos,

aprended catalán os puede hacer falta y además es bonito saber, siempre, yo siempre estoy con mis hijos en esto, es que es bonito saber y el saber, no ocupa lugar: "vosotros aprenderlo", mi Angel lo habla muy bien, mi Angel, y lo escribe ¿eh?, no voy a decir que ponga todas las letras porque a lo mejor no lo sépa igual, pero, pero es muy majo hablando catalán, yo lo siento por teléfono con los amigos....

- y sus padres cuando vinieron aquí se encontraron desplazados ellos?

. Bueno ellos no se encontraron desplazados porque estaban con nosotros ¿no? y ellos pues allí en la casa en que vivían y el barrio donde vivíamos, donde ellos

Ud.

T.

explotado a la gente mucho, esto..... es una realidad
, o sea, se dice, se escribe ... y quizás haya algo de
cierto en todo esto ¿usted que opina?, en estas ciuda-
des monetruo de Bellvitge, y... que hemos explotado
o sea que hemos crecido (no se anima a hablar) a es-
te nivel tan..... (por fin)

Yo lo único que digo es una cosa que mira : hay empre-
sarios, empresarios que sí, que han venido (los emigra-
ntes) y le han levantao el negocio, los que hayan sido
(o sea de cualquier nacionalidad), de donde hayan
sido ¿eh? no digo ni cata.... quien sea le han levan-
tao el negocio y ahora que ven que la cosa va un poqui-
to pa abajo y en vez de ganar seeses... tres millones,
van a ganar uno, y ya dicen que tienen pérdidas y ya
no quieren a los trabajadores, o sea, mientras le han
estado sacando muchos millones, los trabajadores han
sido muy buence, ahora que le sacan na más que uno (por
que la vida lo da así, porque igualmente trabajan,
pero ya la vida viene así y ganan menos, ya los echan
a la calle, ya no les interesan, eso sí que lo veo
muy mal, eso lo veo muy mal, ero sí..

- sí pero, en el Boom de la época franquista- luego-
en los años 60, cuando aquí vino tanta gente.....

. sí, cuando mi marido se vino y antes, antes ya empe-
zaban a venir, mi marido se vino en el 59

- o sea se nos dice mucho a los catalanes que hemos
crecido a costa de esto, no es que tengamos un

pírita particular, sino es que gracias al potencial
de mano de obra que ha venido....

- que ha venido ¿ha levantao Catalunya? (se acaba la
cinta)

- seguimos hablando de la inmigración.... no ha dib
cho que donde hay....

. sí donde hay (gente).... sí hay mucha gente para, que
ra trabajar y todo, ahora entonces la economía se dib-
ne que ver, subir y aquí, pues como tanta gente ha veni-
do, ¿entonces la economía ha subido pero sí antes,
sí antes habla por ejemplo de catalanes mediorami-
llón y ahora hay tres, que tres al menos cuatro millon-
nes o más ¿eh?, pues sí eso ha producido se ha tenido
que ver, ha tenido que subir (la producción) o sea en-
tonces ¿que iba a hacer Catalunya? con tanta gente aquí
todos a comer y sin producir, esto tanto para Catalunya
como Madrid, como Sevilla como todos los sitios por-
que la gente.. como la gente ha subido, ¿entonces ha teni-
do que subir la producción.

- y ¿usted cree, o sea.. la razón por la que Andalucía
no se ha desarrollado se debe a esto?

. no, no

- o sea, que haya habido un traspase de riqueza de una
zona a otra.....

que todavía subsiste un cierto t pico de machista, aunque entre la juventud esto evolucione y las chicas se van espabilando.

He veo obligada a hacer este apéndice para sustituir un trozo de cinta (unos veinte minutos), que no se porque motivo han quedado grabados con un ruido de fondo que supera el de la propia grabación por lo que me ha sido imposible reproducir exactamente lo dicho, sin embargo, al hacer la transcripción breve tiempo después a la grabación lo que me ha permitido acordarme de algún trozo) y al escuchar varias veces este trozo en un aparato estereo he podido coger frases y palabras asi como preguntas que se han orientado hacia el tema con lo cual he confeccionado este apéndice lo más aproximado posible a lo realmente grabado. A partir de aquí continúo la transcripción y prosigue con el machismo.

- O sea que problemar con el machismo y asi

usted no ha tenido?

- en mi casa no, en mi casa no, ni creo que mis

hijos lo tengan ni yo tampoco... y hemos sido de los de antes...

- pero en Andalucía....

- si ha habido, ya lo creo que lo ha habido, mucho machismo, mucho....

- y él le ha chuscado....?

- la mujer, mira ahora, ahora mismo... bueno ahora no ya llevan unos años que aún, aún uno de la Misa sigue  no? pero cogen y se van a Misa y después de ir a Misa se van al bar y se toman una cerveza, o un café, o algo, o, o como en la plaza venden helados y eso, después se toma un helado el matrimonio, pero ahora ya va el matrimonio que antes no iba na más que la mujer sola (se refiere a Misa), y el hombre, f ces con los hombres all  en la plaza, no quedaban todos los hombres en

ellos hechos corrillos en un sitio que se llamaba el Club y la mujer sola a Misa y al salir de Misa a su casa y el hombre luego se iba al bar con los amigos a beberse un chato de vino y eso, a hablar con sus amigos... y luego se iban a cenar a su casa, y la mujer sola.

- y aquí en Barcelona, bueno aquí en Catalunya,  lo vio igual o...o no?

- no, (firms) muy diferente no, aquí los hombres siempre iban con las mujeres...

-  usted se identifica con Catalunya?

- si

-   él?   se considera catalana?

-  as mira yo voy a llevar aquí casi m s años que en mi tierra,  es fíjate   si me voy a sentir catalana...

- ese lema que dice: "Catalán es todo aquel que vive y trabaja en Catalunya"  on lo parece  nto?

Handwritten notes and scribbles, including the word "Catalán" and other illegible markings.

Handwritten notes: "F. de C. de" and "Catalán".

Handwritten Roman numeral: "II".

- y sobre las Comunidades Autónomas que le parece, son sólo burocracia, que es empallosar más la cosa...
-yo.....

- más gasto.....
- (le gusta lo del gasto), sí, sí, sí... eso, eso
- ¿lo ve factible, como manera de organizar el poder, como ....?

- (baja la voz) yo me parece a mí que no, yo, yo co-
mo lo que veo es eso, que ahora mismo aquí en Catalunya hay un Gobierno, o sea que hay mucha gente que están cobrando, y eso es un montón, eso, para la ... región Extremadura.. todas, todas piden la Autonomía ¿eh?, es un gasto porque en cada región hay su Gobierno, y eso no puede ser, eso no porque es mucho dinero y no puede ser al menos pa mí, pa mi modo de ver, o sea no sé si entiendo o si no, sugiera, ahora yo, yo personalmente lo veo así, que veo que cada, cada región tiene su Gobierno y eso, eso es un gasto muy grande pa que hayan muchos chupones..

- usted las suprimiría (las Autonomías) y volvería a centralizar?
- a centralizar otra vez, sí
- ¿que se tratará como antes, regiones? L...
- sí, porque como, como es una Autonomía que de todas

materas, está autónoma pero no tiene poderes o sea que de todas maneras tienes que estar asistidos por ellos pues entonces...

- o sea que usted no lo ve una Autonomía plena...
- no, como de todas maneras has de estar regido por ellos, porque ellos no te dejan hacer lo que, lo que se tiene que hacer cada uno, o lo que se quiere hacer cada uno en su región, tienes que estar dirigido por ellos, pues pa eso nada, un Gobierno, y y todo igual, todos por ese Gobierno y habría menos gasto, porque, porque ahora hay muchísimo gasto

- y en el caso de que fueran federaciones cada una con un poder it. propia. No lo vería bien:

- no
- o sea que, que todo el mundo tuviera mucho poder o sea que cada región autónoma, que cada Comunidad Autónoma tuviera.....
- no (énfasis) entonces yo creo que sería peor, ¿que se desagregaría la unidad?

- no, porque el que tiene poder quiere mandar al otro el otro también quiere mandar y entonces es un follón yo para mí no.
- ¿usted cree que el ejército podría ayudar a que se mantenga la unidad de España? ¿puede ser más

→ T. 2. 3
+ T. 2. 4

T. 2. 3
T. 2. 4

democracia?

- no, no... porque yo creo que si tuvieran ganas de tirarse a la calle ya se hubieran tirado, porque lo que están haciendo...están acobardados ¿eh?..

- ¿y lo del Tejero?, lo del Tejero, ellos se tiraron a la calle.....

- (piensa).... siempre tienen que haber algunos, algunos chalaos en todas las cosas, ya está, esos dos tíos estaban chalaos, porque esos fueron y levantaron a los otros, pero mira como, como se estuvieron quietos todos, fueron aquellos dos chalaos ¿eh? locos, que son locos y ya está.....no...

- ¿usted cree que lo del Tejero a sido a consecuencia de la transición democrática y....?

- sí, porque a ellos no les ha podido caer bien eso no, porque, es lo que te he dicho antes, Franco era Franco y ellos eran de Franco, pues eso a ellos no les cayó bien..

- ¿y usted, que es lo que considera que se ha hecho positivo durante la transición?

- no sé, no sé....
- bueno, desde que se murió Franco, hasta ahora - la transición- y luego la democracia ¿que es lo que le parece a usted mejor? (silencio) ¿que es lo que.....?

- no si ya te entiendo, pero por eso, no sé que lo

es lo mejor.....

- ¿hay algo que..... haya visto usted un cambio sustancial con el régimen anterior y que realmente le haya gustado?

- (piensa)..... Yo que sé, no sé que explicarte, dicen, bueno, que hay libertad de expresión, yo como lo mismo era antes que ahora, yo no sé si hay libertad o no, ¿comprendes?, lo que te quiero decir, yo vivo ahora lo mismo que antes.....

- no, no cree que.....

- de libertades, yo como no me meto con nadie, ni yo soy político, ni yo entiendo de política, ni yo.....yo vivo mi vida

- o sea, ¿que usted lo ve como antes, no lo ve.....?

- yo, para mí, para mí yo vivo como antes, ahora....
- y ¿el hecho de ir a votar, la gente.....?

- (calla un momento y me dice) yo antes también he ido a votar, yo iba a las elecciones sindicales -cuando Franco-, pues yo me iba a votar, allí abajo a la Trinidad....

- ¿ah sí?

- sí, sí, sí al colegio nacional, a la Trinidad yo allí había votado varias veces....

- y, ¿por que iban a votar? ¿por que se votaba?

- por Franco.....Ah! tantas que decir sí.....

- pero ¿hablas de decir.....?

III: 6
11/12

III: 6
11/12

III: 6
11/12

III: 6
11/12

..cuando se habla en un mitin se dice muchas, y luego.....

.dijo ellos no hacen nada , Angela, ni ellos ni los siguientes ni los que vendran.....

-entonces ¿que propondria usted? ¿que hubiera un sólo jefe para 40 años más, una persona que estuviera allí y.....y ya no hubieran elecciones , sólo que fueran cambiando los ministros...?

. no, lo de antes tampoco, a lo de antes no volvamos...

- ¿dónde que se podría hacer?

. más no..... no sé , lo único que tenemos es tranquilidad, eso sí, pero también has pasado lo tuyo, como hemos pasado tanto hambre y tanta escasez de todo, que , que en ocasiones no te podías comer ni un huevo frito porque no lo pillabas nunca

-eso no lo quiero yo ni ver- ahora,...ahora llevamos unos años acá que viviamos bien - que bien mal que lo hemos pasado- sobretodo que no había ni un comer si había una guerra lo mismo sería con el socialismo, con el comunismo con los d. izquierdas, con los de derechas, esos sí, eso sí.....ahora vamos a ver si viene un Gobierno de derechas, si lo va a arreglar o si se lo van a arreglar los ellos, con esos no

77.7

11

verdad

11.1

. los militares o el capital no le dejan hacer, si y al Rey ¿como lo ve,? ¿lo ve como posible....?

. yo que sé, el Rey dicen que es muy bueno , muy bueno yo que sé, eso yo no.....

- ¿no lo ve como un personaje político activo, sólo lo ve como un estamento....

. si..... (duda)

- ...algui que está allí...

. sí, está allí, está cobrando muy buenas pagas....

... y que no se mete....

.ahí, dicen algunos que si no fuera por el Rey, más ya estaríamos otra vez....

- ¿usted lo cree esto?

. no, es que lo veo con descontento .no lo sé.....

...muy buena fama si que tiene por todos sitios,¿ves?

yo lo único es que si que me cogo a las palabras que dijo, la primera vez que dió un "mitin" de esos, dice:

...yo quiero ver si un parao en España" palabra que se quedan a medio hablar....

-entonces....¿quiere decir que la realidad le choca tanto con lo que se dice que no....?

. ¿des lo más o es todo igual....

- o sea , que usted cree que los políticos no nos puedan sacar de... o sea, los actuales políticos

11.7

11

11

no la veo aquella entusiasmada al decir no, yo veo que
 esa persona nos puede sacar del atolladero.....
 • es que a veces piensas y dices bueno, es que aquí
 ahora mismo dicen serán dos, tres o cuatro años y se
 notará la mejoría, se verán algunas cosas pero otras
 no porque todavía falta.. hay mucho por arreglar,
 porque dice que está muy mal España y yo no sé....
 -pero usted cree que hemos mejorado de, de cuando
 se murió Franco o ahorahoy alguna mejora? ¿hay algo
 que usted encuentre realmente cambiado?
 • (ni una, pero no me contesta)
 - o algo que haya empeorado, que realmente diga, más
 antes estábamos mejor.....
 • bueno, yo no sé... lo que ha empeorado es el paro
 hay millones de paros y antes no había tantos millones
 antes todo el mundo estaba trabajando, eso se ve que
 ha empeorado la cosa, ahora, dicen que esto viene de..
 ...mm.... que es en general, es mundial.....
 - bueno, pero usted cree que la cultura puede influir
 mucho en el desarrollo de un pueblo, la cultura, el he-
 cho de que todo el mundo vaya a las escuelas, aprenda
 .....
 • no sé que contestarte a esto...
 - usted cree que si los andaluces hubieran tenido
 todos más oportunidades de aprender, quiero decir
 que.....

no hubieramos sido tan.....
 - se hubiera desarrollado (Andalucía), mucho más de
 lo que lo está ahora, o sea a parte de que han tenido
 problemas.....
 • a la mejor sí, a lo mejor sí, porque como no hemos
 sabido na y ellos han sido los que han sabido más
 te han mandao como les ha dao la gana, a lo mejor sí
 tú hubieras sabido más hubieras dicho.... hubieras sabido
 otras cosas y no hubieras sido tan, tan...." alfabeto"
 como eras, que no sabias ni lo que te decían... a lo
 mejor sí, si hubiera habido otra enseñanza más.....
 - porque a sus padres de pequeños ¿no les mandaban
 a las escuelas ni nada...?
 • mi padre y mi madre no han ido, mi padre y mi madre
 no ha ido a la escuela, mi padre y mi madre no saben
 na más que poner su nombre....
 - ¿había escuelas, o ni tan sólo habían?
 • cuando ellos..... si que habían, alguna habría
 nacionales, allí las escuelas: de mi pueblo eran
 todas nacionales no eran pagando, no todas eran
 nacionales, yo creo que toda la vida habrán habido
 escuelas.....
 - pero....
 • lo que pasa es que, es que, que..... es lo que se

11.3

12

• el, (segura), no estoy conforme yo con eso...
- no
• no, porque yo, tenía muchísimos menos libros, porque yo con un libro, con un libro, yo sabía más que mis hijos con tantos libros, no estoy de acuerdo con eso....
¿usted cree....?

• ahora son muchos temas, que es imposible de que todos esos temas se les puedan quedar en la cabeza y antes como eran menos temas, ahí, como, como de cuatro partes, quizás tres no eran y era una sola de cuatro partes ¿eh? ,pées estaban estudiando aquello y aquello se te metía a ti en la cabeza y, y cuando tú tenías que hacer aquello, lo sabías, pero ahora que sí es... esto.. que sí está evaluación que sí la otra evaluación, que sí hay que hacer esto que sí lo otro, que sí en fin... un montón de libros así, que esos libros es imposible..... no, no estoy de acuerdo eso.... tantos libros, mira , un niño- ahora te voy a poner un ejemplo, mi vecinita de enfrente- que está haciendo este año el primero de escolar ¿eh?, con un montón de libros que le han arrimao allí , que no sabe leer, que no sabe leer la criaturica, que va a saber esa niña con ese montón

de libros que lleva .... va a aprender , pées ni no leerá ni un libro,pées poner como antes ponían, primeramente pées enseñarles las primeras letras ¿eh? y cuando sepa esas tres cartillas que hablan antes , que ya, cuando te...mm.. cuando ya te cambiaban el primer libro ya sabías leer, pées entonces al segundo año que le manden el tomo de libros , pero si este año esa criaturica que va a hacer , pées como esa miles...

- esto son libros de texto , pero, por ejemplo, ¿usted cree que en la escuela a sus hijos les habren las ganas de leer libros, novelas y ensayos y poesía, les... ¿Plenen afición?

• no, no los veo, no los veo .....

- ¿no les ha ayudado la escuela para aficionarse a la lectura.

• eh...cuando han ido a aprender algo, a leer algo porque les ha interesado para una evaluación, para un examen o algo, pées han ido a la biblioteca a buscar libros y esto pero...el único que veo que lee mucho es mi Angel, el Angel si lee muchos libros, a ese le gusta leer y el Antonio también ha leído bastantes libros ahora el chico lo veo que nada, nada,nada...
- o sea que , que no... que leen muchos libros de tex-

- me gustaba...
 - me gustaban más las noticias, sentirme en la radio...
 - sí, sí, sí...
 - prefirió la versión que le dan en la radio...
 - sí, sí,
 - o sea que es diferente (la versión)
 - es que te enteras de más cosas, es más interesante por eso...
 - y por ejemplo, no sé, él le gusta el cine, o el teatro, o...?
 - el cine no, el cine no me gusta, teatro...
 - ¿ha hecho teatro alguna vez, de joven...?
 - no.
 - ¿no se hacía con el pueblo se hacía algo de teatro?
 - no, no se hacía, no...
 - representaciones, quizás en Navidad...
 - no, no antes no se hacían esas cosas, allí no se hacía... allí cuando te iban a una obra, un teatro... una fiesta de, del pueblo, una fiesta grande a lo mejor hacían una obra de teatro pero un día o dos - a mí me gustaba mucho el teatro...
 - ¿ve, a veces...?
 - sí, me gustaba mucho, porque a mí me gustaba mucho y a mi

- me gustaba... a mi mamá le gustaban los cafecillos, pues no vamos...
 - y ¿van al cine tampoco?
 - no, yo no voy al cine, ...
 - no se ponen de acuerdo...
 - no, hac lo menos, los menos, si no hace ocho años o, o diez años que no he ido al cine, no he ido, no me gusta nada... no me gusta así me voy a dormir! pues no estar durmiendo en la butaca, pues me quedo en mi casa...
 - y en cambio el teatro sí...
 - el teatro sí
 - ¿que hacían en Cuba?
 - sí a veces hacían alguna obra de teatro, pues ya te digo, pa las fiestas del pueblo, pues antes de de la hora de irse al baile-porque hacían un baile público- ahí en un salón grandísimo, pues antes de ir al baile, pues daban la función de teatro y a mí siempre me ha gustado mucho y yo me acuerdo...
 - ¿que eran del pueblo?
 - no, no, no, erando una compañía de afuera, contrataban como ahora éno? y traían... y yo me acuerdo - fijate- cuando hacían, hacían diecinueve, esa, cinco veves de momento, que era una tradición que te hin

- por ejemplo, está otra, más que partido y programas lo que nos interesaría sería un Gobierno con autoridad ¿usted cree que es esto?

. sí, que tuviera autoridad y lo respetaran, sí...

- y, y cómo la harían ejercer esta autoridad, como? . pues yo que sé...pero es que , yo me hago un lío no que fuera...ma.. no que fuera una autoridad....que fuera militar,no,

-no

.no, en lo que estamos , pero que estuviera o que le dejaran tener una autoridad, ¿eh? y que lo respetaran e hicieran lo que el Gobierno dice.....

- pero , para tener esta autoridad¿tendría que estar respaldado por los militares?

. hombre! , yo creo que sí, que, que sí que lo tendrían que respetar que pa eso es un Gobierno, tienen que respetarlo, si hace las cosas bien , pues alabado sea.Dios lo hace bien y lo tiene que respetar si lo hace bien, que lo hace mal, pues lo tienen que respetar a ver- yo que sé como lo explicó yo está ahora-

- o por ejemplo- es igual-

. no sé, no sé yo.....

- está otra frase...unos catalanes son más unidos en situación social , están siempre unidos por su catalanidad, aunque la política los pueda separar

-¿usted cree que esto es verdad? que siempre estamos unidos no?...

. o sea que los catalanes están unidos por ser catalanes... nes....

- sí y que sólo nos podemos....

. Ah!, no

- que sólo podemos estar separados por la política, pero que en el fondo.....nos consideramos muy unidos ¿como lo ve esto?

. pues yo no sé , yo no veo a los catalanes unidos entre, entre los catalanes -entiéndeme- no unidos a nosotros, no, hay una unidad más lo mismo que los andaluces tienen una unidad porque son andaluces, pero no aquello cerrados, cerrados de estar unidos , yo no lo veo así....

- o sea que estamos unidos como cualquier otro pueblo . como cualquier otro, lo mismo los andaluces con los andaluces están unidos los andaluces pero no cerrados no sé .....y yo veo Catalunya igual, así ser a nosotros de cerrados no,no....

- y , ¿usted cree que la lengua es un problema aquí en Catalunya? que nos tendríamos que dejar un poco tanto de historia con el catalán y que todo el mundo hable lo que quiera....

. sí, sí, yo soy partidario de que a mí me gustaría

T
T

T
T

ANNEX 4 :

1. Joves i fet nacional.

- a. Entrevista.
- b. Anàlisi entrevista.
- c. Esquema teòric.

A)

ENTREVISTA SOBRE ACTITUDS POLITIQUES I NACIONALS

A. BIOGRAFIA

I. Edat. Sexe. Estudis. Treball. Lloc de naixement

T'agraïen els estudis que fas?
El treball?
Per què ho has decidit?

On has cursat els estudis primaris?
Has canviat d'escola?
Per què?
I els secundaris, FA...? (privat, públic, acadèmia)

I. Entorn familiar

On han nascut els teus pares i els teus avis?
On viuen els teus pares actualment?
Professió / Estudis del pare
Professió / Estudis de la mare

III. Experiència familiar / educativa

Creus que el teu pare o mare són autoritaris?
Amb qui dels dos t'ens més?
Sobre quins temes has tingut més discussions a casa:
sortides, amics, estudis, treballs...

Escola: Eren autoritaris els professors?
Hi havia possibilitat de participar en la presa de decisions de la classe, d
l'escola?
Creus que l'escola t'ha possibilitat la formació d'una consciència crítica?

IV. Coneixement del país

Llengua: a casa parleu català?
Has cursat estudis en català?, EGB, BUP, FA, Universitaris?
El català, l'entens, el llegeixes, el saps escriure?
Si no és a l'escola, on l'has après?

Geografia: Coneixes Catalunya? viatges habitualment per Catalunya?
Quantes comarques coneixes? Has viatjat per Catalunya sobretot amb els
pares? amics? altres?

Història: Has après Història de Catalunya a l'escola? EGB? BUP, FA?
En altres institucions? Pel propi compte...?
Saps quin és l'himne de Catalunya?

V. Temps lliure, associacions

En què t'agrada passar el temps lliure? Tens moto, cotxe? Tens tocadiscs propi?

Quins esports practiques?

Pertanys a alguna associació: cultural, religiosa, esportiva, escoltisme, esplai? Quins objectius té?

I política, sindical?. En qualitat de què, membre, militant, simpatitzant?

Quins objectius té? per què hi participes?

Ets creient?, ho has sigut?. Què significa per a tú la religió?

VI. Fonts d'informació

Llegeixes el diari cada dia? Quin o quins diaris llegeixes?

Revistes, quines llegeixes, per què?

TV quins canals veus més assíduament? TV3, TV2, TV1?

Per què?

VII. Satisfacció personal

Estàs satisfet de la vida que portes?

Satisfet dels estudis, del treball?

Què és el que t'agradaria que fos diferent?

Si et toqués la loteria, quines són les dues coses que faries prioritàriament?

Què és el que et preocupa més a nivell individual?

I col·lectiu?

B. Identitat - Nacionalisme

- 1.- Es parla molt de nacionalisme, de si la joventut és nacionalista... Què en penses?
- 2.- Creus que Catalunya és una nació? Què és el que et fa dir que Catalunya és una nació?. On comença i on acaba per tu la nació catalana (territori). Qui forma la nació catalana?
- 3.- Ser nacionalista vol dir ser independentista?
- 4.- Creus que tota nació ha de poder organitzar-se políticament?. Perquè sí o perquè no?
- 5.- Pensant en la realitat de catalunya, què en penses de les possibilitats d'autogovern que avui té Catalunya?
- 6.- Quin és el model d'Estat que et semblaria millor?
  - Catalunya, estat Independent
  - Confederació (Estat català membre de l'Estat Federal Espanyol, ex. EEUU, Suïssa)
  - Catalunya comunitat autònoma dintre de l'Estat Espanyol (com ara)
  - Catalunya regió de l'Estat unitari espanyol

- 7.- Pensant en la realitat actual, quines són les avantatges de Catalunya pel fet de formar part de l'Estat espanyol?
I desavantatges?
- 8.- Es parla d'amenaçes que pesen sobre Catalunya. D'un futur incert per la identitat catalana. Per qui o per què et sembla que Catalunya està amenaçada?
- 9.- Creus que el futur de Catalunya ha de passar per una major intervenció en la política de l'Estat Espanyol? o més aviat cal pensar en una futura Europa dels pobles i dirigir els esforços en poder intervenir en l'Europa comunitària?
És utòpic i/o possible pensar en una Europa dels pobles, de les nacions. Per què?
- 10.- Et sents català?
- 11.- Si has de definir-te respecte de la teva pertinença a Catalunya i a Espanya com ho faries:
Em sento només català. Més català que espanyol. Tant català com espanyol. Més espanyol que català. Només espanyol.
- 12.- Què és el que fa que t'autodefineixis com a català: El fet de parlar català. És el país on has nascut, on han nascut pares i avis. És la meua pàtria, el meu país. Altres.
- 13.- Hi han algunes característiques que et sembla que defineixen especialment Catalunya?
Positives (un país culte, obert al progrés, democràtic...?)
Negatives (sense cultura, conservador, no democràtic...?)
- 14.- I a Espanya?
- 15.- Què significa per a tu la senyera?
- 16.- I la bandera espanyola?
- 17.- Què penses d'aquesta proposició "Els catalans sigui quina sigui la nostra situació social tenim quelcom que ens uneix: la nostra catalanitat. La catalanitat ens uneix, la política ens pot separar".
- 18.- Creus que la defensa de Catalunya pot justificar posar en perill la pròpia vida?
- 19.- Si aconseguir la independència depengués de votar afirmativament a un referèndum, ho faries afirmativament?
- 20.- Quins són els problemes més urgents que avui té Catalunya?. Què és el que et preocupa més a nivell individual? I a nivell del país?.
- 21.- Has anat a alguna manifestació en pro de la defensa del fet nacional català? Quines? (11 de Setembre, defensa de la llengua, etc...)
- 22.- Què en penses de La Crida, Moviment de Defensa de la Terra, Terra Lliure?

- 23.- Creus que amb la violència és podrà aconseguir la independència de Catalunya?
- 24.- Creus que a Catalunya s'hauria d'aconseguir la plena normalitat de la llengua catalana?
- 25.- Saps d'algun partit polític que plantegi la independència de Catalunya en el seu programa electoral?. Quin o quins?

C) Models de societat (dimensió econòmica i política)

- 26.- Es diu que la gent jove s'interessa molt poc per la societat en la qual viu i que defuig responsabilitats. Hi estàs d'acord?. Per què si o per què no?
- 27.- Creus que persones com tu poden fer quelcom per millorar la societat?. Individualment?. Col·lectivament?. Què és pot fer?
- 28.- T'interessa la política
- 29.- Què en penses d'aquestes proposicions:
 "Malgrat que hi hagi democràcia i és digui el que es digui el govern només és afer de la classe política i el poble resta marginat".
 "Diguin el que diguin els partits polítics durant la seva campanya electoral, un cop han guanyat les eleccions, només procuren pels seus interessos".
 "Més que programes i partits el que cal és un govern amb autoritat".
- 30.- Confies en els partits polítics?
- 31.- T'autodefiniries de dretes o d'esquerres?. Què és per tu ser de dretes o d'esquerres?
- 32.- Hi ha algun partit amb el qual t'identifiques? En ets militant o simpatitzant?
- 33.- Quan hi ha eleccions acostumes a anar a votar?. Recordes el partit polític que vas votar a les darreres eleccions municipals? legislatives? autonòmiques?
- 34.- Què és el que et sembla més prioritari en la decisió electoral:
 Projecte / model de societat que defensen en llur programa. La seva posició en front del nacionalisme. Les seves possibilitats de dur a terme el programa que defensen. Altres.
- 35.- Dels partits actuals, quin és el que s'acosta més als teus ideals i preocupacions? Per què?
- 36.- En quin sentit i fins a quin punt l'actual Govern de la Generalitat respon als teus ideals polítics i preocupacions?. Com el valores?. Per què?
- 37.- En quin sentit i fins a quin punt l'actual govern de l'estat Espanyol respon als teus ideals polítics i socials?. Com el valores?. Per què?
- 38.- Has anat a alguna manifestació ecologista, per la pau, feminista... altres?

- 39.- Formes part o ets simpatitzant d'algun d'aquests moviments?. Per què?
- 40.- Qui creus que ha influït més en la teva manera de pensar (família, mestres, companys...)
- 41.- Diries que hi ha algun aconteixement o persona que hi hagi influït especialment?
- 42.- Habitualment quines són les teves fonts d'informació política: Família, companys, premsa, TV.
- 43.- Què en opines dels informatius a la TV? Radio? Quins canals prefereixes, emissores? Per què? I la premsa quins són els diaris que en la teva opinió informen millor? Per què?

B Anàlisi entrevistes

CATEGORIES A PRIORI (problemàtica, quadre conceptual i teòric)

- I) Trajectòria
(procés de socialització)
1. **Dades objectives:**
    - 1.1. Pares, esc. social, cultural (ideologia)
    - 1.2. Ego, idem:
    - 1.3. Entorn ampli (influències varies, agents de socialització, models de referència positius i negatius)
  2. **Experiència. Lectura condicions objectives**
Discurs positiu, negatiu
legitimacions (família, escola, companys, treball, altres)
experiències clau
  3. **Expectatives: univers de possibles**
projectes, estratègies,
justificacions, legitimacions
- Conformisme lògic (principi de realitat)
- Valors prioritàris:
vida privada, vida col·lectiva
conservadors / progressistes
Satisfacció de vida
- FER DE NECESSITAT VIRTUT:
conformisme raonat / no conformisme, impotència
conformisme no qüestionat
fatalisme no tràgic

II.- INTERES PER LA SOCIETAT

- 1.- Visió de la societat:
dicotomíca (ells -els que manen-, nosaltres)
jeràrquica, amb una mobilitat possible
fronteres de classe
- JUSTA, IGUALITARIA
- 2.- Preocupacions
què preocupa (funció d'interessos privats/col·lectius)
  - 3.- Sentiment. Percepció subjectiva de poder influir o no per canviar alguna cosa

en què pots influir
(res que no sigui un mateix. Entorn immediat)
si es vol és pot, cal organitzar-se

- 4.- Experiència o no de participació
Pràctiques passades, presents (manifestacions, altres)
lectura de l'experiència: justificacions

Participació en què: moviments, grups

- 5.- Coneixements
que en sap, com s'informa. Fons d'informació

Lectures, quines
TV, quins programes
companys, família
facultat

III.- INTERES PER LA POLITICA

- 1.- Coneixements i fonts de informació política

- coneixement a partir de la realitat concreta
- limitat en el temps (no perspectiva històrica)
- més/menys coherent segons capital cultural, familiar, instrucció
- més/menys coherent segons grau d'apropiació d'un discurs polític/ideològic

- 2.- Valoració de la política

LA POLITICA CAU MOLT LLUNY:
(la política transcorre de forma paral·lela a la vida quotidiana)

actitut d'espectador:

amb més o menys coneixements
desimplicació pura i simple

LA POLITICA NECESSARIA, però afer de la classe política

VALORACIO DELS POLITICS:

PARTITS
GOVERNS (Central, Generalitat)

VALORACIO DELS REGIMS POLITICS:

Franquisme
Democràcia, en què ha canviat

VALORACIO:

moviments o grups, sindicats, ecologisme

14 D. Vagues

3.- Pràctiques

comportament electoral

vot:

a quins partits?
per què?

predomini:

motivacions pragmàtiques
possibilistes
motivacions ideològiques

altres pràctiques:

polític
social (manifestacions, barris, sindicats,
ecologistes, altres)

IV.- NACIONALISME - IDENTITAT NACIONAL

1.- Coneixements

què en sap
font d'informació

2.- Identitat subjectiva

ser i sentir-se català,
què vol dir, país, llengua, cultura, símbols
festes
selecció nacional catalana

3.- Percepció subjectiva estat autonomies

servituts dependència / continguts independència
centralisme:

beneficia a Catalunya
qui hauria de prendre decisions a Catalunya
milloraria el país si es poguessin prendre decisions des
d'aquí

independència:

li agradaria que el país fos independent
creu que és possible
creu que és necessari

4.- Pràctiques

llengua
cultura
manifestacions

vots a partits d'aquí:
per què si o per què no

ESQUEMA TEORIC D'ANALISI

1. TRAJECTORIA	2. ESTRUCTURA	3. CULTURA POLITICA
<p>Condicions objectives d'existència. Experiències, família, treball, escola, pertinença diferents grups.</p> <p>Capital econòmic, social, cultural.</p>	<p>1. <u>Esquemes implícits</u></p> <p>a. Visió de la societat: dicotòmica jeràrquica</p> <p>b. Interiorització-reificació sistema social a partir del lloc que hom ocupa, de la pròpia distància al poder (més o menys raonat).</p> <p>c. Univers de possibles. Projectes futur (percepció implica d'unes fronteres, del qual un es pot moure).</p> <p>2. <u>Sistema de valors bàsics</u>: més o menys assumits conscientment</p> <p><u>Llaurança vida privada</u>: valor treball, estudis, etc.</p> <p><u>Ordre</u>: no conflicte (moderació, conformisme, pragmatisme, realisme)</p> <p>3. <u>Capacitats diferents</u></p>	<p>1. Competència Política (coneixements del món polític i social que informen actituds i pràctiques)</p> <p>E S T R U C T U R A</p> <p>E AGITUDS BASIQUES EN TFRONT DE LA POLITICA</p> <p>R (valoració, implicació d'un espai social a l</p> <p>C PRACIIONES : nivells: de participació)</p> <p>U 2. Coneixements, actiu valoració pràctique del fet nac:</p> <p>R</p> <p>E</p> <p>N</p>

- 4) Questionari elaborat a partir del plantejaments teòrics que s'apunten en l'índex de la Tesi.

Finalitat: 1) Veure l'adequació i/o pertinença d'una manera d'interrogar sociològica a partir d'una teoria prèvia i la realitat social. Pràctic i experimentar fins a quin punt aquest tipus d'entrevista permet de copsar la estructuració del sistema de valors que de forma no explícita orienta les diferents pràctiques de la vida quotidiana.

- 2) Establir una primera tipologia de la població catalana en funció dels diferents nivells de nacionalisme i preferències ideològiques
Relació entre nacionalisme i preferències ideològiques i anàlisi de les trajectòries socials i sistema de valors .

- 5) Bases teòriques del questionari:

- a) Esquema d'anàlisi
- b) Objecte d'estudi
- c) Teoria bàsica
- d) Hipòtesis
- e) Guia d'entrevista i observacions pràctiques
- f) Observacions sobre la metodologia qualitativa
- g) Grans temes del questionari
- h) Observacions bàsiques

- 6) Resum per als entrevistadors (Observacions i suggeriments sobre la manera de fer l'entrevista. Insistent en la necessitat de les preguntes obertes i de deixar llibertat d'expressió)

Esquema del guió d'entrevista ~~per~~ com a base per elaborar el guió
Questions tècniques
Observacions de contingut

ANNEXE 4

GUIDE DE QUESTIONARI

ESQUEMA GENERAL

I

TRAJECTORIA
Condicions objectives
Experiències de:
Família
Treball
Escola
Habitatge
Activitats culturals, polítiques
i socials.
(Vegeu pàgs. A.8 i A.9)

II

PER NACIONAL CATALA
Identificació amb Catalunya
Catalunya-Espanya
Nació-Estat
Història
(vegeu pàgina A-11)

III

ACTIVITATS SOCIO-POLITQUES
Democràcia-Autoritat
Militarisme-Relacions Internacionals
Regims polítics
Consciència de classe
Comportament electoral-Imatge partits
(vegeu pàgina A 12)

INDEX DEL GUIO DE L'ENTREVISTA

SEMINARI DE TEORIA DE L'ESTAT
FACULTAT DE CIÈNCIES
ECONÒMIQUES

I.- REALITAT SOCIAL. TRAJECTORIA INDIVIDUAL

- A.- Entorn familiar
- B.- Treball
- C.- Família
- D.- Instrucció -estudis
- E.- Escola
- F.- Tipus d'habitatge
- G.- Activitats culturals, polítiques i socials
- H.- Activitats del temps lliure

II.- FET NACIONAL CATALA

- A.- Identificació amb Catalunya
- B.- Catalunya-Espanya
- C.- Nació-Estat
- D.- La Història

III.- ACTITUDS POLITIQUES

- A.- Democràcia-Autoritat
- B.- Militarisme-relacions internacionals
- C.- Règims polítics
- D.- Consciència de classe
- E.- Comportament electoral- Imatge partits
- F.- Escales sobre :
  - 1.- Polítics
  - 2.- Partits
  - 3.- Actituds bàsiques

GUIO DE QUESTIONARI

I. REALITAT SOCIAL. TRAJECTORIA INDIVIDUAL.

A) Entorn familiar.

1. On viuen els seus pares?. On han nascut?. Treball del pare?.
Treball de la mare?. Han fet sempre el mateix treball?.
Han viscut sempre al mateix lloc?.
2. Germans: Treballen?. Van a la escola?. Estudis. Treball.
3. Avis: De quin poble eren?. Quin treball feien?.

B) Treball.

4. Vostè en què treballa?. Ha treballat sempre en la mateixa feina?.
I la seva espos/a' o fills, si en té?.

Omplir quadre pag. 32

5. Quin va ser el primer treball?
6. Quantes vegades ha canviat?. Per què

7. Valor treball

Li agrada el treball que fa?. Per què?

(Ex. guanyar diners
s'ho passa bé
necessari per viure)

Què li sembla més positiu del treball que fa?.

I més negatiu?.

C) Família

8. Quin record en té de la seva família?.
Positiu, negatiu?.
9. Creu que el seu pare era autoritari? I la mare?.
10. Eren especialment conflictives les relacions amb els seus pares?.
11. I amb els seus germans?. Hi havia rivalitat entre germans?.
12. Quant s'havien de fer les feines de casa, qui les feia, entre tots?,
la mare?.
13. En hi havia alguna que era compartida?
14. L'ajudaven els pares a fer els deures de l'escola?. El pare?. La mare?.

15. Insistien en el valor del'escola i de treure bones notes?, qui, el pare, la mare?.
16. Eren estrictes en els horaris d'arribada a casa?. De dinar els diumenges?.
17. Hi havia alguna activitat a sortida amb companys que li prohibissin especialment?. O que l'encoretgessin?., quina?.
18. Creu que els seus pares han influït decisivament en la seva ideologia política.i/o religiosa?.
19. Pensa que és deure de la família transmetre uns principis ideològics als fills?.
20. Com ho valora vostè a partir de la seva experiència?.

D) Instrucció-Estudis

Indicar de la forma més precisa possible el (els) diplomes que tenen . No dir únicament Universitat, si no: Llicenciat en economia, etc.. No únicament estudis tècnics si no peritatge, etc.. No dir escola professional, si no, secció mecànica No dir només primaris, si no Graduat escolar o Certificat escolar. O primaris incomplets.

21. Diplomes, Títols de:

Entrevistat

Esposa

Pare

Mare

Pare esposa

Mare esposa

Avi patern

Avia paterna

Avi matern

Avis materna

Germans i germanes

Germans i germanes esposa

---

22. A quina escola primària havia anat?
23. Quin record en té? Positiu? Negatiu? Hi havia molta disciplina? Els feien memoritzar molt? Els castigaven? Hi havia competència entre companys, rivalitats? O al contrari, era una escola on els nois participaven? On s'educava en la llibertat?
24. Va tenir algun company amb qui recorda haver-hi tingut molta amistat?
25. L'escola tenia activitats extra-escolars a les quals vostè participava?
26. Quines activitats recorda amb especial il·lusió?
27. Qui l'encoratjava a seguir aquestes activitats?, els companys?, els mestres?, els pares?
28. Els pares insistien en algun tipus d'activitat en concret?... Mes aviat no el deixaven participar?, per què?
29. Els pares insistien molt en el valor de l'escola, en la importància d'estudiar si es volia ser alguna cosa a la vida?
30. Qui va decidir l'orientació professional o tipus d'estudis que faria després de la primària? O bé el tipus de treball?
31. Va ser vostè? Germans? , algu el va animar especialment? O bé van ser els pares qui van insistir en el que havia de fer vostè després de la primària?
32. Si va ser vostè qui ho va decidir, recorda per què?

Pensant en els seus fills:

33. Què li agradaria que fessin quan siguin grans? Professi6?
34. A quina escola els porta? (Laica, religiosa, Pedagogia activa, tradi-
cional,...) (catalana, castellana)
35. Per què l'ha escollida?
36. Pensa que l'escola, independent dels metodes que empri, hauria de ser en català?
37. Respecte a l'escola catalana, com veu el panorama escolar en la Catalu-
nya d'avui? (al final totes les escoles seran en català,
No te cap sentit obligar al català...etc.)
38. Normalment, ajuda als seus fills a fer els deures de l'escola?
39. Pensa que si els seus fills volen ser algú a la vida han d'arribar a po-
quer anar a la Universitat?
40. Pensa que s'ha de fer tot el que calgui perque els fills vagin a la
Universitat? (Cal sacrificar-hi TOT perque els fills tin-
guin estudis)
(Tan s'em en fa que hi veigin com no a la Univer-
sitat. De totes maneres a mí sense universitat
tampoc m'ha anat tan malament)
(Es cosa d'ells.... quant vulguin ja hi aniràn)

E) Escola

41. Dintre dels programes escolars, quina importància li sembla que caldria donar a:
- Història de Catalunya
- Història d'Espanya
- Història Universal (molta.....poca.....gens)
- Educació cívica
- Formació política

42. A més dels estudis, ha cursat o està cursant algun programa de formació, quin? (Cursos de nit, a l'empresa, reciclatge de formació professional....)

Tipus de curs   quant temps   Diplomes   Qui ho organitzava?

Llengua

43. Idiomes que coneix.

44. Quina llengua parla habitualment?

(Català.

Més català que castellà,

Més castellà que català,

Castellà)

45. Enten el català?, el sap escriure?   On l'ha après?

46. Què en pensa de la Llengua catalana: es una llengua col·loquial?

literària?

Científica?

47. Pensa que ~~és absurd que~~ escriptors com en Pedroló, o cantants com Lluís Llach o el Raimon, ~~o cantants que no~~ ^{castellans que no} escriuen ~~o canten~~ en llengua castellana?

48. Si la seva llengua es el català, quan en una reunió algú parla castellà,

com respon vostè?

(Continua parlant català.

Respon en castellà.

.....)

F) Tipus d'habitatge

(Previ? Descripció lloc on viu/barri/habitants

On vivia abans/On els Pares..../Per què ha canviat)

49. On viu?

50. Com es el pis, (m². Habitacions. Propietat/lloguer/Distribució de l'espai)

51. Té doble residència? Prefereix passar els caps de setmana a la segona residència? Per què?
52. Té cotxe. s'el canvia molt sovint?

G) Activitats culturals, polítiques i socials

Activitats culturals

(Organitzacions de joves/Associacions/Grup escolta, corals, sardanes,...)

53. De quines organitzacions ha format part?
Desde quan? Fins quan?
54. Qui o que l'ha encoratjat a participar-hi?
55. Quin paper hi han jugat els pares? Companys? Altres?
56. Quina finalitat tenia l'organització?
57. En qualitat de que? (Dirigent, participant, simpatitzant...)
58. Què en esperava?
59. Com ho valora?
60. Els seus pares, ja en formaven part?
61. Els hi semblava positiu que hi participés?
62. Normalment, treballava algun tipus d'oposició per part de la família?
63. Actualment. Participa encara en alguna d'aquestes organitzacions?
64. Quina finalitat tenen?
65. Què en espera? Per què hi participa?

Organitzacions polítiques i socials

66. Ha participat en algun sindicat? Partit polític? Associacions de veïns?
Associacions d'escoles? .....Altres?
67. Desde quan? Fins quan?
68. Qui o que l'ha encoratjat a participar-hi?
69. Quina finalitat tenia l'organització?
70. En qualitat de què? (Dirigent, participant, militant, simpatitzant...)
71. Què en esperava?
72. Com ho valora? (L'ha ajudat a vostè personalment... ha tingut incidència a nivell col·lectiu...)

73. Els seus pares ja en formaven part?
 74. Els hi semblava positiu que hi participés?
 75. Normalment, trobava algun tipus d'oposició per part de la família?

Actualment

76. Participa en alguna d'aquestes organitzacions?
 77. Per què? Què en espera?

Organitzacions religioses

78. Ha format part d'alguna organització religiosa?
 79. Moviment de joventut o d'adults?
 80. Quan? En quin moment? Fins quan?
 81. Qui o que l'ha encoratjat a participar-hi?
 82. Quina finalitat tenia el moviment?
 83. En qualitat de que? (Dirigent, membre, simpatitzant)
 84. Què en esperava?
 85. Si ho ha deixat: per què?
 86. Com ho valora?
 87. Els seus pares ja en formaven part?
 88. Els hi semblava positiu que hi participés?
 89. Normalment, trobava algun tipus d'oposició per part de la família?

Respecte als seus fills

90. Pensa que seria útil i/o necessari que participessin en alguna/algunes de les organitzacions, agrupaments, associacions de les que vostè en ha fet part?

H) Activitats dels temps lliure

91. Quines son les activitats de lleure que prefereix?
 92. Practica esports?
 93. Realitza alguna activitat artística o literària (Pintura, música, literatura.....)

94. Quantes vegades a l'any va vostè a concerts, visita exposicions de pintura o va vostè al teatre?
95. Els seus fills fan pintura, plàstica, teatre? .... a L'escola? Fòra de l'escola? Van a algún centre d'esplai?
96. Té TV?
97. Video?
98. Quina freqüència veuen la TV?
99. Que opina dels programes informatius?
100. Dels programes infantils? En hi ha algún que trobi especialment didactic? Divertit? ben realitzat?
101. Els seus fills veuen assiduament la TV?

Diaris/Revistes

102. Llegeix el diari cada dia?, quin?
103. Revistes/ Quines llegeix, per què?
104. Llegeix assiduament diaris/ Revistes en català?
105. Pensa que és útil, important, necessari que hi hagin diaris en català?

106. Llibres

Hàbit de lectura

Literatura, història

Quin és l'últim llibre que ha llegit?

II. PRACTIQUES, ACTITUDS I COMPORTEMENTS RELATIU AL FET NACIONAL CATALA.

A
 Identificació
 amb Catalunya

1. Entre les característiques següents, quines li semblen a vos_u tè el defineixen més?
  - Les seves conviccions polítiques
  - Ser occidental
  - Les seves conviccions religioses (o l'absència de conviccions religioses)
  - La seva raça
  - Ser Europeu
  - La seva nacionalitat
  - La seva classe social
(molt, una mica, no gaire, gens)

2. Si arrèn d'un viatge a l'estranger, o, senzillament quan algú li demana d'on es vostè, com s'identifica?
  - Soc un ciutadà universal
  - Soc europeu
  - Soc espanyol
  - Soc català
  - Soc de Barcelona (Soc de Matarò,.....)

3. Si hagués de definir-se respecte de la seva pertinença a Catalunya i a Espanya, com ho faria:
  - Em sento català
  - Em sento més català que espanyol
  - Em sento tant català com espanyol
  - Em sento més espanyol que català
  - Em sento espanyol

4. Si arrèn d'una visita d'una personalitat important es recomana que s'adorni la ciutat, que s'engalinin balcons i finestres amb banderes ~~nacionals~~, quina ~~bandera~~ hi posaria?

5. ~~Veu absolutament necessari que en les institucions oficials la bandera catalana es utilitzi al costat de l'espanyola?~~

- (Només hi hauria d'haver ^{la bandera} Espanyola
- L'Espanyola en lloc prioritari
- La Catalana en lloc més important ~~i la Espanyola~~
- Només la catalana)

6. Quin és l'himne de Catalunya?

7. Es parla dels catalans i de la catalanitat com d'una manera de ser. Creu vostè que hi ha una manera de ser catalana diferent de la de l'altres pobles de l'Estat Espanyol?

8. Què és, segons vostè, allò que defineix la manera de ser catalana?

9. ~~Hi ha algunes coses que li semblen especialment importants per ser català?~~

10. Li sembla que en relació a la manera de ser dels catalans, encara són vàlides algunes afirmacions o creences com aquestes:

- Catalunya és un país de gent moderada
- Els catalans son gent de seny
- Els catalans son treballadors
- Els catalans son ensopits i poc comunicatius
- Els catalans de les pedres treuen pa
- Els catalans son fenicis (negociants) i gasius
- Els catalans son alhora somiatruites i pràctics
- Els catalans en tot volen i dolen
- El català es arrauxat i reprimat
- El català es individualista
- El català no té vocació política

11. Si creu que alguns d'aquest trets son caracteristics dels catalans, pensa vostè que son només propis dels catalans o que ~~en definitiva~~ son trets comuns amb d'altres pobles (Anglesos, Escocesos, Francesos, Italians, Espanyols)

B

Catalunya - Espanya
----

12. Creu ~~sincerament~~ que es pot ser un bon català i un bon espanyol alhora?
13. Li semblaria útil i/o important que Catalunya, com a nacionalitat d'un Estat plurinacional, tingués representació a l'estranger (Cònsuls, representant al Mercat Comú, O.N.U.....)

(-En semblaria totalment necessari, ~~es una ques~~

~~tio de dret~~

-Estaria bé

-No em sembla massa bé

- Amb que ~~la~~ tingui Espanya en hi ha prou i de sobres)

14. Li semblaria correcte, útil i/o necessari que la llengua catalana s'ensenyés a tot l'Estat Espanyol?. Que al Parlament de Madrid ~~fessin reconegudes~~ ^{es parlés} les 4 llengües de l'Estat?

(- Amb el castellà ja en hi ha prou

- Si tothom sap castellà no cal complicar les coses

- Per qui volgués hi hauria d'haver traducció simultànea

- Sempre cada representant d'una comunitat autònoma hauria de parlar amb la llengua pròpia d'aquesta)

EDUCACIONES

EDUCACIONES

15. Quins d'aquest adjectius li sembla que caracterissen especialment a Catalunya?

- Es un país d'ordre
- Es un país obert al progrés
- Es un país conservador de les tradicions
- Es un país democràtic
- Es un país sense una conflictivitat laboral important
- Es un país on hi han conviscut i hi on viuen diverses cultures
- Es un país culte

(molt, una mica, no gaire, gens)

16. Quins creu que son els grans problemes que Catalunya ha de resoldre?

17. Es parla d'amenaçes que pesen sobre Catalunya. Es parla d'un futur incert per la identitat catalana. Per qui, o per què li sembla a vostè que Catalunya està amenaçada?

- Per la crisi de valors morals
- Per el comunisme
- Per l'imperialisme americà i les multinacionals
- Per el centralisme de l'Estat Espanyol
- Per l'immigració
- Per la progressiva desaparició de la llengua catalana
- Per els grups separatistes i independentistes
- Per que no hi ha una burgesia catalana amb prou poder econòmic.

(molt, una mica, no gaire, gens).

18. Què opina d'aquesta proposició: "Un obrer català s'assembla més a un obrer andaluc que no pas a un empresari català ja que tots els obrers tenen uns interessos comuns".

19. Quins d'aquests adjectius li sembla que caracterissen especialment a Espanya?

- Democràtica
- Colonitzadora
- Pacífica
- Acollidora
- Oberta al progrés
- Cultivada

(molt, una mica, no gaire, gens)

Nació Estat

20. Creu vostè que Catalunya es una nació?

21. L'Estat Espanyol respecta els drets catalans a ser nació?

22. Pensa que la nació castellana oprimeix a la nació catalana?

23. Li sembla que sols recobrant la independència pot Catalunya millorar la seva situació?

24. Creu sincerament que la burgesia catalana avantposa els seus interessos al patriotisme català?

25. Creu que Catalunya s'ha de proclamar Estat independent per a vincular-se després als altres pobles hispànics en el sí d'una confederació?
26. Li sembla que Catalunya sempre ha sortit amb mals de cap quant ha intervingut en els afers espanyols?
27. Pensa que Catalunya ha d'intervenir a la política espanyola i influir-hi ja que així es defense millor i està més preparada que altres pobles d'Espanya per a fer-ho.
28. Creu que cada nació ha de tenir un Estat?
29. Segons vostè, qui la formen la nació catalana: tots els que parlen el català (la llengua catalana)?
30. Son catalans tots els que viuen i treballen a Catalunya?
31. O bé, no cal pensar tant en la llengua i el que hem de pensar es que la nació catalana la formen tots els que VOLEN ser catalans?
32. La Constitució espanyola vigent, que reconeix i garantitza el dret a l'autonomia de les nacionalitats, és a la pràctica positiva per Catalunya?

33. Catalunya gaudeix en el seu Estatut d'Autonomia de prous competències com per a millorar la seva economia i la vida dels ciutadans en general?

34. Que opina d'aquesta proposició:

"Quant el govern de Madrid dicta lleis, o annula transferències que afecten Catalunya cal mobilitzar-se, i fer sentir la veu del poble".

Si, hi estic d'acord.

- (- Mobilitzar-se no serveix per res, la política es afer dels polítics
- Madrid sempre imposarà el que li sembli, es inútil qualsevol acció del poble mobilitzant-se
- Per mobilitzar-se hi han coses més importants que no les que afecten al país català
- No hi ha res que justifiqui les mobilitzacions i el risc a exposar-se a una repressió, més val viure bé i amb tranquil·litat).

35. Quines són ~~les~~ les Institucions de la Generalitat de Catalunya?

36. Quina de les diverses institucions de la Generalitat de Catalunya li sembla més eficaç?

- Parlament
- Consell Executiu
- President
- Sindic de greuges
- Consell Consultiu

37. En les pròximes eleccions autonòmiques, ^{els} ciutadans de Catalunya què haurán d'elegir:

(El Parlament, El President,....)

- Catalunya, comunitat autònoma dintre de l'Estat Espanyol de ~~les~~ Comunitats Autònomes
(Capacitat d'autogovern ~~atorgada~~ per un Estat Unitari).
- Catalunya, regió de l'Estat unitari espanyol amb descentralització administrativa.
- Catalunya, regió de l'Estat unitari espanyol centralitzat

D
La Història

44. Recorda algunes dades especialment positives per el redreçament nacional de Catalunya?

45. I especialment negatives?

46. Creu que els catalans s'haurien d'esforçar en parlar la llengua catalana?

Festejar i mantenir les tradiccions dels país?

47. Que pensa d'aquesta proposició:

" No serem pas més catalans per el fet de parlar la llengua catalana. el més anomenat "problema de la llengua" hauria de desapareixer i que tothom parli com vulgui".

48. Coneix la significació de la Diada nacional de Catalunya?

49. Ha après en algun moment història de Catalunya? A on?
(familia, escola, etc....)

50. Recorde vostè alguns personatges que hagin aconplert un paper important en la Història de Catalunya?

III. IDEOLOGIA - ACTITUDS - COMPORTAMENTS

A
 Democràcia
 Autoritat

1. Després de tota la transició democràtica de l'Estat Espanyol, pensa vostè que s'ha assolit un nivell elevat de democràtizació de les Institucions?
2. Què és segons vostè allò de més positiu que s'ha aconseguit aquests últims 6 anys?
3. I allò de més negatiu?
4. Si haguèssim de donar una opinió sobre règims polítics quin seria per vostè el ideal?
  - Democràcia parlamentària Ex.: (Espanya)
  - Democràcia presidencialista Ex.: (EE.UU. ~~Francia~~)
  - Democràcia socialista Ex.: (Yugoslavia)
  - Dictadura Ex.: (Xile).
5. Creu vostè que el que hi hagi un o altre règim polític té una repercussió en la vida quotidiana de la gent?
6. Què espera vostè del govern?
7. Alguna d'aquestes coses creu vostè qu'és absolutament prioritari? Totes són més o menys importants?
  - a. Nivell alt de vida per tothom
  - b. Ordre públic i seguretat ciutadana
  - c. Serveis bàsics (escola, sanitat, etc..)
  - d. Parcs, llocs d'espai
  - e. Contaminació (control del medi ambient)
  - f. Que es fomenti la participació ciutadana en els barris

- g. Que en el país no hi hagi conflictivitat laboral
- h. La llibertat d'expressió
- i. Que el govern consulti a la gent les decisions importants.
- j. ....

(molt, una mica, no gaire, gens)

8. Entre els principals objectius del govern quins li semblen a vostè més importants?

- Defensa nacional
- Educació
- Política Econòmica
- Ordre públic
- Lluita contra les desigualtats socials.

9. Si a l'hora de decidir els pressupostos el govern ha d'op-
tar entre afavorir l'ensenyament o bé l'exèrcit, segons vos-
tè a quina institució hauria de privilegiar?

10. Creu vostè que la democràcia, els partits polítics i les
eleccions lliures son necessaris pel bon govern d'un país?
Per què?

11. Tot règim democràtic significa l'existència d'uns canals de
participació ciutadana, què pensaria si es suprimissin ara

(molt greu, una mica, poc greu, gens greu)

Els partits polítics?	Per què?
Els sindicats?	Per què?
El dret a vot?	Per què?
El dret a la vaga?	Per què?

12. Amb quina d'aquestes proposicions estaria vostè més d'acord?

- S'hauria de canviar radicalment l'organització de la societat
- Cal anar poc a poc i fer reformes graduals
- L'organització social i política ja està bé tal com està i no cal canviar res.

13. Creu vostè que es millor pel bon govern d'un país que una persona amb tota l'autoritat decideixi per nosaltres o bé que les decisions polítiques les prenguin un grup de persones elegides pels ciutadans?

14. Què en pensa d'aquestes proposicions?

"Malgrat que hi hagi democràcia i es digui el que es digui el govern només és afer de la classe política i el poble resta marginat".

I d'aquesta altre?

"Diguin el que diguin els partits polítics durant la seva campanya electoral, un cop han guanyat les eleccions, només procuren pels seus interessos".

"Més que partits i programes el que cal és un govern amb autoritat".

15. Pense que el govern, per si sol té potestat de retallar el dret de vaga o la llibertat d'expressió, sense consultar el Parlament o als sindicats?

16. Quan el govern i el poble no es posen d'acord, qué li sembla que acostuma a passar?
- El govern s'imposa
  - El govern negocia o pacte amb els partits
  - El govern fa cas del poble quan aquest es mobilitza i pressiona
  - Només les mobilitzacions populars poden ~~canviar~~ ^{el} Govern.

B

Militarisme

Relacions Internacionals

17. Què pensa dels objectors de consciència?

(Totalment d'acord

Ho desconeixo, no em sembla malament

Ho desconeixo, ho desaprovo

Totalment en desacord).

18. Que opina sobre l'exercit:

- És l'exercit el que garanteix l'ordre i la pau d'un país?
- L'exercit ha de mantenir la seva neutralitat política i donar suport al govern elegit pel poble?
- L'exercit coneix millor que no els civils la realitat del país?
- L'exercit es una élite dintre de la nació?
- L'exercit, hauria d'acceptar ~~de soltar-se~~ ^{les} crítiques?

19. En el mon hi han uns països que dominen sobre els altres, què en pensa vostè d'això?

20. Pensa vostè que en la situació actual del mon, ^{re} ~~sempre~~ compartit entre dues grans potencies, l'O.T.A.N. ~~es pot~~ pot garantir la pau i l'ordre en el mon occidental?

21. Pensa que algun dia s'arribarà a un entente Est - Oest?

22. Quina és la seva opinió sobre la guerra?

(Es una cosa humana que mai es podrà impedir .
Potser vindrà dia que els homes entendràn que
es nefasta

Penso que hi ha esperança de que un dia no hi
hagin guerres.

Es raonable, pensar, ja desde ara, que es po-
dran evitar les guerres).

23. Estè a favor o en contra de la instalació dels missils a
Europa?

24. Què opina de la invasió russa a Afganistàn?

25. I de la d'EE.UU. a l'illa de Granada?

26. El mon esta dividit entre els que manen i els que no, entre
rics i pobres:

Creu vostè que algun dia s'arribarà a una igualtat entre
els homes, que les injustícies socials desapareixeràn?

27. Entre aquests adjectius, quins son els que caracteritzen
més als EE.UU?

- Imperialista
- Pacific
- Acolridor
- Obert al progrès
- Cultivat
- Demòcrata

28. Entre aquests adjectius, quins son els que caracteritzen més a l'URSS?

- Imperialista
- Pacific
- Acollidor
- Obert al progrés
- Cultivat
- Demòcrata

29. Pensa vostè que els principis morals estàn en plena decadència?

30. Creu que el retorn a la religió dels avis seria una solució per l'anar bé del país?

31. Hi ha en la actualitat una tendència a la laicització de les escoles, hi està d'acord?

Que pen pensa sobre això:

(Les escoles haurien de ser totes religioses.
Totes les escoles s'hi hauria d'ensenyar la religió.

Les escoles més aviat harien de ser laiques.
Les escoles harien de ser totalment laiques).

32. Quines coses li semblen que amençen més la integritat d'Espanya?

- La manca de valors morals
- La manca de religió
- La guerra nuclear
- El terrorisme
- El comunisme
- El separatisme
- Altres....

C
Regims politics

33. Què pensa dels ^{sistemes politics} ~~regims politics~~ següents?

Socialisme

Capitalisme

Comunisme

34. Què pensa de la propietat dels mitjans de producció?

- La propietat dels mitjans de producció es un dret absolut. en cap cas s'hauria d'abolir.
- La propietat dels mitjans de producció només s'hauria de suprimir en aquells casos de grans empreses que precisin un control de l'Estat.
- La propietat dels mitjans de producció hauria d'estar abolida.

35. Què pensa vostè de les nacionalitzacions?

- Només aboquen a l'ineficàcia i a la burocràcia
- No canvia res del punt de vista de l'eficàcia
- Permet augmentar l'eficàcia i la rendabilitat de les empreses.

36. Quin és el sistema econòmic que s'assembla més al que li agradaria?

- Llibertat econòmica total funementada sobre la lliure concurrència.
- Llibertat econòmica limitada uniuement per una intervenció o per un control d'Estat en cas d'urgència.
- Una planificació d'una part del sector industrial
- Una planificació del conjunt del sector industrial
- Una planificació total.

D.
Consciència de classe

37. A quina classe social creu que vostè pertany?
38. Segons vostè, quantes classes socials creu que hi han a Espanya?
39. En general, creu vostè que el fet de pertanyar a una o altre classe
- Es molt o bastant important?
  - Pràcticament te poca o cap importància?
40. Creu vostè, que en general, els sindicats constitueixen un grup de pressió organitzat i eficaç per la defensa dels interessos dels treballadors en general?
41. Quin és el sindicat, que avui en dia li sembla més capaç de defensar els interessos dels treballadors?
42. Quant el govern pren mesures que van contra els interessos dels treballadors, de quins mitjans dsiposa la classe obre ra?
- Mobilitzar-se
  - Enforntir els sindicats.
  - Emprendre accions individuals (cartes als diaris, creació d'opinió, etc.)
  - No es pot conseguir res .

43. Amb quins de les següents proposicions vostè està més d'acord?

- Els sindicats forts son necessaris per el diàleg entre treballadors i empresaris
- En convenient que hi hagin sindicats, encara que no massa forts, ja que de totes maneres el diàleg es possible amb els empresaris.
- Els sindicats no fan cap falta, ^{ja que} ~~doncs~~ és millor, en el sf de cada empresa, trobar els propis camins de diàleg amb l'empresari.

E

Comportement
electoral /
imatge partit

44. Al marge del que vostè hagi votat, ~~cinco~~, en relació a la seva ideologia, com es definiria?

- Molt de dretes
- De dretes
- De centre - dreta
- De centre
- De centre - esquerra
- D'esquerra
- Molt d'esquerra.
- Apolitic

45. Es normal que tothom tingui alguna idea política; amb quin dels següents grups o ideologies polítiques simpatitza vostè més?

- Anarquista
- Comunista
- Socialista
- Social - demócrata
- ~~Demócrata~~ - cristia
- Conservador
- Ultra - conservador
- *Altres*

46. Quines son les característiques del partit ideal per vostè:

Molt nacionalista català	Molt progressista
Nacionalista català	Progressista
Centralista	Conservador
Molt centralista	Molt conservador

47. Quant vostè ha anat a votar, ho ha fet sempre per el mateix partit?

48. Ha participat en totes les consultes electorals?

(Totes
En la majoria
Només en algunes
En cap)

49. Quant vostè va a votar, que li sembla que influeix més en la seva decisió electoral?

50. Quant ha decidit NO ANAR a votar, per quin motiu no hi ha anat?

51. Podria dir-nos si us plau, a quin partit o candidatura va votar en les eleccions legislatives del 1.982?, i en les autonòmiques del 20 de Març de 1.980?

52. Podria dir-nos si la coneix, quina és la tendència ideològica dels seus pares?

- Anarquista
- Comunista
- Socialista
- Social - demòcrata
- *Demòcrata cristià*
- Conservador
- Molt conservador
- No ho sé.

F. ESCALES1) Sobre els polítics

Podria valorar-nos els polítics que li indicarem, de 0 a 5, segons la seva personalitat, el seu coneixement dels problemes del país, i, la seva capacitat de gestió política.

	Personalitat	Coneixement problemes	Capacitat gestió política
Manuel Fraga.....	_____	_____	_____
Miquel Roca.....	_____	_____	_____
Jordi Pujol.....	_____	_____	_____
Javier Arzallús.....	_____	_____	_____
Felipe González.....	_____	_____	_____
Alfonso Guerra.....	_____	_____	_____
Miguel Boyer.....	_____	_____	_____

2) Sobre els partits

Podria valorar-nos els partits que li indicarem, de 0 a 5, segons la seva ideologia, (- † esquerra), el seu nacionalisme (- † nacionalisme) i la seva capacitat de govern (- † capacitat).

	Esquerra	Nacionalisme	Capacitat de govern
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC).....	_____	_____	_____
ALIANÇA POPULAR.....	_____	_____	_____
PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA (PSC/PSOE).....	_____	_____	_____
CENTRISTES DE CATA- LUNYA (UCD).....	_____	_____	_____
CENTRE DEMOCRÀTIC I SOCIAL (CDS).....	_____	_____	_____
NACIONALISTES D'ES- QUERRA.....	_____	_____	_____
CONVERGENCIA I UNIO (CiU) ..	_____	_____	_____
PARTIT SOCIALISTA UNI- FICAT DE CATALUNYA (PSUC) ..	_____	_____	_____
PARTIT DELS COMUNISTES DE CATALUNYA (PCC).....	_____	_____	_____

3) Actituds bàsiques

Sobre els temes que li citarem a continuació, podria dir-nos, si us plau, quin es el seu grau d'acord?

	molt d'acord	d'acord	indecis	poc d'acord	gens d'acord
1. En quin grau està d'acord sobre la utilització d'anticonceptius?.....	X	_____	_____	_____	_____
2. Fins a quin punt està d'acord en la ~~des~~ separació del matrimoni legalitzat i reemplaçar-lo per la parella que viuen junts?.....	_____	_____	_____	_____	_____
3. Fins a quin punt està d'acord en la despenalització de l'avortament?.....	_____	_____	_____	_____	_____
4. Està vostè d'acord en que qualsevol grup humà haurde tenir sempre algú que mani?.....	_____	_____	_____	_____	_____
5. Encara que no sigui catòlic, està d'acord que s'han de respectar certes normes de l'Església?.....	_____	_____	_____	_____	_____
6. Està d'acord que es necessaria una disciplina dura a l'escola per obtenir una millor educació del nen?.....	_____	_____	_____	_____	_____
7. Està d'acord que el home treballi a fora i que la dona s'ocupi de la casa i dels fills?.....	_____	_____	_____	_____	_____
8. Està d'acord en intentar mantenir la costum de que tota la familia estigui junta a l'hora dels menjars?.....	_____	_____	_____	_____	_____
9. Està d'acord en que els fills es queixin a viure amb els pares mentre siguin solters, en lloc de viure amb un grup d'amics?.....	_____	_____	_____	_____	_____
10. Està vostè d'acord que, si es tenen mitjans, s'ha d'anar vestit a la "última moda"?.....	_____	_____	_____	_____	_____
11. Està vostè d'acord en comprar la majoria de coses a crèdit?.....	_____	_____	_____	_____	_____

PROFESIÓN ENTREVISTATI ESPOS/A. PARES, AVIS:

	Professió	Qualificació	Funció	Amb treballa dos a les ag. ves ordres	Tamany empreses	Public- privat	Hores despla gament
Exemple	Executiu	Llicenciat ec	Cap de servel	± 50 homes	± 500	Privat	2hores
Entrevistat 1º Treball							
Actual							
Espos/a 1º Treball							
Actual							
Pare 1º Treball							
ACTUAL							
Mare 1º Treball							
Actual							
Pare espos/a 1º Treball							
Actual							
Mare espos/a 1º Treball							
Actual							
Avl espos/a 1º Treball							
Avia espos/a 1º Treball							

ANNEXE ním. 5

ALGUNES NOTES SOBRE LES QUESTIONS TEORIQVES I PRACTIQUES DEL
QUESTIONARI

ALGUNES NOTES SOBRE LES QUESTIONS TEORIQUEES I PRACTIQUES

APENDIX 1.

- I Esquema teòric d'anàlisi
- II Objectiu de l'estudi
- III Teoria bàsica
- IV Hipòtesis de treball
- V Consequències d'aquest plantejament teòric per la guia d'entrevista
- VI GRANS TEMES DEL QUESTIONARI
- VII Observacions.

APENDIX 2. Algunes notes teòriques sobre les preguntes de la trajectoria personal (I)

- 1. Treball
- 2. Escola
- 3. Habitatge
- 4. Ocupació del temps lliure
- 5. Grans apartats del questionari sobre aquest tema

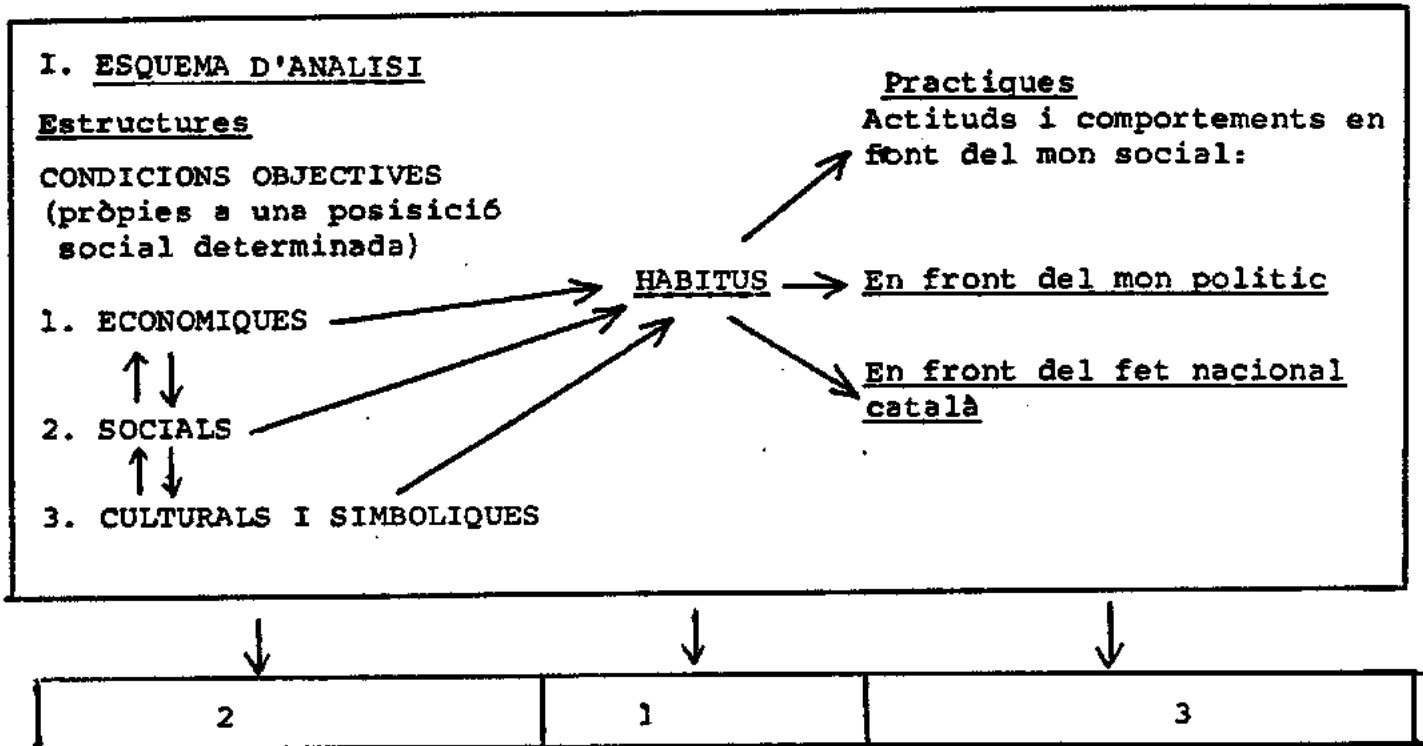
APENDIX 3. Algunes notes teòriques sobre les preguntes referents al Fet Nacional Català (II)

- .Notes teòriques. Plantejaments bàsics
- .Grans apartats del questionari

APENDIX 4. Plantejaments bàsics sobre ACTITUDS POLITIQUES (III)

- .Preguntes i plantejaments
- .Grans apartats del questionari sobre aquest tema

ENQUESTA EN PROFUNDITAT SOBRE ACTITUTS POLITIQUES I NACIONALS CATALANES:
Anàlisi qualitativa dels factors que les estructuraren

II. OBJECTE DE L'ESTUDI

1. Habitus, estructura estructurada per les condicions objectives i estructurant de les pràctiques, definit com:

"Esquemes inconscients, sistema de disposicions durables, trasposables, que integren totes les experiències passades, funciona a cada moment com una matriu d'apreciació, de percepció, d'acció i fa possible la realització de tasques confirmant les diferències socials."

III. TEORIA BASICA

L'individu com a producte social, com a producte d'unes relacions socio-estructurals i socio-simbòliques determinades.

IV. HIPOTESIS

1. L'hipòtesi bàsica que ~~d'alguna manera~~ serveix de fil conductor de tota la investigació es que tant les actituds polítiques com les nacionals catalanes son estructurades per les condicions objectives d'existència pròpies a la pertinença social. En efecte, una actitud, un comportament, una manera de fer i d'actuar son producte d'uns esquemes inconscients d'apreciació i de percepció del mon estructurats per el cúmulo d'experiències i de relacions socials pròpies a la pertinença a una classe social i a la progressiva integració en distints grups socials durant la trajectòria personal.

2. Què vol dir que les actituds son producte d'uns esquemes inconscients estructurats per l'experiència?

2.1. Que desde la naixença l'individu està sotmès a un procés de socialització -interiorització de l'exterioritat, com diria Berguer-, objectivació del mon social que l'envolta com a natural.

2.2. Que, durant aquest procés de socialització, l'in/dividu interioritza actituds, comportaments, maneres de fer i d'actuar -una cultura en el sentit ampli del terme (veure Castellet, Bonal en la seva definició de cultura)- els propis a la xarxa primària de grups socials als quals pertany. També, a més de la xarxa primària de grups socials, l'individu al llarg de la seva trajectòria forma part d'altres grups que també intervenen en la seva socialització, i que com a nous models de referència ^{venen} poden confirmar i/o modificar en part la percepció del mon social.

2.3. Entre els diferents grups socials que intervenen en el procés de socialització, la primària té una importància cabdal. En efecte, és la pertinença a una família la que determina la pertinença a una classe social, amb un passat, una cultura i unes relacions socials peculiars. I partim de la hipòtesi que és aquesta realitat econòmica primera, la classe social, l'axe vertebrador dels demés factors que poden intervenir en els condicionaments d'una percepció del mon, i, doncs, d'unes actituds bàsiques.

V. CONSEQUÈNCIES D'AQUEST PLANTEJAMENT TEÓRIC PER L'ELABORACIÓ DE LA GUIA D'ENTREVISTA.

Cal copçar al màxim els condicionaments objectius que poden haver intervingut en la estructuració dels esquemes inconscients i en les actituds en front del la política i enfront del fet nacional. Cal copçar al màxim comportaments, actituds, maneres de veure i d'apreciar tant el mon de la política com el fet nacional català. En aquest sentit, el questionari estarà dividit en tres grans apartats:

- 1) Condicions objectives: Econòmiques, culturals, socials, simbòliques
 Persona entrevistada, i família àmplia (Pares, avis, germans, tiets...
 amics si s'escau). Agents susceptibles de transmetre i/o de modificar
 esquemes inconscients que estructuraren actituds.
- 2) Questions sobre tot allò que faci referència al fet nacional català
- 3) Questions sobre tot allò que pugui fer referència al mon de la política.

V. METODOLOGIA QUALITATIVA.

L'individu com a producte social.

Anar d'allò que és individual a allò que és general.

Ens interessa: El món social que ha produït l'individu.

En definitiva? resituar en l'estructura social les desigualtats i diferències socials.

Individu: Informador.

VI. GRANS TEMES DELS QUESTIONARI.

1. Condicions objectives

(Realitat social de la qual parteix l'individu i trajectoria personal).

Família: Relacions familiars: experiències de la vida familiar / valors.

Treball: Experiències. (anterior, actual, trajectoria)

Cultura: Instrucció, coneixements, llengua, organitzacions, escola, etc.

Temps Lliure: Activitats culturals.

2. Actituds, valors, comportaments en front de la política:

- . Visió general (actituds)
- . Preferències ideològiques
- . Comportament

3. Actituds, valors, comportaments en front fet nacional:

- . Visió, actituds
- . Nivells d'identitat
- . Comportament

Quin lloc ocupen junt o en funció d'altres valors de la Vida Quèdiana:

Com son transmesos?

Quines condicions els estructuren?

4. Actituds bàsiques:

- . Submissió a l'autoritat i a les autoritats.
- . Militarisme
- . Religió
- . Progresisme o conservadurisme

Podem *deduir-ne* uns esquemes bàsics que -producte de les condicions objectives- ens expliquen alhora les diferents pràctiques de la vida quotidiana?

VI. OBSERVACIONS

- 1) Es tracta d'una anàlisi qualitativa
Més que la resposta a unes preguntes concretes interessa. RELAT DE VIDA.
.... l'entrevistat es l'informador. CAL DETECTAR, tot allò que permet descobrir els esquemes inconscients i les mil i una experiències existencials que els han estructurat. (vegeu Bertaux)
- 2) Encara que el questionari estigui plantejat bàsicament per temes, cal estructurar les preguntes o la demanda d'informació segons es cregui més convenient. Cal, així sí, tenir com a mínim tota la informació que es demana en el questionari. Si s'han plantejat les preguntes que hi han és perquè es consideren bàsiques i fonamentals per la posterior interpretació de dades.
- 3) Es tracta d'una informació que se li ha de donar un tractament qualitatiu. En aquest sentit no és tan important la quantitat com LA QUALITAT, es a dir, qualsevol detall és important i enriqueix la interpretació del discurs.

Cal formular-se en tot moment i per cada una de les grans preguntes i temes.

QUI fa QUÉ?

AMB QUI?

EN QUINES CIRCUNSTÀNCIES?

¿ON LI VE?

QUÉ o QUI pot haver-li influenciat?

- 4) Preguntes sobre la trajectoria, experiències socials. Influència transmissió d'actituds, estructuració d'actituds.
Sempre preguntes sobre PASSAT - PRESENT - FUTUR.
Socialització primària i nous models de referència -socialització posterior-, que "han produït" l'individu.

APENDIX 2.
----

1. PREGUNTES SOBRE EL TREBALL

Objectiu: Valor que dóna al treball, a un tipus de treball

Teoria: Accord aspiracions i possibilitats objectives (Vegeu Bourdieu)

-Fer de necessitat virtut

- Valor prioritari entorn del qual se estructura la vida quotidiana
o mal menor (opos at al valor prioritari de l'activitat de lleure)

Ex.: Classes populars: ètica del concret.

Classes mitjes: ètica de l'esforç. El treball com a inversió en
vistes a una mobilitat social

Classes superiors: ideologia dels dons. El treball com a acompli-
ment personal, "triar i escollir".

2. PREGUNTES SOBRE L'ESCOLA

Objectiu: Detectar valor escola.

Ex.: Classes populars: L'escola lloc de joc (per oposició al món del
treball).

Classes mitjes: L'escola com a inversió segura, però a qui és dele-
gat el poder de l'instrucció, i àdhuc de l'educa-
ció.

"Treballar, tant se val, fer hores extres, es igual,
pagar escoles cares o professors particulars, que hi
farem ..... si amb aixó aconseguim els estudis..

(la carrera) dels fills". ..Que ells puguin ser el
que no hem sigut nosaltres".

Classes superiors: L'escola lloc d'aprenentatge natural previ als
estudis superiors.

Detectar així mateix la reproducció i/o impacte d'una actitud autorità-
ria, d'una actitud sotmesa al destí, d'una actitud, en definitiva prò-
pia a unes condicions objectives d'existència.

3. PREGUNTES SOBRE L'HABITATGE.

Valor que és dona a l'habitatge i a la distribució de l'espai.

Ex.: Classes Populars: L'espai en funció de l'ètica del concret (pulit, endreçat, net,.....)

Un lloc per conviure on s'hi fa tot, (TV/Deures/ menjar,....)

Classes mitjes en mobilitat: Ètica de l'esforç

Reproducció models origen

Ex : habitatge no en funció

"de millorar l'aprenentatge del nen".

Transformació models procedents

" Distribució espai en funció de potenciar el procés d'aprenentatge del nen".

Classes superiors: La funcionalitat de l'espai segons les ^{diverses} activitats

4. PREGUNTES SOBRE OCUPACIO DELS TEMPS LLIURE (NO-TREBALL)

Objectiu: Valors de les activitats dels temps lliure.

Ex.: Classes populars: Oposició Treball/No treball. No treball ≠ Repòs

Classes mitjes: Temps per fer el que realment t'agrada. Determinat per les condicions objectives de possibilitat (capital cultural, capital econòmic....)

Classes superiors: Continuitat activitat professional (no dicotomia treball i no treball. Temps per l'acompliment personal).

5. Grans apartats del questionari sobre la trajectoria personal

- A) Entorn familiar
- B) Treball
- C) Família
- D) Instrucció-Estudis
- E) Escola
- F) Tipus d'habitatge
- G) Activitats culturals, polítiques i socials
- H) Activitats del temps lliure

FET NACIONAL CATALA

Cóm. de quina manera es definitori la nacionalitat?

Cóm. de quina manera es defineix la identitat amb la nació catalana?

Nivells d'identitat amb Catalunya - afectiu
 - racional (~~valorat de ser~~)

Patriotisme, quid?

Simbols, quid?

Tòpics (valors en si)

Trets definitoris, què és important per ser català:

Biològics (neixer)

Afectius (estimar...)

Culturals

Institucionals

Racionals (~~valorat de ser~~)

Chauvinisme (superioritat catalana)

Nivells d'identitat amb Espanya

Preguntes:

Preeminència d'Espanya sobre Catalunya?

De Catalunya sobre Espanya?

Consciència de Nació i d'Estat?

Existeix un sentiment d'identitat nacional català perfectament compatible

amb el de l'identitat espanyola?

El sentiment de pertinença amb Catalunya exclou el de la pertinença a:

Espanya?

Preeminència d'un o altre sentiment d'identitat nacional?

Preeminència o no deguda a què? Sentit realista, pràctic?

No es pot fer res, qui mana mana en política?

Allò que és important és que ens deixin ser catalans, si a més somepanyols que hi farem.

La política divideix/la catalanitat, (afectiu),
 uneix.

"Es igual ser catalans o espanyols, hi han coses més importants com tenir treball, ^{una societat justa} viure bé..."

"Ja està bé que hi hagin institucions catalanes.... de totes maneres ben poccens afecte a la vida de cada dia/ Tot plegat més a cobrar sense treballar..."

GRANS APARTATS DEL QUESTIONARI SOBRE EL FET NACIONAL

A) Identificació amb Catalunya

afectiu

simbols

caracter/Manera de ser catalana

B) Catalunya - Espanya

Doble identitat, doble pertinença

Més o menys compatibilitat entre ambdues pertencencies

Nivells d'identitat.

C) Nació-Estat (Elements Nació: Cultura, llengua, passat comú. VOLUNTAT)

Consciència racional

Som una nació?

Que vol dir ser una nació?

Independencia

Autogovern relatiu

Regió d'Espanya??

El vol i dol dels catalans....

El realisme i el possibilisme

El desconeixement.... La catalanitat sense projecte politic

El radicalisme independentista

D) La Història. El coneixement de la història és una condició sine qua non per la consciència nacional?

ACTITUDS POLITIQUES

Relació entre IDEOLOGIA - ACTITUDS - COMPORTAMENTS

El "Clivatge" DRETA - ESQUERRA encara segueix éssent important. Però, quines actituds, explícits o latents, hi ha darrera d'aquest eix bipolar?

Es correspon la DRETA, per exemple, amb actituds predominantment conservadores o autoritàries ....?

Hem d'arribar a copsar el grau de coherència entre la ideologia, el sistema d'actituds i valors i el comportament.

Grans temes

1) Actitud en front de la política

- a) Règims polítics
- b) Institucions polítiques

2) Actituds Bàsiques

- a) Autoritarisme / submissió a l'autoritat i a les autoritats.
- b) Democràcia / Dictadura
- c) Dimissió / Participació
- d) Progressisme / Conservadurisme

GRANS APARTATS DELS QUESTIONARI SOBRE LES ACTITUDS POLITIQUES

- A) Democràcia - Autoritat
- B) Militarisme - Relacions Internacionals
- c) Regim polític.
- D) Consciència de Classe
- E) Comportament electoral / Imatge partits
- F) Escala sobre:
  - 1) polítics
  - 2) partits
  - 3) Actituds bàsiques

38. El Govern de Madrid pot ~~pot~~ manar al de Catalunya?
39. Quin paper creu que compleix a Catalunya el Delegat del Govern?
40. Que pensa d'aquesta proposició:
"El poble és un tot vivent, profundament diferent dels essers efimers que el componen en un moment determinat del devenir del temps"
41. I d'aquesta?
"Els catalans, sigui qui ~~pa~~ sigui la nostra situació social tenim quelcom que ens uneix, la nostra catalanitat: la catalanitat ens uneix. la política ens pot separar".
42. Creu vostè que els ~~Estatuts~~ ~~d'~~ Autonomia són útils per la democratzació de tots els pobles d'Espanya? O bé, que només haurien de tenir Estatut d'Autonomia les nacionalitats històriques?
43. Hi ha ~~ha~~ diferents formes d'Estat. Pensant en la realitat de Catalunya, ~~per~~ ^{sab} quina d'aquestes opcions estaria vostè més d'acord?
- Estat català independent
  - Estat confederat (Estat independent associat amb Espanya per uns interessos comuns. Economics, militars....)
  - Estat català membre de l'Estat Federal Espanyol (Federació, ex. EE.UU., Suïssa)
(Capacitat d'autogovern amb delegació de sobirania a l'Estat Federal)

ANNEXE núm. 6

Resum per els entrevistadors

Esquema del guió d'entrevista

Questions tècniques

Observacions sobre contingut.

PRESENTACIÓ (Com es pot començar l'entrevista)

Aquestes entrevistes formen part d'un estudi sobre Cultura Política a Catalunya.

Treballem en aquest projecte des de l'any 1977 i hem passat ja questionaris o realitzat entrevistes a adolescents i joves. Actualment estem preparant un questionari a adults de tot Catalunya i, justament, aquestes entrevistes que ara estem realitzant serviràn de base per determinar i precisar alguns punts de la problemàtica fonamental que ens ocupa i, en aquest sentit, l'ajuda i la informació que vosté ens pot donar pot ser molt valuosa.

(No oblidar de tornar a agrair la col·laboració al final de l'entrevista)

SUGGERIMENTS

Es pot començar pel punt III del questionari (Ideologia, Actituds, Comportaments), continuar pel punt II (Fet nacional català), seguir amb el I (Realitat social i trajectòria individual) i per acabar, sense gravar-ho, passar les escales 1) sobre política 2) sobre pertots i 3) actituds bàsiques (pàgines 30 i 31)

EL QUE ES IMPRESCINDIBLE

a) De caràcter tècnic

- Assegurar-se una cinta amb capacitat de més de dues hores.
(Aconsellem portar dues cintes, cada una de 120 minuts)
- Comprovar previament que funciona l'aparell gravador i la distància òptima per un bon enregistrament del diàleg.
- L'entrevista és molt important fer-la amb la llengua de l'entrevistat.
- En la transcripció segueix éssent molt important respectar la llengua en la que s'ha fet l'entrevista (no té importància no escriure el català correctament mentre s'entengui)
- L'entrevista pot durar entre dues i tres hores.
- És important deixar oberta la possibilitat d'un segon contacte per completar algun punt que hagués quedat incomplet.

- Si fós possible l'entrevista es fa a casa de l'entrevistat però sigui on sigui el que sí es molt important és aconseguir un cert aïllament i que no hi hagi soroll de fons.
- Un consell és que vagin a l'entrevista dues persones (una es preocupa de la part tècnica i l'altre condueix l'entrevista)

b) Quant al contingut

- La cinta s'ha de transcriure íntegra fent constar silencis, dubtes etc...
- Es bàsic que no passi temps entre la realització de l'entrevista i la seva transcripció. En les fulles en que es transcriu es imprescindible deixar un marge molt ample (5 cm. aprox.) per les anotacions que s'heuren de fer en l'anàlisi posterior i per assenyalar aquests paràgrafs que calgui comentar en full a part per la seva importància o per que calguin matitzacions sobre l'actitud de l'entrevistat etc...

Es molt important que l'entrevista la transcrigui el mateix autor o , el menys, que la dicti a partir de la cinta. Si aixó no fós possible, l'entrevistador ha de comprovar la transcripció escoltant de nou la cinta i fent anotacions al marge sempre que ho cregui necessari.

- Cal respectar una certa estructura formal en l'entrega del material de l'entrevista:

- 1) Una fulla primera en la que es faci constar com s'ha establert el contacte i la possible relació prèvia que hi hagi entre entrevistat i entrevistador (amic, parent llunyà etc...) Vegeu model en pag.03
- 2) Text de transcripció de l'entrevista
- 3) Escales pàgines 30 i 31 que ha omplert el mateix entrevistador.
- 4) En fulla a part observacions sobre l'entrevistat o sobre el contingut de l'entrevista que permetin "compendre" el personatge.
(dades conegudes prèviament per l'entrevistador i que no es reflecteixin en l'entrevista, coses que s'han dit un cop acabada la gravació i que poden ser importants... etc...
- 5) En altre fulla (pag.04/05) deixar constància de que s'han tocat tots els punts que s'indiquen.

MODEL DE FULLA PRIMERA QUE HA D'ACOMPANYAR
L'ENTREVISTA

- 1) NOM I COGNOMS DE L'ENTREVISTADOR (s)

- 2) Número del Questioneri , Curs (4rt o 5è)   Matí   Nit

- 3) Com s'ha fet el contacte

- 4) Quantes persones han fet l'entrevista i el paper comptat per cadascuna.

- 5) Lloc on s'ha fet l'entrevista (Breu descripció)

- 6) Dia i hora

- 7) Durada de l'entrevista (temps de gravació més temps de conversa informal)

- 8) Procediment com s'ha fet la transcripció de la cinta (l'autor directament, l'ha dictat, ho ha fet una tercera persona i l'autor ha fet una revisió posterior)

ESQUEMA GENERAL

I

TRAJECTORIA
Condicions objectives
Experiències de:
Família
Treball
Escola
Habitatge
Activitats culturals, polítiques
i socials.
(Vegeu pags. A.8 i A.9)

II

FET NACIONAL CATALA
Identificació amb Catalunya
Catalunya-Espanya
Nació-Estat
Història
(vegeu pàgina A-11)

III

ACTITUDS SOCIO-POLITQUES
Democràcia-Autoritat
Militarisme-Relacions Internacionals
Régims polítics
Consciència de classe
Comportament electoral-Imatge partits
(vegeu pàgina A 12)

PUNTS IMPORTANTS DELS QUALS CAL ASSEGURAR QUE S'HA COBERT
LA INFORMACIO

1.- Fitxe completa de l'entrevistat (segons variables acordades)

Edat
Sexe
Estat Civil
Professió
Estudis
Lloc d'origen (neixement)
Poble o ciutat. Si ciutat, quin barri

2.- Quadre pag. 32 . Professió entrevistat i família
(primer treball i treball actual)

3.- Quadre pag. 2. Instrucció-estudis de l'entrevistat i
família

4.- Dades de l'entrevistat que cal no oblidar:

- 4.1 Trajectòria
Individual
- Escola (pag. 3-4)
Llengua habitual (pag. 5)
Organitzacions polítiques, socials (pags.
6-7)
Diaris, TV, Llibres.. (Pag. 8)
Activitats de temps lliure (pags. 7-8)
Descripció habitatge (pag.5)

No solament dades objectives sino també com aquestes
condicions objectives (que cadascú ha viscut d'una determina
manera i en relació a unes persones concretes), han influït
en la formació de la seva personalitat de base.

4.2 GRANS TEMES ENTREVISTA. Esquema pàg. 04. Guió a partir preguntes obertes. I.Trejectory. II.Fet Nacional Català. III.Actituds socio-polítiques

4.3 Preguntes NO OBERTES que cal obtenir informació:

Fet Nacional Català:

Identificació Catalunya-Espanya (preg. 3	pag. 10)
Tòpics manera de ser catalans	" 10 pag. 10)
Adjectius que caract.Catalunya	" 15 pag. 12)
Idem. Espanya	" 19 pag. 13)

II.Actituds socio-polítiques (Ideologies, Actituds Comportament)

Coses prioritàries Govern	Preg. 7	pag. 19
Objectius govern	Preg. 8	pag. 20
Canvi societat	" 12	pag. 21
EE.UU.	" 27	pag. 23
URSS	" 28	pag. 24
IDEOLOGIA ENTREVISTAT	" 44	pag. 27
IDEOLOGIA "	" 45	pag. 27
IMATGE PARTITS	" 46	pag. 29
VOT, 1980 i 1982	" 51	pag. 29
ESCALES, Pàg, 30, 31 (1.Politics 2.Partits 3.Ac.bàsiques)		

4.4 Proposicions

Recursos diàleg, cas de que no hagin ja estat respostes

<u>Fet nacional català:</u>	pag.13 (preg. 18)
	15 (preg. 34)
	16 (preg. 40 i 41)
	17 (preg. 47)

Actituds socio-polítiques

	pag.21 (preg.14)
	pag.27 (preg. 43)

4.5 OBSERVACIONS

Apertat I, Trejectory: Pàg. 5 - Preg.46/47/48 ---- LENGUA (Fet Nacional català)

4. preg.4 Història Catalunya.

Apertat II. Fet Nacional català: pag. 15, preg. 34 ---- Actituds polítiques (Dimissió-participació)

IMPORTANTS ESCALA POLITICS afeigir: Reimon Obiols, Rafael Ribó